SYNONYMORVM SYLVA OLIM A SIMONE PELEGROMIO COLLECTA, ET

Alphabeto Flandrico ab eodem authore illuſtrata: nunc autem è Belgarum ſermone in Anglicanum transfuſa, & in Alphabeticum ordinem redacta per H. F.

Acceſſerunt huic editioni Synonyma quædam poëtica, in poëſi verſantibus perquàm neceſſaria.

LONDINI,

Sumptibus trium virorum.

M. D. XCIIII.

ſu
ſo
pr
qu
m
A
ſy
b
n
q
g
ti
ſt

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO VValsingamo, Equiti Aurato, & Serenissimæ Regiæ Maiestati à Consiliis, H. F. Fœlicitatem precatur perpetuam.

VOTIES in animo meo complector (Honoratißime VValsingame) funestas & horrendas illas Christianorum strages ante aliquot annos Parisiis æditas, ex quibus ego inter cæteros, cum summo vitæ periculo & discrimine elapsus sum: toties soleo de singulari Dei erga me bonitate & apud me præclarè sentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me scilicet incolumem & saluum, ex immanißimis illis Galliarum procellis, in pacatißimum istud Angliæ regnum, tanquam in tutißimum portum & asylum deduxerit. Cæterùm vt hoc diuino munere & beneficio factum esse libenter agnosco: sic etiam & eo nomine me multo fœliciorem esse semper existimaui, quòd ex illo vsque tempore, te patronum mihi indulgentißimum sortitus sim, cuius ego insignem beneficentiam toties sum expertus, vt infinitis officiis me tibi obstrictum esse liberè profitear. Hinc ego tanquam ora-

C

sum
sole
præ
quo
mis
Ar
syl
ben
non
quo
gen
tia
tri

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO VVALSINGAMO, EQVITI Aurato, & Serenissimæ Regiæ Maiestati à Consiliis, H. F. Fœlicitatem precatur perpetuam.

VOTIES in animo meo complector (Honoratissime VValsingame) funestas & horrendas illas Christianorum strages ante aliquot annos Parisiis æditas, ex quibus ego inter cæteros, cum summo vitæ periculo & discrimine elapsus sum: toties soleo de singulari Dei erga me bonitate & apud me præclarè sentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me scilicet incolumem & saluum, ex immanissimis illis Galliarum procellis, in pacatissimum istud Angliæ regnum, tanquam in tutissimum portum & asylum deduxerit. Cæterùm vt hoc diuino munere & beneficio factum esse libenter agnosco: sic etiam & eo nomine me multo fœliciorem esse semper existimaui, quòd ex illo vsque tempore, te patronum mihi indulgentissimum sortitus sim, cuius ego insignem beneficentiam toties sum expertus, vt infinitis officiis me tibi obstrictum esse liberè profitear. Hinc ego tanquam ora-

culi cuiusdam authoritate permotus, sæpissimè antehi
(Clarissime patrone) de referenda gratia de liberau
verùm nihil hactenus occurrit, præter exiguum istu
munus literarium, quo me tot tantorúmque tuorum
beneficiorum memorem esse declarare possem. Qua
propter vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimo
nium, in gratiam vestrorum hominum, ista Pelegrom
cuiusdam Synonyma è populari & vernaculo Belga
rum sermone in Anglicanam linguam transferend
esse censui. Quæ quamuis eiusmodi fortasse non sint, v
delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus po
sint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata non esse sens
ro, abundè magnum laboris mei fructum videbor re
portasse. Summis igitur à te precibus contendo, vt l
bellum istum eo animo, quo à me profectus est, accipi
& eundem in patrocinium & tutelam tuam recip
digneris: illud enim planè persuasum habeo, eum
propterea aliis gratiorem esse futurum, quòd splen
dissimo tuo nomine, quasi eximia quadam gemma
signitus sit. Deus Opt. Max. dominationem tuam
ad ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam re
confirmationem quàm diutissimè seruet incolume
Londini. 10. Octob.

Tuæ dignitatis studi
sissimus *H. F.*

IO. SERRANVS DE SYNONYMIS AD Lectorem.

VT ſtudioſus delectũ quẽdam Synonymorum habere poſſit, ac modum variandæ orationis per Synonymiã: nos ex paucis veluti per tranſennam indicabimus. Nã plenã ac perfectã doctrinam ea de re tradere, iam non eſt noſtri inſtituti, nec illa breuibus vel paucis abſolui poſſet. Quare exactam & accuratam methodum aliis relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocij ſupereſt, vel quos id ſtudiorum genus delectat. Nobis ſatis erit, ſi vel viam vtcunque monſtrauerimus: Ea autem ſynonymorum, ſiue per Synonymiam variandi ratio, primùm ac omnium maximè ex Dialectica traditione deſumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium, & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appoſitè, verè ac infallibiliter loqui. Ac ideo præſcribit nobis, quomodo omnium rerum eſſentiam ſiue exiſtentiam aut ſubſiſtentiam, genus, ſpecies, proprietates, conditiones, accidentia, quãtitates, qualitates, relationes, actiones, paſſiones, tẽpora, locos, ſitus, habitus, diſpoſitiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, ſimilitudines, contrarietates, cauſas, officia, & effectus, ſicut Dialectici do-

ctores præcipiunt, collocare possimus. Ex eius-modi conditionum, proprietatum, accidentium & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellandarum & describẽdarum multitudo ac varietas. Primùm enim à genere, sicut à patre, auo, &c. liberis imponuntur nomina, vt Agamẽnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles, Æacides &c. Et Romani dicuntur Dardani, à Dardano. Æneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio: vt cum hominem quoties animal vocamus, aut iustitiam virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Christiana fide est præditus. Secundò & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur anima eo quod vegetat, Spiritus quod cõtemplatur, Sensus quod sentit, Animus quod sapit, Mens quod intelligit, Ratio quod discernit Memoria quod recordatur, Voluntas quod vult Sunt enim quoad substantiam eadem. Differunt autem eiusmodi qualitatum cõditionibus. Sic etiam flendi varia est differentia: Flere enim est lachrymis plangere, & est hominum tantum. Lachrymare siue lachrymari, est lachrymas effundere, & fit interdum sine sono, & transfertur etiam ad vites. Lugere est valde flere, & est in luctu a lugubri habitu esse ex obitu charę necessariæque personę. Gemere est cum præ angustia ex pectore sonus erumpit. Plangere est percussione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorúmue membrorum se dolore afficere. Plorare est voce flebili & effusa dolorem suũ operire. Atque hinc proueniunt species, vt: Animæ species sunt: Anima

Spi

Spiritus,Senſus,Animus, Mens, Ratio,Memoria, Voluntas. Fletus ſpecies ſunt: Lachrymæ,luctus, gemitus,planctus, ploratus. Odoris boni ſpecies ſunt:Sapor,acor,nidor. Mali vero: Fætor,pædor, putor,rancor,ſqualor,ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem,etiam locutuleiũ,item etiam dicacem, aliàs blateronem,blateratorem, aut etiam nugonem,nugatorem.Et ab edendo:Edacem,edonem. A bibendo:Bibacem,bibulum,bibonẽ,biboſum, bibaculum.Simili modo & ab officiis ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cum Ioãnes dicitur Baptiſta, Lucas, Euangeliſta, atque etiam Medicus. Paulus Apoſtolus. Et Iulius dictus fuit Tribunus:Quęſtor,Ædilis,Pontifex Max.Prętor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officiis, quæ ſubinde geſſerat.Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina, vt: Agricola ſiue Agricolator ab agris colendis,Ruſticus ſiue Ruricola à iure colẽdo. Colonus à terra colenda.Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorũ,ferrariorum,ſerariorũ,aurariorum,argentariorum. Eiuſmodi denominationes fiũt aliquando etiam à reliquis accidentibus,velut ab actione & paſſione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ.Et quæ facta ſunt dicuntur facturæ & creaturæ,itẽ opus manuũ eius. A tempore, ſicut habitacula quædam nominãtur æſtiua

aut hybernalia, vernalia, brumalia, siue hyemalia: Item homo ab ætate infans, puer, adolescens, iuuenis, vir, senex, decrepitus. Sic adolescens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et sæpe res pro temporis varietate varia sortiuntur nomina, vt Hierusalem dicebatur primùm Iebus, deinde Hierusalē, & post deuastationem Ælia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebātur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ: apud Indos Gymnosophistæ, apud Ægyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos Sapiētes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A Situ, vt Hierusalem, à monte Zion etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philosophus, Orator, Poëta, Musicus, Theologus, Iurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cùm aliquam nominamus, Venerem, Helenam: Aut etiam deformitate, vt cùm dicimus aliquem esse Thersiten, Æsopum, Corytheum.

A figura, vt quando mensarios orbiculos à rotunditate orbes, siue à quadrata figura, Quadratas dicimus. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Æmylio cognominatur familia Æmylianorum, siue Æmyliani, ab Israël Israëlitæ, ab Ismael Ismaelitæ, à Iuda Iudæi, &c.

A similitudine, vt vbi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cū bellādi exercituū bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonū. Aut quādo per Ironiam aliquē vocamus Poëtā, Musicum, Oratorem. Aut vt est in prouerbio, Tertius

Cato,

Cato, Octauus ſapientum. Alter Hercules. Sic & à cauſis variè & diuerſæ ſumuntur appellationes, vt à cauſa efficiēte, Occiſor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida, Fratricida, Adulter, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genitrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei, quaſi ex terra humóque facti. Ianua ferrea: à literis, literatus, literarum peritus, ſciens, expers. Sic librum ſiue volumen vocamus Codicem, à materia, eo quòd ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur volumen à voluendo. Itē fur dicitur Manticularius ſiue Mãticulator, marſupicida, ſaccularius, peculator, ſuppilator, eo quòd furãdo eiuſmodi formis & modis vti ſolet, manticulas enim attrectat, vt furetur, ac inferens ſe confertæ multitudini, marſupia aut ſecat, aut artificioſo dolo aperit, euacuat & pecunias aufert. Tum à marſupiis ſecandis ſiue abſcindendis marſupicida dicitur, vocatur & ſaccularius à ſacculis ſub veſte latentibus, in quos furtiuam rē deponit. Et peculator, quod aliorũ bona furtiuè ſibi peculia & propria, ac ad ſe pertinere faciat. Et ſuppilator ab eo quod clanculariè rapit. Sic negotiãdi forma eſt, inire cõmercia, exercere cõmercia ſiue mercaturã, mercare & contrahere cõmercia. Negociator enim à negociãdo hiſce formis vtitur. Primũ enim init cõmercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotiũ. Deinde inter negociãdũ exercet commercia ſiue mercaturã. Tum qui vult mercaturã exercere, opus eſt vt mercetur,

id eſt, emat ac vēdat merces. Poſtremo neceſſe erit vt emptas merces in vnū cōtrahat atq; cōportet, Et cauſa efficiēs appellatur negociator, exercēs cōmercia ſiue mercaturā, mercator. Sic etiam vxoris ducēdæ forma eſt: Cōtrahere, inire matrimoniū, iūgi fœdere matrimonij, copulari, ſortiri coniugiū, vinculis iugalibus ſeſe innectere, ducere vxorē: Nā matrimonij copulatio eſt quodāmodo cōtractus, In iſtiuſmodi verò cōtractu, duo iūguntur ac copulantur fœdere matrimonij, atq; ita demū ſortitur, id eſt ſorte ſiue fato quodā acquirit cōiugium, atq; ſeſe ita annectit vinculis iugalibus, ac poſtremùm ducit vxorem ſecū domum.

Pœnitentia ſiue pœnitendi forma eſt, duci pœnitentia, ſubire pœnitentiam, Agnoſcere peccatum, errorem, culpam, Dolere, triſtari, angi, cruciari propter peccatū, errorē & culpam. Timere, formidare, horrere iram, minas ac iudicium Dei, pœnas, cruciatus, ignes infernales ac mortē æternam. Nam qui pœnitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitā pœnitentē, ab errore ad veritatē, à peccato ad iuſtitiam. Et qui patitur ita ſe duci, is quodāmodo ſubit iugū pœnitētię. Et id fit dum tandē incipimus rectè ſapere, ac intelligimus agnoſcimuſq; hactenus nos erraſſe ac peccaſſe, nos incidiſſe in irā ac iudicium Dei, ac meruiſſe æternū ſuppliciū: Huc vbi ventū fuerit, tūc incipimus dolere, triſtari, mœrere, angi, cruciari, ac omnib. modis affligi, tūc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere irā, minas ac iudiciū Dei.

A cauſa finali: Nā vbi tres cauſę anteriores recto & iuſto ordine pręceſſerūt, tūc ſequitur finis rectus

ctus ac bonus. Sin minus, sequitur finis prauus, vt vbi appellamus aliquē doctū, literatū, eruditū, gnarū, peritū, sciētem expertūq́;. Nā is solet esse finis bonæ institutionis. Eodē modo quoties appellamus aliquē Poëtā, Oratorē, Musicū, &c. Cōtra qui nihil didicit, neq; à quoquā institutus est, eū vocare solemus idiotā, indoctū, inertē, inexpertū, illiteratū, rudem, &c. Nā is finis comitatur eos, qui disciplinā aspernantur ac negligūt. Ita, cādide lector, vides vnde fiat, & quib. ex fontib. proueniat, quod sæpe vni rei plures appellationes adscribātur, & quod de vna eadéq; re plurifariā ac diuersis modis loqui soleamus, ita tamē, vt semper eādē & nullā aliā rē intelligamus, nēpe si Dialecticos locos (quib. vnāquamq; rē describere ac definire solet) probe cōsideraueris, in iustū ordinē tibi præscripseris, memoriæq́; mādaueris, tum sæpe vel ex singulis aut plerisq; ex locis vnāquampiā vel denominationē, vel definitionē, vel descriptionem desumere, atq; orationē tuā variare poteris. Nam hoc ipsum & Grāmaticus & Dialecticus & Rhetor agūt. Grāmaticus enim, vbi tibi describit vocū significationes, ac vult tibi earūdē significationē, rationē & causam reddere, tunc ducit suā rationē siue causam à quopiā istorū locorū, & ait: Hęc res inde eiusmodi significationē habet, nēpe à patre, à maioribus, ab eius auctore, ab officio, à loco, à situ, ab habitu, à tali forma, siue figura, à materia, propter hunc finē, &c. Tū si inspicias, quos tradit Grāmaticus varios loquēdi modos, tū aduertes eiusmodi loquēdi modos ex hisce promanare fontib. vt cū dicit. Dare negotiū idē est quod māda-

re:Nam mandati causa finalis,est negotium,ita vt qui mandatum velit exequi,negociosus sit necesse est.Dare palmam,idē est quod victoriam concedere. Palma autem signū est victoriæ, qui ergo palmā alteri præbet,significat eū victorē.Dare effectū significat expedire. Qui enim rem aliquam efficit,elaborauit,absoluit,iā offert,dat ac præbet ei,cui debet.Emungere pecuniā, id est,extorquere pecuniam,à similitudine.Facilius enim quispiā à quopiam è naso mucum emungeret, quàm è sene pecuniam adipisceretur. Obire munus est acceptare officiū. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorū munus.Ita vbilibet, si modò animum aduertas,experieris in omnibus loquendi modis aliquā subesse causam. Sicut D. Erasm.Roterodamus in suis Chiliadibus,nihil aliud agit,quàm vt doceat,vnde & quibus ex causis prouerbiorū sententiæ ortæ sint.Deinde & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nā postquam rerum conditiones ac proprietates per locos supra nominatos edocuit, tū inde porro reliquā suam tractationem prosequitur.Docet enim inde conficere definitiones, diuisiones, propositiones & argumētationes. Et daturus alicuius rei definitionem, sumit eam aut ex rei essentia, aut à genere per species,aut per propria,aut ab accidētibus, aut à causis, aut officiis, aut membris, &c. Deinde ostendens definitionem, certitudinem, verā Synonymiæ rationē tradit.Docet enim definitiones ac propositiones conuertendas, atque ita experiri an conuersa æquipolleant.Nā primum postquā rem aliquā docuit definire ex rei substātia,

tia,tum definitionem docet conuertendam, hoc eſt, aut ſubiectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubiecti collocandum, aut ſignis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum, vt: Potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionē transpoſitis vocabulis conuertere, ac ſic indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibēdum aptus eſt potus. Ecce iā habes Synonymiam, nam vtro modo efferas: idem ſonat: Sic auaritia eſt omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas eſt auaritia, Et ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremo etiā Rhetor, etiāſi omnia ornatè, eleganter, amplificè ac ſplendidè dicere ſtudeat, & omnē ſuam dicendi rationem, ad applauſum vel audientiū, vel legentiū inſtituat, tamen hiſce ſupra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtcunq; rem amplificent, tamen cūcta argumēta ad huiuſmodi locos referri poſſunt, ſicuti illorū libri nobis multis & pleniſſimè tradunt. Huc facit etiā quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionū, locutionis ac ſententiarū præcipiunt. Huiuſmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quàm vt nos erudire conentur, quā variis modis ac figuris eādem rem nominare, vel eandē ſententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſiderat, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticā & Rhethoricā quàm diligētiſſimè ediſcat, præcipuè verò Dialecticam, & maximè ea parte, vbi locos

proponit,quibus rerum conditiones, proprietates,accidentia & causas explicat,quos quisque sibi quàm familiarissimè efficiat, ac ita perdiscat, memorięque commendet,vt eos ad vnguem calleat.Sic enim & Grammaticorũ & Rhetorũ præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodissimã viam sibi parabit.Tum etiam plurimũ faciet ad Synonymiæ rationem,qua discet de vna re plurifariã loqui quos deinde loquendi modos sibi quisque ad suum vsum reseruabit, quos postea ad quamuis causam pro rerũ ratione ac circũstantia accõmodare poterit. Nã Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet,vt inde etiã vocũ & orationis proprietas perdiscatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multísque modis loqui, tunc iudicium est adhibendũ,qua in causa,quo loco,quo tẽpore,apud quos quiuis loquendi modus adhibendus sit. Id quod quisq; vsu & exercitatione perdiscet.Adhęc non parum ad rem faciet,si studiosus puer diligenter & assiduè versetur in legendis bonis authoribus,ac in eis attendat & notet, quibus quisque loquendi modis vti soleat, quo eorum imitatione etiam sibi elegantem dicendi facultatem parare possit. Quamobrem studiose lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla proposita sunt, quibus & vti possis, & ad horum imitationem similia & plura effingere valeas.Vale.

IO-

IONICI GEORGII Macropedij.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes Aliorum,
Sed amœnam Pelegromi pete syluam.
Iter hâc est ad amicas tibi Musas,
(Modò credas) Latias atque Pelasgas.

HIERONYMI VERLENSI Gymnasiarchæ Busciducensis Hendecasyllabum.

SI quæris Latiæ puer loquelæ
Voces, diuite personare lingua,
Huc gressus agedum citos moueto.
Hîc vocum tibi cultior supellex,
Hîc oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, hunc tu
Vero nomine nuncupare si vis:
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELII DIESTEMII hexastichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromij.

SYlua refrondescens foliis purgata caducis,
Vernas cum magno fœnore fundit opes.
Huc age, flecte pedes, nemoris spaciare sub vmbra
Paßim cum Latiis, Attica poma leges.
Hac insiste via, quoquò dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite peruenies.

CARMEN DOMINICI SYLVII medici Busciducensis.

SI studiose puer verborum diuite vena
Scribere cum magna carmina laude paras.
Si scribenda tibi sit epistola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate scatens.
Hunc eme, quem variis Pelgromius dotibus ingens,
Auctum dat mira dexteritate librum.
Quin, ne quid desit, tibi Græca vocabula paßim
Addidit, assuescas scribere vt Argolicè.

IOANNIS NEMII HEXASTIchon constans Hexametro & Iambico trimetro.

VT philomúse puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epistolium scitè conscribere poßis,
Discenda adest vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Græca Latinis,
Smaragdinam hanc Pelegromij syluam pete.

A

N Abbat, vide Bishop.

to Abash, to Fray.

Conturbare metu.
Terrorem, metum vel pauorem alicui afferre, iniicere, incutere & inferre. Terrefacere. Stupefacere. Terrere. *vide, to Feare.*

Abashed, vide *Astonied.*

to Abate in a reckning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus, defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare. Cic.
Tuam partem dimidiam quẽadmodum vis decide.
Deducere partem, apud Afraneũ, pro demere de summa.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage. vide Phr. Man. & infra, *Dispaire.*

to abhorre à thing, vide *to Lothe.*

to Abide, vide *Suffer* & Phr. Manutij.

to be Able, to May, or Can.

Valere.
Posse.
Queo Sal.
Potesse apud comicos.
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere.
Potente m esse.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide *Apt.*

not Able, vide Phr. Manutij.

to Abolish, to Vndoe, to Disanull, to Repeale.

Irritare. Irritum facere.
Cassare. Infirmare.
Leges rescindere.
Decreta scindere. Reuellere.
Inualidum reddere.
In nihilum redigere. Tollere.
Retexere. Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare. Antiquare. Abolere.
Annihilare. ἀκυροῦν.
Consuetudinem malam radicitus euellere 8. distinct.
Inducere decretum, senatusconsultum. Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum & abrogare Cic. Hic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassos, cacoethes, abusus, superstitiones in ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere. *vide in Phr. Man. to Vndoe.*

Abolished, vide *out of Vse.*

Absolute, Perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum. Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partib.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Detextum id est, perfectũ. Virg.

to Abstaine from meat, vide Phr. Manutij.

Aboundance, Plenty, Store.

Abundantia. Exuberantia.
Multitudo. Affluentia.

Opulentia. Satietas. Plenitudo.
Copia. Luxus. Vbertas.
Prodiga rerum luxuries vel ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Aboundant, Plentifull.

Affluens. Profusus.
Abundans. περιοσευόμενον.
Redundans. Superuacuum.
Superfluum. Superuacaneum.
Huber. Exuperans.
Copiosum. Cumulatum.
Diues. Locuples.
Supra vota suppetens.

Aboundantly, Plentifully, or Copiously.

Abundè. Abundanter.
Vbertim. Profusè.
Vberrimè. Dapsilè.
Affluenter. Satis supérque.
Copiosè. Affatim.
Largiter. Largè.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissimè. Plena manu.
Pleno cornu. Ampliter.
Optimè atq; opiparè. Plau. *Vide.*

to Abound in great Plenty, to haue great store.

Abundare. πληθύειν. Redūdare.
Scaturire. Superare.
Superabundare. Exhuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis.
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modū quippiā possidere.
Circumfluere, Cic. ad Att. 2.
Circumfluens gloria. Scatere.

Acceptable, vide *Deere.*

to Accompt or Recken.

Reddere seu etiam facere rationem expensam.
Referre rationē seu impensum.
Impensam ad calculū reducere.
Computare. ψιφήζειν.
Calculum ponere seu rationē.
Supputare.
συναρῆναι λόγον.
Ratiunculam reddere.
Ratiunculam subducere.
λόγον καὶ λόγους ἀποφέρειν.
Sumptuum rationē subducere.
ἀκριβολογεῖσθαι.
Calculare. Ratiocinari.
Ad Calculum reducere, Cic.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι.
Subducere ad nummum.
Facere computationē, apud Ase.
Dare calculum, rationem.
Rationem inire.
Ad calculos notare.
¶ Rationē rectè, scitè subducere.
Rectam rationem colligere, *to cast a true accompt*, constante ratione. *Vide in Phr. Manu to cast, &c.*

an Accompt, or a Reckening.

Ratiocinatio. λόγος.
Supputatio. Subductio.
Computus & computatio. vulgò dicitur, sed minus latinè.
Expensarum ratio, & apud Ci. est, ratio sumptuaria.
Ratio dati & accepti, expensi & accepti. Calculus.
Tabulæ accepti & expensi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem, quod vulgus dicit Registrū facere, in quo scilicet accepti datíque ratio notatur.
Expensi, impensíque rationem describere. *To vvrite a reckoning.*
Codex, liber rationarius, Registrum vulgò dicitur, *a Reckoning booke.*

to ouersee, or examine an Accompt.

Ratio

Rationes dispungere; significat data & accepta cōferre, excutere & examinare. Hinc dispunctio pro diligenti examinatione percunctationéque accipitur, vt scribit Alciatus, quòd veteres soliti fuerint rationes quū data & accepta constitissent transuerso puncto confodere. Rationes diu peractas absolutásque recognoscere, *of no Accompt, vide Phrases Manutij & sup. to set naught by.*

a maister or auditour of Accompts.

A rationibus. A calculis.
Rationator quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magister rationum Curiæ quem Contra rollarium vulgò vocant *Controllour.*

of one Accorde, Consent, Hart or vvill.

Vnanimis vel Vnanimus.
Concors. Consentiens.

vvith one Accorde and Consent.

Vnanimiter.
Coniunctis sententiis.
Concorditer.
Vna mente, vno ore. Pari voto & vno consensu, vno animo atque vna voce, *Vide Consent.*

to doe a thing vvith one Accorde, or Consent.

Compositò rem gerere, agere, facere.
Ex pacto, ἐκ συνθήκης, composito, rem gerere.
Facere de cōpacto, apud Plaut.
Ex composito ἐκ παρακλήσεως.
Composito factum est. Terent.
Nihil non ex cōposito fecimus.
Pactum seruauimus. Plinius.

to Accuse one, or to lay to his charge.

Facere reum. Plinius.
Arguere aliquem furti, pecuniæ interuersæ.
Dicam scribere vel impingere.
Crimen obiicere, pro quo inferre crimen Cicero dixit.
Crimen intendere.
Accusationem contra aliquem instituere.
Contra venire. Cic.
Crimen impingere, quod Græci δίκην ἐπάγειν dicunt.
Δεῖξιν δοῦναι κατά τινος.
Reum agere, Accusare, poscere.
Incusare. Culpare.
Insimulare. Sugillare.
Criminari. Deferre aliquem.
Aliquem in crimen vocare.
Furti aliquem alligare, agere.
Crimen conferre, coniicere in aliquem.
Crimina congerere.
Indicare reum.
Anquirere capite vel capitis, pro criminaliter contra aliquem procedere.
Similiter Accersere vel arcessere aliquem in iudiciū capitis. Cic. vnde Capitis accersiri, *to Accuse of a deadly offence or crime, apud Plutarchum.*
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumniis capitis aliquem expetere.
Calūniari, Falsum crimē intendere in alium, *to Accuse falsely.*

***Accustomed,* vide *VVonte* & Phr. Manutij.**

Acquaintance.

Notitia. Cōsuetudo. Cōuersatio.
Coniunctio. Familiaritas. Vsus.
Vide Phr. Manutij.

to Achieue, vide *Ende*.

to be Acquainted or familiar vvith one, to be conuersant or keepe companie vvith.

Agere cōsuetudinem, exercere.
Familiariter vti. Victitare.
Domesticam agere consuetudinem,
Versari. Conuersari.
In perditissima iuuenum colluuione versari.
Commercium habere, seu rationem.
Vnde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the lavve against one: or to sue one in the lavve.

Citare in ius. Citare.
Litem mouere, apud Cic.
Trahere ad iudicem, ad subsellia.
Per fora trahere.
Actionem Intendere, instruere, *to make his complaint.*
In ius ducere, trahere, vocare, rapere.
ἐγκαλεῖν.
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in ius. Litem intēdere.
δίκην λαγχάνειν.
Conuenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen.
In iudicium trahere, ducere.
καταστῆσαι εἰς ἀγῶνα.
Postulare aliquem iniuriarum.
Dicam alicui scribere vel impingere.
Molestissimis litibus aliquem inuoluere.
Odiosis aliquem diuexare litib.
Diem dicere, *vide to Sue.*

an acte of parliament, vi[de] *Commaundement.*

Added, or Put vnto.

Adscriptus. Annumeratus.
Additus. Adscitus.
Accersitus. Lectus.
Receptus, relatus, positus col[lo]catus, recensitus, in studio[so]rum numerum, in amico[rum] album relatus.

to Adorne, vide *to Beautifie.*
to Aduaunce, vide *to Promo[te]*
to Aduaunce Learning, vi[de] *Learning.*
to Aduenture vpon Fortune de *Fortune and Daunger*
an Aduersarie, vide *Foe.*
Aduersitie, vide *ill. Fortu[ne]* *and* Phr. Manutij.
to Aduertise secretly, vid[e] *VVarne and to put in Rem[em]braunce.*
Aduised, vide *Circumspect* Phr. Man.
by your Aduise, vide *Couns[el]*

to commit Adulterie.

Adulterare, & adulterari.
Mœchari. μοιχεύειν.
Mœchisare apud Plautum.
Adulteriū committere, in[...]
Sitientibus agris propriis, [...] nos irrigare, metaphoric[...]
Alienum arare fundum.
Ἀλλοτρίαν ἄρουραν ἀροῦν.
Cum alienis vxoribus re[m ha]bere.
Capere vsuram corporis v[...] alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare, [pol]luere.
Vxores aliorum futuere, [...] molere.

an Adulterer or cuckold maker.
Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur, apud Iuuen. & Plaut.
¶ Mœcha, Adultera Succuba.
Alieno marito se subiiciens.

Adulterie.
Adulterium. Mœchia. Furta.
Furtiui complexus.
Stuprum apud Quintilianum & Plaut. pro eodem.

to Admonish. vide *Exhort.*

an Aduocate, vide *Attourney.*

Affabilitie, vide *Curtesie.*

Affaires, vide Phr. Man.

Affection, vide *VVill.*

to Affirme, to Assure.
Adserere vel asserere.
Adstruere efficacibus argumentis.
Certò dicere.
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβιβάζειν Asseuerare.
Adfirmare. διαβεβαιοῦμαι.
Instare factum Terent.
Ille instat factum.
Omni asseueratione cōfirmare.
Asseuerantius dicere.
Corroborare. Ratum habere.
Pleno ore affirmare, vt aiunt, nam Veri periculum non ad me recipio: Soli.

Aftervvardes or after this.
Postea. Postquam, Posteaquam.
Post. Vbi. Postubi. Vt Simulac.

Againe, Eft soones.
Rursus & Rursum.
αὖθις. πάλιν. Iterum. Denuo.
Iterato in sacris literis. Secundo.
ἐκ δευτέρου. De integro.
A nouo vulgus dicit.
¶ Vicissim, per vices, vice versa.
ἐναλλάξ. Alternatim. ἀμοιβαίως.
Alternis. Alternè. παραλλάξ.
Nunc vnum, nunc aliud.

Againſt or Contrarie.
Contra, κατὰ cum gtō. Aduersus & aduersum præpositiones.
Præter, Terent. Præter ciuium morem atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur.
Erga, sed sæpissimè in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium.

to be Againſt or Contrarie.
Aduersari. Obsistere. Obstare.
Oppugnare. Impugnare.
Resistere. Obluctari. Reluctari.
Obniti. Reniti. Repugnare.
Contrastare.

of one, or like Age.
Coæuus, ὁμῆλιξ. ἐτέτης.
Coætaneus. Æquæuus.
Eiusdem ætatis, Eadem ætate, Æqualis.
Collectaneus, simul lacte nutritus.
Ætate coniunctus.
Par ætate & annis.
Contemporaneus.
Synchronius. συγχρόνος.

Aged, vide *Olde.*

to Agree, vide *to Consent.*

to Agree vvith the time, to be euen and iumpe vvith the vvorld or Time.
Omnium horarum hominem agere.
Comparare se ad omnia.
Regionis moribus seruire, obsecundare
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare.

Scire foro vti.
Seruire scænæ, occasioni.
Polypi mentem habere.
πολύποδος νοῦν ἔχειν.
Rebus præsentibus, tempori, loco sese accommodare.
Insanire cum insanientibus.
τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι.
Vti foro. Tempori cedere.
Tempori seruire, pro tempore agere.
καιρῷ λατρεύειν. Phocyli.
Omnibus vel tempori se accommodare.
διαπαιδαγωγεῖν τὸν καιρόν.
Opportunitatem expectare.
καιρὸν προσμένειν.
Necessitati parere.
Tempus spectare aptum.
Obseruare temporis occasioné.
Amiculum pro venti aptare flatu. Vide *Phrases Manutij*.

an Agreement or Concord.

Concordia. Mutua gratia. Vnio.
Consensio. Pax. Publica tranquillitas. Voluntatum, studiorum & sententiarum summa consensio, Cic.
Consensus omnium rerum.
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere. Vnanimitas.
Vnus omniũ nationũ cõsensus.
Consentiens voluntas.
¶ Concordia paruas res videas crescere, discordia vero splẽdidas, maximásque opes dilabi ac deflorere.
Concordia respub. omnis constat quantumuis parua, nec non opes conseruantur maximæ, & augentur exiguæ: Contra factionibus & dissidiis opulentissimæ quæque & celeberrimæ ciuitates funditus exscinduntur. Vide *Promises*.

an Agreement of peace, vide *League*.

to Aide, vide *Helpe*. *the Ayer*.

Aër. ἀήρ. Cælum. Aether.
Iuppiter pro aëre apud Poëtas.
Æquor pro aëre apud Virg.
Inane pro aëre apud Lucret.

a sweete Ayer, vide *faire VVeather*.

an Ale feast, vide *Banket*.

Aloft, vide *High*.

All though, Notwithstãding.

Etsi. Etiamsi. Tametsi. Cum.
Vt pro quanquam. Licet. Acsi.
Quanquam. Quamuis. εἴκαι.

All, or euery one.

Omnis. Totus. Cunctus.
Vniuersus. Vnusquisque.
Quisque. Singuli.

to Allure, to Intice, or to VVinne one by faire meanes.

Allicere. δελεάζειν.
Allectare. ἄγειν. Cum gtõ.
Lactare. Illectare.
Variis illectare lenociniis.
Pellicere. Illicere.
Inuitare. Lenocinari.
Capere illecebris, blanditiis.
Attrahere. Excitare. Inducere.
Lectare mellita spe, delitiis.
Præmiis, allectamento inuitare.
Signo quasi dato inuitare.
Omnibus modis allicere.
Ducere quoque pro allicere, inescare, ac delectatione quadam oblectamentísque demulcere ponitur.
Delectare à delicere, sicut allectare ab allicere est attrahere.
ἐφέλκειν.
¶ Attrahere in nassam. Inescare.
Innectere. Impedire.

Inuiscare, illecebris circumuenire.
Illaqueare tricis. Irretire, *vide Flatter.*

pleasaunt Allurements or Inticements.

Allectamenta. Incitamenta.
Inuitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat.
Illecebræ. Blanditiæ.
Illectamenta, ἀγωγίαι.
Blandimenta. Demulcimenta.
Illecebra singul. Lenocinia.
Illicia plurale ab illicium, apud Cic. Viscarium, Ambr.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer.

Illex. Illiciens. Illecebrosus.
Alliciens. Allectiuus. ἀγωγός. *vide Flatterer.*

an Almonde.

Amygdala vel amygdalum.
ἀμυγδάλη.
Nux thasia. Nux Græca.

Almost, vvell neare.

Penè. Propè. Ferè.
Propemodũ. Fermè. Propediẽ.
μικροῦ ὀλίγου. Quasi.
Tantum non, apud Eras. Suet.
Liui. Valer. frequens.
Parum abest. Minimo minus.
Paulo minus, ante penultima acuta pro eodẽ frequẽs in sacra Scriptura, & apud Sueton.
Admodum pro ferè apud Liu.
Iam mitigati admodum animi.
Modò, nõ, pro fermè apud Ter.
Plerunque aduerbium.

All ouer, vide *Euery vvhere.*

Alteration, of state, vide Phr. Manutij.

to Alter or Change as olde fashions or customes are chãged.

Exolere. Exolescere.
Inueterascere. Mutari.
Contabescere.
Obsolere & obsolescere.

an Altar.

Altare. Altarium.
Ara. βωμός.

Altogether, vide *Vtterly.*

Alvvayes, Daye, and nigth Continually, vvithout Ceasing.

Die ac nocte. Nocte diéque.
ἄπνευστι νυχθήμερον.
Diu noctúque. Noctes & dies.
νύκτας τε καὶ ἤματα. Continuè.
Assiduè. Indefessè. Continenter.
Incessanter. Indesinenter.
ἀφειδῶς.
Nullo puncto temporis intermisso.
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione.
Sine intermissione.
Ne minimã quidẽ morã interponẽdo. Citra respirationẽ.
Protinus apud Virg.
Perpetuo. Iugiter.
Nunquam non. Nihil aliud quã.
Infatigabiliter. Irrequieto labore.
Noctibus continuare dies.
Ne genu quidem flexo.
οὐδὲ γόνυ κάμψας. Prou. pro sine omni intermissione, *vvithout ceasing.*

Ambassadours, vide *Postes.*

Ambition, or a Desire of glorie.

Ambitio & Ambitus media correpta. Sitis famæ.
Sitis impotens honesti.
Studium, cupiditas honorum, imperiorum.
Gloriæ appetentia, apud Ambr.

Ambitious, or Desirous of glorie.

Appetens, auidus, cupidus, famelicus, gloriæ, famæ.
Sitibundus, esurientissimus laudis.
Immoderatè appetens honores.
Ambitiosus. φιλότιμος..
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione.
Cuius iuuenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis.
Sitientissimus laudis.
Magnarum pomparum amantissimus.
Laborans ambitione.
Thraso, φιλόδοξος.

to be Ambitious, or to Seeke after glorie or praise.

Captare laudem. φιλοφρονεῖσθαι.
Affectare, venari gloriam.
Gloriæ inhiare.
Seruire gloriæ & propriæ laudi.
Vacare populari auræ aut gloriæ.
Honoris cupiditate titillari.
Auram captare popularem, fauorem, gloriam mortalium inanem
Populares ambire honores.
φιλοτιμεῖν. Ambire munia.
Petere, præhensare honorem.
Honorum, gloriæ cupiditate, siti, fame teneri, illici, capi, duci.
Ferri ambitione.
Expetere, aucupari famam.
Ambitione auræ popularis teneri.
Conflare populares honores, est vulgi commendationes & fauorem vndecũque captare.
Imperitorum hominum rumusculos aucupari, Cicero.
Duci gloria. Cicero: Si quis honore ac gloria ducitur.
Ex laude pendere.
Aucupari gloriam, gloriolam.
Immodicis studiis ad honor contendere.
Laborare ambitione, cupidita honoris. Honores petere
Inanes flare glorias.
Gloriolæ afflatum captare.
Gloriolam appetere vel expetere, quęrere. Honorem affectare apud Sal. Honorem v lificari apud Ciceronem co tra Rul.
Pendere à multitudinis aura.
Applausum captare humanu
In honorem quærendo totis ribus incumbere.
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim gressus glomerare.
Alterno crurum explicatu gl merare gressus.
Alipedes. πτερόποδες.

an Ambling horse.

Gradarius, gradatim inceder vestigia modicè ac volubil ter tollens. εὔδρομος.
Asturco, ab Asturca oppido H spaniæ, Teldones apud Pli Asturcones.
Manus, idem quod Gradari quasi ad manum mansuet ctus: apud Horatium & Era mum: alii aliter scribunt.
Tollutarius à tollendis & glo merandis pedibus latinis di citur.
Tollutaris a Seneca vocatur.
Gygerius, equus pumilus, apu Strabonem.
Mannulus, equus pullus, dimin

to Amend. to Correct.

Corri

Corrigere, Caſtigare.
Emendare, Elimare. *vide Phr. Man.*

to Amende his life, or to Turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem.
Ad bonā frugem ſeſe recipere.
Conuerti ad meliorem frugem.
A corruptiſſima vita conuerti.
Exuere vetus vitæ genus.
Excuſſo vitiorum iugo ad emēdatiorem reſurgere vitam.
Vitæ caſtigatioris propoſitum, ſumere. Recedere à vitio.
Euadere ad bonam frugem.
Viuere emendatius.
Ad ſalubriora conſilia animum adpellere.
Redire ad meliorem vitæ frugem.
Benefactis penſare delictum.
Redimere culpam præteritam. Cic. pro egregio facto compenſare.
Facere finem peccandi, vitiorum.
A voluptuoſa ad frugi vitam redire. Sordes humanæ fragililitatis gratia pœnitentiæ emaculare.
Ex abyſſo emergere peccatorū.

to make Amendes, vide *to Recompenſe.*

Amiſſe, vide *Ill.*

to do Amiſſe, vide *to Offend and to Sinne.*

Amitie, vide *Friendship.*

Anger, VVrath, Furie.

Ira. Rancor. ὀργή.
Iracundia. Stomachus.
Bilis. Angor. χόλος.
Indignatio. Excandeſcentia.
Animi efferueſcentia.
Animi pluraliter, Pone animos.

to make one Angrie, or to Prouoke one to VVrath.

Mouere ſtomachum.
Bilem alicui mouere.
Ad iracundiam prouocare.
Ciere aliquē. Mouere ſimplex.
Ad iram prouocare.
Turbare alicuius animum.
Laceſſere quempiā, amaticare
Exacerbare. Irritare.
Aſperare. Exaſperare.
Exagitare. Infeſtare.
Iratum reddere. Incendere ira.
Accendere cum accuſatiuo.
Bilem concitare, concire, commouere alicui.
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram.
Offendere. Lædere.
Animum accendere, incendere.
Stomachum facere, apud Cic.
Exulcerare alicuius animum.
Incenſum dare, pro iratum facere Terent.

Angry, or diſpleaſed.

Iratus. Infenſus.
Stomachabundus.
Iracundior Adria, qui irritabili eſt ingenio, *very Angry.*
¶ Iracunde, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide *to Chafe.*

Angred, vide *Chafed, and* Phr. Man.

to repreſſe or ſtaye his Anger, or Furie.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrenare, concoquere.
Stomachum ob rei indignitatem efferueſcentem ratione cohibere.
Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æſtus iracundiæ,

Rationis moderamine reflectere iræ appetitum.
Iracundiam pessundare, Plaut.
Iræ modum seu frenũ ponere.
Adhibere modum vel moderationem.
Dare locum iræ apud Paulum ad Rom. 12.

to *Animate*, vide *Encourage*.

Any.

Aliquis. Vllus. Quispiam.
Quisquam. Quiuis. Alius.

Anon, vide *Out of hand*.

to Aunsvver, or to make an aunsvver.

Respondere.
Responsum dare, reddere.
Ἀποκρίνειν.
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem, pro respondere. Plauto frequens.
Subiicere absolutè.
Labra resoluere.
Subseruire orationi apud Teren.
Reddere. Inferre.
In verba prorumpere.
Suspicere apud Virg. & in Euãg.
Dicere cum ablatiuo & præpositione pro, vel cum accusatiuo mediantibus præpositionibus in vel ad.
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poëtas.
Ad rem congruẽter, πρὸς ἔπος, id est, ad verbum respondere.
¶ Respondere præter rem.
Nihil ad rem. Non ad rẽ loqui.
Responsum alienum à proposito dare, *an Aunsvvere but not to the purpose*.
παραφθέγγεσθαι, ἀπροσδιόνυσον, παραφθέγγεσθαι, λέγειν.
De alliis loquenti, respondere decæpis.
¶ Ferre accipere responsum, *to receaue Aunsvver*.
Cicer. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide *Priuily*.

Apothecarie Or Grocer.

Vnguentarius. Myropola.
Odorarius. Aromatarius.
Aromatopola. Pharmacopola.
Medicamentarius. Herbarius.
Pigmentarius. Myrobrecharius apud Plaut.
Apothecarius. ἀποθηκάριος.

an Apothecaries, or Grocers shop.

Aromataria taberna.
Pygmẽtaria, vnguentaria officina.
μυροθήκιον.
Myropolion. Pharmacotheca.
Apotheca vulgo dicitur, tamen si propriè sit apotheca repositorium, reconditorium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment.

Ornare. Vestire. Induere.
Amicire. Comere. Colere.

Apparell.

Apparatus. Amictus. Amiculum.
Ornatus. Vestis. Vestitus.
Cultus. Vestimentum.
Indumentum. Induuiæ.
Exuuiæ. Spolia.

Appeased, vide *Assvvaged*.

to Apply.

Applicare. Vacare. Incumbere.
Insistere. Instare. Insudare.
Inuigilare. Operã dare, nauare.
Animum adiungere, applicare.
Deditus, intentus, mancipatum esse.
Plura vide in Phrasibus Man.

to Appoint, vide *Determine*.
to Appoint a day, vide *Day*,
to Approue, vide *of one Consent or Opinion.*
to Approue by reason, vide *to Declare or shevv.*

to Approch, to Dravv neare vnto.

Ingruere. Impendere.
Imminere. Non longè abesse.
Subesse. Hyems subest,
Capiti impendere.
Instare. Adesse.
Appetere. Venire.
Aduentare. Salustius.
Comitiorum dies aduentabat.
Obrepere. Appropinquare.
Admouere se propius.
In foribus esse, vel in limine.
Pulsare fores. Propinquare.
In cardine versari.
In propinquo esse. ἐγγύζειν.

an Apron.

Succinctorium.
Semicinctium, apud D. Hieronymum.
Supparus vel supparum.
περιώμιον.

Apt Meete, Proper, Fit, Conuenient Sufficient, Profitable, Able.

Appositus. Commodus.
Sufficiens. ἱκανός.
Natus aptúsque. Cic.
Assentaneus. Aptus. Vtilis. Bonus.
Idoneus. ἐπιτήδειος.
Habilis. Consentaneus.
Conueniens. Congruens.
Congruus. Accommodus.
Accommodatus. Respondens.
Non inconueniens.
Fœlix, fœlix ad literas. Concors.
Maturus pro idoneo. Quadratus.
¶Habilitas. Aptitudo. *Fitnesse*.

to Aray, vide *to make foule*.
an Arbytrour, or an Vmpyre.

Mediator. μεσίτης.
Sequestrator. Sequester.
Pacificator. Pacator.
Reconciliator. Interuentor.
μεσέγγυος.
Author concordiæ. Arbiter.
Qui regit & dictis animos, & & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere, Capere. Venari.
Capere institutum, Cic.
Sumere thema θέμα λαμβάνειν.

Arise, vide *Stand vp*.

the Arme, hole, the hole vnder the arme.

Axilla. πτερύγιον.
Ala. Asella rarum.

an Armie or Host,

Exercitus. Cohors. Manus.
Phalanx. Caterua. Turma.
Agmen. Spira. σπεῖρα.
Cuneus. Acies.
Armatæ Phalanges.
Copia pro exercitus multitudine.
Legio. παράταξις. *vide Phrases Manutij.*

to Assemble to gather or leuie an armie.

Contrahere, copias, milites.
Colligere militum manum.
Conscribere exercitum, militem, cohortem milites.
Milites conquirere.

ἀνδρολογεῖν ἀνδρολογίζειν.
Cogere,facere,parare,manum.
Facere gregem.Saluſt.
Facere agmen.Hiſtorica ſunt.
Cogere exercitum , copias , agmen, equitatum milites , ſeu congregare.
Scribere exercitum,milites,copias.
Comparare,conflare,contrahere,conficere exercitum. Virgilius : Contrahimúſq; viros.
Ingentes Martis contrahere turmas.
Facere exercitum.Cicero:
Colligere copias,exercitum.
συγκροτεῖν δύναμιν.
Aciem ſtruere.
Cogere in prælia milites, æratas acies.Virgilius.
Augere auxilia , eſt militarem gregem facere copioſiorem.

to Arreſt one, to lay handes on one.

Capere. αἱρῶ. Captiuare.
Manus adferre,inferre.
Corripere.Cic.in Ver.Act.7. Hominem corripi ac ſuſpendi iuſſit ex oleaſtro.
Præhendere. Compræhendere.
Manus iniicere,manicam,catenas.
ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας.
Obtorto collo in vincula ducere.
ἄγχειν. κατάψασθαι.
Intendere vincula collo.
Collum obſtringere.Soli.

Arrogancie, vide *Pride.*

Arrogant , vide *Proude* & Phr.Manutij.

an Arrovv, a Bolt or Dart,

Iaculum. βέλος.
Spiculum. Telum. Bolis.
Miſſile. Sagitta. Haſtile.
Catapulta. Tragula.
Arundo,& calamus metaph.
Aclydes,apud Virgilium.
Coriſcus,apud Nonium.

the Arſe.

Anus ani. Podex. κῶλος.
Culus. πυγή.
Sedes à Plinio frequēter ponitur pro ani circulo & podice.

Arſiuerſie, Ouerthvvart.

Præpoſterus.πρoθύςερος.
Peruerſus. διεςραμμένος.
Inuerſus. Prauus.

Artificer , a craftes man, man of Occupation.

Artifex. Mechanicus.
Manualis operarius.Opifex manuarius.δημιυργός.
χειροτέχνης.μηχανικός.
Operarius.Sedentarius.
Manibus ſumptum exercei diurnum,apud Ambro.
Ex manibus viuens.
Manibus victum ſibi quærita quem ventrimanum quida vocant.
Ex labore,manuū opera viuen
Artem mechanicam exercen

Artificially, vide *Exactly.*

Artyllerie, Cannons, Gunne

Bombardæ,aut(vt alij volunt)
Boardæ,à ſono,grādes & parı
Tormenta ærea,horriſona.
Machinæ æreæ , ſaxa rotantı turrifragæ.
Baliſtæ à nonnullis dicunt tormenta muros cōcutienti
Quarum ſpecies ſunt Falconi ſeu falcunæ quas Germa Cartunas vel Murifragas.
Galli Canones duplices vocar *double Canons.*
Serpentinæ ſeu ſerpentes vi len

lenti, quas Cartunas ſimplices vocant.

Serpentinæ mediæ Falconetæ.

Porrò ampliores ſed breuiores ſunt quadratæ Bombardæ ignarios globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habentes emittunt, quibus tecta & domorum pauimenta perforant hoſtes, vrbis interiora impetentes.

Ignium eiaculatrices.

Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel Martialia torméta peditum ſcilicet.

As, vide *that.*

As I thinke, vide *Thinke.*

As ſoone as.

Vt primum. Vbi primum.

Cumprimum. Quamprimum.

Statim vt. Iam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acſi. Haud ſecus acſi.

Æque acſi. Non minus acſi.

Non aliter acſi.

As, Like as, Euen as.

Velut. Veluti. Vt. Vti.

Quaſi. Tanquam. Ceu.

Perinde ac. Sicut. Sicuti.

Ita. Acſi. ὥς. ὥσπερ. Quemadmodum.

Cum, vel quum, temporis aduerbium. quando, vbi. *vide in Phr. Man. Like.*

As men ſay, vide *Say.*

to be Aſhamed.

Erubere. Erubeſcere.

Verecundari. Confundi.

Pudet. Piget. *vide to Bluſh.*

to Aske, demaund, or Inquire.

Rogare. Interrogare.

Requirere ab aliquo.

Quærere. Sciſcitari.

Scitari oracula Phœbi. Virg.

Referre rem ad ſenatũ, eſt ſenatorum rogare, interrogare ſententiam. *vide Phr. Manut.*

to Aſſay, vide *to Attempt.*

to Aſſaile, to Inuade, to ſet vpon the enemie.

Impetũ vel inſultũ facere, in hoſtem, in hoſtium equitatum. λεηλατεῖν.

Incurſare, incurrere in hoſtem.

Ruere in hoſtes.

Incurſionem facere.

Omni conatu inuadere.

Comminus cum hoſte cõgredi.

Clypeo impetũ facere & haſta. ἐπορούσεν σὺν ἀσπίδι δουρίτε μακρῷ. apud Homerum.

In medium legionis curſu concito ſe proripere.

In confertiſſimos hoſtes incurrere. Saluſtius.

Medium penetrare agmen.

In confertos hoſtes ruere.

Inuolare, Irruere in hoſtem.

Irruptioné, impreſſioné facere.

Infeſtare. Inuadere.

Aggredi. Adoriri. ἐπιχειρεῖν.

Impetere hoſtem. συμβάλλειν. *vide Phr. Manutij.*

an Aſſault,

Vis, impetúſq; militũ, Irruptio.

Inſultus. Acceſſus, incurſus violentior.

Aciei ruentis impreſſio, quam vocat Cicero Appulſum.

Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολή. ἀγὼν ἐκ προσβολῆς.

to geue an Aſſault, to Set vpon.

Impetere. ἐπιτρέχειν.

Incurſionem, inſultum facere.

Impetũ extremarũ facere viriũ

Impreſſioné, irruptioné facere.

Violenta manu inuadere.
Vrbem concitatius oppugnare.
Admouere machinas omnes.
προσβάλλειν. Oppugnare.
Scalas muris adhibitas ascēdere.
Fossas congesta terra opplere.
Expugnare, pro oppugnare in sacris literis ponitur.
Impetum facere. προσφάσσειν.
Incursu, impetu, impulsu, accessu, violentiori.
¶ Contra. Hostes defendere, *to Repulse the enemie.*
Repellere, propulsare. Gell.
Hostes defendebat à pinnis facillimè.
Depellere insultum.
Pellere, depellere, propellere, propulsare hostes mœnibus.
Exercitum feruenti oleo reprimere.
Sulphureū picatumq; ignē eiaculari in ascendentes scalas.

an Assehead, vide *Dulhead.*

to Assemble things together vide *Gather.*

to Assemble, or gather all the povver together.

Vires in vnum cōtrahere, conferre, colligere.
In arctum cogere, in angustum contrahere copias.
Reliquias agminis colligere.
Copias supplere.
Instaurare belli reliquias, vires.
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium.
Certamen rursus experiri.
Collectis copiis bellum instaurare.
Iterare pugnam, Mauortis opus alacrius redintegrare.

an Assembly of people or mē, vide *Congregation*, *and Multitude.*

to Assyege, vide *Besiege.*

to Assist, vide *Helpe.*

to Aske.

Rogare. Interrogare. Orare. Rogitare. Petere. Poscere. Postulare. Flagitare. Inquirere. Exquirere. Percontari. Astipulari. Sciscitari.

to Assure, vide *to Affirme.* *and* Phr. Man.

Assuredly, vide *vvithout Doubt.*

to Assvvage thirst, vide *Quench.*

to Assvvage, vide *to Lessen, and Pacifie.*

to be Assvvaged, Mitigated, or Appeased.

Vt tēpestas, vētus, flatus, fluctus.
Sopiri. Consopiri.
Consilere. Consilescere.
Concidere, apud Horat. Concidunt, venti, subsedere fluctus.
Residere. Remittit se ventus.
Mare quoque dicitur mitescere quando cadunt ventorum procellæ, flatus aurarū quiescunt motus procellosæ tempestatis subsidunt.

Astonied, or Abashed.

Stupidus. Perplexus.
Attonitus. Consternatus.
Perculsus. Confusus animus tātę cogitatione rei. Exanimatus.
Oestro percitus prou. Incertus.
Οἴστρῳ παραπληγείς.
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος.
Animo attonitus, consternatus.
διαπορούμενος. Perturbatus.
Gelidus cui pectore manat Sudor, & è subito membra stupore

pore pauent.

to be Astonied.

In exstasim rapi.
Mente concidere. Cicero.
A seipso digredi.
Ad sensum cōmunē obstupuisse dicitur, qui extra se positus est.
In ectasi, extra se esse.
Excidere sibi dicitur quisquis à corporeis sensibus abripitur.
¶ Non esse apud se.
Alibi viuere animo, non in suo corpore. Peregrinari animo, *vide to Sovvnd.*

At the last.

Tandem. Demum. Postremo.
Postremū. Denique. Nouissime.

to Attempte, to Assaye, to Prooue, to Trye, to Goe about.

Experiri. Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum sumere, facere.
Capere Experimentum.
κίνδυνον ποιεῖσθαι. Iacere aleā.
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam. Vide Phr. Manu. *to go about.*

Attendaunce, Seruice.

Opera. Obseruantia. Famulatus.
Obsequium. Ministerium.
Seruitus. Famulitium.

an Attourney, an Aduocate.

Aduocatus. συνήγορος.
Causidicus. Patronus causarum.
Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis seu fori iudicarij.
Assiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium protelator.
Tritus in rebus forensibus.
Vafricias fori percallens.
περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς.

to Attribute, vide *to Impute.*

Auncient, vide *Old.*

to be in Authoritie.

Authoritatem habere, obtinere, est potestatem habere.
ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam. Vide *Esteeme.*

to Augment, to Increase, to Multiplie.

Exaggerare. Augere. Adiūgere.
Ampliare. Adiicere. Augescere.
Attexere. Apponere.
Adnectere. Addere.
Exaugere. Multiplicare.
ἐκτραγῳδίζειν.
Tragicè, cum amplificatione narrare. Queritari.
Augmentare. Coaugmentare.
Locupletare. Aggerare.
Rē paruā verbis facere magnā.
Adaugere, apud Cic. Hæc signa adaugent suspicionem.
Auctiorem reddere, Cic. Qui hęc ex minimis tāta fecerunt.
Amplificare. Vide Phr. Man.

an Augmētatiō, or Increasing.

Amplificatio. Augmentatio.
Accretio. Auctarium.
ἐπίβλημα. Amplificatio.
Accessorium. Appendix.
Adiunctio. παρενθήκη.
Adnectio. Adiectio.
Additio. Accessio. Cumulus.
τὸ πάρεργον προσθήκη.
πρόσθημα. Augmentum.
Crementum. Incrementum.
Additamentum. Corollarium.

an Augre, a VVimble, a Percer.

Terebrum. Terebellum. τέρετρον.
Terebra. τρυπάνη.
to Auoide, vide *Escape* &

Eschevve.

Author, or Authoritie, vide Phr.Manutij.

to Avvake, to Raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρεῖν.
Ressuscitare. Viuificare.
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare.
Recreare. Excitare.
A mortuis excitare.
Animas excire sepulchris, Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere.
Putre cadauer in vitæ nouitatem restituere. Dare viuis.
Vita vel vitæ reddere.
Reddere aliquem viuis.
Superas ad auras resuscitare.
Astantium oculis exhibere rediuiuum. Reddere viuendi functionem pristinam. Mortuum suscitare.
Vocare è sepulchro.
Arentia deploratáque ossa vitali flatu animare. Eras.
Mortua corpore renouare.
Facere reducem ab orco in lucem. Teren in Heauton.
Exire in lucem.
Excitare, reuocare ab inferis.
Animam euocare orco.
A Styge vitales reuocare ad auras apud Mantuanum.
Recens demortuum vitę denuo dare.
Ressuscitare corpus in vitam nouam.

to Avvake one, vid. *to VVaken.*

Azure colour, vide *Blevve colour.*

B

a Babe vide *Childe.*

a Bable, a Trifle, a Thing smal valu.

Res parua, leuis, nihili, Flocci, li, nulliusq; momenti, valo ponderis.

a Babler, a Pratler, a Chatrer, a Iangler.

Loquax. πολυλόγος.
Immodicè loquax. Linguax.
Impendio loquax, loquaculus
Dicax. Dicaculus.
Bene linguax Eras. Linguaci
Garrulus. Rabula.
Immodicus in verbis.
ἀμετροεπος λάλος. Ger onis. Inani verborum so aërem verberans.
Lingua effreni. ἀθυρόγλωσ
Vaga diffluens verbositate.
Caute, littore, turture, dodo ære loquacior.
Longos logos faciens.
In re non magni momenti ve bosa vtens præloquutione
Sinistra garrulitate corrum
Quorsum hæc tam putida dunt apud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Architæ crepitaculum.
Dodoneum æs. Battalogus
Multi sermonis, strepitus.
Locutuleius. Multiloquus.
Verbosus. Futilis. Spermolo
Fusus, profusus in verbis.
Blatero. Blaterator.
Balatro, *&* vide *Tell tale.*
¶ Et id vitij, Garrulitas, Lo citas, Inanis quædam fluentia loquendi, *Babling*

to Bable, vide *to speake lishly.*

Babling is no eloquence, vi Phr.Manut.

to Backbite, to Sclaunder.
Mordere à tergo. Traducere.
Dentem linguis veneno tinctis gerere.
A tergo pinsere. Pers. Detrahere.
Venenatis pungere aculeis.
Genuinum frangere. Derogare.
Acerrimos inuidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere, lancinare.
Obtrectare. κακῶς ἀγορεύειν.
Inimicè lacerare. Morsibus prostituere. Pellē caninā rodere.
Procul allatrare. coràm ne verbum quidem. Mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.
Incessere, impetere lingua.
λόγῳ βάλλειν, ςηνιῶσαι.
Pugillare. Vituperare. Lædere, insectari, lacessere maledictis.
Petulanter facundiam caninam exercere. Obloqui. *vide to Sclaunder.*
a Backebiter, vide *Sclaunderer.*
Backebiting, vide *Sclaundering.*
B*ackevvard,* vide *Behinde.*
a Bagge, Povvch, or Purse.
Loculi. Locelli. Crumena.
Loculus varios habēs receptus.
Bulga, apud Lucilium, & Vulga, vtrumq; legitur, quod nummos aliásque res inuoluat, interpretatur.
Theca nummaria.
Follis apud Iuuenalem. Et tenso folle reuerti.
Vidulus apud Plautum.
Marsypium, aut vt alij scribunt Marsupium, vtrumque bene.
Fasceolus apud Plaut. & Var.
Vomica metaphoricè si pecuniis suffarcinata sit, à tumore dicitur βαλάντιον.
Fisci, fiscinæ, & fiscellæ, *a great mony bagge.*
Pedianus (vt refert Politianus in Miscellaneis) nummûm ait esse receptacula, sportas, sportulas, sportellas, saccos, sacculos, saccellos: & crumenas, & velleas, & scorteas & manticas & marsypia.
Pera. Perula. πήρα.
Ascopera. ἀσκοπήρα.
Sacculus.

to Bake.

Pinsere, furnariā exercere, panē coquere, facere μάττειν.
¶Pistor dulciarius, *a Pie baker.*
Pistillarius, artocrearius.

a Bairne vide *Childe.*

a Baker, or Baxter.

Coquens panes.
Artocopus, vel artocopeus.
Pistor vel pinsor. Panifex.
ἀρτοποιός.
Panifica, pistrix, furnaria & Artopta apud Plaut. *a vvoman baker.*

Balde, or Bare vvithout heare or Beard.

Glaber. Glabrio. ψιλός.
Caluus. Depulis. Myconius.
φαλακρὸς. Raripilis. *thinne heared.*
Ballances, a paire of ballance.
Lanx, cis. Bilanx.
Statera, media producta, à stādo.
ζυγόν. ςαθμός.
Trutina, Libra. Libella.
¶Trutinare, appēdere, *to vveigh.*

Banckers, or Exchaungers.

Nummularij. Trapezitæ.
Mensarij & Mensularij.
Campsores vulgò: ἀργυραμοιβοί.

Argentarij. Argentariā faciētes. Κολλυβιςαὶ, ἀργυροκόποι.
Argentariam facere.

to Bancket, or to make great feaſtes.

Celebrare conuiuia, dapes.
Conuiuari, depo. Commeſſari.
Conuiuium agere, agitare, exhibere, facere.
Prandiū exhibere aduentorium id eſt, pro ſuo fœlici aduentu.
Agitare conuiuium.
Sympoſia agere.
Epulū exhibere. Epulas dare.
Compotare, Epulari.

Bancketing diſhes.

Bellaria. Tragemata.
Menſæ ſecundæ. ἐπιδορπίαι τραπέζαι. Collybiæ. Pandeſia.
Cœna vel menſa adiicialis.
Repotia, apud Eraſ. in moria, à repotando.
Adiiciale ac ganeatū conuiuiū.
Proſcenium, commeſſatio poſt cœnam.

a tippling Bācket an Ale feaſt.

a ſumptuous Bancket, a Plenteous table.

Commeſſatio. Epulum.
Compotatio. Propinatio.
Sympoſium. Conuiuium.
Viſceratio, apud Ciceronem.
Menſa lauta. Opipara.
Menſa Sybaritica. συβαριτικὴ τραπέζα.
Syracuſana menſa, magno videlicet apparatu ferculorum inſtructa, eximia, ſplendida.
Menſa Cerealis, pontificia, dubia, ſumptuoſa.
Conuiuium opiparum, ſaliare.
Apparatus magnificus, Perſicus, regificus apud Clau. βουθυσία.
Baſilicus victus.
Menſa magnifica, egregia, re[...] generalis. Cœna recta.
Menſa vel cœna pontificalis, [...]pularis, epicurea, pollucib[...] adiicialis, dapalis, adipali[...]
Alcinoi menſa, miſſuum ſcil[...] luxu redundans, ferculor[...] varietate.
Dapes ſaliares.
Conuiuium magnificè inſt[...]ctum.
εἰλαπίνη.

to be a Bancquerupt to Co[...]me & vvaſt his ſubſta[...] that his creditours canh[...] nothing.

Creditoribus cūcta relinque[...]
Propter debita fugere.
Decocta re aliena fugere, in [...]ſylum ſe recipere.
Solum vertere. μετανας[...]εύειν
Sedem, locum mutare.
Ob decoctam pecuniam [...] cedere.
Cedere creditoribus apud A[...]
Collectis vaſis migrare.
ἀνασκευάζεσθαι, σκευαγωγεῖ[...] μετοικίζεσθαι.
Cedere foro apud Iuuenale[...]
In fraudē creditorū bonis ce[...]re, ne æs alienum ſuum [...] ſoluant, furtum eſt maxi[...]
Æris alieni magnitudine [...] fugere. Patria faceſſere.
Domum ſuam, bona omnia [...] mediſſe, Catonis ioco dic[...]tur in quendam, cui nihil [...]rat bonorum quòd comed[...]ſet, dilapidaſſētque omnia.
Decedere de omnibus bo[...] ſuis & cedere bonis. ἐκςῆ[...] τῶν ὄντων.
Decoquere creditoribus.
Negotiationem abrumpere.

the Bād of loue, vide *Knot of loue.*

to Bannish.

Relegare. Profligare. ἐξοστρακίζειν.
In exiliū mittere, agere. Ablegare in exiliū. Exulem facere.
Exterminare in sacra Scriptura frequens. ἐξοικίζειν.
Pellere. ἐκκηρύττειν.
Terra & loco propellere, priuare, & exuere. Patria pellere. Proscribere. Eiicere, proiicere, pellere in exilium.

Bannished, Exiled.

Extorris. Relegatus.
Proscriptus. Exactus.
Ciuitate priuatus.
Eiectus substantiuè. Exul.
Eiectus extra patriam.
Patria pulsus.
Exterminatus. Sacer homo.
In exilium missus, actus.
Exilio mulctatus.
Exturbatus, substan. Pulsus.
Fugatus. Profugus μετανάστης.
Proscriptus, *vide Thr. Man.*

to Banne, vide *Curse.*

to Baptise, or to Christen.

Baptisare. βαπτίζειν.
Regenerationis lauacro tingere
Per aquæ ablutionem à sordibus peccatorum mundare.
Baptismali gurgite ab originali peccato, à primogenia noxa mundare.
Sacro baptismate abluere.
Vitali baptismi gurgite originalis noxæ sordes eluere, purgare.
Sacri fontis lauacro tingere.
Vnda, aspergine sacrata tollere labem.
Lauacro regenerationis vitali, salutari aqua originale peccatum expiare. Aqua tingere.

to be Baptised or Christened.

Renasci fonte baptismatis, ablui expiari, tingi.
E fonte consecrato lympha aspergi, chrismate vngi.
Lauacri salutaris vnda dilui.
Sacra purgari vnda.
Per aquam sacri baptismi & renouationē spiritus S. ab originalibus vinculis expediri.

a Barbill, a fish so called.

Mulus vnico l. siue per duplex ll Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dogge.

Latrare. ὑλάκτειν.
Baubare, apud Lucil. factititium verbū à voce canum. βαύζειν.

Bare, vide *Balde.*

a Barne.

Granarium à granis.
Horreum, ab hordeo.
Fœnile à fœno.
Farreum à farre, vt scribit Fest. ἀποθήκη.
Tritici promptuarium, reconditorium.
πυροῦ ταμεῖον.

a Barren, or Vnfrutfull groūde.

Terra sterilis, Infrugifera. Rupibus aspera, squalens, nuda humus, nec herbida. Macilenta,
Infertilis. Infœta. Arenosa. Iners.
Macra terra, infructuosa, ieiuna.
Infœcunda, haud fertilis. στέρφος dura, Non felix, non ferax, inferax. Fætura iugi exhausta.
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non ædens.
Arida sicca, segnis humus.

a Barre, a Bolt or a Locke.
Obex vel obiex, vt alij ſcribunt.
Obiectaculum. Repagulum.
Peſſulus. βλῆθρον. Repages.
Vectis. Sera. Clauſura.
Clauſtrum. ἔμβολον.
Baſe, vide *Lovv.*
a Baſe courage, vide Ph. Man.
a Basket, a Pannier, a Maund.
Sporta. Sportula.
Cartallum, apud Hiero.
Cartallus. κάρταλος.
Calathus. Calathiſcus.
Quaſillus vel, um. Cophinus.
κόφινος. Caniſtrum.
κανοῦν. Caniſtellum.
Fiſcella viminea, vel ex ſtipulis reflexis. Scirpea.
Corbis. Corbula. γυργάθιον.
¶ Coricium, *a Basket to put bread in.*
Panarium. Statius. Bulgidium.
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.
a Baſon, vide *a Brinke.*
a Baſtard, a baſe borne, or miſbegotten.
Illegitimus, vnico t in ante penul. quam corr. λατρημαῖος.
Nothus. νόθος. Naturalis.
Illegitimo coitu natus.
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus.
nceſtuoſo thalamo natus.
IHaud propria de cõiuge natus.
Manzar, de ſcorto, vel ex inceſtu natus, vt exponitur Deuter. 23. & apud Iuriſconſultos.
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet. Neptuni filius.
Qui matris vt capta dicitur, id eſt, à matre denominatur, cui pater incertus.
¶ Submiſſitius, aſſimulatus partus.
Suppoſititius. Subdititius.
ὑποβολιμαῖος. ὑπόβλητος.
¶ Inuētitius. Expoſititius, idem.
Exponere puerum.
Subdere oua adulterina, puerum alterius loco ponere partum ſupponere.
ὑποτίθεσθαι. ὑποβάλλεσθαι.
Bath, or Bathes.
Balneæ. βαλάνεια. Balnearia.
Balnea. Balinea. Thermæ.
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Nymphea. τὰ λοῦτρα, lauacrá apud Ioſephum & Plinium.
Lautulę, quod in eis lauemur & ſordes corporis extergamus.
Laconicum ſubſtant.
¶ Porrò hypocauſtum, Æſtuarium, Hybernaculum, & Vaporarium, quæ Germanis non tam eleganti quàm vſitato vocabulo Stuffę dicuntur hybernis nos temporibus à frigore defendunt.
a Battle grounde, vide *Fruitfull.*
a Battell.
Bellum. Prælium. Pugna.
Certamen. Duellum. *Vide Phr. Man. & ſup. Fight.*
to ioyne Battell, vide *to Fight.*
to Batter, vide *to Beate.*
a Baudry houſe, or common Stevves.
Lupanar. Proſtibulum.
Lupanarium, apud Vlpianum.
Ganeum. Fornix.
πορνεῖον. Meritoria. κοινεῖον.
Domus meretricia. Luſtrum.
to keepe a Baudrie houſe, or Stevves.
Proſtituere virgines.

Turpi-

Turpitudini exponere.
Lænocinari.
Lænocinium facere, exercere.
Corpore quæstum facere.
χοιρωπωλεῖν.
to exercise Baudrie, to hunt after vvhores.
Scortari. Meretricari.
Lupari. Fornicari.
Vitam in lustris agere. Adulterari.
Lustrari deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac lustris indulgere.
Mœchari. Stuprare.
Cum scortis volutari.
Corinthiari. κορινθιάζεσθαι.
Lenocinium exercere, facere, lenocinari. διαμαστροπεύειν.

a paire of Beades.

Sertum rosarum. Oua serpentina. Rosarium.
Series globulorũ funiculo dependentium. Globuli precũ.
Contextus orbiculorum seriatim cohærentium coronam aliqui vocant.
Sacræ baccæ. Sphærulæ precatoriæ.
Rosariola diuæ virgini annumerare.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium.
Hircino barbitio philosophum mentiebatur. Apule.
Mystax. μύσταξ. *Mustaches.*
Prima seu tenera lanugo quæ per malas incipit serpere incipiente barbicio.
Ænobardus, *one that hath a redde Bearde.*
Spirillum, barba capræ.
Aruncus, Villus ex caprarum mento dependens. ηρύγγος.
¶ Barbare med. prod. Barbã emittere. Pilare, pilos emittere. Aetius, Tũc primũ pilabãt genę.
¶ Barbam tondere, abradere.
Barbam ponere, deponere, *to shaue the beard.*
¶ Barbam promittere, summittere, pascere, nutrire, *to let the Bearde grovve.*

to Beare.

Gerere. Portare. Ferre.
Sustinere, Pati, *Vide to Carie.*
to Beare good vvill, vide *to Fauour and to Loue* & Ph. Man.

vvilde or brute Beastes.

Feræ. Bestiæ. Mutæ bestiæ.
Beluæ. θηρία. Bruta. ἄλογα.
Animantia, Animalia, Iumenta à iuuando, & armenta ab arando maiora sunt.
Pecudes, Pecora, Pecuaria, minora. Greges pecuarij.

to Beate, to Strike, Smite, or to Dinge.

Ferire. Cædere. Punire.
Percutere. τύπτειν. Castigare.
Verberare. Pulsare. Affligere.
Dare plagas. Obtũdere pugnis, πληγὰς ἐντείνειν, δοῦναι.
Fuste contundere, fustigare, *to cudgell.*
Colaphos incutere. Colaphum infringere.
Interre manus alicui Animaduertere.
Icere. Ictum facere.
Tundere. Manum iniicere.
Mulctare, apud Teren.
Verberibus, pugnis excipere.
Pessimè tractare, lancinare.
Battuere, apud Sueton. & Plaut. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere.
ἀπομαστιγῶσαι.
Terga baculo, vel cõto fatigare.
Pugnos ingerere, dare.

κονδύλοις δοῦναι.
Accipere pro meritis aliquem, tractare vt meritus est.
Os præcipere, pulsare, συγκόπτεσθαι. apud Senecam.
Tripode caput pectere.

to be Beaten.

Vapulare. Verberari. Cædi.
Pugnos edere, est cædi pugnis.
Pati virgas, ferulam.
Oris effrenis luere pœnam.
Dare, soluere, persoluere, expendere, pendere pœnas.
Merita expendere supplicia.
τὴν ἀξίαν ἀποτίνειν.
Lumbrifagiũ auferre Plaut. dicitur pro grauiter cędi, contũdi.

to Beate dovvne vvith artyllerie, to Batter.

¶ Machinis oppida subruere.
Tormentis concutere, Bombardis dira iacere fulmina.
Bombardarum fulminatione oppidi mœnia longo tractu prosternere. Verberare vrbem tormentis.
Machinis bellicis muros contundere, perfodere.
Mœnia ariete quatere. Liuius.
Crebris arietib. muros impetere
Exonerare, *to shoote of.*
Eiaculari acerrimè continuò dies ac noctes.
Machinarum præfectus, *the maister of the ordinance.*
¶ Bombardarij equestres oblongas bombardas vehentes.
Pedites verò bombardarij.
¶ Bombardarij, Chirobombardarij. Selopetarij, Monobarduli, *Gunners.*

to Beautifie, to Adorne, to Trimme.

Ornare. Adornare. Exornare.
Comere. ἐπικοσμεῖν.
Colere corpus. Venustare.
Honestare. Picturare. Expolire
Polire. Perpolire. λωπίζειν, καλλωπίζειν. Addere decus.
κόσμιον φέρειν. Phalerare.
Omni ornatu, qualibet arte colere faciem, seu formam.
Comparare pro adaptare & exornare apud Cic.
Componere pro diligentius apparare.
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi.
Lucem addere, reddere illustriorem, spectatiorem.
Irritare, Illustrare. Lustrare.
Excolere, sua liberalitate magnificè exornare.
Decorare, *vide Phr. Man.*

to Beautifie the face, or rather to cõterfait the face, as vvomen do, vvhen they vvill Disguise then selues, to Farde a verbo Gallico Farder.

Coloribus tingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, faciem, vultum.
Faciem fucis aspergere.
Vultum materiali candore oblinere, Ambr.
Præteritam iuuentutem in rugis anilibus polire. Hieron.
Colorare labra.
Purpurisare genas.
Fucare. ἐγχουτίζεσθαι.
Fuco pingere. Fucum facere.
Penicissare. πενικίζειν.
Omni se ornatu, qualibet arte colere.
Purpurisso, stibio, variisq; fucis ora oculósque depingere.
Faciem depingere.
Vitia corporis fuco occultare. Plaut.

Cerusa venustare faciem.
Fuco splendente ornare comã.
Caput arte comere.
Vnguentis cuti candorem, ruborem inducere.
Medicamentis corpus illinere vt candorem cutis recipiat.
Vultum fingere. Ouid.
Pumicare, apud Tibul.
Strigillare. Cerusata mulier.
Effigiem mutare naturæ, amentia est. August.

Beautifull, vide *VVelfauored and Faire*.

Because.

Quoniam. Quia.
ὅτι, & in versu ὅττι.
Quando. Quandoquidem.
Quoniam quidem, respuit Eras.
Equidem. Siquidem.
Nam. Nanque.
Quatenus. Et, Etiam.
Vt, secundum Vallam.
Posteaquam. Nimirum.
Quippe. Vtpote.

it Becommet or beseemeth it is Conuenient, Fitte, or Meete.

Decet. Condecet. πρέπει.
ἐμπρέπει. Decorum est.
Par fuerit. Competit, impersonale. Conuenit.
Æquum, decens, conueniẽs est. *Vide Ph. Manutij*.

it Becommeth not, or it is Vncomely.

Non decet. Parum decet.
Dedecet. Indecorum est.
Haud decet. οὐ πρέπον.
Haud quaquam decorum.
Est præter dignitatem tuam.
Inferius maiestate tua est apud (Tacit.
A decoro alienum est.
Contra quam decet.
παρὰ καθῆκον.

a Bedde, Pallet or Couch,

Lectus. Lectulus.
Torus. κλίνη. λέκτρον.
Lectica, portatilis lectus, Cubile.
Stratũ sub genere neutr. & Stratus. us masc.
στρωμνή. Puluinus.
Grabatus media producta.
Parabystum. παράβυστον.
Lectulus paruus qui sub maiore poni solet.

Before.

Antè. Prò. Antea.
πρὸ & περὶ genitiuo iuncti.
Sub, quãdo significat ad locum.
Postésque sub ipsos, id est, antè.
Vir. Præter Cic. Præter oculos.

to Beget, vide *Engender*.

to Begge, to go a Begging.

Mendicare. προσαιτεῖν.
Stipẽ rogare, cogere.
Ostiatim victum quærere.
Precario viuere.
Pro foribus panem efflagitare.
Eleemosynas emendicare.
Victum mendicando ostiatim quæritare. (quirere.
Ostiatim obambulãdo victũ cõ-
Ciuium domos quæritandi victus gratia oberrare.
Ire ad sacculum, Plaut.
Mendicato viuere pane. (Cic.
Vestibulatim stipẽ cogere apud
ἀγυρμὸν ποιεῖν ἢ ἀγείρειν.

a Begger, a poore body.

Pauper. Inops.
Paupertinus apud Plaut.
Egens. Egenus. πένης.
Egestosus. Afflictus. (miser.
Ærũnosus. Calamitosus, flebilis,
Redactus ad inopiam extremam miseriam.
ἄπορος indigens & pauper.
Angusta cui res domi est, apud Iuuenalem.

Homo exilis re, tenui fortuna.
Tenuis per metaphoram.
Homo tenuis conditionis.
Vel hosti miserandus.
Nudus planè qui censum omnē deuorarit, proteruiā fecerit.
Defectus ad calamitatem.
Natus miseriis ferundis.
Cui contracta res est & adducta in angustum.
Tenuiter peculiatus, apud Bud.
Capite census. Equum habens Seianum.
Tunicatus. Cananicola.
Cinclus prouerb.
Pausone, Codro, Iro, Telenico, pauperior.
Qui omnem facultatem, seu vniuersam substantiā indutus est omnia sua secum portans.
Non habens obulum vnde restim emat.
Non habens vbi pedem ponat.
Pistillo. Paxillo. Leberide nudior.
Mendicus, & mendicabulum.
Rogator. Plaut. *Vide Vvithout Mony.*

to Begin or to take in hand a businesse, to Enterprise.

Ordiri. ἄρχεσθαι. Inire.
Exordiri. Auspicari. Initiare.
Inchoare. Incipere. Incœptare.
Occeptare. Aggredi. Adoriri.
In manus sumere. ἐπιχειρεῖν.
Exordiri telam.
Capere exordium, initium, principium primordium.
Iter sternere, aditum facere ad rem quamlibet aggrediendā.
Initium, exordium sumere.
Principium facere, apud Erasm.
Accingi ad aliquam rem.
Exordium, initium facere, ducere.
Aliena incipere, *Vide Phr. Man.*

a Beginning or entraunce into

Exordium. Initium.
Auspicium. Primordium.
Caput, Capitulum vulgo vocāt
Rudimentum. Frons.
Principium, ἀρχή. Ingressus.
Cunabula à Virg. pro initiis ponuntur.
Vestibulum per metaph.
Carceres. Orsus passiuè.
Incœptum, & io. Cœptum i.
Alpha. Institutum. Cardo. Origo
¶ Incunabulum. Inchoatio.
Rudimentum, tyrocinium in literis.

in the Beginning.

In principio. ἐν ἀρχῇ.
In capite. Initio.
In fronte. In frontispicio.
In ipso operis ingressū.
In exordio. Primo gustu.
In ipso vestibulo.
¶ Prima facie. Prima fronte.
Primo aspectu, obtutu *at the first sight.*
In speciem, frequens apud Liu. & Tacit.
Specie tenus. Ipsa apparentia.
Prima specie. In superficie.

to faile or misse in the Beginning.

In portu impingere.
In limine offendere, deficere.
In ipso operis ingressu peccare.
Cantherius in porta, prouerb.

from the Beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id est, principio.
A capite. A Principio.
ἀπ' ἀρχῆς. ἐξ ἀρχῆς.
ἐξ ὑπαρχῆς. Abintegro.
Ab radice. ἐκ ῥίζης.
A carcere siue repagulo.

ἀπὸ βαλβῖδος.
Ab ipso lare, prouerb.

frō the Beginning of the vvorld.

Ab initio mūdi. Ab æuo cōdito.
Ab orbe condito, Post homines natos.
Ab ipso mundi exortu, initio.
A condito mundo. Ex omnibus seculis.
Ab ipsis creati temporis rudimentis.
A creaturarum conditione.
Ab orbis conditi initio.
In ipsis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the Top to the toe.

A capite vsque ad pedes.
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. vt est apud Homerum.
A vertice vsque ad extremum vnguem.
A summo capillo, à summo vertice vsque ad imū calcaneum.
A calce vsque ad caput.
A vertice ad imos vsque talos.
A pedibus ad caput vsque.
A vitta capitis ad calcei corrigiā
A pede supremū adusq; verticē.
A filo subtegminis vsque ad corrigiam caligæ, Gen. 14.
A carceribus ad metam.
Ab ouo vsque ad mala. apud Horat.
A cœlo vsque ad terram. Plautus pro eodem ponit.

the first Beginning or chiefe cause of any ill or good.

Origo. Causa. Radix. ῥίζιον.
Seminarium. Fomes.
Fax. Initium. ἀρχή.
Fundamentum. Fons. Scaturigo.
Scaturies. Ortus. Factor.
Architectus. Inuentor.
Suasor & Autor. Parens.
Princeps. Genitor.
Effector. Dux.
Perfector. Machinator.
Nouandarum rerum author.
Caput.

to Beguile, vide *Deceaue*.

a Beguiler, vide *Deceauer*.

to Beheade, to chop of ones head.

Decollare. Detruncare.
Amputare caput.
Truncare capita.
Caput præcidere. ἀποκεφαλίζειν.
Suppliciis extinguere capitalib.
A ceruice caput reuellere, rescindere, auellere, recidere.
Decapitare. Auferre caput ense.
Capite plectere, priuare, multare.
Collum præcidere.
Ceruicem cædere.
Ense caput metere, demetere.
Capitis pœnas sumere.
Securi cædere, truncare.

to be Beheaded.

¶ Capite punire, multari, plecti, truncari, obtruncari.
Capitis pœnas dare.
Capitalem subire, accipere sententiam.
Capitali sententia damnari.

Behind, or Backevvard.

A tergo. Retrò. Post.
ὄπισθεν, ὀπίσθεν. Ponè aduerb.
Ponè subit coniux, apud Virg.
Ponè respiciens. Et præpositio.
Ponè castra, apud Liuium.

to Behold, vide *to See*.

to Beleeue, to Trust or giue credit vnto.

Credere. πιστεύειν.
Fidē habere, adhibere, accipere.
Fidem tribuere. Persuasum habere.

Aures patefacere pro credere. Cic.
Aures præbere.
Audire cum accusatiuo.
Nihil reniti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Minimè credo.
Mihi non fit verisimile.
Demere fidem fabulis, Sueto.
Verbis dictis tuis fidē nō habeo
Supra communem opinionem fidémque naturæ.
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum viro diſſidentibus, haud veriſimilibus, ſed abſurdis.

a litle Bell, a rattle or clack.

Tintinabulum, à tinnitu.
Nola. Cymbalum. κύμβαλον.
Campanula. Campanella.
Crotalum, *a Rattle.*
Æramentum & campana peripheriæ & ſoni maioris ſunt.

the Belly or VVombe.

Aluus. Venter. γαστήρ.
Vter. Vterus. Vterculus.
Aqualicus, vnde aqualiculus diminut. apud Iuuenal. & Perſium. Pinguis aqualiculus.

a panch Belly, or a gorbellie guts.

Venter. Ventroſus.
Ventrioſus. Ventriculoſus.
γάστρων. γαστράδης.
Obeſus. Aqualiculus.
Diſtentus venter.
Amplum habens ventrem.
πλατυγαστήρ.
Sage natus. Carnoſus.
Collatinus vēter, apud Plau. pro magno & turgido, quod in eū omnia edulia conferuntur.
Seſquipede extantem habens aqualiculum. Muſculoſus.
Craſſus. Corpulentus.
Pinguis. Præpinguis.
Pinguiuſculus.
Bene curata cute. Bene paſtus.
Rore paſtus, ironicè.
Doliarem Plaut. vocat anum craſſam.
Habitior, id eſt pinguior, apud Terentium.
Pinguis, nitidus, apud Hora.
Tanagæus cetus prouerb. pro obeſo.
¶ Belle pellucens habitus.
Toroſus, toroſulus, troſſulus, ſucculentus, opimus.

vvell Beloued.

Oculis, vita, atque animo mihi charior ipſo.
Valde charus. Percharus.
Alter ego ἕτερος αὐτός.
Cum primis gratus.
Omnibus probatus & dilectus.
Gratus, charus omnibus.
Gratia multū vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos fauorem emeritus.
Qui omnium emeruit fauores.
In oſtio formoſus, prouerb. *vide Deere.*

a Belt, vide *Girdle.*

to Bende frō, vide *to Eſchevve.*

Benefites, vide *Giftes*, & Phr. Manutij.

Benignly, vide *Gentely.*

Bent, vide *Inclined.*

to beſtovv a Benefite vpon one or to do one a good Turne.

Beneficētia proſequi. εὐεργετεῖν.
Beneuolentia, amore, amicitia afficere. Beneficiis, bonis conditionibus aliquem augere.
Cumulare officiis.
Beneficium in aliquē conferre.
Bene de aliquo mereri.
προσφέρεσθαι, cum datiuo.

Bene-

Beneficio afficere, obſeruantia colere. Benefacere.
Benefacta cumulare.
Rem facere alicui gratã, quàm gratiſſimam.
Benignitatem, officia conferre.
Beneuolentiam declarare, præſtare, apud Ciceronem.
Tribuere operam amicis, officium homini amiciſſimo.
Benignè alicui facere, aliquem beneficio demereri. *Vide Phr. Manutij. & infra Giue.*

to Beſiege, or to beſet a tovvne round about.

Vrbẽ cingere copiis & militib.
Vrbem, ciuitatem circumdare, circumuallare, obſidere, vrgere, circumuenire.
Claudere muros obſidione.
Facere obſidionem, obſeſſionẽ. & facere obſidiũ. Plaut. Vallo & foſſa ſeptum tenere.
Obſidione cingere. πολιορκεῖν.
Obſidione, bello premere, *to Vrge.*
Longa obſidione fatigare.
Bello oppida quatere. Virg. pro moleſtare. Vallare.
Suffocare vrbem fame. Cic.
In circuitu munitiones extruere. facere, frequens in ſacris bibliis.

to Beſtovve in mariage, vide *Mariage.*

to Beſtovve coſtes, vid. *to Spẽde.*

to Betoken, to Signifie.

Portẽdere. Significare. Indicare.
Prognoſticare. Prædicare.
Demonſtrare.

Better.

Melior. ἀρείων κρείσσων.
Potior. Præſtantior.
Prior, pro meliore latinis ponitur. Vide *Deerer.*

it is Better.

Præſtat. Melius, vel Satius eſt.
Commodius. Prius. Potius.
Præſtãtius. Optatius. Optabilius.
Præſtabilius eſt.

to ſet Betvveene, v. *to Interlace.*

Bevvare, Take heede to tell it no body, keepe it cloſe.

Caue ne cuiquam dixeris.
Vide ne mortaliũ vlli dixeris.
Vide ne alicui dixeris.
Vide ne dixeris cuiquam.
Vide ne temere apud aliquem effutias.
Harpocratem egeris, finxeris.
Digito labellum compreſſeris.

to Bevvitch, vide *Enchaunt.*

to Bevvray, to Diſcouer, to Diſcloſe, to Vtter, to Publish abroade.

In triuiis declamitare.
Prodere. Arguere.
Nudare. Denudare.
Detegere. Publicare.
δημεύειν. διαγγέλλειν.
In publicum adferre, adſerere.
Ex vmbra in ſolem educere.
Vulgare. Diuulgare.
Proferre. Enunciare.
Inuulgare. Diuulgare.
In publicum emittere, efferre.
Perſonam detrahere.
Operta recludere dicitur ebrietas, apud Horat.
Varia mentium abſtruſa in apricum erumpent.
Promulgare. φανεροποιεῖν.
Aperire. Declarare. Pandere. Reuelare. Efferre. ἐξειπεῖν.
Significare. Manifeſtare.
Ædere. Promere.
Patefacere. Palam facere.
In vulgus diſſeminare, ſpargere.

Sermones serere. λόγȣς διδόναι.
Eliminare. Vulgare.
In medium adferre.
Propalare. Notum facere.
Exprimere. Ostendere.

By litle and litle, vide *Leasurely*.

By, Nigh, or Neare.

Apud. Propè. Ad. Penes.
Propter. Secus cum accusatiuo.
παρά. Circa. πρός. Iuxta.
Propinquè. Cominus.

By and by, vide *Out of hand.*

to Bidde, vide *to Charge.*

a Biere or coffin.

Sandapila. φορεῖον. Loculus.
σορός. Locellus. Capulus.
Libitina. Ferculum à ferendo.
Pheretrum. φέρετρον.

to Buy, to Cheapen.

Emere. Comparare.
Mercari. ἀγοράζειν.
Permutare pro emere.
Aere parare. Destinare.
Præstinare.
Conciliare apud Terentium.
Græca fide mercari, id est, præsenti pecunia.

Bigge, vide *Strong.*

of a great Bignes, vide Phr. Manutij. & sup. *Stature.*

a Bile, or a Botch, vide *Impostume.*

a Bill of my hand, vide *vvriting.*

to Binde, vide *to Trie.*

to Bind by obligation, &c.

Obligare. Obstringere.
Astringere. Deuincire.

to bind one to him by friendly pleasures.

Deuincire beneficio quempiã sibi, ornare beneficiis.
Beneficium præstare, conferre, dare, tribuere.
Gratis officiis plebem obligare, Ambrosius.
Bene mereri de aliquo.
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabali clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam faceret.
Beneficiis afficere.
προσφέρεσθαι cum datiuo.
Liberalitate omnes in officio continere.
Demereri aliquem obsequio bonis operibus.
Obstringere.
Adstringere, seu Alligare, vel Obligare. omnia apud Cic.
Autorare, sed militem propriè.

Birdes, or any Foule.

Volucres. πετεινά.
Aues. Alites.
Volatilia. Præpetes.
¶ Aucupio voluptatẽ quærere.
Retibus explicatis, pedicis fixis, viminibúsque visco illitis volucres captare. Aucupari. *to Hauke.*

a Bishop an Abbat or chiefe Prelate.

Antistes. Præsul. Abbas.
Pontifex. Sacrorum præses.
Episcopus. ἐπίσκοπος.
Pontificali infula decoratus, ornatus, insignitus, Et periphrasi venusta.
Episcopalitij ordinis non infimum decus. singulare decus.
Alpha sacerdotum.
Demissæ ad talum togæ sacrísque initiatus Episcopus.
Olim soli sacrorum antistites presbyteri nomine censeban-

bantur, vt refert D.Hierony.
Ante Christi in carnem aduentum.
Dicti Protomistæ, Archiflamines. Archimandritæ.
Sacerdotes primarij.
Archimandritæ nomen adhuc sibi vsurpant in Græcia Abbates quasi primates, & præpositi monachorum eremos inhabitantium.

the Bishop of Rome, vide *the Pope*.

to be a Bishop.

Episcopum agere.
Episcopatus gerere.
Episcopatum administrare.
Episcopi munia obire.

to become a Bishop.

Accipere baculũ pastoralẽ, ecclesiæ clauum, gubernaculũ.
Episcopatui inaugurari.

a Bishops Miter.

Galerus bifidus. Infula.
Mitra. Apex.
Tiara. ἐπίκρηνον. Cidaris.
κίδαρις ἢ κιθαρίς.
Byrrhum sacerdotale.
Pileus Pontificalis.
Et Byrrhum simpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminutiuũ a mitra. μιτρίον.

a Bishops Vicar or Suffragã.

Suffraganeus vulgo vocatur, sed ornatius, Episcopo à suffragiis.
Episcopi vicarius, auxiliarius.
Coepiscopus.
Episcopalem locum tenens.
Episcopi gerens vices, supplens locum, qui episcopo in pontificalibus actibus, in officio suo suffragatur.

Subsidiarius alicui. i. coadiutor.

Bisket twise baked.

Panis Nauticus, secundo coctus.
Panis bis coctus quem Plaut. vocat Panem rubidum. δίεφθος.
Paximas. παξημὰς, αδος.
Paximadion. παξημάδιον qua voce frequenter vtitur D. Hier. in vitis patrum.

a Bitte, a Morsell, a Peece.

Buccella. Buccea. Bolus.
Morsellus. ψωμός. Panis fragmẽ.
Frustum. Frustulum.
Turunda. ἔγκαφος.

a Bit, vide *Bridell*.

Bitter or Sowre.

Acidum. Subacidum.
Amarum. Acerbum.
Amarissimo amarius felle.
Insuaue. Asperum. Austerum.
Felleum. Acetosum.
¶ Aceto. Acidus fio.
Vinum vetustate coacescit, Cic.

Bitternesse.

Acredo. Amaritudo.
Amaricies. Amaror.
Acerbitas. Asperitas. Acor.
Fel seu Aloë, per metapho.

a Blab, vide *a Tell tale.*

Blacke, Darke, Swart, browne or sadde colour.

Niger. ἐλικός. μέλας. Ater.
Piceus. Lugubris.
Pullus. Hispanus.
Beticus. Impluuiatus. Fuscus.
Anthracinus. ἀνθρακινός.
Fuligineus. Mutinensis.
Furuus, *Swart, Darke.*
Meruleus, apud Plautum.
Liuidus, apud Virgilium.
Sed aquilus color, fuscus, subniger, fusco colore nigricans, *Browne, swart.*
Homerus: Puellam nigricanti-

bus oculis, ac per hoc formosam vocat,
τὴν ἑλικώπιδα, μελανοφθαλμόν.
Nigris oculis præditus, ἑλικώψ.

Blacke friers.

Dominicales, Budæo.
Prædicatores. Dominicani.
Aliquot præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Iacobitæ dicuntur.

to Blame, to Dispraise, to Depraue, to Dishonour.

Contumeliam facere in aliquē.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus, Contumeliis operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Incusare. Arguere. Carpere.
Reprehendere. Redarguere.
Reprobare. Obiurgare. Vitio dare.
Sugillare. Criminari. Traducere.
Insimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Accusare.
Diffamare. Obloqui. Condemnare.
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiā.
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμίαν προσβάλλειν. *vide in Phr. Man.*

¶ Infamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur κακῶς ἀκούειν.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an ill name.*

to get or receaue Blame or Shame.

Accipere contumeliam, sordes, id est ignominiam, Cic.
Has à Q. Ticinio sordes accepimus.
Concipere maculam, turpitudinem, infamiam, dedecus.
Subire cōtumeliam, infamiam, notam turpitudinis.
Perfundi aceto, Horat. pro conuiciis affici.

to Blanche, vid. *to VVhitlime.*

a Blasting or striking vvith a Planet.

Stupor mentis, & corporis.
Syderatio, quam Plin. scribit.
Græcis dici ἀστροβολίαν.
Apoplexia. ἀποπληξία.

Blasted or takē vvith a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Sideratus. Attonitus. Ictus.
Tactus. ἀπόπληκτος.
Apoplecticus, quē Hermolaus Barbarus ἐμβρόντητον vocat.
¶ Syderari. Sydere afflari, vexari, lædi.

a Bleamish, a Spot, or blot.

Neuus. Labes. Labecula. Macula.
Vitium. Nota, si ad corpus referatur.
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphoricè ad mores accommodare sermonem voluerimus, sicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.

Tubera pro vitiis maioribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda, litura.

Blevve, vvatchet or azure colour.

Cæsius color. Blauus.
Cæruleus quasi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.
Cyanus, Cyanæus.
Venetus. Thalassicus.
Indicus. *Darkeblevv.*
Ferrugineum præterea colorem quidam accipiunt pro cæruleo marinis fluctibus simili, quem Græci θαλάσσιον vocant.

Blind.

Cæcus. τυφλός. Orbus propriè qui lumen amisit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Sene.
Tiresias, apud Iuuenalem.
Talpa cæcior prouerb.
ἀσπάλακος τυφλότερος.
Tiresia, Hypsia, Leberide cęcior.
Cæcigena, *Blinde borne.*

Blinded, vvalking in darkenesse.

In altissimis versans tenebris.
Densa quadam ac tetra impietatis caligine occæcatus.
In densissimis ignorantiæ tenebris sepultus.
Qui in profundũ venit malorũ.
Mens cæca, lucis indigna, exhausta diuino lumine, Cimmeriis immersa tenebris.
In errorum densitate vaga.
Oppleta tenebris.

a Blinkard, Bleared, or one that looketh a Squint.

Cæcutiens. παραβλέπων.
Hallucinans. Lippus. Lippiens.
Lolio victitans, prouerb. seu.
Tithimallus Laconicus.
Saturniæ lemæ. Luscus etiam significat.
Strabius seu strabo. Retortus.
παραβλώψ. ¶ Lusciosus, *Sand blind.*
Luscitiosus, oculos habens hebetiores, Nyctilopa.
ὑπότυφλος, *he that seeth better in the night then at midday.*
Sed lusciosus qui interdiu parum vel nihil, vesperi vero satis videt. μυώπες, seu μυωποί.
Lucinus. *That hath litle eyes, vide to looke a squint.*

a Blister a vvhelke or a VVheale.

Postula. Papula. Tuber.
Tuberculum. δοθίων.
Exuberatio. γαγγάνη. Scrofula.
Huc etiam spectāt Vari seu Varioli. *the Maisels* qui pueros maximè infestant græcè ἐφηλίδες cum febri plerunque nascuntur hæ pustulæ.

a Blockish dullard, vide *Dulhead.*

a Blot, vide *Bleamish.*

Blotting paper, vide *Paper.*

to make blunt or Dull.

Obtundere acumen. Hebetare.
Perstringere aciem ingenij, Cicero dixit pro hebetare.
Perstringitur acies ferri.

to Blush or to be a Shamed.

Erubescere. Vereri. Reuereri.
Verecundari. Pudet me.
αἰσχύνομαι. Pudore suffundi.
ἐρυθριᾶν. Rubescere pudore.
Rubore suffundi. Pudore affici.
Suppudet impersonale.

Eiectum semel attrita de fronte ruborem recipere. Horat.

Blushing, vide *Shame*.

a vvilde Boare or Svvine.

Aper. κάπρος. Porcus vel sus syluestris. Syagrus. συάγρος.
Orthagoriscus. Singularis. μόνιος.
Vnde in Psal. 79. μόνιος ἄγριος, κατενεμήσατο τὴν ἄμπελον, vbi Hebræi habent zif. Singularis ferus depastus est vineam.
Acteon trisyl. pro Apro apud Mant.
It leuis Actæon fumans.

to Boast, to Bragge.

Iactare. Ostentare.
Præsumere. Vendere.
Vendicare. Iactitari.
κομπάζειν. ἐπικομπάζειν.
Gloriari, Arrogare.
Sesquipedalia, turgentia iactare verba, ampullas. Tragicè loqui.
Spirare tragicum, apud Horat.
Præsumptuosè, arroganter, immodestè loqui. λαβρεύεσθαι.
Venditare sese inanibus verbis, nihil præter eruditionem suam iactare.
Efferre se magnificè. Extollere.
Meras glorias spirare.
Fumos iactare. Prædicare.
μεγάλα λέγειν ἀρεῖα λέγειν.
Inanes flare, afflare glorias, apud Gell.
Grandia & magna trutinare, cõtracto supercilio, tumentibus buccis, sesquipedalia verba, ἁμαξαῖα ῥήματα.
Cœlum territare, apud Virg.
Grandia, magna iactitare, loqui.

a Boasting, a Bragging.

Iactantia. Ostentatio.
Iactatio. Iactitatio.
Arrogantia. μεγαληγορία.
Immodesta præsumptio.

a Boasting shevv, vide *a Solemne sight.*

a Boaster, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus.
Gloriosus, sese insolenter iactãs.
Immodestus. Insolens.
Arrogans. Sui tibicen.
Arrogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
καπνιοπώλης, qui fumũ venditat.
Thraso. Hippias. Calliphanes.
Aretalogus. apud Iuuen. & Suet.
Marsyas. Thamyras.
Callipedes alter.
Fumiuendulus.

a Boate.

Cymba. Scapha.
Scaphula. σκαφή.
Linter, ex arbore cauata fit.
Lembus. λέμβος.
Lembunculus. πλοῖον μικρόν.
Nauicella, apud D. Augustinum.
Nauicula. πλοιάριον.
Nauigiolum. Alueus. Alueolus.
Nauiculari.

Boyes, vide *Sonnes*.

a pleasant Boy, vide Phr. Man.

to Boyle or Seeth.

Elixare. Æstuare. Coquere.
Efferuere. Ebullire. Scaturire.

Bold, Hardy.

Animosus. Magnanimus. Fortis.
Acris. Audax. Inuictus. Vide. *Scoute and Couragious.*

a Bolt, vide *a Barre.*

a Bonet, vide *Hat.*

a Booke.

Liber. Scriptum. Codex.
βίβλιον. Opus. Opusculum.
Volumen, plures continens in se libros partiales ab inuolutione

tione.
Commentariolus.
Charta apud Ouid. pro libro ponitur.
Pugillares à pugno, & enchiridia à manibus in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, tabellísve concinnati, *Litle small Bookes.*

the Borders or Marches of any Countrey.

Confinia & Confinium. Colum.
Frons regionis, vel vt est apud Plin. Caput regionis & Principium, anterior pars cuiusque rei.
Limina imperij, id est introitus, vt Margines imperij. apud Ouidium in Tristibus.
Fines numero plurali, sæpius pro terminis & limitibus ponuntur, *the Marches.*
Collimitium est confinium.
Collimitium Hollandiæ, & Flādriæ, est Brabantia.
Confinis Flandrię est Brabantia.
Milites per frontem regionis distribuere.
Limitanei milites qui in collimitio sunt cōstituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus. *Garrison.*

the Borders of a garment, vide *Fringes.*

to be Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam.
Ædi in lucem.
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam.
Nasci. Fieri. γίνεσθαι.
¶ Aues, accipitres, & animalia quoque dicuntur fœtare, fœtum emittere.

as soone as I was Borne, vide Phr. Manutij.

to Borow.

Mutuo sumere.
Mutuum accipere. Mutuari.
Commodato accipere.
Vtendum accipere.

a Botch, vide *Impostume.*

a Botcher, vide *Tailer.*

a Boucher.

Lanio & Lanius.
Carnifex. Bouicida. Macellarius.

a Bouchers shoppe, or a Butcherie.

Macellum. Laniarium.
Laniena. Carnarium.

a Bough, or Braunche.

Ramus. Ramulus. πρέμνον. κλάδος. Ramusculus. Ramale.
¶ Plantæ teneræ. Stolones.
Nouelli rami. μοσχεύματα.
Talea. Malleolus. Viui radix.
Clauiculus vel clauicula, quæ & capreolus, *the shoote or litle cleys of the vine.*

to Boulte out.

Extorquere. Elicere.
Exculpare. Extricare.

a Boundman, vide *Seruaunt and Slaue.*

to be Bound onto one.

Deuinctus. Obstrictus.
Obligatus. Debitor.
Obnoxius, quamuis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum seu subiectum significet, apud D. Hier. Eras. & alios ponitur pro deuinctus, obligatus.
Deuincire officiis, oppignerare gratia. Ambr.

a Bouget, vide *a Male.*

Bountifully, vide *Liberally.*

to Boxe one on the eare, or to Knocke one about his pate.

Depalmare aliquem, apud Eras.
Malam, maxillámve ferire.
τὴν παρειὰν παίειν. Greg. the.
Alapam alicui impingere.
Palmas in faciẽ dare, apud Euãgelistã. ῥαπίζειν cũ accusatiuo.
παίειν ἐπὶ κόῤῥης.
Ferire malam nequiter. Plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere. ἀθυσεῖν. ἀγκλατεῖν.
Colaphos incutere.
ἐντείνειν πληγάς.
Manu extensa, pro recta palma ferire, verberare.
Pugnis confringere, *to Beate vvith fists.*
Colaphisare. Colaphum icere. apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere.
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare.
Colaphos infringere.
Plus quingentos colaphos infregit mihi. Terent.
¶Expalmari, apud D. August. ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuã abstergere.
οὐ κενεὰν τὴν χεῖρ' ἀπομάττειν. Luci.

to Boxe or Scarifie, or to dravve out ill bloude.

Scarificare cutẽ, leuiter vulnerare, perstringere. Sanguinem ventosis elicere. ἀποσχάζειν. ἐπιξεῖν, ἐπιγράφειν.
¶Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ σίκυαι Græcis. Pixides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Bragge, vide *Boast and Triumphe.*

a Brayer, vide *Cryer.*

Brasse, vide *Copper.*

Brauery for vvomen, vide *VVomans brauery.*

a Braunche, vide *Boughe.*

to Braunche out, vide *to Burgen.*

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Flite.

Obiurgare. Percellere.
Increpare. Incessere.
Redarguere. Distringere.
Multis verbis malè aliquẽ accipere. Cic. Accipere seuerè.
Asperè monere.
Insectari, austeris, acribus, mordacibus, exasperãtibus verbis, verborum amarulentia.
Conficere aliquẽ verbis. Plaut. id est minaci voce terrere.
Reprehendere. Carpere.
Taxare. ἀντιπλέσθαι.
Arguere. Improbare.
Obloqui.
Increpare. ἐπιτιμᾶν.
Inculpare. Perstringere.
Catonem agere Censorium.
Democritum quendam agere.
Diuis ipsis obloqui.
Percellere, *Vide to Striue.*

a Brauling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἔρις.
Lis. Dissentio.
Pugna. Concertatio.
Altercatio. Iurgium.
Strepitus, pugnáque verborum.
Contentio, *Vide Discord.*

that Brauleth or Chideth much.

Rixosus. Litigiosus.
Litiũ auidus, appetẽs, peramans.
Ad dissidia propensus.
Litem semper mouens, incipiens,

piens, ſuſcitans.
Refractarius. Controuerſus.
Filum contentionis. Tricon.
Canina prӕditus facundia.
Concitus ad rixam.

to Breake or Burſt.

Frangere. Confringere.
Infringere. Rumpere.
Dirumpere. Crepare.

to Breake the League, or Promiſe, to doe contrarie to the promiſe, or agreement.

Pacta conuenta conuellere.
Reſcindere. Lædere fidem.
Irrita reddere. Mutare.
Non ſtare conuentis, pactis.
Pactum irritum facere.
ἀναπαριάζ[illegible]
Confundere contractus, fœdus. Virgilius.
Conuentionibus non ſtare.
Pacem labefactare initam.
Pacta eludere cõmento Thracio, id eſt callido vafróque.
Pacta violare, reiicere.
Reiicere conditiones ſemel acceptas.
Abire ab emptione, à contractu priore.
Diſcedere à fide data, à conditione.
Dirumpere fœdus, vel ſoluere.
Facta omnia infringere.
Conuentiones non ſeruare. *Vide Promiſe.*

to Breathe, to take his breath.

Spirare. Reſpirare.
ἀναψύχειν. Trahere ſpiritum.
Recipere anhelitum, vel facere.
Spiritum ducere. Reddere anhelitum, per vices recipere.
Animam trahere & remittere.

the Breath.

Spiritus. Flatus.
Anima.
Halitus. Anhelitus.

Breeches, or mens ouerſtockes.

Subligar. Subligaculum.
Femorale. Feminale.
ἀναξυρίς.
Suffibulum apud Varronem.
Caligӕ. Tibialia.
Campeſtria ſubſtant.
Perizomata. περιζώματα.
Pudendorum velamen.
Lumbare.
Braca, vel bracha, vt alij ſcribũt.
Renones aliquibus dicuntur, Grӕcè περισκέλιδες, Chaldaicè Sarabella, qua dictione Daniel vſus eſt, Hebraicè Michenas.
Soluere ligulas, ponere ſeu deponere ſubligaculum, notӕ ſignificationis ſunt.
Caligas thoraci ſeu diploidi aſtringere ligulis. *to truſſe vp the hoſe.*
Feminicruralia à Lodouico Viue, in colloquiis, pro caligis ponuntur, *a vvhole paire of hoſe vvith breeches, and neither ſtockes together.*
Caligӕ, Tibialia tegumenta tibiarum, *a paire of neither ſtockes.*

Briefe, vide *Short.*

to Bribe, vide *to put out ones Eyes vvith giftes.*

a Bridle or a Bitte.

Frenum. Habena. ἀδληρά.
Retinaculum. Camus. κημός.
Lupus, apud Ouid. genus freni acerrimi, vt Lupatum apud Virg.
Capiſtrum *the halter.*
ἱλκηςής.

¶ Spernere lupatũm.
Habenas reiicere, frenum non admittere. ἀφηνιάζειν.
¶ Freno equũ sistere, coërcere. ἀναλαμβάνειν τὸν ἵππον, ἀνέχειν.
Arctis equum compescere habenis.

Bright, vide *Shine and Cleare.*

Brine.

Salsugo. Muria.
Muries. ἅλμη. Salsilago.

to Bring, vide *Cary.*

to Bring forth.

Parere. Edere. Gignere.
Educere. Producere. Proferre. Eniti.

to Bring, to an ende, vide *Ende*, & Phr. Manutij.

to Bring to naught, vide *to Marre.*

to Bring vp, vide *to Feede.*

a Brinke or Brimme.

the stone bason that receaued the vvater of cõdits, or a Bason.

Labrum. Labium.
Labellum. Pelluuium.
Pelluuia. Podoniptrum.
Tinaciolum. Peluis.
λεκάνη. πέλυξ.

a Broker.

Mediator. Cõciliator. Licitator.
Proxeneta. προξενήτης.
Pararius latinè. apud Senecam. Institor.

a Brooch, vide *a Coler.*

a Brotherhoode, vide *Fraternitie.*

a Brushe.

Setaceum, quod plerumque ex setis fiat. Scopina. Scopula.
Peniculus vel penicillus.
Viues in colloquiis Muscarium setaceum nominat, à similitudine credo, nam Muscar est coma quarundam herbarum, in qua semina dependent, veluti feniculi, anethi similium.

Brute, Rumour, vide *Fam*

a Bucke, vide *Doe.*

a Bucket, a Paile for to [...] *vvater vvith.*

Vrna. Hydria.
Situlus aquarius, Cato.
λάρναξ. Vrnula. Situla. Sitell[...]
Trulleũ. Creterra. Mergus, o[...]
Antlia. ἀντλία.
Haustrum.
Suriscula, apud D. Hier.
Futis est vas aquarium.
¶ Nasiterna, à similitudine [...] apud Varr. & Plaut. *Pitche[...]*
Vrceus, Vrceolus, Manalis, qualis, Gutturnium. πρόχο[...] dem.
Guttus pro eodem, apud Era[...]
Malluuium pollubrum, *a B[...] to vvashe in.* Peluis.
χειρόνιπτρον. Liuius, Argenteo [...] lubro & aureo gutto.

a Buckler, a Sheild.

Scutum. Clypeus.
ἀσπίς. Parma.
Parmula. Ancile.
Vmbo. Pelta. Cetra.
γέῤῥον, scutum persicum.
¶ Parma eludere iaculum.
Tela scuto accipere.

to Budde, vide *to Burgen.*

to Build, to make a house.

Ædificium, domum, tectum, [...]des struere, Extruere, co[...]ponere.
Extollere, οἰκοδομεῖν.
Erigere. Instaurare.
Educere cœlo, Virg.

Condere arcem, domum, vrbem, Salluſtius.
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν.
Moliri arcem. Ædificare.
ἱδρύειν. Figere.
Collocare. Firmare.
Conſtituere. Ponere.
Iacere fundamentum.
Ædificia modicè ab humo tollere, *to Build not very heigh.*

Bulvvarkes, vide *Fortreſſes.*

a Bull, a Patent, a Priuilege.

Diploma ſummi principis, Regis.
Codicillus diſpenſatorius.
Priuilegium. προνόμιον.
Bulla vulgò dicitur pontificia.
Indultum apoſtolicum.
Breuis, vel vt alij vulgò dicunt. Breue. Sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes, continentes principum edicta & mandata, regio ſigno ſancta.
¶ Cæſareo priuilegio aliquem inautorare.

to Burden, to Blame, to raile or ſpeake ill of the dead.

In mortuos maledicentię ſpiculum figere.
Defunctos maledictis inſectari.
Inſectari poſt mortem.
Lacerare defunctum.
Mortuis conuitiari, maledicere.
Defunctorum innocentiam inſectari.
Conuitia cōgerere in mortuos.
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis.
Inſtar Caſpiorum canum ſepultos arrodendo affligere.
Ad inferas ſedes vſque, manes & laruas, à quibus veterum natura ſuſtulit ſua fulmina perſequi.
Ne ab vmbris & cineribus ſæuitiam continere.
Mortuum flagellare.
νεκρὸν μαςίζειν. Iugulare mortuos.
τοὺς τεθνηκότας ἀποκτενεῖν.
Leoni mortuo barbam vellere.
Mortuum criminationibus proſcindere, impetere, inceſſere lingua acerbiſſimè exagitare.

a Burden, a Lode, a Packe, a Fardell.

Onus. φορτίον.
Prouincia. Pondus.
Periculum. Grauamen.
Sarcina. Impedimentum tam in ſingulari quàm in plurali numero.

heauy Burdens or Lodes.

Onus Ætna grauius. apud Cic.
Coloſſea onera. Moles.
Piſtrinum tũ pro loco, tũ pro re difficultatis plena, metaph.
Res viribus impar, difficultatis plena. Grauis ſarcina.
Negotium ſubacerbum.
Prouincia dura, negotioſa, moleſta, aſpera.
Negotium operoſum, moleſtũ.
Negotium inuolutum, difficile explicatu. γαγγαμών.

to Burgen, to Budde, to Braunche out.

Fruticari vel e. Syluefcere.
πρεμνιάζειν. Fruteſcere.
Emittere ſtolones. μοσχεύειν.
Pubeſcere. Frutices emittere.
Germinare. Egerminare.
Progerminare. Pulleſcere.
Pullulare. Pullulaſcere.
Suppullulare. Protuberare. Soli.
Suppullulaſcere. Expullulare.
Arboreſcere. Frondeſcere.

Vernare ad arbores etiam refertur.
Gemmare, est gemmas emittere, ad vitẽ refertur, & ad alias arbores. Gemmascere, efferri, turgere in gemmas.
Gemma vitis oculus.

to Burie.

Inhumare. Terræ iniicere.
In terra recondere.
Tumulo recondere. Tumulare.
Dare humo, terræ, ad sepulturã.
Κτερίζειν. Parentare.
Sepulturæ tradere, dare sepulchro.
Sepelire. Humare.
Funerare. Dare tumulo.
Extremũ persoluere honorem.
Cadauer, funus humo condere, Ouid.
Pulueri tradere, seu humo. Sall.
Cõdere monumẽto corpus. Pli.
Putridũ cõdere cadauer in vrna.
Et apud Phocilidem. γαῖαν. ἐπιμοιρᾶσθαι νεκύεσσι, mortuis terram impertiri.
Ponere in monumento.
Corpus terræ parenti reddere.
Sepulchro claudere.
Efferre matrem, Cic. Sepulturæ cadauer inferre, terráque obruere.
Subdere sub solum, *to put vnder the ground.*
Telluris aggestu cadauer obruere, superiecta humo operire, apud Ambro. in Hom.
Terræ commendare, apud Max.
Libitinam exercere.
¶ Efferre cadauer, vxorem, funus, mortuum. ἐκκομίζειν. ἐκφέρειν. κηδεύειν.
Extra domum, vel ad sepulturam ferre. νεκροφορεῖν.

to be Buried.

Funerari. Sepulturæ tradi.
Humari. Parentari.
Cõburi veteres solẽt, vnde Bustũ pro monumẽto ponitur.
τῶν νομιζομένων τυχεῖν.
Ponere cineres apud poëtas.
Honorifica sepultura donari.
Sepulturę maiorum suorũ add
Magnifico post fata deponi Mausolæo.
In tenuem solui fauillam.
Contumulari. Terræ insterni.
an honorable Buriall, vid. Phil. Man. & infra, *funerall*.

to Burne.

Vulcano dedere, dicare.
Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere.
Ignis voragine absumere.
Vrere.
Vstulare apud Pac. pro vrere.
ἐκκαίειν. φλέγειν.
Patrios incẽdio lares absumere
Ignem in ædes eiaculari.
Cremare. Concremare.
Celebrare Vulcania.
Corpora in cineres redigere.
In ignem, in rogum mittere, ponere, proiicere, imponere.
Igne absumere. πυρπολεῖν.
Comburere. Igni tradere.
Vltricibus committere flãmis.
Incendio inuoluere.
Exurere.
¶ Conflagrare, flagrare, ardere absoluta sunt, & igni nõ tantũ sed & aliis rebus accommodantur, flagrare odio, amore.
Illi res omnis, in fumum & cinerem abiit, vbi incendium omnia hausit.

to Burst, vide *to Breake*.

to Burst, or to Breake in.

Irruere in ædes.

Irrumpere cum violētia quadã. εἰσπίπτειν.
Inferre se cōcitato impetu, Liu. pro irruere,facere impetum.
Incedere,vnde scribendi libido incessit mihi vel me Liu.Grauior cura patribus incessit.

to Burst or Breake open dores, vide *Dore.*

a Bush of thornes.

Dumus. Rubus. Spinæ.
Vepres. Sentes. Ruscus.
Virgultum. Spinetum.
Dumetum.Rubetum.
Vepretum. Senticetum.

a Busievvorke to compasse, vide Phr.Manutij.

Busied, vide *Occupied.*

a Buttler or Stevvard.

Præfectus cellæ penuariæ.
Dispensatoris officium gerens, Ambr. σίτοψ.
Cellarius & non cellelarius vt plæriq; ineptiunt, nisi quis interpretari velit,rarus in cella.
Præpositus cellæ.
Moderator domus.Custos cellę.
Promus accondus. ταμίας.
Villicus in Euangelio.
Oeconomus. οἰκονόμος.
Dispensator rei familiaris.
Procurator aliquot in locis dicitur seu Curator.
ἐπιμελητής.
Procurator peni Plaut. (uea.
Cauearius nōnullis dicitur à Ca-

a Buttrie, vide *Celler.*

the Buttoches, or Haunches.

Clunes sub genere communi.
Cluniculæ. Nates.
πυγαί.

But, Neuerthelesse.

Cæterum. μέντοι.
Porrò. Autem. δὲ.
Porro autem. Sed.
Sed enim. Atqui.
ἀλλ' ἄρα, ἀλλά.Verùm.
ἀλλάτε. Vero. At vero.
Verum enimuero. Quin.
At in oratione soluta: Ast,in versu, sequente vocali.
¶ Sed etiam. Tamen.
Veruntamen.Attamen. (λαμὴν.
Sed tamē,freq. est apud Cic.ἀλ-

But yet.

Pariter ac. Iuxta ac.
Ex æquo,atque. Simul &.
Idem,idémque.
Æque atque.
Ita & præcedente vt.
Simul in oratione geminatum:
Vel geminatum.
Tum in oratione geminatum.
Et in oratione geminatum.
Sed & verumetiã:.ἀλλάσει: præcedentib.non solũ,nō modo.
οὐ μόνον.

C

a Cable rope.

Funus anchorarius
Tomex,icis f.g.Plin.
Retinaculũ stupęũ puppis,Ouid.
Rudens.Plin.
Funis nauticus.

to Cacke,to Shitte.

Aluum exonerare.
Cacare. ἀποπατεῖν.
Ventris onus ponere,deponere
Purgare ventrem,apud Hier.
Excernere,apud Celsum.
Stercus facere vel,oletum.
Saburram ventris ponere.
Emittere saturitatem.
Aluum deiicere,soluere.
Forire. ἀφοδεύειν.
Merdare. Cunire.
Egerere absolutè.
Excrementum deiicere.

ὑπαγωγεῖν κοιλίας aluũ deiicere.
¶Comforire,apud Põponium.
Permerdare. Conſpurcare,fœdare,σχέζειν,to Beshite.

a Cage for birdes.

Cors,vel Cohors. Auiarium.
Auium vel Altilium ſeptum.
Ornithotropium.
ὀρνιθονομεῖον. ὀρνιθὼν.
Gallinarium,*a henne penne.*

a Cake,a VVafer.

Panis dulciatius. Laganum.
λάγανον. Libum.
Melipectum. μελίπηκτον.
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare. Vocitare. Appellare.
Appellitare. Nuncupare.
Memorare. Nominare.
Dicere.

to Call backe,to Reuoke his fault.

Reuocare. Recinere errorem.
Retractare. Fateri errorem.
Reuocare quod dixeris, feceris, prius aſſerueris.
Canere Palinodiam.
παλινῳδεῖν. Recantare.
Opprimere dicta ſua.

to Call in minde, vide Phr. Manutij,& infra *to Remember.*

a Calle,vide *Coife.*

Calme,vide *Quiet.*

he Came at length, vide Phr. Man.

a Campe,an Oste,a Seege.

Caſtra. σκήνωμα.
Papilio. Tabernaculum.
Tentorium. Statiua.

to raiſe or to moue his Campe or Seege.

Mouere,amouere caſtra.
Tabernacula detendere.Cæſ[ar]
Locum commutare.
Exercitum aliò deducere.
Soluere obſidionem.
Ab obſidione deſiſtere.
Oppugnationem remittere.
Colligere papiliones.

a Cane,vide *Reede.*

Canels,vide *Gutters.*

to Can or May,vide *Able.*

to Cancel out, vide *to Croſſe out.*

a Canker.

Cancer morbus, eris,in geni[t]uo ſub neutro genere.
καρκίνος,καρκίνωμα.
Carcinoma. Gangrena.

a Canker vvorme, that eat[eth] commonly colevvortes.

Eruca. Campe. κάμπη.
Maſtax,apud Nicandrum.
Hirſuta Columellæ dicitur.
Bruchus. βροῦχος.

Canons,vide *Artillerie.*

a Cap, vide *Hat.*

a ſpanish Cape, vide *Cloke.*

a Capitaine,a Generall.

Dux militũ,primarius,ſummu[s]
Copiarum dux. Strategus.
Primipilaris. Præfectus militi[æ]
Belli ducem agens.
Bellicæ expeditionis dux primarius.
Archiſtrategus.
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum cuſtodi[æ] quos archeros vocant.
Totius equitatus dux præcipuus,præfectus militiæ.
ἀπάρχων ϛρατευμάτων.
Cohortis præfectus.
σπειράρχος,ἱππάρχος.

Imperator exercitus.
Dux militaris. Exercitus dux.
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum est, pro quo militum caput rectius diceretur à cuius consilio & nutu cæteri dependeant.
λοχαγωγός Græcè.
Ordinis militaris instructor, imperator seu ductor.
Nostri decanum vocant, qui contubernio præest.
ἐνωμοτάρχος græcis dicitur.
Nam contubernium propriè milites decem sub vno papilione degentes.

Cardinals.

Proceres cardinei.
Cardinales. Purpurati patres.
Honore galeri punicei decorati
Quos vaga contecto purpura vestit equo.
Cardineo insigniti galero.
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos.
Pileum ferre rubrum.
Cardinalitio galero ornari.
¶Cardinalitiæ dignitatis galero donari, insigniri.
Consistorium cardinaliũ quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius.
Pontificum collegium.
Summum consilium.

Care, or thought.

Cura. Anxietas. Angor.
Molestia. Sollicitudo. Dolor.
Angustia, *vide Phr. Manutij. & Diligence.*

Carelesse, vide *Negligent*, & Phr. Man.

Carefull, vide *Sorowfull.*

be Carefull in doing &c. or take some paine, or looke to it.

Cura. Age curam.
Habe curam. Fac. Dispone.
Euigila. Da operam.
Curæ tibi sit. μελεῖ σοι.
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorowfull, or Doubtfull.

Sollicitum esse. κηδαίνειν.
Distineri curis.
Angi, enecari solicitudine.
Angere se animo, apud Teren.
μεριμνᾶν. Curare.
Alicuius rei curã antiquiorẽ ducere, vel habere, Præcipuam atque antiquissimam habere.
Inter spem & metum fluctuare.
Vltra peram sapere, pro nimis sollicitum esse.
Curis & anxietatibus cõcidere.
Anxie & sollicite cogitare.
Anxium esse.
Æstuare. Fluctuare.
Consulere. Cogitare.
Satagere. Laborare.
Trepidare. In diuersa rapi.
Sollicitudinibus inquietari.
Vehementer laborare.
μωροπονεῖν.
Pendere animi vel animo, cum genitiuo vel ablatiuo, vtrumque apud Ciceronem.
Animo ringi. Angi.
Angore detineri.
Animo, intimis sensibus angi.
Vndis negotiorum distrahi in diuersa.
Curam gerere, agere.
Probe curatum velle.
Distringi curis, Cruciari, discrutiari, excrutiari sollicitudine.
Rationem habere.
Esse in cura.

Oculis ferre, metapho.
Versari in cura.
Curæ esse, apud Cic.
Curæ habere, Cic.
ἐπιμελέσθαι.
Ista mihi curæ erunt.
ἐμοὶ μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incũbere in curam aliquã dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animum excruciare.
Sollicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis reb⁹, persequẽdis cõfici.
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
ἐσθίειν τὴν καρδίαν, *vide in Man.*
to haue care, and Carefulnesse.

I Care not, or I passe not.

Súsque déque fero. ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Súsque déque habeo.
Æqui boníq; facio, apud Teren.
Æquo animo sum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim, mouerim, etiam si domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadant.
Non magni pendo.
Illud non emerim crepitu digitorum, *vide Man I care not vvhat losse, &c.*

Carpenter.

Faber Lignarius. Faber tignarius
Materiarius. Abietarius, in Exo.
Carpentarius. τέκτων.
Architectus & architector, qui structuris ædificiorum pręest, & fabricanda præscribit.

the maister Carpenter.

a Carpet, vide *Tapestrie.*

to Carrie, to Beare, to Bring.

Portare. Apportare. Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Inuehere. Trahere secum.
Ducere secum.

to Carrie in.

Inuehere. Inuectare.
Inferre. Importare.

a Carrier, a Messenger.

Tabellarius. ἐπιστολεύς.
Grammataphorus. Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, baiulus litterarum. γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.

a Cart, a Chariot, or Coch.

Carruca. Carrum, & carrus,
Cisium, δίτροχον.
Benna, dictio gallica.
Cantherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum. Couinus.
Petoritum, apud Horat. φορεῖον.
Capsus, caruca vndique tecta.
Currus, breuis.
¶ Cisium euertere, *to ouerthrovve the Cart.*
Effundere aurigam.
Impetu aurigam solo sternere, *vide VVagon.*

a Carter, a VVayne man.

Auriga. Agens currum.
Essedarius. Carrucarius.
Vehicularius. ἁμαξεύς.
Rhedarius. apud Cic.
ζευγηλάτης. Quadrigarius.
Rhedarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator pro auriga. Cic.
Vehiculi moderator.
Vector à Cic. positum est pro eo qui vehit, Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce iurisconsultus est vsus

libro

libro 20.dig.

to Carue, vid. *to Graue.*

to Cast, to Fling.

Coniicere. Traiicere.
Iacere. Iaculari. Contorquere.

to Cast in ones teeth, to Vpbraide.

Obiicere culpam. Improperare.
Increpare. apud Salustium.
Obiectare.
Ingratitudinis dicā alicui scribere.
Exprobrare. Improbrare.
Refricare vlcus. ἐπονειδίζειν.
Probrum obiicere. Carinare.

to be Cast aside, vide *Set aside.*

to Cast abroade, vid. *to Scatter.*

to Cast in minde, vide *to Imagine.*

a Catarre, vide *Revvme.*

a Catte.

Felis. ἀσκαλαβώτης.
Ælurus. γαλεώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nā Catti sunt Hæssi populi.
Mustela domestica, dicitur à nonnullis.

a Caue, a Denne.

Specus & specu. Spelunca.
Speleum. Lustrum. φωλεός.
Latibulum. Antrum.
Latebra. κευθμών. Lacus.
Scrobs. Cauea. Cauerna.
Crypta. Fouea. βόθυνος. Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto.
Abdita, Recessus, Diuerticula. *priuy corners.*
Angulum foueæ & receptus.
Latebrosa rupiū cauamina. Soli.

a Cause, a Reason, an Occasion, or Meane.

Res. πρᾶγμα.
Causa. Negotium.
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur, Vnde fluxerunt hę orationes: mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in ablatiuo tantum.
Nuptiarum gratia, apud Teren.
Nomina sæpe pro causis vel negotiis à Cicerone poni inuenias: Cum tot tibi nominibus acceptum Curtij referrent.
Ergô aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa ἕνεκα. Virgilius in 6. Æneid. Illius ergô venimus.
Peregrinationis ergô.
Virtutis ergô. *for vertues sake.*
Negotiorū expediūdorū ergô.
Negotium alicuius agere. *to do ones businesse.*
¶ Rei causam dicere, reddere, *to declare the cause vvherefore.*
Rationē reddere, Cic. Quod cur factū sit, ratio probabilis reddi possit. *vide Plura in Phr. Man.*

for that Cause, vide *Therefore.*

not vvithout a Cause, VVorthely.

Haud temerè. οὐκ εἰκῆ.
Non abs re. Non sine causa.
Haud iniuria. Nec iniuria.
Haud immerito. Merito, εἰκότως.
Iure. Iure optimo. *vide vvorthely*

a Cavvdron, vide *Kettel.*

to Cease, to Leaue of.

Supersedere. ἐπέχειν cum genitiuo.
Canere receptui.
ἀνακλητικὸν σημαίνειν.
Omittere inceptum.
Sistere ab incœpto.

Incœpto desistere.
Sistere opus,labores.
Dimittere.Cessare.Intermittere
Manum retrahere.Linquere.
Desistere. Desinere.
Conquiescere.Abire incœpto.
Facere intermissionem, Cicero.
Intermittere.In medio rem relinquere.Suspendere rem.
Subsedere. Parcere.
Omittere & mittere simplex.
Differre in aliud tempus.
Rem non definire.
In suspenso relinqui, & relinquere apud Plin.
Finē modúmq; ponere,facere.
Anchoram iacere.
Tollere calcar vltorium, prou.
Supersedere à vindicta seu vltione quam parabat.
Incidere ludū,*to Leaue the play.*
Incidere studia,remittere.
¶ Omitte,quiesce.*Leaue.*
ἄνες in imperatiuo.

*without Ceasing.*vid.*Alvvayes.*

a Celler or a buttry.

Penarium. Penuarium.
θήκη.Cellarium. κελλάριον.
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, seu promptuarium,Græcè ταμεῖον.
Podium.Riscus apud Terent.

a Censer, a ship vvherein frankensence is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion. θυμιατήριον.
Capsula vel arcula thuraria.
Custos thuris,apud Ouid.

I am Certaine, vide *Sure*,
Certainely,v.*vvithout Doubt.*
Certifie me of your businesse, vide Phr.Manut.
a Certificat,vide *Passport.*

to Cesse, to Taxe, or Leauy a subsidie.

Censere cum accusatiuo.
Facultates æstimare.
Censere populos.
Censum agere,habere.
ἐξέτασιν ποιεῖν.
Facere æstimationem.
Nouis subinde populos deglubere,exugere, deprimere, exactionibus.
Onus miseræ plebeculæ, aggrauare.
Exactiones facere.
Insolitis exactionibus populum, subditos, onerare.
Inusitatis & inauditis exactionibus ditiones grauare.
Tributo grauare. Angariare.
Deglubere tenues.*To pill or poll, &c.*
Emungere,extorquere pecuniā.
Emulgere. Compilare, expilare plebem decimationibus.
Exactionib.opprimere,atterere.
Tributis subditos premere.
Exugere plebem.
Euiscerare,exossare,exenterare.
Vsque ad viuum miseram plebeculam deglubere.
Ad viuam vsque cutē tondere.
Populum vsque ad radicē arrodere.Erasm.
Sanguinem sudorésque plebis vel rusticorum absorbere,ingurgitare.
Explere scrinia sanguine pauperum.
Excoriare. Deuorare vsque ad ossa.
Excarnificare, vel vt habet Vates regius:Deuorare Dei plebem.

to Chafe,to Fume,to be Angry.

Indignari.Zelari apud Proph.

Stomachari. Subſtomachari.
Gerere iram. Ringi. Tumere.
Infenſum, Percitũ,concitũ eſſe.
Mordere labrum, ſeu frenum mordere prouerbia ſunt.
Moleſtè, indignè,grauiter ægrè ferre.
Ira commoueri. Succenſere.
Magno irarũ fluctuare æſtu. Vir.
Iracundia turgere,ardere.
Bile tumere atra. Exardere.
Corrugare nares.Plumbeas iras gerere,aput Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio con ceptam effundere.
In fermento iacere.
ἐν τῇ ζυμῇ κεῖσθαι.
Et ſchemate prouerbiali: Frontem ferire.
Supra modum & impotenter indignari.
Iram euomere omnem.
Virus effundere.

to be Chafed, or made Angry, to be in a rage.

Iraſci. Accendi.
Incendi,moueri ira.Cõmoueri.
Magis ac magis ſuccendi. Offendi.
Iracundia & indignatione accendi.
Acrius incaleſcere.
Incandeſcere. Inflammari.
Dare vela indignationi, iræ, apud Plin.
Feruere. Efferuere. Succenſere.
Efferuere,vel ebullire. Grauari.
Excandeſcere, ad furorem præ nimio animi impetu vergũt. *Vide Phr. Man.*
¶Contra,Deferbere, ſeu deferuere,refrigere, vel refrigerari, apud Fabium, ac deflagrare & relangueſcere dicitur ira,indignatio,quando homo miteſcit, & placidus fit, & feruor animi conſediſſe, reſediſſe, *to be quiet,or vvell pacified againe.*

a Chayre, vide *a Stoole.*

a Chamber.

Cubiculum. δωμάτιον.
Cella. κοίτη.
Conclaue, media producta.
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum.
Thalamus, coniugis vtriuſque cubiculum.
Cubiculum interius,remotius.
Cubile, lectus eſt in quo cubatur.
Ectheca ἔκθεκα, vel vt alij legũt ἴξωςρα, cubiculum,thalamus, ſponſi propriè.
Paſtophorium.1.Macab.4. ſacerdotis templi domicilium,cubiculum,thalamus.
Camera eiuſdem non eſt ſignificati, ſed teſtudinem denotat, tectúmque deuexum & recuruum, *a vault.*

a Chãber-pot, vide *Piſſe-pot.*

Chamblet.

Veſtis vndulata,quòd ad vndarum ſimilitudinem picta ſit.
Veſtis cæmatilis.κυματώδης.
Pannus camelinus *grograyn mockade &c.*
Symbalotum. συμβάλλωτον.
Viues capripiliam vocat in colloquiis. quod ex caprarum & hircorum pilis fiat.

to Change, to Tranſlate.

Reculas alienis commutare, mutare permutare.
Commutationem facere rerũ.

to Change his minde.

Sententiam mutare.
Calculum reducere.

Aliud instituere. ἐξιστάναι.
In varias distrahi sententias.
Quo ego pacto diuorsus distrahor? Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium.
Opinionem mutare.
μεταπείθεσθαι, μεταβάλλεσθαι.
Parum bene institutũ recãtare.
Flectere sententiam, Sallust.
A proposito resilire, declinare.
Referre pedem.
Animum immutare.
Discedere à sententia, vel de sententia.
Alterius duci persuasione.
Mutare institutum.
Mutare mentem. apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilij.
Ab instituto deterreri.
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam animi sensim labascentem, Erasm.
Vertere vela, vestigia, prouerb.
Funem reducere.
Vertere consilium rei non satis commodè institutæ.
Imitari nepã, id est, cancrũ, apud Plaut. *to go backe from his vvord.*

to Chappe, vide *to Gape.*

a Chappell, vide *Church.*

to Charge, or to lay to ones charge, vide *to Accuse.*

to Charge, to Commaunde, or Bidde.

Committere. Mandare.
Demãdare. Onerare mandatis.
Mandata verbis dare. Iubere.
Credere. Concredere.
Dare negotium. Imperare.
Curæ tradere. Præcipere.
Delegare officium, prouinciam, ἐπιτρέπειν. Præscribere.
In manibus dare. ἐγχειρίζειν.
Pro quo vulgus inepticns dic[...] dare in negotiis. Denũciar[...]
Iniungere aliquid negotij. Era[...]
Mandare, tradere prouinciam negotium, onus. προστάττειν
Imponere humeris vel in humeros prouinciam.
Curam rerum demandare.
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere.
In mandatis dare & legare negotium apud Plaut.
Summã rerũ alicui committere.
¶ In mandatis habere, *to haue, [...] take in charge.* pro quo meliu[...]
Onus suscipere, subire, suscipere curam.

a Charge.

Cura. Onus. Pondus.
Prouincia.

to take the Charge of the common vvealth, vide Phr. Man.

Charges, vide *Expenses.*

a Chariot, a Coche, vide *a Dray.* *a VVagon or Cart.*

to Chase deeres, vide *to Hunt.*

Chaste, Pure, Vndefiled.

Pudicus. Castus. Integer.
Incorruptus. Illibat⁹. Inuiolatus.
Immaculatus. Intemeratus.
Continens. Temperans.
Cœlibem agens vitam. Mundus.
Ab omni muliebri congressu alienus.
Purè castéque viuens.
Bellerophontes. Hippolytus.
Hippolytum imitans.
Telamone castior. *vide in Phr. Man. be Continent.*

Chastitie, or Puretie of life.

Castitas. Puritas.
Castimonia. Integritas.

Mun-

Munditia.& Mundities vitæ.
Continentia. Pudicitia,
ἁγνεια. καθαρότης.

to Chastice the bodie, to bring-dovvne the vvanton flesh, or to keepe it vnder.

Carnem cohibere, macerare.
Castigare corpus, & in seruitutē redigere, vt est apud Apost.
Fraudare, defraudare Genium, id est, naturam.
Naturæ negare quod appetit, non satisfacere.
Afficere carnem, vt obediat spiritui, imperio, consiliis, obtemperet, apud Ambr.
Fraudare corpus voluptate.
Subducere cibum & potum.
Cibo ad tempus abstinere.

to Chastice, vide *Punish.*

a Chaterer, vide *a Babler.*

by Chaunce, vide Phr.Man.

to Chaunge his minde, vide Phr.Manutij.

a Chauncellour.

Cancellarius. Summus iudex.
Summum iudicem agens.
Iudex primarius.
Principes scribarum.
Ab archiuis, scriniis præfectus, *the maister of the Rolles.*
Archigrammateus.
ἀρχιγραμμάτεύς.

to Chavve, or Chevve meate.

Masticare vulgo. φλάειν.
Mansicare à mandere.
Dentibus frangere, conficere.
Dentibus comminuere, conterere, atterere.
Dentes infimi escas conficere, Plauto dicuntur, id est molere.

a Cheane, vide *Color.*

to Cheapen, vide *to Bie.*

to make good Cheare, to vse feasting, reueling, or banketting.

Curare corpus.
Inseruire ventri. γαστρίζειν.
Curare cutem, seu cuticulam.
Commessari. κιχλίζειν.
Græcari. Pergræcari.
Indulgere genio, gulæque ventri.
Crapulari. κραιπαλίζειν.
Certare poculis, vino, mero.
Vrgere culullis, poculis, vino.
Æquis, æqualibus certare haustibus.
Vacare corpori, gulæ.
Græco more bibere.
Viuere Bacchanalia.
τὰ διονύσια ἄγειν.
Molliter, delicatè viuere.
Lautè, genialiter viuere.
Epulis noctes diésque ducere.
Ventrem distendere.
Epulari. Viuere patinas.
Nepotari. Bacchari.
Magnificè conuiuari.
Bacchanalia celebrare.
εἰλαπινάζειν.
Bellum agere homunculum.
Epulari, obsonare pollucibiliter. quod Græcis μεγάλαις κωθωνίζεσθαι ἢ προπίνειν dicitur. Magnis certare poculis.
Poscere maioribus poculis. Cic.
Abdomini seruire, famulari.
Ingluuiem farcire.
Carpere dulcia, apud Persium.
Sese molliter curare.
Festa celebrare Lyæi.
Orgia viuere.
Potationibus indulgere.
Sibarissare. Propinari.
Genialem agere vitam.

Cibo potúque se distendere.
Vitam agere intemperantem.
Toto anno vel perpetua celebrare Saturnalia, Bacchi orgia. Est apud Senecam de Claudio imperatore semper distento & madente.
Vino illecebrísque diffluere.
Perpetuam madere noctem.
Quotidie Baccho sacra facere, idem.
Viuere, absolutè. Catullus.
Viuamus mea Lesbia.
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio.
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Checke, to speake spiteful vvords, to Raile vpon, to Sclaunder,

Lædere maledictis, probris petere.
Allatrare, pro conuitiari per metaphorã. Cõuitiis, cõtumeliis degladiari & debacchari.
Fanda pariter & nephanda in aliquem euomere.
Ad leuicula verba tragico insurgere vel intonare cothurno.
Cauillatione ac maledicentia agere. λοιδορεῖν.
Principem maledictis petulantissimè nominatim figere.
Contumeliam, scommata, dicta in aliquem iacere.
Nominatim apertéque in aliquem, in principes, maiores, magistratus incurrere.
Malitiæ suprema quæque in aliquem effundere.
Contumeliosissimis nominibus petulantissimè diuexare.
Inimica dicere dicta.
Dentes infigere in aliquem.
Non toleranda afficere contu[melia.]
melia.
Tangere aliquem conuitio [vel] scommate.
Conuitium facere.
Coniicere maledicta.
Crimina, probra, conuitia, ledo[ria,] congerere.
Virulenta rabie & execrabi[li] furore debacchari.
Contumeliis vexare, insequi, [a]liquem inuadere.
Lacessere, proscindere, conscin[dere] conuitiis, maledictis.
Lancinare, lacerare, dilacera[re] conuitiis.
Suum expuere liuorem.
Amarulentè conuitiari, acuer[e] linguã. Contumeliam dicere.
Consputare metaphoricè.
Afficere contumelia. ἀωδεῖν. ὠιξωνεύεσθαι, ἐπιγλωττεῖσθαι.
Dicteriis incessere, vel cõuitiis.
Insectari aliquem maledictis.
Probrosis exagitare nominibus.
Probrũ ingerere vel obiicere.
Conuitiis figere, insectari. Vid. *to Sclaunder.*

a Checke, a Reproche, or Rebuke.

Conuicium. Maledictum.
Blateramina contumeliosa.
Archilochia edicta.
Contumeliosa ac virulenta ve[r]ba. vide *Shamefully.*

the Cheeke.

Mandibula. γαμφηλή.
Maxilla. Mala.
Bucca pro eodem, apud Plaut.

to Cherish, to make much of.

Fouere. Mulcere. Amplecti. Complecti. Indulgere.
Charum habere. Magnifacere.

Cherefull, vide *Glad.*

a Chesil,

a Chesill, a VVedge.

Celtes, Cælum à cælando.
Græcis ἐγκοπεύς à κόπτειν.
Cuneus. ἐπισχίδιον.
Epischidion apud Victru.
Cuneolus ferreus.

a Cheste, a Coffer.

Cista. Cistula. κίστη. Arca.
Arcella. Arcula. Scrinium.
Scriniolum. ἐγγυοθήκη.
Reconditorium. Custodiarium.
Repositorium. Theca. θήκη.
Capsa. Capsella.
Chartophylacium.
Tumbæ, thecæ argenteæ.
Fauissæ, reliquiarum capsulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to Rebuke, to Reprehende, vide *to Braule.*

a Chiding, vide *Brauling.*

Chiefly, vide *Especially.*

a litle Childe, or a Babe.

Pusio. Puer. Pusillus.
Pusillulus. Paruus. Paruulus.
Puellus. παιδίον.
Pupus apud veteres.

Children.

Liberi. γεγεννημένα.
Proles. φίλτατα.
Soboles. Pignora, Et in singulari pignus pro prole. Soli. de rege Taprobane. Si fortè dum regnat pignus sustulit, exuitur potestate.

to get or to bring forth Children.

Tollere, suscipere liberos, prolé, filium ex aliqua, est gignere, progignere, quærere.
Liberos generare, progenerare.
ἀναιρεῖσθαι παῖδας.
Et sic dicitur de patre: Sustulit filium, pro suscepit vel habuit, vt sit præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere. Patrare.
Dare operam prolibus, liberis.
παιδοποιεῖν.
Filiis procreādis operam dare.

from his Childhood, youth or Infancie.

Ab ineunte ætate.
παιδιόθεν. παιδόθεν.
A teneris annis. ἐκ νέας.
A teneris vnguiculis, seu vt Greci dicunt, ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων. A paruulo.
ἐκ παιδῶν.
A pueritia prima. Puer.
A pueritia. A pueris.
ἐκ παίδων. A paruis.
A primis. ἐκ νηπίου.
A rudibus annis. A tenera ętate.
A primis vitæ rudimentis.
Ab ipso vitæ limine.
Ab ineunte pueritia, per omnes ætatis gradus, ad supremum vsque vitæ diem.
Cùm corpus adhuc à matre ruberet. A crepundiis.
Ab ipso vitæ exordio.
Ab incunabilis.
A cunabilis primis. Ab infantia.
A tenellis vnguibus.
A puero pusillo, apud Plaut. *Vide Phr. Man.*

great vvith Childe, vide *VVoman.*

a Chimnie.

Fumarium. καπνοδοχή.
Caminus. κάμινος.
Infumibulum, fumale, & naris, *the pipe*, propriè quanquam infumibulum pro camino etiam ponatur.
Focus propriè pauimentum sub camino significat. *the herthe.*

πυρεῖον. Græcis.

Chippes.

Assulæ. σχίνδαλμοι.
Clabula vel Clauola, apud Var.
Fomes.

to Chop of ones heade, vide *to Beheade.*

to Christen, vide *to Baptise.*

to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco media producta contra aliquot grammatistarum opinionem. ἄγχειν.
ἀγχονᾶν. Interstringere.
Stringere gulam, guttur.
ἀποπνίγειν. Strangulare.
Obstringere, cōstringere collū.
Premere iugulū, vocē includere
Obtorto collo gulā præfocare.
Gulam frangere.

to Chose, to Electe, to Picke out.

Eligere. Deligere. ἐκλέγεσθαι.
Delectum agere, & habere.
Suffragiis designare, eligere.
Legere pro eligere, apud Cic.
Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrum.
Sumere pro eligere apud Plaut. Sumat aliquem ex populo.
Excerpere cōmodissima, bona quæque, *to Picke out the best.*
Suffragiū inire, *to Electe or Chooze by voice.* apud Liui. & Cic.
Libera dare populo suffragia, apud Iuuen.
Optionē facere, *to giue the Choise.*
Non tam hominum suffragiis quàm diuini numinis calculo delectus atque ascitus, *Elected or choozen of God.*
Emēdicata suffragia, apud Gratianum sunt potentium seu nobilium commendationes.
Potioris partis suffragio, *By the most and best voices.*
Electus, creatus, calculis omni & suffragiis statutus, vno or summo consensu, omniu sententia, comprobatio constitutus, designatus, all ctus, *Elected or chosen.*
¶ Septem virorum summus i Romano imperio senatus, *Electours of the Empire.*

Chronicles, vide *Histories.*

it is Chronicled, vide *VVritte*

a Church, a Temple, Chappell, a Chauncell.

Templum. ναός.
Domus Dei, orationis.
Ædes in singulari tātū numer
Ædes toto terrarum orbe Bu coducis celeberrima.
Ponitur quoq; in numero plu rali pro tēplo, sed ferè semp eū adiectione, vt sacræ ædes.
Sacrum, substant. ἱερόν.
Asylū pro tēplo ponitur poëti
Latarium apud doctos legi.
Ædicula diminutiuum pro s cello. *a Chappell.*
Sacellum. ναΐδιον.
Oratoriū. Adyton. Sanctuari
Delubrum media producta, Phanū apud veteres idolol tras dicebatur, Domus deor
Ara. Altare apud Poëtas.
Rhenanus in scholiis histori tripartitæ scribit olim in Chr stianismi principio tēpla Do minica vocari solita, vnde i hodiernū vsq; diē lingua vulgari dicimus domine, h.e. Dominicū latinè vocis huius vsu est in vetustis, & Greg. Nazian. κυριακή quoque Græcè, nostra lingua vulgari *Church* dicimu
¶ Sacrarium. ἱεροφυλακεῖον, & Cella, pars templi sacratior.

Sa-

Sacristia apud probatos authores non inuenitur.

a Chaine, vide *Coller.*

to Christen, vide *Baptisme.*

Churlish, vide Phr. Man.

Circũspect, VVarie, Aduised.

Prouidus. Prospiciens.
Circumspectus. Polytropus.
Cordatus. Sciens. Solers.
Gnarus. Cautus. Intelligens.
Prudens quasi Prouidens.
Oculos in occipitio gerẽs, prou.
Alter Ianus. ἰανος ἄλλος. (tus.
Afrõte simul & occipitio oculatus.

to be Circumspect, to Forsee.

Cauere. Prospicere sibi.
Cautionem habere, adhibere, adiungere.
Circũspicere, diligẽter animaduertere, attendere, prouidere.
Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius suscipere.

a Citie, vide *Tovvne.*

Ciuill, vide *Gentle.*

a Clapper, a Ratle.

Crepitaculum. κρόταλον.
Crotalum. σύςρον. Systrum.

the Clapper of a Bell, or Dore.

Ropalum, campanæ malleus.
ῥόπαλον, & quo ostium pulsatur malleus impulsor, ostij anulus, circulus, circus, κίρκος, fores ppellẽs, qui & ῥόπ‍ιρον dicitur.
Erasmus in Colloquiis circulũ illũ ferreũ siue ostij anulum cornicẽ vocat, Græci κορώνην.

to Clavv, vide *to Scratch.*

Cleane, Neat, Pure, Chaste, Vndefiled.

Purus. Mundus. Tersus.
Politus. Immaculatus. Integer.
Pudicus. Inuiolatus.
Incorruptus. Intemeratus.
Illibatus. *Vnspotted.*
¶ Nullas ferens sordes.
Insolens sordium.
Munditiarũ perquã studiosus.
Mundulus.
¶ Castus. ἁγνός.
Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere.
Spectatum satis & magnum continentiæ exemplum.
Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota.
Falluntur qui idem significare putant cælibẽ quod castum, nã cælebs is propriè dicitur, qui vxorem amisit, vel certe iam non habet etiam si habeat concubinas. Vide *Chaste.*

a Cleane, or a Pure harte.

Cor purum, mundum. Tersum.
Cor liberum à vitiis, castum.
Expurgatũ à peccatorũ sordib.
Nullius sibi mali conscium.
καθάριον. Sine macula.
Sine labe. Sincerum.
Nitidum, Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to VVipe, to Clense.

Abluere. Eluere.
Lustrare. Purgare.
Mundare. Detergere.
Purificare. Expurgare.
καθαρίζειν. Sordibus liberare.
Mundificare. Emundare labem.
Expiare. Emaculare.

Cleare, Pure, Bright, Shining.

Clarum. Splẽdidum. Fulgidum.
Nitidum. Serenum. Limpidum.
Coruscum. Luculẽtum. Purum.
Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum.
Translucidum. Euidens.
Non obscurum. Liquidum.
Sole meridiano clarius. Nitens.

Solaribus radiis lucidius: radiantius.
Vitream habens perſpicuitatē.
Quod vel cæco appareat.
Quod puero perſpicuum ſit.
to Cleare, him ſelfe, vide *to Purge.*

Clearly, Euidently, Manifeſtly, Plainly.

Manifeſtè. Liquidè. Planè.
Claſè. Apertè. διαφανῶς.
Ad liquidum, apud Hier. σαφῶς.
Dilucidè. Luculenter.
Luculentiſſimè. Euidenter.
Splendidè. Lucidè.
Perſpicuè. Diſtinctè. Diſertè.

a Cloke, a Dyall.

Horologium. Sciaterion.
ὡρόσκοπα, ἡλιοτρόπια, ὡρολόγια. Græcis dicuntur.
Horologium ſolare, & ſolarium generali vocabulo quod ad vmbras ſolis horas demonſtrat, ſiue pendeat, ſiue iaceat, hoc eſt, ſiue verticale ſit, ſiue auſtrale.
Clepſydra horologiū aquarium.
Clepſammidion, apud Eraſm.
Sciatericum, quod ineptè Compaſſum vulgus dicit.
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautę vtūtur.
Gnomon, ſtylus vel Solis vmbelicus vt Plinio appellatur, qui horas ſignificat, *the vviser.*
Index horarius, idē. Sciatheras.

a Cloke, a Spanish Cape.

Pallium Græcorum. ἐμφίτσμα.
Toga Romanorum.
Recinium cucullatum, ac Cucullio, apud Viuem, pallium Hiſpanicum.
Penula, lacerna, pallium itinerarium.
δαιδάριον. Veſtis villoſa, hirſut[a]
Amiculum. Palliorum.
Tegmen à Cicerone dicitur.
Impluuium. Sagulum.
Sagum villoſum eadem ſun[t] ἐνδρομίς.
Palla mulierum propriè eſt.
Chlamys militum.
Paludamentum & Epheſtris, *Coat armour.*

to Cloſe, vide *to Hide.*

to Cloſe ones eyes, vide *Eyes.*

to Cloth, vide *to Apparell.*

Clounish, vide *Rude.*

a Cluster, of grapes, vide *Grapes.*

a Coblor, vide *Tailer.*

a Coche, vide *Dray or Litte[r]*

a Cocke, birde,

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtant[i]uum ἀλέκτωρ, quod nos à le[]cto exuſcitet, ſic dictus Grę[ci]
Et gallus gallinaceus.
Criſtata volucris, ales.
Ales lucis, ſeu diei nuncius.

a Cock a Spigot, vide *Tap.*

Cockle among corne.

Lolium. ζιζάνιον.
Zizanium & Zizania.
Æra. Ægilops. Feſtuca.
Auena ſterilis. Virg.

a Cod. fishe.

Aſellus. Eraſmo & aliis dicitu[r] ὄνισκος Græcè, piſcis (vt ſcrib[it] Galenus) facilis digeſtionis.
Capito. onis. N.G.
Pompius à nonnullis dicitu[r] præſertim Murmel. vnde qui dam: Pompius à tumido vehit cui corpore nomen.
Milago in Germania ſuperior[i] vocatur, idem credo piſci[s] qui nobis Aſellus dictus.

¶Sal-

¶ Salpa, piſcis idem vento induratus, *Stocfishe*, quem alij Bergolium, nonnulli ſtrumulum vocant.

a Coffer, vide *Cheſte*.

a Coffin, vide *a Biere*.

a Coife, *a Calle*.

Galericulum. Reticulum.
κεκρύφαλος. Retiolum.
Grobylum, κρώβυλον, retiolũ vel reticulũm comam continẽs.
Vitta propriè mulierum. ταινία.

Colde.

Frigus. Frigor. ψύχος.
Rigor. ῥῖγος.
Gelicidium. Pruina.
Gelum. Gelu vel gelus.

to be or to ſuffer Colde.

Frigere. Algere. Rigere gelu.
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Vir. Frigore obrigeſcere. Confici frigore.
Hybernis menſibus, temporibus frigore concuti. *to haue great Colde.*
Horrere.
Algeſcere, frigeſcere, rigeſcere, &c. inchoatiua.
Frigidum, algidum, gelidum, pruinoſum, glaciale, brumiale, hybernum, hyemale.

a Coller, *a Chaine*, *an Ouch*, *a Brooch.*

Monile. Segmentum. apud Valerium Maximum.
Torques & ſecundum Probum grammaticum. Torquis.
Χλοιός. ἐπιτραχήλιον. Murenula.
¶ Torques aurei velleris, ſeu Iaſonis vellus.
Ordinis aurei velleris torque aliquem honeſtare, Munere & ſocietate aurei velleris aliquem dignari, decorare.
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Coller.

Collare canum. Melium.
Milum & Millus, Collare canum venaticorum confixum clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum quorumcunque.
Collaria. apud Plaut.

Colevvortes.

Braſſica. Lampſana.
Caulis. καυλός.
Braſſica Appiana, quæ alio nomine Caputium, & Sedilana dicitur.

to Come againe, vide *Retourne*.
to Come againſt, vide *Meete*.
to Come before, vide *to Preuente*.

to Come fourth, *or to Goe abroade.*

Exire in publicum.
Prodire in orbis theatrum, in publicum.
Venire ſub oculos hominum.
Prodire.
Procedere in ſolem. Terent.
Prodire, venire in lucem, ſub hominum conſpectum, in publicum, in lucem & in hominum manus.
Exire. Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc greſſus moue.
Accurre huc. Terent.
Adſis. πάρισθι. Adeſto.
Ades abſolutè, pro veni, accede.
Fer pedem huc. Huc iter dirige.
Huc contende. Huc flecte greſſum.
Adeſdum paucis te volo.

to Come in good time.

Commodum venire,adesse.Sall. vbi commodum est aduerbium.

Pro opportunè. κατὰ καιρὸν.

Venire,aduenire in tempore.

Opportunè, commodè, optimè se offerre,aduenire,adesse.

Oppidò,Opportunè te obtulisti mihi obuiam.Terent.

to Come in vse or custome.

Abire in morem.

In consuetudinem venire , abire,exire.

Irrepere paulatim.

In vsum abire.

Inolescere. Inolerē.

Serpit hæc consuetudo per homines.

*to Come,to passe,*vid.*toHappē,*

*I vvill Come quieckly,*vide *not Tarrie.*

to Come slovvly, Leasurly.

Tardè venire. Serpere.

Pedetentim ire.*Foote fvr foote.*

Testudineo vti gradu.

Itineri,plateæ immorari.

Nectere moras.

to Come to himselfe againe.

Ad se redire,apud Teren.Reddi sibi.

Remigrat animus nunc demum mihi.

Colligere se,est dissipatas animi partes in suum rursus locum cogere, quādo depulsa mentis perturbatione quietior quis redditur.

it Cōmeth, or Riseth frō thence.

Hinc vel inde proficiscitur, venit,prouenit, profluit,manat, dimanat, oritur, surgit, fluit, nascitur,exit,originem ducit, permanat.

Huius mali causa in re tota residet, quòd huc calamitatis omnes reciderimus.

Causari pro originem ducere, Morbus causatur ex corrupta natura.

Peccata ex vitiis manant,vt scribit Cic. Hinc ortum est, natum est malorum agmen.

Ille author est,origo,principiū.

Radix malorum omnium.

ἀρχή. ῥίζιον.

His exordiis, his fontibus cœpit vitiorum colluuies,turba malorum.

Hæc culpa. Hic error.

Exorta omnia à te.

Hoc seminarium fuit.

Ex vno fonte omnia scelera manare cernimus. Cic. Ex hoc fonte.

to Comfort , to Solace , to Recreat or Refresch.

Solari. παραυδᾶν.

Lenire aliquem consolatione, amicis verbis. Delinire.

Dare solatia,Cic.

Lenire metaph. vt Explere pro consolari,apud Terent.

Solamē adferre.Solatia,consolationē adhibere. Solatio esse.

Tristib.rebus solatia supponere.

Obiectare animum·Dolorem animi lenire. Consolari.

ψυχαγωγεῖν. παρακαλεῖν.

Dolorem leuare.

Remedium ferre doloribus.

Mœrorē minuere vel abstergere.

Pectus trāquillitati reddere.(re.

Consolatione lenire.

Erigere afflictos,apud Cic.

Animū erigere consolationib.

Anxios leuare, & ad meliorem spem euehere.*Vide Phr. Manutij,& infra Encourage.*

Confort,Consolation,Recreatiō

So-

Solamen. Solatium. Consolatio.
Lenimẽ. Leuamen. Subleuamẽ.
Alleuatio. Recreatio.
Alleuamentum apud Cic.
Oblectamentum. ψυχαγωγία.
Delectamentum. Delenimen.
Comfortlesse, vide Phr. Man.
Conlinesse, vide *Handsomnesse*.
to Commaund, vide *to Charge*, & in Phr. Man. Multa.

a Commaundement, a Statute, an Acte of Parliament.

Edictum. Imperatum.
Mandatum. Decretum.
Statutum. Præscriptum.
Lex, νόμος. Rogatio idem.
Præceptum. Iussum.
Lege Cautum. Sancitum.
πρόσταγμα. Consultum.
Imperium. Senatusconsultum.
ἐντολή. ἐπίταγμα.

cruell Commaundements.

Imperia Manliana.
Phalaridis imperium.
Zeleuci lex prouerb. pro edicto mãdatóque plus satis rigido, parúmque humano.
Iugum durissimum, in Bibliis.

to publishe, to make or set forth a Cõmaũdemẽt or Proclamatiõ.

Indicere, præscribere legem.
Edicere, seu edicto præcipere.
Facere plebiscitum, senatuscon sultum. Ferre legem.
εἰσφέρειν τὸν νόμον.
Legẽ instituere, cõstituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, iubere.
Rogare legem. Sciscere.
Leges trahere, dare, *to set forth.*
Rogationes scire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Statuere.
Statuere decretum, apud Hier.
to Commence an action, vide *to Sue the lavve.*
to Commend, vide *to Praise* & Phr. Man.

to Commit or leaue the matter vnto God.

Diis permittere, committere.
Deo fortunæque committere.
Permittere diuis, apud Horat.
Dare se fatis, apud Virg.
Ioui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or hainous facte.

Conficere, patrare facinus.
Admittere, perpetrare, committere, ædere, designare facinus indignum, flagitium, noxam, turpe aliquid.
Facere facinus indignum se aut suo genere.
Facere capital, id est, facinus capitale, Plaut.
Facere nefas, scelus, flagitium.
Committere, ædere facinus, scelus in patriam.
Quod scelus, quod facinus parricida non ædidit.
Immanes æquare crimine Cacos. *vide Phr. Manutij.*

it is Common, or Vulgare.

Protritum. Tritum.
Triuiale. Vulgare.
Vulgatum. Peruulgatum.
Populare. Promiscuum.
Commune. Quotidianum.
Passim obuium. ἐγκύκλιον.

a Common Prouerbe or saying

Prouerbium. Diuerbium.
Adagium vel Adagio.
Vetus verbum.

Vulgi fabula, dicterium.
Dictum celebre celebratum.
Vulgo iactitata sententia.
Parœmia.
Populi dispersa per auras fama.

Commonly, for the most part, euery vvhere.

Passim. Vulgo.
πανδημεί.
Plerumq; aduerbi. Populariter.
Ab vniuerso populo.
In compitis, triuiis.
Publicè. Publicitus.
Triuialiter.
Vt plurimum.

Commoditie, vide *Profite & Pleasure.*

Commodious, vide *Profitable.*

a Commotion or Sedition.

Seditio. Factio. Conspiratio.
Motus. Tempestas. Perturbatio rerũ. Rerũ nouarum molitio.
Tumultus. Turba.
Turbatio. Dissentio.
Commotio. Controuersia.
Dissidium. Shisma.
Diuisio discordia.
διχόνοια. διχεδρία.
Coitio arcana & factiosa pactio.
Tyria maria prou. pro ingẽtibus turbis, re admodũ tumultuosa
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionẽ, contumaciam, quũ nullo principe tumultuatur, nulli parẽs, pro sua libidine rem gerens. *Vide Sedition.*

a great Company.

Turba. Agmen.
Multitudo. Cohors.
Caterua. Phalanx.
Cœtus. Turma. Grex.
Frequentia. *Vide Multitude.*

Companions, Fellovves, Mates.

Sodales, ἐπισυνάται.
Contubernales.
Commilitones. Socij.
Compares substantiuè.
Consortes.
Comites, apud Luca. pro sociis.
Sub eodẽ papilione versantes.
Comites & socios sæpe coniungit. Cic.
Collegæ socij etiam sunt, sed in dignitate aliqua.
Sed complices in malo, in scelere, participes, societate scelerum obstricti, *of one sorte or company.*
Eiusdẽ farinæ. Eiusdẽ factionis.
Ex eodẽ grege. *Vide Phr. Man.*

to Compare, vide *to Liken* & Phr. Manutij.

a Comparison, vide *Likenesse.*

to haue Compaßion, or Mercy or to take Pitie.

Compati. Condolere.
Misereri. οἰκτείρειν.
Miserari & commiserari.
Miserescere. Miseret me tui.
Commoueri. Moueri misericordia, valde moueri.
συμπάσχειν, misericordia capi, Cic. Tuo mœrore maceror, macesco, consenesco, & tabesco miser.
¶Contra. Viscera, cor claudere egeno, inopi non misereri.

to Compasse a matter in fevv vvordes.

Dicta summatim colligere.
Summam conferre.
Redigere in summam.
Recapitulare.
Capita rerum summatim repetere, summatim instaurare.
Paucis sentẽtię rationẽ reddere.
Conferre rem in pauca.
Paucis absoluere, concludere,

Sum-

Summa rerum decerpere, vno fasce complecti prouerb. *to toutch the ground of the matter.*
Ne quę sunt infinita prosequar, summatim dicam.
Rerũ summã quã potero, paucissimis perstringã. Multa prætermittẽdo, coronidẽ inferre.
Summam rei in pauca cõferre.
Rerũ capita strictim persequi. non longis laxísque verborum peristromatis orationem perducere.
Ad capita redigere.
ἀνακεφαλεῦν. Fusius sparsimque, dicta paucis repetere.
Perorare id Latinis dicitur. Et epilogum texere.

to Compasse about.

Circundare. Circumire. Vallare.
Circumfundere. Ambire. *vide to Enuiron.*

to Compell, to Constraine.

Perpellere. Pertrahere.
Cogere. Adigere.
ἀναγκάζειν. Vim facere.
Compellere. Impellere.
Vrgere. Protrudere.
προσβιβάζειν.
Obtorto velut collo vel mento trahere, pertrahere, id est, volentem, nolentem ad aliquid perpellere agendum.

to Compesse, vide *to Dung.*

to Complaine, to Lament.

Queri deponens. Conqueri.
δεινὰ ποιεῖσθαι, μέμφεσθαι.
Deflere in sinu amici. Plin.
Ægrè ferre. Lamentari.
Ponere, deferre querelas, querimoniam deponere.
Effundere questus.
In querelarũ vocem erumpere.
Querulari. Queri iniuriam fati.
Rumpere questus, querelas pectore. Questibus semper nouis fatigare.
Questus dare pro conqueri.
Quiritare vel quiritari.
Canere de Telamone, prouerb.
Crepare pauperiem, id est, conqueri super pauperiem.
Querelam, querimoniã habere.
Deplorare. Expostulare.
Querelas habere. Queri grauiter absolutè, apud Cic.
Mœstis loca questubus implet. Virg.

Complaining, vide *Mourning.*

a Complaint, a Lamentation or mone.

Querula. Querimonia.
Questus. Eiulatus.
Fletus. Gemitus.
Lamentatio. Questio.
Conquestio. μομφή.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis.
Naturalis constitutio.
Conglutinauit hominem natura optimè.
Habitudo, habitus corporis. ἕξις, κρᾶσις τοῦ σώματος.
Constitutio corporis à L. Viue vocatur.
Tenellæ constitutionis, *Tender, nice.*
¶Bona corporis constitutio.
Corpus bene cõstitutũ, optimè cõpactũ. *of a strong Complexion,*

to Compose, or to make any meeter or prose.

Numeris astringere. Cogere verba in pedes.
Fundere versus, orationẽ, apud Cic. Tusc. 1. pro largiter vel

abundanter præbere,componere, fœlici quadam componendi promptitudine.
Canere, poetæ dicuntur carmina condentes,ἀείδειν. Græcis similiter,id eſt,cantare quod propriè poëtarum eſt.
Volumē efficere, condere. Cic.
Elaborare aliquid dignū chartis
Condere poëma , quod vulgus verſificari dicit.Cudere.
Excudere. Fingere. Effingere.
Elucubrare. Elaborare.
Scribere librum. ἐκπολυπεῦσαι.
Confingere. Pangere verſus.
Condere carmen. πράττειν.
Cōponere,cōficere,ſcribere,facere poëma,verſus,libros.
Deducere verſus.Horat.
Temporario ludere ſpiritu.

to Conceaue,vide *Engender.*

to Conceiue , vide *to Imagin.*

Concord, vide *Agreement.*

to Condemne to Death.

Mortis ſentētiā dicere,proferre
Nigrū præfigere Theta. Perſius.
Damnare.Condemnare.
Addicere ſupplicio.
Adiudicare morti, neci,ſupplicio crucis,ſuſpendio.
Morti addicere. Damnare rei capitalis,capite, vel capitis.
Mortis ſententia damnare.
Extimæ neci tradere.
Nigris coruis damnare in eſcā.
Indicta cauſa damnare. ἑλεῖν ἐρήμην δίκην.
¶Capitali ſententia damnari.
Iudicū ſentētiis ad capitale ſupplicium condemnari.
Capitalem accipere ſentētiam.
Offendere iudices.Cic.

Condits,vide *Riuers.*

to Confeſſe, to acknovvledge, to Graunt.

Agnoſcere. Teſtari. Fateri.
ἀνθομολογεῖσθαι.Concedere.
Audire,quamuis aliquādo iungantur,audio & fateor.

to Confeſſe his ſinnes or faultes

Confiteri. ὁμολογεῖν.
Culpas ſolēni Papiſtarum more ſacrificio fateri, agnoſcere.
Mentis vulnera aperire.
Pandere ſecreta pectoris.
Exomologeſin facere.
ἐξομολογεῖσθαι.
Cōfiteri crimina,errata admiſſa
Exonerare conſcientiam.
Auricularē facere confeſſionē.
Aperire animū in confeſſione.
Sacerdoti ſcelera cōmiſſa fateri
Scelerum ſententiam purgare.
Expurgare vetus peccatorum fermentum.
Profundere , effundere in ſinū, in aures fratris tui per humilem confeſſionem quicquid noxiarum aſſiduitate peccandi contraxeris.
Confeſſione crimina detegere.
Flagitium ſecreta confeſſione declarare,agnoſcere.
Detegere conſcientiam , commiſſa , pondera peccatorum prementia,exitialia ſcelera.
Depellere corpore næuos.
Turgens ſanie pectoris hulcus reſcindere , reuelare ſacerdoti.
Cordis oriſque confeſſionem poſito pudore ingenuè facere.
Peccata diligenter excuſſa ſacerdotum auribus cenſenda deponere.

to Confiſcate goods,to make Forfet.

Confiſcare. Proſcribere.
Committere apud iuriſconſul.

facultates in regium fiscum redigere.
Repertis titulis opes in principis conuertere fiscum.
Bona omnia, facultates adimere.
Prædia in publicū committere.
In publicum addicere,& Græcè ταμείῳ προσκυρῶσθαι. Ærario applicari dicitur.
Addicere fortunas, bona alicuius proscribere.
Prædia bonáque fiscus radere dicitur.
In publicum ærarij ius redigere facultates ex condemnatione.
Publicare.Cic.
Bona eius censeo publicè possidenda.
Ad fisci ius sociare.

to Confute, vide *Ouercome.*

a Congregation , an Assembly or great company of men or people.

Cœtus. Multitudo.
Frequentia. Turba.
Numerus. Concio.
Conuentus. Comitium.
Conuenticulū in malū frequentius accipitur , pro conuentu sceleratorum,flagitiosorum.
Congregatio. Plebs.
Populi coaceruatio.
Desperata plebis fex,colluuies.
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe,inconstans,clamosum.
Fex vulgi,opificum. Infimates.
Imperita , incōdita multitudo, cuius plerūque opinio , tantū à veritate distat , Platone & Seneca authoribus,quantum ea quæ absunt maximè.
Populus quē Horatius Platonē sequutus vocat Beluā multorū capitū , & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui beluæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquere a Realme or a countrey, vide *to VVinne* & Phr.Manutij.

to haue a burdened or a gnavving Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulneratam.
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis , quod vulgo dicitur Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi.
Conscientia stimulari, morderi,grauissimè excruciari,angi, agitari,torqueri,grauiter,mirificè diuexari.
Mors & iudiciū quoq; dicūtur pectora turbulentissimis terrorū procellis perturbare , acerrimis anxietatū arietibus quatere , oppugnare , patrati sceleris ream conscientiam validissimo ariete concutere.
Vermis cōscientiæ qui nunquā moritur, in sacris. Theologi quidam Synteresim vocant.
Infestissimus conscientiæ remorsus.
Conscientię carnificina,remorsus perpetuus,surdū verber.
Conscientia exulcerata , scelerum multitudine exagitata, impiósque vrgens.
Malefacti conscientia.
Nocte diéque suum gestans in pectore testem.Iuuena. Conscia mens sceleris pauido sub pectore semper , Vltrices patitur furias.
Fœda scelerum colluuie teme-

rata conſcientia.

Alaſtor, Nemeſis,faces ſceleroſis immittens,malorum conſcientiam ſurdo verbere cædens , vt eſt apud Iuuen. & perpetuis ſtimulis ſollicitans animum , verméque nunquã morituro rodens.

Afflictæ conſciẽtiæ quis eſſe dicitur quẽ reatus malę conſciẽtiæ exagitat, apud quẽ relinquit veſtigia pœnitudinis remordentis conſcientiæ.

to Conſecrate, vide *Dedicate.*

to Conſent,to Agree.

Conuenire. ἐφαρμόττειν.
Concordare. Cohærere.
Sine cõtrouerſia eſſe.Cõgruere.
Suffragari. Cõſentire. Aſſentiri.
Quadrare. Conſonare.

Senſus quoque dicũtur cõgruere,Cic.Noſtri ſenſus vt in pace ſemper , ſic in bello etiam congruebãt. Idẽ: De amicitia omnes vno ore conſentiunt, omnes ad vnum idẽ ſentiũt.

of one Conſent, Minde,or Opinion,to Approue.

Adſtipulari. Suffragari.
Adhęrere. Subſcribere.
προςτιθέναι cum datiuo.
Adſentiri ſententiæ.
φέρειν ψῆφον.Acclamare.
Accedere ſententiæ, & ad ſententiam.
Concurrere in ſententiam, Cic.
Adprobare & comprobare ſententiam.
Vna mente conſentire,Cic.
Conſentire. Idem ſentire.
Adprobare. Concedere.
Admittere.Addere calculum, vel adiicere.ἐπιψηφίζειν.
Pedibus manibúſque in alicuius ſententiam ire.
Digitum tollere , quod hod[ie] quoque ſuffragantis & a[n]nuentis ſignum eſt.
Hæc mihi tecum conueniunt.
Probare. Recipere.
Album addere calculum.
λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι.
Apud Lucanum.
Adſcribere,apud Cic.
Aſſentire voce actiua.apud Ci[c.] ſed rarius quàm aſſentiri inuenias.
Eiuſdẽ eſſe opinionis,ſententi[æ].
Concordare. συναγορεύειν.
Omnium calculis , punctis , ſuffragiis,& vno ore approbar[e].
Toto corpore,manib.pedibúſ[que] in ſententiam diſcedere.
Nam vt ſcribit Flauius Vopiſ[cus] olim porrectione quoq; manuum ſententia comprobabatur.*Vide Ph.Manutij.*

of great Conſequence , vid[e] *VVeight.*

to Conſider , to Take heede , to geue good eare.

Animum intendere,aduertere.
Animaduertere. διανοεῖν.
Aduertere.Attendere.
Adhibere mentem, animum alicui rei.προσέχειν, ἐπέχειν τὸν νοῦν ἢ τὴν γνώμην τούτῳ.
Aurem admouere. Penſitare.
Eſſe auribus purgatis.Penſare.
Animum adplicare.
Omnes cogitationes,animi vim intendere.
Intendere. Conſyderare.
Diligẽter cõſyderare,percipere.
Animo luſtrare. Penſiculare.
Animi neruos intẽdere.Librare.
Attentè audire. Notare.
Aures accõmodare. Trutinare.

Attendere ad rem aliquam.
Diligenter & attentè expẽdere.
Attentum ſe præbere. Cogitare.
Corde percipere.
Reputare in animo.
Arrectas aduertere aures.
Intentis, arrectis ſtare auribus.
ὠτακουστεῖν. Auſcultare.
Auſcultare auribus arrectis, purgatis.
Arrigere, ſurrigere aures.
Coricæum agere.
Commodare operam aurium.
Facere aucupium auribus. Cic.
Vigiles monitis aduertere mentes.
¶ Cernere.
Videre oculis, emphaticῶς.
Cernere oculis, animo. vel mente, *vide to Muſe.*

Conſider vvhat you are, vide *Knovve your ſelfe.*

to Conſider diligently, vide *to Vievve. to Examine*, & Ph.Man.

Conſtant, vide *Stable.*

Conſtancy.

Fides. Fidelitas. Conſtantia.
Stabilitas. Immutabilitas, *vide Phr.Man.*

to Conſtraine, vide *Compell.*

to Conſult, to Deliberate, to take aduiſement.

Conſulere. Conſultare.
Deliberare. Concipere animo.
Conſulere quid facto opus ſit.
Conſilia agitare, & communicare inter ſe.
Pertrectare.
Capere, inire conſilium.
Conſtituere, inſtituere, cogitare cum animo vel in animo, eſt deliberare.
Quid facto opus ſit in medium conferre.
Conſilij capiendi vel deliberandi cauſa conuenire.
In abdito conſilia agitare de euertendis diuitum fortunis.
Capita, conſilia conferre, apud Senec. & Terent.
Conſiliari, apud Cic. ad Att. 35. ſignificat etiam conſulere vel deliberare.

to Conſume, to Spende, to VVaſt riotouſly.

Patrimonium decoquere.
Ligurire. Profundere.
Fortunas ſuas, bona patris abligurire, effundere.
Haurire.
Abſumere omnia. Vorare.
Omnia ventriculo donare.
Conficere bona, pro dilapidare.
Demittere in viſcera cenſum, vt vulgus loquitur.
Gallorũ gallinaceorũ incuſare vẽtrẽ, prou. quod huic animãti venter ſit mirificè calidus.
Diu quæſita & ſumma congeſta ſollicitudine præcipiti effuſione dilapidare, & quadã abſorbere voragine, apud Ambr.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis auitíſq; opibus domum exhaurire. Quin.
Quod per ſcelus adeptus ſis id per luxuriam effundere atque conſumere. Cic.
Exhaurire. Prodigere.
Dilapidare. Perdere.
Deuorare pecuniam omnem.
Heluari. Conſumere.
Cic. Iacturam patrimonij facio, rem familiarem dilabi ſino, patrimonium effundo.
Diſſipare. διασκεδάζειν.

Indulgere popinis.
Per luxũ& voluptatẽ cõsumere.
Dispergere opes.
καθηδυθεῖν. Absumere.
κατασωτεύειν. Defrigere.
Edere, bibere, rémque omnem disperdere, confringere.
Corrũpere rẽ familiarem. Sallu.
Atterere opes.
Rem stringere.
In luxum insumere.
ὑπαναλίσκειν. Insumere.
Conficere argentum alterius pro consumere. *to Spende.*
Erogare. Expendere.
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one Poore.

Comedere aliquem, abligurire.
Exedere aliquẽ. Inopẽ reddere.

Consumed vvith sorovv, vide Phr. Manut.

a Consumption or vvasting of the body.

Phthisis. φθίσις. μαρασμός.
Tabo. Tabes. Marcor.
Corruptio. Macies. Flacciditas.

consumed or corrupted vvith such Corruption.

Phthisici. φθισικοί.
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt or infe-ctious sicknesse.

Contagium. ἀλίσγημα.
Contagio. Contages. Lues.
Vicini pecoris contagia lædunt. Virg.
Morbus contagiosus, attactu, serpens, contactu, afflatu nocens.

to Contemne, to Reiect, vide *to Despise.*

Contemned, Despised, Reiected.

Abiectus. Contemptus.
Iacens. Summissus.
Nullius dignitatis vel frugis.
Abortiuum se vocat Apost. 1. Cor. 13. id est hominem contemtum, proiectitium, & fictum abortiuum. *vide VVick.*

to Content or Satisfie.

Satisfacere. Placere.
Obtemperare. Obsecundare.
Complacere. Satiare.
Explere. Morem gerere.
Obsequi. Gratificari.
Inseruire. Gratum facere. *vide Pay.*

I am Content.

Placet vtique. Perplacet.
Placitum est. Non displicet.
Percupio. Fiat.
Boni consulo. Cordi est mihi.
Amplector, accipio conditionem.
Audio, apud Terent.
Non recuso.
Gratum habeo in bibliis, *Vide Phr. Man.*

Contentions, or Strifes in vvordes: subtill Disputations.

Verborum pugnæ. Conflictus.
λογομαχίαι. Conflictiones.
Controuersiæ. Contentiones.
Aristotelis contentiosi syllogismi.
Disceptationes, ineptæ, frigidæ, friuolæ.
Velitationes. Quæstiones.
Argutiæ. Captiunculæ.
Chrysippeæ subtilitates.
Arguta sophismata.
Sophistica argumenta magna contentione disputata.
Vana dialecticorum garrulitas.
Digladiationes hostiles ferè.
Tergiuersationes. Cauillationes.
Argutationes sophisticæ.
Altercationes.

to Continue.

Perseuerare. Perstare.
Persistere. Manere. Immorari.
Plura de his in Phrasibus Manutij.

Continually, Still, Incessantly, neuer ceassing.

Continuè. Assiduè.
Sedulò. Indesinenter. Iugiter.
Semper. ἀεὶ. διὰ παντός.
Noctu diúque. Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione.
Continenter. Quondam pro semper, apud Virg. Omni tempore.
Vsque. Nullo tempore non.
Perpetuo, ac perpetuum, perpetim aduerbia. Noctes ac dies.
Ne punctum quidem temporis prætermittens. Æternũ. Virg.
Nocturnis diurnísque horis.
Nihil aliud quàm.
Nunquam non. *vide Alvvayes.*

Continuall, Long During.

Diurnus. Continuus. Perpetuus.
Perennis. Assiduus. Iugis.
ἐπιμήκιστος. Longi, longinqui tẽporis. *vide Phrases Manutij.*

in Continuance of time, vide *by Length of time.*

Contrarie, vide *Against. Diuers*, & Phr. Manutij.

Contrary to my opinion, vide *Othervvise, &c.*

Contrarie thinges, vide *Misfortunes.*

Contrarivvises.

E contra. E contrariò.
E conuersò. Rursus.
Rursum. E regione.
E diuerso. Ex proposito.

a Controuersie, vide *Discord &* Phr. Manutij.

a Conuenance of peace, vide *a League.*

Conuenient, vide *Apt.*

it is Conuenient, vide *it Becommeth.*

to Conuert, to call Backe, or to Turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam rectam salutis: ab auito errore, ad bonam, meliorem frugem, in viam planè regiam.
Conuertere ab errore in sacris.
A vitiis reuocare.
Ad sanam mentem deducere à praua.
Ab errore amicè abductum, ad benè beatéque viuendi rationem traducere.
De tænariis faucibus ad statum reducere salutis.
Institutis optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere.
Deducere errore, Cic.
Aduertere, reducere ab errore.
Errorem eximere, depellere.
Leuare aliquem errore, de voragine impietatis. Leo.
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Couince, vide *Ouercome,*

a Cooke.

Cocus seu coquus. μάγειρος.
Popinator. Opsopœus.
ὀψοποιός, ὀψοδαίδαλος.
Obsoniorum instructor.
Magirus, Archimagirus, *The*

chiefe Cooke.
Thermopola, *a Cooke that selleth horte meate.*
Thermopolium, *a Place vvhere Cookes dvvell.*

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, nō nisi popinis meritoriisque tabernis & nugalibus triuiis scripta.
Inter meritorij & popinæ professores primā sibi vendicans elegantiā, multā celebritatē.

a Cookold maker, vide *Adulterer.*

to Coole the heate, vide *to Quench.*

Cosen, vide *Kinseman.*

to be Cosens.

Contingere aliquē cognatione.
Sanguine iungi.
Arctiori sanguinis vinculo, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere.
Attingere aliquem sanguine, cognatione.
Cognationē habere cū aliquo.
Consanguinitate, propinqui. Virgil.
Genere proximus.

to Copie out, vide *to VVrite out.*

Copiouslie, vide *Aboundantly.*

Copper, Mettall, Brasse.

¶ Æs. κύπριος, χαλκός.
Cyprum, aut rectius vt nonnulli volunt.
Cyprium absolutè.
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Aereus. Aheneus. Ahenus.
Cuprinus. Cupreus. Orichalceus.
Corinthia vasa.

a Corde, vide *Rope.*

Corne, or all kind of graine, VVheate, Rye, Barly, Otes, &c.

Res frumentaria.
Ceres, pro frumento.
Annona, media producta vni anni frugum prouentus, non que frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum.
Instar formicæ colligere farris aceruum in futuram hyemem.
Fruges. Cerealia dona.
Frugum seu fructuū prouentus.
Fructus. Messis.
Prouentus frumentarij. Soli.
Segetes. Dona Cereris.
δημήτριοι κάρποι.
Cerealia, hoc est legumina, frumenta.

to Correct, to Amende, to Peruse, to Ouersee.

Reuisere. Recognoscere.
Tollere, expungere, eradere, stollere mendas. Emendare.
Deprauata restituere.
Vnguibus vti. Corrigere.
Obelis notare. Lima vti.
Aristarchum agere.
Apices, verbáque singula euentilare.
Librare, & expendere sentētias.
Elimare. Expolire Epistolam.
Ad limam, sub incudem reuocare, referre.
Restituere. Instaurare.
Censuram peragere.
Repurgare à mendis, veterum collatione codicum.
Scobinam adhibere.
Aristarchica virgula repurgare.
Ad seuerum vnguem excutere.
Purgare à næuis.
Emaculare.

Natiuo

atiuo germanóque decori restituere.
...gare mendis, interitúq; vindicare. Retexere orationem. Cic.
...anctos veterum labores ad antiquum reuocare nitorem.
Perperam addita diligenter reponere, summa cura restituere deprauata.
Recudere carmen, epistolam.
Discutere tenebras è iure ciuili reducta luce.
Retractare, librum, opus.
Reducere sublimam, incudem.
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare metaph.

a Correction, or Amending.

Recognitio. Correctio.
Restitutio germanæ veræque lectionis.
Lima. Castigatio. Censura, *Vide Punishment.*

a Corectour.

Castigator acris iudicij.
Recognitor. Restitutor.
διορθωτής. Elimator.
Aristarchus prouerbialiter.
Mendarum liturarúmq; erasor.

to Correct, to Reprehende, to Rebuke.

Corripere. Corrigere.
ἐπιλαμβάνεσθαι. Obiurgare.
Carpere. Taxare.
Reprehendere. Damnare.
καταγινώσκειν.
Redarguere. Increpare.
Culpare. Arguere.
Castigare, est verbis propriè reprehendere. *Vide Punish.*

Corruption, vide *Matter.*

to Corrupt, vide *to Marre.*

Costes, vide *Expences.*

a Cottage, vide *a Lodge.*

a Couch, vide *Bedde.*

Couenauntes, vide *Promises.*

to Couer, to keepe close, to Hide.

Operire. Contegere.
Premere, apud Virg. Abdere.
Tegere. Recondere. Occulere.
Condere. Velare. Celare.
Obtegere. Supprimere. Occultare.
Tenere. apud Virg. Abscondere.
Obducere velū, velamen. (re.
Cooperire. Obuoluere. Obūbrare.
Inuoluere. Obnubilare. Obducere.
Obnubere caput, comas pro tegere.
σκεπάζειν. καλύπτειν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen.
Tegimentum. Operculum.
Operimentum. Opertorium.
κάλυμμα. ἐπίθημα.
Velum. Velamen.

a Couerlet, or a couering on a bedde.

Operimentum.
Stragula & Stragulum. στρωμνή.
Stroma. Textile, stragulum, magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.
Strata & instrata.
περικαλύμματα.
Opertoria lectorum.
Peristromata. Stramenta.
Centones. Lodices.
Thoralia. Lectisternia, vulgus pro eodem vsurpat.

to Couer the head, to put on the cap.

Tegere caput, verticem.
Operire caput.
Adoperire.
Pileum inducere.
¶ Capite sis operto. *Be couered.*

to Couet, to Desire.

Cupere. Concupiscere.
Auere. Appetere.
Expetere. Appetere.
Desiderare.
Gliscere. Gestire. Ambire.
Affectare, *Vide to Desire.*

Couetous, a Niggard.

Auarus. φιλάργυρος.
Tenax. Triparcus. Plaut.
In sinu manum semper habens.
Parcus. Perparcus.
συκοπριάςης. κυμινοπρίςης.
Fici & cymini sector.
Sordidus. Ad rem attentus.
Rhypocondylos.
ῥυπoκόνδυλος. κραδοφάγος.
Fece aut lampsana victitans.
Patroclo sordidior.
E Patrocli domo qui venit.
Magnas inter opes inops. Hor.
Euclio Plautinus.
Insatiabiliter auarus, & artifex egregius emungendarũ cũ è clero tũ à populo pecuniarũ.
Cupido ad maximas sibi comparandas opes animo.
Turpi pecunię studio & infinita lucri cupiditate ductus.
Qui tenetur siti pecuniarum, diuitiarum, auri, argenti.
Alieni appetẽs. Pecunię cupidus.
Sui nimium tenax.
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Numarius apud Hier. quasi nummis deditus.
Ob incertas irrequietus opes.
Sola parandarum quem cura fatigat opum.
Vndique lucrũ captans per fasq; nefásque. Fraudans genium.
Inexplebile dolium. Durus.
ἄπληςος πίθος. Difficilis.
Luto lutulentior. Illiberalis.

Monaphag⁹. Inhospitalis. Ari

Couetousnesse.

Tenacitas. Auaritia.
Philargyria, φιλαργυρία, pecu studium quam nemo sapi concupiuit, ait Salust.
πλεονεξία. Parcitas.
Opum furiosa cupido. Ouid
Sordes metaph. Auiditas.
Insatiabilis, inexplebilis habe di cupido.
Philargyria in mundo planè r gnat, per fásque nefásque aurum itur.
Dira habendi fruendíque fa qua cupiditas humana exp re ingluuiem suam neq Budæ. *Vide Ph. Manutij.*

to geue Counsaile.

Consulere cum datiuo.
Consilium dare. Instituere.
Adesse alicui consilio. Suade
Cõsilij copiã facere. Admone
Consilium conferre, expone explicare, narrare, indica promere, impertire. Ho ri. Adhortari.
Præbere & adferre consiliu
Consilio iurare. Instruere.
βουλέυειν. cũ dat. itidẽ apud Gr quemadmodũ apud Lat. c sulo in hoc significato. *Vi Ph. Man. & supra Exhort.*

to aske Counsaile.

Consulere cum accusatiuo.
Consilium capere, petere.
Rationem inire.
Rogare in aduocationem, co silium. *Vide Phr. Man.*

to Counsaile, to the contrarie, V de Dissvvade.

the Counsaile, or Counsailers.

Senatus. βουλή.
γερουσία. Magistratus.

Con

Cōsulares viri. Ordo senatorius.
Amplissimus ordo pro ordine senatorio aliquando ponitur.
συμφράδμονες.
Consiliarij. Senatores.
Patricij. Laticlaui.
Consilium propriè prudentum & consiliariorū conuētus est.
Curia pro hominib. curiam frequentantibus, & remp. curātibus nonnunquā accipitur.
¶ Apocleti. ἀπόκλητοι.
Consistoriani apud Ambr.
Sanctius consilium, quod priuatum etiam & secretum consilium dicitur.

the priuie Counsaile.

Ab intimis consiliis.
A consultis abditis.
A secretis arcanis.
A sanctiore consilio.
Consilium Amphyctionicum.
Conuentus Areopagiticus.
Frequens ac solennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum consultatio. *a Parliamant.*

the Counsaile chamber or house.

Concilij locus.
Curia. ἀρχεῖον.
Conuenticulum senatus.
βουλευτήριον. Domus consultum.
Prætorium. Synedrium.
συνέδριον.
Senatoria domus, curia.
Augustale.

to assemble the Counsaile.

Cogere concilium, senatum.
Efficere frequentem senatum. apud Cic. pro congregare.
¶ Concilium dimittere, missum facere, cœtum, conuentū soluere, *to raise vp the Counsaile.*

to Counsaile the profite of the common vvealth.

Consulere, consultare reip. Sall.
Suadere quod commodum est.
Consulere in commune apud Terent. prospicere.
Cuncta ad publicam omnium vtilitatem referre. Remp. pluris facere, quàm commoda priuata.

by your Counsaile, Aduise or Persvvasion.

Tuo hortatu. Tuo instinctu.
Te hortatore. Te instigante.
Tuo suasu. Tuo persuasu.
Tuo consilio.
Te consultore, consiliario.
Te consulente, suadente.
Te authore. Te suasore.
Abs te persuasus.
Tuo impulsu. Te impulsore.
Tuo ductu. Tuo inductu.
Te bonum auspicium dante.
Te fortunante & adiuuante.
Te auspice.

Counterfayting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus.
Cerusa. ψιμμύθιον.
Ancusa. ἀγχοῦσα.
Purpurissa vel purpurissum.
Nitella.

to Counterfet, vide *Falsifie.*

the natiue Countrey, vvhere one is borne.

Solum natale. πατρίς.
Paternum, Patrium, genitale solum.
Patria. ἐνεγκοῦσα.
Domus paterna, patria.
Patriæ oræ, poëticum.
Lares paterni. Ædes patriæ.
Limina paterna. Patria sedes.
Focus paternus, patrius.

the Countrie is pleasaunt, vide Ph.Man.

a Couper.

Vietor. Faber Vascularius.

Couragious, Bold Stovvt, or Valiaunt.

Animus strenuus. Inuictus.
Magnus. Infractus.
Excelsus. Titanicus.
Vere Herculanus. Achilleus.
θυμὸς ἀγήνωρ.
Animosus. Generosus.
Pyrrhus. Generosior sparta, qui excellenti est animo. ἐυγενής.
Magnanimus. μεγαλόψυχος.
Qui animo forti, inuicto, infracto, Firmo pectore. *vide plura in Phr. Man.*

to take avvay the Courage, or harte.

Emollire, exhaurire robur.
Eneruare, frãgere animũ, Vires.
Tollere animos.
Mentem labefactare huius vitæ ærumnæ & mala dicuntur.
Spem debilitare. Cic.
Dissoluere animum, frequentiùs in sacris.

to abate in Courage, vide *Dispaire.*

to gather his Courage, or spirites againe.

Sumere robur vel vires.
Recipere animum, suscipere, colligere.
Animos facere. Instaurare animum.
Capere animũ pro induere, Cic.
Patrium animum virtutémque capiamus.
Deiicere metũ per virtutẽ. Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quàm vnquam rebus secundis.

a Couriour, vide *Tanne*

by Course, vide *by Turn*

Courteous, Gentle, Gracio

Comis. Clemens. Lenis.
Placidus. Gratus. Propiti
Mollis. Tractabilis. Dulci
Mitis. Gratus omnib. Benig
Gratiosus. ἐπίχαρις.
Acceptus. Affabilis. Facil
Blandus. Facetus. Felle ca
Homo festiui sermonis.
Suauis. Iucundus. Mansuet
Dulcis eloquij. Lenis.
Cuius moribus nil esse p mellitius. Charus omni
Omnibus probatus & dilect
Suauitate morum, comitat gratia multum pollens gens apud omnes.
Qui omnium emeruit fauo
Homo quo nihil potest o suauius aut mellitius.
Amabilis passiuæ significati est amore vel amicitia gnus, *vide Gentle & Phr.*

Courtesie, Gentlenesse, A bilitie.

Benignitas. Beneuolentia
Hilaritas. Comitas. Facili
φιλοφροσύνη. Affabilitas.
Humanitas. Probitas, *vide Manutij.*

to make Curtesie, vid. *to K ele dovvne.*

Courtiers, vide *in Pallai*

a Covvard.

Ignauus. Imbellis.
Pusillanimis, *Vide Phr. Man.*

Crabbed, vide *Frovvard.*

a Cradell.

Cuna. κοιτωνίς. Cunabulum
Incunabulum.

Craftie, Guilefull or full of craftinesse and Deceit.

Callidus. Versipellis.
Versutus. ποικιλόφρων.
Astutus. ἀλωπός.
Vafer. Argutus.
Solers. Punicus.
Fera lybica. Veteratorius.
Veterator, *a Counterfait knaue.*
παλίμπρατος.
παλίμβολος. Dolosus.
δολομήτης. Subdolus. Varius.
Variis instructus dolis. Annibal.
Vlysses. Dauus Terentianus.
Annosa vulpes. *An olde Foxe.*
γέρων ἀλώπηξ.
Longa ętate, multáq; rerũ experientia callidus. Ingenio & lõga rerũ experiẽtia astutus.
Intelligens. Ingeniosus.
Duodecim artium.
δωδεκαμήχανος.
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis consuendis.
Magis varius quàm hydra.
Vulpinã fraudulentiã referens.
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptij ac Franci.
Tenebrio, onis. Fraudulosus.
Insidiosus. Vulpinus.
Vulpinaris. Vulpes. Fallax.
Pellis vulpina, metaphoricè. *Vide Subtile.*
Veteratorius.
Fraudulentus. Deceptorius.
Vulpinaris.

Craftinesse, Deceit, Fraude, Guile.

Impostura. Fucus. Tendicula.
Fraus. Fraudulentiæ. Fallacia.
Captio. Sophisma. Fabrica.
Pigmentũ metaphoricè. Insidia.
Ars. Artificium. Dolus.
δολοφροσύνη. Techne. Offuciæ.
Præstigiæ. Astus. αἰθαλοκαμπίαι.
Calliditas. Vafmentum.
Fumi adagialiter. Sycophantia.
Tergiuersatio. Astutia. Deceptio.
Versutia. παραγωγή, ἀπάτη.
Circumuentio.
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto dolo. *Vide Subtiltie & Phrases Manutij.*

a Crafts man, vide *Artificer.*

a handy Craft, vide *Occupation.*

Cranes.

Grues. γέρανοι.
Aues palamidis, apud poëtas.
Vipiones, grues minores.
Cæterum rota seu machina illa volubilis qua naues exonerantur & architecti saxa ingẽtia subleuant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Græcis γεράνιον ἢ γέρανος appellatur : atqui Murmellius Geranionem illud instrumẽtum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide *Maker.*

a man of Credit, a sure or trustie man.

Fide dignus. Spectatæ fidei.
Qui certissima est fide.
Probatissimæ fidei. Conspicuus fidei.
Dignus quicũ in tenebris mices

to Crie loude, to Bray.

Vociferari. Clamitare.
Intonare. Perstrepere.
Edere sonos graues. Boare.
Tollere, edere clamores. Eiulare.
Clamorem ingeminare. Rugire.

Stentoria voce vſque ad rauim ſucclamitare. Fremere. Vlulare.
Horrendum remugire.
Clamare. Inclamare.
Exclamare. ἐπιφωνεῖν.
Facere clamores. Cic.
Intendere vocem, Cic. Quãtum potero voce contendam.
Iactare vocem ad ſydera.
Clamore aures ferire.
Magnis agere clamoribus.
Omnia tumultu & vociferatione concutere. (cem.
Exercere clamores multos, vo-
Efferre clamorẽ vtrinq;. Plaut.
Magnis clamoribus hiſcere, & ſtrepitu ingenti vacua omnia complere. (tibus.
Perſonare buccis typho crepitã
Latrare, pro intentiore voce clamare, apud Cic.
¶ Edicere, declarare, pronunciare, publicare per præconem.

a loude Crier, a Brayer.

Canorus. Clamoſus.
Clarius vociferãs. Obſtreperus.
Stridulus. Vocalis. κτμυτός.
Argutus. Sonorus.
Claudianum tonitru. Prouerb.
Littus Sarpedonium.
Cyclobori vox.
Clamoſior Stẽtore, lauro ardẽte.
Exercens clamores multos.
Olympica porticu quã ſeptem-uocam tradũt magis vocalis.
Strepitu ſeu clamore turbulẽt[9].

Crooked, awrie.

Curuum. Recuruum.
Incuruum. Curuatum.
Incuruatum. Laciniosum.
Diſtortum, obtortum, varium.
Retortum. Tortuoſum.
Flexum. Inflexum.
Flexuoſum. Camuum. Virg.
Numatum. Sinuoſum.
Obliquum. Aduncum.
καμπύλον. κάμπιον.
Meandros præterea obliqui[...]tes vocant omnes à Mæand[...] fluuio ſinuoſis flexibus.

to Croſſe or Cancell out, or vvash out vvritinges.

Tranſuerſo calamo iugulare.
Spõgiã impingere, apud Auſo[...]
Ceſſare. Expungere.
Liturare. περιγράφειν. Diſpũge[...]
Eradere. ὀβελίζειν. Obliterar[...]
Antiquare. Delere. ἐξαιρημ[...]
In ſpongiam mittere.
Cãcellare vulgus dicit, cui[9] q[...] verbi vſus Iuriſcõſultis freq[...] καγκελόειν.
Inducere ſcriptũ. In ſpõgiã re[...]care. Inducto calamo dele[...]
Imis ceris eradere. Delere p[...]nitus.

to Crovvne, or to geue ouer [...] Crovvne.

Dare ſceptra, imperium.
Regnũ, imperij habenas trad[...]
Deferre regnum. (ri[...]
Ponere vel imponere diadem[...]
Hæreditarium regnum fra[...] tradere. (ſta[...]
Dare copiam amplißimæ po[...]
Coronare. Redimere.

a Crovvne, or Garland.

Sertum. Corona. Corolla.
Coronula. στέφανος.
Laurea, laureola ex lauro.
Pancarpiæ, ῥοδεία.
Ex roſis facta contexta corolla roſacea ſcilicet.
¶ Cingere caput, baccare frontem. Virg.
Cingere caput corona, diademate.
Premere crinem fronde. Virg.
Redimire.

Cruell[...]

Cruell, Rigorous, Bitter, a Sovver face.

Tetricus. Seuerus. Crudelis. Sæuus. Dirus. Trux. Truculentus. Acerbus. Teter. Nepharius. Crudus. Toruus. Væcors. Austerus. Efferus. Immanis. Asper. Durus. Demea. Caperãs frontẽ, ac cõtrahẽs superciliũ tragica seueritudine. Sinapi victitans. Stoicus. Stoicum austeritate vincens. Qui in antro Trophonij vaticinatus est. ἀγέλαςος. Ex Academia veniens. Tertius Cato, vt est apud Iuue. Grauis. Vultus Titanicus. Atrei oculi. ἀγριωπός. Titanicum obtuens. Naufractou, seu classis more intuens, Prouerb. Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter, semper toruè intuens. ἀεὶ ἀνορῶν δριμύ, apud Lucia. Gorgoneis oculis intuens. Ἀρεοπαγίτης. Areopagita. Patruos sapiens. Lotio, seu aceto potatus, *Vide Fierce. & Phr. Man*

Crueltie, vide *Tyrannie.*

a Cubit.

Cubitus & Cubitum. Vlna. πῆχυς. ἀγκάλη. Mẽsura est sesquipedalis, h. e. pedis vnius ac dimidij, seu sex palmarũ. Palmus autem vnus mẽsura quatuor est digitorũ.

a Cudgel, vide *a Sticke.*

Cundits, vide *Gutters.*

Cuningly, vide *Exactly*, *and Trimly.*

a Cuppe, a Goblet, a Pot, a Peece.

Cyphus. Cyathus. κύαθος. Cymbion. κύμβιον. Calix. Calix vitreus. Poculũ. Pocillum. Poterium. ποτήριον. Vasculum potorium. Crater. Culullus. Cratera, æ, media producta. Carchesium. Triens. Cissibium vel cissimbium. Argenteus puteus. Prou. *a great Peece.* θηρίκλειον, vitreum poculum. Phiala, *a Bolle.* Phiala Samia, *a stone Pot.* Culullus Syburgensis. Cirnea, *a Viall.* Patera à patendo med. correpṫ. Cupellum. κύπελλον. Culigna apud Catonem, pro vase potorio, *Vide Pot.*

a Cup bearer, or a Cupbord keeper.

Pocillator. Pincerna. οἰνοχόος. Stans ad cyathum. A calicibus seu caliculis. A cyathis. A poculis. Ganimedes. Pocillator deorũ.

Cup-shot, vide *Drunken.*

a Curate, a Vicar, or a Person.

Pastor. Episcopus. Animarum curã habens, obiẽs. Plæbanus & Curatus à plærisq; dicitur. Sacræ ædis rector. Parochus, πάροχος. med. corru. aliis Parœcus dicitur med. producṫ. ratione diphthongi œ. Agens pastorem. Qui præest parœciæ. Hunc Viues in colloquiis & Longolius Curionẽ nominãt.

to Cure, to Heale, to make VVhole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquã intercutem. Cic.

Medicinam adferre,adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare,sed in vsu eſt frequẽtiori Medicari, cum datiuo, vel accuſat.Curare.Sanare.
Curare ægrotos,morbum.
Sanitatem conferre.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare putentes.
Sanitati, priſtinæ valetudini reſtituere.Curationẽ adhibere.
Morbos peſtiferos exquiſitis remediis propulſare.
Salutifero morbum depellere ſucco.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis oſſib.hærẽte,lęthalíque æſtu fibras vitales vrente ſanare,ſanũ reddere,
A lęthiferis febrium paroxyſmis liberare,ægrotis ſubuenire.
Naſcenti malo ferre remedium.
Venienti occurrere morbo.
Oleo fouere vſque dum vulnus conducatur in cicatricem.
Deſperatas ægris cito reddere vires.
Redintegrare. μοτεῖν.
Conſolidare vulnera.
Artus ægros conſolidare, apud Paulinum.
Cutem reſtituere. Locum vlceratum integrè & in integrum reſtituere, quod Inducere Latinis dicitur.ἐμπλάττειν.

to Cure vvoundes,vide *to Heale vvoundes*.

to Curſe, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκηρύττειν.
Spiritali gladio putridum membrum reſecare.
In reprobum ſenſum prolapſos, anathematis flagello caſti[-]re.
Eccleſiæ conſortio expellere.
Extra eccleſiam eiicere, deturbare.
Satanæ tradere in interitum c[-]nis.
Excõmunicationis mucrone f[-]rire,vinculo grauare,obliga[-]
Ab eccleſia, à ſacramẽtis & c[-]munione fidelium pellere.
A ſacris,immò ab ingreſſu te[-]pli arcere.
Excõmunicationũ exercere.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In cõtumaces & obſtinatos f[-]minare excommunicatio[-]
Eccleſiaſticis cenſuris in reb[-]les animaduertere.
a cõmunione eccleſiæ ſepara[-]
Anathemate percutere,ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum conſortio eiicere.
Interdicto ſubiicere.

to Curſe,to VVish ill.

Diras imprecari. Deteſtari.
Deuouere.Malè precari.
Diris omnibus figere, proſeq[-] excipere.
Sacrare aliquando pro deuou[-]re ponitur. Malè dicere.
Exitium imprecari.Malè optar[-]
Precari,exoptare peſtem alicu[-]
Diris agere,apud Horat.
Execrari deponens.
Triſtibus ominibus perſequi.
Diris deuouere atrociſſimis.
Virus omne in aliquẽ euomere.
Agere in malam crucem.
Maledictis inceſſere.
Imprecari debilitates,naufragi[-] mortes,Quint.
Iram in Deum diuóſque innoxios obuertere.
Furias atque intemperies ciere.

Maledicta in aliquē congerere.
Conferre omnia in aliquem male dicta, Cic. ad Att.
Sacrificare, sacra facere Herculi Lyndio, vel Rhodio.
πᾶς φαλαμναιοτάτας ἀρὰς ἐπαρᾶσθαι. ἀρὰς ἐπισπεῖραι.
Execrationes serere.
Cic. Hisce omnibus Catilina cū reip. salute, & cum tua peste ac pernicie proficiscere.

Cursinghs.

¶ Diræ. Execrationes.
Dira sacra. δυσέχθυτα.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillovv.

Ceruical. Ceruicale.
Capitale. προσκεφάλαιον.
Puluinus. Puluillus, Puluinar, à pluma. Cussinos vulgo vocant minus latinè.

a Custome, or Vse.

Vsus. Mos. Ritus.
Consuetudo. Assuetudo.
συνήθεια. ἔθος ἀλληφυσις.
Consuetudo, altera natura, vt dicitur.
Constitutio. Institutum. *Vide Ph. Man.*

to bring in Custome or Vse.

Inducere, In vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morē, consuetudinē.
Nouā cōsuetudinem inducere.
Inducere morem nouum. Cic.
Morem inducere, *To bring in Custome.*
Tenere morem.
Obtinere antiquū, apud Teren. pro referre antiquum morem, *to obserue old Customes.*

in Custome, vide *Vsed.*

after the old Custome, or Fashion.

Ex veteri consuetudine. Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more.
De more, apud Virg. & Ouid.
Ex more, apud Suet.
Pro more. Ex instituto maiorū.
Ex antiquitus recepta consuetudine.
E maiorum maiore.

Custome, Tribute, or a Tol.

Vectigal. Tributum, & Tributus, apud Plaut.
ἐλλίμνιον. τέλος.

a Customer, or Tolgatherer.

Exactor. Telonarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portitor. *Vide Phr. Man.*

to Cut, to Ridde, to Stricke of.

Amputare. Abscindere.
ἀποτέμνειν. ἀποκόπτειν.
Truncare. Detrūcare. Defalcare.
Attondere vlmos, id est, amputare.
Abscindere, ex ab & cædo.
Desecare. Præcidere.
Resecare. Decurtare.
Ferro demetere, apud Horat.
Incidere. Lucos metere vel incidere, vtrumque apud Soli.
Defrondare vites.
Stringere folia, glandes.
Decerpere. Distringere.
Detrahere. ἀποφυλλίζειν.

a Cut Purse.

Manticularis. Crumenarum pręcisor.
Crumenisecа. Marsupicida.
βαλαντιοτόμος.
Marsupiorum, loculorū incisor.
Sacculeiarius, apud Ascon.
Sector zonarius.

a Cutler.

Faber cultrarius. Cultellarius.
Cultrifex vulgo dicitur. Gladia-

rius.
Faber gladiarius. μαχαιροποιός.
to Cut in quarters, vide *to Quarter*.

D

Daft, vide *Foole*.
a Dagger, a Skeine, or Hanger.
Pugio. Pugiŭculus. Enchiridion. ἐγχειρίδιον. Patazonium. *a vvod-knife*.
Ensiculus. Gladiolus.
a Day, time, or season.
Dies. ἡμέρα. Lux.
Prima luce, id est, die, apud Poë.
Septima à partu luce. Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
to appoint, or set a Day.
Diem dicere, constituere, præstituere, dare.
Destinare, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, signare.
Præscribere, statuere, præfinire.
a Day appointed, or a Set day.
Dies statuta, fixa, præfixa, limitata, constituta, determinata, stata, assignata.
Præscripta, præstituta dies.
Dies prefinitus, cert⁹, destinatus.
Hic dies dictus est nuptiis.
Tempus ratum. *vide Phr. Man.*
a Day labourer, vide *Iourney man.*
Day and night, vide *Alvvayes and Continually.*
after a fevv Dayes.
Paulo post. Haud multo post.
Non multo post.
Post paucos dies, vel paucis post diebus, vbi post aduerbiascit pro postea positum.
Post parum temporis.
Paucis diebus interiectis.
Paucis dieb. pro paucis post[e]bus, apud Cic. ad Att. 5.
Lapsis paucis post diebus.
Aliquot post diebus.
Aliquot post dies.
Post dies aliquot.
Elapsis aliquot diebus.
Pauculos post dies.
Proximis, superioribus diebus
the Day folloving, or the n[ext] Day after.
Postridie. ὑστεραίᾳ.
Die exinde sequenti.
Postero deinde die.
ἐπὶ τὴν αὔριον. Altera luce.
by Day, or in the Day time.
Interdiu. Die. Luce. Luci.
Palam. Sole corusco. Teste die.
to spend the Day in vaine.
Producere, ducere diem.
ἡμερεύεσθαι.
Dare diem ocio, lusibus.
Diem terere, Traducere. Tra[n]sigere.
Exigere, Finire. Condere.
Perdere commessationibus, [o]cio, lusibus, potationibus.
Absumere diem rebus frigid[is].
Damage, vide *Losse*.
Danke, vide *Moyst*.
Darke, Obscure.
Tenebrosus. ἀυχμηρός, σκοτειν[ός].
Caliginosus. Obscurus.
Cæcus. Latebrosus. Vmbros[us].
Opacus. Tenebricosus. Furnu[s].
Squalidus. Piceus. Fuscus.
Fuliginosus. Ater. Teter. Niger.
to make Darke or obscure.
Tenebras, nebulas offundere.
Obscurare. Obtenebrare.
Obstruere lumē. Offundere caliginem. Inuoluere negoti[a].
Intricare. Implicare. Perstringe[re]

re.
Gordianos ſtringere nodos quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni diſſecare poſſis.
Cimmerias offundere tenebras.
Contenebrare. Illatebrare.
Innubilare. Obnubilare.
Offuſcare.
puluerem oculis offundere.
Tenebricari. σκοτίζεσθαι.
tenebras inducere. facere.
Offundere noctē quandā rebus. Cic. pro tenebris inuoluere.
Rem omnē tenebris inſpergere.
Tenebras cudere. Plaut.
Reuocare in dubium.
Tenebras reb. clariſſimis obducere. Ænigmata mera loqui.
Afferre rebus obſcuritatem vel tenebras.
Tædioſiſſima verboſitate varias recitare ambages, quas ipſemet explicare non poſſis.

Darke or Obſcure and Intricate queſtions.

Obſcuræ, perplexæ, nodoſæ, implicitæ quæſtiones.
Nodi. Verborum laquei.
Scrupi. Scrupuli.
Ænigmata bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat.
Captiones, Labyrintho & Mæādro ſimiles. γρῖφοι.
Nebulæ. Tenebræ. Caligines.
Spinæ. Spinoſæ argutiæ.
Quæſt. fumū oculis offundētes, nec caput nec pedes habentes. Implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant.
Ingenium torquentes, Haud facilè ſolubiles. Sophiſticæ.
Ceratinæ Crocodilinæq; quæſt.
Multum faceſſentes negotij.
Numeris Platon. obſcuriores, ad quarum ſolutionem Oedipo vel Delio natatore opus ſit.
Argumentum circulare, ſeu reciprocum. (Hier.
Cornutus ſyllogiſmus, κερατινὸς.
Syllogiſmi vncati, argumentoſi, inſolubiles.
Labyrinthi. λαβύρινθοι.
Ambages. Anfractus.
Inuoluti, impliciti, obſcuri ſermones. αἰνίγματα.
Mathematici labyrinthi.
Quæſt. quas præter Sibyllam legat nemo, minus intelligat, lectorē obſcuritate remorantes, intellectu per difficiles.
Africani lex.
Argumentoſi diſputationum labyrinthi, nec dum expliciti.
Inuolucra Realium, Nominaliū,
Monſtrifica conflictationū vocabula, ecceitatum, quaſalitatū, formalitatum, quidditatū,
Heraclyti & Licophron. tenebræ.
Carcini poëmata. Nodi Gordij.
Gordiani, Caſſiotici.
Scyrpi, apud Gellium.
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata.

Darkneſſe.

Tenebræ. Caligo. Vmbra.
Nubila.

Darkly.

Obſcurè. Inuolutè. Tectè. Intricatim. Implicitè. πολυπλόκως.
Inuolucro verborum.
Ænigmaticè. αἰνιγματώδως.

in Darkneſſe, vide *Blinded.*

a Dart, vide *Arrovv.*

to Dash againſt ſome thing, vide *to Hit, &c.*

to Dash or beate avvay by vvater.

Eluere. Fluctuū conſtigiis abedi.
Fluctus vehementer litoribus illiditur.

a Dastard, vide Phr. Man.

the Dauning of the day, vide Phr. Manutij.

to Daunce.

Tripudiare. Tripudio gestire.
Choreā ducere. Choros ducere.
Chorizare. χορέυειν.
Motus dare, pro saltare.
Saltare. Salire.
Exercere choros. Virg.
Pede libero pulsare tellurem, apud Poet. *to Daunce, to Leape.*
Restem ducere seu ductitare, apud Terent. Ludere.
In numerū ludere, apud Virg. εὐρύθμως παίζειν, ἐγκρούειν.
Saltare in numerū, Tripudium facere. Leues celebrare choreas, apud Politianum.
Choreas & carmina ducūt. Vir.

a Daunce, or Dauncing.

Choria. χορεῖα.
Tripudium. Saltatio.

a corde Dauncer, one that Daunced vpon the corde or rope, a Tumbler.

Funambulus. Funepæus, ab Apuleio dicitur & Funerepæus.
Schenobates. σχοινοβάτης.
Neuribates, apud Firm.
Petaurista. Petaurus.
Ambulare. Ire per extentum funem, *to go on the corde.*
Ludendo per funes gradi, Schenobaticam facere, exercere.

Daunger or Perill.

Periculum. Discrimen.
Malum. Calamitas.
Procella. Alea.
Flamma metaphoricè.
Vbi ostētāt omnia mortē. Virg.
Fraus pro periculo apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit. Et in iure frequenter, vt cum dicimus. Ne ea res fraudi si[t] *vide Phr. Manut.*

Daungerous Rocke on the sea.

Syrtes. Charybdes metuenda.
Breuia maris. Cautes seu cote[s] vndisonæ. Scyllea rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Ionij ponti fluctus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans, horridum.
Syndromades. Symplegades.
Scopuli sonantes. Cyaneæ.
Fauces sæuæ. Rupes.
Maris pericula, discrimina.

to be in Daunger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra.
In præcipiti esse.
Summa rerum omnium difficultate premi.
Versari in magnis angustiis, periculis insidiis, difficultatibus.
Periculorum fluctibus agitari.
Perplexo, consternato esse animo.
Pendere animi & animo.
Æstuare. Fluctuare.
Quasi ad solem æstuare.
Lupum auribus tenere.
In maximis versari periculis.
In puteo constringi.
In extremum discrimē adduci.

to leaue in Daunger.

In præsentaneo deserere periculo, discrimine.
Sub cultro linquere apud Hora.
In malis deserere, apud Teren.
ἐγκαταλιμπάνειν. Desertorem agere necessitatis tempore.

to put him selfe in Daunger or Aduenture.

In angustias se redigere.
In pristinum sese immittere, dedere rursus. Prouinciam capere duram.

Suopte

Suopte plaustro malorum sarcinam sibi apportare.
Suo iumēto sibi malū accersere.
Suo se telo labefactare.
Rem noxiā accersere,cōciliare.
Immergere se calamitatibus.
Ambitione in prouinciam ducam,aut aliam sese ingerere.
Suo dolori occasionem dare.
Hinc.prou.Molestia vltronea.
Cadere in foueā quā ipse feceris.
Capiti suo malum suere.
Suopte ingenio dolóve capi.
Suo ipsius laqueo capi.
In venatu perire.In captura capi.
ἀιρῶν ἀιρε̃μαι.
Proprio gladio, suis verbis,telo suo iugulari,conuinci.
Propriis dictis euinci.
Technam in seipsum struere, componere,reperire.
σόφισμα κατὰ σαυτε̃ συντιθέναι,apud Lucia.quū Dolus in alterū excogitatus, in authoris caput recidit,vt est in prouerbiis.
Probationes de domo οἴκοθεν ὁ μάρτυς, quando quis proprio ore conuincitur.
Fumū fugiendo, in incendium incidere. Damno cuidā medendo,in maius prolabi.
Communicando viro malo sibi malum accersere.
Exedere quod ipse intriueris, nere quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris vulgo dicitur.
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare.
Sciens exponere se discrimini, malis obiicere,calamitatibus inuoluere.
Sciens se inferre in malum.
Prudēs in flāmā manū mittere.
Calidum prandium comedere.
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere.
Periculo se exponere, obiicere, subiicere,inuoluere,cōmittere.
παραβάλλεσθαι,cū accusatiuo.
Concire sibi malum.
Incurrere,dare se in periculum vitæ,famæ. Se perdere.
Caput obiectare periculis.
Dare se,abire in præceps,in præcipitium.
Sibi malum accersere.
Temerè sibi capitis periculum accersere.
Adire capitis,mortis periculū.
Subire discrimen, tempestates, procellas.ἀποκινδυνεύειν.
In manifestū discrimē inducere
Discrimē,aleā subire,vel periculum. Suscipere,adire,accedere periculum,vel aggredi.
Camarinam mouere.
In malum præcipitare se, suósq; secum in ruinam amicos pertrahere, secum in necem rapere horridam, euertere,adducere in calamitatem.
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis.

to be out of Dauger,in Safetie.

In tranquillo,in vado esse.
ἐν λιμένι πλεῖν. In portu nauigare,prouerb. Periculo abesse.
Duabus fulciri anchoris.
Extra lutum habere pedes.
ἐκ τε̃ πηλε̃ πόδα ἔχειν.
In tuto esse,citra periculum.
Extra telorum iactum. Procul à pedibus equorū calcitrantiū.

the Death or Destruction.

Mors. μόρος. Fatum.
Interitus. Funus. Occasus.
Ruina, apud Plin. Neronis ruina.Nex,cis.
Lachesis suprema. Exitus.
Terminus,apud Eras.τελευτὴ.

Mors vltima linea rerũ Horat.
Exitiũ, *An ill ende.* vt Pernicies.
Lethũ, frigus lethale. θάνατος. Obitus; *vide varia in Phr. Man.*

Dead, departed out of this life.

Exanimis. Exanimatus.
Extinctus. Defunctus.
Lumine & æthere cassus, apud Virg. pro vita priuatus.
Surrept⁹ primo sub flore iuuētę.
Ante diē crudeli funere raptus.
Sine spiritu, vocē. ἄπνους.
Præteritus pro extincto, apud Proper. Desyderatus.
E medio sublatus. Caducus.
Belloq; caduci Dardanidæ. Vir.
Ante diem, Virenti æuo raptus.
Morte oppressus.
Interceptus mortalitate.
Qui extra rerum naturam est, inter homines esse desiit.
Mortuus. οἰχόμενος.
Amissus, apud Virg. & Plin.
Fato functus. & Perfunctus apud Cic.
Exemptus rebus humanis.
Pręreptus immatura morte.
De corporis ergastulo eductus.
Corpore solutus, exutus.
ἀδέματος. ἀφειμένος τοῦ σώματος.
Leuatus mole corporea.
Corporis mole posita, deposita.
Vitæ præciso stamine.
Fatales qui expleuit annos.
¶ Cadauerosus ꝑpemodũ, semimortuus, animā agens, *Dying.*
Fato decedens, extrema in lucta constitutus. κηρίφατος.

a Dead body.

Cadauer. Corpus examine, extinctum, mortuum.
Funus. apud Terent.

Deadly.

Lethale. Exitiale. Capitale.
Mortiferum. θανάσιμον.
Ferale. νεκρικόν. apud Virg. & Apule. Fatale. Pestiferum.
Læthiferum. Læthificum.
Funestum. Exitiosum.
Tabificum. Immedicabile.
Perniciale. Perniciosum.
Adferens mortem vel necem.
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly sinne.

Peccatum criminale, læthiferũ.
Piaculare. Capitale.
Mortale peccatum, seu læthale.
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale.
Inexpiabile, quod difficile expietur. Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

a great Deale, vide *Heape.*

to sing before a Deafe mans dore.

Surdo canere.
Narrare surdo fabulam.
Κωφῷ ᾄδειν.
Verba mortuo fabulari, id est facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui.
In vanum cantare.
Ingerere dicta in doliũ pertusum. Plaut. Frustra pulsare chordas. *Vide Phr. Man.*

Dearth or Scarsitie of victualls.

Cara annona est Plaut.
Caritas est annonæ.
Alimentorum inopia Campania grauiter affligitur.
Summa annonæ difficultas.
Annonæ caritate premimur.
Annona in dies ingrauescit, quoniam annona carius multóque pluris vænire incipit.
Preciũ augetur, intēditur, accēditur

ditur triplo plus quã ęquũ est.
Est magna isthic rei frumentariæ inopia.
Sterilitas annorũ incessit hominib.i.annonę caritate vrgētur.
Cæsariani graui annona sunt cõflictati passiuè apud Cæsa.
Multò malignior est nunc anni prouentus ac solet.
Prouenit frumentum propter siccitatem angustius. Cæsar.
Rerum omnium caritas indies crescit.
Penuria insecuta est frugum omnium Soli.
Res frumentaria ipsos deficere cœpit. Cæsar. ¶ Contra.
Annona se laxare dicitur, quãdo annonę pręciũ sese remittit, *to fall to a lovver prise*. Sicut apud Liuiũ: Leuare annonã, *to bring to a lovver prise*. quum vberior, largior solito prouenit annona.
Preciũ retro abiit, apud Plin. pro imminutum est. ἀγορὰ εὔωνος.

to make Dearth, or Scarsitie of victualls.

Retinẽdis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere.
Comprimere frumentum. Cic. posuit pro diligentius asseruare, & studiosius recondere, ingrauescente annona, idque spe lucri vberioris.
Rerum precia intendere, apud Erasmum.
Annonam flagellare. Plin.
Precium rei augere. ἐπιτιμᾶν.
Grauiora iusto precia rebus præsertim annonæ imponere.
τὴν τῶν ὠνίων τιμὴν ἐπιτείνειν, ἐκτιμᾶσθαι.
Hinc timiopolæ dicti, qui res pręmercãtur, vt earum precia accẽdant, & annonã flagellẽt.
¶ Propolæ, Dardanarij, Annonarij.

Debate, vid. Discord & Seditiõ.

Debts.

Debita. Æs alienum.
Nomina. Syngraphę debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienũ. Nomina facere.
Contrahere debitum.
Conflare æs alienum grande, Sallustius.
Ære alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi.
Ex ære alieno laborare, apud Cæsarem.
In omnibus esse, & in alieno esse, apud Cic. vtrumque.

to pay his Debts.

Nomina soluere. Exoluere.
Nomina explicare, expedire, expungere. Nomen tollere de tabula,
Æs alienum dissoluere, exonerare, apud Cic.
Ducatũ, comitatũ creditoribus, oppignoratũ, nexu æris alieni soluto, in pristinum statũ dignitatémque restituere.
¶ Exire ære alieno.
Eximi creditorum tabulis.
Ære alieno liberari. *to come out of Debt.*

to pay Debt, vvith Debt.

Versuram vel vorsuram facere.
χρεωλυτεῖν [?] ἐπὶ μείζονι τόκῳ δανείζεσθαι. est æs alienũ soluere ære alieno, quod etiã Nomẽ trãsferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorẽ. Cic. O hominẽ ridiculum, qui se exire ære alieno putaret posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærariis.

a Debtour , one that ovveth much.

Æratus homo,qui vſitatius dicitur.
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης.
Obnoxius creditoribus.
ἀγώϊμος δεδανεικάσιν.
Addictus.
Qui immodico ære alieno tenentur.*All mens debtour.*
Plebs Romana ære alieno demerſa,apud Liu. primæ deca. lib.2.Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno.
Animam debens.
ψυχὴν ὀφείλων.
Obſtrictus, conſtrictus, preſſus, oppreſſus ære alieno, in bibliis,*vide Phr.Man.*

to Decay , to come to Naught.

Degenerare in peius.
Vergere in deterius, ruere in peius. In dies in peius labi, deflectere.
Abire peſſum.Plaut.
Ad deterius dilabi.
Mandrabuli more res dicitur, prou.ſuccedere. Ab equis ad aſinos.ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magnis relabi ad minima.
vide *to Perish.*

to Decay,to Perish for euer.

Obliterari. Intercidere.
Antiquari. Exoleſcere.
Aboleri. Cado.
Occido, media correpta. *vid. Phr.Man.& ſuprà to grovv out of Vſe.*

to Deceaue,to Beguile.

Fallere. Decipere. Ludere.
Deludere. Eludere. Illudere.
Ludere dolis aliquem.
Ludificare,vel ludificari.
Fuco imponere.
διαπηνικίζειν,θράττειν.
Circumſcribere. αἰολίζειν.
Fraudare.Circumuenire.
Implanare.Subdolè agere.
Cretizare. κρητίζειν.
Dolum intendere.
Fallere dolis,fraude,perfidia omni,doloſa ſpecie.
Imponere cum datiuo conſtr ctum.
Vitiata merce vel nimis c inſcripta alicui imponere.
αἰγυπτιάζειν.
Fallaciam intendere.
Fallacias ſtruere.
Facere ludos.Pellicere.
Supplantare.Dolo adducere, pere,agere.Dolum ſtruere.
Ductare aliquem dolis.
Imposturam facere. ἀπατᾶν.
περιπέρεύεσθαι. δολοῦν.
Fucũ facere.Interducere aliq
Verbis circumuenire.
Exbaliſtare,Fruſtra habere,A mouere fabricas, Confice fallaciis,apud Plaut. omnia
Falſum habere pro decipere, pud Salluſt. Nec ea res n falſum habuit.
παραλογίζειν. falſis decipere tionibus.Seducere.
Iniicere tragulam.
In fraudem illicere,pellicere.
Fruſtrare & fruſtrari verbũ c mune,ſecundum Priſcianũ
Dare verba. παράγειν.
Dicta dare dulcia.Os ſubline
Phaleratis dictis ducere.Tere
Capere aſtu, Emungere dolo.
Capere aduerſarium.
Obtrudere palpum.
Dolis circumducere.
In tranſennam inducere,eſt do lo tollere.Inſidiis excipere.
Et ſpes blandiſſima dicitur al

cui imponere.

Deceauer, a Beguiler, a Iugler.

Impoſtor. Seductor.
Implanator. Planus. πλάνος.
Halophanta apud Plaut. & Feſt.
Sycophanta. Circulator.
Ludificator. Circumuentor.
Nugarum & fuci artifex.
Circumſcriptor.
Supplantator. Perperus.
Veterator. Deceptor.
Saccularius, apud Vlp. & Iuriſc.

to be Deceaued, or Beguiled.

Circumueniri.
Capi blanditiis, aſtu, aſtutia, dolis, fuco, promiſſis, imagine falſa ſpecie veri.
Decipi. Eludi. Deludi.
Falli. Implanari.
Fruſtrari paſſiuè. Fraudari.
Fruſtratum iri.
Diſparē promiſſis fidē experiri.
Fruſtra eſſe, apud Aul. Gel. *vide plura in Phr. Man.*

Deceitfull, vide *Crafti.*

Deceitfully, vide *Falſly.*

Deceit, vide *Craftineſſe*, & Phr. Manutij.

to Decide a matter, vide *to Examine.*

to Declare or Shevve.

Declarare. Interpretari.
Manifeſtare. Diluere.
Oſtendere. Edocere. Significare.
Explicare. Exponere. Enucleare.
Enodare. Dilucidare. Expedire.
Explanare. Aperire. Exprimere.
Reuelare. Patefacere.
Pandere. Expromere. Demonſtrare. *Vide to Rehearſe and to Denounce.*

to Declare, to Shevve or to Aprove by good and ſufficient Reaſons.

Validis tū rationib. tū argumentis adſtruere, probare, oſtendere, declarare, ἀποδεικνύειν.
Frangere ſententiā alicuius, Cic.
Demonſtrare ratione inconfutabili, argumento Achillis.
Reddere rationē, cauſas, aliqua de re probabiles. Approbare.
Re ipſa docere. Refellere.
Conuincere argumentis, verbis, perſuaſionibus, veritate.
Acutiſſimè & ſubtiliſſimè excogitare argumenta.
Acerrimum agere diſputatorē.
Vrgere propugnatorem.
Obuia quæque cōfutare valide.
Rationes aduerſarij infringere, & ſuas confirmare.
Cōuincere, & elinguē reddere.

to Decline, vide *Eſchevve.*

to Decree, to ordine a lavv or ſtatute.

Indicere, præſcribere legem.
Edicere ſeu edicto præcipere.
Facere plebiſcitum, ſenatuſconſultum. Ferre legem.
Legē inſtituere, cōſtituere, promulgare, ſancire, componere, imponere, ſcribere, iubere.
Rogare legem. Sciſcere.
Leges tradere. Dare.
Rogationes ſcire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Statuere.
Statuere decretum, apud Hier.

to Dedicate, to Conſecrate.

Dicare. Dedicare.
Conſecrare.
Sacrum, id eſt, venerabile, reddere, facere. Sacrare. ἱερέειν.
Initiare. τελεσιουργεῖν.

Religiosè colendum indicere.
Vide Phr. Man.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, Sanctificatio templi.
Templi consecratio. καθιέρωσις.
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν. quod innouare significat.
χαρμοσύνη, lætitia, festum erat Atheniensium à χαρμονὴ, id est, gaudium.
Amberualia à nonnullis dicitur hic dies, ab aruis ambiendis.
Paganalia, rusticorũ sunt festa.

a stoute Deede, or Facte.

Strenuum facinus.
Audax factum. νεανίευμα.
Capitale, seu Capital.
Nefarium facinus.
Præceps, temerarium facinus.
θέρμον ἔργον ἢ παράβολον.
Facinus calidum. pro audaci.
Præclarum & strenuum gestũ.
Facinus insigne, gloriosum, & apud posteros cuius famam posteritas celebratura.
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus pręclarum & pessimum, maximum, indignum se.
Piaculare flagitium.

in Deede, vide Truely.

Deere, vvel Beloued, Acceptable.

Acceptus. Gratus.
Amœnus. Gratiosus.
χαρίεις.
Suauis, *Vide Ph. Man.*

Deerer, Better, more Beloued.

Amantius. Venerabilius.
Antiquius. Charius.
Gratius. προτιμότερον.
Melius. λώϊον.
Præstantius. ἄμεινον.
βέλτιον. Vtilius.
Optatius. Præstabilius.
προυργιαίτερον.

to Deface ones honour, to bakebite, to sclaunder.

Honori detrahere, vel hono-
Derogare existimationi, ho-
Sinistros rumores de quop- spargere.
Lædere, rodere famam.
Genuino mordere.
Genuinum infigere.
Obstrigillare.
Dente Theonino rodere.
Mordere, per metaph.
Lacerare famam. Obloqui.
Maledicere. Obtrectare.
Vellicare, metaph.
Traducere. περιάγειν.
παραδειγματίζειν.
Maledictis prosequi.
Maledico dente carpere.
Carpere famam hominis.
Carbone notare. Imprimere inurere notam, stigmata.
Aspergere labem.
Detrahere. διασύρειν.
Infamare. Fama spoliare.
Incessere, obtenebrare famam
Honorẽ minuere, proscinde-
Alicuius famam contamina-
Sinistrum quid euomere.
Deferre. Lingua bisulca detractionis venenum spirare.
Loliginis succum in aliquem e- fundere.
Lethalibus spiculis impetere.
Mordicus impetere, arripere.
Famã alienã mendaciis cõtaminare, & sycophantã agere.
συκοφαντεῖν.
Struere sycophantias.
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus spargere.
Impudẽtissimis cõfictis calũniis in

In alienam debacchari famã.
Aspergere aliquẽ nota infamię.
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare.
Bonorum virorum famam conspurcare, constuprare.
De fama detrahere.
Infamia aspergere.
Famam depeculari, atterere. Odiosissimis dictis in aliquem debacchari.
Telis veneno tinctis impetere.
Aliorum famam in discrimen adducere vt suam nobilitet.
In absentem orationem ore im purissimo euomere.
Nullis nõ conuitiorum adspergínibus fœdare.
Vario proborũ genere denigrare.
Fama probatũ hominẽ spoliare. proscindere maledicẽtia, cõtumeliis flagellare, onerare, inuidia, grauare detractionib. venenatis linguis sauciare.
Acuere linguam vt serpentes.
Apertis tibiis in aliquẽ inuehi, est non clanculũ obtrectare, sed palã insectari. Diffamare. Defamare. Ad calũnias impia ora laxare. διαφημίζειν.
Calumniari. Vituperare.
Genuinum in aliquo frangere.
Per ora oculósque hominum circumducere.
Famosis libellis patronos veritatis pondere pressos famæ iniquitatis, omnibus spoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Despised.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrãs infamia.
Prostitutæ famæ.
Oenobatis prouerbio.
Infamia publica laborans.
Cerite cera dignus. Horat.
Cytonymi probrũ dicitur, prou. vehementer infamis.
Quem deseruit fides & fama.
Niger, apud Horat.
Pudendus. Infamis.
παλίμφημος. Praue viuens.
Inglorius. ἀκλεής.
ἄδοξος. Abiectus.
Inhonoratus. Vilis.
Despectus. Execrandus.
Despuendus. Contemnendus.

to Defende, to Keepe, to Maintaine, to Preserue.

Tueri. Defendere.
Tutari omni diligentia atque officio.
Protegere. Contueri.
Defensare. Vindicare.
Propugnare. Patrocinari.
Adesse pro aliquo.
Patrocinium præbere, præstare.
Tegere simplex pro cõposito apud Poët. Patriã armis tegere.
Causis præsto esse.
Pro aliquo stare. Terent.
Causæ suscipere patrocinium.
Causam alicuius sustinere, agere tutari, defendere, defensare, armis prudentiæ.
Capessere remp. apud Sallu. pro defendere.
Hostem a reip. ceruice depellere.
Seruire defensioni patriæ.
Ancipitem magno discrimine causam protegere. Iuuen.
Iniuriam persequi, vlcisci, insectari, apud Cicer. defendere, propulsare, depellere.
Suscipere in S. literis passim ponitur pro defendere seu protegere: Suscipiẽs mãsuetos dominus, in Psal. *Vide Phr. Man.*

a Defender, vide *Patron.*

a Defending or keeping.

a Defence.

Tutela. Tuitio. Tutamen.
Clientela. Defensio. Munimen.
Protectio. Præsidium.
Fides, vnde in suam fidem recipere.
In clientelã alicuius se dedere.

to Deferre, to Prolonge or Delay.

Cunctari. Differre.
Differre de die in diem.
Protrahere. Extrahere.
ἀναβολὰς ποιεῖσθαι.
Crastinare. Procrastinare.
Recrastinare. Prolongare.
ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν.
Conferre. Cic. Omnia conferre in Martium mensem.
Negotium, diem litis vel litem in longum proferre. Moras nectere.
Acessæi lunam expectare,
Lunas causari Laconias, prouer.
Ducere res. Proferre.
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare. Lactare.
Extrahere diem.
Agitare moras, apud Sallust.
Facere moram. Tardare.
Moram interponere, iniicere, producere, moliri. Morari.
Diem producere vel ducere.
In alium diem differre.
Reiicere in aliud tempus.
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere.
Longiore tractu quàm quis sperarit rem protelare.
Perendinare. Protendere.
Comperendinare. Prorogare.
Remorari. Retardare.
Diem de die vel ex die ducere.
In posterum reiicere.
Protelationibus implicare.
Dilationes frustratorias quæ...
διακρούεσθαι.
Prolatare dies, consultatione...
Protelare diem. Suspende...
Dilationes quærere.
εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, εἰς τὸ ὕστερον ...
βάλλεσθαι.
¶ Mora. Procrastinatio.
Tarditas. *Delay.*

a Deferring, vide *Prolonge.*

to Defile, vide *to make Fo...*

to be defiled, or Polluted.

¶ Inquinamentū, maculam c... trahere. Ex inobedientia ... omnes inquinamentum c... traximus.
Ducere notam. Horat.
Æruginis aliquid contrahere.
Vitium concipere. Cic.
Non solum vitium concipi... ipsi, sed ea infundunt in c... tatem.

to Deflovver a maiden, vide *Violate a virgine.*

Deformed, vide *Ill fauo...*

of lovve Degree, vide Pl... Man.

to Delay, vide *to Linger.* & ... Man.

Delectable, vide *Glad*, ... *Pleasaunt.*

to Deliberate, vide *Consul...*

Delicate, vide *VVomanli...*

Delicate meates, Ionkets, Daynties, Fine dishes.

Cupediæ. ὀψοφαγία.
Dapes. Secundæ mensæ.
Lautitię Saliares. Attica Bellaria.
ἀττικὰ ἀέμματα. Tragemata. ... dulia exquisita, opipara, deli... cata, lauta, prælauta.
Mactea, apud Martial.

Iouis aut Regis cerebrũ,prou.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus deorum. Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus. Abron.
Palato qui & moroso, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Dayntily or costly.

Opiparè. περιέργως.
Deliciosè. Delicatè.
Curiosè. Lautulè.
Lautè. Splendidè.
Regaliter. Lautissimè.
Magnificè. Magnificenter.
Pollucibiliter. Dapicè.
μεγαλείως. μεγαλοπρεπῶς.

to Delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrem animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere.
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gaudio subsultare.
Lætitia corripi. exultare, gestire.
Oblectari, Delectari.
Amare pro delectari, apud Cic.
Percipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In deliciis rem aliquam habere,
Vide Glad, & Phr. Man.

Deliuered, vide *Discharged*, & in Phr. Man.

to Delude, vide *to Mocke.*

the vniuersall Deluge, or Noes fludde.

Diluuium vniuersale. Diluuium aquarum. Aquosa clades. Soli.
Diluuialis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas. Soli.
Cataclysmus. κατακλυσμός.
Eluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, *a great deluge.*
Romæ mira proluuies, Cic.
Magna vis aquæ.

to Demaunde, vide *to Aske.*

to Inquire, to Deny, to disaffirme.

Negare. ἀρνεῖσθαι, ἀπαρνεῖσθαι.
Diffiteri. Pernegare.
Ire inficias. Inficiari. Refragari.
Denegare. Abnegare.

to Deny, to Refuse.

Negare. ἀρνεῖσθαι.
Auersari. Fugitare. Refellere.
Abnuere. Renuere. Reclamare.
Fugere. Respuere.
Nolle. Contradicere.
Haudquaquam assentiri. Tergiuersari.
Recusare. Detractare.
Refutare. Denegare. Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied, or Refused.

Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli. Præteriri in petitionibus, Cic.

a Denne, vide *Caue.*

to Denounce, to Declare.

Nunciare. Denunciare.
Demandare. Indicere, tametsi magis sit quàm denunciare.

to Denounce or declare vvarre.

Hosti aqua & igni interdicere.
Bellum facere patriæ. Sallust.
Bellum indicere, denunciare, facere.
¶ Niti insidiis ac perfidia.
Proditione rem gerere.
More latronis occultè rem gerere, fraudibus atque dolis.
Traiter ously, vvithout any declaration or vvarning.

Delicatus. Deliciosus. Lautus.
Sumptuosus. Suauis.
Opiparus. Saliaris.

to Depart or Goe avvay.
Discedere. Recedere.
Abire. Amoliri. Abscedere.
Secedere. *Vide Goe avvaye. & Phr. Man.*

a Departing or Going avvay.
Discessus. Discessio. Abitus.
Recessus. & io. Fuga. Abcessio.
Digressus. & io. Abitio. Profectio.
Secessio.

to Depraue, vide *to Sclaunder, to Blame.*

to Depriue one of his authoritie or office.
Mouere & Amouere cũ accusatiuo personæ, & ablatiuo dignitatis gradum significante constructa.
Vt Mouere vel Amouere Dictatoré, Consulé, Tribun. Quæst. Præt. Ædiles. &c. Itẽ Regem, Ducem, Præsidé, Præfectum, Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Seruum.
Et, ab Dictatura, Cõsulatu, Tribunatu, Quæst. Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Seruitio.
Adimere imperiũ, regnũ, dictaturã, consulatũ, tribun. quæst. præturam, ædilatũ, dignitaté, ducatum, præfecturam, &c.
Abdicare magistratu quempiá.
Abrogare alicui magistratum.
Exauthorare. Priuare officio.
Priuatum reddere.
Alienare à senatu, deiicere, dimittere cum ignominia.
Eximere honorib. senatoriis Cic.
Dominos de fastigio suo deiicere, apud Macrob.
De gradu vel statu deiicere.
Omni honore ac dignitate priuare.
Statu mouere atque deprimere.
De cœlo detrahere. Dignitate spoliare. E gubernationis fastigio deiicere.
Ordine mouere. Numero expungere. De curia eiicere.
Despoliare honore. Exuere imperio.
De dignitatis gradu dimouere.
Cogere & redigere in ordinem.
Ordine seu senatu mouere.
ἐκφυλλοφορεῖν.
Deiicere aliquem consulatu, loco, principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum. (quem
Cõuellere de pristino statu ali-
Minuere maiestatem, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis, καθαίρειν τὴν μεγαλειότητα.
τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλουργίας κολοβοῦν.

to Depriue one of his goods, vide Phr. Manut.

to be Depriued of his authoritie, or to be Disgraded or Discharged of his orders, office or dignitie.
Exauthorari. Reprobari.
Dimoueri gradu. Degradari. vulgò dicitur. Absolui.
ἀποχειροτονεῖσθαι.
De cœlo detrahi.
De summo honoris gradu deturbari.
Deponi imperio.
Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.
Capite minui, diminui apud Cice. vbi caput ponitur pro status

& conditionis decessione atque iactura.
Abire honore, Sue. pro abdicare.
Ex astris decidere, Cic. ad Att. 2.
Concidere apud eundem, pro deiici de statu, ab existimatione pristina.
παραιρεθῆναι τῆς τιμῆς, ἢ τοῦ ἀξιώματος.

to Describe to Register, or declare in vvriting.

Clarorũ virorũ laudes, virtutes, prælia in monumẽta referre.
In acta referre, apud Iuuen.
Ad posteritatẽ stylo trãsmittere
Referre in commentarium, in aduersaria, in fastos.
In annales referre.
Canere pro describere Virg. frequens.
Literis mandare tradere.
γραφῇ παραδιδόναι.
In tabulas, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Describere.
Chartis ceu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Erasm.
In literas referre, recipere.
Posteris tradere, prodere memoriæ.
διδόναι λόγῳ.
Prodere memoriæ virorum foris facta, Cic.
Diffundere in æuũ, in posteros.
Mandare æternitati, monumẽtis, memoriæ.
Audita, visa, gesta, libris credere vel ceræ, pro scribere in cæreis tabellis.
Consignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Describere longis voluminum Ambagibus.
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati commendare.
Doctorũ hominũ literis, immortalitati, æternæ memoriæ cõsecrare. Stylo prosequi.
Prodere posteris, literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
ἀναγράφειν.
Literarum monumẽtis tradere.
Literis prodere. Perscribere in eodem significatu, dixit Cic.
Manifesto scribere.
Per scripturam publicare.
Monumentis librorum seu literarum inserere.
Literis consignare quæ mãdare memoriæ volumus. Cic.
Celebrare literis & memoria.
Commentariis inscribere.

Desertes or good Turnes, vide Phr. Manutij.

I shall neuer Deserue your benefits, vide Phr. Manutij.

to Desire, to require, to Long or vvish for.

Petere. Expetere. Appetere.
Cupere. Quærere. Concupiscere.
Desiderare. Velle. Gestire.
¶ Contendere, *To desire greatly.*
Gliscere. ἵεσθαι.
Affectare. Ambire.
Optare, exoptare.
Suspirare metaphoricè.
Adamare, apud Cic. pro concupiscere.
Cogitari apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnẽ defigere.
Tangi, teneri desiderio.
Sitire.
In votis habere.
Incitari, Ferri, Impelli animo moueri.
κινῆσαι τῇ ψυχῇ. *Vide to Pray,*

to Desire greatly or feruently.
to haue a great longing for a thing.

Sitire. Suspirare.
Exardere desiderio alicuius.
Primis votis,ardentibus deside-riis sitire. Ardere.
Flagrare desiderio , cupiditate rei.Percupere.Mirā habere si-
Inflammari cupiditate. (tim.
Flagrantibus desideriis optare.
Tangi,teneri,æstuare desiderio.
In votis habere. Gliscere.
Ardere desiderio,cupiditate in-credibili. (re.
Ad supernā beatitudinē aspira-
Non mediocriter captare.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu , omnibus votis expetere.
Indefessis, flagrantib.ardētibus, ardētioribus votis exoptare.
Macerare se desiderio.
Angi,discruciari desiderio.
Mira quadā ardere cupiditate.
Iucunda cupiditate aliquid ex-pectare.
In magna expectatione esse , *to Long much for.*
Expectationē sustinere. (queri.
Longūm alicuius desiderio tor-
Expectatione teneri,pēdere,tor queri,angi,cruciari,discruciari.
Nullum facere rogandi , flagi-tandi finem.
Alicuius rei desyderio animus dicitur titillari.
Iynge trahi,prou. pro vehemēti & impotēti desyderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per translationem pro vehementer cupere , datiuo vel accusatiuo construitur.
Adhinnire apud Cic. pro impo-tenti cupiditate gestire.

Desirous.

Cupidus. Auidus.
Studiosius. Ardens.
Appetens.Cupiēs.*vide Phr.M*
vvith great Desire or Long
Primis votis,apud Iuuen.
Ardentibus desideriis.
Mira siti,fame.
Longa maximáq; expectatio
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum arden fuit quàm,&c.
Nil sanè mihi vnquam priu votis fuit. Obuiis aut por ctis vlnis.
Obuiis manibus. Ambabus n
Auidè. Sitienter. (nil
as I Desire,vide as harte vvo VVish.

a Desire, a Lust, or Longing

Desiderium.Votum.Volunta
Studium. Beneuola animi pr pensio.
Cupiditas.ἐπιθυμία. Affectus.
Auiditas.Appetitus.
Cupido.fe.g.
Concupiscentia *great Lust.*
Libido. Amor. Ardor pecto
Æstus per metaph. Sitis. Fla ma.
Calor,Fax , Ignis,quæ postre auxesin habent,*vide Phr.M*

to satisfie ones Desire , or Graunt ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni , postulationi , vo subscribere.
Precibus benignum imparti assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire a pud Cic.
Nec apud te cassæ sint prece quæso.

a Desire of honour or glory, vide *Ambition*.

Desirous of glory, vide *Ambitious* & Phr.Manutij.

to Despise, to Contemne, to Reiect.

Auersari & pro eodem.
Auerti. Spernere. Fugere.
ἐξουθενεῖν. ἐξουδενοῦν.
Aspernari. Dispicari.
Dedignari. Despicere.
Contemnere. Temnere.
Abominari. Detestari.
Despuere. Respuere. Reiicere.
Reiectare. Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro fastidire & cum fastu quodam contemnere.
Perhorrescere. Auerso vultu, tetrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum. Fastidire.
Medium ostendere vnguem, apud Iuuenal. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. *vide Naught*.
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Despised, vide *Defamed*, *Contemned*, Phr.Man.

Destitute, vide *Voide*.

to Destroy, vide *to Ouerthrovv*.

to Destroy, to Vndo, to Sack or to Spoyle a Tovvne.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere. Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vrbem euertere, ruere. Diruere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare.
Oppidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a Sacking, an Vndoing, a Ruine.

Excidium. Ruina. Exitium.
Disturbatio. Excisio. Destructio.
Desolatio. Interitus. Euersio.
Occasus. Pernicies. Pestis.
Clades. Calamitas, Naufragium.
Internecio. Perditio. ἄλωσις.
Deletio. Vastitas. Casus. *Vide an Ouerthrovve.*

to Determine, to Appoynt, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere. Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere. Proponere.
εἰς νοῦν ἐμβάλλεσθαι.
Decernere. Destinare.
Animo destinare.
In animo decernere, statuere.
Animum inducere, adiicere, applicare adiungere.

I haue Determined or fullie Purposed, I am minded.

Decreui. Decretum est mihi.
Statui in animo. Facere certum est.
Statutum, constitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certò decreui. Certũ est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certũ atq; obstinatũ est mihi.
Certus semper huius propositi fui.
Fixo consilio ac confirmato

istud auspicabor,progrediárque.Bud.
Nulla ratione ab instituto mouebor.
Certo meditatóque proposito institui.
Constat sententia.
Murus aheneus esto,apud Hor.
Neque me sententia vertit apud Virg. *I haue not yet chaunged my mind.*
Animo insedit,insidet.
βέβληκα εἰς νοῦν.
Apud animum meum statui.
Nunc quoq; mens eadem mihi perstat.Virg.
Sic habeo statutum cũ animo.
Rata,firma est sententia.
Stat sententia stabítque.
Mecũ statui,cõstitui in animo.
Deliberatum est.
Certum est consilium.
In animum induxi meum.
Fixum est animo.
Animo immotum sedet.
Obfirmaui animum.
Sic est sententia. Mea sic est ratio,*vide Phr.Manut.*

to Detract,to speake ill of.

Vellicare. Mordere.
Lacerare. Obloqui.
Detrahere.*Vide to Sclaunder.*

*a Detractour,*vid.*Sclaũderer.*

to Deuide, vide *to Parte.*

the Deuill,or Sathan.

Cacodæmon. i.malus dæmon.
Diabolus, à διαβάλλομαι criminari.
Sathan,& Sathanas med.prod.
Sinuosus draco.
Immanis, tortuosus leuiathan.
Leo tartareus.
Draco magnus,in apocalypsi.
Spiritus malignus,immundus.
Serpens antiquus. Anguis.
Tænarius spiritus.
Fuscæ Deus aulæ.
Behemoth immanis belua.
Vitiorum omnigenûm incẽtor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus,cacoangelus.
Inimicus homo in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer. Plutonici regni primipilus & antesignanus.
Dux erebi, phlegetontis, regni tartarei.
Princeps tartareus.
Primogeniæ noxæ suasor.
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum.
Dæmonarches, apud Budęum id est,princeps dæmonum.
Veterator ille Stygius, errorum architectus & adornatus.Bud.
Zabulus,ζάβολος,apud Cyprianũ & Bernardum pro diabolo, quod incessanter mẽtibus humanis mala suggerat consilia. ἀπὸ τοῦ ζαβάλλειν,decipere.
Pluto qui & Cereris gener, ut est apud Iuuena.
Beelzebul vel potius Beelzebub. multa animarũ agmina in æternum trahens exitium.
Misanthropos Basilio dicitur,id est osor hominum.
Dæmon, δαίμων idem quod sapiens,sciens:dictio nil mali significans, quamuis spiritus è cœlo deiecti ob scientiam nunc dæmones nominentur.
Se diis manibus,h.e.inferis æternísque cruciatibus,deuouere, *to geue him selfe to the Deuill.*
Seipsum damnare.

to Deuise,to Inuẽt,to Imagine.

Excogitare. ἐξευρεῖν.
Comminisci.Inuenire per se.
Adinuenire. ἐπιλογίζεσθαι.
Moliri,apud Plaut.

Finge-

Fingere. ἀναπλάττειν.
Effingere ex proprio ingenio.
Machinari, meditari, per cogitationem inuenire.
Effugia inuenire elabendi. *Vide to Muse.*

that is Deuised or Inuented.

Excogitatum. Commentitium. ἐσκευωρημένον. Adsimulatum. Fictitium. ἐξεικασμένον.

a Deuourer, vide *Glutton.*

Deuout, vide *Godly.*

a Diall, vide *a Clocke.*

a Dice, or Die.

Alea. κύβος. Tessera.
Calculus. Talus.
Taxillus diminutiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea tesseris.
Lusitari taxillis, tesseris.
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Iacere talos. Aleæ arte lucrari opes.
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium.
Taxillos mittere compositos.

to Die, or depart this life.

Mori. Obire, absolutè.
Diem obire. ἀποθανεῖν.
Obire mortem.
μεταλλάττειν τὸν βίον.
E vita decedere, excedere.
Concidere. Occido med. cor.
Excedere corpore. Decedere.
Vita vel de hac vita excedere.
Discedere ex hac vita lugubri mortali, Egredi. Expirare.
Excedere de sæculo.
Cadere pro mori, Ouid.
Excedere è viuis.
Recedere à vita, Cic.
Efflare animam, vitalē spiritū.
Supremum reddere, efflare, & exhalare spiritum.
Fato rapi, fungi κατὰ μοῖραν καλύπτειν, apud Platonem.
Recedere ab oculis pro mori. apud Plin.
Morte rapi. E medio sustolli.
Excedere humanis.
Morte sustolli, consumi, cōfici.
Morte, mortalitate, morbo intercipi.
Mortem oppetere.
Dare animam, pro mori: apud Virgilium in io.
Exuere hominem. Soli.
Desinere hominem viuere, Idē.
Vitæ pensum absoluere. Bud.
Vitam auspicato initam fœliciter actam, fine quoque beato claudere. Bud.
Fato discedere, consumi.
Deponere corruptibile corporis indumentū, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire.
Educi vel egredi de carnis ergastulo.
Vitalia lumina linquere.
Carnis cōpede, ergastulo solui.
Lethi flebilem inire tramitem.
Vitam vniuersæ carnis ingredi.
Humanę naturę debitū exolue-(re.
Morte subitanea mori.
Obire diem supremum.
Corruptibilem corporis sarcinam deponere.
Finiri morbo. Dissipari.
Vinculis carnis absolui, in sacris
Supremū vitæ reddere spiritū.
Fato vel fatis concedere.
Fato defungi. Fungi morte.
Defungi. Dissolui.
Occumbere. Interire.
Extingui. Extingui vita.
Depositum Deo reddere.
Desinere inter viuos agere.
Cernere vitam, Cic. pro finire.
Temporalis vitæ spatium peragere, emetiri.

Ex hac lacrymarum, plorationis valle reuelli.
Flebili sæculo supremum dicere vale.
Exequi mortem. apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere.
Obire morte repentina. Sueto.
Tenues vitã profũdere in auras.
Fata suprema, fata sua claudere. Poëticum.
Occumbere morti. Virg.
Occumbere morte. L.
Occumbere mortem. Cic.
Ex huius miseræ vitæ incolatu digredi. Cum morte permutare vitæ munia, vitam. Cic.
Animam singultire in auras.
E viuorũ contubernio migrare.
Peragere mortem.
Anima priuari, Decũbere. Cic.
Vita destitui. Morti succũbere.
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum.
Cic. Cuius in cõplexu, libenter extremũ vitę spiritũ ediderim.
Vitã terminare, finire, perdere.
Vitã ponere, amittere, deserere.
Facere finem vitæ. Sallust.
Animam ponere, exuere.
Migrare. Demigrare.
Ex hoc seculo migrare.
Migrare ex humanis, ex hac vita
Cõmutare vitã mortalẽ cũ immortali, caducã cũ perpetua.
Naturæ debitum absoluere.
Soluere iura suprema neci.
Mortalitatis tunicam exuere.
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare.
De præsidio stationéque huius vitæ iussu Dei omnipotentis decedere.
Ab his Babylonis fluminibus ambulare portum quietis æternæ.
Ex huius mũdi tẽpestuosissi[mo] pelago enatare ad portũ salu[tis]
Mortali vitæ Colophonẽ imp[o]nere, valedicere, & ad alia lętiorem, meliorẽ concede[re]
Miseræ, caducæ isti ac mome[n]taneę vitæ valedicere.
Valedicere mortalium hom[i]num conuersationi, ac vit[æ]
Mortalibus eximi rebus.
Hanc lucis vsuram reddere.
Vitam naturæ reddere.
Ambulare viã vniuersæ carni[s]
Abiicere corporis exuuium.
Morte conficere extremum v[i]tæ diem.
Euocari ex hac vita mortali.
Agere supremum vitæ diem.
Ex hac misera vita ad æte[rnæ] ac immortalis possessione[m] emigrare.
Emigrare ex huius vitę carce[re] ex hoc lugubri, calamitoso sæ[culo], ad libertatẽ vitæ ætern[æ]
Ex hac mortali ad immortal[i]tatem feliciter emigrare.
Concedere ad æternã patriã, [ad] beatarũ animarũ domiciliũ.
Ex hac vitæ vmbra, ad supe[r]nam lucem euocari.
Decedere ex hac lugubri vit[a] ad omnis tristitiæ experte[m] ex momentanea ad ęternam
Valedicere rerum naturæ.
Fatalem complere diem.
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare.
Extrema pati.
Exanimari. Deficere.
Res humanas deserere.
Reb⁹ humanis eximi, excedere.
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere.
Terrenis cœlestia commutarẽ.
Corporis exuuias ponere gra[]
Vita excedere.

Vitæ cursum implere.
Vinculis corporeis exui.
Terreno deposito corporis onere cæleste scandere ad patriã.
Terreno carcere recludi, resolui.
Cancereis huius corporis exui gurgustiis.
Corporea mole leuari, releuari.
E medio discedere, excedere. Terent.
Obdormire in domino.
In pace quiescere.
Sono cõsopiri sempiterno, Cic.
Vocari ad superos.
Nube carnis detegi.
Mortalem sortem egredi.
Humana desinere conditione frui.
De ergastulo hui⁹ sęculi vocari.
Vita priuari.
Vitæ cursum conficere.
Mortis tributa persoluere, Aug. Terrenis exui contagiis.
Carnis onus deponere.
A contagio mortis liberari.
Ire, abire ad inferorũ portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege. Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum.
Animam ebullire.
Parare extrema.
Agere animam.
Supremos ducere spiritus.
In deliquio esse. In extremis esse.
Laborare vicina morte. κάμνειν. λειποψυχεῖν. *Ready to depart.*
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere nouissimũ.
Orbari vita. Abire è vita. Cic.
Morte dira occupari, rapi.
Supero priuari lumine.
Fato è medio tolli, ferri.
Vitam exire, fundere.
Corpus deponere.

Quem dederit cursum fortuna peragere. Virg.
Horrendos fati subire agones.
Conficere summã fatalem. Cic.
Soluere oculos lætho. Virg.
Humanitus accidere. i. mori, & simpliciter Accidere & Cõtingere, pro vita defungi accipiũt Iurisconsulti, vt refert Alciat.
Vitæ euanescere auris, & matri terræ ossa reddere. *to Die and be buried.*
In communem abire locum.
Hac luce priuari.
Vita defungi & fungi.
Euehi rebus humanis.
Perire, ꝑ mori à doctis vsurpari passim legimus, & Disperire.
Cedere vita, & è vita.
Cedere fato. *to Die vvillingly.*
Cedere naturæ. Sallust.
Dormire in sacris pro mori ponitur.
Mori stamine nõdum abrupto. Ante diem scilicet. *to Die before his time.*
Ire sub vmbras, poëticum est sicut sequentia: In cineres ire.
Stamina vitę, Atropos rumpere dicitur Senecæ, & vitam abrumpere.
Exacto parcarum stamine, vita destitui.
Pendula adhuc tereti rumpere pensa filo. Petere, adire Lethæi transtra, Charontis.
Fundere animã, extremã vocẽ.
Vita me deficit.
Decedere ex partu, Asco. *to Die in child bedde.*
Ab intestato decedere, *to Die intestate.*
Vitam cum morte vel in mortem commutare.
Vitã suscepta morte reponere.
Naturæ concedere, satisfacere.

Fatali necessitati concedere.
Spiritus æthereas postquam soluetur in auras.
Corporeis nexibus, vinculis solui dicitur anima, excedere è corpore animus.
¶Pro Apostolicis traditionibus, pro Ecclesiæ catholicæ disciplinis sanguinem effundere.
Pro piis Ecclesiæ ritibus succũbere, morti supponere colla.
Capere mortem ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id est, mori.
Pro patria vitã effundere. Cice. Grata memoria eorum virtutem prosequamur, qui pro patria vitam effuderunt.
Suam vitam communi bono post habere. Voluntariam occumbere necem. Sallust.
Expleta mortalitate Manium consorcio sociari.
De istis mũdi turbinib. extrahi.
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire. Cypria.
Fatali necessitate à marito diuidi, diuelli.
Deficere castæ coniugis in gremio.
¶Perire aëris contagio, *to Die of the Plague.*
Mori, perire peste.
Communi aëris infecti contagio ex hac vita decedere.
Subito, non sine veneni porrecti suspicione mori.
¶Huic titulo Germanico, *steruen oder sterben*, toties Synonymicõs variato & plus ducenties decies latinè reddito, subiecimus in gratiã φιλελλήνων, Græca quoque Synonyma.
ἀναφυσᾶν. ἀποβιῶν.
ἀποθνήσκειν. ἀπογίνεσθαι.
ἀποδημεῖν τῆς ζωῆς.
ἐκψύχειν. ἐκπνέειν.
τελευτᾶν. κηραίνειν.
ἀπέρχεσθαι. ἀποψύχειν.
ἀπαλλάττειν, ἢ ἀπαλλάττεσθαι.
διαλυέσθαι. ἀπολέσθαι.
ἐκλιπεῖν καὶ ἐκλείπειν.
κατοίχεσθαι. καταστρέφειν.
περιτέλλειν. περιστειχίζειν.
δυσθανατεῖν. difficili morte mori.
θνήσκειν. τεθνάναι.
Et τεθνάμεναι doricè ac ionicè τεθνάμεν abscisim, ἀποθανεῖν.
Vide Phr. Man.

to Die colours.

Tingere vel tinguere.
βάπτειν. Inficere.
Colorem inducere.
Colorare. χρώζειν.
to Diffame, vide *to Sclaunder.*

to Differ, or to Dissent.

Differre. Abesse. Discrepare.
Dissẽtire. Dissidere. Abhorrere.
Dissimile esse. Interesse.
διαφέρειν. Non conuenire.
Diuersum sentire. Distare. Pugnare.
Discordare. Non congruere.

it Differeth but a litle.

Parum discriminis est.
Paruum interuallum.
Haud multum differt, abest.
Non multum abhorret, dissidet, discrepat. Parum differt.
Parum differentiæ.
In idem recidit, *it agreeth.*
Et prouerbio dicimus, ne punctũ quidẽ, aut vnguem transuersum, differre, discrepare.

it Differeth verie muche, Great differẽce very vnlike.

Maximum, ingens discrimen.
Ingens, longissimum interuallũ.
Longè lateq; distat. Magna differentia. Plurimum interest.

διϛ δια πασῶν.
Longiſſimè diſiuncta. Cic.
Ex diametro inter ſe pugnãtia.
Diametro diſtantia.
Toto diſſidentia genere.

Difference, Diuerſitie.

Diſcrimen. Differentia.
διαφορά. Diſtantia. Diſparitas.
Interuallum. Diſſimilitudo.
Diuerſitas. Varietas.
Diſcretio. Separatio.
Diſcerniculum, apud Aul.Gel.
Diſcrepantia. Diſtinctio.

to Digeſt the meate.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere.
Concoquere. Perficere.
Coctionem facere, apud Plin.

Dignitie, vide *Honour and* Phr.Man.

to Digreſſe from his matter, or to go from his Purpoſe, to be in another tale.

Digredi. Dilabi. Delabi.
Inſtitutum deſerere. Diuertere.
Deflectere. Longius euehi.
Aberrare propoſito. Cic.
Deerrare. Longè digredi.
πόῤῥω τοῦ παρόντος γίνεσθαι, apud Demoſt. Abire, apud Cicer. Quid ad iſtas ineptias abis?
Digredi à re propoſita, ab inſtituto.
Egredi à propoſito ad rẽ alienã.
Aliò deferri. Latius expatiari.
Extra præſcriptum tranſilire.
Extra oleas ferri.
Extra chorum ſaltare.
Vltra ſepta, limites ſalire, prou.
ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν.
A re propoſita ad longè diuerſam digredi. Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere.
De calcaria in carbonariam decurrere.
A narratione deflectere, vagari.
Aliò ſermonem conuertere.
¶ Quo me ſermonis curſus abripuit?
Sed quo me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam.
ἀλλὰ τὰ ταῦτα ἐκ τῆς ὁδοῦ.
Vide nothing to the purpoſe.

Diligence, Care, Studie, Labour, Indeuour.

Sedulitas. Cura.
Induſtria. Vigilantia.
Diligentia. Labor.
Aſſiduitas. Niſus.
Conatus. Studium.
Molimen. Conamen.
Opera.

Diligent.

Diligens. Accuratus. Vigilans.
Sedulus. Studioſus. Induſtrioſus.
Operoſus.

vvith great Diligence or Care.

Summa, exquiſita diligentia.
ἀνακριβῶς. Exactiſſima cura.
Accuratè.
Adamuſſim. Examuſſim.
Amuſſatim. Examuſſatim.
Ad vnguem. Solicito labore.
Sũma cura adhibita. ἀκριβέστατα.
Omni animi cõtẽtione, diligẽtia

Diligently.

Sedulò. Exactiſſima cura.
Summa cum diligentia, cura.
Studioſè. σπουδῇ.
Diligenter. Vigilanter.
Aſſiduè. Impigrè.
Curioſè. Gnauiter.
Solerter. Accuratè.
Haud ſomnolenter.
Attentis animis.
Studioſa indagine.
Haud oſcitanter.
Animo ad ſubeundos labores prompto.

to Diminish, to bring Lovve, to Extenuate.
Vilē leuēq; verbis demōstrare.
Despectum reddere.
Eleuare. ἐκφαυλίζειν.
Authoritatē detrahere, minuere extenuare, deprimere.
Res gestas verbis extenuare, deprimere, minuere.
¶ Peruenire ad paucitatem.
Ad paucos redigi.
Contractiore numero.
Contrahuntur, extenuantur prę terea opes cum atteruntur, & acciduntur.
Liuius Accisæ Volscorum res.
ἐκτετρικώμεναι.

to Disagree, or to Dissent, to be of contrary minde or opinion.
Dissentire. Refragari.
Longè secus sentire. Abesse.
Longè diuersum sentire.
Multo aliter sentire.
Calculum suum negare. Dissimile esse.
Nō subscribere alicui⁹ sentētię.
Reluctari. Discrepare.
Non conuenire. Repugnare.
Dissidere. Diuersum sentire.
Tergiuersari. Reniti. Abhorrere
Reprobare. Reclamare.
Discordare. Aduersari. Differre.
Distare. Pugnare. Nō cōgruere.
διιστάναι. Nimium abesse. *vide to Discord.*

that Disagreeth, or is cleane contrary.
Discrepat. διαφωνεῖ.
Dissidet. Variat. Non conuenit.
Longè latéque diuersum.
ἐκ διαμέτρου dissidet.
Longè latéque discrepat.
Controuersia est. Secus, aliter est, Ex diametro pugnat.

Plurimum distat, multum interest. *Vide Diuers, Contrary.*
to Disanull, vide *to Abolish*
to Discerne, vide *to Separate and Examine.*

to Discharge, vide *to Quite*
Discharged, Deliuered.
Expeditus. Exoneratus.
Solutus. Ereptus.
Absolutus. Leuatus. Euolut
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum, ac curis.
Defunctus periculis.
Expeditus negotiis, molestia.
A litibus absolutus.
Laboriosis explicitus curis.
Leuatus molestia.
Qui pistrino curarum sese e plicuit.
Qui onus, pondus humeris e cusserit, abiecerit.
Clitellas humeris excusserit.
to Discharge him selfe, vide *Excuse.*
to Disclose, vide *to Bevvr*
to Discomfite, vid. *to Quercom*
to Discord, to Disagree, to Contend, to Striue.
Certare. Altercari. Contende
Argutari. Cauillari. Disputar
Decertare inter se. Digladia
De asini vmbra, de lana capri rixari, digladiari, *to striue fo trifle.*
Nimium altercando veritate adimere.
Ardentius concertare quasi p aris & focis vt dicitur.
Discord, Debate, Variaunc Controuersie, or Bravvling.
Dissidiū. Dissensio. Segrega
Inimicitiæ. Simultas. Factio.
Seditio. Litigium. Pugna.
Discor

Discordia. Tumult⁹. Discrepatio. Diuisio. Discrimen. Turbatio. Concertatio. Altercatio. Scissio. Contentio. Iurgium. Bellum. Schisma. Certamen. σχίσμα. Rixa. Lis. Iræ. Controuersia. Fatalis orbis Christiani tẽpestas. Subita rerũ humanarũ procella. Macedonica res dissensione iacta. Soli.

to make Discorde or Debate.

Concire lites, turbas.
Discordiam concitare, inducere.
Dissensionem mouere, commouere, facere.
Serere dissidium, rixas, lites.
Dissidium facere, altercationes, lites, iurgia. Afferre pestem.
Tollere concordiam, iudicia, leges, omnem hilaritatem.
Spargere venena, virus.
Iucundissimam vitæ societatem fictis sermonibus & falsis criminationibus dirimere, Cic.
Pacem sanguineis rixis & cædibus funestis mutare, perdere.
Vide Vprore.

to Discouer, vide *to Bevvray.*

Discretly, and VVisely.

Examinatè. Perpensè. Ponderatè. Non ociosè. Cogitatò. Cogitatè. Non temerè. Haud oscitanter. Meditatò, consultò aduerbia. Cordatè. Consideratè.

vvithout Discretiõ, vide *VVithout reason.*

a Dish, a Platter.

Catinus & catinum media prod.
Catillus. Gabata media cor. apud Mart. Scutella. πίναξ.
Lanx. Discus, *a Platter.*
Paropsis idis per o penult.
Patina. Patella.
Alueus & Concha in libro iudicum, *a Trey.*

to Disherite, or to take avvay ones goods.

Exhæredare. Abdicare.
Summouere ab hæreditate.
Iure hæreditatis priuare.
Possessione eiicere.
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως.
ἐξείλλειν.
Alicui bonis interdicere.
Possessionem alicui interuertere, interturbare.

to Dishonour, vide *to Blame.*

Dishonesty, Rebuke, Shame, or Infamie.

Infamis nota.
Hipponacteum præconiũ, prou.
Dedecus non eluendum.
Ineluibilis nota. Contumelia.
Nota. Notula. Vitium. Dedecus.
αἰσχύνη. δυσφημία. Ignominia.
Infamia. Sordes. Cic. Turpitudo.
Opprobrium. Probrum. Labes.
Macula.

Dishonestly, Shamfully.

Contumeliosum. Flagitiosè.
Impurè. Ignominiosum.
Maculosum. Sordidũ ad famam.
Ignominia coniunctum.

Disloyal, vide *False.*

Disobedient, Stubborne, VVilfull, Vnruly.

Inobediens. Rebellis.
Dicto non audiẽs. Immorigerus.
Monẽti nõ auscultãs. παρακηκοώς.
Inobsequens. Ambr.
Contumax. ἀπειθής.
Non parens. Refractarius.

to Dispaire, to be Discouraged, or to abate in Courage.

Animum despondere.
ἀπολέγεσθαι τὴν ψυχήν.
Animo frangi. Deiicere animũ

Pusillanimum esse. Deiici animo, spe.
Spe deplorata confici.
Animo elanguescere. (spe.
Excidere spe, Decidere spe & de
Ad subitam fortunæ commutationem concidere.
Animum abiicere, demittere.
Concidere animo, ἀλύειν, quod etiam contrarium significat.
Dimittere aures, auriculas.
Deficere, absolutè.
Deficere animo, & animus alicui deficit, Cic.
Nō animus eis sed vires deficiūt.
Animis cadere. Abiicere sp n.
Pennas demittere. Spe destitu
Submittere animum.
Contrahere animum. Cic.
Abiicere, hastam, clypeum, prou.
Concidit vel decidit illi animus in genua, in pedes, prou. qui desperat, cōsternatúrve, Hom.
πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.
Omnibus autem in pedes decidit animus.
Desperare. Diffidere. ἀπελπίζειν.
Spe destitui. Demittere mentē.
Cadere animo.
In desperationis foueam cadere.
Peruenire ad summam desperationem. Cæsar.
Adduci, duci desperatione.
Extra spem omnem esse.
Spe priuari, orbari, frustrari.
ἐλπσφαίρειν. In salutis suæ proruere desperationem.
Desperatio omnium populorum animos occuparat, id est, inuaserat, Cic.
Desperationis barathrū incidere
Spem deiicere, abiicere.
Ad laqueū, ad restim confugere.
Ad restim res abiit. Tere. i. periit.
¶ Huc referendæ prouer. illę Hyperbolæ: Nullus sum. Perij. Occidi. Totus occidi, Tā periim quàm extrema (quod dici let) faba. Actum est. πέπρακτ
Virg. Occidimus penitus nec bet fortuna regressum.

to Dispatche in fevv vvorde declare or shevv briefly.

Breuibus perstringere.
Comprehēdere, cōplecti breu
Paucis recensere.
Vno verbo complecti, absolu
Latā materiā contrahere, eā breui sermone perstringer
Rē breuibus, breuitate, breu percurrere. Carptim dicere.
Carptim breuitérque perstr gere aliquid.
Rē cum circunstantiis omni breui compendio delineare
Expedi paucis quid sit. *make sh*
Paucis dabo. i. dicam. Terent.
Contractè rescribere.
Rerū summas tantū persequi luxuriari orationis vbertate
Pauca obiter delibare.
Leuiter paucis dicere, percurre
Referēda angusto contrahere
Tribus verbis dicere. (n
Compendio dicere.
Compendium facere dictis. Pl
Numero dicere, apud Plaut.
Vno vt verbo tibi responderi
Vt vno dicam verbo.
Atque vt semel quod sentio, h de re dicam. (tu
Dicā liberè quod res ipsa loqu
Breuiter tibi dixerim. Ne si prolixus. Paucis rem accipe.
Strictim attingere, referre.
Leuiter in trāscursu contingere
Laconicè scribere.
Vti breuitate literarum.
Rem omnem verbo complecti
Breuiter transcurrere.
συνεσταλμένως λέγειν.

Paucis dicere.
Vti verborum compendio.
Summatim dicere. λακωνίζειν.
Dicere in genere. Breuiter dicere.
Compendio loqui.
ὡς τύπῳ λαβεῖν. Vt semel finiam.
Vt oratio fiat breuis paucis dicã.
Vt semel dicam.
ἐκκορυφώσω, apud Hesiod. summatim ac breuiter perstringam.
Vt compendio loquar.
ὡς τύπῳ εἰπεῖν.
Vt vno verbo absoluam.
ἑνὶ δὲ λόγῳ εἰπεῖν.
Ne multis morer.
Ne sim prolixior, ne prolixa digress. lectori tædiũ incutiã. Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit longa ponatur oratio.
Ne sim longior.
Vt rem contractius eloquar.
Ne prolixitate fastidium audientibus ingeram.
Quo parcã tædio multæ lectionis paucis cuncta absoluam.
Quã potero in verba conferã paucissima. i. dicã. Plau. *vid. Ph. Ma.*

Displeased, vide *Angry*.

to Dispose, to set in Order.

Ordinare. Ratis, concinnis, certis ordinibus describere.
In ordinem redigere certum.
Suis quæque locis coaptare, reponere, disponere. διευθετεῖν.
Texere metaphoricè.
In ordinem colligere, coarctare.
Dirigere in numerum. Virg. *Vide to Order.*

to Dispraise, vide *to Blame*.

subtill Disputations, vide *Contentions or Striues in vvordes.*

to Disquiet from sleepe, vide *Sleepe.*

a Dissẽbling face, one that beareth tvvo faces vnder one hoode.

Fucatus. Duplex corde.
Aliud fronte simulans, aliud corde promens.
Duplex vir, διπλοῦς. prou.
Mendaci fronte rem gerens.
Bilinguis, μαγαδίζων, *Double tongued.*
Æs subæratũ ὑπόχαλκον χρυσίον.
Vna manu aquam ostentans, altera ignem.
Altera manu caput scabens, altera malam feriens.
Aliud pectore clausum, promptum, aliud blando semper in ore ferens.
Lõge aliud conditũ habere in pectore, aliud sermone fingere.
Coram blandiri, clã obtrectare.
Hodie in astra laudibus extollere, cras eundem diris deuouere.
Palam amicum agere, clanculum nocere.
Altera manu panem ostentare, altera lapidem ferre.
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare.
ἐξ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν. *Vide Ph. Manut.*

vvithout Dissembling, vide *Freely.*

to Dissente, vide *to Discorde*, *to Differ.*

a Distance or Space.

Distantia. Spatium.
Interuallum. Intercapedo.

In Distres, vide Phr. Man.

to Distribute, vide *to Parte.*

to Distroye, vide *to VVaste*, & Ph. Man.

to Disturbe in speaking, vide *to Interrupte.*

to Dissvvade, to Counsaile to the contrary, to make one to chaũge his Minde, to vvithdravv from some purpose.

A cœpto, à consilio, à proposito auertere. Deflectere.
Retrahere. Flectere. Deterrere.
Auocare. Mouere. Dissuadere.
Abducere. Auellere.
Totum ab instituto auertere.
Populum, plebem, vulgus facere suum, in suam sententiã pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: adducere ad arbitrium suum, Cic.
Dimouere. Retrò agere.
A proposito dehortari, peruertere.
A recto dimouere, de sententia.
Transuersum agere. παράγειν.
Persuasione subdola obrepere.
Dissuadere & in prauum propellere.
παραπείθειν.
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare.
A sententia abducere, deducere apud Terent.
In diuersam sententiam pertrahere, rapere.
Transuorsum distrahere ingenium, apud Zasium.
Impetu quodam ab instituto, consilio, initio deflectere.
Lõgissimè à proposito abducere.
Naribus trahere.
τῶν ῥινῶν ἕλκεσθαι.
Mouere de sententia, Liu.
Nec ante mouerunt de sententia consulem, quàm tribuni se in autoritate patrum futuros esse polliciti sunt.
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduersum. Diuersum. Varium.
Aduersarium. Contrariũ. Aliena.
Inter se pugnans. Repugnans.
Discordãs. Confligens. Dissimile.
Abhorrens. Discrepans, &c.

Diuersitie, vide *Difference.*

Diuersly, in diuers sortes or maners, after diuers and sundry fashions.

Multifariè & multifariam.
Plurifariam. Suet.
πολλαχῆ, κατὰ πολλοὺς τρόπους.
Terque, quaterque secundo Donatum.
Diuersis modis. Variè.
Multis variísque modis.
Multiformiter apud Gel. & Pl.
Varium. Diuersum.
Multiplex. πολύχοον.
Multifarium. Multiforme.
Aliud atque aliud. Multiiugũ, multi genere, apud Plaut.

Diuinations or Soothsayings of good or ill lucke.

Omen. Auis. Ales. Auguria.
Aruspicia. Auspicia. Extispicia.
Curiosa horarum obseruatio.
Vaticinia. Prodigia.
Diuinationes. Prognostica.
Portenta, Monstra.
Et id genus permulta.

to tell by Diuination vvhat shall happen, vide *to Gesse.*

a Diuorse, a Separation betvvixt man and vvife.

Diuortium. Separatio.
Digressio. Repudium sponsi, sponsæ propriè ante nuptias.
Dissidium pro dissensione ac diuortio à Cicerone ponitur.

to make a Diuorse or to Separate vtterly a man from his vvife.

Sponſalia contracta, matrimonium ſcindere.
Futuri matrimonij ſponſalia dirimere.
Thori & menſæ conſuetudinem ſcindere.
Dimittere matrimonium.
Matrimonium dirimere.
¶ Diuortium facere.
A viro diſcedere.
Repudiare, abdicare, erigere vxorem.
Dimittere, Miſſam facere, apud Suet.pro repudiare.
Abire ex matrimonio,Plau. (ire.
Miſſo repudio in diuerſas partes

a Doe, or a Bucke.

Daxus ſeu taxus per t in prima, vt ſcribunt nonnulli.
Dama. δορκάς.
Damula. Meles.

Dominion, vide *Lordship.*

to Doe, vide *to Make.*

to Doe or Execute his charge.

Exequi negotiũ,imperata,iuſſa.
Τὰ παραγγελλόμενα δέχεσθαι.
Explere mandatum.
Conficere iuſſa.Cic.Confeci quæ iuſſiſti omnia.
Faceſſere, facere mandata, iuſſa, imperata.
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν. (ſigere.
Cõmiſſa peragere, optimè tran-
Curare mandatum,negotium.
Suſceptæ legationis munus obi-
Actum reddere. (re.
Reddere dictum ac factũ.i.cito.
Negotium ex animi ſententia conficere.
Negotium ad finem perducere.
Mandatã à quoquam prouinciã grauiter obire.Nunciũ obire.
Summa diligentia ac prouiden-
gerere negocium.
Exequi commiſſum negocium.

Exequi mandatum, pro factum curare.
Curare rectè. Terẽt.Huic mãdes quod quidẽ curatũ rectè velis.

to Doe enough.

Satis facere. Facere ſatis.
Reſpondere promiſſis,factis.
Facere quod ſatis eſt.

to Doe for.

Merere & ri.Promereri.
Commereri. Officia.Beneficia.
Conferre.Efficere.*Vide Doe in Ph. Man.*

it muſt be Done, it is Needfull. or it muſt needes be.

Neceſſe vel neceſſum eſt.
ἐπανάγκες.Fit ex neceſſitate.
Neceſſitas eſt,pro eodem.Quin. frequens.
ἀνάγκη. Oportet. δεῖ.
Trahit,vrget,cogit neceſſitas.
Neceſſarium eſt. Opus eſt.
Fato datum eſt ſeu decretum.
εἵμαρται. πέπρωται.
Fatatum eſt. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit.
Ineluctabile fatum apud Virg.
Ineuitabile. Immutabile.
Neceſſitas nos ad ea detruſit.
Ita negocium eſt apud Cic.pro ita oportet,ſic res poſtulat.
Fatis adactus, id eſt,impulſus.

Dores or Gates.

Ianuæ. θύραι. Oſtia.
Fores.*Dores that open into the ſtrea-*
Antica idem. (*te.*
Poſtica vel Poſticum.*a backe Dore.*Valuæ.κλισιάδες. *two Dores togither.*
Biualuium. δίθρον. Veſtibulum.
Limina. Introitus. Ingreſſus.
Portæ. πύλαι.

to burſt or breake open Dores.

Conuellere fores toto cardine.

Effringere fores & refringere.
τοιχωρυχεῖν, ἀνακλᾶσθαι.
Diruere fores.
Claustra reuellere, effringere, refringere.
Demoliri, comminuere fores & postes securibus.
Ostium cardinibus eiicere.
Ianuam saxis cædere, pro rumpere, Cic.
Facere assulas foribus, Plaut. pro frustatim fores effringere.
Igne adhibito corrumpere.
Repagula conuellere, excutere.
Tartarea frangere repagula, *to burst open the ell.*

to open the Dores.

Recludere ostium, fores.
Aperire, reserare, patefacere, pandere. ἀνοίγειν.

to shutte, to bolte or barre the Dore.

Pessulo firmare fores.
ἀσφαλίζεσθαι θύρας.
Claudere obfirmare ostium.
Obicem, pessulum, ostio obdere.
Oppessulare fores. Serare.

to Dote, to vvaxe Foolish, to Forget, to be Deceaued.

Excidere à memoria.
Mente excidere. Hallucinari.
Aberrare. Falli. Memoria labi.
Claudicare ingenio.
Delirare animo, Lucret.
Claudicat ingenium, delirat linguáque, mensque.

to Doubt, or to be in doubt, or vncertaine of any thing.

Ambigere. Addubitare.
Hesitare. Incertum esse.
Hærere animo.
Pendere absolutè.
Nutare. διαπορεῖν.
Dubitare. Fluctuare.
Esse in consilii triuio.
Anxiis æstuare cogitationibus.
Consilij inops ac perplexus sum.
ἐν τῶν λογισμῶν τριόδῳ εἶναι, ἀπορεῖν. Æstuare.
Cunctari. Sueto. Ambiguum habere. Subdubitare.
Titubare, apud Aug.
Ancipiti esse animo, & incerto.
In ambiguo esse, seu in dubio.
Perplexo esse animo.
Suspendi animo. Deliberare.
Disputare, secum, vel cum animo suo.
Ancipitis esse sententiæ, consilii animi.
Dubitationem habere dicitur passiuè.
Pendere animus quoq; dicitur.
Dubitatione æstuare, apud Cic. pro maximè hærere, dubium vehementer habere, distorqueri in deliberando.
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere.
Spem cum metu versare animo.
Inter spem & metum fluctuare.
Vide Phr. Man.

to put in Doubt, or to make one to doubte.

Dubitationem iniicere, adferre.
In dubium, in quæstionem vocare, reuocare, venire.
Facere rem dubiã argumentãdo.
Facere animum dubium.

vvithout Doubt, Certeinly, Assuredly.

Dubio procul omni, hemistichiô
Absque & sine dubio.
ἀναντιῤῥήτως. Haud dubium.
Pro certo. Pro vero.
Indubiè. Haud dubiè.
Facilè. Nempe.
Indubitatò. Non dubio.
Sine vlla dubitatione.

Indubitanter, vel potius non dubitanter.
Sine controuersia apud Vallam pro eodem. Proculdubio.
Extra vel circa controuersiam.
Profecto. ἀναμφιλόγως.
Verè. Næ. ναὶ.
Citra contradictionem.

I Doubt not of it, vide *Sure*.

I am in Doubt, vide *Vncertain*,

Doubtfull, *Vncertaine*.

Ambiguum. Anceps.
Creperum. Dubium.
Suspensum. Obscurum.
Incertum. Perplexum.
Quod in deliberationē sæpe cadit, in controuersiam, contentionem venit. *Vide Phr. Man.*

Doubt, *Doubtfulnesse*, *Vncerteintie*.

Dubitatio. Dubitas.
Scrupulus & Æstus pro dubitatione nō mediocri, apud Plin.
Explica æstum meum.
Exime scrupulum. *Helpe me out of doubt*.
Consilij inopia. Perplexitas.
Hæsitantia. ἀπορία.
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

Hæsitabundus, nutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, spémque metúmque inter dubius, vt est apud Virg.

a Dowrie.

Dos. Donarium, apud Alciat.
ἕδνον. Paraphernalia.
Parapherna. παράφερνα & nō paraphrena, vt imperiti pronūtiāt.
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur.

a Draught, vide *Priuie*.

a Dray, *a Sled*, *a Chariot*, *or a Coche*.

Rheda. Traha. ἑλκηθρον.
Epithedum. Carpentum.
Essedum. Essedulum.
Vehiculum. Carruca. Thensa.

to Drawe nearer, vide *to Approche*.

to Drawe a swordе.

Ferrū, gladium, ensem stringere.
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat.
Nudare, euaginare, exercere, educere gladium.
Distringere gladium. apud Cæsa.
Letale ferrū stringere, apud Lu.
ἀποσπάειν τὴν μάχαιραν.
Eximere, euellere gladium.
Strictum gladium intentare, Irruere cruentato ense, gladio stricto, manu mortifera.

to Drawe cuttes, vide *to Cast Lottes*.

to Dreade, vide *to Feare*.

to Dreame.

Somniis illudi.
Insomniis ludificari.
Somniare. ἐνυπνιάζεσθαι.
Videre in quiete, seu per quietē.
Insomnia videre.
Simulachra videre volātia. Virg. in 7. Videre in somnis.
Diros nocte Manium vultus, dira semper somnia ferre.
Vana deludere imagine mentē.

Dreames or visions in ones sleepe.

Somnia. Insomnia.
ὕπνια. Phantasmata.
Nocturna dæmonum ludibria.
Deliramenta & terriculamenta nocturna.
Apparentiæ. Spectra.
Prodigiosa noctis ludibria.

Illusiones imaginariæ.
Visiones. Simulachra.
Visa, pluraliter.
In eandem ferè significationem cadunt, tametsi nos non lateat à nonnullis distingui.
His confinis est illa passio, quam Latini incubum dicunt, ἐφιάλτην Græci dicunt, die Mare, ex sanguine prędominãte in corpore, cerebrúmq; occupãte oriri plerísque creditur, aliis ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate.

Dreaming, vide *Sleepy.*

Dregges, vide *Lyes.*

to vvaxe Dry, to VViter avvay.

Tã ad arbores, plantas & herbas relata, quã ad corporis mẽbra.
Arescere. ἀποψύχειν.
Arefieri. Exarescere.
Exiccari. Marcere.
Emarcere. Elanguescere.
Languescere. Contabescere.
Emori. Marcescere.
Corrumpi. Stupere.
φθίνειν. μαραίνεσθαι.
Deficere. Tabefieri.

to Drinke vp all at once, Careous all out, vide *to Quaffe.*

to Drinke him selfe drunken, or to Ouerdrinke.

Ebriari. καρῦσθαι.
Inebriari. ἀμυστίζειν.
Bibere affatim, capacibus crateribus. Potu se obruere.
Ingurgitare se. Ad capitis vsque vertiginem bibere, potare.
Ingentia exiccare pocula.
Vino sepeliri, soporari, madere.
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare se potu, mero.
Meracum bibere. Meracius potare.
ἀκρατοποτεῖν. ἐινεφλογῶν.
Ad ambas vsque aures bib[...]
Pontificaliter.
Threicio vel Græco more bi[...]re, vt est apud Pollucem.
Gulæ indulgere.
Ad ambas vsque aures se im[...]re metaphoricè.
μέχρι τῶν ἀμφωτίδων.
Largius potare, bibere.
κωθωνίζειν. κυαθίζειν.
Poculis indulgere. Vinum m[...] intemperantius bibere.
Ex Amphiteto bibere, prou.

a great Drinker, vide *a Dr[...]karde.*

to Driue avvay, vide *to p[...] Flight.* & in Phr. Man.

to Driue one out of his good[...] lands, to dispossesse, to diss[...]ze.

Deiicere, deturbare de posse[...]ne fundi, è fundo aliquem.
Exuere possessione.
Exturbare è possessionibus.
Possessione eiicere.
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως.
Exædificasset me ex his ædib[...] id est, eiecisset, Plaut.
Exturbare fortunis, penatib[...] sedibus suis.
Sua ditione profligare, in perp[...]tuum eliminare.

to Driue one out of the house, [...] to Thurst one out of the do[...]res.

Exturbare aliquem ædibus, v[...] ex ædibus, aut foras.
Sedibus expellere, exigere.
Pellere foras.
Propulsare. Submouere.
Domo extrudere, pellere.

Excutere, deturbare è domo.
ἐκπσίειν. Eiicere.
Explodere. ἐξορίζειν.
Eliminare. Repellere.
Expellere ædibus, vel depellere.
Exibilare. Exturbare.
διώκειν τῆς οἰκίας. ἐξωθεῖσθαι.
Quatere pro eiicere, apud Terẽt.
Quatiemus cum domo fores.
Detrudere, apud Cic. pro eiicere. Protrudere.
¶Dicimus quoq; Exigere comœdiã, fabulã explodere, exibilare cum displicet. ἐκπίπτειν.

the Dropsie.

Aqua intercus. Hydrops.
Morbus intercutis, apud Hiero.
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio.
Hydropisis. ὑδρώπισις.
Aquosus languor, apud Horat.
Tympanites. Ascites. Hyposarca diuersa sũt intercutis nomina.

one that hath the Dropsie.

Hydropicus. ὑδρωπικός.
Hydropen patiens, qui à Catone Veternosus appellatur.
Aqua intercute, morbo intercutis laborans, male habens.
Tympanicus.

to Drovvne, vide *to Ouerflovve*.

Drovvsie, vide *Slovve*.

Drovvsinesse, vide *Slouthfulnesse*.

Drunken or Cupshot.

Plenus vini.
Ebrius. Madidus absolutè.
Nimio potu mente alienatus.

Drunken and madde.

Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio ꝓbè appotus.
Potus. Absorptus à vino.
Zytho & vino æstuans.
Vino languidus, confectus.
¶Nimio se mergere Baccho, ebrietate, ebrium facere.
Inebriare.

Drunkennesse, surfetting.

Crapula. Ebrietas.
κάρος. Ebriositas. Cic.
Immoderata cibi potúsque sumptio.
Vinolentia. Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander. Soli.
Capitis grauedo.
καρηβαρία. Propinatio.
Intemperantiæ potus. Helluatio.

a Drunkard, a great Drinker, a Svvillbolle, or one that is much giuen to vvine.

Ebriosus. Bibulus.
Bibosus. Potor.
Potator. Multibibus.
Crapulam ructuans. Vinosus.
Vinolentus. Zythobibulus.
Gulæ mancipium.
Vinarius apud Vlpia.
Thericlei amicus. θηρικλείου φίλος.
Myconius, prouerbialiter.
Silenus Bacchi scilicet pædagogus.
Bibo onis. Tricongius.
Bibax. Bibulus. πολυπότης.
Potator. πότης.
Bibosus, & pro eodem in Capnionis comœdia Bibaculus.
Vinibibulus. Meribibulus.
Vini potator. οἰνοπότης.
οἰνοβαρής, vino grauis & pressus.
Vinolentus. Temulentus.
ἔξοινος. Merobibus. ἀκρατοπότης.

to aske his Due.

¶Nomina appellare, exigere, est debitorem ad dissolutionem cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs. Debitum exigere.
εἰσπράττειν τὰ χρήματα.

to make Dull, vide *Blunt.*

a Dull head, an Asse head, or a Blockish dullard.

Hebes. Caudex. Stupidus.
Rudis. Inurbanus.
Crassus. Grossus.
Asinus, *an Asse.* ὄνος.
ὄνος ἀκροατὴς λύρας.
Plumbeus, metaphoricè.
Bœoticus. βοιωτικός.
Corpus sine pectore. Tibul.
Ex hara productus.
Stupida mente. Crassæ naris.
Indocilis. ἀδαής.
Tardus. Nullius iudicij.
Crasso ingenio.
βατιλακάρας. παχύνοος.
Obesæ naris.
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat. Larus prouerb.
Semen arcadicum. Arcadicus.
Gotthicum ingenium.
Cui opus est vt edat nasturtium.
Ingenium pistillo retusius, plũbeum. Stipite stupidior.
Stipes, *a Lobbe.*
Crassis auribus. Fungus.
Bœotica auris.
Expers ingenij. Hebes animi.
Nihil ab elephante differens.
Antronius asinus, *a Cloune.*
Animus vel sensus cõmunis, apud Teren. pro negligenti, dissoluto, ignauo, & stupido.
¶ Ruditas, Infirmitas ingenij.
Stupor. Stupiditas.

Dull witted, or of a dull wit.

Obtuso, hebete esse ingenio.
Stupidissimum habere ingeniũ.
Ingenio parum aut nihil vigere, valere.
Ingenium pistillo retusius.
Cuius ingenio nihil magis Caricũ nihil captu tam Bœoticũ.
Germen Arcadicum.
Nõ pollere ingenio, nihil posse.
Ingenio parum præstare.

to Dung, to Compesse.

Stercoribus arua saginare, apud Erasm.
Ruderare agrum.
Facere stercorationem.
Rudus agro inducere.
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere.
Nilus annuæ inũdationis excessibus Ægyptũ dicitur opimare.
Euphrates terris superfusus inuehere fecunditatem. Solin.
Facere agrum honestioré, proximo impinguare, apud Colum.
Stercore saturare terram.
Stercorare, pinguefacere agrum. Columel. Vitia & faba stercorare agrum dicuntur.
Lætamine agrum adspergere.
Lætificare agrum. Stercorisare.
Refouere terram stercoratione. Colum.
Facere, reddere lætum.
Fimo agrum impinguare.
Stercoratione fertilem agrum reddere. κοπρίζειν.

Dung, Dunging.

Lętamẽ. Fimus, & genere neutro
Fimum. κόπρος.
¶ Stercoratio. Instercoratio.
Lætaminis inspersio.
Insuper Fimetũ seu Sterquilinij locus, *a Dunghill.* κοπρῶν.
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattaile or men.

Merda. ἀποπάτημα.
Stercus. Excrementum.
Recrementum, apud Cel. & Gel.
Oletum, humanum stercus.
Corporis fex.
Egestum. Egestio. Excretum.

Digestũ vetus, vt quidã nugãtur.
Foriũ, stercus liquidũ. Succerda, stercus porcinum *Hoggs Dung*. ὑάδιον. Murinũ stercus. Fimum apud Plin. græcè Mycopros, λυσχάδιον quod etiam Muscerda appellatur Latinis.
Stercus bubarum. βέλιτον.
Retrimentum, *Filthinesse*. apud Macrob. pro stercore.

Dunsighted, vide *to See but a litle*.

long During, vide *Continuall*.

During but a litle, vide *Transitory*.

Durt, Clay, Mud, Myre.

Cœnum. Lutum. ἰλὺς.
Limus. βόρβορος.

a Dvvarfe.

Pomilio, vel Pumilio.
Nanus. νάνος.
Pygmæus. πυγμαῖος.
Pumilius, vel pumilus. Pusillulus.
Pusillus, quantus Molon, prouer.
Breui corporis statura homũcio.
Improcerus, apud Plin.
Stipo. Paruus. Breuis.
Miscelus.
Fraterculus gigantum, ironicè.
Pygmæorum stirpe oriundus.

to Dvvell, to Inhabite.

Habitare. οἰκεῖν. Manere.
Agere. Mansitare. Inhabitare.
Mansionem habere. Incolere.
Moram trahere. Morari.
Commorari. ἐπιχωριάζειν.
ὑμῖν ἐπιχωριάζει. Apud vos moratur, versatur vobiscum.
Conquiescere. Nidum habere.
Habere sedem. Habere apud Sallust. & Plaut. pro habitare ponitur.
Considere penul. producta, vel considere. Seruare syluas, apud Virgilium pro inhabitare.
Vmbrosis vitã degere in hortis.
Habitare laxè, apud Cic. *to dvvell in a great roome*. Habitare ædibus modicis, *to dvvell streightly*.
Incertis vagari sedibus. *to haue no dvvelling place*.
Colere, inhabitare domum aliquam. *vide Phr. Man.*

Dvvellinge in heauẽ, as Saincts, Angels, soules.

Cœlites. Cœlum pro cœlitibus, continens pro contento.
Cœlicolæ. Astricolæ. Cæligenæ.
Superi. Sancti. Diui. Cœlestes.

to goe to Dvvell in an other place, to flit or remoue his dvvelling.

Migrare. Demigrare.
Relictis sedibus aliò cõmigrare.
Solum, sedem mutare.
Stationem mutare.
ἐκτοπίζειν. μεταβάλλειν.
Alias sedes petere.
Mouere sedes. Aliò migrare.
In aliam regionem commeare.
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum.
Mutare domicilium, cœlum seu sedes.
Facere commutationem loci vulgus dicit.
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Eras. nec erat intempestiua admonitio, iussus adire magistratum, maluit solum vertere.
Suppellectilis sarcinam colligere, componere. *to Breake vp*.

a Dvvelling place, vide *an House*.

E

to Eare, to Till, to Plovve land or ground.

Exercere terram.
Telluri aratrum imprimere.
Premere terras aratro.
Incuruo tellurē findere aratro.
Subigere arua, humum, terram, segetes, Cic. Segetes agricolæ subigunt aratris.
Solum, terram, humū proſecare.
Arare. ἀροτριᾶν.
Terram vertere, inuertere agrū.
Sulcare. Proſcindere aruum.
Perdomare terram.
Colere. Plin.
Aratro, vomere, ferro proſcindere, ſcindere.
Agricolationem exercere.
Agricolari, apud Eraſ.
Sollicitare tellurem, apud Virg. & ſollicitare humum ac pinguia findere arua, vtrumque apud Tibullum, pro eodem.
Cice. de ſeneƈt. Terra gremio mollito & ſubaƈto ſemē ſparſum excipit.
Fœcūda verſare ligonibus arua.

Early in the Morning, betimes, in the Davvning.

Diluculo. ἀκροκνεφής.
Sub auroram. εἰς ἕω.
Sub auroræ ortum.
Rutilante aurora.
Rubente mane.
Quum aurora ſe depromeret.
Prima luce. ἅμα τῇ ἡμέρα.
Mane. πρωΐ.
Luce adhuc dubia. Matura.
Bene mane, & multo mane, pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina. *Verie Earlie.*
Tempore matutino.
Rubeſcente cœlo.
Circa matutinum crepuſculum.
Primo mane.
Circa extremum noƈtis.
Sub lucis ortum.
Sole diem illuſtrāte face aurea.
Auricomo ſol igneus axe.
Exiit Eoæ Tethyos è gremio.
Aurora croceo ſinu diem gerente, coma refulgente aurea.
Ante ſolis ortum.
Primo ſtatim diluculo.
Sub tempus antelucanum.
Aurora procul radios in terram diſpergente.
Aurora croceis orbem luſtrans capillis, roſeis ſplendoribus caliginem diſpellente.
Summo diluculo.
Antelucano.
Ad primam auroram.
Illuceſcente die, ſeu ſurgente.
Sub oceanum pulſis hiperionis ſtellis.
A primo ortu.
Summa procul radiis ferientem cacumina Phœbo.
Mane cum ab Eois ſol fuit ortus aquis.
Iam roſeos ignes terris ſpargebat Eous.
Quū croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roſeas ore nitente genas. *At the ſunne riſing.*
Ortus diei deſcriptio varia, apud Poëtas.
¶ Luceſcit. Diluceſcit.
Roſeus ſurgit dies.
Lucere incipit melius & ornatius dixeris quàm dieſcit. *The day appeareth.*
Lucem portat Eous.
Lucis ortum anteuertere. *To riſe before day light or time.*

to Earne, vide *to Get.*

an Earneſt pennie.

Arra. Arrhabo. ἀῤῥαβών.
Pignus emptionis. ἐνέχυρον.

Rabo onis, apud Plaut.

in good Earnest or sadnesse.

Seriò. σπουδαίως.
Non iocosè. Ex animo.
Extra iocum. Sine risu.
Citra vllum figmentum. *vide Phr. Man.*

the Earth, the Ground.

Humus. Terra.
Tellus. Solum.
Mater magna quæ & Ops ab ope.
γαῖα, γῆ.
Vesta aliquãdo ꝑ terra accipitur.
Arida ξηρά frequens in sacris Bibliis pro terra, éstque Hebręis familiare.

to Ease, or to deliuer from trouble, vid. *to Ouercome trouble.*

Ease or Rest.

Quies. Ocium. Requies.
Quietudo. Ociatio.
Tranquillitas.

to be ill at Ease, vid. *to be Sicke.*

an East vvind.

Eurus. εὖρος.
Subsolanus latinis dictus, quod à sole spiret vt gręcis ἀπηλιώτης.
Euronotus vel euronaster & Syroeus *South East:* Vulturnus latinè.
Hellespontius, Græcus Cæcias, καικίας, qui & Euroaquilo vocatur in actis Apostolorum. *North East.*
¶ Oriens, ἀνατολή.
Exortus solis. *East.*

to Eate.

Manducare. Mandere.
ἐσθίειν. ἐδεῖν. Edere.
Esitare. Vesci deponentale.
Victitare. Comedere. φαγεῖν.
Cibum sumere, capere.
ἀναιρεῖσθαι σῖτον. Pascere.
Capere cibum. Ouid.
Explere ventrem.
Famem cibo solari.
Latrantem & iratum placare ventrem. Horat.
Tuburcinari.

a great Eater, vide *a Glutton.*

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, resorberi, deferuere seu deferuescere.
¶ Refluxus.
ἄμπωτις, quasi ἀνάποσις. quod mare aquã rebibere videatur.
Recessus æstus destituentis littora, quando post exundationem, aqua ad mare reuertitur, *The Ebbe.*
Solinus scribit, subita vi spiritus citissimi aut reuomi maria aut resorberi.

Eft soones, vide *Againe.*

to Egge, Stirre or prouoke, a man to vvrath or contention.

Lacessere. καθάπτεσθαι.
Irritare. ἐξοργεῖν.
Exacerbare.
Agere aliquem stimulis.
Prouocare. Incessere.
Insultare. Impetere.
Infestare. Iratum reddere.
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi. ὀφθαλμοί.
Lumina. ὄσσε, ὄμματα.
Orbes pro luminibus seu oculis apud Lactan. & Pruden.
Oculi receptu concauo, introrsum recepti. *deepe Eyes.*

one that hath but one Eye.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum Vnioculus.
Desoculus. Luscus.
Monophthalmus.
μονόφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes

ex Greco & Latino dictionem quod vitio datur.
Thersites. Cocles.
De Coclitum familia, prosapia.

to close the Eyes of one which is dying.

Morienti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu.
Cōprimere, & opprimere oculos apud Valerium, & Ouid. pro quo Claudere oculos, seu lumina Lucanus posuit, & Plin.
Oculos operire. Soluere oculos morientis lethum dicitur.

to put out ones eyes.

Eripere visum. Cæcare.
Occæcare. Lumen adimere.
Lumine priuare oculorum.
Oculos effodere, eripere alicui.
Excæcare. τυφλύειν.
¶ Oculorum vsum recipere, restituere, *To restore the sight.*

to put out ones Eyes with giftes, to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rē agere.
Mentes imperitorum largitione cæcare. Cic. δωροδοκεῖν.
Corrumpere pecunia, muneribus, & prouerbialiter: Argenteis hastis pugnare.
ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι.
Exoculare iudicem. Erasm.
Pecunia tentare, sollicitare.
Muneribus illicere, inuitare.
Profundere largitionem.
Obcæcare animo aureo.
Muneribus abducere à vero.
Pecunia, largitionib. persuadere.
Sententiam auro impetrare.
Largitionibus, Simoniacis artibus ad ecclesiæ gubernationem peruenire, ascendere.

Largitione pecuniæ captare a[...] mum alicuius.
Flectere muneribus, auro iud[...]
Auro enim nil inexpugnabile[...]
Malis ferire. μήλοις βάλλειν.
Corruptus pecunia, argentan[...] nam pati prouerbio dicitu[...] Græcè δωροδοκούμενος, corrup[...] muneribus. ¶ Largitioni[...] corrumpi.
Muneribus allici. Suscipere, ac[...] pere munera in corruption[...] δωροδοκεῖσθαι. δεκάζεσθαι.

Eldership, vide *Old age.*

to be the Eldest.

Præcedere, præcurrere ætate.
Antecellere ætate. Cic.
Antecedere ætate, vel anteire.
Natu maior. Natu grandior.
Esse maiore, grandiore, & pr[...] uectiore ætate.
Annis grandior. Primæuus.

to Elect, vide *to Choose.*

Elegancy, Finenes of speach.

Decus sermonis. Concinnita[...]
Mundities. Splendor. Nitor.
Lepos. χαριεντισμός. Venusta[...]
Polities. Scitamentum metap[...]
Cultus. Gratia. Veneres.
Lenocinia. Phaleræ. Eleganti[...]

Elegant, Cleane, Neat, Ga[...] Feat, Prety, Fine, Minion, Tricke and Trimme.

Elegans. Ornatus. Politus.
Cultus. Nitidus. Bellulus.
Splendidus. Concinnus.
Comptus. Mundus.

an Elegant stile.

Stylus elegās, ornatus, facundu[...] limitatus, elimatus, cōptus, politus, cultus, compositus, venu[...] stus, nitidus, suauis, elaboratu[...]

an Elephant.

Elephas. Elephantus.

Barrhus. Anguimanus. Lucabos.
Bela. Lybissa. Marmarica.

Eloquent.

Disertus. ἐνεπής.
Facundus. Rhetor.
Beneloquus, nec inamoena sermonis facilitate.
Cœlestis in dicendo vir.
Concinnus. εὔκοσμος.
Eloquens. λόγιος.
Eloquio præstans Ciceronem, omnes eloquentia vincens.
In dicendo suauis, ornatus, non indisertus.
Plato alter, vtpote qui singulari suauitate orationis.
Suauissimæ pronuntiationis.
Orator omnibus pene numeris absolutus, in quem sua munera effusissimè natura contulit.
Dicendi arte & facundia nobilitatus.
Eloquentia Ciceroni vix cedés.
Mercurius alter. Ilioneus.
Nestore facundior.
Nestorea eloquentia.
Cic. Demosthenes alter.
Pithius deliciæ & condimentũ.
Suadæ medulla, Bud.
Raræ facundiæ.
Qui eloquentiæ est absolutæ.
Florens eloquentia.
Cui est facundia vatis Andini, id est, virgilij.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda.
Melleã in ore habens dulcedinẽ.
Facundissimi oris præditus eloquentia.
Mellitam habens facundiam.
Insigniter disertus.
Aurea præditus lingua, qualem Dionem philosophum & rhetorem testatur Suidas.
χρυσόστομος.
Fluuius Tullianæ eloquentiæ.
Oratoria, Comicáque præstans facundia.
Fonte potatus Tulliano.
Marcus Tullius. Omnium suffragiis vberrimus & inexhaustus facundiæ fons.
Cuius ex ore verba facundissima velut riui viuo fonte lepidè fluunt.
ἀλλ᾽ ἀγορηταὶ ἐσθλοὶ, apud Homerum, sed dicere egregij.

to Embrace, vide Phr. Man. & infra *to Loue.*

an Emperour.

Augustus. Imperator.
Cæsar. καῖσαρ. ἀρχηγός.
Imperatoris fungens munere.
Cæsarea maiestas.
Induperator in versu.
Orbis Christiani moderator.
Quem penes imperium terræ, cui summa potestas.
Summus orbis terrarũ princeps.

Emptie.

Cassus. Vacuus. Inanis.
κενός. διάκενος. Vanus.
Ventosus metaphoricè.
Subuentaneus. ὑπηνέμιος.
Exhaustus, *vide Voide.*

to Enchaunt, to Bevvitch.

Fascinare. Effascinare. Incantare.
Oculis aspectúque enecare.
βασκαίνειν. Cantare.
Magia visum auferre.
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præstringere.
ἀνακόπτειν τοὺς ὀφθαλμούς.
Exercere artes veneficas, Præstigias artis magicæ.
Canere pro incantare, apud Virgilium.
Præstigiare.
Lumina, oculos alicuius fallere.
Præstigiis oculos eludere.

Incantationibus perniciem adferre.
Excantare, idem quod incãtare.
Carminibus maleficia facere.
Noctu euocare vmbras & animas responsa daturas.
Defixa cœlo deuocare sydera. Horat.
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione.
Carminum maleficiis varias imaginum facies mentiri. Soli.
Miris præstigiis circũuenire, ludere, illudere, vulgus decipere.
Circæo poculo hominem in alium subito mutare.
Dementare. Perstringere.
¶Soluere maleficium.
Excantare. Recantare. *To vnvvitch.*

Enchauntmẽt, vid. *VVitcherie.*

to Enclose, to hedge or vvall about, or to Enuiron vvith hedges or vvalles.

Sepire. Circumsepire.
Ducere vallum.
Castra vallo cingere.
Circumuenire vallo. Sallust.
Munimentum ex palis struere.
Iacere aggerem.
Vrbes multo vestire aggere.
Firmare locum in magnis munitionibus. Cæsar.
Confirmare castellum tum præsidiis tum multis tormentis.
Locum præsidiis vincire.
Vallo munire.
περιβάλλεσθαι. Obsepire.
Obuallare. Circumuallare.
Segeti prætendere sepem.
Circundare. Vallare.
Cingere.
Ambitu cingere, circundare.
περιφράττειν. παρεμβάλλειν.
Ambire. Munire.
Latera sepimento iungere.
Obiicere, obducere sepis mu-men.
Pomarium, hortum frutice sepire spinoso.
Vestire vepribus & dumeti-Cic. *vide Enuiron.*

to Encourage, to Animate, Comfort.

Addere animum.
Inspirare animum.
Facere alicui animũ bonũ. Pl.
Animare. Erigere.
Subleuare, frequenter in sacri-
Inducere in spem. Dare spem.
Suppeditare, vel dare animum.
Multum animi adferre.
Incendere. Soluere corda me-
Acuere pro animum addere.
Spiritus adferre Horat. Tim-quoq; possunt addere me-
Cic. Vt amici iacentem anim-excitet, inducatq; in spem, gitationémque meliorem.
Sufficere animum virésque cundas Danais. Virg.
Cohortari ne animo deficiant.
Addere, dare audaciã, alacrit-
Adiicere animos vel mentem.
Verbis animos confirmare, dere.
Reddere, redascẽdere anim-ac metum adimere.
Animam reddere & vitam.
Aspergere aquam. Erasm.
Exigere animum.
Armare animis aliquem.
Excitare alicuius animum.
Inimicorum augere anim-Plaut. *Vide Phr. Man.*

to Encrease, vide *to Augment* & Phr. Manutij. *an End.*

Finis. τέλος. Calx.
Exitus vnde illud Nasonis: Exitus acta probat.

Catastrophe fabulæ, cuiuslibet rei exitus prouerbialiter, vocatur sicut
Coronis, vnde dicimus ad Coronidem vsque.
Exitium. *An ill ende.*
Terminus. Virg. Terma.
Meta. Extremum. Limes.
Regio præsertim in plurali numero à Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis.
Vrbs vltima, *The ende of the Towne.* remotior, longinquior vrbis locus. Cic. Vltimam habitare vrbem.

to Ende, or bring to an ende, to Atchieue or Finish.

Finire. τελευτάειν. Peragere.
Consummare. Complere.
Perficere opus. Explere.
Conficere rem. Absoluere.
Ad metam vsque perducere.
Vltimam manum, summum fastigium imponere. Perorare.
Concludere. Claudere.
Cōponere. Virg. Finē imponere.
Finem facere. Terminare.
Ad calcem vsque deducere.
Ad vmbilicū ducere, deducere.
Extremum actum, seu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος τὸ κεφάλαιον ἐπιτιθέναι.
Complanare opera iam constituta, est operi manum extremam imponere.
Detexere, pro perficere, seu multū texere, apud Vir. *To vveaue of.*
Supremam seu extremam manum imponere, addere.
Cic. Manus extrema non accessit operibus eius.
Vela complicare, constringere.
Omnibus partibus, numeris absoluere.
Ad calcem, metā, finem ducere.
Persequi opus cœptum.
Receptui canere.
Ad finem perducere.
Profligare, Bellum iam profligatum est. *Brought to an ende.*
Perfectum reddere.
Extremū fabulę actum peragere.
Patrare incœpta, est perficere.
Perpetrare, sed malam plerunq; in partem.
Opus meū vt volui omne perpetraui.
Ad destinatum exitū perducere.
Ad effectum perducere.
Orationem terminare. ἐπιλέγειν.
Ad bonum & congruum finem deducere.
Exædificare, est absoluere ædificanda, opus ædificiorū cęptorū Cic. Ne graueris exædificare id opus quod instituisti.
Ad calcē peruenire. *Vid. Ph. Man.*

in the Ende.

In fine. In calce.
Circa finem, calcem.
In extrema, in postrema parte.
εἰς τὸ τέλος. Ad finem.

to Endure, vide *to Suffer.*

to Beget, for the man, to conceaue, bring forth or be deliuered for the vvoman, to Engender for them both.

Parere. τεκεῖν. τίκτειν. Ferre.
Ædere. Gemellos ædere. *To bring forth tvvinnes.*
Filios, Fœtum producere.
Serere metaph. Virg. Sate sanguine diuum. Fœtū emittere.
Eniti, procreare, Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiā ponat Plin. *To Beget.*
Gignere tam virum quàm mulierem spectat.
E tenebris vteri in lucē fundere.
Ædere in lucem. Cic. Simulatque æditi in lucem & suscepti su-

mus. *Brought forth.*
Puerum, partum, fœtum efferre lætas sub auras.
Vitæ ad munera, luminis sub auras infantem profundere.
Effundere proles, in Bibliis.
Dare prolē pro parere, apud Vir.
Geminā partu dabit Ilia prolé.

to Enioy, to haue Possession, to obtaine, to take Fruition.

Vti. Frui. Perfrui. Potiri.
Vsurpare, vsum habere.
Fruiscor & Fruniscor idem sunt.
Vtimur tamen vtilibus, fruimur delectabilibus.
Fructū voluptatémque percipere, *Vide to Possesse, & Phr. Man.*

to Enlarge the Empire or Dominion.

Proferre limites.
Prolatare imperium.
Dilatare regni pomeria.
Augere imperium, regnum.
Propagare fines imperij, dilatare imperium latum, amplúmque reddere.
Fines imperij regionibus adiectis adaugere. *Vide Phr. Man.*

Enemie, vide *Foe*, & Phr. Man.

Enough of this, vide *to Speake no more of this.*

to Enter, or to Go in.

Intrare. Ingredi. Inire.
Ferre, inferre pedem intro.
Subire. Introire. Subintrare.
Pedē inferre. εἰσέλθειν. εἰσέρχομαι. ὑποδύομαι. Insistere limē. Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatib. hospes.

to Entice.

Allicere. Illicere. Pellicere.
Allectare. Prouocare. Lacessere.
Suggerere. Irritare. Inuitare.
Inducere. Inescare. *Vide to Allure.*

an Entraunce or Going in.

Introitus. εἴσοδος.
Ianua. Limen.
Ingressus. Aditus.
Fauces metaphoricè, stricti gressus. *Narrovv Entries.*

Entrapped, vide Phr. Ma[n.]

to Enterprise, vide *to Begin.*

to Enuie or to Hate.

Inuidere. Æmulari.
Inuidiosum esse.
Inuidia tabescere.
Odisse cane peius & angue.
Inuidiam habere. apud Cic.
Inuidia flagrare, stimulari. φθονεῖσθαι.
Inuidia vel odio æstuare. F[ret.] *Enuie.*
Ardere, Inardescere odio, i[n] dia faucibus inuidiæ.
Acrioribus inuidiæ stimulis.
Inuidia rumpi.
Prosequi aliquem odio capit[ali.]
Capitaliter odisse.
Liuore consumi, exedi.
Exercere odium, iracundiam.
Odisse fratrem tacito sub pe[cto]ris antro.
Odisse.
Odio prosequi.
Parum fauere.
Prosperum inuidere success[ui.]
Exercere aliquem odiis. Vi[rg.]
Prælatos seu in dignitate co[nsti]tutos voracissima circum[am]bit inuidiæ flamma. *Vide Man.*

Enuious vvicked malicio[us.]

Æmulus. Æmulator.
Zelotes. ζηλώτης. Zoilus.
Osor. Exosor. Inuidus.
Liuidus, metaphoricè. Inui[dio]sus.
Criticus. Insectator.
Calumniator. Obtrectator.

Vituperο. Vituperator.

Enuie, hatred Spite.

Liuor. Odium. Inuidia.
Inuidentia, *Ill vvill.*
Zelus. Simultas.
Loligo pro inuidia ponitur.
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plærisque barbarum censeatur.
Inuidia nullum maius tormentum Siculi inuenere tyranni, quod suum torqueat authorem.

to Enuiron or Compasse about vvith a Ditche or trenche.

Ciuitatem ferè collapsam egregiis fossis, turribus, ac propugnaculis munire. Fossis binis cingere.
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus fossis egregiè munire.
Ducere fossam, foueam, Circundare fossam latam.

to Enuiron or Compasse about vvith vvalles.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem, Liu.
Mœnibus includere suburbium.
Armare, munire oppidum muro.
Ducere mœnia, Virg.
Iacere mœnia, muros.
Circundidit noua mœnia oppido.
Muro concludere.
Murum circumducere.
Murum obiicere, opponere.
Murum addere. ἐπιτειχίζειν.

Equally, vide *Likevvise.*

Equitie.

Æquitas.
Æquum & bonum.
ἐπιείκεια. Iustitia.
Adrastea pro iustitia ponitur.
Æqua gerens rectam quæ librat pondere lancem.
Iustitia immota, firma tenáxque manu.

to Erre, vide *to Fayle, and to Go out of the vvay.*

an Errour in Opinion: a Fault in vvriting.

Error. Erratum.
παραφορά. Falsa opinio.
Hallucinatio. Dormitantia.
Menda dæ. & Mendum di.
Culpa. Noxa.
Delictum.

to Escape, to Flie avvay, to Auoide.

Euadere. Elabi.
Fuga dilabi. Aufugere.
ἐκπεσεῖν. ἐκπίπτειν.
ὑπαλύγειν.
Subterfugere.
Subterlabi.
Erumpere.
Effugere.
Euolare pœnam vel ex seruitute.
Pedibus salutem quærere.
ἀποφεύγειν. ἐκκλίνειν.
Spem in pedibus ponere.
Euolare, periculum effugere, vt pisces.
λίνα & retia apud Eusthat. in 3. Iliados παροιμιακῶς ponitur.
Fractis vinculis pœnam euadere.
¶ Subducere se, subtrahere oculis, abdere, abstrudere. Auferre conspectui. ὑπεξάγειν.
Sensim se subripere, *To Slippe avvay.* Terent.

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimento estis.
Facessite hinc, *Vide to Flie avvay.*

to Escape or passe vvithout a daunger.

Extollere caput.
Ex malis emergere.
Cum sarcinis enatare.
Transmittere discrimen.
Effugere, euadere periculum.
Excutere ceruice securim. Virg.

to Eschevve, to Auoide, to Decline, to Bend from.

Cauere. εὐλαβεῖσθαι. Fugere.
Vitare. Declinare. Effugere.
Præterire, apud Terent. Elabi.
Euadere. Cauti[9] adspergine viperina vitare. Euitare. Abhorrere.
Fugitare prouinciã. Deflectere.
Defugere autoritatem, munus.
Præcauere cum magna diligẽtia.
Deuitare, Vitando declinare.
Subterfugere laborem.
Decedere cum dat. apud Cæsar. Quibus ita interdictum est iis omnes decedunt, aditũmque sermonem fugiunt.

to Eschevv or Auoide ill cõpanie.

Improba pestiferi fugere commercia cœtus, Erasm.
Talis enim quisque fit cum qualibus agit familiaritatem.
Fugere consortia prauorum.
Malis non congredi.
Abstinere ab iis quibus caudæ sunt nigriores.
Malorum declinare consortium.
Cum prauis & discolis rationem non habere.
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio.
Syrenum cantus, Circes pocula & Veneris sæuas effugere blanditias.
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefely, Princi[pally]

Maximè. μάλιστα.
Præsertim. Præcipuè.
Vt qui maximè. Quam ma[xime]
Potissimùm, & potissimè.
Impensius, pro multo magis. σφοδρότερον.

to Esteeme, or to Set by.

Æstimare. Iudicare. νομίζ[ειν]
Ducere, apud Cic. ἄγειν.
Pendere med. cor. cum geni[tiuo] tanti quanti &c. quemad[mo]dum & facere pro æstim[are] ποιεῖσθαι. Metiri.
Ponere, apud Terent.
Censere. Putare.
Reputare. Existimare.

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis ali[quem] habere.
Maximo in precio habere.
Plurimi facere.
Magni pendere, habere.
Mirari aliquem. Magni du[cere]
Magni seu maximi æstima[re]
Suspicere. Reuereri.
Magnifacere. Magnificare.
μεγαλύνειν, περὶ πλείστου ποιεῖ[σθαι]
Eximium habere. Exoscula[ri]
de to VVeigh.

to be Esteemed, or much [set by,] in great estimation.

Magni fieri. In precio h[abere] esse.
Magnæ existimationis esse.
Plurimi fieri. Censeri.
Haberi in numero.
Maximo in precio esse.
Haberi magni. Clarere.
Magna authoritate pollere gratia valere apud omne[s]
Reliquos maiestate superar[e]
Esse in existimatione, in num[ero]
Florere authoritate, gloria [...]

gestarum, honoribus.
Circumfluere, fluere gloria.
Illust. Florere. Vigere.
Digitis denotari.
Esse numero & haberi numero.
Habere nomen.
In gratia esse, apud Cic.
Ferire sydera laude, Horat.
Inter hominem cæleste quoddam numen agere.
Nomen æthereas adúsque nubes ferre.
Sermone hominum celebrari.
Summa gloria fruisci, apud Gell.
A summis, eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi. *Vide Ph. Man.*

Greatly, Esteemed much Set by, Famous, Renovvmed.

Clarissimi nominis.
Fama celebratus.
Magnæ dignitatis & authoritatis.
Summæ authoritatis.
Clarus. Nobilis.
Celeber Celebratus.
Grauis & honoratus apud suos.
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi possit.
Feriens sydera laude, apud Hor.
Qui est in magno nomine & gloria.
δοξαζόμενος. Primæ authoritatis.
Primi nominis. Multi nominis vir.
Primæ notæ, Famatus.
Existimatus. Gell.
Eximius vir. Gratiosus.
Honoratus. Insignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate claro ponitur.
Qui in ore viget omnium.
Magnæ æstimationis. δόκιμος. Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica.

Grauitatem, comitate pulcherrima conditam, præ se ferens.
Cuius incredibilis est apud Cæs. Maiest. regiá celsitudiné tũ gratia, tũ authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω.
Cuius sententia apud N. oraculi pondus habet.
Authoritate, gratia, atq; potentia plus omnib. valẽs in cælo esse dicitur Cic. *Vide Renovvmed.*

to Esteeme as nothing, vide ***to set Naught by.***

to Esteeme or thinke, vide ***to Suppose.*** & Phr. Manutij.

to be Euen vvith, vide ***to Recompense & to Reuenge.***

the Euening.

Serum diei. Vesper. Vesperum.
ἑσπέρα. Serum substantiuum.
Tempus vespertinum.
Occasus. Tempus occiduum.
Vespertinum crepusculum.
Vespera pro eodem apud diuum August.

in the Euening, late.

Vesperi. ἑσπέρας. ὀψίας.
Serò. Tardè.
Sub tenebras.
Die iam vesperato Soli.
Sub obscuræ tenebrosa crepuscula noctis, traherent quum sera crepuscula noctem.
Circa vespertinum crepusculũ.
περὶ δείλην ἑσπέραν.
Nocte incipiente. ἀκρέσπερον.
Cadentibus vmbris.
Iam radios sole tegente suos.
Prima nocte. περὶ πρώτην νύκτα.
Die se inclinante. *Tvvy light.*
Præcipitante se iam sole ruente.
Prima vespera cũ adhuc lux dubia.
Sub noctem.

Cæruleis Titan cum iam demergeretur vndis.
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras.
Sed in multã noctẽ, vel ad multã noctem, in profundam noctẽ, vt est apud Cic. *Late in the night.*
Obscura media nocte.
Qum medios cursus nox atra tenebat, flexáq; tarda pigri plaustra Bootis erant, *Vide Phr. Ma.*

Euerie vvere, All ouer.

Vbique. Vbique gentium.
Vbi locorum. Vbilibet.
Nusquam non. Passim.
ἑκασταχοῦ. πανταχοῦ.
Apud gentes omnes.
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlasting, for euer.

Immortale. Perpetuum.
Sempiternum. Indissolubile.
Æternum. Æuiternum. Perenne.
Et Cedro dignum, *VVorthy to remaine for euer.*

Euerlastingly.

Æternum & Æternò aduerbium.
In perpetuum.
In sempiternum, Perpetim.
In æuum. Omne per æuum.
Omne ad tempus.
In æternum. εἰς αἰῶνα.
Duæ sunt vbique dictiones cũ in cum accusatiuo construitur, ideóq; necessario separandæ.

an Euerlasting, Perpetuall and Immortall Renovvne or Fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare.
Propagare nomen æternitate.
Constituere memoriam perpetuam generi suo.
Nomẽ immortalitati donare, cõmendare, tradere. Maximã gloriæ famã posteris relinquere.
Æditis operibus ac eruditione immortalitatem parare.
Nomen dare gloriæ sempiter
Consecrare memoriam nomi sui amplissimis monumen
Sempiternæ hominum memoriæ consecrare. Illa vita est quæ vigebit memoria secu rum omnium.
Perpetua tui erit memoria. in sæcula nomen tuum. Pli
Immortalem ex aliqua re de tare gloriam, quę non nisi gno paratur sudore.
Admirationem sui posteris linquere.
Monumentũ æternũ relinque
Nunquam intermoriturum decus sibi parere.
Cic. Cuius ingenium varióq sermones immortalitati s ptis suis Plato tradidit.
Eruditissimis lucubration nũquam intermoriturum cus parare.
Nomen ad posteros trãsmitte
Famæ immortalitatẽ consequ
Haud illaudati nominis æter tatem comparare.

Euident or Plaine.

Euidens. Planus. Manifestu
Apertus. Expeditus. Lucidu
Luculentus. Perspicuus.
Impromptu. *Vide Plaine.*

Euidently, vide *Clearely.*

Euill Spirites.

Spiritus deceptorij.
Cacodæmones.
Seductores, fallaces spiritus.
Mali genij. πνεύματα πλάνα.
Maligni spiritus. *Vide Fayries.*

an Euill man, vide *an Ill ma*

Exactly, Perfectly, Cunningly VVorkmãly, and Artificially

Affabrè, med. cor. πύκα.
Faberrimè. Exactè.

Elaboratè. Accuratè.
Optimè. Artificiosè.
Graphicè. γραφικῶς.
Perfectè. Planè.
Pulchrè. Insigniter.
Nobiliter. Decorè.
Non infabrè, apud Liuium.
Ad normam factum.
Ad regulam respondens.
Ornatè. Politè. Perpolitè.
Consummatè. Conquisitè.
Absolutè. Exquisitè.
Ingenio præstanti & eruditione perfecta.
Terque quaterque. Ad libellam.
Ad amussim. ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum.
Summa cura. Summo studio.
Antiquo opere & summo artificio factum. Cic.

to Examine, to Discerne, & to Decide a matter.

Tractare, versare causam.
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire.
Discernere, euentilare.
Considerare. Expendere.
Putare rem.
¶ Decidere, transigere causam.
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam.
Iudicare de negotio.
Arbitrari Iurisconsultis dicitur.
Causam agere, actitare, dicere.
Causam alicui adiudicare, apud Cic.
Sententiam dicere litis partibus.
Determinare, iudicare causam.
Litis nodum Tinedia bipenni dissecare.
Nodum expedire.
Anfractus litium antiquare, pro extinguere.
Litem, causam componere.
Sedare controuersiam.
Dirimere controuersiam, litem.
διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.
Diiudicare.

to Examine exactly, to Consider diligently, to VVeigh the matter vvell.

Consilia euentis ponderare, Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere.
In mente, cogitatione versare.
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, diiudicare.
Rem recta reputare via.
Discutere æquitatem quid verius æquiúsve sit, expendere.
Inire cũ ratione aliquid. Terent.
Secum voluere. Virg.
Cæcósque volutat. Euentus animo secum.
Dispicere aliquid acie mentis.
Perpendere rem tota veritate.
Cognoscere causam, vel de causa, est ius causæ discutere, vt tandem diiudicetur.
Vngues arrodere.
Dispicere quid è re propria sit.
Altius considerare.
Propius inspicere, examinare, perpendere. Caput scabere.
In nocte consilium, aurora vbi crastina surgat, consultare.
Ruminare seu remandare negotium.
ἀναμάσεσθαι τὸ πρᾶγμα, vt habent prouerbia.
Reuoluere animo, mente.
Etiam atque etiam expendere.
Concidere animo. βουλεύεσθαι.
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare.
Attentius accuratiúsque considerare.
Studiosè meditari.

Capere deliberationem, Cic. *to Consulte, or Deliberate.*
Exquisita cura, summo studio pensitare.
Reuocare rationem ad veritatem, rem ad rationem.
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere.
Non statim decernere, sed mora interposita.
Expendere probè, non oscitanter, ad Critolai libram.
Cogitationum fluxus ac refluxus sustinere.
Magna cogitationũ tẽpestate fluctuare, *full of sorowe or pensifnesse.*
Morari in re aliqua sollicitè.
Omnia diligẽter & exactè discernere, grauissimoque iudicio tanquam trutina ponderare.
Scrutari diligenter secretiores sensuum recessus.
Lentè consultare. Præmeditari.
Amplius diu deliberare.
Subinde retractare.
Rationes trahere, Sallust.
Cogitare, pro memoria repetere apud Cic.

to Excell, to Passe, to be more excellent.

Præstare. Antestare. Excellere.
προέχειν. Præcellere.
διαφέρειν. Excedere.
Antecedere. Præpollere.
Præire. Anteire.
Antecellere. Prænitere.
Præpollere. Superare.
Vincere. Præeminere.
Supereminere. Florere.
Anteesse apud Sallust.
Præcedere. Transcendere.
Primas tenere. πρωτεύεσθαι.
Primas obtinere seu principatũ.
Palmam tenere. Præcurrere.
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var. Laudẽ præripe[re].
Præcipuum esse. Arcem tene[re].
Primam obtinere laudem.
Multis parasangis præcurrere.
Primas referre.
τὰ πρωτεῖα αἱρεῖν.
Equis (vt aiunt) albis præcede[re], præcurrere. Longè vincere.
Longo interuallo præcedere, anteire, præire, præcurrere.
Omnes procul à tergo relinq[uere].
Antegredior.
Nulli aut nemini cedere.
Antecedere honore, ætate, [v]...rerum.
Concedere nemini in literarum experientia.
Partes habere priores.
Parem non habere.
Vincere acta patris.
Multis partibus superiorem es[se].
Primum mereri locum.
Palmam magno eruditorum omnium consensu præripere.
Neminem suorum nõ superar[e].
Principem vbique tenere locũ.
Nullum habere secundum.
Primas tenere partes. *Vid. Ph...*

Excellent.

Excellens. Præcellens.
Præpollens. Prænitens.
Præstans. Eximius.
Illustris. Egregius.
Perspicuus. Insignis.
Inclitus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè. Festiuiter. Regaliter.
Magnificè. μεγάλως.
Celeberrimè. Excellenter.
Egregiè. κόμψως.
Eximiè. Insigniter.
Mirificè. θαυμαστῶς.
Honestè. Honestissimè.
Pulcherrimè. *Vide Phr. Man.*

to Except.

Contra aliquos excipere.
Excludere. ἐκκλείειν.
Cauere. Præſcribere.
Exceptionem dare cum datiuo, pro excipere.
Demere. Tollere.
Exceptionẽ facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus. Exemptus.
Poſthabitus. Omiſſus.

Exchaungers, vide *Bankers*

to Excommunicate, vide *to Curſe.*

to Excuſe, or Diſcharge him ſelfe.

Diluere crimen, obiectum.
Purgare ſe.
ἀπολύεσθαι τὴν ὑπόνοιαν.
Dicere cauſam, apud Terent.
Propulſare, refellere accuſationem.
ἀπολογεῖσθαι.
Abſtergere adſperſam labem.
ἀποτρίβεσθαι κατηγορίαν.
Fucis, mitis coloribus, factum excuſare.
Infamiam, maculam delere.
Delere turpitudinem.
Apud iudicem ſe defendere.
Inhumanitatis labeculam purgare, aſpurgare.
Intentatũ falſo crimẽ depellere.
Demoliri culpam de ſe.
Culpam conferre in ætatem, in alios conſultores.
Grauem infamiam eluere, falſam ſuſpicionem tollere.
Extricare ſe. expedire.
Exoluere. Excutere. Vindicare.
Adſerere. Abſoluere.
Omni ſe turba euoluere.
Abducere à moleſtiis, angoribus ſollicitudine ſeſe. apud Cic.
Curam dimittere, poſtponere, abiicere.
Occupatione aliqua ſe relaxare.
Auocare animũ è negotio omni
Graue curarum onus abiicere.
Cõſtruuntur ferè omnia cũ accuſatiuo perſonæ, & ablatiuo rei vt curis, laqueis, negotiis.
¶ E retibus elabi, periculum effugere, declinare.
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma.
ἐκκλινίσαι. ἐκπεριδυνίσαι.
Aſtute elabi. Elabi ex hoſtibus, Ex periculo. διαπεσεῖν.
Eluctari. Euadere.

vide to Eſcape daunger, & to Purge. & Phr. Manut.

an Excuſe or Purgation.

Excuſatio. πρόφασις.
Purgatio. Prætextus &
Prætextum in neutro genere, apud Sueto. Color.
Rima idonea per quam elabi quis poſſet, id eſt, excuſatio.
Fucus. Velamen.
Cauſatio. αἰτία.
Obtentum, apud Tacitum.
Occaſio. προσκάλυμμα.

to Execute his charge, vide *to Do &c.* & Phr. Manutij.

to Execute, or to Do an executiõ.

Exequi. Perficere. ἐπιτελεῖν.
Executioni mandare.
Facere obſeruari.
Sine diſſimulatione tradere effectui.

to geue a good Example.

Rectis moribus hortari ad ſtudij æmulationem.
Exemplum præbere bonorum operum, apud Paul.
Populo omnis ſanctimoniæ & pietatis exemplum præferre.

In exemplum aliis prælucere.
Formam bonæ vitæ præbere.
Omnibus absolutum quoddam exemplar exhibere, vnde omnes omnium virtutum formam sibi petere possint.
Forma esse debemus cæteris, nō solum in opere, sed etiam in sermone. Ambro.
Formare & erudire aliquem exemplis, *to geue an Example.*
Immortale posteris imitandi exemplar relinquere.
Exemplum tradere.
Vitæ bonæ exemplis, sternere viam ad virtutes.

to geue an ill Example.

Perniciosis nocere exēplis, Ber.
Prauis moribus aliorum nocere exemplo. Id est moribus peruertere ac exemplis perniciosa sæcularibus præbere exempla.
Trahere perniciem exemplo.
¶ A re optima pessimum iuxta ac perniciosum sufferre exemplum, insanire est.
Res est futura grauissimi perniciosissimiq; exempli, si contra magistratum prælatúmve inferiorem sinamus obedientiam subtrahere, arma sumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum seu exēplar, vel rectè viuendi formam sumere, petere, capere, demere de re, apud Teren.
Documentum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum.
Proponere, statuere exemplum alicuius sibi.
Commouent aliorum exempla.
Res gestas in exemplū trahere.
Ædere exemplum in aliquē, esse aliis documento esse, *to Punish one for to be an example to others.*
In exemplum aliorum punire.
Ædere cruciatum, Cæsar. In eos omnia exempla cruciatúsque ædere. Et apud Teren. Vterque in te exempla ædent, id est, alij de te exemplum capient.
Natura comparatum videmus, vt subditorum multitudo, magna ex parte principis sui mores tanquam exemplarē quandam imaginem spectet, séque ad illos formare studeat. Chrysost.

Exempt from subsidie, vide Phr. Man.

to Exercise, to Practise himselfe.

Exercere se, ingeniúmq; suum.
Versari in aliqua arte. Volutare.
Consuetudinem atque exercitationem capere, factitare, colere, agitare.
Assiduum penéque totum in re aliqua esse.
Ingenium corpore exercere. Salustius. hoc re ipsa exhibere quod quis didicerit.

an Exercise.

Exercitium. Opus. Munus. Functio. Exercitatio. Ars. Ludus. Studium. Industria. Agitatio.

to Exhort, to Admonish, to Counsell.

Monere aliquem resipiscentiæ.
Admonere.
Commonere. Commonefacere.
Commonere aliquē officij sui.
Formare monitis, consilio.
Memorem facere.
Suadere. παραγγέλλειν.

Horta-

Hortari. Adhortari.
Cohortari. Exhortari.

Exiled, vide *Banished*.

contrary to my Expectation, vide *Otherwise*, &c.

Expedient, vide *Profitable*.

Expences, Costes, or Charges.

Sumptus. Impendia.
Expensæ. ἀναλώματα.
Impensæ. τὰ διάφορα.
¶ Emere victum annuum. pro quo vulgus ineptiens. Emere expensas.

Experience the schoole master of many thinges, vide Phr.Man.

Expert, vide *VVise*.

an Exposition, or Interpretatiõ.

Explanatio. Enucleatio. Expositio.
Enodatio. Explicatio. Elucidatio.
Interpretamentum.
Glossæ. Glossemata.
Declaratio. Enarratio. Exegesis.

to Expounde, or to make to understand.

Explanare. Enodare. Edissere.
Enucleare. Explicare. Exponere.
Discutere tenebras. caliginem. metapho.
Subiicere rem oculis, pro apertè explicare. Expedire.
Obscuris lucem inferre.
Griphum dissoluere.
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat. Vtrunque.
Declarare. Interpretari.
Elucidare. Aperire.
ἐκφράζειν. Emedullare per metaph.
Soluere. Enudare.
Enarrare, apud Cic.
Commentari, *to declare by reasons.*

notable to Expresse, vide Phr.Man.

to Extende to Enlarge, vide *to Spreade abroade.*

to Extenuate, vide *Diminish.*

to Extoll, vide *to Praise*, & Phr.Manutij.

F

a Fable.

Fabula. Apologus.
Commentum. Fabella.

a dissembling Face, vide Ph. Manutij.

before the Face, vide *in the Presence.*

an hainous Fact, vide *Offence.*

to Fayle, to Erre, to Mysse, to Go astray.

Errare. Labi. Aberrare.
Falli. Hallucinari.
Deuiare. Diuertere.
Exorbitare. ἐξιχνεῖσθαι.
Cæcutire, falli iudicio.
Agi erroribus. Teneri errore.
Cadere. Decedere via.
Deflectere à via regia.
Delirare. Extra callem esse.
Grauiter cadere. Digredi.
Longè digredi. Impingere.
Aberrare toto cœlo, tota via.
τῇ πάσῃ ὁδῷ ἁμαρτάνεσθαι.
ἐκτρέπεσθαι. Deflectere iter.
Opinione sensu, atque animi iudicio falli.
Longè diuertere. ἐξαμαρτάνειν.
Animo oberrare. Duci errore.
γνώμης ἐξιστάναι.

Aberrare à veritatis limitibus, Cic. A cursu rectæ rationis abstrahi. Dormitare.
Decidere archetypo, Plin. pro aberrare ab exemplari. *Vide Phr. Man.*

to Fayle or misse in the beginning, vide *Beginning*.

a Fainting, vide *Sovvning*.

a Faint hart, vide Phr. Man.

a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορά.
Emporium, locus mercatus, & nundinarum. Forum venaliũ.
πωλητήριον. Nundinæ.
Conuentus publicus.
Mercatus pro loco, apud Liuiũ, & Ciceronem.

Faire, vvell fauored, beautifull.

Formosus. εὔμορφος.
Pulcher. Venustus.
Elegans. Singulari pulchritudine præditus.
Decorus facie. Speciosus.
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens.
Specie valens, Eleganti forma præditus. καλλίπυγος.
Solinus de Alexandro magno: Lętis erat oculis, & illustribus malis ad gratiã rubescẽtibus, reliquis corporis lineamentis non sine maiestate quadam decorus.
Eximia quadã forma vel specie.
Nireus. Paris. Humericus, pulcherrimus.
Cum ipsa venere certans. Forma supra hominem augustiore.
Talis prou. ex ouo prodiisse dicitur. sicut Herculis clypeus. prouer. de re pulcherrima & variis ornamentis insigni. Alciat.
Liberalis pro pulchro & eleganti apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. *Vide VVell fauored.*

Faireneßẽ, Comlinesse, vide *Handsomnesse.*

Fairies, nymphes, or spirits.

Lemures. Laruæ.
Mormo, facie monstrosa mulier. μορμώ.
Stryx, tametsi alij auem esse cõtendant exugentẽ sanguinem.
Maniæ. μανίαι.
Maniolæ. Mommæ. μομμώ.
Genij. Tutelares. Lares. Diales Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci.
Stryges. Lemuria.
Lamiæ. Vmbræ plutonides.
Monstra profundi.
Orci satellitium, numina.
Tartarei manes.
Dij inferi, monstrosi.
Bacucci dicebantur veteribus.
Terribiles visu formæ.
Poëtarum tum figmenta, tum etiam hominum reuera sunt terriculamenta.
Sunt etiam species mortuorum.
Noctium occursacula.
Sepulchorum terriculamenta. *spirits.*
Bustorum formidamina.
Est & genus dæmonũ bonorũ, atque vsu hominum gaudens, nilque mali inferens. Huius sortis traduntur esse.
Eudęmones. Syluani.
Syluarum numina, Syluicolæ, corniger, semicapri.
Satyri. bicornes. Fauni hircipedes. Fauorum prodigiosa cohors, de quibus apud diuersos diuersa leguntur.
Et Driades, ac Hamadryades.

Nymphæ

Nymphæ syluarum.
Napeæ syluarum similiter.
Naiades, nymphæ fontiũ vel fluuiũ. Panisci dij syluestres. Panes.
Orcades montium noctiuagi, monticolæ. Catulæ natæ.
Nereides, Nymphæ marinæ.
Insuper puerorum terriculamenta sunt.

Faithfull, Trustie, True harted, Sure.

Fidus. Fidelis. Pilades.
Theseus. Achates.
Homo antiqua, cana fide.
Certus amicus, valde fidus.
Id tibi ero quod olim Theseus.
Herculi, aut Acates Æneæ.

to Fall or Slide downe vpon the ground.

Cadere. Ruere. Labi.
Concidere. πίπτειν.
Petere terram. Omnium genibus vestigiisque prouolui.
Abiicere se ad pedes alicuius.
Prolabi in terram. Submittere. *vide plura in Phr. Man.*

to Fall downe, vide *to Perish, or Decay.*

the Falling sicknesse.

Morbus comitialis, Diuinus.
Sacer morbus, quem ἱερὸν Græci (Apuleio teste) dicunt.
Morbus Herculanus, quod eo Hercules laborasse dicatur.
ἡράκλειος νόσος. Morbus Herculeus. Maior morbus.
Morbus S. Valentini, Cornelij.
Morbus caducus, à cadendo.
Epilepsia. ἐπιληψία apud Græcos. Epilentia barbara vox.

False, Vniust, Vntrue.

Falsus. Fallax. Infidelis.
Infidus. Iniustus. Dolosus.
Astutus. Peruicax. Furtiuus.
Fraudulentus. Vafer.
Versutus. Subdolus.
Versipellis. Callidus. Mendax.
Bilinguis.

False, forswvorne, Disloyall.

Perfidus. Fœdifragus.
Thrax, à moribus genitus perfidéque fœdera nescit.
Cui nec ara nec fides.
Pœnus. Punicus. Perfidiosus.
Græca fide omnia agens. *vide Inconstant.*

Falsly, Deceitfully.

Fraudulenter. Fallaciter.
Deceptoriè. Dolosè.
Per imposturam. καπηλικῶς.
Per fraudem. Captiosè.

Falshood, Guile, or Deceit.

Perfidia. Punica.
Subdola Francigenarum leuitas.
Inconstantia. Fallacia.
Fides Græca. Punica.

to Falsifie, to Counterfet.

Adulterare. Vitiare. δολοῦν.
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare.
Argentum auro confundere, apud Plinium.
Ære miscere, ornare, adulterare, & verbum Ærare.
Monetam eleuare, immutare. Et præter valorem æstimare.
¶ Adulterare rationes metaphoricè pro conturbare, vel falso describere, *to make a false reckening.*

Falsified, Counterfet.

Fucatum. Adulteratum. Fallax.
Fucosum. Fuco tectum.
Non sincerum.

Falsified or counterfet gold.

Aurum adulterinum, adulteratum, falsum. ἀδόκιμον.
Subæratum. παράσημον.

Imitaticium. Reprobum.

Fame, Bruite, Rumour, or Report.

Fama & famen. φήμη.
Dictum populare.
Sermo hominum.
Rumor. Rumusculi.
Disseminatus dispersúsque sermo sine certo autore ἀδέσποτος λόγος.
Fabula vulgi.
Incerta opinio.
Fama dubia. *vide Phrases Manut.*

Familiar.

Familiaris. Domesticus.
Coniunctus. Conuersatus.

Famine, vide *Hunger.*

Famous, Renowmed.

Spectatus. Celebris.
Celeberrimi nominis, vel celebrati.
Excellens. Egregius. Eximius.
Amplus. Perspicuus.
Diuulgatus. Clarus.
Optimæ famæ, opinionis.
Boni nominis. Insignis.
Magnæ authoritatis.
Maximæ existimationis.
Famosus tam in bonum quàm in malum.
Præclarus. Insignitus.
Magnæ famæ. Clarior Alcide.
Cymbalum mundi. Cœli filius.
Fama super æthera notus. Virg.
Cuius gloria quā latissimè patet.
Rebus gestis gloriam maiorum suorum obscurans.
In Germania, Italia celebratus.
Sublimi feriens vertice sydera. Horat.
Laus cuius sydereos surgit adusque polos.
Primæ notæ. *a great Lord.*
Haudquaquā postremi nominis.
Virtutib⁹, vitę integritate, morū suauitate, probitate insignis.
Præclaræ famæ.
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate vbique terrarum notus.
Famigeratus.
Nominatus. Nominatissimus in sacris Bibliis passim obuia.
περιβόητος. πολυθρύλλητος. *vide Phr. Man. & Honorable.*

to become Famous, vide *to Get a good name.*

a Fan or a VVinnovve.

Vannus. λίκμος, à quo diminutiuum Vallus.
Cribrum cereale.
Ventilabrū, etiā est instrumentū quo grana repurgātur à paleis.
Capisteriū vel Scaphisteriū σκαφίς, vt Georgius merula scribit genus vasis rustici ad expurgandum frumentum.
In vita B. Benedicti per Gregorium descripta huius instrumenti fit mentio.

to Fanne or VVinnovve corne.

Vannare. Fruges purgare.
Ventilare. λικμᾷν.
Vannis expurgare.
Euentilare. λικμίζειν.
Paleas à frumento separare.
¶ Cribrare, Cernere.

a Fardell, vide *a Burden.*

Fare you vvell, God keepe you.

Vale. Valeas. Valebis. Valeto.
ἔῤῥωσο. εὐτύχει.
Bene valeas. Fac valeas.
Prosperè valeas. Cura vt valeas.
Cura valetudinem.
Sospitet te Deus. Seruet te Deus.
Conseruet te incolumem. δωτὴρ ἐάων. id est, bonorum dator.
Vale fœlix. Bene vale.
Optime vale & me ama.
Vale pancratiçè, aut si mauis ath-

athleticè. Vale faustè ac fœliciter sæculi nostri singulare decus.
Opto interea te bellissimè valere.
Te Deus opt.max. quàm diutissimè seruet incolumem sempérque fœlicibus incrementis in maius prouehat.Hospes,variósque viæ circumspice casus.Petrarcha.

Farre of.

Eminus. μακρόθεν.
A longe. Delonge. ἑκαθεν.
Procul. ἄποθεν.

to Fart, to let a Scape.

Pedere. πέρδειν. βδέειν.
Ventris crepitum emittere.
Ventũ, flatum ventris emittere.
Facere,edere crepitum ventris.
Parte posteriore loqui.
Postico crepitare.
Dormitantibus oppedere.
Animam per guttur posterius emittere,apud Plaut.
Anima posteriore suffire, vaporare alicuius nares,os.
Tetro odore auras suffumigare.
Vitiare odoribus auras.
Agebat animã,in morte Claudij à Seneca positũ est,Nã Anima pro vento quoque ponitur.
Constrictis, Compressis natibus sibilare.

you keepe your old Fashions.

Tuo more facis.
Non insolens istud facis. Antiquum obtines. Nil facis noui.

to Faste.

Ieiunare. νηστεύειν.
Inedia vti. ἀσιτεῖν.
Abstinere cibo vel à cibo.
Ventri bellum indicere.

after the old Fashion, vide *Custome.*

Fat or fatnesse.

Pingue. Pinguedo. Pinguetudo,
Adeps. στέαρ. Aruina.
Sagina.
Pinguedo superuacanea.
Popa metaphoricè.
Abdomen , propriè pinguedo spinæ adhærens.
Sumen, οὖθαρ, ex capillis suillis.
Plura vide in Phr.Man.

Father.

Pater. πατήρ.
Genitor. γεννήτης.
Parens. Author sobolis.
γεννήτωρ.
Sator pro patre poëticũ est. Vir.
Sator hominum atque deorum.
¶ Aui. Ataui.
Patres. Progenitores.
Maiores. *Our elders.*
Prisci,Veteres,veterani, vetusti, annosi.

a Fault, vide *Offence.*

to put or lay the Fault vpon an other.

Culpam conferre in alium.
ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον.
Alteri impingere.
In alium culpam reiicere , deriuare crimen suum.
Referre crimen in alium.
Transferre & vertere in alium.
Reiicere aliquid in quempiam.
προτρίβεσθαι.
Alium in suspicionem criminis trahere,vocare.
Culpam in alium transferre.
Alieno imponere tergo,quę nos cúmque premunt.
Alios incusare.
Crimen in alium reiicere.
Conquisitis coloribus culpã pro virili amoliri , in alienos humeros reiicere,retrudere.
¶ Suspicionis notam expiare.

Crimen dissoluere, crimen effugere, siue elabi ex crimine.

to retourne to his former Faultes, vide *to Sinne againe.*

to Faulter in going, vide *to Stumble.*

to Fauour, to Beare good vvill.

Erga aliquem bene affectũ esse.
Alicui fauere, studere, flare.
Bona precari & ex animo alicui bene velle, bene cupere.
πρὸς τίνος εἶναι. Adesse.
Erga aliquem propensum habere animum. εὐνοεῖν.
Premere pollicem, prouerb.
Impensissime studere alicui.
Impendio fauere. Suffragari.
Adspirare conatibus alicuius, vel cœptis.
Propendere in aliquem ornandum, euehendúmque.
Afflare auram alicui.
Stare pro partibus alicuius.
Beneuolentiam erga aliquem habere.
Linguis animísque confauere, *vide to Loue one, & Phr. Man.*

Fauour or good vvill.

Studium. Fauor.
Summus fauor, pro quo Horatius dixit vtroque pollice.
Expositus ad bene merendum de aliquo animus.
Animus propensus, ab omni inuidentia alienissimus.
Mirum quoddam erga aliquem studium, gratia.
Amicus & beneuolus affectus.
Aura quoque pro afflatu & fauore ponitur, apud Virgiliũ. Vnde popularis aura. *Vide Phr. Man.*

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multam pollere, vigere, valere. Omnibus probari & diligi.
Emereri fauores.
Conciliare, inire gratiam.
Acceptum reddere, *to bring in fauour.*

nothing Fauourable vnto me.

Parum æquus mihi.
Iniquior est mihi.
Non ita bono erga me est animo.
Parum amans mei, miniméque fauens.
Aliorum potius quàm meis partibus studens.
Non admodum studiosus mei.

Fauourably, vide *Gentlie.*

to Feare, to Dreade, to be in great feare.

Metuere. Formidare.
Metu trepidare, percelli.
πτήσσειν. Trepidare.
Pauere. Tremere.
Contremere. Pauitare.
Expauescere. Pauore perfundi.
Accipere metum, Terent.
Extimescere. Vereri. Pauescere.
Metu concuti. Timere. Extimere.
δείδειν. δειλιάζειν. Terreri.
Horrere. Abhorrere. Horrescere.
Pauido animo esse. Vereri.
Contremiscere omnibus artub⁹, tota mẽte. Timore percelli.
Pauore contremere.
Cadere mente, animo.
Formidine angi, pauorib. cõcuti.
Auribus lupum tenere, prouer. *to stand in great feare.*
In metu vultu exalbescere, mutare colorẽ. Animo cõsternati.
Pauor occupat artus, apud Poët.
Pauor ingruit ingens.
Metu mens concidit.

Timor

Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afrayd, to Dread.

Terrere. Deterrere.
Percellere animum, ciuitatem pauore. Mouere.
Inopinato rerum infestantium metu quatere.
Pauore ingenti concutere.
Exterrere. Perterrere.
Terrefacere. ἐκπλήσσειν.
Iacere terrores non mediocres.
Exanimare metu. Pauore enecare. Terrorem iactare.
Terrorem, metum incutere.
ἐμποιεῖν φόβον.
Iniicere pauorem, metum, formidinem.
Territare. Pauefacere.
φόβους ἐπαράσσειν. Perterrefacere.
Terroribus pulsare, percellere, frangere audaciam alterius.
Attonitum reddere, seu perculsum.
Sæuis dictis deterrere minisque, apud Virg.
Verborum strepitu mouere.
Metus alicuius animum sollicitare, perterrere dicitur varia & incerta sollicitudine.

Feare, Dread.

Timor. Pauor.
Metus. Formido.

Fearefull, Timorous.

Formidolosus. Meticulosus.
Trepidus. Pauidus.
Timidus. Ceruinus vir.
ἐλάφειος ἀνήρ. Exanimis. Exanimatus.
Instar leporis ad omnem strepitum expauescens.
Imbellis. Stupidus. Tremefactus.
Attonitus. Tremebundus.
Vmbram suam metuens.
Timidior Pisandro, Rheginis, vel Epeo. Pauido fugacior agno.
Abiecto scuto fugiens.
Rhipsaspis. ῥίψασπις.
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus salit, ac trepidant quoque corporis artus.
Timidus quasi sub omni lapide dormiat scorpius.
Arundinis more, ad lunæ vmbrã trepidans, vt est apud Iuuen.
Ad strepitum aridæ vesicæ, tribus pisis immissis fugiens, *Vide Ph. Manut.*

vvithout Feare, vide *Stout.*

a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium.
Sordidus apparatus.
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis.
Psyra Bacchum. Nephaliũ sacrũ.
Sacrũ sine fumo, tenue conuiuiũ.
ἄκαπνος θυσία.
Caninum prãdium, id est, abstemium, vbi vinum nõ bibitur.
Lari, Cereri sacrificare.

Feeble, vide *VVeake.*

to Feede, to Nourishe, to Bring vp.

Alere, τρέφειν.
Fouere. Nutrire.
Sustentare & sustinere.
Enutrire. Educere.
Educere liberos sumptu suo, labore maximo.
Educere à paruulo. Terent.
Alimenta præbere. Educare.
Tollere, apud Terent. pro eodẽ.
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire. ἀπαλύνειν. *Vide Ph. Ma.*

Feeding, Meate, Nourishment.

Alimentum. Alimonia.
Nutrimentum. τροφή.
Cibus. Esca.
Commeatus. Victus.
Pabulum propriè est cibus her-

baceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellovvship, Company.

Contuberniū, cōuictus, sodalitas, sodalitiū, societas, commerciū.

Consortium, & consortio, apud Liui. & Cic. Familiaritas.

Consuetudo. *Vide Fraternitie.*

Fellovves, vide *Companions.*

a Ferret.

Viuerra, quæ in cuniculos immittitur vt prędā illiciat. γαλῆ.

Mustela syluestris, rustica.

Ictis idis, ἰκτίς, pilo faciéque alba est, si sub ventre rufescat Martem, Matruellum, seu Fouinum vocant. *a Polcat.*

Fertilitie, Fruitfulnesse.

Feracitas. Fertilitas.

Fœcunditas. Vbertas.

Bonitas, apud Cic. Offi. 1.

Abundantia. Tuscul. 2.

Fetters, or Shackels.

Compedes. Pedicæ, med. correp.

Neruus & neruū genere neutro.

Numellæ apud Plaut. Asin. vinculi genus lignei, quo collum & pedes impediuntur. *A paire of stockes..*

Boiæ. Catenæ.

Manicę. *Mancles.* & alia manuum vincula quæcunque.

Lora. Loramenta.

Vincula. πέδαι, δεσμοὶ.

Funes. Funiculi.

to Fetter, vide *to Tye.*

Fevve or Litle.

Pauci. Rari. Infrequentes. *Vide Litle.*

Field, Land, Ground.

Ager. Agellus. Fundus.

Aruum. Campus. Rus.

ἀγρός. ἀγρίδιον.

Æquor poëticè.

to Fier, or to set on fier.

Tectis facem subdere.

Ignem in ædes eiaculari.

Incendium nobilis fabricę ma propria struere. Solinus.

Incendere. Incendium facere.

Ignē vel faces inferre, subiicere.

Fier.

Ignis. Rogus.

Vulcanus, inuentor pro re in ta, & Vesta pro igne. Vir. D suas peragit Vulcanus Vest partes. Incendium.

Flamma. φλόξ, τὸ πῦρ. *Vide Ph.*

Saint Antonies Fier.

Ignis sacer. Ignis persicus.

Ignis sancti Antonij.

Ignis Antoninus.

Carbo. Carbunculus.

Anthrax. Pruna.

Erysipelas, species inflaturar seu scabiei malæ sunt.

to make a Fier.

Componere ignem.

Struere focum.

Curare vt focus ardeat.

Ligna iniicere.

Focum reddere luculentum.

to blovve the Fier.

Excitare ignem, Accendere, flammare.

Ignem sufflare, & conflare, que apud Plin.

to strike fier vvith a flint.

Ignem lapidum conflictu a tritu elicere. Fomite ignem licere.

¶ Et Dracones dicuntur ore mas reddere, spirare, na auras sulphureas spargere.

Fiery darts.

Igneæ faces. Ignes proiectil

Tela & missilia ignea, ignita dentia.

Bolides. βολίδες.

Pilæ sulphureæ, fulmineæ Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure, Cic.
Pyroboli. πυροβόλοι.
Hinc pyrobolarij dicti iaculatotores pyrobolorum.
¶ Bolides mittere, iacere, *to cast fiery darts.*
Ignarios globos ad excitãda incendia iniicere: miro artificio inextinguibili quadam materia infartos.

to quenche the Fier.

Ignem restringere.
Ignem fontibus opprimere.
Ardorẽ, ignẽ extinguere, restringere. Incendia compescere.

to goe in a Fier.

Testificandæ, cõprobandæq; quã tueare sententię causa in ardẽtem rogũ insilire. In flãmas ire.
In caminum ignis æstuantem se coniicere.

to be Fierce, Cruell.

Crudeliter agere. Sæuire.
Ferocire. ἀγριαίνειν.
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere.
Desæuire. Grassari. Ab humano ritu prorsus exulare. Solin.
Humanitatẽ omnem, hominem prorsus exuere. Cic.
Tyrannidẽ exercere. *Vide Tyrãny.*

a Fierce face, or a Cruell countenaunce.

Titanicus aspectus, Atrei oculi.
Torue micãtia flammis lumina.
Tetricus, formidabilis aspectus.
Gorgonei oculi.
Tenedius homo, prouerb.
τενέδιος ἄνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastely.

Atrociter, Ferociter.
Crudeliter. Centauricè.
Truci visu, terrifico sono vocis, ἀτικῶς. Gladiatorio animo.
Hostiliter. Inciuiliter.
Inhumaniter. Immaniter.
Imperiosè.

to Fight, to ioyne battaile, to Skirmish, to make vvarre.

Certare. Decertare.
Ferro rem agere, gerere.
Martem experiri.
Cruentũ in hostẽ stringere ferrũ.
Concertare. Confligere.
Immensa Christiani sanguinis iactura bellorum tumultibus collidi.
Marte totum concutiente orbẽ.
Certamine, ferro congredi.
Certamen gerere.
Committere bellum.
Infestis coire signis.
Ad pila venire.
Venire in aciem, dimicationem, certamen. *to come into the field.*
Congredi cum hostibus.
Descendere in prælium.
Collatis signis & versis gladiis depugnare apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo.
Manum conferre. Virg.
Pedem conferre.
Manum ferre, pro conferre. Virg.
In arenã, in certamẽ descendere.
Acriter pugnare.
Tanquam pro aris & focis dimicare.
Ferro rem decernere.
Confligere. Conflictari.
Belligerari. Bellare.
πολεμίζειν.
Præliari. Velitari.
Pugnare. πολεμεῖν.
Manum conserere. Luctari.
Ad manus venire, quod Græcis est, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.
Armis confligere, decernere.
Bellum gerere, versare, ducere.

Bellum mouere.inferre.
Facere pugnam,prælium.
Certamen,prælium,pugnam inire.*to Beginne the battaile.*
Concurrere inter se equites dicuntur quando manus conserunt infestis signis.
Bellum, pugnam, cædem, prælium,strages ædere.
Dimicare. Oppugnare.
Arma capere,parare,exercere.
Mouere arma.Conferre signa.
Concurrere.
Acie se accingere.
Mauortis opus exercere.
Inferre arma,apud Cic.
Cernere cum hostibus pro decernere.apud Plaut.
Suis auspiciis exercitū ductitare.

a Fight,a Skirmishe, a Battaile or VVarre.

Bellum. πόλεμος.
Certamen. Conflictus.
Pugna. μάχη.
Congressus. Arma.
Bellorum procella. Prælium.
Duellū non duorum tantū, sed multorū ipsorúmq; exercituū pugna,apud Horat.& Plaut.
Mars pro pugna poeticè.
Alias Dea Belli,quæ & Pallas.
Minerua,Gradiu⁹,Bellona,Enyo.
¶Pugnæ leues velitares.
ἀκροβολισμοὶ. Velitationes.
Tumultuariæ incursiones.
Excursiones importunæ.*Skirmishes.*
In velitationē irritare,*To prouoke.*
Et leuiter pugnare,lacessere prouocare prælij causa.
Præludere in pugna.
Iaculari. ἀκροβολίζειν.

a Filbert,or a Hasil nut.

Auellana,ab Auella ciuitate Cāpaniæ. Alarea nux.
Corilus. κόρυλος,arbor & fru[...]
Abellina.
λεπτοκάρυα. Nux pontica.
Nux prænestina. ἡρακλεωτικὸ[...]

to Fill,to Satisfie,

Saturare. Implere. ἆσαι.
Exatiare. Exaturare. Comple[...]
Latrantem,rugientem stomac[...]
exatiare. Replere. Supple[...]
Ad saturitatem vsq; omniū ci[...]rum genere explere ventre[...]
Ventriculum distendere.
χορτάζειν. ἐλαύειν. Satiare.
Explere. Farcire. Infarcire.
Ventrem sedare,lenire latra[...]
Horat. cum sale panis latr[...]tem stomachum bene len[...]
Famem cibo solari.
Nimia satietate distēditur ve[...]
¶ Satiatus. Satietate defessu[...]
Filled.
to Fill drinke, or vvine, vid[...]
Povvre.

Filthie,Foule Vnclean.

Fœdus. Immundus.
Illotus. Impurus.
Spurcus. Cœnolentus.
Lutulentus. Cœnosus. Fœtid[...]
Incestus a um. Opicus. Pollu[...]
Turpis. Maculatus.
Contaminatus. Sordidulus.
Sordidus. Collutulatus.
Defœdatus. Inquinatus.
Obscœnus. Corruptus.

Filthinesse,Vncleanesse.
Refuse.

Sordes,ῥύπος.& es ei.Immūd[...]
Sordities. Fœditas.
Inquinamentum.
Spurcitia & Spurcities. Squa[...]
Pedor. Illuuies. Retrimen[...]
Reiectamentum. Reiectane[...]
Quisquiliæ. Peripsemata.
¶ Ramenta. ῥινίσματα.
Scobes. Rasamenta.

Limaturæ. *Shauinges.*
Perriramenta. Strigmenta.
Decermina, omnium rerum pur gationes.

Finally at Lenght, at the last, last of all.

Vltimò. Nouissimò.
Ad vltimum. Nouissimè.
τελευταῖον.
Denique. Demum.
Postremum. Postremò.
Ad postremum.
Ad extremum.

to Finde, to gèt.

Inuenire adhibito consilio propriè. Reperire casu, fortuito.
Offendere itidem pręter opinionem, sicuti reperire.
Offendere imparatū aliquē. Cic.
Nancisci. apud Lactant. pro inuenire. Comperire.
εὑρεῖν. εὑρίσκειν. *Vid. plura in Ph. Ma.*

Fine dishes, vid. *Delicate meate.*

a Fine fellovve, vide Phr. Man.

Finely, vide *Trimly.*

the Fingers vvith their names.

Digitus. δάκτυλος.
Digitulus, & digitellus.
Articulus pro digito. apud Ouid. in Ponto.
¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus, quòd vi ac potestate multū polleat, Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος. *the Thūbe.*
Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum saliat, vt manu constricta videre licet, à Græco ἅλλω seu ἅλλομαι.
Index, digitus pollici primus, à veteribus salutaris dictus, Grecis λιχανός seu δεικτικός, quòd eo indiciū fiat si deprimatur, silentij. Si verò leuatus faciem versus flectatur, accessus signū sit, si in aëra leuatus auertatur, recessus indicium habeatur. *the fore finger.*
¶ Sequitur Indicem Medius ὁ μέσος δάκτυλος qui Græcis σφάκελος dicitur, diuersáque habet apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu Famosus: is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, Vnde apud Iuuenalem: Mediúmque ostenderet vnguem, quod in prouerbium abiit pro irrisionis nota. Dicitur præterea Impudicus, vocatur & Verpus à verrendo podice, Atticis καταπύγων seu καταπυγής. *the middle finger or great finger.*
¶ Inter medium & minimum est digitus qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρός, παράμεσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est, Græcis δακτυλιώτης seu ἐπιβάτης & secundum Politianum Misscella, deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidam è corde natus, vt tradunt Physici, *the leach finger, or ring finger.*
¶ Sequitur medicum seu Anularem μύωψ, id est minimus, cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis quod eo in mundandis auribus vti solemus, Græcè dictus ὠτίτης. *the litle finger.*

Finenesse of speache, vide *Elegancie.*

to Finishe, vide *Ende.*

Firme or sure, vide *Stedfast.*

the Firmament, vide *Heauen.*

a Fishe ponde or stevve.

Piscina. Viuarium.
Ichthyotrophium.

a Fisher boate.

Lembus. Horia.
Nauigium piscatorium.
Lembunculus.
Nassa, ἀρπεδόνη Græcè.

Fit, vide *Apt*.

a Flapper, or a Flappe for vvinde.

Ventilabrum.
Flabellum. ῥιπίδιον.

Flashing, vide *Lightning*.

a Flatte hande.

Manus vel palma porrecta.
Manus lata atq; extẽsa, explicata.
Contractam verò vel compressam manum, pugnum vocamus. *a Fist*. δράξ.

to Flater, to Speake faire.
to Allure vvith faire vvordes.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri.
Assentari. Obsecundare.
Arridere. Adulari.
Palpare. Palpitare, cum actõ.
Parasitari. παρασιτεῖν.
Allectare blanditiis attrahere, inducere, inuitare. Delectare, Subinuitare, Lenocinari per translationem.
Pellicere, Præmiis aliquẽ inuitare.
Lactare, per translat. vt, Nisi me lactasses amantem. Terent.
Duci phaleratis dictis.
Palpum obtrudere.
Gnathonem agere Terẽtianum.
ὑπαικάλλειν. γναθίζειν.
Sublinire os. Placentia loqui.
Supparasitari.
Parasitastrum agere.
Fumum vel fumos vendere.
Oleum vendere in Euangelio.
κολακεύειν. κερκωπίζειν.
ἀδελφίζειν.
Vitiis molliore oratione blandiri.
Palpo percutere.
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere.
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta. Thus pedere.
βδέειν λιβανωτόν. *Vide Phr. Ma. & sup. Allure.*

a Flatterer, a Flearer, a Smelfeast.

Assentator. κόλαξ.
Palpo onis. Palpator.
Palpitator. Adulator.
Fumum oleúmve venale habens.
Gnatho. Gnathonem agens.
Gnathonicus. Blandiloquus.
Parasitus. παράσιτος.
Ventris causa gnathonicam exercens artem. Ciniflo.
Adulatoris notam ferens.
Oleum in auriculam ferens.
Ventris causa, aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terẽtiani: Ait, aio, negat, nego.
Ficum petens, prouerb.
σῦκον αἰτῶν vt vulgus in hodiernum vsque loquitur. *He vvould faine haue a figge.*
γλωσσογάστωρ. linguã habens venalem. Cænipeta.
Assentatores vocat Phocylides.
τραπεζοκόρους, ἑταίρους mensiperas socios, illorum odas psallentes quorum panem comedũt, qui inquam assentatores in malis fouent plerumque, magnates, & quasi puluinar scabiosis illorum brachiis subiiciunt, loquentes placentia. *Vide Allurer.*

Fleame, vide *Spittle*.
Fliche of bakon, vide *a Gammon,&c*.

a horse Flye.

Oestrum. οἶστρος.
Asylus. Tabanus.

to Flye, to Runne avvay, to Escape.

Fugere. Aufugere. Auolare.
Capessere, dare fugam. Euitare.
Dare terga fugæ, apud Ouid.
νῶτα δοῦναι. Dorsum dare.
In fugam conuerti, diffundi.
Tergiuersari. Arripere fugam.
τὰ νῶτα μεταβάλλειν.
Dare, mandare se fugæ.
Terga dare.
Fugam capere. ἀποφεύγειν.
Pedē retro ferre. Dare se retro.
Referre pedem ac retrahere.
In fugam se coniicere, conferre, dare. Profugere.
Pedibus salutem quærere.
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam. *To prepare to Flye.*
Meditari, Græcè μελετᾶν τὴν ἀπόδρασιν.
Talaria induere. Fidere pedibus.
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga rebus suis consulere.
Vela dare met. pro aufugere. Vir.
Proiicere vel coniicere se in pedes.
Cauū siue volá pedis ostendere.
Calcaneum ostendere.
τὸ κοῖλον τοῦ ποδὸς δεῖξαι.
Terga vertere, freq. apud Historiographos, & in Bibliis.
Postico discedere, sibíque consulere.
Suffugere, *To Slip avvay.*
Conferre se apud Cic. pro confugere. Proripere sese conspectu alterius.
Quo nunc se proripit ille? apud Virg. *VVhether runneth he, vvhether snecketh he, or creepeth out of the vvay.*
Maturare fugam, apud eundem.
Vide Escape & plura in Ph. Manutij.

to Flye, as a birde.

Volare. πέτεσθαι.
Volitare. Sulcare aëra.
Æthereas carpere vias.
Euolare. In altissima se tollere.
to put to Flight, to Driue avvay.
Fugare. Conuertere, vertere, agere in fugam. Dare in fugam.
Expellere, *Vide to Ouercome.*
to Fling, vide *to Shoote or to Cast.*

to Flite, vide *to Bravvle.*

grieued vvith the Flixe or Laske.

Foriolus. Disentericus.
Ventris profluuio laborans.
Ventrem habens solutum, laxum, fluidum, liquidum.
Subiacens passioni fluidæ egestionis.
Cœliacus.
Aluum habens solutam, citam, laxam, plus satis egerentem.
¶ Ciere, soluere, ducere, laxare aluum, *To driue into a laske: to make the bellie loase, or make one goe to the stoale.*
Citare aluum, sæpe laxare.
Solutus in fluxum venter, vires corporis euiscerat. Cyprianus.
to Flourish, vide *to Grovv*, & Phr. Manutij.

to Floute, vide *to Mocke.*

a Floude.

Restagnatio. Æstus.

Augmentatio, incrementũ fluminum. Inundatio.
Æstuatio. Exæstuatio.

a Fluter, vide *Piper*.

a Foe, an Enemie, or Aduersarie.
Inimicus. ἐχθρὸς.
Hostis. ἐχθροδοπὴς.
Aduersarius propriè in iudicio.
Perduellis, apud Plaut. Æmulus.
Grauis aduersarius. i. potens.
Infensissimus hostis & aduersarius.
Capitalis inimicus.
Infensus, id est, vehemẽter irat⁹.
Infestus. i. permolestus, qui alicui malum infert.
Inimicitias, simultatem gerere, exercere, *To beare ill vvill. Vide Phr. Man.*

to Foine, to Pricke, to Sting, to Thrust.
Cuspide, gladij mucrone petere, pungere.
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, inuadere, ἐκ διαλήψεως. i. punctum.
¶ Cæsim petere hostẽ, apud Liu. *To Strike, to cut.*
Cæsim ferire, apud Virg. (sim.
Cęsim lãcinare. ἐκ καταφορᾶς. i. cę-
¶ Ictũ gladio recipere, est repellere, auertere. *To keepe of a blovv.*
Infestis inter se hastis concurrere, *to Foyne nimbly.*
Valida concurrere lõgius hasta.
Exercitus Liuio decurrere dicitur quando lancea certat.
Validis vibrare hastilia neruis.
Aperto currere campo, *To Runne.*

Folke, or People.
Plebs. Plebecula.
Plebes, antiquitus. Populus.
δῆμος. Vulgus. εἰκαῖον.

a Folde, vide *a Sheepecote*.

to Follovv, to go after.
Comitari. Sequi. Subsequi.
Insequi pro subsequi ponitur.
Comitẽ se prębere, vel adiũge
παρακολουθεῖν.
Adesse. Sectari. Assectari.
Assectari officij gratia; *For hono sake to vvatte vpon.*
¶ Et succedere. Subire. Subeu morbi tristísq; senectus, Vi
to Follovv his lust, or his ovv minde and fancy, to do vvh he vvill, or list him selfe.
Facere vt lubet, vt libet, qu quis velit.
Vtcunque lubitum est animo f cere.
Ex animi libidine facere.
Vtcunque fert animus, vtcunq visum est agere. ἀλογ νωμᾶν.
Sequi animi impetum, suam vo luntatem. Arbitrio suo viuere
Animo morem gerere.
Obsequi animi desiderio.
Pro arbitratu & arbitrio suo fa cere, agere.
Explere animum suum.
Facere ingenium suum. Plaut.
Animo obsequi suo.
Audire se pro auscultare sibi.
Ex animi sententia rem agere.
Ex sua facere sententia.
Suo viuere modo, apud Terent.
Prope adest, quum alieno mor viuendum est mihi, sine nunc meo me viuere interea modo
Indulgere animo affectibus suis
Omnia sua libidine, suísque vo litatibus metiri. Eras.
Liberè viuere.
Ferre vota sua secum. Ouid.
Summam habere votorum, *To haue his vvill.*
Seruire, inseruire cupiditatibu affectibus, libidini suæ.

Suis legibus, sibi probatis & cõplacitis viuere legibus.
αὐτονομεῖσθαι.

to Follovv, to Imitate.

Sequi, ad mores corpúsque refertur.
Imitari ad mores, dicta, factaq;.
Sectari ad disciplinas pertinet, vnde sectæ nomen.
Æmulari significat etiam sectari, & iisdem rebus studere.
Instare alicuius vestigiis. Plin.
Zelare. Consectari.
Legere vestigia, Poëticum.
Inhærere vestigiis, insistere.
Sequi, insequi vestigia.
E vestigiis sequi.
Vestigiis adhærere.
ἀκολουθεῖν cum datiuo.
ἐπιβάλλειν. Insectari.
Insequi & persequi in bonã etiã partem accipiuntur, pro continuè perfectéque sequi.
Vita exprimere.
Sapere patruos prou. pro parentum aut veterũ mores imitari.
Præbere se imitatorem æmulúmque virtutis paternæ.
Moribus referre.
Mores auitos imitari.
Exemplum capere, apud Teren.
Alicuius exemplum æmulari, apud Erasmum.
Alicuius vestigiis ingredi. *vide multa in Phr. Man.*

a Foole, or Foolish, Vnvvise, Daft.

Stultus. μῶρος. Amens.
Demens. Fatuus. Stolidus.
Bliteus. Stupidus. Insulsus.
Insipidus. Imprudens.
Indoctus. Ineptus. Delirus.
Hebes. Tardus.
Obtusus. Temerarius.
Rationis expers, inops.
βλιτόμας. βλιτομάμας. ἄφρων.
Bœoticum ingenium. Crassus.
Infrunitus vel per o infronitus.
Bucco onis, apud Plautum.
Vecors. Bardus.
Excors. Morio. Idiota.
Insulsus. Blax. βλάξ.
τὸ μῦ ἔλαχε, qui My sortitus est, in stultum enigmaticè dicebatur quod Moros græcè, i. stultus, primã literã græcã My habeat.
Nabal.
Stultior Militide, Moricho, Corœbo.
Stultior Terebintho.
Impos mentis, animi.
Haud sanæ mentis.
Ratione carens.
Sensuum inops. Insensatus.
Insipiens. Infatuatus.

Folishnesse, Trifles, Toyes.

Delyramentum.
Delyrium insulsum.
Nugamentum. Figmentum.
Vafr amentum. Hiberæ neniæ.
Nugæ. Affaniæ. Liræ.
Nugalia. στωμύλματα.
Nugatoria. Gerræ Siculæ.
Stulta blateramenta.
Nugę, neniæ fœminæ, aniles, futiles.
Gerræ muliebres, Res risu digna.
Apologus Alcinoi.
Commentitium.
Bullatæ nugæ.
Tricæ apinæ.
Fabulamenta somniis similia.
Somnia. Cæca insomnia.
Fabulæ aniles, futiles, inanes, nihili, ineptæ.
Vana anicularum deliramenta.
Ridicula. διστωπικά.
¶ Consarcinatis fabulamẽtis seu gloriosis mendaciis aliquem explere.

to vvaxe Foolish, or to become

a Foole.

Stultescere. Obbrutescere.
Dementire,Delira fari,Lucre.
De mente exire.
De sapientia excidere.
Desipere. Desipiscere.
De rationis potestate exire.
ἀφραίνειν. παρανοεῖν.
Delirare. παραγηρᾶν.
Sensibus alienari. *vide to Dote.*

to play the Foole, or the gester.

Agere stultum,morionem,festiuum,fatuum.
γελωτοποιεῖν. Præbere iocos.
Mouere risum. Agere nugas.
Stultis dicteriis silentium, ac cōpotationibus tristitiam discutere,Eras. Facetias facere.
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas.
Facere se bardum Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

¶Infatuare. ἐκμωραίνειν.
Fatuum,dementem facere,apud Plautum.
Dementare. ἀπομωροῦν.
Ex stulto insanum facere.Terēt.

To make one a very foole.

Alicui farcire centones.

Foolish, Vnwise, vnsauerie.

Rationis expers. Parū cordatus.
Corpus sine pectore,Horat.
Nihil vltra vulgum sapiens.
Caput cerebro vacuum.
Ratione carens.
Excors. Vecors.
Vesanus. Delirus.
Imprudens. Nullius iudicij.
Parum compos sui.
Cerebro carens.
Animo parum valido,apud Sall.
Insano cerebro. Infrunitus.
ἄφρων. Mente captus.
Impos mētis. Non sanæ mentis.
Stupidus. Margites.
Stipes sine sensu , sine sapore,c linguis.
Embarus. ἔμβαρος.
Cōmuni sensu carens,apud Hor.
Vappa metaphoricè.
Cæcus auribus,in prouerb.
Communis sensus quia appare oblitus.

Fooles, or Gesters.

Stulti. μῶροι. Mori.
Moriones. Bardi.
Mimi. Circulatores.
Biaces. Morionem agentes.
Gesticulatores.
Risus concitores.
γελωτοποιοί. Ridiculi nugatores.
Scurræ. βωμολόχοι.

to Forbidde.

Interdicere. παραγγέλλειν.
Inhibere ne rem cœptam prosequamur.
Prohibere ne facere incipiamus.
Vetare. Cauere.
Cauere graui senatusconsulto.

with all Force, and Power, vide

with Might & maine.

to hold or keepe by Force.

Manuum vi,iustum metiri velle. τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τῇ διὰ τῶν χειρῶν ὁρίζεσθαι.Hesi.
Rem vi,non iudicio gerere.
Frameis & gladiis fidem de foro,ius de tribunalibus, authoritatem de repub.auferre.
Lege manuum non ex præscripto legum rem gerere.
Ius in manu reponere.
Ferro quippiam diuidere, decernere.
Capillis , auribus , obtorto collo trahere.Vi perpellere.
Cētauricè,Ciclopū more facere.
Rem legibus neglectis pro sua libidine gerere.

For euer, vide *Euerlasting.*

to Forget.

Obliuisci.
Effluere.
Ire,abire in obliuionem.
Capere obliuionem.
Labi è memoria,è pectore.
Dare ventis.
Ducere obliuia vel obliuionem.
Poët. Obliuioni dare,tradere.
Vino inscribere.
In vento & rapida scribere oportet, apud Catul.
Ventis tradere,Horat.
Delere ex animo.
Ex animo reuellere, eiicere.
Imis ceris eradere,
Sapientiæ est atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis rei dispendiũ.
Nam rerum irrecuperabilium summa fœlicitas, est obliuio.
vide Phr.Man.& sup.to Dote.

to make Forfet, vide *to Confiscate.*

Forgetfull.

Obliuiosus. *Obliuious.*
Immemor.

to be Forgotten: to make forgotten.

Æternùm Lethes tegi sub amne.
Interire à memoria hominum.
Iacere in obliuione.
Obliuionem veterum amicorum inuehere.
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere.
Rebus gestis offundere obliuionem.
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my Remembraunce or Minde.

Excidit animo. Excidit.
Effugit. Oblitus sum. Aufugit.
Fugit me. Effluxit. Defluxit.
Cœpit me obliuio.
Obliuio sustulit, abstulit illa, id est penitus oblitus sum.
Laticem omnem Letheum aridulis ebibi faucibus. Venit in obliuionem.
Obliuio intercepit.
Excessit è memoria.
Elapsum est memoriæ, menti,ex vel è memoria.
Effluxit memoria, à liquorum flexu ducta metaphora.
Memoria excidit.
Ventis & auræ mandatum.
In teneras euanuit auras.
Cribro excepi, non in dolio.
Memoria non retinui.
Inscripsi vino.
Non rite audita recordor.Virg.
Omnia non memini, mens est mihi debilis, Ista vix teneo.B.
Mantu. Effluxit ex animo meo.
Euulsum ex omni memoria vitáque nostra.
Nomen loci, authoris, viri subterfugit mihi. Fugit exulatum pectore meo.Cic.
Hæc me fugiunt, id est, non recordor.

to Forgeue or Pardon an offence.

Condonare culpam, crimen & donare simplex. Reatum facere gratiam.
Dare erratorum veniam.
Ignoscere admissum.
Condonare præteritum erratũ, peccatum,malefacta.
Tribuere veniam errori.
Mittere noxam. Terent.
Remittere culpam, delictũ, noxam,vulgus dimittere dicit.

Indulgere. Veniam dare.
Offensam dimittere, seu potius remittere.
συγγνώσκειν. συγγνώμην ἔχειν, vt tradit Bud. Et ab aliquo veniam petere, orare, παραιτεῖσθαι συγγνώμην παρά τινός, est deprecari culpam, pœnā, noxam.
Facere gratiam delicti, apud Sal.
Condonare supplicium. Cic.
Offensiunculam remittere.
Concedere, apud Cic.
Relaxare, Laxare, Resoluere.
Absoluere nexu criminis.
Rumpere nexum vinculi, id est, peccati.
Dare indulgentiam. Plin.
Dare remissionem criminum.
Ferre veniam offensis, frequentia in sacris literis.
Animaduersionem remittere, pro condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere.
Sarcina pōderū premētiū leuare
Eximere noxæ, pœnæ.
Eximere nomē de tabulis, quod vulgo absoluere dicimus reū.
Liberare scelere.
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa. Tui causa.
σὴν χάριν. πρός χάριν σου.
In tuā gratiā, pro quo nōnulli vsurpāt has voces Respectu, & cō templatione tui, minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa.
Meo vel nostro nomine.
Mea ex parte. Meis verbis.
In meam gratiā. In rem nostrā.

a Forme, a Shape, a Shoemakers Last, or Least.

Forma. Formula.
Exemplar. Typus.
Figura. Archetypus.

a Fornace, vide *Ouen.*

a Forrest, a Parke, or VVodde.

Saltus. Lucus. Nemus.
νέμος. Sylua. ὕλη.
Distinguunt fateor nonnulli, sed differentia confunditur.

to Forsake, to Faile, to Lacke, to Yeelde, or Turne to the contrary part.

Descire. Desciscere. ἀφιστάναι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica. Vindicare libertatem.
In oppressionem tyrānidis arma sumere. Nouis rebus studere.
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem.
Colla iugo subtrahere. Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
Sese recipere, vindicare in libertaté.
Imperium detractare.
Seruitutis iugum excutere.
Transfugere.
Deficere ad Francos. ad Turcā.
Conferre se ad hostes. Cic.
Deficere ad regem, Sallust.
Transire ad hostes.
Hinc trāsfuga, perfuga, defector.

to Forsake or resigne his office, to geue ouer or go from his Office.

¶ Abire pretoratu, tribunatu, magistratu, consulatu. Defungi.
Ablegare vel abdicare se magistratu, cōsulatu, functionib. dignitate sua nōdū ad plenū functa defungi. Deponere magistratū.
Renūciare magistratū.
ἀπιέναι ἀρχῆς, ἢ παραλύειν.
Longum valere, iubere.
Decedere de dignitate, de officio.
Ab officio recedere. Cic.

to Forsake, vide *to Leaue*, & plura in Phr. Man.

to Forsee, vide *to Perceiue, Circumspect*, & Phr. Man.

Forsvvorne, vide *False*.

Fortresses, strong holdes, or Bulvvarkes.

Munimenta. Munitiones.
Propugnacula. ἕρκιον. ἕρκος.
ἐπιτειχίσματα. Fortalicia.
Valla. Præsidia. Castella.
ἐρύματα. Castra. Turres.
Arces. Aggeres. Septa.
Refugia. Loca munita.
Defensacula.
Minæ murorum ingentes. Virg.

Fortune.

Sors. Fors.
Τύχη. λάχον. Alea.
Euentus. Exitus. Casus incertus.
Varietas ambiguitásq; fortunæ.
Fortuna, quàm Budę. vocat stolidam ac proteruā rerū humanarum arbitram. *Vide Phr. Ma.*

Fortunately, vide *Luckely*.

to trie the Fortune, or to Aduenture vpon fortune.

Stare fortuna.
Fortunæ se suáque permittere.
Rei exitū experiri. Tentare fortunam. Fortunam periclitari, apud Cæsarem. ἐκκυβεύειν.
Venari, experiri fortunam.
Iacere, iactare aleam, *to Hazarde, to Venture, or put in Aduenture.*
κύβον ῥίπτειν. διακυβεύειν.
Sene. Quod sors feret, æquo feramus animo. Superanda omnis fortuna ferendo est, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere.
Auræ blandienti vela pandere.
Subiicere rem fortunæ.
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio.
Belli virtutem, euētum experiri.
Vela ventis permittere, apud Quintil.
Fluctibus dare ratē, apud Senec.
Ferri procella apud Virg. Ænei. pro pati ius fortunæ prout alea casúsq; temerarius tulerit.
to vvauer in the ballance of Fortune.

ill Fortune, grieuous Aduersitie.

Res, fortuna aduersa, contraria, incommoda.
Grauis fortuna, reflans, aduersa.
Res afflictæ. Malum substan.
Infortunium. ἀτυχία.
Aduersitas.
Malū Lemniū. Ogygiū, Tragicū.
Lerna. Ilias malorum.
Calamitas. Casus. Acerbitas.
Mala malis succedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vno ex malo plura cōsequūtur.
Cui aduenit vnum, non aduenit solum.
Hinc etiam poëtis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.
to haue ill Fortune, or ill lucke.
Infortunia pati. Fatis exerceri.
In salo huius vitæ circumflantibus agitari procellis.
Aduersis premi.
Ferri in præceps, præcipitium.
Conflictari incommodis multis & magnis. Cic.
Malo infortunio perire.
Facultatibus labi. *to Decay.*

Forthvvith, vide *Out of hande.*

Foule, vide *Filthie.*

to make Foule, to [illegible]*ay filthily and sluttishly, to Defile.*

Contaminare. Deformare.
Attaminare. μιαίνειν.
Temerare. Maculare.
Inquinare. Scelerare. Polluere.
μορύξαι. Inficere.
Impiare. Coinquinare.
Oblimare metaphoricè. Violare.
Sordidare. Vitiare.
Collutulare. Inceſtare.
Cloacare. Prophanare.
Conſpurcare. Turpare.
Tetrare. Deturpare.
Fœdare. Defœdare.
Spurcum, fœdum reddere, vel turpe.
Gregem ſanctum contagione polluere.
Sufficere purpuram. Cic.
Leſbiari. λεσβιάζειν.

Foules, vide *Birdes*.

to Fray, vide *to Abash*, *to Feare*.

the Frayte, payed for cariage.

Naulum. Merces nautica.
Portorium, & Portorion.
Porthmion græcis.
Porthmeus diſſyllabum & portitor, *a Barge man, or vvater man, or a Carrier.*

a Franke benefite, vide Phr. Manutij.

a Fraternity, a Brotherhood.

Contubernium. Sodalitas.
Conuentus. Conuenticulum.
φρατρία. Græcè.
A Diuis paſſim apud nos cognomenta habent.
Ineptiunt prorſus qui confratrias vocant. Phratria enim vocabulum Græcum eſt non deductum à fratribus, vt autumant.
Contubernales, epulones, coëpulones, ſyſſitos, ſodales ſaginandi plerunque ventris gratia ita conuenientes Græci φράτορας vocant.
Phratriarchus, φρατρίαρχος eſt præfectus, præpoſitus & princeps fratriæ, *the Deane or VVarden.*
Curia ſimiliter ſignificat, *a Brotherhood.* Vnde curiales & Tribules.

vvithout Fraude or deceit, vide *VVithout, &c.*

Free, or at Libertie, his ovvne man.

Liber. αὐτεξούσιος.
Sui iuris. Suæ poteſtatis.
Suæ tutelæ. αὐτοκράτωρ.
Sui arbitrij. ἐλεύθερος.
Patria poteſtate ſolutus.
Dominationi nullius parens.
Suo iure libertatéque vtens.
Ingenuus. Perſius: Meus à prætore receſſi.

Free from ſubſidie, trouble, vide Phr. Man.

Freely, vvithout Diſſembling euen as I thinke.

Ingenuè. Liberè.
ἁπλῶς. ἐλευθέρως.
Ex animo. Citra fucum.
Renudatis animi penetralibus.
Recto pectore. Aperto pectore.
Vera fronte. Simpliciter.
Citra diſſimulationem.
Rotundo ore. Tutò.

a Freedome, vide *Refuge and Village.*

Franticke, vide *Mad.*

to Frie, vide *to Roſt.*

a Frying pan.

Sartago. Frixorium.
Patella. τήγανον.
Frictorium. φρύγανον.

Friendship, Amitie, Good vvill.

Amicitia. φιλότης.
Familiaritas. φιλία.
Beneuolentia. εὔνοια.
Necessitudo. Vsus.
Conuersatio.
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur. Sicut & Charitas à Cicerone pro amicitia, & beneuolentia, ac Consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.
Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Virgilio. Hinc limine pelli, limine submoueri.
Eliminari, excludi, *to be Thrusted out.*
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipsis propè cunabulis vna cum ętate accreuit, *Olde acquaintaunce, vide Phrases Manut.*

a Friende, an Acquaintaunce.

Amicus. φίλος.
Familiaris. Coniunctus.
Charus. συγγενής.
Quicum bene conuenit.
Necessarius seu potius pluraliter.
Necessarij, amici & quibus vti familiariter solemus.
Coniunctissimus.
Iuratissimus. Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia.
Arctissimo, sanctissimóq; necessitudinis fœdere copulatus.
Affixus lateri alicuius.
Necessitudinis nexu tenacius astrictus.
Quicum necessitudo intima atque arctissima.
Est singulari in me beneuolentia.
Consuetudine iunctissimus, qui cum maxima familiaritas intercedit.
Alicui toto pectore deditus, *a Harty friend.*
Certus, fidus amicus, prouerb.

to be Friendes, or to vse ones friendship, or familiarity.

Vti quopiam familiariter.
Habere arctissimam vel amplã cum aliquo necessitudinem.
Summa alicui familiaritate coniungi.
Amicitiam bene vinctam habere.
Vti consuetudine.
Consuetudine, amicitia deuinciri.
Complecti aliquem familiaritate arcta.
Continuam cum quopiam fouere familiaritatem.
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vsus multus est: mutuáque inter nos beneuolentia, *vide Phr. Man.*

to get, or to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam.
Coniungere. ἐξαρτᾶν.
Deuincire sibi aliquẽ amicitia.
Inire amicitiam.
Adsciscere amicitiam.
Iungere se alicui fœdere amicitiæ.
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicuius.
Emereri amicos.
Amicitiæ fores aperire.
Iungere amicitias, familiaritatẽ.
Officiis prouocare, beneuolentia allicere.
Familiaritate deuincire, implicare.

Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem.
Captare beneuolentiā, gratiam.
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem.
Amicitiam conciliare.
Conciliare, iungere sibi aliquem fuluo munere, id est, auro.
In fœderis societatem trahere.
Amicitiam parere, gignere.
Gratiā alicuius sequi, est amicitiā ambitiosius captare, ambire, apud Cæsa. Sic gratiā quærere, aucupari, inquirere, apud Cic. Et similiter gratiam acquirere, consequi, apud eundem.
¶ Amicitiam cōfirmare, firmiorem reddere, conglutinare connexa sibi pectora, strictiore adhuc commissura conglobare. *Vide to Pacifie.*

to breake or to vndoe Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare, funditus euertere, deponere, extinguere, labefactare, discindere.
Soluere amicitiæ vincula.
Amicitiæ tesserā frāgere, cōfringere, perfringere, labefactare.
Scindere necessitudines sanctissimas.
¶ Inimicitias indicere, denunciare, suscipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a garment.

Fimbriæ. κράσπεδα τά.
Laciniæ, cæsuræ vestiū extremæ particulatim decoris gratia concisæ. *Fringes.* Limbelli.
Peniculamenta. Limbi.
Limbuli. φυλακτήρια.
Extremitates, orę vestiū ὤα ϗ ὄά.
Instita, *the Hemmes, or vvelts.*

From henceforth.

Deinde. ἔπειτα.
Deinceps. Sub hæc.
Dein. ἐντεῦθεν. Exin.
Post. Postea. Posteaquam.
after, aftervvards, after that.
Vbi. Dum. At vbi. Simulac.
Vt. Simulátque. *As soone as.*
ὡς δὲ τάχιστα. Simul vt.
Tum proinde, apud Virg.
Interposito, interiecto deinde temporis spatio.
Mox ꝑ eodē frequēs apud Plin.
Dehinc pro deinde apud Sall.
Secundū cū accusatiuo pro post frequēs est: Secundū eā pugnā.
¶ Postea, multis labentibus annis. *a great vvhile after.*

to be Frosen.

Gelari, apud Iuue. Congelari.
Gelascere. πεπηγέναι.
Congelascere. κρυσταλλοῦσθαι.
Durari glacie. λαγηροῦσθαι.
Gelu cōstringi, astringi, durari.
Densari frigore.
In glaciem conuerti. Glaciari.
Asperitate hyemis densari. *Vide to vvaxe Harde.*

to Frovvne, vid. *to looke Sovverly*

Frovvarde, Crabbed, VVayvvard.

Difficilis. δυσάρεστος.
λευγαλέος, μεμψίμοιρος.
Morosus. Querulus.
Querulosus. Grauis. Molestus.
Tristis. Onerosus.
Cilicum moribus vtens.
ἐγκλιζόμενος. στυγερός.
Insuauis moribus.
αὐθέκαστος. κεραβόλος.
Homo suorum morum.
Expers sensus communis.
Suis moribus, suo quodam instituto viuens.
Difficillimis moribus.

Intra-

Intractabilis.
Qué ne bestiæ quidem ferre possent.
Qué non tolerent centū Ægyptij.
Iniucundis,asperis moribus.
Et prouerbialiter.
Leberide scabrosior vel asperior
Thymbra victitans.
Echino asperior.
Totus echinus,asper.
Et præposterus,peruersus homo.
Vide Ph.Man.

a Fruitfull, a Fertile or Battle grounde.

Terra ferax. Fœcunda.
Opima. Luxuriosa.
καρπογόνη.
Omnium ferax. Fructifica.
Fertilis terra,pinguis,diues, frugifera, læta, alma. Omnipara tellus, Solin. de Creta insula Larga vitis, mira soli indulgētia,arborarij prouentus abundātes.Idē de India.In anno bis æstatem habet,bis legit frugē.
Ager Rheticus bonus frugibus, opimus & ferax.Idem.
Solum diuitem fœtum prouentū effundens,præfœcundum.
Prępinguis,vber gleba,Fructuosa Fructifera. καρπόφορος.
Lætissimum latifundium.
Tellus,ager vbertatis inexhaustę.
σάμφορος. Terra, ager restibilis, παλιμφυής,Restibilem fœcunditatem adferens.
Terra benigna,pro feraci,& fructus abunde reddente, apud Plin.ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus,nullus ager feracior.
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert,fructum,sementem.
Fructum ædere.καρποφορεῖν.
Fruges fundere, fructificare,fructum ferre, *to bring forth frutes.*
Dare fœcunditatem terris.
Vberare,fœcundum,vber facere.
πιαίνειν.*To make fruitfull.*

Fruitfulnesse, vide *Fertility.*

to make Fruitiō, vide *to Enioye.*

Full, Replenished.

Plenus. Distentus.
Repletus. Refertus.
Satur. Tumidus.
Tumidis nauigare velis, *to Sayle vvith full sayles.*

Funeralles, solemnities at ones buriall.

Funeralia. Sacra funebria.
Iusta exequiarum,apud Cic.
Supremi diei celebritas.
Exequiæ. Officium funebre.
Parentalia olim dicebantur & Iusta funebria. Feralia.
νομιζόμενα. ὅσια.
Parentationes.
Et inferiæ,apud Virg. pro sacrificiis quæ Manibus. vmbris seu inferis à veteribus soluebātur.
ἐπιτάφια.
Feralis pompa,id est, exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur.
Et cultus feralis pro funebri & lugubri.
¶ Epicedium, Threnodia,Carmē funebre,exequiale,Ouid.

to keepe a great Funerall or Buriall.

Iusta celebrare, soluere, persoluere,perhonorificè.
Iusta funebria,honores funebres agere,peragere,regio sumtu.
Funebre officium exequi.
Mortualia soluere officia.
Exequias facere, seu celebrare, peragere. Celeberrima parętatione peragere funus, funeris

exequias.
Exequiari etiam dicitur.
καθαγίζεσθαι. Supremis exequias ducere, dare. Soli.
Parentare parentibus.
Exequi vxorem defuncti. Plaut.
Inferias facere. soluere.
Funus satis amplum facere, Cic.
Iusta facere, conficere magnificè. Sallustius.
τὰ νομιζόμενα ποιεῖν.
Vita defunctis iusta solemni more facere, exoluere. Ferre suprema alicui. Et cineri ingrato suprema ferebant, apud Virg.
Defuncti manibus parentare.
Funus magnificum deducere.
Ducere pompam funebrem.
Instruere pompam.
Ire, prodire in pompam funebrē.
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, *to keepe a Buriall.*
Prosequendo exequias honestare. apud Ambros.

a Funnell.

Infundibulum. χώνη. Epichysis.
Colum pro eodem.

Furie, vide *Anger.*

Furious, vide *Madde*, & Phr. Manutij.

Furthermore, Beside all this, Also, Moreouer.

Quin. Quinetiam. Nunc. Iam.
Tum. Adhoc. ταῦτ' ἄρα.
Adhæc. εἰς ταῦτα. Etiam.
Super hæc, apud Suet.
Super hęc omnia. Item. Itémque.
Præter hæc & hæc præter. Itidē.
πρὸς δὲ τούτοις. Insuper.
Denique. Vltra. Præterea. Vel.
ἔπειτα. Similiter. Tum.
Porro autem. Dein. Iam vero.
Eodem pertinet.
Sed pene exciderat.
Neque vero te N. prætereo. Ci
Quod ad reliqua pertinet.
Age vero.
πρὸς τούτοις, προσέτι.
Accedit his. Accedit ad hæc.
Huc accedit. Huc pertinet.
Superest. Reliquū est. Huc tēd
Huic confine est. Non dissimil
His finitimum est. *Vide Moreou*

G

to Gadde and iette vp and dovvne.

Volitare & vagari in foro, Cic.
Hac illac itare & circumcursa cursitare.

a Gaill, vide *Prison.*

to Gaine, to VVinne, to Profit

Facere lucrum & reportare.
Frugem accipere.
Capere, facere emolumentum decerpere. Facere rem, frugem.
Parare compendium. Referre fructum haud contemnendū.
Demetere commoditatem.
Colligere vtilitatem ex re multum frugifera, quę commodo vsui, emolumento sit.
Maximè operæpretium facere re aliqua.
Fructus sat vberes copiosósque metere.
Colligere fructus non paucos.
Non mediocrem vtilitatem comparare.
Capere fructum. Cic. Magnorum meorum laborū, multarúmque vigiliarum fructū cepi maximum id est, vtilitatē maximā.
Amplo fœnore compendium facere.
Adiumentum importare. Cic.
Vectigal magnum alicui adferre.

Vectigal facere.
Luculentam colligere messem.
Facere, capere messem, Proficere
Facere profectum.
Fructum percipere, capere.
Adipisci, comparare commodū.
Vtilitatem adferre.
¶ Commodis seruire, consulere.
Circa emolumēti messem vigilare, *to Gape after profite and gaine.*
Prospicere sibi. Sui rationem ducere. λόγον ἔχειν.
Suis seruire commodis.
In futurum in posterum consulere sibi.
Rei familiari insudare, seruire, *to seeke his ovvne profite.*
Habere rationem rei familiaris, quam delabi sinere flagitiosum, vt scribit Cicer. *Vide Phr. Man.*

Gaine, VVinning, Profite, or Vauntage.

Lucrum. κέρδος.
Lucellum diminutiuum.
κερδύφιον. Compendium.
Emolumentum. Fructus.
Fœnus. Fœnusculum.
Vtilitas. Quæstus. Vsus.
Vsura. Aucupium.
Impendium pro eodem, apud Varronem. *Vide Phr. Man.*

a Gammon or a Fliche of bakon.

Perna fumo indurata.
Coxa suilla fumosa. Petaso.
Petasunculus diminutiuum apud Iuuenalem. πτέρνα.
Succidia. *a fliche of bakon.*

to Gape, to Chinke or Chappe.

Findi. Diffindi.
Aperiri. Hiare.
Dehiscere. Fatiscere.
Hiare æstu, ariditate humus seu flores dicuntur.
Agere rimas. Deduci rimis.
Ducere rimas, apud Ouidium.
Tenui rima fissus apud eundem.
Hiulcare. Catullus. Cum grauis exustos æstus hiulcat agros.
¶ Hiulcū nimio calore deductū.

the Garde of a Prince, as, the Queenes garde.

Stipatores. Apparitores.
Fascium baiuli. ῥαβδοῦχος.
Somatophylaces. Liburni.
Satellites pedestres.
Doryferi, à ferendis hastis.
Latrones & laterani olim, quod principum stiparēt latera vocabantur. qui nunc latrones à latendo dicuntur. Lictores.
Equestres corporis principis custodes Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebāt, vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, [illegible]uti Græcis ἱπποτοξόται defendendi causa principem stipantes, circundantes, ex equo sagittarij, apud Cæs. li. V. de Bello Afric. Cum sagittariis ac funditoribus, hippotoxotísque compluribus.
Quadruplatores.
Delatores. Emissarij.
Emissitij, Exploratores, Coricæi idem ferè. *Espiers or spies.*
ὠτακουσταί.
¶ Latus suum armatis hominibus stipare.
Se militari manu sepire, *to haue a Garde.*
Satellitum post se trahere centurias.
Satellitium militare ad corporis tutelam sui custodiam adhibere.
δορυφορεῖν.

Obſequentibus fulciri cuneis.
Factionibus armatorum ſuccingi. Aſcel.
Stipatus agmine armatorũ, telis multis. Armatus ſicariis.

a Gardener.

Hortulanus. Cuſtos hortorum.
Horti curam habens.
Κηπωρός. & κηπȣρὸς. Olitor.

a Garland, vide *a Crovvne.*

a Garment.

Veſtis. Veſtimentum.
Indumentum. Amictus.
ἱμάτιον. Crocota genus veſtis.
Chiridota, *vvith long ſleeues.*
Ralla, *a bare or a torne cote.*
Victus appellatione etiam veſtis continetur, vt ait Vlpian.
Arca veſtiaria. ἱμαἰιοφυλάκιον.
Veſtiarium vulgus vocat.

to Gaſpe, Gape or Yavvne.

Oſſitare. χασμάιειν.
Os totum aperire, commouere.
Diducere os.
Oſcitari, apud Cic. legitur.
Facere rictum. Hiare. χαίνειν.

a Gaſping, Gaping or Yavvning.

Oſcitatio actus ipſe, nempe intenſa oris apertio. χάσμη.
Pandiculatio toto corpore fit, quãdo brachiis extenſis, pedibúſque porrectis, os diducimus, quod vitij plerunq; poſt ſomnum diurnum. præque laboris tædio, ſubrepere ſolet.
Et verbum Pandiculari.
σκορδινᾶσθαι, extendere ſeu protendere membra cum oſcitatione & capitis grauedine.

Gates, vide *Dores.*

to Gather thinges together.
to Aſſemble.

Colligere. Corradere.
Coadunare. Coniungere.
Conglomerare. Compellere.
Congerere. Cumulare.
Accumulare. Aceruare.
Conflare. Contrahere.
Coaceruare. Cogere.
ἐπισπᾶν.
Congregare. Corrogare.
Aceruatim cuncta congerere.
Vndecunque comparare.
Aceruum parare.
Centuriare apud Plaut.
Per fáſque nefáſque congerere.
In vnum conferre.

to Gather, to Aſſemble, to come together in a place.

Conuenire. Coire.
In vnum locum conuenire.
Congredi. Congregari.
συνέρχεσθαι.
Venire in vnum. Virg.
Confluere in aliquem locum.
Conuolat populus. Teren.
Facere concurſum, in vnum locum currere.
Animi gratia circumuolitare.
¶ Comitia habere.
Conuentum celebrare.
Agere cum populo, *to call the people together.*
Concire, conuocare multitudinem obſcuram.
Vocare cœtum, conſilium.
Corrogare cœtum proximorum Soli.
Vocare, conuocare ſenatum.

Gelded.

Spado. Eunuchus.
εὐνȣχος. Semiuir.
Caſtratus. Euiratus.
Exectus. ἐκτομίας.
Capus vulgo dicitur, cui teſtes ſunt execti, teſticuli amputati.
Thlaſias θλασίας, qui attritis teſticulis.
Diſtinguunt Grammatici Spadones

nem & Eunuchum, ſed diffe-
rentia ſine robore eſt.

to Gelde.

¶ Exſecare teſtes. ἐκτέμνειν.
Virilia reſecare. Excidere.
ἰυνεχίζειν. Euirare.
Emaſculare. Caſtrare.
Spadonem eunuchum facere.

a Generall of an armie, vide *a Captaine*, & Phr. Man.

Gentle, Ciuil, Courteous.

Humanus totus. Ciuilis.
Vrbanus. εὐτράπελος.
Facetus. ςωμύλος.
Comis. Lepidus.
Facetiis fluens, abundans.
Facundus. Antropelinus.
Habens lepôrem in verbis.
Modeſtus.
Moribus integris.
Moribus feſtiuis, ac citra grauitatis detrimentum amœnis.
Modeſtiã prę ſe ferens inauditã.
Candidus, integer, ſine fuco.
Gratiarum alumnus.
Apertus homo. Hilare ingeniũ.
Feſtiui & amœni ingenij.
Rara præditus humanitate.
Ad omnem humanitatem propenſiſſimum habens animum.
Mira grauitate conditam præ ſe ferens comitatem, morúmq; ciuilitatem.
Comitate, conuictus facilitate, facetiſſimis colloquiis, atque omnium honeſtiſſima morum probitate quoſuis præcellens.
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Lepôrum ac facetiarum diſertus puer. Catul.
Homo iocis ac lepôribus concretus.
Inſatiabilis lerna nugarum.
Lepôre, iocis, ac ſalibus, vndique refertus.
Vafer tamen vitia tangit, & admiſſus circum pręcordia ludit. Horat. & Perſ.

Gentrie, vide *Nobilitie*.

Gentleneſſe, vide *Courteſie*, & Phr. Man.

Gently, Beningly, Fauorably.

¶ Benignè. Amicè.
Comiter. Populariter.
Candidè. Sincerè.

to Geſſe by diuinations vvhat vvill happen, to Prophecie, or shevv thinges to come.

Augurari. Diuinare.
Vaticinari. Pręſagire futura.
Augurare. Prophetare.
Prædicere. Præſignificare.
Auſpicari. Futura prædicere.
προφητεύειν. προλογεύειν.
Ominari. Augurem agere.
Ariolari.
Aruſpicium agere, facere, de cœlo ſeruare.
Prodere ingruentia.
Canere, apud Virg.
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more diuinare.
Futura ſignificare, aperire. Ex cõiecturis prudenter collocatis colligere. Coniicere.
Euentura fata dicere. Ventura præcinere. Oraculum ædere.
Tanquam de ſpeculo futura prę-uidere, coniectura proſpicere.
Perendinum ventum præſcire, præſentire.
Deſtinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibuſdam indiciis oculorum, furem denotare.

to Geſſe, or to iudge by ſuſpicion.

Coniicere. Coniectare.
Diuinare. μαντεύεσθαι.
Coniectura assequi, consequi, prospicere, perspicere, cognoscere.
Colligere. Cogitare.
Interpretari. *Vide Ph. Ma.*

Gesters, vide *Fooles*.

to Get, to Obtaine.

Consequi. Adsequi.
ἀφικνεῖσθαι. Impetrare.
Ferre, apud Terent.
Nancisci. Adipisci.
Quærere. Patere. Potiri.
Indipisci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentatiuum Indepto. apud Varronem.
Cõquirere. Acquirere. Obtinere.
Lucrari. Colligere. Eblandiri.
Exorare. Blanditiis impetrare.
Surripere cum datiuo personæ, per falsam seu mendacẽ narrationẽ aliquid impetrare, extorquere à principe vel senatu.
Impetrare, exprimere, extorquere.
Parare. Comparare.
Conciliare, tam in bonum quàm in malum. Contrahere.
Conflare cum datiuo personæ, & accusatiuo rei constructa.

to Get, or to Earne his liuing.

Conquirere victúm, Quærere.
Quæritare, Viuere ex re aliqua.
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo. apud Terentium in Heaut. Lucrari victũ.
Ob exiguum ídque incertum lucellum per omnia maria volitare, transcurrere, vndis ac ventis vitam committere.
Maximis sudoribus, innumeris vitæ periculis sectari, quærere lucellum.
Vndique lucella venari.
Cibum per ignẽ quæritare & per saxa. E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis splendorem, bonam famam, nomen adsequi.
Clarescere. εὐδοκιμεῖν.
Magna cum gloria & gratia ad summam amplitudinem peruenire, apud Ciceronem.
Crebescere, percrebescere, increbescere.
Bene passim audire.
Enitere, & enitescere metaphor.
Gloriam adsequi.
Altius emergere. Celebrem fieri.
Diuulgari. Probus habeor.
Cresco, id est, honoratior fio.
Bonæ sum famæ.
¶ Summã rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam.
Bellica industria, morum integritate, honestis studiis gloriam consequi immortalem.
Prorogare nominis famam.
Spargere famam.
Nomen adipisci, augere, cõsequi.
Lucubrationibus ingentem parare famam.
Moribus egregiis mortalem extendere famam.
Egregiam laudem ferre, apud Virg.
Gloria superare inuidiam.
Parare, captare famam, gloriam.
In existimationem venire.
Existimationem accipere.
Rebus gestis inclarescere.
Fama pulsare polos & sydera laude.
Nomine per vniuersum orbem inclarescere.
Colligere admirationem sui, existimationem, famam.
Famæ ianuam, seu aures hominum

num patefacere.
Quærere nomen per Gallica regna Hispanúmque Tagũ,&c.
Quærere famam egregiis factis, rebus bellicis,eruditione, virtute,literarum studiis.

to Giue, to Bestovve.

Dare. διδόναι. δοῦναι.
Largiri. Tribuere. Præstare.
Præbere.Conferre.Concedere.
Offerre. Donare. Impendere.
Impartiri vel impartire.
Dono dare.
Largissimo sinu, plena manu effundere.
Condonare pro dare,datiuo vel accusatiuo iungitur.
Mittere pro donare,apud Virg.
Scribere pro dare,apud Horat.
Scribe decem Nerio.*Vide in Phr. Manutij. Giue.*

to Geue niggardly.

Dare manu contracta, seu parca, apud Horatium,pro parcè vel frigide aliquid dare.

to Giue in vvaste.

Dare in sumtum,apud Terent.
Omnia conferre in commune.
Dare vt insumatur in conuiuiũ, vel compotatiunculam , pro quo barbari dicunt , dare in antipodio.

*to Geue ouer,*vide *to Yelde him selfe.*

the holy Ghost.

Spiritus sanctus.
Flammifer spiritus.
Sacrum pneuma.ἅγιον πνεῦμα.
Flamen sacrum,almum.
Spirabile numen. Flatus viuus.
Halitus , afflatúsque Dei sacer. Eras.
Paracletus,id est,consolator.
Mysticum spiramen in hymno natalis Domini.
¶ Afflatus Sp.Sancto,almo flamine.Illustratus sacro lumine.Diuinitus afflatus.θεόπνευστος.

*a Giant,*vide *Stature* , & Phr. Man.

a Gibbet or Gallovves.

Patibulum. ἰκρίον.
Crux. σταυρός.
Græcum Π.
Furca. αἰώρα.
Gabalus apud Varronem,pro patibulo. Stipes.
Lignũ in sacris literis,pro eodẽ.
Trabs excelsa in libro Esther.

Giftes or Benefits,Presents.

Munera. Munuscula.
Dona. δῶρα. Præmia.
Data pro donis in sacra scriptura.
Xenia. Xeniola. Beneficia.
Lautia latinè. Liberalitates.
Eulogiæ. εὐλογίαι.
¶ Munere,beneficio afficere. *to bestovve a benefite.*
Conferre beneficium.
Donare munere aliquem.
Dare donum.*Vide Ph.Man.& to Bestovve a benefite.*

*Gilefull,*vide *Craftie.*

Giltie VViched.

Reus. Noxius.
Facinorosus. Criminosus.
Peccator. Labe reus.
Obsessus culpis.
Vitiis contaminatus.
Sustinens culpam.
Delictorum mole obrutus ac sepultus.Mole seu pondere peccatorum pressus,oppressus.
Nephandissimus,sceleratissimus.
Maximus peccator.
In vitiorum luto & sentina immersus.

Conſcientiam occulto peccatorum reatu obſtrictam tenens.

Giltleſſe, vide *Innocent.* & Phr. Manutij.

a Ginne, a Trappe, a Snare.

Laqueus. Pedica. Trica.

Compes. Inuolucrum. Decipula. Tendicula. Venabulum. *Vide Trappes.*

a Girdell, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum.

σφραγίς. Zona. ζώνη.

Cingulum. ζώνιον.

Cinctorium. Cinctus ſubſtantiuum.

Strophum in hymno palmarum.

Corrigia. Lorum.

Glad, Mery, Ioyous. Delectable Cherefull.

Hilaris. ἱλαρός.

Alacer. Iucundus.

Lætus. εὔθυμος.

Serena ſeu explicata frons. *a Glad countenaunce.*

Frons defecata.

Frons generoſa, hoſpite digna.

to be Glad, Mery, Ioyfull.

Lætari. Exhilareſcere.

Exporrigere frontem.

καὶ πρόσωπον ἀνίημι.

Plaudere. Iucundari.

Iucundus ſum. εὐθυμέομαι.

Varie afficior.

Cum amiculis ſe recreare ſuauibus.

Operam dare rebus ludicris.

Virg. Soluite corda metu, ſecludite curas.

Curam animo expellere, eruere, eximere.

Leuare pectora diris ſollicitudinibus.

Excutere animo ſollicitudinem omnẽ. Ferri lætitia vel differri.

Geſtire. Ouare.

Ouationem agere.

Relaxare animos, & dare ſeiucunditati. Cic. Gaudere.

Exultare. Triumphare.

Diffundere animos, frontem, vtrunque apud Ouid.

Alacri animo eſſe. Iubilare.

εὐθηνεῖν. Suſtollere manus.

Hilarem hunc ſumamus diem.

Lucentem hunc habeamus diẽ.

Hodie modò hilarẽ fac te. Teren.

Hilariter viuere. *Vide Phr. Ma.*

Gladneſſe, Reioycing, Delight, and Pleaſure.

Voluptas. Gaudium.

Lætitia. εὐθυμία. τέρψις.

εὐθυμοσύνη. Oblectamen.

Oblectamentum. Oblectatio.

Iucunditas. Delectatio.

Delectamentum. Delectamen.

Delinimen. Delinimentum.

Deliciũ & deliciæ in plurali, quę nobis voluptati ſunt, ſicuti Amores Latini appellant rẽ qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in deliciis ſunt.

Gladly, VVillingly.

Vltro. Sponte. Libens. Libenter.

Cupidè. Auidè. Maximè.

Spontaneè.

Vehementer. *Vide VVillingly.*

to make Glad and Ioyous.

to Recreate, to Refreshe, to Delight.

Voluptatem adferre.

Adoptare gaudium.

Oblectare. τέρπειν.

Volupe eſſe. Delectare.

Grata gaudij dulcedine pertentare intimis præcordiis.

Recreare. Hilarare. Exhilarare.

Lætificare & ri, deponens.

εὐθυ-

ἐυθυμεῖν. ἱλαρύνειν.
Iuuat impersonale in tertia persona cum accusatiuo.
Delinire voluptate.
Lætum facere.
Delectamentum conciliare.
Afficere lætitia. Reficere.
Gaudio perfundere.
Parere lætitiã, & adimere mœrorẽ. Explere animũ gaudio.
Cumulare, accumulare gaudiũ.
Iucunditate afficere.
Parare animos, apud Ouid.
Eximere sollicitudinem.
Sollicitudinem ex animo amouere.
Vberiore lętitia animũ opplere.
Anxiis curis animum liberare.
Diuino quodã nectare pfũdere.
Animos releuare dolore.
Delibutũ gaudio reddere. Terẽ.
Multiiuga voluptate animum delibutum reddere.
Incredibili quadã lætitia perfundere. Oblectamentũ præstare.
Capere quoque pro magis afficere & oblectare. Ouid. Factũ mirabile ceperat aures.
Pictura capit oculos.
Afficere animum res aliqua dicitur quæ oblectat.
Oblectare lumina.
Læta corda vel animum aliqua rę pascere & oculos. Iucundo pruritu titillare aures.

Glevv, Soulder.

Gluten. Glutinum.
κόλλα. ἰξὸς. Viscus. Cic.
Bitumen. media producta.
Ferrumen, apud Plinium.
Viscum in neutro genere. Coll.
Lithocolla. *Stone glevv.*
Icthyocolla, *Mouth glevv.*
Glutinosa mollities.
Glory, vide *Honour, Praise*, & Phr. Manutij.

Glorious, vide *Proud.*

a Glutton, a Gulligut, a Rauenour or Deuourer, a great Eater.

Cibi pernicies. λαφύστιος.
Helluo. Gluto. Epulo.
Edo onis. Gurges. Mando.
Ganeo apud Iuuenalem.
Gulosus. Venter.
Ingurgitator. Genauius.
Parasitus. Lurco.
Edax & bibax. Vorax.
Catillo onis. Insatiabilis.
Inexplebilis. Ligurio.
Comestor. Pamphagus.
Comasta. Gulo.
Phago. Nepos.
Comedo onis. Ligurior.
Apitius à Romano quodam nobili, admodúmque guloso.
Cotem alens. prouerb.
Barathro. βυφάγος.
Asini mandibula.
Gastrimargus.
Manduco & manducus.
Qui etiam Bætilum deuoraret.
Heterognathus. ἑτερόγναθος ob voracitatem alternatim vtraq; mãdibula cibum commandẽs.
¶ Infercire corpus.
Distendere ventrẽ, aqualiculũ.
Explere se. *vide to Fill.*

Gluttonie, rauening.

Ingluuies. λιχνεία.
Gula. Gulositas.
Intemperantia. λαιμαργία.
Crapula. Voracitas.
Gastrimargia, per g. in prima syllaba.
Abdomẽ pro vitio vẽtris ac gutturis, quam gulositatem vulgo vocant, frequenter ponit Cic.
Ille gurges natus abdomini suo. *vide Phr. Manut.*

Gluttenous, rauenous.
Gulosus. Intemperans.
Gastrimargus. Lurco.
to Gnash, or Grinde the teeth.
Fremere. Frendere.
βρύχειν. Labra mordere.
Os distorquere.
Dētibus stridere. Nares crispare.
to Go or to VValke.
Ire. Vadere. βαδίζειν.
πορεύεσθαι. Pedare.
Tendere. Tendimus in Latium.
Tendere iter, viam.
Concedere. Terent. Concede hinc domum.
Iter capere, facere, metiri.
Gradiri. βαίνειν.
Carpere viam.
Incedere pro simpliciter ire. apud Liuium.
Concedere ad dextram. Terent.
Moliri iter apud Poëtas.
Ambulare, pro iter facere, apud Ciceronem ad Att.
to Go avvay, out of his countrey.
Recedere. Commeare in aliam regionem.
Se dare in viam, viæ cōmittere.
Abire. ὑπαπιέναι.
Iter ingredi. Inire viam.
Cedere patria, vrbe, pro discedere, Virg. Inuitus regina tuo de littore cessi.
Patrios linquere fines.
Abscedere. Discedere.
Decedere. Sarcinas colligere.
Digredi. Secedere. Soluere.
Accingere se itineri, se ad iter.
Alium locum petere.
Abire vrbe.
Talaria induere. Proficisci.
Auolare in aliquam regionem.
Migrare. Auferre se.
Moliri iter, apud Poëtas.
Iter instituere, ingredi.
Alio ire, se recipere.
Peregrè longinquas inuisere terras.
Cōiicere se in prouinciā vltimā.
Commouere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terentium & Liuium. ἀναχωρεῖν.
Corripere se inde. *to get him from thence.*
Credere se nocti. Ouid.
Noctu iter ingredi.
Concedere aliquo, apud Cic.
Facessere, apud Nonium.
Rus iam iam proficisci.
Abripere se, apud Erasmum.
Itineri se committere.
¶ Postico decedere, sese subducere insciis aliis, furtim abire, *to Slippe avvay.*
Postico fallere, Horat.
Abire fœtore relictu.
Abire, discedere hospite insalutato αὐτομολεῖν. *vvithout taking his leaue.* Pro quo Cęsar in Commentariis dixit: Non conclamatis vasis abire.
to Go backe, to Retire.
Retrogradi. Retroire.
Regredi. Recedere.
Remeare. Plin. Iter remitiri.
Refugere. Tergiuersari. Repedare.
Imitari nepam. Retrocedere.
Reuocare. Referre pedem ac retrahere. Gradum, pedem retroferre. Virg. Pedémque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retro gradum. *vide to Recoyle.*
to Go about, to Attempt.
Conari. Moliri.
Niti. Eniti.
Parare. Studere.
Satagere. Operam dare.

to Go forvvard.

¶ Procedere, progredi.
Addere gradum. Plin.
Gradum promouere.
Inire.
Cæptum peragere cursum.

to Go to bedde, or to Sleepe.

Petere quietem.
Seram dare mẽbris quietẽ. Virg.
Concedere cubitum.
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere.
Ascendere, conscẽdere lectum.
Ad quietem componere sese.
Soporifero componere membra grabato.
Lassos artus componere cubili.
Molli condere membra thoro.
Conferre se dormitum.
Componere se lecto.
Capescere nocturnam requiem.
Componere se somno, deponere caput.
Defessa thoro mẽbra reponere.

to Go in, vide *to Enter.*

to Go out or forth of doores.

Efferre pedem. Excedere.
Egredi. Exire.
Educere se foras.
Proripere se ex ædibus foras.

to Go forth, or abroad, vide *to Come forth.*

to Go in pilgrimage.

Peregrinari. ἐκδημεῖν.
Foris agere.
Peregrinari Romã, Hierosolymã.
Religionis ergô terra maríque peregrinari.
Omnia terræ sanctæ loca inuisere, perlustrare, perreptare.
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari.
Peregrinationem ire, inire votiuam. Eras. Facta vota soluere, persoluere.

to Go round about, to Compasse about.

Circumire. Lustrare.
Obire. Obambulare.
Ambire. Oberrare.
Circinare. Gyrare.

to Go out of the vvay, to Erre, to VVander, to Stray abroad.

Errare. Palare. Aberrare.
Vagari. Oberrare. ἀλητεύειν.
Diuagari. Circumambulare.
Incerta sede vagari.
Deerrare. Declinare à via.
Deflectere è recta via.
γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι.
Sursum ac deorsum per orbem vagari. Ire per deuia.
Sursum deorsúmque cursitare.
Sparsim ac dissolutè ciuitatem obire palando.
Pecudum more pererrare auia. Claudi.

to Go a tippe to.

Tollere, suspendere gradum.
Summis pedibus ingredi.
Summis pedum digitis.
Suspenso gradu ire, incedere, id est, placido. ἀκροποδιτί.
ἐπὶ ἄκρων ὀνύχων. ἐπὶ ἄκρων δακτύλων. Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Go limping.

Ire pede incerto.
Ægrè pedibus ingredi. Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire casabundè, id est, crebro cadendo. *vide to Stumble.*

to Go ouer or beyond.

Transire. Transcendere.
Transilire. Transgredi.

to Go to lavve, vide *to Pleade.*

Go to, vide *VVell then.*

Go and be hanged.

Vel simile quid exitium vel perniciem imprecando.

Ire, Abire in malam rem, in malam crucem.

ἐς κυνὶσαργες.

In maximum malum, in rem maximè malam.

Ire pastum coruos ἔῤῥειν ἐς κόρακας, apud Aristophanem.

Ire ad furcas, ad Græcum II.

Ἐς κόρακας πορεύεσθαι.

Ἀποφθείρεσθαι.

Et imperatiuus, φθεῖρου.

I in malam rem.

Abi quo dignus es.

Quin tu abis in malam pestem, malúmque cruciatum, apud Cicero.

Aufer te in Macariam. Prouerb.

In orci culum incidas. Prouerb.

ἄδου πρωκτῷ περιπέσῃς.

in Gobbets, or morsels, vide *Peecemeale.*

a Gobblet, vide *a Cup.*

God almightie, vide Phr. Man.

to geue God thankes.

Gratari Deo. Gratias agere.

Gratiam persoluere, Cicero. Qui sancti? qui religionem colentes? nisi qui meritam diis immortalibus gratiam iustis honoribus & memori mente persoluunt?

Grates agere non solum poëticum, sed etiam oratorum. Cic.

Et grates tibi ago summe sol vobísque reliqui cœlites.

Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.

Gratulari Deo.

to praise God.

¶Confiteri Deo.

Magnificare Deum. μεγαλύνειν.

Magnum facere, celebrare.

Laudibus cumulare.

Colere gloriosa celebratione.

δοξάζειν τὸν θεόν.

Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to vvitnesse.

Deum cōtestari, obtestari, quod Græci vna dictione ἐπιθειάζειν dicunt.

Quem nihil latet Deum testem adhibere.

Deum testari, testem facere, vel inuocare, in testem citare, vocare.

Seu vt ait doctor Tharsensis.

μάρτυς γάρ ἐμοῦ ὁ θεός.

God saue you.

Salue. χαῖρε. Salue plurimum.

Salutem tibi precor,

Optamus tibi salutem & omnia prospera.

Saluus sis.

Salue multum, plurimum, etiam atque etiam, iterum atque iterum.

Salus tibi. Salue plus millies.

Saluere te iubeo.

Saluum te esse gaudeo.

Opto tibi salutem plurimam, fœlicitatem perpetuam.

Aue. Bene sit tibi.

Salua sit tua dignitas.

Salua sit tua maiestas.

Salua sit tua præsentia,

God be your speede, or God saue all.

Fœliciter cedat.

Fœlix sit exitus.

Bene sit. καλῶς ἔςω.

Mercurio dextro. ἀγαθῇ τύχῃ.

Felices adsint superi.

σὺν δὲ θεοὶ μάκαρες.

Furor diuinus adspiret, adsit.

Diuinum auxilietur numen.
Sine ope diuina nihil haud dubiũ valeamus. Superi faueant.
Fœliciter cadat, exeat.
Fors fuat, apud Terent.
Prospere succedat, Prospera contingant. Sit fœlix aut faustum.
Auspicatum sit. Omnia prospere cedant. Superi fortunent.

God send you good lucke.

Dij secundent pro voto omnia.
Numina adspirent.
Bene vertat Deus.
Lætis auspiciis, optimis successibus, bonis auibus, læto omine exeat.
Lætis & faustis multorũ ominib.
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat.
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus.
¶Benè, lepidè, prosperè, pulchrè, fœliciter procedere, cedere, subsidere.
Euenire ex sententia.
Succedere rectè.
Res successit opinione melius.
Lepidè hoc succedit sub manus negotium. Plautus. *vide in Phr. Man. God prosper your doings.*

God vvilling, vvith the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit.
Si Deus volet.
Si fas mihi detur ab alto.
Si ita Superis visum fuerit, placuerit.
Diis adiuuantibus.
Fauente Christi numine.
Diuini numinis prouidentia.
Deo fauente, annuente, adspirante, volente, iuuante.
Deo bene fortunante.
Diuino accedente auxilio.
Θεῦ θέλοντος.

Gone, vide Past.

Godly, Deuout.

Religiosus. Pius. Deuotus.
Religioni deditus.
Religionem colens.
Castus. Sanctus. εὐσεβής. *Vide Phr. Man.*

Good: honest.

Bonus. Probus. Præstabilis.
Frugi. Bonæ frugis.
Integer. Iustus.

Good morrovv.

Sit tibi fœlix huius diei exortus.
Precor vt sol hic tibi fœlix surrexerit.
Prosperitatis plurimum adferãt tibi emergentes solis radij.
Faxit Deus vt hic dies tibi candidus illuxerit, vt est apud Erasm.
Candidum tibi precor hunc diem.
Bonus dies.
καλὴ ἡμέρα.
Sit hæc dies tibi fœlix faustáque.
Opto tibi diem istum lætum & bonum.

Good euen.

Bonus vesper. καλ' ἑσπέρα.
Bonum serum, non serò vt vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas.
εὐδοξία. εὔκλεια.
Nomen bonum. Fama bona.
Existimatio bona.
Laus. Gloria.
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum.
Famæ celebritas.
Viuere gloria & laude ob virtutem, *To haue a good name.*

much Good do it you, vulg. bre-

uius: *much good it you.*
Profit. Sit saluti.
Sit salutare, salutiferum. Resp.
Suscipio lubens.
Gratum habeo.
Excipio animo lubentissimo. *I thanke you.*

the Good man of the house, vide *a Housholder*.

Good for paine, sicknesse, as a Remedie for disease.

Præsens vel præsentaneū adferre remedium. Conducere.
Non vulgariter conferre.
Medetur. ἐξιᾶται.
Esse pro conducere, apud Terēt.
Euphorbiæ succus proficit ad ocularíam claritatem. Soli.
Leuare dolorem, dysenteriam, febrim, morbum, podagram.
Soli. de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores ac vesicæ leuat.
Subuenit, Remedio est cum datiuo constructa.
Sedare dolorem. Profligare morbum. Medicari cū accom.
Multum valere, pollere.
Efficaciam habere. Castigare.
Valere. Emendare. Corrigere.

ovvne or proper Goods.

Peculium. περιουσία.
Res priuata. propria sua cuiusq;.
Res domestica, peculiaris, familiaris.
Meum absolutè.

a Good Turne or Benefite.

Beneficium. Meritum.
Officium. Donum.
Munus. Beneficentia.
Humanitas.

Goldsmithes.

Aurifices. Aurarij.
Argyrocopi. Fabri aurarij.
Sicut ab argento Argentarij, argentariam exercentes, id est, nummulariam.
Aurare, deaurare, inaurare. χρυσοῦν. *to Gild.*
Sculptor argenti, Monetarius. *A coyner.*

to Gouerne, to Rule.

Gubernare. Regere.
Cohibere. Frenare.
Temperare. Præsidere.
Præesse. Moderari.
Dominari. *vide Phr. Man.*

the Goute.

Arthetica, seu potius arthretica ab ἄρθρον, i. articulus, & Arthritis, idis. Arthretici cruciatus.
Morbus articularis. Arthesis.
Articulorum tortura, dolor, cruciatus.
Istius morbi species sunt.
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagrosus, pedibus podagrosis, laborans podagra.
Podagræ ardens doloribus, apud Cicero.
Arthricus ἀρθριτικός. & articularius substantiuè, qui eo morbo laborat.

a Govvne.

Tunica talaris, demissitia.
Vestis fluxa, laxa, longa.
Ad talos vsque demissa, seu promissa vestis, tunica.
Vestis laciniosa, laciniata.
Poderis med. prod. cuius fit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gracious, vide *Curteous*.

a Graffe.

Stilus. Graphium. γραφεῖδιον. γραφεῖον. quibus in cera, in tabulis scribitur: penna, calamus, quo in papyro, in membrana scribitur.

Graine, vide *Corne*.

Gray colour.

Cinericeus, cinereus color, præsertim si ad albedinem vergat: vulgo dicitur, *Millers gray.*
Grizeus tametsi à plerisque vsurpetur, apud probatos tamen authores vix inuenias.
Giluus, a um, χιῤῥός.

Gray friers.

Seraphici. Gaudentes.
Coletæ. Caputiati.
Minores. Obseruantes.
Frattes de obseruãtia, seu potius de obseruatione, vt ait Valla.
Franciscani. Chordigeri.
Nudipedes. Funigeri.
Minoritæ, & minimorum genus nouum nuperrimè repertum.
Calopodiati. Funibus cincti.

a Grape, or a Cluster of grapes.

Vua. ςαφυλή. Botrus.
βότρυς. Botryo. Botryon.
Vua appiana quæ à Columella.
Muscatella dicitur, *Muscadell grapes.*
Vinum appianum vel passum, *Muscadell.*

to Gratifie, vide Phr. Man.

to Graue, to Carue, to Intaile.

Imprimere. Incidere.
Inscribere. Insculpere.
Incidere in æs vel in ære.
ἐπιγλύφειν.
Proscribere pro eodem apud Ciceronem ad Att. 2.

a Graue or a Tumbe.

Sepulchrum. σῆμα, τάφος.
Monumentum. Bustum. Vrna.
Cippus pro sepulchro ponitur.
Templum pro sepulchro, apud Virgilium, Taphus.
Tumulus. Sarcophagus. Spelunca.
Tumba. τύμβος. Loculi.
Mausolæum penultima producta quia per diphthongum scribitur, *a Tumbe of an honorable person.*
Mausolo rege Cariæ primo sic dictum.
Sedes pro sepulchro, Virg. Sedibus vt saltem placidis in morte quiescam.
Capulum pro sepulchro ponitur.
Lacus in sacris. Æstimatus sum cum descendentibus in lacum.
Funus apud Virg. pro sepulchro.
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue maker, or he that carieth dead bodies to their graues, and dresseth them vvith spices.

Vespillo. Pollinctor.
νεκροφόρος ταφεύς. ἐνταφιςής.
Libitinarius.
Sandapilarius.
Defunctifer.

to Graunt ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartiri assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cic.
Ne apud te cassę sint preces quęso. *vide to Heare gently, and desire.*

Great or mighty.

Ingens. Magnus.
μέγας. Immanis.
Immensus.
Immodicus.
Summus. Vastus.

Maximus. Trabalis. Grandis.
Arduus. Vehemens. Validus.
Inexhaustus. Innumerabilis.
Innumerus. Infinitus.
Interminatus.
Insanus apud Cic.& Plin.
Turpe caput bonis.
Pergrandis,& Prægrandis.
Decimanus vel Decumanus.
Colosseus & Colossicus.
Abnormis, enormis, *Great and vnhandsome.*
Vegrandis, *Not verie great.*

to be Great vvith child.

Gestare vterũ. Gestare in vtero.
Ferre vterum. κυοφορεῖν.
Ferre ventrem, apud Liuium.
Vtero ingrauescere.
Prægnare. ἐγκυμονεῖν.
Prægnantem esse.
Grauidam esse.
ἐν γαστρὶ ἔχειν. in Euang.
Gerere vterum, apud Gell.
Ventrem gerere.
Ex clandestino concubitu vterum ferre.
Grauis vtero.
¶Impręgnare, prægnantem, grauidam facere concubitu, compressu. *To make vvith child.*

Greatly, vide *Much* & Phr. Manutij.

Greekes, or Græcians.

Græci. Graij. Argiui.
Argolici. Achiui. Achæi.
Graiugenæ. ἀργαῖοι.
Argæi. Iasides. Attici.
Pelasgi. Danai. Dorici.
Quanquam à diuersis & locis & prouinciis deducantur, pro Græcis tamen indifferẽter ponuntur ab authoribus.
Palliati præterea Græci vocantur à palliis quibus vtebantur.

Greene colour.

Viridis. βλωθρός.
Prasinus media correpta.
πράσινος. Porraceus.
Topazinus.
Smaragdinus. Soli de smaragdis Scythicis, Virent vltra irrigua gramina, vltra amnicas herbas.
Ærugo. *Verde greace.*
Color hyali, id est, vitri, hoc est viridis, in 4. lib. Georg. Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greete or Salute.

Salutare. ἀσπάζεσθαι.
Dicere salutem, siue imprecari vel nuntiare.
ἐντυχεῖν. εὐπράττειν.
Dare salutem. Plautus: Venienti des salutem.
Salutẽ plurimã alicui impertire.
Plurima salute aliquem impertiri vel impertire.
Iubeo saluere te.
Multam salutem meis illi verbis annuntiato.

to Grieue, to Vexe.

Vrere, apud Terent.
Vro hominẽ, i. facio illi ægrè.
Ægrè cuiquam facere.
Vulnerare animũ mẽtes, sẽsusq.
Mordere. Offerre acerba. Teren.
Vexare. Facere dolorem, Cic.
Cruciare. Et Grauari, *To suffer griefe.*
Torquere. Pertorquere.
Pungere. Repungere.
Angere. Afflictare.
Conflictari per metaph. vide Ph. *Manut.*

to Grieue, to Let, to Hinder.

Facessere negotium, δυσχλεῖν.
Molestiã inferre, vel anxietatẽ.
Molestum esse, Grauare.
Obtundere quæstionibus.

Molestare. Perturbare.
παρενοχλεῖν. Quatere.
Interturbare. Turbare.
Exhibere negotiũ vel molestiã.
Molestias addere.Terent.
Circumuenire difficultatibus.
Scrupulum iniicere.
Molestia afficere.
Enecare metaph.
Nullum facere molestandi finẽ.
Obtundere aures alicuius grauiter.
Conflictare cum malo.Terent.
Mala aliquem frangere dicũtur.
Infestare. Inquietare.
Interpellare. Conficere.
Parum in tempore interpellare.
Negotium interrumpere.
Seriis negotiis occupatum interpellare.
Facere infestum vel habere.
Cruciare. Excruciare.
Torquere. Obturbare.
Irrequietum alicuius animum exagitare. Impedire.
Impedimento esse.
Impedimenta obiicere.
Ob rẽ nihili in turbas ꝑtrahere.
Excitare Incendium. Periculum creare.Obolere,metaph.
Demere molestiã. *To put avvaye sorovv and griefe.*

to Griefe one,to make one Pensife.

Iniicere scrupulum , sollicitudinem, curam.
Conficere alicui sollicitudines.
Diuidere animum cura dicitur, h. e. animũ in diuersa rapere, vt nunc hoc, nũc illud cogitet & mente voluat.Poëta,Diuersæque vocant animum in cõtraria curæ.
Anxium reddere,agere,facere.
Anxium in diuersa pertrahere animum.
Sollicitare,male habere , affligere,torquere animum domini, mentem heri, cura, res negotium alicuius rei dicitur.
Angere, discruciare , sollicitum habere vel reddere.
Sollicitudinẽ ingerere,adferre.
Cura afficere,vel conficere.
In curarum ergastulum , altissimum pelagus detrudere , aliquem præcipitem dare.*To put in trouble.*
¶ Contra.Scrupulum alicui ex animo eximere,euellere.

to haue Griefe or heauines.

Tædere.Tædium habere.
Tædio sese enecare.
Malè vrere. Passiuè habere.
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous,Troublesome.

Molestus. Grauis. Tædiosus.
Intolerabilis. Impensus.Plaut.
Ingratus. Minimè acceptus.
ἐνςάτης. ἐνςατικός. Acerbus.
Infestus, Infensus. Amarus.
Onerosus.Contrarius. Odiosus.
Importunus. Obsistẽs.Aduersus.
Resistens. Peruicax. Erumnosus.
Multum molestiæ , negotij facescens.*Vide Heauie.*

Grimme,vide *Rough & Cruell.*
a Grocer , vide *Apothecarie.*
the Ground , vide *Fielde & Earth.*

a Ground full of bushes and Brambles.

Dumetum. Rubetum.
Senticetum. Lumetum.
Locus spinis obsitus , vepribus vestitus.Frutetum.Fruticetũ.
Vepretum. Spinetum apud Plin.
Sciendum autem quod eiusmodi nomina in etum finita,sunt

deriuatiua, significantéque primitiuorum copiam, & quasi syluam quandam.

to Grovve, to Flourish.

Vigere. Vegetari. Florere.
Valere. Pinguescere.

to Grudge or Repine at: to Murmur against.

Obstrepere. ἀναγαγγανεύειν.
Recalcitrare sermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Admurmurare.
Obmurmurare. γογγύζειν.
Submurmurare. ὑποφωνεῖν.
Responsare. Oppedere.
Occinere. Strepere.
Submissa voce loqui.
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν.
Submissitare. Reniti.
Obstrigilare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgo dicitur.
Summissim expostulare, vt est seruorum erga Dominos. *Vide to Murmure.*

a table Guest.

Aliena sectari prandia.
Myconiorum more sese conuiuiis ingerere. Aliena viuere quadra.
Tibicinis vitam agere.
Αυλητȣ βίον ζῆν.
Lautè quidem, sed alieno viuere sumptu.
Instar muscæ vel muris aliena delectari mensa.
Hinc vulgo vmbras vel cœnipetas vocamus, *smell feastes.* Qui Græcè ἀυτόκλητοι, μυῖαι, ἀλλοτριοφάγοι, ἀυτοκλήκυθοι, dicuntur, qui non vocati, sed ventris causa, aliorum se ingerunt conuiuiis vt parasiti.
Conuiuam vmbram ducere, σύνδειπνον ἄγεσθαι.
Vmbram adducere, apud Erasm.

Guilefulnesse, vide *Subtiltie, Craftinesse and Falshood.*

a Gulfe, a Svvallovv, or a bottomlesse pit.

Voragines. βάραθρα. Barathra.
Profunditates immensæ.
Altitudines aquarum.
Abyssi. ἄβυσσοι.
¶ Altus, profundus. *Deepe.*

a Gully gut, vide *Glutton.*
Gunnes, vide *Artillerie.*

Gunne povvder.

Sulphur nitratum.
Puluis tormentarius.
Puluis nitratus, nitrarius.
Salpetri, Sal nitrum, *Saltpeter.*

a Gunne stone or a Pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, saxeus.
Sclopæ, glandes, plumbæ, sphærulæ plumbeæ, plumbatæ, minores sunt *Small pellets.*

Gutters, Canels, Cundits, or Cockes.

Imbrices. Imbricia. Canales.
ὑδροχόαι. Canaliculi. Stylobatæ.
Aquagium & Aquæductus, *water pipes.*
Tubi & tubuli, græcè dicti Siphones, sisiphunculi. Saliëtes, apud Vitruuium, cæci ductus exigua fistulæ siue aquæ ductus, κρȣνοί, vel potius fistularum capita.
Masti, vbera fistularum, apud Cassiodorum.

H

a Hackney horse.

Sturco onis. m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius.

Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis.Rumegistus.
Halabarda apud Eraſ. omnium ferè apparitorum & ſtipatorum Principum eſt in vſu.
Securis amazonia vel romana.

a Halter, vide *a Rope.*

at Hande, before the Dore or gate in preſence.

Pro vel in foribus eſſe.
ἐπὶ θυρέων.
περὶ τὰς θύρας εἶναι.
Inſtare. Adeſſe.
Fores pulſare. In proximo eſſe.
Vide to Approche.

it is in your Hand, vide *Povver.*

a Handkerchefe.

Strophium ſecundum Vallam.
Sudarium.
Sudariolum.
Reticulum à Cic.vocatur.
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur,vt pannicellus.
Panniculus emunctorius.
Pannus,apud D.Hieron.
Linteolum. ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum,apud Eraſm.
ἡμιτύβιον. apud Pollu.pro ſudario vtrimque fimbriato.
Pannuletum,apud Varronem.

Handſomneſſe, Faireneſſe, Comelineſſe.

Forma. Pulchritudo.
Formæ præcellentia,dignitas.
Venuſtas. Specioſitas.
Species. καλλονή.
κάλλος. εὐμορφία.
Decor oris producta.

to Hange,to Tye vp.

Agere in crucem vel in cruciatum,apud Salluſtium.
Cruce afficere, ornatius quàm Crucifigere.
Ligno ſuſpendere. Tollere in Crucem.
Omnes eadem tractare pertica, *To Hange them altogether.*
Efferre in crucem.
Suſtollere in altum ſtipitem.
Affigere,ſuffigere cruci,σταυροῦν.
Crucifragio plexum furcis ſuſpendere.
Frangere alicui gulam.
Dedere,dare cruci.

to Hange himſelfe.

Laqueo vel inedia ſibi conſciſcere mortem. ἀπαγχονίζειν.
Dare ſe in laqueum.
Facere ſe penſilem.
Et longam ex ſe facere literam. Plaut.

to be Hanged.

Laqueo vitam finire.
Patibulo ſuffigi,adfigi.
Suſpendi.In reſto mori.
Suſpendio interimi,perire.
Sublime putreſcere. Comicus.
Nihil intereſt an humi, an ſublime putreſcam.
Appendi,ſuſpendi in patibulo,in cruce.
Agi in crucem.
Patibulum veſtire. Configi in ligno.
In arbore vitam ponere.
In crucem ſubigi,ſuſtolli.
Abſtuliſſe nobis Iohannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor ſeu lorarius à ligando ſic dictus, ſolebant enim lictores conſulis miniſtri, primũ Virgis vinctum reum cædere,deinde ſecuri ferire.

Carnifex,quod carnes ex homine faciat.
ἀνδραγχος. ἀνδραχος.
Minister publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator. ξυςοφόρος.
Quæstionum, id est, torturarum præses.
Pœnarum exactor.
Agere carnificem,facere carnificinam.Plaut.

Happie,vide *Luckie*.

to Happen by chaunce, to Come to passe.

Vsu venire. Contingere.
Accidere. καθήκειν.
In rerum natura cadere,pro interdum accidere.Quintil.
Obtingere. Euenire.
Cadere. Cedere.
Non omnia cedunt secunda.Cæsar.*Vide plura in Ph.Manutij.*

Hard.

Durus. σκληρὸς. Asper.
Saxeus.Lapideus.Ferreus.
Chalybem & adamanta citius emollieris quàm illius animū.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiē.
ἀδαμάντινος. prouerb.

Hardly, vide *not Lightly*.

Hardnesse.

Durities.
Duritia robustissima,inuicta Sol. de Crocodilo.Tantæ firmitatis duritiei cutis, vt ictus quouis torméto adactos repercutiat.
Idem de tauris Indicis,Tergi duritia omne telum respuunt.

Harde, one that can vvell abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris.
Patientissimus laborum.
Indefatigabilis.

Cuius corpus ad omnem laborem occalluit.
Socratis callus,prouerb.

to vvaxe or to Become Hard.

Indurescere. Indurere.Durescere.
Transire in testaceam duritiem.
Durum fieri. ἀποςρακῶσθαι.
Concrescere.Condensari.
Lac vel aër concrescit.

Hardie,vide *Bold*.

to Harken diligently, vide *to Heare*.

a Harlot,vide *Hoore*.

to keepe Harmlesse, vide *to Recompense*.

a Harpe a Lute.

Cithara. κιθάρα. Fides.
Lyra. Chelys. χέλυς.
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit. Barbitus velut multichordis.
Hinc citharœdus,lyristes,lyricerpta, lyricen, fidicen qui cithara,fidibus canit.
A harper,a Luter.

to play on the harpe.

Cantare cithara.
Percutere,pectere citharam
Pectine,id est, plectro pulsare,apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere,
Citharizare. κιθαρίζειν.
Ludere cithara.Docere aliquem fidibus.*To teach to play.*

to Harrovve, to breake clods in the fielde eared,and couer the corne.

Occare.Lirare.
Glebā comminuere.βωλοκοπεῖν.
Ligone rastris glandes glebas frangere.
Semina crate dentata operire.

Rastris terram domare, perfodere, occidere.
Rastris terram rimari.
Sarrire & Serculare.

a pure Hart, vide *a Cleane hart* & varia in Phr. Ma.

a Hasilnut, vide *a Filberd*.

to make Hast, to hye, to come or to go quickly or speedely.

Festinare. σπεύδειν.
Celerius, Ocyus exequi.
Accelerare. Percurrere.
Properare. Aduolare.
Maturare, accelerare ad ventum.
Celeriter aduentare, accedere.
Currere. Celerate gradum.
Triptolemi currus ascendere.
Cito properare gradu.
Volare metaph. Celerare.
Citato, nō testudineo gressu venire. Apul.
Percitis cursibus præteruehi.
Breui conficere viam longã, Cic.
Celeritate vti.
Celeres mouere pedes.
Moras omnes abrumpere.
Ponere vel rumpere moras.
Cursim contendere.
Ocyus properare, mouere se.
Venire. Ire curriculo, celeriter.
δρομαίως ἐλθεῖν. Propere abire.
Moram omnem rescindere.
Accurrere ad aliquem, Cic. Tu si minus ad nos, nos accurremus ad te. Approperare.
Conficere spatium, Cæsar.
Magno spatio incredibili celeritate cōfecto, *VVith great speede.*
Celeritatem adhibere, apud eundem.
Facere se celerem, apud Plautum pro festinare.
Vorare viam apud eundem.
Ruere ad forum, ad portus.

vvith all Hast or Speede.

Summa festinatione.
Quàm ocyssimè. Citis quadrigis.
Nauibus atque quadrigis.
Velis equísque.

Hastely, Speedely, in Hast.

Raptim. Properiter.
Cursim. Curriculo. Ex tempore.
ταχὺ, ταχέως. Subitò.
Tumultuanter.
Citatim. Cito. Properatim.
Per transitum, vt dici solet.
In transcursu. Perfunctoriè.
Tumultuariè. Festinatò.
Properè. Properanter.
σπουδαίως. Festinanter.
Celeriter. Velociter.
Acceleratè. Ocyus.
Omni festinatione.

a Hat, a Cap, or Bonet.

Pileum. πίλεον. Pileolum.
Pileus, pileolus sub genere masculino pro eodem ponuntur.
Tegmen capitis, operimentum seu capitis velamen.
Capitium. ἐπίκρανον.
Biretum. κυνῆ.
Galerus seu galerum à quibusdam pro pileo vsurpatur.
Casia καυσία qua dictione apud Latinos Valer. Max. vsus est, *a Hat vvith a broade brimme*, vtimur enim ea ad arcendum æstum.
Insigne doctoratus galerum, rubicundum. Pileum violaceum.
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum. *A Spanish felt.*
Petasus. Vmbella. σκιάδιον.
Galerus stramineus, eiusdem significationis cum Causia, nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri.
Cuculio apud Iul. Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide *to Enuie.*

great Hatred, olde Grudge, or displeasure depely rooted.

Diſſidium amarulentum, acre.
Odium capitale, Agreſte, Atrox.
Implacabile, Acerbum, Cęcum.
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum.
Simultas pertinax.
Vetus atque antiqua ſimultas.
Bellum internecinum, apud Liu. & Plin. *Deadly vvarre.*
Funeſtum. Atrox.
Bellum irreconciliabile.
ἄσπονδος πόλεμος.
Exitiale, perpetuum, archidamicum bellum, biennale, decennale. *Vide Enuie.*

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam.
Fauorem adimere.
Creare, incitare odium, Cæſar.
Concitare offenſionem, odium.
Parare odium & diſſidium.
Conflare inuidiam, odium.
Concitare inuidiam.
Tale dictum illi peperit inuidiā.
Verbo ſibi cōflauit odiū amaro.
Magnas odij ſui fecerat acceſſiones. Cæſ.

Hatefull briberie, vid. Ph. Ma.

Hated of all men, vide Ph. Ma.

a Hauen.

Statio ὅρμος. Portus. λιμὴν.
Nauale. Nauiū ſtatio. ναύσταθμος.
Naualia. Oſtia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna ſeu hybernacula nō ſunt nauium ſtationes, ſed loca in quibus milites faciunt ſtationes menſibus hybernis.

the Haunches, vide *Buttocks.*

Hazard nothing, &c. vide Ph. Man.

of his ovvne Heade, vide *VVithout helpe.*

to Heale, to Cure.

Ægroto ſalutem reddere.
Lethales morbos, tabem de corpore pellere.
Membris ab ęgris omne morborum genus deducere.
Reddere, reſtituere ſanitati priſtinæ.
Dare, reddere ſalutem. Sanare.
Medicari. Mederi.
Sanum aliquem facere.
¶ Soſpitare. Seruare.
Incolumem ſeruare, *Vide to Cure.*

to Heale, to Cure vvoundes.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuſpidis ictum, Virg.
Vulnus obligare, fouere oleo, *Vide to Cure.*

to be in good Health, to liue in Proſperitie.

Athletica, pancratica, firma, bona eſſe valetudine, proſpera, fœlici, fauſta, non infœlici, &c.
Vti firma, nimis commoda valetudine. Valere. ὑγιαίνειν.
Bene habere. Baſilicè agere.
Valere ex animi ſententia.
Valere pancraticè. Baſilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè.
Bona valetudine eſſe. εὐημερεῖν.
Fœliciter, hilariter viuere, habere.
Secundis rebus vti.
Gliſcere in eadem ſignificatione, apud Columel.
Ex animi ſententia viuere.
Bene habere. Præclarè & benè dicitur nobiſcum agi. *Vide VVhole & varia in Ph. Man.*

to recouer Health, vide *VVaxe ſtrong.*

a Heape, a great deale, or a great sort.

Cumulus. Strages. Agger.
Aceruus. Strues. Conglomeratio.
Congeries. σώρος. Congestio.

in Heapes, vvithout order.

Turmatim. Aceruatim.
Armentatim.
Gregatim. ἀγελαδόν.
Conglobatim. Sturmatim.
Cateruatim. Agminatim.
κατ' ἴλας, ἰλαδόν. Fartim. Apul.
Castellatim apud Liu.
Cumulatim. Cumulatè.

Heare.

Crines. Pili.
Cirrus, *Curled heare.*
θρίκες. Capillamentum.
Lanugines primæ.
Capillitium. Cæsaries.
Coma, propriè mulierum.
Capilli capitis propriè sunt pili, quemadmodum cinni, vnde cincinni quos Martialis anulos vocat.

curled, crisped or broyded Heare.

Cirrus. Capilli intorti, crispi.
Calamistrati crines.
Calamistro torquere capillos, *to curle the Heare.*
Calamistrũ, focale, *the iron vvherevvith the heare is curled.*
Calamistratus puer, cirrhatus, crispus, crispulus, anulatos habens capillos, *that hath curled heare.*

to let the Heare grovv.

Barbam capillúmque submittere, apud Suet.
Barbam promissam gestare.
Cæsariem promittere.
τὴν κόμην ἀνῆκε, apud Philost.
Componete cæsariem, cinnos, crines, *to trime or dresse the heare.*
ἀβροκομᾶν.
Comæ curandæ operam dare.
Comam implicatam extricare.

to cut the Heare, vide *to Pole the Heade.*

to platte the Heare.

Dependulos cincinnos ornare.
Intorquere capillos.
Nectere cincinnos.
κορύμβους πλέκειν, Alienis capillis verticem struere. Hier.

to Heare, to Perceaue, to Vnderstand.

Audire. Tenere. ἀκούειν.
Auscultare cum accusatiuo.
Inaudire, pro perfectè audire, apud Cic.
Capere. Intelligere.
Percipere. Sentire.
Exaudire, nonnunquam pro simplici ponitur.
Persentiscere. Accipere.
Auribus haurire, capere, accipere.
Demittere in aures.
Aures patefacere, pro audire, seu credere, apud Ciceron.
Dare aures verbo Dei, fabulis.
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare, *to hearken diligently.*
Olfeci. Accepi. Didici. *to heare say.*
Increbuit apud me.
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoscere.
Populi niti rumoribus: Cicero.
Romam cùm venissem tenuem quidem auditionem ea de re accepi.

Accipere fama aliquid. Plaut.
Vidi, non ex audito arguo.
to Heare gently, to Graunte.
Exaudire & inuadere, pro bene & perfectè audire.
Precibus alicuius dare.
Audire pro audita concedere, apud Virg.
Parere intercessori, apud Cic.
Petenti cedere.
Precibus moueri. *Vide to Graunt.*
Heate, VVarmeth.
Calor. Æstus. Cauma.
καῦμα. Feruor. Calor vehemens.
Sol acer, feruens, flagrans.
Solis flagrantia, ardor.
Soles pro æstu. Incitatissimus calor.
the Heauē or Firmamēt or Skie.
Cœlum. ὀυρανός.
Æther. αἰθήρ.
Olympus. Astriferæ sedes.
Sedes olympiaca beatorum.
Diuorum mãsio, requies, domus.
Superiorum lumina. Astra.
Arx ætherea. Aura cœlestis.
Sydera, cœlestiáque regna.
Sinus Abrahæ. Solum cœleste.
Regnum cœlorum. Paradisus.
Polus. πόλος. Axis.
Altum pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum dimittit ab alto.
Aula astrifera. Campi Elisij.
to go to Heauen.
Migrare in cœlum. Astra subire.
Seruare. Superos petere.
Recta ad cœlum contendere.
Superas euadere ad auras, Virg.
Beatorum coniungi consortio.
Cœlestis patriæ munera læta subire.
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire.
Æternæ viæ exordia sortiri.
Astriferas post funera scandere sedes.
Sedis & securitatis æternæ portum petere.
Æthereas post fata subire domos.
Inferri Abrahæ sinui.
Astrigerum ire in axem.
Conscendere ad æthera.
Ascēdere in cœlū. Cœlū ingredi.
Volare, euolare in cœlum.
Ad cœli palatium ascendere.
Migrare ad cœlum. (t.
Stola immortalitatis indui, vesti.
Ad fœliciora regna transire.
Æternæ gloriæ coronã accipere.
Perpetuam transire ad vitam.
Cœlesti gloria coronari.
Æternę beatitudinis mansionem recipere. Æthera petere.
Abiecto corporis exuuio in angelorū demigrare consortiū.
Elysios inuisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ.
E corporis diuersorio in cœlestem domum migrare.
Rectâ in cãpos Elysios demigrare abire, vt poëtæ arbitrãtur, putãtes animas è corporis hui⁹ domo migrare ad campos Elysios.
Penetrare summi limina cœli
Cœlicolûm tecta subire. (poli
Cœligenûm ascendere sublimia tecta.
to take in Heauen.
Gloriæ Olympi facere participē.
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre.
In beatorum recipere coloniã.
Mundi pressuris eximere.
Venenati diaboli faucib. liberare.
Laqueis secularibus exutum paradiso restituere.
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.
Heauenly, dvvellers, vide *Dvvelling, &c.*

Heauinesse griefe, Trouble, Sadnesse.

Difficultas. Labor.
Dolor. Luctus.
Ægritudo. Tristitia.
Ærumna. Sollicitudo.
Afflictio. Amaritudo.
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum discrutiat.
Scrupulus. Molestia. Negotium.
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoq; latinis ponitur pro re omni, quæ molestiā adfert.

Heauie, VVeightie, grieuous.

Graue. Arduum.
Laboribus ac miseriis adflictum.
Ponderosum. Onerosum.
Colosseum vel colossicum.
Operosum. Difficile.
Haud facile factu.
Negotiosum, in quo multum negotij est ac laboris.
Maximæ difficultatis. Acerbum.
Molestum. Infestum.
Multi negotij. Magni laboris.
Laboriosum. Intolerabile.
Aditu periculosum.
Factu perquàm difficile. *Vide Grieuous.*

a Hedge, a Mound.

Septum. Sepes vel seps.
Sepimentum. Vallum.
ἐσκαμμένον. Maceria.
περίφραγμα.

to Hedge, vide *to Enclose.*

the Heele.

Calx sub genere masculino.
Calcaneus.
Calcaneum. πτέρνη.
Pernio, græcis Chimetlon, *the kybe in the heele.*

a Heg, a Fairie.

Incubus. Dæmon. Insultor.
Ephialtes qua dictione Valerius Maxim. apud Latinos vsus est.
Pnigamon.
πνιγάμων, ἢ πνιγαλίων. *Vide Fayries.*

the Hell.

Infernus. Inferus. Erebus.
Tartarus. Auernus. Infera.
Gehenna Græci scribunt sine aspiratione media, Hebræi Gehinnam.
Stygia palus. Orcus.
Fossa infernalis. Phlegeton.
Sine sole domus. Virg. Acheron.
Damnatorū locus. Styx. Cocytus.
Chaos tartareum. Barathrum.
Sulphuris amnis, in versibus Sybillinis. Infernę & inferę sedes.
Stagnum igneum ac sulphureū.
Lac⁹ sulphure⁹. Vmbrę tartareæ.
Tartareus phlegetō. Fœda palus.
Lacus phlegetontæus. Inamabile regnū. Puteus infernalis. ᾅδης.
Plutonis seu ditis regnum.
Vallis tenebrarum, caliginis.
Lacus inferior, in sacris.
Phlegeton, Cocytus fluuij sunt infernales, vt Styx & Acherō.
Loci pœnarum, tenebrarum.
Extremę tenebrę seu exteriores.
Sceleratorū sedes atque regio.
Ianua nigra. Propertius. Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Carcer tenebrosus, cæcus.
Orcus, Orcæa charybdis.
Fœculētus, terrestris alui carcer.
Igneus fluuius.
Hypogæa claustra Barathri.
¶Infernalis, Tartareus, Auernalis fluuius seu amnis, &c. Reliqua require inter poëtica.

Hell fier.

Ignis gehennę, Tartarea flamma.
Ignis infernalis.
Æternum, extremū supplicium.
Horrenda extremáque internecio. Bud.

to go to Hell.

Inferos adire lacus.
Nigros visere Manes ante diem.
Ad Cocytum demigrare.
Obscura regna subire.
Ad tartara pergere. Petere.
Plutonis sub terra inuisere sedes
Αἴδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης οἰχέθαι. vt est apud Home.
Paludem igniuomam gehennæ hæreditare.
Stygias peruenire ad oras.
In ignis æterni abyssũ corruere.
Ditis defunctũ accedere regna.
ἀποφθίμενον δῶναι δόμον ἄδου εἴσω, vt est apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere.
ψυχὴν αἴδι προϊάψειν. Hom.
Æternis obiicere malis.
Deturbare in auernum.
In vel sub tristia tartara mittere.
Demittere orco aliquem.
In tartarum deiicere.
In auerni barathrũ, In acherontis tenebras deiicere, mittere.
ταρταροῦν.
Detrudere ad Stygias pœnas & Auerni tartara ditis. Virg. in 7.
Hinc via tartarei quæ fert
Acherontis ad vndas.
Ducere, præcipitare in infernũ.
εἰς αἴδην καθάγειν, *to Leade to Hell.*
Mittere ad orcum.
Animã trahere ad presepia Ditis.
Seculi sordibus prægrauatum in flammas tartareas demergere.
In phlegetõtis pręcipitare fluenta, dehiscere, terra sub tartara rapere.
Chasmate, tellure dehiscente viuos in infernum demittere.
Profunda demergere abysso, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores.
In profundũ Tartarorũ relegare.

the deuell of Hell.

Dis ditis, Tenebrarũ pręses Plut.
πλούτων. Orcus.
Summanus, diuitiarũ & inferorũ deus: summus inter manes dictus Ouid. Sũmano tẽpla ferũt.
Apud Plutonẽ agere. *to be in Hell.*
Apud inferos habitare. Colere regiones Acheronticas.

Hell spirites.

Dæmones. Dæmonia.
Manes. Lemures.

to Helpe, to Ayde or Assist.

Subuenire. Succurrere.
Auxilium dare, ferre, præbere.
Auxiliari. βοηθεῖν.
Iuuare, adiuuare, adiutare.
Offerre se alicuius necessitati, inopiæ. Supportare.
Adiumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse. Adminiculari.
Opitulari. Opem ferre celerem.
Adspirare. Subleuare. Alleuare.
Releuare. Patrocinari.
Adesse. Tueri. παραγίνεσθαι.
Afflictos, miseros consilio & re iuuare. Tutari.
Conferre opẽ miseris. Suffragari.
Commodare, dare operam alicui. Plautus.
Subsidium præstare. συμβοηθεῖν.
Suppetias ferre. Præsto fuit multis.
Defendere. Assistere.
Adferre adiutamẽtũ, pręsidiũ, auxiliũ, opẽ, manus alicui. Manus adferre, dare socias vel auxiliares.
Facere adiutorium. Suet.
Opem præbere, præstare.
¶Ire, venire, subsidio, apud Virg.
Ire suppetias, apud Cæs. *to go Succour or helpe one.*

Ferre pedem apud Virg.
Ferte simul fauníque pedem.
vide to be Profitable.

to Helpe one an other.

Mutua opera iuuare.
Succurrere mutuò.
Mutuas tradere,commodare operas.
Se inuicem mutuis iuuare officiis.
Cōdicere operā, *to promise helpe.*
&Offerre auxilium,i.polliceri.
Non tuo Marte. (*de.*
Nō sine Theseo.*Not vvithout ay-*

Helpe, Ayde or Assistance.

Auxilium. Subsidium.
Suppetiæ. βοήθεια.
Præsidium. Opitulatio.
Adminiculum. Suffragium.
Subuentio. Iuuamen.
Auxiliamen. Adiuuamentum.
Anchora. Opitulamen.
Opem in obliquos. Adiutorium.
Tutela. Copia. Terentius,
Patrocinium. Defensio.
Opera subsidiaria,apud Eras.
Beneficio alicuius, id est, opera apud Cic. *vide in Phr. Manut. Plura.*

to require,or to demaunde Helpe.

Auxilium,subsidium petere,implorare,efflagitare.
Inuocare suppetias, auxiliares manus,opem.
Opitulamen rogare.
A superis poscere opem.
Quiritare,apud Apul.& alios.
Sollicitare deos.
Vocare auxilio Deum.
Vocare auxilium.
Operam deposcere.

vvithout Helpe, vide *VVithout.*

vvith the Helpe of God, vide *God vvilling.*

Herauldes of armes, vide *Postes.*

to Herboure, vide *to Lodge.*

an Herbiger, one that appointeth lodging for a princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Foraneum vocat.
Epidemeticus,vel Epistathmus.

Heretofore, in Times past.

Antiquitus. ἐκ παλαιȣ̃.
Bonis temporibus, apud Cice.in offic.
Apud maiores nostros.
Memoria patrum.
Olim præteritū tempus significans.sicut quondā,πάλαι. Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus.
Iam olim,&Olim iam,*Long afore.*
Quam pridem.

Here after: in Time to come.

Inde. Deinceps. ἐκ τȣ́τȣ.
Ex hoc tempore.Post.Posterius.
Postea. μετὰ ταῦτα.
Olim futurum tempus significans.
Posthæc. Postmodum.
Postmodo. Amodo. Infuturum.
In posterum.Demum.Denique.
Dehinc. ἐξέτης. Poëtice per ἑξῆς.
Vltra.Post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and Fortune.

Tempestatē exeipiet serenitas.
Post tenebras lux atque serenus dies.
Spes meliora dabit.

Succedet tranquillitas.
Flebile principium melior fortuna sequetur. Ouidius.
Turbulentos motus conuertet Deus in tranquillitatem.
Malis dabit Deus his quoque finem. Virg.
Illucescet optata tranquillitas.
Post hæc meliora speramus.
Tempora post mœstos læta fuit dies. Post nubila Phœbus.
Grata superueniet quæ non sperabitur hora. Horat.
Læta tristibus succedent.
Aurea remeabit Saturni ætas.
Melior post hac fortuna adueniet. Post tempestatum noctẽ diei serenitas illucescet.
Oculis mœstitia caligantibus grata aura illucescet.
Forsan melioribus annis sæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, Hæredių, Hærediolū, Prædium, Patrimoniū, Successio. *vide Vnmoueable goods.*

greedy after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta. Vultur.
Captator testamentorum.
Vulturis vmbra. γυπὸς σκιά.
Inhians testamento.
Moriturū blanditiis, muneribus aut aliis quibusuis artibus subornans, vt hæres instituatur.
¶ Obire hereditates, fundos, arua vicini, pro aucupari, captare, Cic.
Persequi hæreditatẽ, apud Terẽt.
Hæreditates captare alienas. Hiero.

a Herring.

Allec, aut nonnulli volũt, Halec per aspirationem & vnico l.
Arenga. Alleca.
Mænis μαινὶς vel Mænas, halecula.

a red Herring.

Allec infumatum.
Aréga passa. Ruburnus & Ruscupa à plerisq; pro eodẽ ponũtur.

Hitherto, vide *Vntill, novve.*

Hither and Thither, High and lovv, To and fro.

Sursum, deorsum. Huc & illuc.
Vltro citróque, Cic.
Rursum, prorsum ἄνω, κὴ κάτω.
Rerum ordine conturbato.
Hac, illac, circumcursa. Terent.

to Hide, to Couer, to Keepe close.

Cælare. Abdere. Obducere.
Abstrudere. Operire. Condere.
Abscondere. κρύπτειν.
Recondere. Occulere.
Occultare. Occludere.
Occultum habere. Inuoluere.
Retrudere. Ab oculis remouere.
Tegere. Contegere.
Obtegere. Supprimere. Velare.
λανθάνειν. Abdere se.
Abstrudere se in angulum.
Abdere se in tenebras.
Fugere vulgus.
Carere publico, foro.
Fugere congressus hominũ. Cic.
Non venire in forum.
Abdere se domum, rus in syluas.
Abdere domo, speluncis.
Fugitare. Subtrahere se.
Coniicere se in tenebras.
Confugere in cauernam.
Quærere latebras, diuerticula.
Publico abstinere. Fallere.
Liuius, qui per biennium fefellerat, id est, latuerat.

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto.
Latitare, & Delitescere.

Hid,

Hid, kept close.

Occultus. Abditus.
Latens. Cæcus.
Absconditus. Crypticus.
Tectus. ἐνδόμυχος.

to Hye, vide *to make Haste.*

High. Aloft.

Excelsum. Celsum. Eminens.
Æthereum. Arduum. Exaggeratum. Præcelsum. Summum.
Altum. ὕψηλον. Aërium.
Procerum. Elatum. Editum in altum. Præruptum. Sublime. Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere. Emergere.
Excedere. Prominere.
Eminere. ὑπερέχειν.
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminíque minantur in cœlum scopuli. Assurgere. Extolli.
Attolli. Educi. In altum surgere.
Efferri. Efferri in altum.
Ferri in aëra,
Superare humeros, fastigia tecti, culmina.
Aliquem toto capite superare.

a litle Hill, a Hillocke.

Cliuus. Monticulus.
Collis. Colliculus.
Tumulus, quasi terra tumens.
γεώλοφον. λόφος.

to Hinder, to Let, to offer VVrong.

Obsistere. Offendere.
Lædere. Impedimento esse.
Non conducere, si referantur ad naturalem temperaturam, & corporis accidentia, vt illud non conducit stomachi co-cturæ, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem.
Obesse. Officere.
Nocere. Incommodare.
Incommodo afficere vel dānis.
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre. λωβᾷν.
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficiū facere.
Incommodum ferre, inuehere, importare.
Dare damnum, seu Iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt.
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cic.
Incūbere in alicuius perniciem.
Malitiosis insidiis, clanculariis dolis perniciem machinari, *to go about for to do vvrong.*
In mutuam perniciē ruere, Eras.
In alterius perniciem iracūdius incurrere, malum statuere. scelus concipere.
Machinari perniciē, necē alicui.
Petere alicuius caput.
Moliri mortem, lethum alicui.
Ire in aliquem. *vide Ph. Manut. & suprà to Greeue.*

Hippocras.

Melicraton. μελίκρατον.
Vinum hypocraticon, distillatum tertio. Aromatites.
Murina vel Myrina.
Vinum aromaticum.

Hyre, vide *Revvarde.*

Histories, or Chronicles.

Historiæ. Commentarij.
Fasti. Libri veteres. Res gestæ.
Scripturæ. Regesta.
Diaria. Annales. Ephimerides.
ἐνιαύσιοι. ἀπομνήματα.
Chronica. orum.
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum gestarum.
Libri exemplorum, rerum memorabilium.

Aduersaria.
¶ Breuiarium. Summarium.
Compendium.
Epitome. ἐπιτομὴ. *vide VVritings.*

to vvrite Histories or Chronicles.

Historiam scribere, texere, contexere, in ordinem disponere.
Rerum gestarum seriem describere, narrare, oculis subiicere, memoriæ prodere.
Actus componere. Hierony.

to Hit the marke.

Scopum vel scopulum ferire, tangere, adsequi, ictu directo ferire sagitta contingere.
τοῦ σκοποῦ ἐφικνεῖσθαι.
Metam attingere.
Iugulum ferire.

to Hit, or Dashe against some thing.

Illidere. Offendere. Allidere.
Offensiones incidere. Incurrere.
Intorquere. Impingere.
συναράττειν. προσβάλλειν.
Quis tam Lynceus qui nusquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedē ad lapidē. Cic.
Saxo, cespitibus duris occurrere.

to be or to vvaxe Hoat or vvarme.

Ardere. Exardere.
Ardescere. Exardescere.
Calere. Concalere.
Feruere. Incalescere.
Æstuare.
Exæstuare. κυμαίνειν.
Calorem sustinere. Flagrare.
Æstu & caniculę rabie excruciari.
Calorem pati, tolerare.
Canis ortu, flagrantissimis solibus flagrãtioribus radiis exuri.
Feruere. καυματίζεσθαι.
Calore efferuescere, torreri.
Sole aduri, excandescente die.
Caloribus solis exuri, solis æstu ingrauescente.
Solis æstus est submolestus.

a Hogge, a Svvine.

Sus. ὗς. Sucula.
Porcus. χοῖρος. Porcellus.
Porca. Porcetra. *a Sovve.*
Scropha, quæ sæpius.
Verres. *a Boore.*
Maialis.
Porcus castratus. *a Barrovv hogge.*
Nefrens, quod nondũ frendere, hoc est fabam frangere possit, vt Varro ait. Sed porcellus lactens subrumus qui & orthragoriscus dicitur.
¶ Porcarius. Subulcus, porcorum custos. ¶ Porcile. Hara. porcorum stabulum. *a Hogstie.*

to Holde vnder, vide *to Keepe in and Refraine.*

Holy day.

Dies solennis. Dies festus.
Dies feriatus. Festa lux.
Religiosa dies.
Festum substantiuè. ἑορτὴ.
Feriæ feriarum pluraliter.
Dies cessationum ab opere.

at Home, or in my house.

Domi. οἴκοι.
Intra paternos parietes.
Intra domesticos parietes.
In domo. ἐν τῷ οἴκῳ.

to tary, or lurke at Home.

Perpetuò domi desidere.
Raro prodire.
Domi conchę in morem suo viuere succo.
Crepitu ventris calces domi calefacere.
Domi se continere.

Honger, vide *Hunger.*

to Honour, to VVorship, to Reue-

Reuerence.

Venerari. Assurgere.
Veneratione dignari.
σέβεσθαι. Reuereri. Colere.
Obseruantia prosequi.
Obseruare. Applaudere.
Honore prosequi, excipere.
In honore habere ἐν τιμῇ ἄγειν.
Honorare. Honestare.
Honorem impendere,habere.
Suspicere. ἀποβλέπειν.
Admirari apud Virg.
Magnificare. Honore amplissimo ornare,prosequi.
Honoribus augere, cumulare,ornare quod promouere vulgus dicitur *to promote,to aduaunce.*
παράγειν εἰς ἀξίωμα ἐπισκοπῆς.
ἐπ' ἐξουσίαν ποιεῖν.
Gloriā dare,Cic.vt mihi illa omnia immortalē gloriā dederint.
Ornare aliquē insignibus gloriæ.
Exonerare aliquē prætura,cōsulatu.
Nouo augere honore.
Afflare honorem.Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere.
Exaltare. Sublimare.
καθίστασθαι ἐπ' ἐξουσίαν.
Constituere in authoritatem & potentiam. Honorificare.
Honorem exhibere,præstare.
Onerare officiis, honoribus.
Genua flectere.
Inclinare caput omnib. theatris.
Honorem ferre,deferre,impendere,cumulare,certatim.
Honorarium neutiquam despicabile offerre.
Pro numine colere, *to vvorship one as a Sainct.*
¶ Aliquē sartum tectū conseruare, est alicuius honorem (vt vulgus loquitur)tueri.Cic.
M.Curium sartum tectū,vt aiunt ab omni incommodo, detrimento, molestia, sincerum, integrúmque conserues.

to get Honour, Glory, Praise or Dignitie.

Dignitatem colligere, cōciliare, adferre,consequi, reperire,sibi adiungere,acquirere.
Ferre,obtinere laudem.Cæsar.
Ad dignitatem peruenire, prouehi.
Ire ad astra.Virg.
Peruenire in claritudinē magnā. Sall.Propter scientiam rei militaris singularem ad honorem amplissimum euocari.
Omne ferre punctum, pro Laudem omnium assequi.Horat.
Nancisci potestatem seu authoritatem summam.
Colligere dignitatem,famam.
Laudem sibi parare.
Attollere fastigium.
Prouehi in altum.
Lauream mereri,adipisci.
Dignitatem agere,amplificare.
Gloriam comparare, adipisci, consequi.
Nomen augere,vel existimationem.
Extendere famam factis.
In gloriam venire.
Honores assequi,consequi.

desirous of Honour, vide *Ambitious.*

Honour, Renowme, Glorie, Praise or Dignitie.

Honor & Honos. κλέος.
Excellentia. Celsitudo.
Dignitas. Dignatio.
Maiestas. Claritas. Sublimitas.
Fastigium. Amplitudo.
Splendor. Celebritas.
Magnificentia. μεγαλοπρέπεια.

μεγαλοπραγμοσύνη.
Honestas. Decus.
Laus. Fama. δόξα.
Gloria. Titulus metapho.
Nomen. Ornamentum. *Vide Euerlasting renovvme, & varia in Phr. Man.*

Honorable, noble, vvorshipfull venerable, famous, excellent paßing good.

Honorabilis. γερούσιος.
Honorificus. γεραός.
Venerabilis. αἰδήμων.
Venerandus. Excellens.
Egregius. Præclarus.
Præstans. Eximius.
Præstabilis. ἐλλόγιμος.
ἐξῃρημένος. Clarus.
Intaminatus. Amplus.
Colendus. Phocion.
Reuerendus. Probus.
Probatus. Cic. Adprobus. Gel.
Honorandus. Honestus.
Spectatus. Spectabilis.
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubiũ clarior ne sit generis origine, an virtutibus.
Diuersis relucens virtutũ ornamentis. Purus omnis criminis.
Summum ecclesiasticæ dignitatis ornamentum.
Vir omnium episcopalium virtutũ genere cumulatissimus.
Conspicuus. περιφανής.
Circumspectus.
Insignis. Inclytus.
Illustris. Celebris.
Laudatus. Laude dignus.
ἄξιος αἴνων. Laudabilis.
αἰδέσιμος. αἰδοῖος.
Integri nominis.
Vir integer, integræ famæ.
Integerrimæ vitæ vir.
Grauis & honoratus apud suos.
Senio venerabilis.
ἐπίτιμος ἀνήρ. πολύαινος.
Omni honore & fauore dignissimus. Patriæ decus immortale.
Bonus pro probo & iusto apud Cic.
Vir numeris omnibus absolutus.
Columen familiæ, *the honour, the glory of the house, stocke or kinred.* Terent.
Homo quantumuis precij, quauis re dignus. prouerb.
ἄξιος τοῦ παντός.
Multa laude dignus.
Summæ integritatis.
Singulari vitæ integritate.
Insigni virtute præditus.
Moribus integris.
Iouis germen. ἐκ διός ἔρνος.
Ad dignitatem & gloriã natus.
Insigni dignitate præstans.
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitã degens nulla sinistri rumoris macula aut labe aspersam.
Moribus ac vitæ probitate admodum excellens.
Famam seruans illibatam.
Famæ hactenus incontaminatæ.
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Summæ dignitatis codicillis ornatus.
Ornamentis pulcherrimis cumulatus.
Dignus argiuo clypeo, prou.
Magnificis ornatus præconiis.
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sint.

Honourable, vide *Princely.*

a Hood or a Kerchiefe for a vvoman.

Rica & Ricula diminutiuum.
Peplum. Calyptra.
Tegmen muliebre.

Calantica

Calantica. ταινία.
Calanticam capiti accommodadare, apud Cic. *to Pinne.*
Calāticam detrahere, apud Virg.

a Hoore, a Harlot.

Scortum. Meretrix.
Prostibulum. Scortillum.
Communis mulier. Lyca.
Propudiosa scortatrix.
Vulgata omnibus seu peruulgata, apud Suet. Lycæna.
Pudicitiam in propatulo habēs.
Lupa. προςᾶσα γυνή.
Quæstum corpore faciens.
Prostituta mulier. Adultera.
Prostituti pudoris. Mœcha.
Vulgato corpore. Pellex.
πόρνη ἡ ἐργαζομένη.
Publicè merens.
Diobolaris apud Ful. in mytho l.
Quadrantia mulier.
Recellicluniæ, apud Plaut. Alicar.
Cloaca, metaphoricè.
Subacta pluribus. Pellex, palace Græcè. Concubina vulgò.
Sui copiam omnibus faciens.
Ignis, apud Virgilium. Succuba.
Cuilibet se sternēs. *a cōmon harlot.*
Quosuis admittens.
Scraptiæ, Prosedæ, *ill fauored drabbes.*
¶ Et meretrix sacrificularia, seu prostibulum vel cloaca sacrificorum, *a priestes hoore.*

a Hooremonger.

Scortator. Fornicator.
Fornicarius. Meretricarius.
Ganeo. Nequam. πόρνος.
Leno, *a Ruffian.*

to play the Hoore or Harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere.
Alere corpus corpore. Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere.
Dare se cuilibet, apud Terent. & Martial. pro prostituere.
Corpore quæstum facere.
χοιροπωλεῖν. Misceri pluribus.
Ex turpi viuere quæstu.
Vulgare, publicare corpus suum.
Collocare se in vita meretricia palam, & domum suam patefacere omniū cupiditati. Cic.
Palam facere quæstum.
ἐν τῷ φανερῷ χρηματίζειν.
Corpus palam ad omnes libidines diuulgare.

to hunt after Hoores, vide *Baudery.*

to Hope, to Trust.

Sperare. Spem habere, fouere, nutrire, pascere.
Teneri. Lactari spe. Spe duci.
Spectare. Spe euehi, attolli.
ἔχεσθαι ἐπ' ἐλπίδος.
Expectare pro sperare, apud Cic.
Pendere spe animi.
Figere spei pedem. Eras.
Spei figere ancorā, *to Trust vvholly.*
Omnē figere cogitationē, omnia studia, omnē curā, operam, industriam, omnē deniq; mentē in N. patrocinio, fauore, authoritate. *Vide multa in Phr. Man.*

to Hope in vaine.

Pascere vanam spem, spes inanes apud Virg. Inanē spem fouere.
Lactari spe falsa.

a small Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma.
Spes frigida, languida.
Spes macra, apud Persium.
Cassa atque euanida.
ψυχρὰ μὴν ἐλπίς.

I Hope, I Trust.

Maxima spe teneor.
Adducor in spem.
Spes est futurum fore.

Adhuc aliquis Deus nos respicit.
Adhuc cœlum voluitur. prouer.
Lux affulsit.prouerb.
Spero hinc afflare auram aliquã, id est,spem ostendi,Cic.
Affulgẽs lætior spei aura,recreat animum meum.Eras.
Spem habeo. ἐλπίζω.
Spem capio. Spe erigor.
ἐπαίρομαι. Venio in spem.
Spero fore. Ducor spe.
Affulget, arridet, abblanditur nonnihil spei.
Afflabit mihi spes melior.
In spem vocor,erigor fore.
Summam,certam, non exiguam concipio spem futurum.
Animus mihi præsagit,fidẽ facit.

an Hospitall,or Spitle.

Valetudinarium.
Nosocomion. νοσοκομεῖον.
Infirmarium dicitur vulgo.
Hospitalia numero plurali,genere neutro ponit Vitruuius pro ædibus quæ hospitibus excipiendis destinatæ sunt,Græcis Xenodochia vocantur,in quibus peregrini hospitãtur, vulgo Hospitalem, & egentium receptacula, ptochodochea, seu hospitia.

an Hoste, vide *Inholder and Armie.*

a House,a dvvelling place.

Domus. δόμος.
Ædes pluraliter. Nidus.
Tectum,pars pro toto.Casa.
Lar apud poëtas. Penates.
οἶκος. Ædificium. Mansio.
Tabernaculum. Domicilium.
Limen,pars pro toto.
Catul. Labore fessi venimus limen ad nostrum.
Focus pro domo priuata ponitur
Habitatio. Sedes. Habitaculum.
Culmen,pro domo ponitur.
Doma,δῶμα similiter synechdochicè.
Domus monetaria,*the Minte.*vbi signatur argentum in nũmos.
Argentofficina. ἀργυροκοπεῖον.

at my House, vide *Home.*

to keepe House.

Gerere rem domesticam.
Familiæ curam habere.
Curare domum,rem familiarẽ.
Solerter, prouidè, vtiliter rem domesticam administrare.
Rem familiarem & parare, & conseruare.
Parta tueri aptéque impendere.
Domestici officij curis distringi.
Tueri rem familiarẽ,apud Cic.
Gubernare domum vulgus dicit.
Rem domesticam, vel ad rem domesticam attinẽtia curare.
Frugi viuere,*to liue soberly.*
¶ Primã rei familiaris curã inire.

Houshold stuffe.

Suppellex. ἐπίπλαιον.
Res domestica,familiaris.
Vtensilia.Res mobiles.
Scruta,numero plurali,*olde stuff.*

an Housholder,or the good man of the house.

Pater familias, οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpositus, rector.
Maritus. Herus.

an Housevvife,vide *VVife.*

Hovv?

Quomodo? Qui? Qualiter.
Qua ratione? πῶς,ὅπως?
Quo pacto? Qua via?
Quem ad modum?

Humble,vide *Lovve.*

Humilitie,Lovvlinesse.

Despicantia sui.
Voluntaria mentis demissio.
Animi demissio. Humilitas.

ταπείνωσις. Quæ virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Esuries. Esurigo.
Edendi auiditas, orexis, libido.
Fames. λιμός. πεῖνα.
¶ Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere, confici, *to die for hunger.*
λιμῷ διαφθείρεσθαι.
¶ Affligere inedia.
Fame aliquem excruciare.
Tenuem edendi concedere portionem vt mori necessum sit. *to famish one.*

Hungry appetite.

Appetitus, vt vulgus loquitur.
Appetẽtia comedendi. Esuritio.
Vehemens edendi auiditas.
Orexis, ὄρεξις, qua voce vsus est Iuuenalis in Satyris, appetitionem vertit Cic.
Gulæ irritamentum.
Ieiuna auiditas.

to Hunte, to Chase deere.

Venari. Feras insectari.
Feras indagare. θηρεύειν.
Feras agere, agitare, inquirere.
Venationi insistere.
Sectari ceruos, apros, feram.
Feras cursu insectari, insequi, agitare. ἀγρεύειν.
Cum beluis audacter congredi.
Ceruos iaculo cursúque fatigare.
Insequi vagas per iuga summa feras.
Compellere ceruos in plagas.
Saltúsque indagine cingũt. Virg.

to Hurle, vide *to Shoote.*

to Hurt.

Nocere. Officere. Lædere. Offendere. Incommodare. Obesse.

a Hurt, vide *Losse.*

Hurtfull, Noysome.

Damnosum.
Dispendiosum. Noxium.
Detrimentũ, incommodũ adferens.
Exitium, iacturã, calamitatẽ, periculum, damnum secũ trahens, & ingens malorũ incõmodorúmque agmen. *Vide Phr. Man.*

a Husband.

Coniux. Sponsus. Maritus. Vir.

a Husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἄγροικος.
Agricolator. Georgus.
Villanus. Villicus.
Agrarius. Agrestis.
Ruricola. Rusticus. *Vid. Plovvmã.*

I

a Iacket or Ierkin vvithout sleeues

Exomis idis. Colobiũ. Tunicula manicis defecta, trũcata, mutilata.

a Iakes, vide *Priuy.*

a Iangler, vide *Babler.*

the Iaundis.

Morbus regius, à Var. dicitur ἴκτερος Græc. nũcupatur, medicorũque opinione ex felle nascitur.
Aurigo nominatur à Celso, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore scilicet arcus cœlestis.
Quidam hunc morbum Ictericiam vocabulo non satis probato (vt omnia morborum nomina ferè deprauata sunt) dixere. Alij dæmoniacum & Aquarum vocarunt.
Auriginosus & Icterius ἰκτερικός, qui morbo regio laborant.
ἰκτεριᾷν. Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacu⁹, Supinus. Ociosus. Feriatus. ὀκνηρός. Vacuus ab opere. ἄεργος. ἀπράγμων.

Nil rerum actitans.Lentus.
Cessans. Cessator. Languidus.
Desidens. Desidiosus.
In otio vitam degens.
Bos in stabulo,prouerb.
Spartam rodens.Reses,dis,omnis g.Liu.
Iners. Male feriatus.
Compressis sedens manibus.
Marcidus.apud Plaut.
Vide Slovv.

to be Idle.

Ociari. ἀεργεῖν.
Vacare ocio.à labore.
Vacare. σχολάζειν.
Ocio indulgere.
Cessare. ῥαςωνεύειν.
Esse remissum à labore.
Ocio torpescere,marcessere.
Ocium captare.
Feriari & feriare neutrum.
Inerti ocio contabescere.
Inertiæ indulgere.
Ocio se dedere.Ocium colere.
In ocio esse.ἄγειν σχολήν.
Diuturno in ocio versari.
Turpi ocio & Abdomini seruire.
Nihil agere. Vltra Epimenidem dormire.Ociis ac somno trãsmittere vitam apud Terent.
Feriatam agere vitam.
Nullis se negotiis exercere.
Manum habêre sub pallio.
Compressis sedere manibus.
Et prouerb. Conchas legere dicitur,qui in summo est otio.

*a Ierkin,*vide *Iacket.*

to Iest,to Sporte.

Nugari. Connugari.
Ludere.Iocari.
Nugas agere.Tractare ioco
Afferre iocum,sales.
Ludicra rebus seriis miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis iocis.
Ioco dicere. *Vide to Scoffe.*

Iestingly ,Merily , Pleasantly.

Ioco. Iocosè. Per iocum.
Ridiculè. παιζομένως.
Ioci causa. Per ludum.
Animi gratia dicere,*for sporte.*
Per ridiculum, *Vide Phr.Ma.*

a Ievve.

Iudæus. Ἰουδαῖος.
Verpus, Apella,apud Horat.
Currus , apud Geor. VVice. & à resectu cutis dicitur,recutitus.
Circũmcisus.
Hebræus. ἑβραῖος.
Israelita.
Leuigena,à tribu Leui.Mant.
Sabbatarius apud Martia.

Ignorant, vide *Rude* , & Phr. Manutij.

I haue done it Ignorantly , Vnvvares, not knovving , otervvayes then I thought.

Feci inconsultè.ignoranter.
Ignorans feci,apud Plaut.
Errore. Per errorem.
Imprudens. Ignatus.
Nec opinans.
Per imprudentiam,inscitiam.
Nesciens. Inscius. Insciens.
Cic.Quæ insciente me,imprudẽte L.Sylla facta sunt. *Vide Vnthought.*

Ill , Amisse , Ouerthvvartly, frovvardly,

Præposterè. Peruersè.
Perperam. Prauè. Distortè.
Inuersè. Inuersum.

an Ill or Euill man.

Prauus. κακός.
Peruersus. Scelestus.
Impius. ἄθεος.
Malus. πονηρός.
Perniciosus. Flagitiosus.
Malitiosus. Sceleratus,

Sons.

Sons. Noxius.
Discolus. Facinorosus.
Pestis. Lues.
Internecio.
Morum parte inquinatus ab omni, Capitalis homo, id est, supplicio capitis dignus.

Ill fauored, Deformed.

Deformis. Turpis. δυσειδής.
Fœda facie. Thersites.
Thersitem deformitate vincens.
Hipponax alter turpitudine.
Thersitæ conferēdus. Homerico.
Iacens in sordibus. *Filthie.*
Ad prodigium vsque deformis.
Deformatus corpore.
δυσπρόσωπος.
Quam formæ premit dedecus.
Decolor.

an Image.

Statua. ἵδρυμα. Signum.
Simulachrum. Simulamen.
Idolū, media producta. Effigies.
Icon. εἰκών.
Imago. Imaguncula.
Imago radiato capite conspicua.
Agalma. Hermæ.
Sculptile, fusile, conflatile.
Sculptum fusum, pictum signum.
¶ Statuarius, sculptor, signifex, fictor, signa fabricans.
ἀγαλματοποιός.
Hermoglyphus. *an Image maker or cutter.*

to Imagine, to Searche, to Inquire out secrets or high thinges.

Altum sapere. Scrutari profundum. Subtilitates perquirere.
Circa sublimia & supercælestia versari. In cœlestibus versari.
Imaginari, & vt de Socrate scribit Aristophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον.
Per aëra incedere & circa solem satagere.

to Imagine, to Conceiue, or to Cast in minde.

Imaginari. Fingere.
Cogitatione depingere vel fingere.
Animo comprehendere.
Imprimere aliquam notionem in animos. Animo fingere.
Cogitatione & mente cōplecti.
Speciem alicuius rei cogitare.
Cic. De imaginibus ad animum peruenientibus.
Item. Volitat ante oculos istorum regis filius. *Vide to Muse, & to Deuise.*

to Imbroder.

Acu pingere, plumare. ῥυφαίνειν.
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere. Artifici vestes pingere acu.
Vestes auro intexere. Hinc vestes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ. *Imbrodered garments.*

an Imbroderer.

Acupictor. πολυκέστης. Segmentarius. Plumarius. Barbaricarius.
Phrygio, quod huius artis inuentores aiunt Phryges fuisse.

to Imitate, vide *to Followv.*

Immoderate sorrovv, vide Phr. Man.

Immortall, vide Phr. Man.

to be Impoysoned.

Bibere cicutam.
κώνειον πίνειν.
Haurire, sumere venenum.
Venenū in sua viscera ingerere.
Veneni mali poculo animam expellere. Solin.
Toxico se morti dare.
Veneno potionari, sustolli.
Toxico perire, vitam finire, per?

mi,confici,intercipi.
Corpus medicaminibus multis aduersus venena munire. Plin.

of great Importance, vide *VVeight.*

an Impostume,a Bile,or Botche.

Hulcus. ἕλκος.
Caue dicas,Vlcus.
Exulceratio. ἕλκωσις.
Postula. Tumor.
Vomica à tumoris similitudine.
Tuber. Tuberculum.
Apostema. ἀπόστημα.
Abscessus. Suppuratio latinè.
Glandes,glandulæ,tonsillæ.
¶ Rescindere summum hulceris os.

Imprisoned,vide *Prisoner.*

Impudent,vvithout shame,Shamelesse.

Impudens media correpta.
Insignis qui est impudentiæ.
Inuerecundus,fronte carens.
Effrons qui pudorem omnem abstersit,dedidicit.
Perfrictæ frontis,faciei.
Cui pudor ex pectore cessit, Luc.
Os impudens.
Aspectus atticus. βλέπος ἀττικόν.
Nihil oris habens.
Cui frons cum mente periit.
Frontosus.
εὐρυμέτωπος.
Phormio Terentianus.

to be Impudent, shamelesse, or vvithout shame.

Perfricare frontem,faciem.
Ponere pudorem.
Perfricare os,apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere,deponere.
Verecundię repagula omnia discutere.Erasm.
Verecundię limites cunctos prętergredi.Esse sine fronte.
Transire fines verecundiæ,pudicitiæ.Sallust.Pudore carere.
Non habere pudorem.
Impudenter loqui. ἀναιδευντεῖν.
Impudenter agere. ἀναιδεύεσθαι.
Nihil apud alios pudere.*Vide* Ph. *Man.*

Impudently.

Perfricta fronte,facie.
Posito pudore omni.
Ore perfricto.Crasso rubore.
Absque fronte & ore.
Refractis pudoris & reuerentiæ claustris. Plinius. Citta ruborem.
Deuorato pudore.
Temeraria fronte.
Nudo capite,prouerb.
γυμνῇ κεφαλῇ.
Inuerecundè. Impudenter.
Citra omnem pudorem.

to Impute,to Attribute.

Acceptum ferre.
Impensum seu expensum ferre, vt transtulit. Vall. in epistola Pauli ad Phile. ἐλλογεῖν.
Imputare,vt habet vetus æditio.
Acceptum facere.Plin.
Meruisti,vt acceptum tibi fieret, id est accepisse abs te nos fatemur.
Sibi adscribere. Attribuere.
ἐξιδιοποιεῖσθαι.Arrogare.
Tribuere. Vsurpare.
ἐξιδιάζεσθαι. Vendicare, aut vt plerique scribunt vindicare sibi.
Adsignare. Occupare.
Præripere. Applicare.
Omnia cum datiuo personæ & accu-

accuſatiuo rei conſtruuntur.
Deriuare, in ſe metaph.

Inclined, readie and prone, or Bent.

Propendens. Præceps.
Applicatus, Cic. Decliuis.
Pronus. metaphoricè. Intentus.
Procliuis & Procliuus. Deditus.
ἐυεπίφορος. πρόσχειρος.
Propenſus. Facilis. Nutans.
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incongruitie.

¶ Solœciſmus.
Solæcon.
Barbaries, ſtructura inconcinna refractariola, ſtribiligo, ſeu ſtribligo, linguæque latinę inconcinnitas, balbuties, hæſitâtia linguæ imparilitas, id vitij vocatur.
Dictio propinaria, plane barbara
Gothica, ruſtica, detrita, ſqualens, laciniosa, à doctis minimè vſurpata.

Inconſtant, Variable.

Inconſtans. Lubricus. Varius.
Lubrica, ancipiti fide.
Infidus med. producta, vt,
Malefidus. ἄπιςος.
Non conſtans ſibi.
Vagus. Volubilis.
Inſtabilis. Perfidus, med. corr.
Duabus ſedens ſellis.
Cothurno verſatilior.
Chameleonte, Proteo, Tarandro.
Polypo mutabilior, verſatilior.
Vertumno inconſtantior.
Euripus homo. Polymeſtor.
Fluxam fidem gerens. Plaut.
Theramenes, Cothurnus.
Diſcedere à conſtantia, à mente, atque à ſe. Cic.
Omni vento doctrinæ quaſi nebulæ turbine exagitante circumferri. *Vide Ph. Manutij.*

Incontinent, vide *out of hande.*

to Incourage, to Moue.

Impellere. Ingerere.
Inducere. Inſtinguere.
Inſtanter perſuadere. Vrgere.
Perurgere. Incitare. Stimulare.
Admouere. Protrudere.
Monitis extimulare.

to Increaſe, vide *to Augment*, & Phr. Man.

to Indeuour or Labour diligētly.

Inuigilare. Aduigilare.
Incumbere. Contendere.
Adniti vel anniti.
Eniti. Vacare.
Laborare. Elaborare.
Niti. Inſtare. Vrgere.
Sedulam nauare operam.
Summo ſtudio intendere.
Deditum eſſe. Excubare animo.
Toto pectore incumbere.
Manibus pedibúſque conniti.
Operam nauare, dare.
ἐπιτηδέυειν. Quærere.
Operam impendere.
σπȣδάζειν. διατρίβειν.
Curare. Euigilare.
Diligentiam adhibere in munere fungendo.
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in in rem aliquam conferre.
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam.
In ſuo ſtudio atque opere nunquam ceſſare. Cic.
Abiicere, ſegnitiem, ſocordiam.
Curam adhibere, impendere.
Laborem, ſtudiúmque impendere.
Studere. Conari.
Studiosè curare.
Adniti pro virili.

Eluctari. Moliri.
Primam operam nauare.
Magnam studio moliri.
Omnem operam, studium, diligentiámque ponere custodiendis dominicis mandatis.
Totus quis incumbere in rem aliquam dicitur.
Ingenium intendere.
Omnes ingenij neruos intēdere.
Ingenij vim omnem atque impetum torquere.
Totis neruis incumbere.
Operam impendere quàm (id est quantum) possis diligentem.
Vide Ph.Man.Endeuour.

Infamie, vide *Dishonesty*, & Phr.Manutij.

from his Infancie, vide *Childhood.*

to Infect.

Agere contagia.
Serpere, proserpere latius.
Ex vicino vel contactu nocere.
Venenoso inficere afflatu.
Afflare virus mortiferum.
Spargere venenum.
Afflatu nocere. Ouid.
¶ Luem, contagionem trahere, cōtrahere. Vitium concipere.
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio. Contagio. Pestis.
Corruptio. Lues. Erugo.
Venenum. Virus.

an Infectious sickenesse, vide *Contagious sickenesse.*

Inferiour, vide Phr.Man.

to Inhabite, vide *Dvvell.*

Inke.

Atramentum.
μέλαν. ἄλαβα.
Loligo pro atramento ponitur vt Sepia propter vtriusque piscis cruorem atrum.
μελανοδοχεῖον, est Atramentariū, *An inckehorne or inckepot.*

an Inne.

Diuersorium à diuertendo.
Hospitium. ξενών.
Taberna meritoria.
Stabulum propriè locus in quo lassi fatigatíque ex itinere cōsistunt, à stando nomen habēs.
πανδοχεῖον. Casa hospitalitia.
ταβερνεῖον. καπηλεῖον.
Caupona. Cauponula.
Hospitium meritorium.
Taberna vinaria. οἰνοπωλεῖον.
Oenopolium. *a Tauerne.*

to keepe an Inne.

Cauponari. Exercere cauponam.
Pandocheum agere, esse barbarè loquentes dicunt, Tenere hospitium.

an Inneholder, an Host.

Tabernarius. Caupo. κάπηλος.
Hospes qui recipit & recipitur.
Pandocheus. πανδοχεύς. ξενοδόχος.
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hospes meritorius.

Innocent, Gitlesse.

Innocuus. ἄκακος.
Inculpatus.
ἀνέγκλητος. Innocens.
Innoxius. ἀναίτιος.
Crimine, culpa vacans, carens.
Insons. Expers culpæ.
Noxiæ omnis exors.
Qui extra culpam est.
Nescius quid discriminis inter dextrum & sinistrum.
Ab omni culpa alienus.
Nullius sibi conscius.
Clauo purior, prouerb. *Vide Ph. Man.*

In our time.

Nostro æuo. Nostra ætate.
Nostris temporibus.
Nostra memoria.
Nobis superstitibus.
καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demaunde, to Search out.

Quærere. Inquirere.
Exquirere. Disquirere.
ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι.
Oportet veritatem ante omnia scrutari & inuestigare.
Vestigare. Inuestigare.
Examinare. Peruestigare.
Scrutari. Perscrutari.
Rimari. Indagare.
Percontari. Interrogare.
Sciscitari. Discutere.
Quæstionem habere.
ἀνακρίνειν. διακωδωνίζειν.
ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα.
Quæstioni subiicere, vel inquisitioni.
Crebris sollicitisque iudicium interrogationibus vrgere.
Seuero examine indagare.
Contari. Explorare.
Anquirere pro vbique quærere.
ἀμφιζητεῖν.
Omnibus vestigiis indagare.
Ad viuum resecare, prouerb.
Diligens facere scrutinium.
Exactissimum facere examen.
Altius rimari & expendere.
Seueriter examinare.
ἀκριβάζειν, diligenter indagare, explorare.
Censuræ subiicere.
Altiori indagine discutere, perscrutari.
Venari, artificio & solertia quadam quærere.
Odorari sagacius & degustare conuiuam apud Cic. vtrunque pro callidè & clam explorare quid habeat animi.
Alicuius actus insidiosa explorationis arte venari.
¶ Expiscari, elicere animi sententiam.
Omnia secreta ex imo eruere, studióque quærere.

to Instruct, vide *to Teach.*

to Intaile, vide *to Graue.*

to Interlace, to set betvveene as a day or a yeare.

Interserere. Intercalare.
Interponere. ἐμβάλλειν.
Vnde Annus embolismatis siue bissextilis aut bissextus nomē habet in quo dies intercalatur, quæ ἐμβολίμη ἡμέρα, dicitur Græcis .i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe one that is speaking.

Loquentem interpellare.
Interstrepere.
Sermonem abrumpere.
Impedire. Obstrepere.
Interfari in sacris literis.
ἐγκόπτειν Græcè καὶ ὑποβάλλειν.
Interloqui.
Interpellare sermonē institutū.
Obturbare loquentem, pro interpellare.
Turbare vel interturbare aliorum sermonem.
Interpolare pro eodem.
Interrumpere aliorum verba.
Non audire quo rem deducere velit.
Et apud Teren. Sine me peruenire quo volo, hoc est, vt absoluam quod cœpi dicere.
Et Eras. in Moria: Audite quo rem deducamus.
Loqui priusquam alter sua perfecerit verba.

Musica interfecta in prouerbium abiit, pro sermone interrupto ab interueniente.

Intent, vide *Purpose*.

an Interpretation, vide *Exposition*.

to Intice, vide *to Allure*.

to Intreate, vide *to Pray*.

that can not be Intreated, vide *Stiffenecked*.

to Intreate, to Obtaine by intreating.

Exorare. Flectere superos.
Flectere lachrymis, precibus.
Mouere precibus.
Precando, precibus consequi.
Placare. δυσωπεῖν.
Persuadere. Demulcere.

to Inuade.

Impugnare. Infestare armis.
Bello petere, impetere.
Infesto exercitu irrumpere.
Bello lacessere, infestare.
Hostiliter ingredi, inuadere alterius ditionem.
Arma mouere.
Bellum inferre, vel arma.
Excursionibus infestare.
Populabunde percurrere, ἐμβάλλειν. *Vide to Assayle, & Phr. Manut.*

to Inuent, vide *to Deuise*.

Inuisible, that can not be seene.

Inuisibile.
Quod aciem fugit.
Quod oculorum fugit obtutum.
Cic. Animus sensum omnem effugit oculorum.
Sub aspectu non cadens.
ἀόρατον.

Invvard partes of man.

Vitalia. Præcordia.
Viscera. Exta. Penetralia.
Intestina.

Ioyfull, vide *Glad*.

to Ioyne, to set together.

Connectere. Committere.
Iungere. Coniungere.
Coassare. Coaptare. εὐθετεῖν.
Accommodare. Concinnare.
Componere. Colligare.
Contexere. Compingere.
Copulare. Combinare.
Conserere. Compaginare.
Coagmentare. Conglutinare.
Consarcinare. Condere.
¶ Adiicere. Adiungere.
Annectere. Addere.
Adhibere. Admouere.
Aggregare. *to put vnto.*
Conglobare. Glomerare.
Conglomerare. *vide Phr. Man.*

a Ioyning or setting together.

¶ Compages. Compago inis.
Compactio. Compositio.
Constructio. Syntaxis.
Coordinatio. Connectio.
Combinatio. Coagmentatio.

Ionkets, vide *Delicate meates.*

to take a Iourney.

Iter facere. Moliri iter.
ἔχεσθαι τῆς ὁδοῦ.
Facere perfectionem, Cæsar.
Itinerari. ὁδοιπορεῖν.
Proficisci. Iter carpere.
Tendere. Iter instituere.
Pergere, in sacris literis frequens est eadem significatione.
Iter, viam ingredi. διοδεύειν.
Agere iter, viam. Habere iter.
Conficere iter, via puluerulenta.
Multa diebus singulis conficere milia.

miliatia.
Dare se in viam.
Sursum, deorsum currere ac recurrere, vltra citráque peruolare.
Tenere iter, apud Virg.
Et Quo nunc se proripit ille?
Item Quo te Mœri pedes?
Quo nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput obiectare periculis.
Vilis lucelli gratia terra marique volitare.
Per omnes terras ac maria volitare.
Vltro citróque commeare, *To go and Come.*
Conferre & Recipere cũ accusatiuo intercedente præpositione in, vt contulit se in patriã: aut sine præpositione si accusatiuus fuerit proprium vrbis seu ciuitatis, recepit se Romã contulit, se Venetias, *Vide to Go avvay.*

a Iourney man, a Day labourer.

Operarius. Ergastulus.
Mercenarius. Ergaster.
Mercede conductus. μισθωτός.
Conductitius. αὐτουργός.
Operam suam mercede elocans diurna.

an Ipocrite: he that doth counterfet holinesse.

Hypocrita penultima corr. ὑποκριτής.
Eruditus artificio simulationis.
Simulator.
Fucatus.
Fuco sanctimoniæ personatus.
Venditans sanctimoniam.
Fucatæ sanctitatis homo.
Duplex animo, corde.
Fucatam personatámque sanctimoniam præ se ferens.
Paries dealbatus in actis Apostolorum.
τεῖχος κεκονισμένος.
Sepulchrum dealbatum Christus in Euangelio vocat sanctimoniæ simulatorem.
¶ Hypocrisis, Simulatio virtutis.
Venditatio quædam atque ostentatio. *Ipocrisie.*

Issue of ones bodie: a childe.

Propago. Progenies.
Soboles. Proles. Liberi.

Italie.

Italia ab Italo rege.
Itala terra.
Latium. Ausonia.
Hesperia magna vel maior.
Oenotria à rege Oenotrio.
Ausonis ora.

It is so, vide Phr. Man.

to Iudge, to geue a sentence or Iudgement.

Censere. Iudicare. κρίνειν.
Iudicium facere.
Sententiam ferre, dicere, pronunciare.
Iudicem agere.
Diiudicare.
Censuram agere.
Ius dicere, *To pronounce the Sentence.*
De re vltro citróque diligenter cognita pronunciare, definire.
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura. *vide Phr. Man.*

to sit in Iudgement.

Sedere pro tribunali.
Rixas fori iudiciarij dirimere.
Rostris præsidere.
Præesse causidicorum subselliis foro iudiciario.
Cerdonum iurgia dirimere.
Forum agère.

Iudicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personallie in Iudgement.

Iudicium subire.
Sistere se tribunalibus.
Comparere. Causam dicere.
Se apud iudices tueri, purgare.

a Iudge.

Iudex. Prætor.
Iura reddens. δικαιδότης.
Sedens pro tribunali.
καθεζόμενος ἐπὶ βήματος. sententiæ lator.
Rerum capitalium iudex, qui & quæstor appellatur, Quæsitor.
Iudex maleficiorum vulgo dicitur, de latrociniis iudicans siue latrunculator, *the Recorder.*
Prætor capitalis.

the Iudgement seate.

Iudicij locus.
δικαιοτήριον. Forum.
Forum iudiciarium.
Forum iudiciale.
Tribunal. δικαςήριον.
Iudicum consessus.

after my Iudgement, vide *Meaning.*

a Iugler, he that vseth craftie conueyance.

Gesticulator. Præstigiator.
Impostor. Pantomimus pen. cor.
παντόμιμος. Circumforaneus.
Pilarius, apud Quintilianum.
Gelasimus. γελάσιμος.
Circulator, quem Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem cum deceptione circumforaneum.
Apuleius lib. 1. huiusmodi præstigiatorem populi frequentia stipatum, mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aspexi equestrem, spatham præacutam mucrone infesto deuorasse.
Cyclicus ab Horatio vocatur.
Impostor nugis ac strophis captans quæstum. *Vide Deceauer.*

Iust, Righteous.

Iustus. δίκαιος.
Æquus. Rectus.
Muneribus nequaquã corrumpendus.
Incorruptæ æquitatis, iustitiæ.
Iustitiæ oculus. Bochyris alter.
Iustitiæ trutina, statera iustior.
Rectam ingrediens viam.
Rectum tenens clauum.
¶ Æquum & bonum colere.
Æquitatem seruare.

Iustice, vide Phr. Man.

K

to Keepe, vide *to Defende.*

to Keepe close, vide *to Couer.*

Keepe it close, vide *Beware to tell it no bodie.*

to Keepe in, or Hold vnder.

Cohibere. Coërcere.
Domare. Frenare.
Supprimere. Continere.
Subiugare. *Vide Subdue, and Tame, & in Phr. Man. vide varia de Keepe.*

to Keepe holy, or feasting daye.

Agere diem festum. ἐπιθειάζειν.
Facere diem solemnem, festum.
Celebrare festum, diem feriatum, diem festum.
ἑορτὴν ἄγειν. ἑορτάζειν.
Celebrare solemnitatem.
Facere solemnitatẽ, apud Hiero.

Operam dare rebus diuinis.
Feriari vel e. Quiescere.
ἄγειν ἡσυχίαν.
Celebrare memoriam, mortem sanctorum.
Labore & opere supersedere.

to Keepe from.

Arcere. Defendere.
Prohibere. Cohibere.
Coërcere. Protegere.

it is better Kept in remembraunce, or longer Remembred.

Altius insidet vel insidit mente.
Tenacius inhæret animo.
Altè sedet animo quod primis discitur annis. In omnem vsque vitam hæret.
Penitius cogitationi hæret.
Quo semel est imbuta recẽs seruabit odorẽ, Testa diu. Horat.
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primum imprimitur, nulla potestate postea deleri.
Quæ teneris traduntur annis & citius discuntur & tenacius retinentur.
Cordi altius, intimius imprimitur.
Penitius ac profundius in pectore reconditur, reponitur.
Altius insidet hominũ animis.
Facilius penetrat in animos mortalium.
Actius insidet animis.
Id perpetuo animo inhærebit meo.
Hærere in medullis, & includi in medullis vtrunq;, apud Cic.

to Kimbe or trimme the hayre.

Pectere. Pectinare.
πέκειν. κτενίζειν.
Pexare frequentatiuum.
Explicare capillum.
Deducere crines pectine. Ouid.
Capilliculum comere.
Pectine eburneo pangere.
Fingere comam pro ornare.
¶Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for vvomen, vide *Hood.*

a Kettle or Cavvdron.

Cacabus. κάκαβος.
Caldare. Caldarium.
Lebes. λέβης.
Ahenum. χρεῖων.
Ahennulum. Cucuma.

to Kill, to Slea.

Trucidare. Interimere.
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. vtrunque. Exterminare.
Necare. Afficere morte.
φονεύειν. Dare neci, lætho. Virg.
Perimere. Occidere. Mactare.
Mortem inferre, adferre.
Vita spoliare, Luce priuare.
Exuere aliquem anima.
Viuorum eradere cœtu.
Orbare aliquem luce, vita.
Vitam, animam eripere.
Morti dedere. Dare morti.
Vita eximere. Vitam adimere.
Interficere. Iugulare.
Iugulum ferire, *to cut ones throte.*
Configere, *to Thrust through.*
Transuerberare gladio.
Facili ictu perforare.
Mucrone latus exhaurire.
Confodere. διορύττειν.
Morte aliquem excipere.
Sternere, apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul. *to lay one a sleepe.*
Ense aliquem fundere.
Premere sicut & Cædere pro interficere, vtrunque apud Virg.

Auferre,è viuis,è medio.
Obuium quemque demetere, obtruncare. Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium.
Ferrũ in fratris adigere viscera.
Ferrum in viscera cõdere,Ouid.
Læthale ferrũ in hominis stringere viscera.
Perdere, Vnde vulgo precamur Dij te perdant.
Agere orco aliquẽ, poëticũ est, quemadmodum mittere sub tartara.
Porrigere apud Martialem, pro interficere.
Vltima supplicij animaduersione mulctare,percellere.
Vltimo adficere supplicio.Eras.
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit.Ouid.
Hostili sanguine, hostium cædibus manus funestare,cruẽtare.
Sanguine commaculare manus.
Ab ipsa(vt aiunt)stirpe perdere, *to kill the vvhole race.*
Terram ore mordere,apud Virg.
γαῖαν ὀδὰξ ἑλόειν,terram mordicus capere.
Et apud Homerum πάντη ὀδὰξ ἑλῶν ἄσπετον οὖδας.
Omnes mordicus ceperunt immensum solum.
Ad internecionem cædere, extinguere.
Tollere matrem,pro enecare.
Læthiferum vulnus infligere.
Supremum excutere spiritum.
Extinguere.Facere cadauer.Cic.
E medio tollere apud Cic.
Homicidium designare, seu patrare,*to commit man slaughter.*
Cæde & sanguine complere Christi causas.
Cædẽ exercere,afficere,facere.
Mortes agere.

Cæde nefanda perfurere.
Ferro desæuire, grassari, metere infesto.
Dextras cõscelerare insonti sanguine.αἵματι χεῖρα μιαίνειν.
Phocil.
Maximam cladẽ facere. *to Murder cruelly.*
Intolerabilem cladem inferre.
Per hastę cuspidẽ cogere, *vide in Ph.Ma.Orestes Killed his mother.*

to Kill him selfe.

Consciscere lethũ,mortem sibi.
ἀποσφάξασθαι ἑαυτόν.
Enecare se.Orbare se luce.
Afferre manum sibi,Cic.
παραλύειν τοῦ ζῆν ἑαυτόν.
Inuenire mortem sibi.
Scopulo se mittere ab alto.
Veneni poculo animã exponere.Soli.de Hannibale.
Vitam rapidis ponere fluminib.

a Killing of men, vide *Manslaughter.*

a Kill,vide *Ouen.*

a Kindred.or Parentage.

Cognatio. Affinitas.
Consanguinitas. Parentela.
συγγένεια. Propinquitas. *Vide Stocke.*

of a noble Kindred.

Genus inclytum.
Parentela haud ignobilis.
Propago regia. Imagines.
Stemmata illustria.
Splendor natalium.
Claritas generis. Antiquitas generis.
Insignia. Claræ insignia gentis.
Veteres ceræ. Imagines auitæ.
Imaginum commendatio.
Tituli. Statuæ.
Famosę imagines,*of an olde stocke.*
Schemata cognationũ, apud Iuris. *Vide Noble*, & apud Manutium,*Kindred.*

to come of a good Kindred or Stocke.

Referre genus.
Originem trahere, ducere.
Trahere, ducere genus.
τὸ γένος ἕλκειν. Stéma deducere.
Illustri prodire origine.
Descendere de stirpe.
Ortum trahere. Successionẽ habere, ducere. Genus deducere.
Diffundere genus, apud Virg.

to go out of Kinde, or to vvorke dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto.
Longius à maiorum suorum exemplo digredi.
Deflectere à patris auíque præstabili insigníque virtute, Cic.
Ab integritate morum paternorum labi.
Degenerare. ἐκτρέπεσθαι.
Maiorum deserere vestigia.
Nõ respõdere probitati paternę.
Virtutem patris non æquare.
Recedere à vestigiis progenitorum virtuosis.
Soboles virtutib. orba paternis.
Paternas haud canere cãtiones.
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman or Coosen.

Cognatus.
συγγενὴς. συμφυὴς.
Coniunctus sanguine.
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus.
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate deuinctus.
ἐγγενὴς. σύναιμος.
Sobrinus, apud Terentium.
Agnatus. Propinquus.
Proximus. Affinis.
Consanguineus.
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula. Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit.
Agnato sanguine propior. *Vide Coosens.*

to Kisse.

Osculari. Osculum ferre, ingerere alicui. Sueto.
Libare oscula. Virg.
Pangere osculum, suauium.
Exosculari. κυεῖν. id est, prægnantem esse.
Imprimere osculum.
Labella labris conserere.
Deosculari. φιλεῖν.
Tollere osculum.
Dare basium, suauium, Basiare, impudicitiæ sunt. Suauiari.
Basia iungere.
Figere, infigere oscula dulcia.
Oscula carpere, rapere. (Virg.
Osculo excipere.
Excipere mediis amplexibus.
Dulces dare amplexus. Virg.
Ruere in amplexus.
Dissuauiari, apud Ciceronem.
Amplexa dextra inhærere.
Cupidè arctéque complecti.
Vlnis stringere, *to Embrace.*
Amplecti. Complecti.
Amplexari. περιέχειν.
Stringere colla blandis lacertis.

a Kitchin.

Culina. Coquina vulgo.
μαγειρεῖον. Popina.

from the Kitchin to the Hal, or from a lovver estate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad fastigia rerum extolli, apud Iuuenalem.
In summam euehi gloriam.
Obrepere ad honores.
Opera principum ad summos honores emergere.

E miseria, ad summas opes transire.
Ad summam dignitatem emergere, Erasmus.
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi, subuehi.
Ex infima fortuna prouehi.
Ausonius: Fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Diues ab exili progrediere loco.
Ex humili, è summa emergere inopia. Crœsus ex Iro.
A remo ad tribunal.
ἀπὸ κώπης εἰς τὸ βῆμα. prouerbio dicitur, qui repente ex infima conditione prouehitur ad honesti muneris functionem.
Euadere ad gradus altos, ad summi vestigia culminis.
Ex phelleo venire, prouerb.
Ab asinis ad boues.
Homo à se ortus.
Nouus homo. Huic cōfine Vlysses pānos exuit, in quibus scilicet mendicū apud porcos egerat.
Videas etiamnū multos humili natos loco, adhæc nullis omnino fortunæ dotibus adiutos ad eruditionis non solùm fastigium, verumetiam summas dignitates ascendere, Claudianus: Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.
¶ Contra: *From the court to the carte, vide Ph. Manut.*

a Knaue, a Slaue, a Rascal.

Scurra. Triscurra.
Furcifer. Trifurcifer.
Nebulo. Verbero.
Mastygia. Flagrio.
Tenebrio onis.
Tenebrico. Niger.
Scurro apud diuum Hieronym.
βωμολόχος. Circulator.
Triuerbero. Pistrino dignus.
Necis pabulum, *Rauens meate.*
Omnibus modis improbus.
Ingenio malo prauoq; apud Sall.
Cacula, Calo.
Imi derisor lecti, apud Mart. pro scurra ponitur.
Vlyssis remigium, *a sort of knaues or rascalles.*

to Kneade dovve.

Depsere apud Cato. δέψειν.
Farinam subigere. Versando mollire.
Imbuere farinam fermento.
Cōspergere farinā, per aquā cōglutinare, in massā cogere, formare, cōpingere, *to make dovve.* ἐμπλάττειν.
Massa farina subacta. Conspersio triticea, *dovve.* ἔκμαγμα.

to Kneele dovvne, to make Courtesie.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere.
γονατίζειν. Genua humi defigere.
Poplites deflectere.
Geniculare & geniculari.
Ingeniculari, apud D. Hieronymum in Esdra.
Submittere genua, p flectere. Pli.
Genibus succidere, in sermone Max.
In genua dilabi.
Genibus niti, inniti.
In genua decumbere.
Poplitem incuruare.
Flexo terrā petere poplite. Cilla mihi ad pedes misera iacuit.
Inclinare, incuruare se.
Corpus inflectere.

to fall dovvne at ones Knees, vide *to Prostrate.*

a Knife, a Svvorde.

Culter. Cultellus.
Ensis. Machæra.
Gladius. Gladiolus.
Cultrum. παραξιφίς.

Mucro

Mucro in carmine.
Cultellum. μαχαίριον.
Item, Ferrum pro cultro, ense.
¶ Nouacula. ξυρὸν.
Culter tonsorius.
Culter rasorius.

to Knocke one about the pate, vide *Boxe one, &c.*

the Knot or Bande, of loue, vvhich can not be vndone or vnknit.

Amoris, adamantinum vinculũ.
Vinculum arctissimum atque indissolubile.
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretiuit Vulcanus, vt scribit Homerus.
ἀφύκτιος δέσμος.
Vinculum insolubile.
Nodus Herculanus.
Nodus inextricabilis.

to Knovv, vide *to Vnderstand*, & apud Man.

to Knovv full vvell, or right vvell.

Tenere tanquam nomen, tanquã digitos, tanquam vngues.
Certam alicuius rei habere memoriam.
Habere in promptu vt digitos vnguésque suos.

Knovv your selfe, Consider vvhat ye are.

In te descendas.
Ad defectus proprios mentem reflecte.
Descende in animum, pectus.
Tecum habita, vt noris quàm sit tibi curta suppellex, vt est apud Persium.
Tuo te pede moduloque metire. Horat.
Nosce teipsum. γνῶθι σεαυτόν.
Intra pelliculam tuã te contine.
In tuum ipsius sinum expue.
Propria cæde vineta.
Tua vitia teipsum inspice.
Nec te quæsiueris extra, apud Persium.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice.

your Knovv vvell enough, vide *Vnknovven.*

to Knovv no vvaye out of his tale.

to Knovv ones minde.

I Knovv your state vvell.

as I may Knovv. Hæc vide in Phr. Manutij.

not Knovving, vide *Ignorantly.*

vvell Knovven.

to Knovv not, vide Phr. Man.

vvithout Knovvledge, vide *Vnlearned.*

Kunningly, vide *Exactly.*

a Kunning hand, vide *Occupation.*

L

to Labour, to Trauaile, to VVorke.

Laborare. πονεῖν. Sudare.
Exercere. ἀσκεῖν.
Laborare, se exercere.
Rei operam dare, Labore quęrere.
Exercere labores. Fatigari.
ἐκπονεῖν. Laborem colere.
Exercere membra laboribus.
Fallere, discutere ocium.

to Labour in vaine, or to lose his Labour.

Ludere operam.
Perdere operam & impensam.
Actum agere. Actam rem agere.
Nihil agere. οὐδὲν ἀνύειν. ἀνύσειν.
Frustra laborem insumere.
Inanem operam sumere, insumere.
Laboribus neutiquam frugiferis

fatigari.
Frustra, inaniter conari.
Frustra operam sumere.
Lauare seu cauare laterem.
Arenam numerare.
Piscari in aëre. Arare littus.
Fodere Isthmum.
Aërem verberare. Ventum colere.
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impensæ in aliquem collatæ. *Vide Phr. Ma.*

to Labour, to trauaile vvith might and maine.

Defatigari. Sudare acriter.
Plurimũ laboris exhaurire, haurire. ἐκμοχθεῖν.
Exantlare, & Antlare.
ἀντλᾷν Græcum est, propriéque significat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & molestiam ad laborem intolerabilem, & immensum est translatum, pro quo vulgus parum aptè anclare & exanclare per c scribit.
Laborum Iliadem exhaurire.
Neruos, conatus intendere omnes
Desudare. Versare saxum.
Sudores in re aliqua exantlare.
Sisyphi saxum voluere.
In puluere aliquo viriliter desudare. Multo sudore, labore, vigiliis aliquid colligere.
Maximo conatu incumbere & adniti.
Nihil non laborum obire.
Multum laboris exudare.
Non æstimandis laboribus quippiam absoluere.
Ambabus manibus haurire.
ἀντλᾷν ἀμφοτέραις.
Summo conatu quippiam agere.
Herculeo quopiam & indefesso labore contendere.
Summis vti velis.
ἄκροις χρῆσθαι τοῖς ἱστίοις.
Insano iuuat indulgere labori, apud Virgilium, Æneid. 6. id est, immodico labori, sicut insania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur. Vnde insaniæ extructiones, pro magnis & amplis.
Multo plus haurire laboris, quã Hercules ipse dum Αὐγείου κόπρον è stabulis repurgaret.
Tanto in aliquod negotium incumbere studio, vt parum abfuerit, quin sese labore confecerit, enecaret, quin ipse immoreretur, Erasm.
Ad morbum vsque laborare.
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Büdæum.
Apponere manum.
Laborando curam extremam impendere omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere.
Industriam labore adiutare.
Manum admoliri, admouere, addere negotiorum actioni.
τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν.
Cum Minerua, id est, auxiliante Minerua, manum quoq; mouere, admoliri.
σὺν ἀθηνᾷ καὶ χειρὶ κινεῖν, Etenim dij omnia laboribus vendentes, adiuuant facientes. *Vide to Indeuour.*

you Labour to much in your studie, vide Phrases Manutij.

Labour, VVorke, Indeuour, Diligence.

Labor. Sudor. Vigiliæ. Labor. σό-

πόνος. Negocium. Conamen. Conatus. Opera,æ. Nisus. Hoc operæ. Illud laboris. *Vide Ph. Man.*

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius Herculeus, Cleoneus, Improbus, Virg.
Strenuus. indefessus.
Insanus. Immensus.
Immodicus. Ingens.
Ærumnæ pro laboribus onerosis.

without Labour, vide *Lightly.*

a daye Labourer, vide *Iourney man.*

Labour lost.

Labour ended.

Lacke of monye, vide Phr. Manutij.

Lacking, vide *Voide.*

to Laye handes on one, vide *to Arrest.*

to Laye a wager, vide *to Wage.*

to Lamente, to Mourne, to be Sorowfull or Sad.

Mœrere. Dolere.
Lugere. Animo ringi.
Mœrore angi. In luctu esse.
Misere contabescere.
In lachrymis iacere.
Excruciari animo.
Dolore premi, consumi, confici.
Tangi animi dolore. *Vide to Mourne, to Waile, to be Sad.*

I Lament, I am Sorie, vide Phrases Manutij.

Cicero Lamented the death of his daughter, vide Ph. Manutij.

Lamentable.

Lamentabile. Luctuosum.
Triste. Lugubre.
Flebile. θρηνητικόν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus, pensilis, pendens, ardens, lucens.
Lampas propriè splendorem significat. λαμπάς.
Lucerna similiter.
Lampada æ sub prima declinatione apud D. Hieron. Eadem formula, qua dicimus Cratera, æ &c.
Cicindela, apud Augustinum. pro Lampade, sed propriè à *Glavv berde.* Lampyris idis.

Lamp students, that studie by the lampe or candell.

Lucernarij. λυχνόβιοι.
Lucubratores. Elucubratores.

Lande, vide *Fielde.*

Language, vide *Talke.*

Largely, vide *Liberally.*

a Larke.

Alauda. κορύδαλος.
Cassita. Galerita. Corydalus.

sicke, of the Laske, vide *Flixe.*

a shoe-makers Last or Least, vide *Forme.*

the Last, or Hindermost.

Postremus. Nouissimus. ὕστατος.
Extremus. Supremus. Vltimus. ἔσχατος. *Vide Vttermost.*

at the Last, *Last of all*, vide *Finally*.

of Late, not long a goe.

Nuper. νέον.
Nuperrimè. Nuper admodum.
Non ita pridem. Non pridem.
Diebus superioribus. ἄρτι.
Iam dudum. Haud dudum.
Paucis ab hinc diebus.
Nouiter. νεωςὶ.
Recens. Recenter.
Paucos ante dies.
Mense nondum exacto. *Vide in times Past.*

the Latine tounge.

Sermo latinus. Latialis.
Romanus. Lingua latina.
Loquela Latia, Italica.
Phrasis Ausonica. Itala Pallas.
¶ Eloquentia circulatoria, *Kitchin Latine.*

exceeding good, verie fine, and eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum.
Romanus sermo non solùm purissimus castissimúsque verum etiam vber ac locuples.
Mel Atticum. Hymettia mella.
Attica musa, Ἀτλικὴ μῦσα.
Eloquentia Attica, atque ab hymetto profecta. vt habet prouerb.
Romani sermonis eloquentia, vbertas, fœcunditas, venustas.
Dicendi illecebræ ac gratiæ.
Venustatis pigmenta. & lenocinia apud Budæum.
Tenue filum, pro subtili stylo, apud Ciceronem.
Phrasis quæ cum eloquentissimi cuiusque phrasi cõferri possit.
Pulchrum orationis filum.
Character epistolatis politus, tersus, breuis, dilucidus, elegãs emẽdatus Latinus, Latius, vere Ciceronianus.
Pulcher orationis stylus.
Venustus stylus. Elegans dicendi genus, A Musis profectum. καλλιγραφία.
Lepos orationis, flosculi, phaleræ venustas, lenocinium.
Attici lepores. Sermonis lepor.
Sermonis deliciæ.
Dicendi lautitiæ, Meræ Veneres.
Verborum ornatus, splendor, tersities.
Cupediæ linguæ latinæ.
Literatura politior.
Eloquentia. Elegantia.
Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere. γελᾶν.
Ædere risus.
Effusè ridere. ἐκγελᾶν.
Solui in cachinnum.
Cachinnare. καγχάζειν.
Cachinnum effundere.
Tollere cachinnum, Ridere sardonium, syncrusium.
Lienem exercere.
Emori risu, est effusius ridere, defluere vel diffluere risu.
¶ Prouerbialia sunt hæc posteriora. Risus solutus, magnus.
Cachinnus, effusus risus.
Risus Sardonius.
to Laugh at, vide *to Mocke*.
to abstaine from Laughing.
Risum tenere, apud Horat.
Continere. Nihil vnquam de rigore animi remittere. Solin.
Risui temperare.
¶ Excitare, concitare risum, *to make to Laugh.*

the ciuill Lavve.

Ius ciuile. Imperiale. Cæsareum.
Ius Papyreanum. Ius Scriptum.
Ius municipale, prætorium.

the

the canon Lavve.
Ius pontificium. Ius canonicum.
Ius spirituale, diuinum.
to sue one in the Lavve, vide *Action, and to Plaide.*
it is Lavvfull, or meete and Reasonable.
Rationi consonum est.
εὔλογον. Consentaneum.
Ratio dictat. Rationis est.
ὑπαγορεύει τὸ δίκαιον.
Æquum & rationi consentaneũ videtur. Par, decens.
Æquum, iustum, rectum fuerit.
ἐπιεικής.
Vt par est. ὡς τὸ εἰκός.
¶ Moueri ratione, εἰκὸς παθεῖν.
Causa duci. *to haue good reason.*
a Lavvyer, a Counseller.
Legisperitus. Consultus iuris.
νομικός. νομοδιδάσκαλης.
Iuris peritus. Iuris prudens.
Iurisconsultus vel iureconsultus.
συνήγορος. L.L. doctor.
Diuinæ humanæque legis scientissimus.
Pontificiarum legum doctor.
Professor iuris.
Iuris interpres. Antistes iuris.
Legum cautus, id est, peritus, apud Ausonium.
Legalis mysta, apud Alciat.
Iuris consultus & æqui.
Iureperitus non minus prudẽtia quàm facundia laudatus.
Asylum legum, vel iuris.
νομίμων ἐξηγητής.
Alter Papinianus, Scęuola, Vlpia.
Iuris scientia præstans.
Qui summa diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem peruenit sapientiam.
Clarissimus vtriusq; iuris sciẽtia.
Mysta iuris.
Diuini humaniq; iuris sciẽtia excellens. Eximius iuriũ doctor.
Vtriusque iuris laurea decoratus.
Gemini laus splendida iuris.
Legum iustitiæque sciens.
Diuini humaniq; iuris cõsultus.
Cæsarei iuris professor.
Legũ imperialiũ eximius doctor.
Cautores formularum. Cic. in 3. de Orat. vocat iurisperitos.
Leguleius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, or Leper.
Lepra infectus.
Mentagra infectus.
Lepram patiens. Fœdus lepra.
Elephantiacus. Elephante grauis.
Elephantiasi laborans.
Fœdissima plenus impetigine.
λεπρώμενος. λεπρός.
Leprosus. Mentagricus.
Incurabili scabie infectus.
¶ A mentagræ & Impetiginis purulentia purgare.
A lepra, ab elephantiasi mundare, *to cure the Leprosie.*
¶ Lepra. λέπρα. ἱερά.
Elephantiasis. Elephantia, quæ & Elephas dicitur. Vnde Serenus.
Est Elephas morbus tristi quoque nomine dirus. eadẽ mala scabies Horatio vocatur, aliis.
Immundities lichenis.
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infestantur.
a League, a Couenaunt, an Agreement.
Pactum. Compositio.
Conuentio. Conuentum & us.
Fœdus. Pactio.
Contractus. συμβόλαιον.
to make a League or a Truce.
Conuentionem facere.
Pactum inire vel fœdus.
Conuentum constituere.
ἀνθομολογεῖν.

Pacisci. Contrahere.
Fœderari. Fœdus inire.
Fœdus sancire. σπένδεσθαι.
Pactũ facere, componere fœdus.
Conficere pactionem. Cic.
Fœdus iacere. σπενδοποιεῖσθαι.
Pãgere vt nonnulli volunt, tametsi Seruius reluctetur.
Tractatus, contractus, conuentáque inire.
Mutuo fœdere, consensu, & sacramento se principes dicuntur deuincire.
Societatem inire, pascisci.
Conuenire in tertia persona. συναλλάττειν.
Fœdus contrahere, pangere.
Ferire fœdus.
Coire in fœdera. Virg.
Ferire pactum, vulgo compactum facere dicitur.
In æquas pactiones descendere.
Fœdera accipere, Sallust.
¶ Conspirare in bonam & malã partem sumitur. sed Coniurare in malã frequentius conceptis verbis vel data fide, factaq; coitione consentire, simul iurare.
Coniurationem, conspirationem facere.
Haustu mutui sanguinis sancire fœdus, Solin.
Consentiones factæ sunt, posuit Cic. in Ver. Act. pro eodem.
Conflare conspirationem, apud eundem.
Ad incredibile sceleris fœdus aliquem adsciscere.
Ad illicitas iureq; dãnatas cõfœderationes pellicere & instigare
Ad quasuis res nefarias concordare.

to keepe no League or promise, vide *to Breake the leagne.*

to Leake to runne forth as broken vessels.

Perfluere. Perstillare.
Non continere liquorem.
Transmittere liquorem.

Leane, Thin, Slender.

Macer. Macilentus. Macie pellucens. Gracilis. Exilis.
Exuccus. Strigosus.
ἴσχνιμος. Extenuatus.
Macie confectus.
Pumice aridior. Aridus.
Emaciatus. ἀπεσκληκώς.
Macie, inedia extenuatus, attenuatus. Macies ipsa.
συφὰρ. Metaphoricè apud Erasm. frequens, ieiunus metaph.
Monogrammus à similitudine μονόγραμμος, sicut & κάνναβος.
Ironia prouerbialis.
Per medium annulum qui trahi posset.
Pinguior lucerna, lecytho, qui cũ multum edat non fit habitior.
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere. Macere.
Ariditate crepitare. Macerare.
ἰσχνεύειν. ἰσχνόειν. *To make Leane.*

to become or vvaxe Leane.

Macrescere. Arescere.
Extenuari. ἐξαιμίζειν.
Macrum, exuccum fieri.
Macerari. Macescere. Annis vel ægritudine in maciem ire, Sol.

to make Leane.

Macerare, Emacerare, & attenuare.
ἐκτήκειν. Macrum facere.

to Learne.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæs. comprehendere, animo complecti.
Addiscere. Condiscere.
Bibere pro eodem. Erasm. Non facilè dediscitur, quod puerilibus

bus inbibitur annis.
Veterũ voluitandis monumentis discere, percipere. Studere.

to Learne, to Study diligently.

Plurimum operę consumere, insumere in literis.
Studiis se exercere.
Eruditioni parandæ operã dare.
Occupare animum in studiis bonarum artium. Artes bonas assequi improbitate laboris.
Adhibere ad omnes rerum bonarum disciplinas studium.
Transmittere tempus inter pugillares & libellos.
Nauare operam literis & dare.
Incumbere literis & in literas.
Incumbere in literarum studia.
Acriter intendere animum ad literas.
Inuigilare studio literarum.
Elaborare pertinaciter in addiscendis literis.
Multam ponere operam.
Plurimam collocare operam in excolendo literarum studio.
Dedere se penitus sacris Musarũ studiis. Immori studiis.
Omne studium conferre.
Intentam diligentiam adhibere.
Literas amplecti.
τοῖς λόγοις ἐμφιλοσοφεῖσθαι.
Asserere se studiis Plin.
Se totũ literarũ studio impẽdere
Se Musis addicere, asserere in seruitutem, deuouere, dicare, cõsecrare.
In optimis literarum studiis suauissimè otiari.
Studiis bonis omne otium applicare.
Artes habere in complexu, oculis, auribus. Plin.
Insano flagrare studio in literas.
Scientia progredi.
Habere processum in literis.
Non parum in literis proficere.
Colligere eruditionẽ ex studiis.
Ducta indies linea profectum, progressum magnum facere in literis, in scientia aliqua.
Lineam ducere.
Nullum facere studendi modum neque finem.
Pieriis adhibere otia blanda libris.
In amœnissimis Musarum viretis quotidie versari.
In vernantissimis diuinæ scripturæ pratis expatiari.
Insudare literis.
Totum se libris dedere.
Libros assiduè manib. retinere.
Impallescere studio, literis.
Literarum sacra colere.
Immodico studio sese macerare
Addere se literis Cic.
Assidere semper chartis, immori.
Studium & omnem laborem, curam, operam impendere.
Impendere tempus omne discẽdis literis. Studiosè versari, ac sedulo in libris.
Tota mentis cogitatione ferri.
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem studiis laborem.
Adhibere propensum literis studium.
Studendi cura impendio defigi.
Ardentem intendere animum studio literarum.
Inhærere libris.
τῶν βιβλίων ἀντέχεσθαι.
Affixum esse literis.

to Learne without booke.

Ediscere. Memoria cõplecti, Cic.
Exercenda est memoria in ediscẽdis ad verbũ quàm plurimis ex nostris scriptis & alienis.
¶ Tradere in disciplinam. Docendum curare.

Tradere præceptori aliquē à quo mores primū, mox eloquentiā discat, quæ malè sine moribus discitur. *to put forth to schole.*

vve Learne by experience, vide Phr.Man.

Learned.

Doctus. Perquàm doctus.
Doctrina excultus.
Literis perpolitus.
Eruditus. Peritus. Expertus.
Gnarus. Literatus. Sciens.
Non ineleganter bonis literis initiatus. Non indoctus.
Non alienus à literis.

vvell Learned.

Vir singularis doctrinæ.
Apprimè doctus.
Insigniter doctus.
Facile doctissimus.
In admirationem doctus ac eloquens.
Maxima doctrina præditus.
Bene doctus pro valde doctus.
Egregiè doctus.
In primis literatus.
Perquàm literatus.
πολυγράμματος.
Magnopere doctus.
Musarū sacra colens, frequētans.
Vnicum Musarum delitium.
Literarū decus, fons, ornamētū.
Linguarum antistes, columen.
Vir multiiugæ eruditionis.
Fons totius eloquentiæ.
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum Volutatus est.
Spectatæ eruditionis vir.
In eruditiorū numero habitus.
Vir exquisitissimæ doctrinæ.
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ peruenit.
Heraclitus subtilioris doctrinæ arcanis initiatus. Soli.
Omnium disciplinarum, scientia præditus.
Parens eloquentiæ.
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimíque ingenij.
Ad summum literarum fastigiū prouectus suopte ingenio.
Peritissimus.
Literarum amantissimus, & peritissimus.
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultúsque.
Vir solidæ eruditionis.
Exquisitè doctus.
Miræ eruditionis.
Impensè literatus.
Delicium Latinę linguæ, vniuersi literati orbis.
Insigniter literatus.
Nihil in loquendo minus spirans quàm natiuū illū & incorruptū Romani sermonis odoré.
Vnicus phœnix sui æui.
Summā doctrinę laudē consecutus.
Nostræ ætatis Varro.
Variis expolitus disciplinis.
Haudquaquam indoctus.
Literis multis præditus.
Literarum antistes.
Qui multiplici variáque sciētia.
φιλόλογος. πολυΐστωρ.
Eruditione vbertim excellens.
Non vulgariter eruditus.
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis.
Summa eruditione præstans.
Multiformi eruditionis suppellectile instructus.
Ingenuarum artiū callētissimus.
Eruditionem habens non sane vulgarem.
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus.
In nullo doctrinæ genere non exercitatus.
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari.
Rara doctrina, insignis.

Prin-

Princeps in re literaria vir.
Eximia præditus eruditione.
Multiiuga literarum cognitione præcellens.
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit.
Vir omni eruditione maior, qui inclinatã eloquentiã primus in integrũ restituere sit adortus.
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus.
Romani sermonis natiuã & genuinã quandam proprietatem spirans. Omnigena eruditione clarus, conspicuus.
Literarũ omniũ princeps. Eras.
Politioris literaturæ phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus. Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literatioris orbis præses.
Trium linguarũ, Græcè, Latinè, & Hebraicè penè ex æquo peritus, ad hæc in nullo doctrinæ genere nõ ita versatus. vt cum primis certare possit, Erasm.
Trium linguarum non vulgariter peritus.
Triplici natura instructus.
Complurium linguarum egregiè peritus.
Humanis literis ac mansuetioribus Musis initiatus.
Humanarũ literarũ peritissimus.
Ingenio ac eruditione præstans.
Extra inuidiæ aleam doctus.
In literatorum consessu primum tenens locum.
Habens eruditionis penu multifariam cumulatum.
Doctoris titulo insignitus.
Summa cum laude Doctoratus titulum consequutus.
Primi nominis Doctor.
Cuius gressus Charites sorores Pegasidésq; omnes comitantur euntis. vt est apud Poëtã.
Bonarũ literarũ cultor studiosus
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis.
Encyclopediam qui absoluit.
Absoluto disciplinarum orbe, omnibus mirandis osculandus.
In cyclicis disciplinis exercitat⁹.
Qui in omni parte orbicularis disciplinæ certauerit.
Cyclopediam callens.
Cyclicè doctus.
Noctes & dies in omnium doctrinarũ meditatione versans.
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres.
Literariæ rei proceres.
¶ Encyclopædia *ἐγκυκλοπαιδεία*. est omniũ bonarũ artiũ societas cognatióq;, vt ait Cicero, in omniũ artium & disciplinarũ perfecta sciẽtia. *Vide Manut.*

***a Learned phisicion*, vide Phr. Manutij.**

to aduaunce or set forth Learning.

De lingua Latina bene mereri.
Consulere studiis communibus, & bonæ spei ingenia benigne prouehere.
E mediis ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeò sacras literas vindicare.
De publicis studiis optimè mereri. Editione vtilium scriptorum communia seu publica studia iuuare, adiuuare.
Aliis sedulò impertire doctrinã.
Egregiam nauare operam.
Adiutare, adiuuare, honestissima literarum studia.
Libros à dura blattarũ tinearũq; seruitute qua diutissimè op-

pressi propemodũ interierant liberare, vindicare ab interitu.
Diuitem ingenij prouentum in vniuersum orbem effundere.
Annis compluribus elaborata in communem omnium depromere vtilitatem.
Libris edendis, famam immortalem mereri, transmittere ad posteros.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturũ decus parare.
Bonas literas longo veluti postliminio redeũtes, in suũ quodammodo regnũ dignitatémque in priscum nitorem restituere, suo splẽdori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide *Studious*.

Learning is alvvayes both pleasant & profitable.

Learning is not esteemed as it ought to be. vide hæc in Phr. Man.

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi.
Nunc non est commodum.
In præsentia non vacat, non est ocium. Est quod agam aliud.
Est domi negotium melius.
Nõ licet per negotia domestica.

Leasurely, by litle and litle.

Paulatim. Pauxillatim, apud Plautum, diminutiua sunt à paulũ. κατὰ μικρά. Sensim.
Ductim. Tractim. Pedepressim.
Pedetentim. *Foote by foote.*
Placidè. Lentè. Leuiter. Matura lente. Composito gradu. *vide Slovvly.*

to Leaue of, to Ceasse.

Desinere. Desistere.
Omittere. Sistere ab incœpto.
Dimittere. Parcere. Subsedere. *vide to Ceasse, & Phr. Man.*

to Leaue nothing, vide *to Take avvay.*

to Leaue, to Forsake.

Deserere, Linquere, Relinquere.
Derelinquere. Destituere. *vide to leaue in Daunger.*

I vvill neuer leaue you, vide Phr. Man.

Leaue or Licence.

Copia in singulari cum verbo facio constructum, quemadmodum commeatus.
Venia. Potestas.
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to geue Leaue or Licence.

Potestatem facere, præstare.
Facultatem dare.
Copiam facere, vt gymnasiarcha fecit scholasticis ludendi copiam à prandio.
Additur in cõstructione gerundium in di.
Emanendi copiam à preceptoribus poscere. *to aske leaue.*
Tridui missionem dare.
Dare remissionem studij vel à studiis, ad duos, tres dies.
Veniã dare pro eodẽ apud doctos legi, licet alij refragentur.
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, vt inquit Seneca.
ἐξουσίαν δοῦναι. Missionem impetrare, *to get leaue.*
Veniam exorare, impetrare.
¶ Ceterum missum facere, est dimittere, *to let go, to geue leaue.*
Terent. Me missum face, Suetonius in Cæsare: Legionem totã cũ ignominia missam fecit. Missio-

Missionem dare militibus.
Missionem petere, efflagitare.
Rudem flagitare.
Præbere missionem.

I pray you giue me Leaue to speake vvith your patience and fauour.

Sit dicto venia τῷ λόγῳ συγγνώμη.
Pace omnium vestrûm dictum esse velim, dixisse liceat.
Dicere copia alicuius.i.pace.
Honos audientium auribus habeatur.
Sit habitus honos vestris aurib.
Bona cum venia audite. Cic.
Sine cuiusuis iniuria dictum sit.
Absit inuidia verbis, verbo.
ἀπείη φθόνος. Dicere cum venia.
Cum gloria tua mi Philippe.
Iubet veniã præfari vel honorẽ.
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia.
Te non irascente, permittente.
Simile quid præfamur, obscœni aliquid dicturi, aut cuiusquam authoritatem oppugnaturi.
Per præmollitionem vt monet Erasmus in copia verborum.

I giue thee Leaue, vide Phr. Manut.

the Leaues of the trees.

Frondes. Folia. φύλλα. Petala.
Crines Poëticè dicũtur, vnde apud Mantuanum. Nudatur crinibus arbos.

to Leauell, vide *VVincke*.

to Leauie a subsidie, vide *to Cesse*.

Lecherous, Vnchast, or Lustfull.

Libidinosus. Venereus.
Propensus in libidinem. Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres. Suet.
In Veneris castris militans.
πυγαῖος. λάσαυρος.
Præter modum libidine pruriẽs.
ἀφροδισιαστικός. μύτης.
Nouas quotidie nuptias celebrans.
Mulierosus. Veneris miles.
Solutior in Venerem.
Mollis. Mulierosissimus.
Mus albus. μῦς λευκός.
Homo libidinis immodicę, insatiatæ, intẽpestiuæ, monstruosę.
Galbinos habens mores. Marti.
Crebris, vagis amplexib. sponsus.
Pronus in Venerem.
Procliuis in libidinem.
Lidus in meridie.
Caprarius in æstu.
Maximo ardore in Venerem solui vel ruere ferunt Hispanos Turcásque.
Et Gaditana puella apud Martĩ. pro libidinosa, procace, lasciua.

to Lende.

Mutuari deponens, & Mutuare actiuũ. χρήζειν. Mutuum dare.
Præstare. Mutuo dare, quum eiusdem pretij res pensatur.
Commodatum vel commodato dare in tempus, quum eadem res redditur.
Alicuius rei vsum præstare, concedere in aliquot dies.
Commodare. Vide ne cum pueris dicas Accommodare: id enim est adaptare.
Vtendum dare. κιχράειν.
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Cõtinuance or processe of time.

Processu temporis. Decurrentibus annis. Progrediente ætate.
Tempore. Paulatim.
Lustris labentibus, apud Virg.

Lenght of time taketh avvay smart, vide *Time* & apud Manut.*Length.*

at Length, vide *Finally.*

to Lessen to Assvvage or Mitigate paine: or diminish griefe or smart.

Dolorem sedare, Eleuare, Mitigare, Mollire, Lenire, Delenire, Leuare, Demulcere, Pellere, Tollere.
Fugare, Sopire, Discurrere, Minuere.
Vim doloris mellea fallere confabulatione.
Detrahere dolorem, cruciatum.
Reddere moderatiorem.
Dulcare. Edulcare.
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur.
Dolor sese remittit.

the Leprosie, vide *in Lazer.*

a Lessening of sorovve, vide Phr.Man.

to Let bloud, to open a veyne.

Detrahere sanguinem.
Venæ sectionem adhibere.
Secare, Incidere venam Cic.
Vacuare sanguinem per venam.
Corpus sanguinis detractione vacuare.
Tundere venam nocuo turgentem sanguine.
Demittere, emittere, vel mittere sanguinem. Corn. Gel. Ex brachio mitti sanguis debet.
Exonerare venas sanguine.
ἀφιέναι τὸ αἷμα.
Venam cultello, scalpello soluere, aperire.
Curare venam incidendam.
Corpus sanguinis exuberátia leuare sectione, incisione venæ.

Non est latinis vox vnica quæ Græcæ φλεβοτομεῖν, respōdeat, quapropter Periphrasi vtendum.

to Let goe or passe, vide *to Omitte.*

to Let, to Hinder, to Stay: to VVithstande or be against.

Obsistere. Resistere. Cic.
Senatus vna voce ac mente reiectat.
Inhibere. Obstare.
Contraire. Detinere.
Officere causæ apud Cic.
Vrgere. Occupare.
Offerre moram occupato. Plaut.
Obstrigilare. Porcere apud Lucil.
Remoram facere rei priuatæ & publicæ. Plaut.
Obstaculum moliri.
Interdicere pro obesse, cum datiuo, Cic.
Cui nemo interdicere possit.
Eripere bene gerendæ rei facultatem.
Rei potiundæ spem præcidere. Bud.
Impedire. Obstaculo esse.
In diuersa trahere, rapere.
Retrahere. ἀνθέλκειν.
Tergiuersari. Reclamare.
Transuersum agere.
Aduersari. Reniti.
Repugnare. Refragari.
Contradicere. Contra niti.
Contra venire. ἀνθίσθαι.
Occurrere. Morari.
Remorari. Demorari.
Intercipere. Tenere.
Opponere. Reluctari.
Intercedere, apud Titū Liuium pro impedire.
Contra pugnare, machinari.
Impedimento esse, destinere.

Conatus

Conatus alicuius euertere.
Claudere commodum. Terent.
¶Remora, impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plaut. retardatio.
Offendiculum pro impedimento, *Vide to Hinder.*

to Let one from hauing his lust.

to Let ones studie, vide hæc in Phr. Man.

Let me go.

Sine me abire. Sine vt abeam.
Mitte me. Omitte me.

Let it be so, vide *So be it.*

Lettres mißiues.
Epistles.

Litteræ. Litterulæ.
Littera in singulari numero, apud Ouid. Libelli.
Tabulæ. Codicilli. Scripta.
Epistola. Epistolium.
ἐπιςολή. γραμματίδιον.

to seale and open Letters, vide *to Seale & to open.*

Letters deliuered out of time.

Letters welcome, vide hæc in Phr. Man.

printing Letters.

Typi ænei, stannei. τύποι.
Formulæ. Characteres.
Notæ fusæ, sculptæ.
Typorum collector, ordinator, compositor. *A Compositour.*

Liberall: bountifull.

Liberalis. Munificus.
Dapsilis. Benignus.
Beneficus. δαψιλής.
Prolixus apud Ciceronem.
Ipso horreo vel canistro dans.
Promus magis quàm condus.
Profusus. Largus.
Cito dans & dolio hauriens.
Ambabus manibus largiens.
Hospitalis, Cicero. Offi. 2. *vide Ph. Manut.*

Liberality.

Largitas. Liberalitas.
Munificentia. δαψιλεία.
Beneficentia. εὐλογία.
Bonitas & Benignitas pro eodem apud Cic. Offi. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis apud Ciceronem. Offic. 3. *Vide Phr. Man.*

Liberallie, Largelie, Bountifully.

Munificè. Liberaliter.
Munificentissimè.
Dapsilè. δαψιλῶς. Largè.
Largiter. Profusè. Affatim.
Abundè. Vbertim.
Abundanter. Copiosè.
In copia. Plena manu.
Ambabus manibus. Ampliter.
Benignè, Prolixè, vtrunque apud Cicero.
εὐγενῶς, προθύμως.
Sine parsimonia.
Prodigè. Perbenignè.
Ipso horreo. prouerb.

to set at Libertie.

Asserere, vindicare in libertatem.
ἀφέλεσθαι εἰς ἐλευθερίαν.
Manu mittere & mittere manu.
Libertate donare.
Emittere manu.
Pileo donare. Liberare.
Eruere, reducere.
Eripere. *To Redeeme.*
ἐλευθερῶν. Exercere vincula.
Liberum facere.

Soluere ergaſtula.
Eximere à ſeruitute, vinculis.
Leuare vincula alicui, vel aliquē vinculis eximere.
Conciliare in libertatem.
Releuare ceruices à ſeruitute dura.
Recipere, apud Virgilium.
Soluere, exoluere vinculis.
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere.
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire.
Dare vindicias.
Subtrahere neci. *Vide Free.*

Liberty of the common vvealth, vide Phr. Man.

to geue much Libertie, vide *to Permit too much.*

a Librarie, a Studie full of bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθήκη.
Arcium, vel archiuum vt aliqui ſcribunt.
Vtitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Eſter.
Taberna libraria.
Amaltheum, apud Cic. ad Attic. ἀμαλθεῖον.
Armarium quoque locus in quo libri reconduntur.
Foruli, apud Suet. & Plutei apud Iuuenal. ſunt armariola, capſulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominãt, quæ rectius cũ Viue loculamẽta vocauerimus.
Libraria in hac ſignificatione raro apud Claſſicos inuenitur, Librarius enim βιβλιογράφον denotat, qui libros & alia ſcribit, hunc latini ſcribam vocitãt Cicero vſurpauit. Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide *Leaue.*

to Licke.

Lingere, Delingere, Elingere, Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falſum. Mentiri.
Subdola promere, fundere mẽdacia.
Turpe mẽdaciũ dicere, proferre. ψεύδεσθαι.
Adũbrata pietatis fuco mẽdacia deferre. *To bring forth Lies.*
Effutire, pro dicere cum mendacio, apud Cicero in Tuſc.
Aſpergere mẽdatiũculis aliquid.
Cretizare, κρητίζειν Græci ꝓ mentiri dicunt, à gentis moribus.
Conflare mendacium, fingere ex ſe velut araneus.
Splendide mentiri.
Ampliter mentiri. Plaut.
Struere ſycophantias.
Comminiſci mendacium. *vide Phr. Man.*

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aſpergere, excogitare.
Mendacio fucum addere.
Rẽ effictis mẽdaciis omnibus, lenociniis perpolire, cõcinnare.

an open Lie.

Mendacium ſpecioſum.
Prodigioſum audax, impudens callidũ mendacium. *A bold lie.*
Manifeſtæ vanitatis.

a Lier.

Mendax. Vanus. Falſiloquus.
Falſidicus. Vaniloquus. Nugax.
Mendaciloquus. Nugator.
Nugigerulus. ματαιολόγος.
Nugiuendulus, Cretenſis. ψευδηγόρος.
Vir inſigni vanitate.
Halophantia. Vaniſſimus, *vide Phr. Manut.*

Lyes, Dregges.

Fex. τρύξ. Excrementum.
Sedimentum. ὑποςάθμη.
Seda apud Plin. Proluuies.
ὑποχώρημα.
Crassamentum, Floces vini.
Amurca, oleę tantum est.
Magna vnguentorum est fex.

as much as Lieth in me, vide *Povver*.

Lightly, Remissely, vvithout Care.

Leuiter. In transcursu.
Leui brachio. Sparsim.
In superficie. Perfunctoriè.
ἐξ ἐπιπολῆς, quod vulgus ineptiẽs dicit superficialiter.
Tenuiter. Cursim.
Molli brachio. Suspensa manu.
Parũ attẽtè, cõsideratè, accuratè.
Transeunter. In transitu.
Quasi in transcursu leuiter attingendo.
Leui brachio rem peragere, percurrere.

Lightly, vvithout labour.

Faciliter. Ex facili.
Citra laborẽ, negotiũ, molestiã.
Paruo negotio.
ἀκονιτί. ἀπόνως.
Sine opera. Sine labore.
Nullo negotio.
Citra pulueris tactum, vel iactum. prouerb.
Absque difficultate. Fermè.
Nulla adhibita diligentia.
Citra sudorem, operam.
Nullo sudore. Ne genu quidem flexo.
Citra puluerem. prouerb.
Nullis laboribus. Perfacilè.
Facilè. Facillimè.
Vno digitulo, apud D. Hierony.

not Lightly or easilie, hardly, painfully.

Difficilè. Difficulter.
Haud facilè. Haud fermè. Terẽt.
Fidelẽ haud fermè mulieri inuenias virum. Non facilè. Grauiter.
χαλεπῶς.

a Lightning or a Flashing out of the cloudes.

Fulgur & Fulmen licet alij distinguant. Aëris ardor.
Fulguratio. Fulgor. Fulgetrum.
Fulgetra. ἀςραπή. Coruscatio.
¶Fulminare, fulgurare, fulgere.
¶Fulmen iacere, fulgetra concitare, tonitru mouere.
Ignes capitolinis iniicere sedib.
De cœlo tangere vel percutere.
Fulminatum, fulguratum, tactũ ictum de cœlo. διόβλητον.

Light, Vaine, vide Phr. Man.

Like as, vide *As*.

Like, as it vvere, as great as, equiualent.

Instar significat ad similitudinem ad æquiparationem & ad mensuram.
Adinstar, apud Hieron. & Soli.
δίκην.
In modum, Ad modum.
In similitudinem.
Ad similitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare. Conferre. ἐξισοῦν.
Adsimulare. Adæquare.
Coæquare. Æquiparare.
Æquare. ἰσόειν.

to be Like, to Resemble in forme or fashion.

Referre mores patris & patrem moribus.
Referre vitæ patrem, & vitam patris. Plin.
Moribus exprimere.
Repræsentare. Præ se ferre.

n ß D m

Reddere. Terent. Similare.
Similem esse. Effingere.
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem.
Et prouerbio dicitur Patris esse filius qui mores imitatur patris.
Accedere ad paternos mores.
Ferre alicuius imaginem pro repræsentare.
προφαίνειν.
Similitudinem morum referre.
παρεμφαίνειν.
Construuntur cum accusatiuo personæ, præter.
Similem esse.
Ingenium patris referre.
Paterni, auitíque ingenij speciem præ se ferre.
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo construitur: quando vero ad corporis lineamenta, cum datiuo, vt tradunt Grammatici, confunditur cum differentia.

in Likenesse of a man, vide *Pretence.*

it Liketh me vvell, vide *it Pleaseth me vvell.*

Like to you.

Likelie, *Reasonable*, vide hæc in Phrasibus Manutij.

a Likenesse, a Comparison.

Comparatio. Collatio.
Assimulatio. Similitudo.
Parabola. Parœmia.
ὁμοίωσις.

Likevvise: Equallie: euen all alike.

Æquè. ἴσως.
Æqualiter. Vno tenore.
Æqua parte, conditione.
Æquabiliter. Similiter.

to do, to render Like for like, vide *to Recompence.*

a Linage, vide *Stocke.*

a Line, a Rule, a Rovve, a Strike.

Regula. Norma.
Linea. γραμμή.
Amussis & perpendiculum, cæmentariorum sunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre, to Put or Driue of.

Morari. Remorari. ἐπέχειν.
Demorari. Cunctari.
Moram trahere, ducere.
προσαπομένειν.
Moram facere, restitare.
Moras nectere.
Pausam facere. Plautus.
Pendere apud Virgilium, med. prod.

a Lingering, vide *Prologation.*

Linger, vide Ph. Man.

Lingering, vide *Slouthfully.*

Litle, Fevv.

Modicum. ὀλίγοστον.
Parum. Paulum.
Paululum. Nonnihil.
ὀλίγα. μικρὸν.
Paxillum. Paxillulum.
Dicitur etiam aliquantum & aliquantulum pro paululum.

by Litle and litle, vide *Leasurely.*

a Litter: a VVagon or Coche.

Vectabulum. κλιντήρ.

Gestato-

Gestatorium. Sella curulis.
Currus clausus, θρόνος γυναικεῖος.
Arcera, vel vt alij scribunt Acirna apud Gell. Basterna.
Pilentum apud Varr.
Lectica pro eodem. δίφραξ.
Hexaphoron, græcis quod à sex seruis portaretur. λαμπήνη.
Octophoron, quòd ab octo.
Currus regius seu lectica.
Pampillum. Ferculum.
Vehiculum cameratum, pensile.
Cameroton Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lecticã sellas curules. διφροφόροι.
¶ Et sella curuli vehi, subuehi.
Lectica gestari. διφροφορεῖσθαι, *To be caried in a Litter or vvagon.*

to Liue, to haue life, to be aliue.
Vitam ducere. ζάειν. ζῆν.
καὶ ζῆν. Viuere.
Fungi munere vitæ.
Animã ducere, seu spiritum, Cic.
Annos, æuum, sæcula exigere.
Esse. Vesci aura. βιῶναι.
Carpere vitales auras.
In viuis agere.
Temporaria frui vita.
Lucem adspicere, pro vita frui.
Esse in rerum natura, in vita.
Spirare. βιοτεύειν.
Superesse. Superare.
Ne adhuc crudelibus vmbris occubare. Vitam exigere.
Cæli conuexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere.
Fungi vita. Vitam agere.
Vitam degere. ποιεῖσθαι τὸν βίον.
Æuum agitare, transigere.
Vitam, æuum traducere.
τὸν βίον διατελεῖν.
Exercere vitam.
Ætatem degere, exigere.
Spiritum ducere.
Esse inter mortales.
Inter superstites adnumerari.
Esse inter viuos, & in viuis.
Esse in humanis.
In humanis agere.
Vita potiri.
Auras protrahere, prendere vitales.
Poëticum.
Lucis vsura Perfrui.
Lucis dare vsurã piratis diuturnã.

to Liue deintely and nicely : to Spende his time in great voluptuousnesse, riot, or pleasure.
Deliciari. θρύπτεσθαι.
Resupinari. Viuere Epicurum.
Luxuria, delitiis, ac mollitie diffluere.
Melle seipsum perungere.
Mellitã planè vitã exigere. Eras.
Genio carpere dulcia. Persius.
Extremam decerpere voluptatẽ.
Terrenis teneri cupiditatibus.
Delitiis affluere.
Libidinari. Suet.
Delicatè ac molliter viuere. Cic.
Agere periucundè.
Indulgere cupiditati.
Gulæ, ventri obsequi.
Ardenti libidini laxare frena.
Omni genere voluptatum, deliciarum affatim se explere.
Dare se voluptatibus.
Totũ se dedere libidinibus. Cic.
Mũdanis se contaminare sordib.
In medias se delicias coniicere.
Voluptuariam agere vitam.
Carnis obsequi cupiditatibus.
Prauis animi obtemperare cupiditatibus. Luxui seruire.
ταῖς ἡδοναῖς σχολάζειν.
Sectari mortiferas sæculi illecebras.
Architectari voluptates. Cic.
Carnis desideria amplecti.
Humi volutari. Serpere humi.
In terrena animo rapi.

Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare.
Omnẽ fœlicitatẽ in reb. præsentibus cõstituere, futuræq; beatitudinis nullo tangi ardore.
Duci ventre. Horat.
Cogitatione circa mundana versari.
Rebus frui dulcibus.
Voluptatibus indulgere, frui.
Animum in transitorias labentis mundi voluptates demergere.
Intellectũ circa terrena exercere

to Liue long.

Cerui viuere per annos.
In annos centum æuum trahere.
Nestoris astricolæ cui ducũt fila sorores, *Vide Olde, & Phr. Man.*

of a Long life.

Viuax. Longæ vitæ.
Tithonus. Nestor.
Nestorius. Longæuus.
Macrobius. μακρόβιος. *Vide Olde.*

to Liue not long.

Breuem vitam colere.
De vita decedere breui æuo. Sol.
Vltra quinquennium æuum non trahere.
Vltra octauum annum viuendi spacium non protrahere.

So lõg as I Liue, vide *VVhile I liue*, & apud Man.

to Liue quietly.

In securitate agere.
Securum esse.
ἄγειν ἄδειαν.
Tranquillè agere, degere.
Securam agere vitam.
In summo ocio vitam trãsigere.
Tranquillã vitam viuere, agere.
Domi sedere, ínque aurem vtramlibet cubare.
A tumultu sæculi & blandientis mũdi strepitu seorsum degere.
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem.
Sibi ipsi viuere.
Curriculum viuẽdi à natura datum conficere rectè & honestè: *to passe his time honestly.*
Suauem vitam agere.
Trahere vitam tranquillam, Cic.
Acquiescere cum quadã animi voluptate quietéque consistere, à Cic. ponitur.
Molliter, suauiterque vitã agere.
Quod datum est vitæ tranquillè placidéque ducere. Cic.
Halcionis agere dies.
ἀλκυονίτιδας ἡμέρας ἄγειν.
Per ocium & quietam vitam traducere.
Destinato reliquo vitæ tempore, respirandi feriis, Musas trãquillo inuisere animo.
In literario delitescere ocio.
Tutum ocium domum exigere.
Ociosè nugari in literis.
Gratissimo inter literas ocio ac negotiorum bene ab se gestorũ recordatione perfrui. Erasm.
Ocium oblectare suum.
Suauiter viuere.
Ocio vitæq; molliori indulgere.
Pacatam, mollem, feriatámque agere vitam.
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu, Exigere innocuæ trãquilla silẽtia vitæ, apud Polit.
κατὰ τὸν θεὸν, vitam viuere.
Vitam sanctè & inculpatè degere. *To liue godly and honestly.*
¶ Thymbra victitare.
Vitam sine cura rerum temporalium degere.
Non macerare se crastina cura ciborum.
Nil recondere in crastinum.
In diem vel ex tempore viuere.
Omnem crastini solicitudinem

abii-

abiicere. *To liue vvithout care. Vide in Phr. Man. to Liue at ease.*

to Liue vngodly, vvickedly.

Peccatorum mole obrui.
In eodem hærere luto peccatorum.
Seruire peccato, iniquitati, frequens in Sacris literis.
Contaminatissimam agere vitã.
Sordere. Insordescere.
Viciosè, sordidè vitam viuere, apud Chrysostomum.
Fœdam dissolutam, perditam vitam viuere.
Vitiorum sordibus se inquinare apud eundem.
Perditè, flagitiosissimè viuere, *Vide in Phrases Manutij, an euill Life.*

to Liue vnchastly, in sensuall lust.

Corpus libidinibus prostituere.
Iacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine.
Turpiter & effœminatè viuere.
Luxuriæ & libidini vacare.
Volutari, instar porcorum in cœno libidinum, ac versari.
Pecudum vitam viuere.
βαταλίζεσθαι.
Libidinari.
Seruire ventri, Veneri, corporis voluptati ac libidini.
Carnis omnigenis desideriis inseruire.
Diffluere luxuria, lasciuia. Teren.
Inter scorta ad multam plærunque noctem desidere.
Capi illecebris rerum carnaliũ.
Subigi, substerni mortiferis libidinum voluptatibus.
ἀσώτως βιοτεύειν.
Epicurũ luxu vincere.
Carnis fœda sectari oblectaméta.
Pecudum ritu promiscuè in cõcubitus ruere. Liu. *Vide in Phr. Man. an inordinate Life.*

to Liue sumptuously.

Splendidè ampliterque viuere in vberrima rerum affluentia.
Splendidè epulari, in Euang. Luc. λαμπρῶς εὐφραίνεσθαι.
Eximere cœnare, prandere, in omni genere ciborum.
Magnificè mensam instruere.
Egregiè, splendidè cœnare, apud Iuuen.
Colere vitam vino & victu probo, Plaut.
Generaliter viuere.
Delicatè, opiparè, splendidéque viuere. cœnare. ὑπερμαστᾶν.
Sybarizare. συβαρίζειν.
Conuiuium agitare splendidum.
Opiparis mensis frui.
Musicè viuere, μυσικῶς βιῶν, vbi nihil deest, sed affluunt omnia.
Exhilarari generalis ferculis mensæ.
Magnificum ac egregium esse in edendo, in adparatu mensæ.
In leporinis carnibus viuere dicitur prouerb. qui lautè & in deliciis vitam agunt.
¶ Conuiuium apparare, præparare opiparum, saliare.
Magnificè lautum parare conuiuium.

at the Liues beginning in the svvadling clovvts: as soone as it is borne, or brought into this vvorlde.

In vitæ exortu. In exordio vitæ
In ipsis vitæ primordiis.
In vitæ foribus. In vitæ ianua.
In ipso quasi vitæ vestibulo.
In ipso vitæ limine.

the Liuer.

Iecur. Iecinus. Iecuſculum.
Hepar. ἧπαρ.

ſicke in the Liuer.

Iecoroſus. Iecinoroſus.
Hepaticus. ἡπατικός.

a Locke, vide *a Barre.*

a Lode, vide *a Burden.*

a Lodge, a Cotage, a Cabin, or a litle houſe in the countrie.

Mapale ſeu Magale stramineum, ſtramine tectum.
Aggreſtis caſa. Caſula.
ςέγη. Stega apud Plaut.
Magar punica lingua, vnde Magaria pluraliter & non Mapalia dicendum, vt tradit Serui.
Tugurium. Tuguriolum.
Ligelium apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili.
Attegiæ pluraliter. ἀτlεγίαι.
Gurguſtium & gurguſtiolum diminutiuū. οἰκίδιον. apud Apul. Breuitatem gurguſtioli noſtri ne ſpernas peto.
Tectum tenui ceſpite ſtratum.

to Lodge, to Harbour, to Entertaine.

Excipere hoſpites, conuiuas, prādio, cœna, conuiuio ampliter.
Accipere liberaliter, benignè, amicè, benè, lautè, magnificè, nitidè, honeſtè, prolixè, honorificè, hilari animo, ſplendidè.
Tractare hoſpitem comiter, benè, commodè.
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate, comiter recipere.
Hoſpitari. Hoſpitio aliquem accipere.
Tecto ac ſedibus ſuis recipere. Cic.
Domo vel domū meā recipere.
Hoſpitium dare. ξενοδοχεῖν.
Splendidè acceptus.
Benignè comitérq; habitus, Eraſ.
Et prouerbiali ſchemate.
Penulam ſcindere, eſt prolixius inuitare.

to Long for, vide *Deſire.*

Long afore.

Longè antè. Multò antè.
Multis ante ſæculis.
Apud maiores noſtros.

it vvas Long before he came, vide l'hr. Manutij.

Hovv long?

Quàm diu? Quanto tempore.
Quantiſper?
Quatenus? temporis aduerb.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plaut.
Quamdudum à foro veniſti domum?
Quoad? interrogatiuè ſicut
Quouſque temporis aduerbium.

not verie Long ſince, or a goe.

Interuallo haud ita longo.
Non ita diu. Haud ita pridem.
Nunc nuper. *Vide of Late.*

to Looke vpon, to Conſider.

Aſpicere. Inſpicere.
Perlegere oculis.
Paſcere, oblectare oculos.
Chara oculos ſatiare figura. *Vide to See.*

to Looke about earneſtly.

Intueri. Inſpicere.
Oculis admouere.
Ferre oculos huc & illuc.
Demittere oculos in omnes partes.
Circumſpicere. Infigere oculos.
Intendere. ἐντείνειν.
Perlegere oculis, eſt viſu perluſtrare.
Ob oculos ponere. Luſtrare.

Oculis lustrare.
Intendere obtutus.
Intentis cernere obtutibus.
Circumspectare. παπταίνειν.
Circum agere oculos.
Regiones circumcirca prospicere, apud Cic.
Obire. Circuire prouincias, regiones, terras.
Oculum adiicere, iniicere apud Cic. pro eo quod vulgo dicitur.
Oculũ dirigere, & significat cupiditate rei visæ teneri.

to Looke straight on the marke, vide *to VVinke.*

to Looke steadfastly or sharply.
Acutum intueri. Cernere acutũ.
Defixis hærere oculis. Peruidere.
διορᾶν. Disertum obtueri.
ἔρημον ἐμβλέπειν, prouerb.
Fixis & attonitis intueri oculis.
Figere obtutum aliquò.

to Looke dovvnevvarde: to hold dovvne his head.
Submittere, demittere caput.
Deflectere in humum.
Demittere vultum, oculos.
Deprimere, deiicere, submittere vultum. Obtutus humi deprimere.
σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον.
Oculos solo defigere.
Defigere in terram.

to Looke vp vvard on high.
Suspicere. Respicere.
Oculos & caput erigere.
Sursum aspicere. ἀνακύπτειν.
In cœlum acies oculorum defixas habere. Oculos attollere.
Oculos in cœlum tendere, sursum tollere.
Recto aspicere sydera lumine.
Tollere in sublime oculos.
Erigere sursum lumina.

to Looke sovverly, vvayvvardly, obstinately, to frovvne, scovvle.
Corrugare, contrahere, caperare frontem, obducere frontem.
Obliqua aspicere facie.
Distorquere, detorquere faciem.
Distortum vultum sequitur distortio morum.
Tragicum tueri.
τραγῳδικὸν βλέπειν.
Titanicum, seu vultu Titanico obtueri.
τιτανῶδες βλέπειν.
Tauricum tueri vel taurinè, id est, toruè.
Origanum, sinapi, nasturtium tueri.
Acribus intueri oculis.
Toruos gerere vultus.
Siculissare, σικελίζειν.
γοργὸν βλέπειν.
Martem tueri, apud Aristoph.
ἀρηβλέπειν.
Vultum sumere Catonianum.

to Looke to the common vveale.

to Looke to ones businesse.

vve Looke vp to heauen in aduersitie, vide hæc in Phr. Manut.

to Loose, vide *to Vnbind.*

a Lordshippe, Soueraintie or Dominion.
Dominatus. Dominium.
Omnipotentatus. Ditio.
Res pro imperio ponitur.
Principatus. Imperium.
κράτος. ἐπικρατεία.

to be a Lord, to Rule, to Commaunde to be chiefe: Soueraine or Gouernour: to be Supreame head, or principall ruler.

Principatum,primas tenere.
ἐπικρατεῖν.Sub imperio habere.
Imperare.Gubernare.
Regere. κρατεῖν.
Sub ditione habere.
Moderari & Moderare.
Regnare. Dominari.
κυριεύειν. δεσπόζειν.
Imperium habere,tenere,administrare.
Sceptra tenere.
σκῆπτρα σκήπειν,apud Hom.
Imperio præesse.
Imperij clauum,rerum gubernacula,habenas tenere.
Rerum potiri.
Dominatum exercere.
Imperium exercere,obtinere.
ἄγειν,apud Plutarch.
Dominium,potestaté exercere.
Iura dare.Virg.Remo cum fratre Quirinus iura dabat.
Habere dominationem, principatum.
Sceptra gerere,ferre.
τὸν ῥωμαίων δῆμον ἄγειν.
Latè regnare.
Summam imperij tenere.
Omni ex parte amplum habere imperium.
Imperatorem agere.
Premere ditione.
Imperio potiri,premere.
Principem agere.
Rege Martio res Romanas tenente.Solin.
Summam rerum moderari, pro arbitratu suo versare.
Regni summas moderari habenas.
Regni gubernacula gerere.

to become a Lord or a Ruller.

Imperij habenas, imperium administrãdi prouinciam suscipere.
In imperio succedere.
Capere moderamen regni.Ouid.
Regnum amplecti.

to Lose or Leese.

Maximam accipere cladem.
Incredibiles haurire calamitates, Cic.
Vulnus accipere.
Vulnere percuti.
Calamitate affligi,Cic.
¶ Incommodum, damnum,detrimentum capere,vel accipere.
Detrimentum,iacturam pati,incurrere.
Facere vel accipere calamitatem,damnum.
Ferre infortunium.
Naufragium facere.

Losse or Domage.

Detrimentum. Dispendium.
Infortunium. πῆμα. Iniuria.
Malum.Incommoditas.
Incommodum.
Nocumentum.
Summum rei pecuniariæ dispendium.
Naufragium, Pestis, Vulnus & Plaga,metaph.
Incendium metaph.quam enim pestem calamitatem,exitiúmque non adfert.
Intertrimentum. Derogatio.
Exitium.Pernicies.
Erit damno, fraudi, malo detrimento tibi, *It will be to your hinderance.*
Damnum. λώβη.
Iactura. Casus.
Læsio.
Calamitas propriè in re frumétaria, id est damni, quando à grandine calami comminuũtur & segetes.
Noxa pro damno, seu nocuméto,apud Ouid. & alios probatos iuuenes authores.

Vide in Man. Phr. a great Losse, and Losse of goods.

I Lost all that I had, vide Phr. Manutij.

Lost children, &c. vide Phras. Manut.

you Lost nothing, vide Phrases Manut.

to cast Lottes, to Dravv cuttes.

Sortiri. Iacere sortem.

Sortes in vrnam mittere.

Sortitò aliquid facere, auferre, capere. κληρουχεῖσθαι.

Sorte legere. Sorte eligere.

Ducere sortem. Sorti committere.

to Loth, to Abhorre at a thing.

Nauseare. ναυτιᾶν.

Et nauseari deponentaliter.

Nauseam habere, sapere. Fastidire.

βδελύττεσθαι. Vomitu infestari.

Nauseam inducere, mouere, *to make to Loth at.*

Excutere vomitum.

Fastidium parere. Generare nauseam. Præ nausea & fastidio vomiturio. Fastidio affici.

Tędium habere. Cum nausea audire.

Nauseam stomacho excitare.

Peluim petere porrectam.

¶ Contrarium.

Nauseam amoliri,

Fastidium alicuius rei eximere, alleuiare. Discutitur nausea.

Loue.

Amor. Charitas.

Beneuolentia. Necessitudo.

Ignis metaph.

Obseruantia. Fauor.

Studium in aliquem pium.

a true Loue or Freindship.

Necessitudinis vinculum.

Amicitia haud vulgaris.

Nullo tempore dirimenda.

Non intermoritura.

Nequaquam solubilis.

Necessitudo intima, arctissima.

Indissolubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.

Necessitudo, Sed necessitas ad amicitiam non refertur.

Amicitia adamantinis vinculis adstricta. *Vide in Phr. Manu. Freindship.*

to Loue tenderly or most hartely.

In bonum, & in malum.

Ardere absolutè, Virg.

Ardere, flagrare amore.

Intimis ardere medullis aliquem.

Sæuo teneri furore, peruri igne.

Sentire feruentes intima ad ossa faces,

Flamma vri intimo pectore.

Toto concipere pectore flammam.

Imis exardere medullis.

Flore sub primo impotenti amoris æstu perdi.

Ardere aliqua re vel in aliqua re.

Deamare. Adamare.

Vnicè diligere. φιλεῖν.

Effusissimè amare.

Amare. ἐρᾶν.

Mirificè amare ac suos ocellos.

Maximè, admodùm, nimio plus, plurimùm amare.

Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris,

Oculis ferre, vel in oculis ferre.

Vehementer, singulariter, cupidè arctè ex animo amare.

In medullis,medullitus amare.
Amare vt cum maximè, apud Teren. In sinu gerere.
Deuinctum aliquem habere.
Præcipuò ac singulari quodam fauore prosequi.
Animo secum conferre amicos.
Miserè, valdè, multùm, temerè, ardentissimè,perditè,impatiēter amarè. Insano perdi igne.
Miro amplecti amore.
Admiranda charitate prosequi.
In deliciis habere.
Perire mulierem.
Coniunctè,coniunctius, coniunctissimè amare.
Vri alicuius concupiscentia.
Deperire,apud Terent.
ἐρωτομανεῖν.
Amare corde atque animo.Plau.
Amore flagrare incredibili.
ἐμμανέςατα ἐρᾶν.
Amore deperire,vel perire.
Ardere perditè in puellam.
Efflictim amare,perire,deperire.
Tacitos nutrire ignes. Poëticum, vt Cæcos alere ignes.
Insanire, Mantua. in bucol. Hoc commune malum, semel insaniuimus omnes,acri amoris vulnerati iaculo.
Quisquis amat,vritur igne graui.

to Loue,to Embrace,to Fauour, to Beare good vvill to vvarde one

Amplecti: Amplexari.
Exosculari. περιπλέκειν.
Colere apud Cic.
Duci amore rei.
Amore complecti.
Obseruare: Diligere.
Hærere apud aliquem.
Amore, beneuolentia singulari prosequi.
Charum seu charissimū habere.
Amore deuinctum esse.
Singulari beneuolentia alicui coniungi.
¶ Excitare mirabiles amores, *to Prouoque to loue.*
Cic. Quàm illa ardentes amores excitaret sui,si videretur. *Plura de his,Vide in Phrasibus Man.*

a selfe Louer, vide Phr. Man.

your most Louing.

Deditissimus.
Amantissimus. } tui apud
Studiosissimus. } Eras.
Obseruantissimus.
Cupientissimus.

Lovve, Base or Humble.

Humile. Paruum.
Decliue. Pressum.
Bassum vulgus dicit ineptè.
Submissum. Depressum.
to bring Lovve, vide *to Diminish.*
Lovvlinesse, vide *Humilitie.*

a Lovvse.

Vermiculus,seu vermis corporis capitis. Pes apud Plaut. pedésque pulicésque. A quo diminutiuū.
Pediculus,à multitudine pedum quos octenos habet, vt scribit Plin.Græcis φθείρ.

Lovvsie,or full of lise.

Pediculosus,& vt est apud Plaut.
Pedicosus pro eodem.
Vermibus scatens & plenus.
Phthiriasi, id est morbo pediculari laborans.
φθειροκομίδης. scatens pediculis.
φθειριάζων. Verminosus.

Luckie, Happie or Soncie.

Fœlix. Faustus.
Cui ad voluntatem omnia fluūt.
εὐτυχής. Fortunatus. Secundus.
Prosper. Beatus. Dexter.

Albæ

Albæ gallinæ filius. Auſpicatus.
Fortunæ filius. Lætus.
Timotheus. Polycrates.
Cui omnia ſecũdo ęſtu ꝓcedũt.
Propitio genio natus.
Gygis anulus, prouerb. *vide Phr. Man.*

to be Luckie or Happie.

Fortunam habere fauentem, arridentem.
Vti proſpera fortunæ aura.
In cœlo eſſe.
Indulgētem ſibi atque obſecundantem habere fortunam.
Geneſim habere fortunatam.

to haue ill Lucke, vide *ill Fortune.*

Luckely, Proſperouſly, Fortunately.

Fœliciter. εὐτυχέως.
Fortunatim & Fortunatè.
Proſperè. Fauſtè. Læto omine.
Proſpero fortunæ flatu.
Aura obſecundante.
Velis fortunæ expanſis.
Blandiente, adſpirante Fauonio.
Forte fortuna.
Fauonio fortunę dulcitur afflāte.
Proſpero curſu. Ominatè.
Bonis auibus. Secundo flatu.
Secundis, ventis. ἐξουρίας.
Secundis proſperis lætis, fœlicibus, optimis, commodis ſucceſſibus vel euentibus.
Proſpero omine. Bono pede.
Dextro alite. Bono auſpicio.
Secundo auſpicio.
Ex animi ſententia.
Auſpicatè & Auſpicatò.
Fortunāte Deo, fauentibus diis.
Fauſto ſydere.
Adſit modò dexter Apollo. Vir.
Bonis auguriis, auſpiciis.
Dextro Hercule.
Genio ridēti, beatiore, propitio.
Fœlici Mercurio.
Cuius votis indulgentiſſimam ſe præbet fortuna.

to Lurke at home, vide Phraſ. Man. & ſupra, *to tarrie at Home.*

Luſt, vide Phr. Man. & ſupra *Deſire.*

geuen to Luſt.

Voluptatibus deditus, additus.
Voluptatis mancipium.
Diſſolutus. Intemperans.
Animo ſuo intemperanter obſequens.
Libidinarius.
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis.
Mollis. Ventri ſeruiens.
φιλήδονος. μεμαλαγμένος βίος.
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius.
ἐκλελυμένος.
Voluptariam agens vitam.
Luxurioſus. Effœminatus.
Apitius, Æſopus.
Epicuri de grege porcus.
Carnis amās, & viuēs vt porcus.
Vacans voluptatibus.
Deliciis addictus, effœminatus.
Deliciis affluēs, Genio indulgēs.
Gulæ ſeu ventri deditus.
Epicureus, Epicuream vitā, Abronis vitam viuens.
Balatro, apud Horatium.
Turpibus addictus voluptatibus.
Samiorum laura, prouer. & porcus Troianus.
Carnis petulantia efferueſcens, *Vide Lecherous.*
Immoderata Venere & alia vitę intemperantia effœtus.
Turpe conuiuium, amor, commeſſatio, libido, ſumptus Cic.

to repreſſe his Luſtes, vide *Repreſſe.*

a Lute.

Barbytus vel um. Chelæs.
Teſtudo. χέλυς.
Chelius,*a Luter.vide Harpe.*

Luxurious.

Luxurioſus. Libidinoſus.
Popino, Veneri plus æquo indulgens.
Propenſus in libidinem. Mulieroſus.*Vide Lecherous.*

M

Mad, Furious, VVood, Franticke, out of his VVit.

Inſanus. Furioſus.
παρακεκινηκώς. Lymphatus.
ποινήλατος. Efferus.
Furibundus. Lymphaticus.
Furore correptus, raptus, percitus, accenſus. Ad agnatos & gentiles deducendus. Varro.
In furorem verſus. Delinitus apud Plaut. Letargicus apud Auguſt.
Alter Oreſtes vel Aiax.
Qui Strichnum bibit.
Et prouerbiales ſententiæ.
Nauiget Anticyras, purgantes pectora ſuccos.
Oeſtro percitus. Phanaticus.
ἐξιςάμενος. Mente captus.
Phreneticus. φρενέμενος.
Abderiticam mentem habens.
Minus habens mentis quàm Dithyramborum Poëtæ.
Embarus prouerbialiter.
μανικός. μανιώδης.
Inſanæ mentis. Inſenſatus.
Mente captus. Veſanus.
Vecors. Rabioſus. Excors.
Expers mentis. Ceritus.
Rabidus. Amens. Demens.
Rabie agitatus. ἐμμανής.
Humanis ſenſibus orbus.
Emotæ mentis.
Cui roratur cerebrum.
Haud ſanæ mentis. Delirus.
Furiis exagitatus.

¶ Et in bonum.

Mente permotus. Furens.
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus.
Qui humanos ſenſus amiſit, diuinos autem aſſecutus eſt.
Furore diuino incitatus. Afflat⁹.
Mente incitatus. *vide Ph.Manut.*

to be Mad, Furious, VVoode, or out of his vvit.

Furere. ἐνθεσιάζειν.
Furore agitari, deſæuire.
Diris agitari. Rabere.
Ciere furias. Ouidius.
Mente alienatum eſſe.
εἶναι ἔξω αὑτȣ̃.
Mentis alienatione laborare.
ἐξοιςρεῖν. Inſanire.
ἐλλεβοριᾶν. Ira exagitari.
Graſſari. Bacchari.
βακχεῖν. Debacchari.
Fœnum habere in cornu.
Atrabile exagitari.
In rabiem efferari.
Immodeſtè agere.
ἐμβακχεύειν. Furiis agi.
κορυβάρτειν.
Furetium more caput quaſſare.
μαίνεσθαι. ἐμμαίνεσθαι.
Irati numinis intemperiis agi.
Effluente mente huc illúcque curſitare.
Furiis, intemperiis ferri. Virg.
Heu furiis accenſa feror.
Delirare, per metaphoram.

Madneſſe, VVoodneſſe, Furie, or Trouble of minde.

Error phanaticus. Furor.
Ira Dianæ. Delyrium.

Mania. Phrenesis.
Paraphrosyna. Insania.
Vesania. Dementia.
Vecordia.
Alienatio mentis.
Rabies quæ propriè canum est.

to make Mad or Furious.

In furorem & mentis alienationem agere. Adire ad insaniam. Teren.
Mente emouere, alienare.
Furere facio. ἐξίστημι.
Ex stulto insanum facere.
De mentis loco mouere.
Mentes furoribus quatere.
Exagitare. Furiare.
Morsu canis rapidi lymphaticum facere.

the Magistrates or Rulers of the common wealth.

Magistratus. δυνάσται.
Dynastæ Cic. Præfecti. Primores.
Primates. πρωτεύοντες.
Primi. Primarij.
Maximates. Summates.
Optimates. Magnates.
Magnati in bibliis. ἄριστοι.
Princeps, principales ciuitatis in sacris nominantur.
Proceres. Potentes.
Potentiores. οἱ δυνατοὶ.
Megistanes, μεγιστᾶνες, qua voce, apud Latinos Sueto. vsus est.
Consules. Consulares. Apices.
Senatores. Consulatus capita.
Senatorij ordinis.
Patriciæ dignitatis.
Columina, Epistylia, Coriphæi.
Trabeatorum torquatorúmque turba.
Summates viri, patriciíque ordinis proceres.
In omnia potens, quorum summa est authoritas, in quibus sita summa bonique malíq;, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, *Rulers of the citie.*
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide *to Praise.*

to Magnifie thinges of no praise, vide Phr. Man.

to May, vide *to be Able.*

it Maybe, vide *Poßible.*

to Mainetaine, vide *to Defende.*

the Maior or chiefe ruler of a towne or citie.

Præfectus. ἐπιστάτης.
Præfectus vrbicus. Prætor vrbis vigilantissimus, προστατήριος.
Præfectus scelerum, qui à plerisque minus aptè Scutetus dicitur.
Satrapa & Satrapes, lingua Persica.
Prouinciæ preces seu præfectus, qui iudex etiam dicitur prouincialis. ἔπαρχος, ἐπαρχεώτης, *a President.*

Maioram, herbe.

Amaracus. ἀμάρακος.
Sampsuchus. Maiorana.

to Make, to Doe.

Agere. Operari.
πράττειν. ἐργάζεσθαι.
Facere. Patrare.
Peragere. Exequi.
Efficere. Conficere. Perficere.

a Maker, a Creator.

Conditor. Creator.
Plasmator. Plastes. Opifex.
Sator. ποιητήρ. κοσμήτωρ.

to Make much of.

Made free of the citie.

Made friendes againe.

Hæc vide in Manut. Phr.

a Male, a Bouget.
Pera. πήρα.
Cassidile med. prod. in li. Tobiæ.
Pera pastoralis. Ascopera.
Pera viatoria.
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactours, vide Phr. Man.

Malmesie vvine.
Vinum Creticum.
Vinum Aruisinum, vel Aruisium, vulgo Maluasinum dicitur.

to become Man, to take mans flesh vpon him.
Strophio carnis cingi.
E virginei corporis substantia, corpus adsumere humanum.
Trabeam carnis induere, apud Fulgen: Ingredi mundum.
Humanos inducere artus.
Nasci in terris.
Seruile carnis cinctorium adsumere.
Abiecti homuncionis formam induere.
Induere fragilitatis limum.
Carne velari, tegi, obtegi.
Tegumen nostræ mortalitatis induere.

Mankind, vide *Men*.

a good Man is constant, vide Phr. Man.

a Manner of life, vide *a Trade of life.*

tvvo Manners of vvayes.
Bifariam. Bipartito.
Duobus modis. διχῶς.

an other Manner of gouernaunce, vide Phr. Man.

Manifested or made knovven, vide *Opened.*

a Manslaughter or killing of men.
Nex. Internecio. Cædes. *Death.*
Clades. Strages.
¶ Sallustius: in luctu & miseriis mors ærumnarum requies, non cruciatus est.

Manie, vide *Much.*

to Marre, to Corrupt, to Spil, to bring to Naught, to Leade aside.
Agere in præcipitiũ, in præceps.
περιφθείρειν. Corrumpere.
Peruertere. Perdere.
Per prauos mores in errores ducere.
Abducere in ganeum. Terent.
In discrimina pertrahere.
Arte in casses pręcipitare, rabido mergere freto.
Præcipites nos agit ambitio & raptare videtur in exitium.
Peccandi vel ruinæ præbere occasionẽ. Facere aliquẽ ruere.
Seducere. Scandalizare.
Offendiculum ponere, præbere.
In errorem trahere, impellere.
In vitium agere, ducere.
Exitialiter alios seducere.
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium.
Contra sanam doctrinam prauas serere opiniones, quę quidem facillime obrepere solent.
Melicis Cyrenarum hæresion illecebris præsentem inferre mortem.
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines.
Ex hæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem.
Hypocrisi pietatis latrocinio circumlita Christi oues inescare.
Coniicere in vitiorũ voragines.
Perdocere aliquẽ incedere tramitem vitæ corruptæ.

Damnatas opiniones aliorum animis instillare.
Detorquere alicuius animum à virtute.
Virus in aures instillare.
Erroris aliquem complere. Plau.
Ab honesto deflectere.
A recto deducere, abducere aliquem.
περιτρέπειν.
Ducere in errorem, Ouid.
Virus pectori aspergere.
Errorem pedicis illaqueare.
Prauis inficere opinionibus.
In erroris foueam præcipitare.
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere.
Abducere à veri cognitione, in nassam peruersitatis.
Simplicem plebeculam transuersam agere.
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cænosa vada in abyssum æternam euehere.
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare.
Multa animarum millia variis conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus inuoluere.
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam.
¶Opinionum prauitate infici.
Acatholico sensu exorbitare.
Hæreticorum persuasionibus seduci.

the trade of Marchaundise.

Negotiatio. Nundinatio.
Commercium. ἐπιμιξία. ἐμπορία.
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium.

to exercise Marchaundise, vide *to Trafique*.

a Marchaunt.

Mercator. Institor.
Negotiator. ἐμπολαῖος.
Emporos. Ratiarius.
Nundinator.
Regiæ negotiationis principem agens, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotiis Indicis.
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

riche Marchaunts, vide Phr. Man.

the Marches &c. vide *Borders.*

a Mariage.

Connubium. συγγαμία.
Matrimonium. συζυγία.
Coniugiũ. Cõuentus apud Iuuc.
Copula matrimonij.
Vinculum iugale: Virg.
Nodus iugalis.
Curarum laborísque plenum pistrinum cuidam dicitur.

Mariageable.

Matura cõnubio, viro, iuuẽcula.
Matura coniugio, plenis iam nubilis annis. Apta viro.
Exoleta virgo quæ est maturæ ætatis.
Viri potẽs, apud Cai. iurisconsul.
Matura nuptiis. ἐπιτελής.
Tempestiua viro. Adulta.
Nobilis. apud Virg.
Pubertatis annos egressa.
Virgo iam grandis. Terent.

to bestovve in Mariage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri.
Filiam nuptum dare, in nuptias, in matrimonium dare.
Locare vel elocare filiam alicui.
Nuptui vel nuptum dare puellã viro, apud Plaut. ἐγγαμίζειν.

Iungere virginem viro, cōnubio.
Dare, locare in matrimonium virginem.
Admittere gnatam suam alicui vxorem.
Locare nuptum alicui virginem.
Collocare nuptum propinquas suas in alias ciuitates.

to Marrie, to VVedde, to take a vvife.

Contrahere matrimonium.
Connubij fœdus inire.
Inire matrimonium, nuptias.
Nubere, mulierum est tantum.
Vinculis iugalib⁹ sese innectere.
Ducere vxorem. γαμεῖν.
Ducere filiam alicuius.
Ductare aliquam. Terent.
Ducere filiam in matrimonium.
Iungi matrimonio.
Coniugio vinciri.
Matrimonij capistro os prębere.
Iungere, copulari, astringi matrimonij fœdere.
Multæ vxores in eiusdem viri coëunt matrimonium. Soli. de Indis.
Filiam alicuius in matrimoniū recipere. ἄγεσθαι τὴν γυναῖκα.
Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem seu viduam. C. de iudi.

a Mariner, a Shipman.

Nauta. Nauita. ναυτίλος.
Nauis moderator.
Sulcator ponti.
Gubernator. Proreta.
Nauclerus, Nauiculator, Nauicularius.
Tiphys, quod primus gubernandæ nauis adminicula instituerit, generaliter pro nauis gubernatore ponitur.
Nauarchus, princeps, præfectus nauis, quem patronum vocāt, *a Captaine, the maister or the Admirall of the shippe.*
Classis ductor.
¶ Agere nauem, celocem, classem, triremes onerarias, est gubernare.

a Market, vide *a Fayre.*

Markes, vide *Tokens.*

let this be your Marke, intent or purpose, vide Phr. Man.

a Masking visour.

Larua vmbratilis. Persona. προσώπιον. πρόσωπις.
Facies composita, fictitia, vnde homines laruati, personati, qui adscititiam faciem, ne aut tenebris scelera perpetrantes, aut lusibus terrorem alijs incutientes, dignoscantur induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Masons.

Cæmentarij. Fabri murarij.
Murorum extructores.
Parietum eductores.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur. στορεά. Storea. Matta. Teges. χάρδοπος. φορμός.

Mates, vide *Companions.*

Matter or Corruption.

Sanies. ἰχώρ.
Tabo. Tabes vel um.
Pus. πύον. Purulentia.

a Matter of great importance or vveight.

Res seria, magni consilij, non exigui ponderis.
Res grauis, difficilis.
Res ardua, multi laboris.
Magni momenti negotium.
Plena difficultatis res.

Magni, maximi pōderis negotiū cui cuncta post habenda sunt.
Res haud parui momenti.
Nō iocosa. Res est nō parua. Vir.
Prægnans causa.
Dignum propter quod vadimonium deseratur, prouerb.
In quo sanè totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendet.

cleane from the Matter, vide *nothing to the purpose*.

a Mattresse.

Culcitra lanea.
Accubitum.
Accubita. ἀνακλιντήρια.
Anaclinteria. Stibadia.
Mattaracia. Thuscanica.
Vsus istiusmodi lectulorum Italis est & Hispanis.

a Maunde, vide *a Basket*.

Meade.

Medo, & aliquorum opinione Medus. Aqua mulsa.
Hydromeli. ὑδρομέλι.

as I Meane, after my meaning or Iudgement: in my opinion.

Mea sententia. Meo animo.
Secundum animi mei sententiā.
Meo iudicio. Meo sensu, Cic.
Ego de meo sensu iudico.
Vt mihi videre videor.
Mea opinione. Vt opinio nostra est.
Vt mea fert opinio.
Quantum ego nunc corde conspicio meo. *vide as I thinke.*

a Meane or cause, vide *Occasion & cause.*

Meate, vide *Feeding.*

to Medle vvith an other mans matters.

Curare negotium quod ad se nihil attineat.
Aliena curare. Curare rem alterius.
Alienarum rerum satagere.
πολυπραγμονεῖν.
Domesticorum negociorū obliuisci, & foris aliena curare.
Depugnare in alieno negotio.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicare se.
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat.
Ingerere se negotiis aliorum.
In alieno choro pedem ponere.
ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τίθεσθαι. prouerb. dicitur, qui se alienis miscet negotiis, & aliorū sibi vendicat partes, Interponere.
Immiscere se rei alienæ.
Falcē mittere in messem alienā.

Meeke, Gentle, Tame, milde.

Mitis. ἐπιεικής. Clemens.
Benignus. Facilis. Mansuetus.
Commodus. Beneficus.
Placidus. Placabilis. Lenis.
Candidus. εὐμενής. εὐαγής.
Blandus. ἤπιος.
Suauis. Beneuolus.
Exorabilis. Indulgens.
Benignitatis prodigus.
Leni ingenio, animo.
Singulari morum & mansuetudine.
Singulari lenitate & mansuetudine.
Oleo tranquillior.
Minime iracundus.
Ad remittēdas offensas pfacilis.
Tractabilis homo. Longanimus.
Quicum consuetudinem haud molestum agere.
Facillimis quis moribus dicitur, qui moribus commodis, venustis miniméque molestis, sed suauissimis, comibus.
Qui plurimū præ se fert huma-

nitatis.
Supercilio carens.
Quo nemo eſt vſquam in conuictu iucundior. *Vide Gentle.*

to Meete vvith, or to Come againſt.

Obuiam ire. Prodire.
Obcurrere. Obuiare.
Dare obuiam vel obuium.
Venire obuiam, & procedere honoris gratia. ἀπαντᾷν.
συναντᾷν. ὑπάντεσθαι.
Ire aduersè vel aduerſum, apud Terentium in Adelph.
Adire contra Plaut. Is eſt, adibo contra. Obuenire alicui. Cic.
Aduerſum venire. Incidere in aliquem. Offerre aduentum.
Ferre, offerre ſe obuiam vel obuium alicui. I obuius. *Vide Phr. Man.*

Meete, vide *Apt.*

it is Meete, *Conuenient*, vide Ph.Man. & ſupra *it Becommeth.*

as Meete vvas, vide *as Neede &c.*

a Meete mate for me, vide Phr.Man.

Melodie, tuneable muſicke and ſimphonie.

Conſonantia. Modulatio.
Symphonia. συμφωνία.
Harmonia. Concentus.
Cantus. Cantio. ἆσμα.
Melici, lyricíque modi, moduli, apud Auſonium, id eſt dulces.

to Melte, or to be melted.

Reſolui. Defluere. Liqueſcere.
Loqui deponentale. χέομαι.
Liquefieri. Diliqueo. Tabeſcere.
¶Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the priuie Members of a man or vvoman.

Virilia virorum tantum, ſed vtrique ſexui tribuuntur: Verenda, Naturalia, Pudenda.
αἰδοῖα, Geniales partes, Genitalia, μήδεα, Natura φύσις.
¶Menta. Mentula.
Veretrum. ὄρχης.
Penis. Colis vel Coles.
Cauda. Priapus.
μήκη. πεός.
Verpa. Muto apud Hora.
ψωλή. Balanus. Membrum.
Membrum genitale, virile.
Virga venerea. ταῦρος.
Faſcinum apud Horatium.
Caulis ſecundum Seruiũ καυλός.
Haſta venerea. Virga virilis.
Neruus apud Iuuenalem, Menſura incognita nerui. Tentum.
Ruber palus apud Hora. 1. Ser. Obſcœnóque ruber porrectus ab inguine palus.
¶Membroſus. Mutaneatus.
Mentulatus. *vvell furniſhed.*
Penitus, media producta.
¶Scrotum. λακόπεδον.
Pirga. Culeus. κολεός.
Teſticulorum capſula, burſa, vidulus, ſacculus, ſinus.
Colei, cole, teſtes, teſticuli, notæ ſignificationis ſunt: & rei veneriæ opus tranſigentes dicuntur.
¶Subigere. Subagitare.
Operari rebus Venereis.
In Veneris fano ſacrificare. Catu.
Veneris voluptatibus frui.
Quicquid eſt puellarum confututuere.
Frangere thoros, apud Mart.
Sumere furtiuo gaudia lęta thoro.
Cõſuetudinẽ cũ aliqua habere.
Futuere. Miſcere.

ὀπυ-

συνοδεῖν. Concumbere.
Noscere. Cognoscere. Irrumare.
Inire, coire, Rem Venereã exercere. In Paphiæ deæ mysteriis operari, Subare, quod tamen propriè porcorum est, quamuis ad alia animalia & homines transferatur.
Admissurã facere brutis propriũ.
¶ Porro mulierum pudẽda passim apud authores hisce nomenclaturis designantur.
Interfœmineum. Cunnus.
κλιτορὶς. κλιτώριον.
Rima à similitudine.
Barathrum fœmineũ apud Mart.
Vulua, tametsi vulgus existimet, vox inhonesta non est, vterum significans seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum inuoluat quasi volua. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vuluæ, alio nomine loci.
¶ Menstrua. Menses.
τὰ καταμήνια.
Mulierum profluuium, fluxus, purgatio.

Men, Mandkinde.

Homines. Æuigenæ. Mortales. Terreni. Terrigenæ. βροτοὶ. ἄνθρωποι, μέροπες.
Genus humanum.
τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
Caput, caro, & anima pro homine quoque ponuntur præsertim in sacris.
Filij hominum vel Adæ, pro hominibus freqũẽs in sacris. Hebraismus est. Humigenę quod de humo nati sint.

Mercy, vide *Compaßion.*

Merie, vide *Glad.*

to make Merie or good cheare: to be Frolicke, to Delight, to take Pleasure.

Exhilarescere. Exporrigere frontem.
Plaudere. Iucundari.
εὐθυμέομαι. Cum amiculis se recreare suauibus.
Operã dare rebus ludicris. Virg.
Soluite corda metu, secludite curas.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Leuare pectora diris sollicitudinibus.
Excutere animo sollicitudinem omnem.
Ouare. Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare se iucunditati.
Cic. Diffundere animos, frontem vtrumque apud Ouid.
Alacri animo esse. Iubilare.
εὐθυνεῖν. Sustollere manus.
Hilarem hunc sumamus diem.
Luculentè hunc habeamus diẽ.
Hodie modo hilarẽ fac te. Terẽt.
Hilariter viuere.
Fallere curas.
Vino curas abigere.
Explicare frontem, exhilarare.
Ponere supercilium.
Demere supercilio nubem, apud Horat.
Vehementer gaudere.
Animi curas eluere, diluere.
Curas abigere, soluere, remittere, pellere, eiicere.
Molestas animi curas discutere.
Lætis soluere corda iocis.
Cor illi salire dicitur, qui vehementer exhilaratur.
Secũ gaudere, & in sinu gaudere.
In sinu tacito gaudia premere.
Vide to Liue sumptuously.

Merily, vide *Iestingly.*

to Maruell, to VVonder at, to

be Astonied.

Stupere. ἐξιςάναι.
Stupescere. πτοεῖσθαι.
Perculsum esse. Inhorrescere.
Pacti insolentis stupiditate exhorrescere. Humanam rationem captiuam ducere. Stupore percelli.
Summam hominum admirationem excitare, Cic.
Æstu quodam in altum admirationis stuporísque rapi. Budæ.
Obstupere. Obstupescere.
Animo percelli. Exalbescere.
In stuporem abire.
De mẽtis loco præ admiratione moueri.
Cum stupore admirari.
In stuporem verti. ἐκπλήσσεσθαι.
Consternari animo.
In admirationẽ rapi vel rapere.
Obstupefieri.
Stupefieri. Suspicere.
Mirari. Demirari.
Miraculo detineri.
Pendere ab alicuius vultu.
Monstri raritate obstupescere.
Facere, stupere, rapere.
Ad recordationem alicuius rei animo inhorrescere.
θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντα, apud Homer. Stupor occupat inspiciẽtem.

a Messenger, vide *Carriar.*

Mettall, vide *Copper.*

Midday, vide *Noone.*

Might. Strength, Povver.

Potestas. ἐξουσία.
Potentia. δυναςεία.
Potentatus. Imperium.
Virt⁹, quæ Græcè δύναμις dicitur.
Vires. Manus. Robur.
Fortitudo. Vis similiter.
¶ Authoritas. Pondus.

Mighty, vide *Strong.*

vvith Might and maine, or vvith all Force & Povver.

Manibus pedibúsque.
Omni conatu. Omnibus neruis.
Toto pectore, animo, conamine.
Extremo conatu.
Pugnis & calcibus.
Læua dextráque.
πὺξ καὶ λὰξ, ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἀριςερά.
Totis viribus. ἀνακράτως.
Summa ope. Summa vi.
Summo studio, nisu, conamine.
Omnibus viribus. Totis neruis.
Velis equísque. Remis equísque.
Pro portione virili.
Pro viribus, pro virili.
Omni diligentia. *Vide in Ph. Man. to Trauaile, &c.*

Milde, vide *Meeke and Gentle.*

a Mill, a Querne.

Mola. μύλη. Molendinum.
Moletrina pro eodem.
Pistrilla molendũ à manib. Terẽ. χειρομύλον.
Mola alata, vel Pneumatica. *a VVindmill.*
¶ Trapes. Trapetum.
Mola olearia.

to Minde, vide *Determine.*

my Minde or Opinion is this: this is my Minde or Opinion.

Animus mihi est.
Hæc mihi mens est. ἔχω γνώμης
Deliberatum est mihi.
Sic visum est mihi.
Ita affectus sum. Ita animo est.
In animo habeo. Animũ habeo.
Ita fert animus.
Quæ nunc animo sententia constat.

to chaunge his Minde, vide Ph. Man. & sup. *to Chaunge.*

to make one to chaunge his Minde, vide *to Dissvvade.*

to keepe in Minde, vide *to Remember.*

to put into ones Minde, Head or Braine.

Suggerere. Indere.
Subiicere, apud Terent.
Infercire verba, *to stampe in.*
Immittere in pectus humanum.
Instillare metaphoricè pro suadere, vtrumque apud Erasm.
Ingerere. Insusurrare.
Inspirare. Inserere.

out of Mind, vide *Forgotten.*

I am troubled in Minde.

Sum in mentis perturbatione.
Non sum compositæ mentis, aut compositus.
Sum turbidus, vel turbatæ mentis.
Non sum mecum, quod vulgò vixque latinè dicimus.
Sum malè dispositus. *Plura de his vide in Tit. Minde apud Manutium.*

a Minister, vide *Preacher and Priest.*

a Minstrell, vide *Piper.*

a Misbegotten, vide *a Bastarde.*

Miserable, and miserie, vide Phr. Manutij.

Mischieuous, vide *Naughty.*

Misfortunes, Contrary thinges. Aduersitie.

Res aduersæ. Contrariæ. Turbidæ.
Afflictæ. Tristes. Perturbatæ.
Labefactatæ. Quassatæ.
Res desperatæ. Desperatissimæ.
Res asperæ. Dubiæ. Languidæ.
Molestæ. Fractæ. Fessæ.
Fatigatæ. Trepidæ. Attritæ.
Diminutæ. Comminutæ. Inualidæ.

a matter Misliked of, vide Phr. Manutij.

to Misse, vide *to Fayle.*

great Mysteries, vide *Secrets.*

a Miter, vide *Bishops miter.*

Mitigated, vide *Assvvaged.*

to Mocke, to Iest, to Scoffe, to Floute, to Laugh at, to Scorne, to Delude.

Nugari. Connugari. Ludere. Iocari.
Nugas agere. Tractare ioco.
Afferre iocum, sales.
Ludicra rebus seriis miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis iocis.
Ioco dicere. χλευάζειν.
Facetè cauillari. Vrbanum esse.
Affluere lepore omni.
Salibus vti. χαριεντίζεσθαι.
Alludere. ἐπιλοβέυειν.
Lepida vrbanitate vti.
Ioco quempiam aspergere.
Sale salsissimo ludere.
Festiuo sale, comico lepore dicta temperare.
Connugari. Agitare sales.
Dicteria salsa dicere.
Indulgere festiuis iocis.
Tractare ioca.
Iocari festiuissimè in quenquam.
Salibus ludere.
Miscere sales.
Tangere conuicio, scommate.
Iactare scommata.
Agere scommatibus.
Tangere absolutè.

Ridiculis dictis excitare cachinnos.
Ludicris risum mouere sardoniū
Ridere. Irridere.
Deridere. Derisui habere pro delectamento habere.
Risui habere. ἐν γέλωτι ποιεῖσθαι.
Ludibrio habere, *to Delude.*
Subsannare, obaudire.
Despectui habere.
Ludibrio afficere.
Ludificare vel ludificari. Illudere.
Linguæ iaculis sagittare.
Vncis nimium indulgere naribus, apud Pers.
ἐκμυκτηρίζειν. Insultare.
Naso suspendere.
καταγελᾷν. cum genitiuo.
Facere ludos. Agere lædoriis.
Democritico, Sardonio risu sufflare.
Aceto perfundere, apud Horat.
Conuiciis proscindere, insectari, figere, flagellare.
Sannis, Risu Sardonico aliquem excipere.
Scommate percellere vario.
Dicaci ferire lingua.
Morsibus impetere.
Ore & dente petere.
Lacerare conuicio.
Conuicia iactare.
Risibus quicquam prostituere.
Dicacitate mordaci proscindere.
Ronchisonis scommatibus obstrepere.
Lędere scōmate, ludibrio, verbis.
Acriter inclamare, apud Plau. pro cōuitiis & clamorib. insectari.
Mordaci flamine quempiam petere.
Plaustra scommaton iaculari in aliquem.
Stringere quasi gladium bis acutum maledicentiæ linguam.
Plaustra cōuitiis plena vel onusta exonerare, in aliquē effundere.
Mordaces eructare cachinnos.
Conuitiis vel dicteriis lacessere.
Consputare, metaphoricè.
Conuitiari. ἰαμβίζειν.
Naso suspenso subsannare.
σκιμαλίζειν. Ostentui habere.
Mediū ostendere vnguē, digitū.
Ronchis & cauillis eludere.
Per lasciuiam eludere. ἐνυβρίζειν.
A tergo instar Ciconiæ pinsere.
Auriculas tendere, adsuere.
Cornua tollere.
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, Iester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor. Illusor. Subsannator.
Os infrene, petulans, maledicum.
ἀχάλινον στόμα.
Maledicus. Cachinno.
Democritus. Cacophanta. Ozimi sator, prouerb. Sannio onis.
Dicax. Dicaculus. Irrisor.
Salsissimè ludens.
Scommate percellens vario.

a Mocke, a Scoffe or a Scorne.

Dicterium. Dictum.
Sales. Risus.
Scomma. γέλος. λοιδορία.
χλευασία.. Dicax sermo.
Lidoria.
Iocus. Ludus.
Cauillum. Cauilla.
Faceta falsáque irrisio.
Ludibrium. Hystricis seta. ὑστριχίς.
Acetum pro dicaci mordacitate, apud Horat. Græcus Italo perfusus aceto.
Verborum ludicra.
Dicacitas. Facetiæ.
Vrbanitates. Silli. Sanna.
Sales quales Cicero cū suo Bruto Pomponióque solet agitare.

Mæso

Mæſonica dicteria.
σκώμματα μαισωνικά.
Deriſio.
Illuſio. Deriſus.
Cachinnus. Ridiculum.
Subſannatio.

Modestie, vide *Sobrietie.*

Moiſt, Danke, VVette.

Madidum. Irriguum. Humidum.
Æquum. ἰκμάλεον.
Humectatum. Vuidum.
Vdũ ſeu hudum per aſpirationẽ.
Vliginoſum.

to Moleſte, vide *to Vexe.*

within a Moment, in the Tvvinckling of an eye.

In puncto temporis. ἐν ἀτόμῳ. ϛιγμῇ χρόνου. In momento.
Et apud Perſ. Momento temporis. ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου.
Pũcto mobilis horæ, apud Hor.
In oculi nictu vel ictu.

to goe a Momming.

Mommos agere.
Laruis obambulare conuiuia.

Monie, Subſtance or VVealth.

Pecuniæ. χρήματα.
Res. Nummi.
Aes, quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ.
Aes obſignatum, & apud Horat.
Nomiſma, numiſma.
Res pecuniaria, nummaria.
Fortunæ. Bona.

without Monie, Poore, begger like.

Pauper. Inops.
ἀχρήμων, ἀχρήματος. id eſt, ſine pecunia, cui deeſt neruus rerum agendarum, & is dicitur zonã perdidiſſe, prouer. *Vide Begger.*
che in *Monie*, vide Phr. Man.

to become a Monke or frier.

Implicare ſe inſtituto monaſtico.
Induere monachum, cucullum.
Simulatæ religionis habitum ſuſcipere.
A vano huius mundi conſortio ſeparare ſe. Monachatum capeſſere.
Inſcribi albo monachorum.
Caput obuincire cuculla.
Se dedere, deuouere monaſticæ vitæ.
Nomen dare Franciſco, Dominico, Guilielmo. &c.
Abrenunciationem ſæculi profiteri.
Monaſticis ineptiis initiari.
Renunciare, abrenũciare ſæculo.
Mancipare, dedere ſe religioni hypocriticæ.
Solitariæ vitæ ſe obſtringere.

the Moone.

Luna. σελήνη.
Titanis idos. id eſt, filia Titani.
Latona, pro luna ponitur, apud Statium.
Lucina. Phœbe.
φοιβή. Phœbi ſoror, conſors.
Delia. Diana.
Noctiluca. Cinthia, quod quaſi diem noctu efficiat vt ſcribit Cic.
Moderatrix noctis apud Stat.
Mænea. 2. Machab. cap. 1. id eſt, Diana, lingua Perſica.
Tithonia. Tithoni coniunx.
¶ Nouilunium. Neomenia.
Noua luna. *The Nevve Moone.*

Moreouer, Neuertheleſſe, Furthermore.

Accedit his. Accedit huc.
Eodem accedit.
προσέρχεται τούτοις προσέτι.
Accedit ad hæc, *Vide Furthermore.*

More then enough.

Plus satis. Plus nimio.
Plus quã par est. Amplius æquo.

the Morning or Dauning of the Daye, vide Phr. Manut. & sup. *Early*.

a Morsell, vide *a Bit, a Peece*.

in Morsells or gobbets, vide *Peece meale*.

to take avvay, to rubbe of the Mosse.

Muscum ferro distringere.
Eradere muscũ apud Columellã vtrumque. Emuscare.
Depectere frondium canitiem.
Depellere situm.
¶ Emuscari ꝑ musco seu lanugine liberari. Colu. Oleæ putantur, & emuscãtur. Cui cõtrariũ Muscari. i. obduci Musco.

to Mortifie his minde, vide *to Represse his lust*.

at the Moste.

Vt multum. Vt plurimum.
ὡς τὰ πολλά. Ad summum.
Cum plurimum.

a Mother.

Mater. Genitrix. Parens.

a Mother of many children, vide Phr. Man.

a Mounde, vide *Hedge*.

to Mourne, to Lament, to VVaile, to be Sorovvfull or Sadde.

Gemere. Singultire.
Promere gemitus, singultus ex imo pectore.
Facere, ducere gemitus. Virg.
Ingemere.
Ex alto corde longa trahere suspiria.
Premere gemitum sub imo pectore. V*ide Lament*.

Continuall Mourning, vide Phr. Man.

Mourning, Complaining, Lamenting.

Luctuosus. Mœstus.
Luctisonus. Luctifer.
Dolorifer. Lamentabilis.
Lachrymabilis. Lugubris.
Querulus. Gemibundus.
Lachrymosus.

to Movve, to cut dovvne corne or grasse.

Messem maturã falcib. incidere.
Metere, secare segetem, θερίζειν.
Secare frumenta, falce succidere.
Sicilire prata, apud Plin. & Varr. quæ fenisecæ præterierunt, secare falcibus, cõfectari.
¶ Herbas cædere.
Falcibus subsecare herbam, apud Columell. χορτοτομεῖν.

Much, or Many.

Multa. τὰ πλεῖστα.
Plæraque. Plura.
Pluria. Complura.
Compluria. Plurima.
Quamplurima, & nõ cõplurima.
Diuersa. Multiplicia. Varia.
Mille hominũ species & rerum discolor vsus, apud Pers.
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plaut.
Certus numerus est pro incerto.
¶ Plerique multi. Quamplurimi.
Bene multi, pro plurimis, apud Asi. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique.
Complures, singulari carens sicut & complura, in neutro genere pluraliter.
Quos non vna vehat nauis vt habet prouerbium.
Iuuenésque senésque.
Maximi minimíque.
Parui & ampli, apud Horatium.
Great and small, young and olde.

Much, Ouermuch, Greatly, Verie much.

Vehementer. Multum.
Plurimum. Valdè.
μέγα. μεγάλα. λίαν.
Mirè. Mirificè. Oppidò.
Mirum in modum. Obnixè.
θαύμαστον ἡλίκον. Apprimè.
Cum maximè. Admodum.
Supra modum.
Iterum atque iterum.
πόῤῥω τοῦ ἀπορoῦντος.
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum.
Vltra modum.
Maiorem in modum.
Modis omnibus.
Immodicè. Etiam atque etiam.
Impensè. Impensissimè.
Impendio. Eximiè.
Effusè. Effusissimè.
Magnoperè. Summoperè.
Quàm maximè. Maximoperè.
Maximè. μάλιστα.
Nimioperè. Plusquam satis.
Efflictim, apud Plaut.
Plusquam valdè. κάρτα.
Nimium. Nimis quàm.
Benè, apud Terent.
Cic. Benè magna caterua, id est, valdè magna. Vnicè.
Grauiter pro multum, apud Cic.
Perinde, id est, multum, secundû Vallam. Multis modis.
Ter. Térque quatérque.
Perquam multum. Vltra.
Miserè aduerbium.
Magnificè. Singulariter.
Sanè. Sanè quam.
Ita pro valdè, apud Terent.
Apprimè. Perquam.
Oppidò quàm. Non parum.
Non vulgariter. Egregiè.
Adeò. Longè.
Haud mediocriter.
Insignitè, penult. producta.
Insigniter.
Vt & quam per interrogationem idem pollent sicut Tantoperè & quantoperè.

twise so Much.

Duplus. Bis tantus.
Alter tantus, pro quo Cic. dixit.
Duabus partibus maior.

to Multiplie, vide *to Augment.*

a Multitude, a great Number or company, an Assemblie of people.

Caterua, Manus, apud Virgilium.
πλῆθος. Chorus.
Corona, apud Horat. pro conuẽtu hominum circumstante.
Cœtus. Turba.
Turba miscellanea, confusa, colluuies hominum Apuleio dicitur in metamorphosi.
Conuẽtus. Conuẽticulum. Plebs.
Populus. Multitudo. Frequentia.
Concio. Conciliabulû. Numerus.
Congregatio. Colluuio vel es.
Conciliû. Si præterea ad exercitum vímque armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula instituto deseruiẽt. Cohors. Turma.
Phalanx. Exercitus. Acies. Cuneus.
Globus. Ordo. Glomeratio.
Agmen. Legio. Copia tam in singulari quàm plurali numero.

to Murther, to Robbe.

Latrocinari. λῃστεύειν. Viator trucidare. Vias obsidere. Prædari.
Deprædari. Grassari. Obuios spoliare.
Ex cæde viuere. *To Liue by robbing and murthering.*

a Murtherer, a Robber.

Latro. Latrunculus.
Latrocinator. Grassator.
Sicarius. Parricida.
Hominum iugulator.
Isauricus, à vitio gentis.
Obsessor viarum.
Ex cæde, ex rapto viuens.
Grassator. Prædo onis.
Prædator. Raptor. Direptor.

to Murmure, to Grudge at a thing.

Murmurare.
Muginari apud Lucilium.
Admurmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de de quo agitur.
Murmillare, apud Plaut.
Mussare. μύζειν. Mussitare.
Mutire. γογγύζειν.
Facere susurrum.
Obstrepere. ἀναγαγγανεύειν.
Recalcitrare sermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Obmurmurare.
Submurmurare.
ὑποφωνεῖν. Responsare.
Oppedere. Occinere.
Strepere. Fremere.
Submissa voce loqui.
ἐπικαλεῖν. ἐπιλέγειν.
Submissitare. Reniti.
Obstrigilare. Obacerare.
Reclamare. Refragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgò dicitur.
Summissim expostulare, vt est seruorũ erga dominos. Budæ.

to Muse, to Deuise, to Imagine, to Consider vpon, to Study, to Thinke vpon.

Animo volutare.
Animo voluere, versare.
Mente pertrectare, euoluere.
ἀνακυκλεῖν. Cogitare.
Animo reuoluere, repetere.
ἀνατυλίττειν.
In memoriam versare.
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι.
Animo cogitare.
Pensitare factum.
Pensiculare rem.
Perpendere. Expendere causam.
In mente rei circunstantias, negocij difficultatem pōderare.
Recolere. Æstimare.
Recogitare. Reputare.
Repetere secum.
Reuoluere. Retractare.
Cogitare cũ animo vel in animo
In mente, cogitatione versare.
Ad rationem vocare, *vide to Examine.*

Mushrums, vide *Toadstooles.*

a Muskle, a shell fish.

Concha. Conchilium. Conchile. genus piscis firmiori testa clausi.
Ostreum. ὄστρεον.

to Muster men in the fielde.

Agere vel habere militũ delectũ.
Recognoscere turmas equitum.
Exercitum recensere, lustrare.
ἐξετάζειν. Monstrare.
Militis recolere numerum. Soli.
Inualidos atque imbelles dimittere. *To put out of vvages.*
Aere diruere. φαίνειν. φρυρεῖν.

the Mutability of this vvorld, vide Phr. Man.

to Dare not Mutter or vvhisper.

Ne hiscere quidem audere.
Ne my quidem facere.
Non audire, mutire, labia diducere.

N

to Name, to Geue a Name.

Nominare. Appellare.
Vocare. Dicere.
Inſcribere. Nuncupare.
Citare nomenclaturam.
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare.
Indere nomina patrum.
Maiorum nomina poſteris tribuere.

to haue an ill Name, vide Phr. Man.

a good Name, vide *Good.*

a Napkin, or a Handkerchefe.

Mantele ſeu mantile.
Mantelium. χειρόμακτρον. *vide Handkerchefe.*

Narrovve ſtreictes of the mountaines.

Nations ſubdued Nature.

by Nature, or by arte.

one of my Nature or diſpoſitiō, vide hæc in Phraſibus Manutij.

Naturall, that is naturallie geuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικόν.
Naturale. Innatum.
Ingenitum. ἐγγινόμενον.
Cum nutricis lacte errorem ſuxiſſe videtur. Cic.
Naturæ hic inſtinctus eſt.
Hominum mentibus diuinitus inſeuit Deus. Ita viſum naturæ.
Inſitum naturæ. Genuinum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturæ quodam impetu.
Ita fert natura. Naturæ impulſu.
Natura indidit atque inſeuit.
Inolitum atque impreſſum affectibus humanis. apud Ambro.
Ingeneratū. Natura ingenerauit.
A natura inſitum, inditum.
Natura vel à natura comparatū.
πέφυκεν, attributum, adiunctum, congenitum, genitiuum, hæreditarium.

againſt Nature.

Inuita Minerua, apud Cicero.
Repugnante natura, & aduerſante.
Refragante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio ſuo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturę atq; ingenio afferre.
Operas ab eo exigere qui eis magnopere grauatur.

Naughtie, VVicked, Vngracious, Miſchieuous.

Dyſcolus. Improbus.
παρακεκομμένος.
Ex omnium hominum conſortio deturbandus.
Prauus. ἀίδηλος.
Peruerſus. Perniciosus.
Impius. Sceleſtus.
Nocuus. Scelus. Sceleroſus.
Exitioſus. Facinoroſus.
Peſtifer. ἐξώλης.
Peſtilens. Nefarius.
Peſtis, metaphoricè, ſicut Scelus.
Flagitioſus.
Malum.
Nequam homo.
Nefandus.
Quo nihil in toto orbe peſtilentius.
Sceleratus. Lues.
Internecio.
Execrabilis ἀνόσιος.
Ab ingenio improbus.

Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignis, Ambro.
Reprobi numiſmatis.
Mali commatis.
πονηρȢ κόμματος.
Comma enim genus numiſmatis eſt vtiliſſimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir ſceleris, in Bibliis ſacris.
Bipedum nequiſſimus. Niger.
Sacer homo, apud Hora.
Inteſtabilis & ſacer eſto.
Male ſibi conſcius, quem culpa redarguit ipſa.
Inquinatus vita omni.
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitioſiſſimus.
Sceleratiſſimæ, ac deploratiſſimę vitæ ἀπονενοημένος.
Vitam ducens inquinatam flagitiis omnibus.
Coopertus flagitiis, facinoribus, ſceleribus nefariis.
Profligatus homo, ſceleribus perditus, rapinę, ſacrilegij nullius conſcientiam ſibi faciens.
Fatalis conſcientiæ malignitate confuſus. Contaminatiſſimus.
Scelerum conſcientia territus.
Omnium facinorum genere contaminatus. βωμολόχος.
Admiſſi piaculi conſcius.
Deſperatæ ſalutis.
Conſcientia conuictus.
Vitam ducens flagitioſam.
Nocentem & conſcium habens animum.
Deploratus.
Deploratæ mentis. *Vide VVicked.*

to come to Nouggt, vide *to Decay.*

the Naughtieſt fellovve that liueth.

Homo nihili. Omniū nequiſſim⁹
πυλαίςατος. Popularis. Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Vulgaris. Plebeus.
κόπριος ἀνήρ.
Nullius precij homo.
ȣ̓τιδανός. Homo nauci.
Nullius frugis.
ἀκόλαςος ἄνθρωπος.
Nullius penſi. Deſpicatus.
Deſpectus. Vilis.
Viliſſimus. ἐπίδημος.
Abiectus. κιςιοφόρος.
Nullius æſtimationis, neque rei.
Homuncio. Homulus.
Iners. Inutilis.
Ficulnus. Encyclius vir.
Inutilior blace. Inglorius.
Obſcurus. Reiectus.
Expunctus, ſuffragio excluſus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obſitus. Pānoſus. Saccus.
A cōſortio humano prorſus vel merito ſegregandus. *Not vvorthie to come into honeſt mens companie.*
Dignus in quem conſpuatur, canes mingant.
Dedecus publicū. Infimæ ſortis.
Abiectæ ſortis homo.
Contemptitius.
Contemptus. Contemptiſſimus.
Reiiculus. Deſpicabilis.
Extremæ claſſis.
Infimæ notæ. Imi ſubſellij.
Homo treſſis, ſemiſſis.
Sale emptum mancipium.
De lapide emptus.
Naca. Vappa.
Concha dignus, prouerb.
Numerus o. *A cifer.*
Qui nullo eſt numero, habetur nullo loco, non eſt in albo.
ἀνήριθμος.
Cuius exiſtimatio obſoleſcit.
Cuius, ὥσπερ τῶν μεγαρίων ȣ̓δεὶς λό-

λέγες.
Pannus lacer. prouerb. *A rotten clovve or ragge.*
ῥάκος πολυσχεδές.
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poët.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, derisus atque consputus.
Diobolaris. Fastiditus.
Numerum augens.
Male passim audiens.
κακῶς ἀκηκοώς.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa dissoluta.
Grauis, inuisus, exosus omnibus.
Infamis. Mali nominis.
Malæ famæ. Execrandus.
δυσώνυμος. Terræ intestina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus suo.
Fruges consumere natus.
Onus nauis. ἄχθος νεώς.
Trioboli homo.
τριωβόλιος ἀνθρώπισκος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
ἀνθρώπισκος ἐκ καρίας.

to set Naught by, to Esteme nothing, to make no accompt of.

Parui æstimare. Parui pendere, ducere. Parui habere.
Postremo loco ponere.
Contemptui habere.
ὑπὲρ ὀλίγου ποιεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Hectæ aliquem facere.
Pro minimo ducere.
Pro nihilo ducere.
ἐγχιλεῖσθαι. Nihil facere.
ἐξουθένειν ἢ ἐξουδενεῖν.
Nihili pendere. Nihili ducere.
Vili pendere. βλακεύειν.
Flocci non facere, vel Flocci facere.
ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι.
Nauci seu pili non facere.
Contemnere præ se.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonstrando rē vilē.
Instar fumi fungique putidi auersari.
Non magni pendere.
In contemptissimis ducere. Eras.
In paruis, in minimis ponere.
Tanquam stercora reputare, æstimare, in sacris literis.
Ceu putamina, cassam glandē, vitiosam nucē prorsus aspernari.
Assis, dupondij, seu teruncij non facere.
Quatuor obolis non æstimare.
Negligere. Nihil pensi habere.
Nullam alicuius habere rationē.
Nauci facere. Abominari.
Non laborare.
De quorundam morsu noli laborare, Erasmus.
Nihil morari. *Not to Care for: not to passe for*, οὐ προσέχειν.
Leuiter parúmque curare, nihil curare.
Nec superos morari nec inferos vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines respicere. *To care neither for God nor the Deuill, Vide to Despise.*

Neare, vide *By.*

Neate, Cleane.

Purum. Tersum. Syncerum.
Immaculatum. Sine labe macula. *Vide Cleane.*

as Neede did require: or as meete vvas: as it vvas couenient.

Vt æquum fuit. Vt tulit ratio.
Vt decebat. Vt par erat.
Vt decuit. ὡς τὸ εἰκός.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res poposcit, tulit, exegit.

Vt res postulauit, desiderauit, expetiuit. Vt oportuit necessarium erat.
Vt necessitas tũ temporis exegit.
Vt iustum, dignum, consentaneum, rectum erat.

Needie, vide *Poore*.

it is Needefull, or it must neede be, vide *it must be Doone*.

I haue no Need of your counsaile, vide Phr Man.

a Needelesse excuse, vide Phr. Manutij.

a Neighbour.

Proximus. Propinquus.
Vicinus.

Negligent, Carelesse, Slouthfull.

Indiligens. Supinus.
Oscitans nomen.
Dormitans. Oscitabundus.
Remissus. Negligens.
Obliuiosus, *Forgetfull*. Curio.
E lætheo qui biberit flumine.
Obliuionis campus, prouerb.
λήθης πεδίον.
Lætheo rore soporatus.
Qui proprij etiam nominis obliuiscitur.
Qui multã mandragorã biberit.
Dolium filiarũ Danai. *vide Idle*.

Negligence, Slouthfulnesse, Carelesnesse, Slovvnesse, or Slacknesse.

Neglectus. Obliuio.
Negligentia. Incuria.
Indiligentia. Inconsiderantia.
Inconsideratio. Incõsulta ratio.
Incogitantia. Præcipitantia.
Oscitantia. Somnolentia.
Torpor. Supinitas.
Segnitas, Segnities, & Segnitia.

Negligently, Slackly, Slouthfully.

¶Languidè. Remissè.
Ignauiter. Neglectè. Frigidè.
Oscitanter. Defunctoriè. Supinè.
Segniter, aduerbia. ἀφροντίστως.
Vide Slouthfulnesse.

vertue Neglected, vide Phr. Man.

Neshe, vide *VVomanlike*.

to make or build a Nest.

Nidos componere, comportare.
ποιεῖσθαι καλιάς Nidulari.
Componite nidos, æstas non semper fuerit, vt Hesiodus scribit.
Nidificare. νεοττεύειν, νεοσσεῖν.
Nidum ponere.
Construere, congregare nidum.
Nidificare, vnde auiculæ nidificant.

a Net to catche fish or beastes.

Rete. Plaga. ἄρκυς.
Funda, verriculum, *a casting Net*. à vertendo secundũ Vallam.
Tragula. Sageda. Reticulum.
Sagenula. Cassis. Laqueus.
Lina pluraliter pro retibus, apud Poëtas.

Neuer.

Nunquam. Ad Kalendas græcas.
Cum mula pepererit.
Cum Nibas occyssauerit, vt habent prouerbia.
Quũ durę quercꝰ sudabũt roscida mella, aurea mala ferẽt, Vir.
Cum locusta Lucam bouem pepererit, vt refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio.
Nullo tempore.
μήποτε. οὐδέποτε.
Vbi mus ælurum deuorauerit.
Postquam sursum fluxerunt amnes,

nes,& multa id genus alia.
Anno magno Platonis.
Post longum annum Platonis.

Neuerthelesse, vide *But* & *Moreouer*.

Nevve, Fresh.

Recens natum. Musteum.
Recens. Nouum.
νέον. Nuperum. ὑπόγυον.
A follibus (quod aiunt) calens.
ἀπ' ἀκροφυσίων.
Ab ipsa dum calens officina æraria que fornace productum, metaphora à fabris ferrariis sumpta.
Ab officina madens, recēs, Eras.
Nouicius. Nouellus.
Neotericus.

a Nevv yeares gift.

Strenæ. Strenulæ.
Natalitia dona.
Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant.
Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to geue or send a Nevve yeares gift.

Nouo ineunte anno donum, munusculum mittere.
Initio noui aduentantis anni strena, strenula exhilarare amicum.
Fœlix anni precari initium, fœliciorem successum, fœlicissimúmque exitum.

euill Nevves, vide Phr. Man.

Next to beggers dore, vide Phr Man.

a Niggard, vide *Conetous*.

Nigh or by.

Vicinus. Propinquus.
Finitimus. Conterminus.
Contiguus. Confinis.
Coniunctus.

Nigh at hand.

Propè. Proximè.
ἔγγυστα. Cominus. Sub.
Deprope. ἐγγύθεν. Pone.
Pone subire, *to follovv behind.*

the Night.

Nox. νύξ. Tenebræ Erebi.
Tenebrarum tempus.
Tempus quo cuncta silent.
Vmbram terræ definiunt philosophi solis priuationem.
Mater Eumenidum finitur. Virg.
Titanis vocatur Statio.
Somni genitrix. Sil.
Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Virgilius.
Nox cœlum sparserat astris. Oui.
Presserat occiduus Tartessia littora Phœbus.
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat Sol, Et caput extulerat densissima sydereum nox. Ouidius.

a Nightingale.

Luscinia, vel vt alij scribunt Lu-
Ficedula. Plin. (cinia.
Luciniola diminut. apud Plaut.
Philomela, vel Philomena.
Acredula. Aëdon. ἀηδών.
Artis, apud Martialem, ab Attica.

by Night, in the Night tyde or season.

Noctu. νύχα. Nocte.
De nocte. νύκτωρ.
Die cœca. Plaut. Vmbris in obscuris. Presserat vt terram.
Nocte sublustri, apud Horat.

Vntill Night.

In profundam noctem. In noctem.
In crepusculum vespertinum.
In solis occasum.

In tenebras noctis densissimas.
Ad vel in multam noctem.
In profundam noctem.
πόῤῥω τῶν νυκτῶν.

Nobilitie or Gentrie.

Generositas. Indoles.
Nobilitas. ἡ εὐγένεια.
Claritudo. Claritas.
Imagines. Stemmata.
Antiqua generis nobilitas.

a Noble man, a Gentleman.

Illustris. ἐπίλαμπος.
Nobilis. Inclytus. Ingenuus.
Beatus. Generosus. Liber.
Clarus. Antiquus.
Præclarus. Insignis.
ἐπιφανής. Epiphanes. *Vide Phr. Man. & Honorable.*

of a Noble kindred, a Noble man borne.

Summo loco æditus, natus.
Præclara familia, progenie oriũdus. Ingenuus.
Præclarus genere.
Ducali origine, stemmate natus.
Atauis æditus regibus.
Illustris stemmatibus, imaginibus parentum, parentulæ ornamentis, natalium splẽdore.
Diuûm sanguine satus.
Maximis prognatus ducibus.
Romana nobilitate fulgens.
Nobili ortus sanguine, bellóque superbus.
Ex familia veteri & illustri. Cic.
Ex ampla & honesta familia.
Clarus natalibus.
Antiqua nobilitate illustris.
Claro natus genere.
Nobilitatis stemmate clarus.
Haud obscuro loco natus, apud Sallustium.
Alto tumens sanguine.
Vir antiquæ sane nobilitatis.
Generis nobilitate illustris.
Natus genere nobili, summo loco, equestri.
Ab alto sanguine genus ducens inclytum.
Ex vtroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens.
Sceptrigero æditus stemmate.
of a Royall Stocke.
Domi nobilis, apud Cic.

to make Noble or famous.

Natalibus restituere, & Ius annulorum donare, est nobilitare vt vulgus loquitur.
Nobilem facere,
Dignitatem addere.

a Noble death.

Noble doings.

a Noble & vertuous mind, vide hæc in Phr. Man.

not Noble, vide *a Vnnoble.*

No in Nowise.

Nequaquam. Nullo pacto.
οὐδαμῶς. Nullo modo.
μηδαμῶς. Neutiquam.
Minime omnium.
Nullatenus. Nulla ex parte.
Multum abest. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ.
Non. οὐ. οὐκ.
Minimè. Nè. μή.
Vix pro non apud Lucanum.
Nil pro non apud Comicos.
Similiter nullus pro non ponitur, apud Comicum nullus sum, nullus faciam, pro non sum, non faciam.
Minus coniunctum cum sin & cum qui vt significãte, sin minus, si non, quo minus vt non.

Noes flud, vide *Deluge.*

a Noise or a Sounde.

Sonitus. Sonus. βόμβος.

Fremitus. Clangor.
Fragor. κλύπος.
Crepitus. Stridor.
Strepitus. καναχή.
Clamor. Rumor.
Sibilus. Murmur.
¶Ædere sonos, clamores, strepitus, *to make a noize.*
Insonare. Personare.
Efferre clamorem. *Vide to Crie lovvde.*

Noysome, vide *Hurtfull.*

No man, or no bodie vvithout a fault.

Nemo vitiis sine nascitur.
Vnicuique dedit vitium natura creato. Propert.
Nullus vitiis caret.
Nemo sine crimine viuit.
Nihil ab omni parte beatum.
Suus cuiq; attributus est error.
Catul. Egregio inspersos reprehendas corpore næuos.
vide Phr. Man.

Noone, Midday.

Meridies quasi medidies. Est medio Titan ardētissimus axe.
μεσημβρία.
Australis regio, plaga.
Mare pro eodem frequens in sacris literis.
Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, secabat axem.
Iámque dies medius tenues con traxerat vmbras. Horat.
¶Polus austrinus, antarcticus, antaxeon.

a Northern VVinde.

Aquilo, vt Aul. Gell. scribit significat proprie. *North east.*
Plin. Niuales Aquilo, & Septentrio Boreas. ἀπαρκτίας, & à septem stellis quibus constat Septentrio. ἅμαξα Græce pro Septentrione.
Thracitus, Thracicius hyperboreus.
Tramontanus, Septentrionalis seu septentrionarius ventus.
Circius. Olympias.
Trasæas, apud Varronem. θρασκίας, vel ἰάπυξ. Iapyx. *North-vvest.*
Lebeccius. *VVest northvvest.*

from the North.

Ab aquilone. Ab arctis.
Aquilonia parte. Soli. βορρόθεν.
Ab axe, apud Manilium.
Ab arctico cardine.
Ex septentrione.

Northvvarde.

Arcticus. Boreus.
Borealis. Septentrionalis.
ἀρκτικός. βόρειος.
Sub axe positus ad septem stellas.
Aquilonaris. Ripheus, id est, Scyticus.
Poli cardines, vertices, axes.

to blovve or vvipe the Nose.

Murcos eiicere. Emũgere nares;
Mucum emungere.
Nasum emungere.
Emungere se cubito.
Feces, crassiorem pituitam narium extergere.
Narium excrementa educere.
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose-vvise or a Smatterer in learning.

Sciolus. Nasutulus.
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegaye.

Olfactoriũ, florũ vel odorũ fas-

culus. Fuſtillus.
Magna maſſa vel maſſula facta ex vnguentorum fecibus odoris gratia.
Trochiſcus. τροχίσκος. *a Svveete ſmelling ball.*

Notvvithſtanding.

Tamen. Attamen. Veruntamen.
Nihilo minus. Nihilo ſecius.
vide Although.

to Nouriſh, vide *to Feede.*

Novvhere, in no place.

Nuſquam. μηδαμῶ. Nullibi.
Nuſquam gentium, locorum.
Nullo in loco.

Novv, euen Novv.

Nunc. νῦν. εἰς τὸ νῦν.
Iam. Iamiam.
Hoc tempore. Impræſentiarum.
παρ' ἀυτὸν τὸν καίρον.
In præſenti. In præſentia.
In præſens.
πρὸς τὸ παρὸν, εἰς τὸ παρὸν.
Hac tempeſtate. Etiamnum.
Modò raro vſurpatur à doctis pro nũc, ſed pro paulò ante, vt ſcribit Eraſm. Hodie pro hac ætate & tempore Cic. poſuit.
Hoc temporis articulo.
Hoc temporis momento.

to Number, to Reken.

Recenſere. Numerare.
Referre numerum.
Dinumerare. Ponere.
Ad calculum redigere vel ad numerum.
Nummos computare.

a great Number, vide *Multitude.*

a Nunne.

Monialis. Sanctimonialis.
Virgo conſecrata, ſacra.
Puella Deo dicata.
Religioſa. Nonna.
Veſtalis. Monacha.
Sacræ ſeruituti mancipata.
ἱερόδουλα. ἀσκήτρια.
Aſcetria.
Beghina vox eſt germanica, ab initio religionis nomé habés.

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel vt eruditiores tradunt.
Nux myriſtica, vt è Græco trahat originem. μύρον. vnguentum.
Flores myriſticæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur, mulcatem.

O

an Oarre.

Remus. Tonſa.
πλάτη, ὑπηρέσιον. Tonſilla.
Remigis. Remigium.

Obedient.

Audiens. Obaudiens.
Obediens. Auſcultans.
Obſequundans. Iuſſis parens.
Audiens dicto, imperato.
Paterni morigerus præcepti.

to become Obedient or Subiect to one.

Colla dare, ſubdere.
Accipere iugum.
Ceruicem præbere alicuius iugo.
Subiicere ſeu ſubmittere ſe legibus alterius. Subditum eſſe.
Colla ſubmittere capiſtro.
Parere. Subeſſe. ἄρχεσθαι.
Recipere, ſuſcipere frenum.
Alicuius imperium ferre.

to Obey.

Obedire. Obſequi.
Audire per metaphoram.

Audientem se exhibere dicto.
Factis præcepta præstare.
Facessere mandata.
Dare aures alicui.
ἐπακούειν & ἀκούειν, Græcis sicut apud nos audire.
Auscultare cum datiuo.
Subauscultare. Obsecundare.
Obaudire. Permittere.
Inuiolatissimè seruare quidquid mãdatur, ne trãsuersum, ne latum quidem vnguẽ discedere à præceptis. Iussa capescere.
Agere ad præscriptum, id est, secundum leges & mandatum.
συνεπινεύειν.
Morem gerere. Morigerari.
Parere med. prod. ὑπακούειν.
Obtemperare. Subdere se iubẽti.
Subdere colla iugo parentum.

to Oblige, vide *to Binde by obligation.*

an Obligation, vide *Quitance*, or *a VVriting of my hande.*

Obscure, vide *Darke.*

an Obscure or Darke language.

Oratio obscura, Dubia, Inuolucris plena, Inuoluta, Perplexa.
Haud dilucida. Minimè luculẽta.
Plena ambagibus, anfractibus. *Vide Darke questions.*

Obstinate, VVilfull and Peuish Stubborne. Stifnecked.

Ceruicosus. Obstinatus.
Pertinax. Rigidus.
Difficilis. Obduratus.
Præfractus. αὐθάδης.
Infractus. Capitosus.
Cerebrosus. Duræ ceruicis.
σκληροτράχηλος.
Propositi tenax, tenacissimus.
ἰσχυρογνώμων. Intractabilis.
Quo nihil, semel concepta opinione obstinatius.
Obfirmato animo qui prorsus obduruerit. Durus. Peruicax.
Inflatus opinionibus.
Qui nimium sui iuris sententiæque est.
Ceruicatus in sacris.
In proposito persistens.
Nulli cedens. Refractarius.
Obstinato, præfracto, peruerso ingenio, quẽ suis moribus relinquere necessum, qui à proposito abduci non potest.
Proposito suo pertinacissimè adhærens. Suo cerebello fidens.
Tenaciter suam tutans fidem.
Filum contentionis, adagium, μέτος ἔριδος.
Mordicus tenens, summa pertinacia defendens.
¶ Præposterè. Pertinaciter.
Obstinatè. Cum pertinacia.
Obstinately, Frovvardly.
Vide Phr. Man.

to Obtaine, vide *to Get.*

Occasion, Opportunitie.

Opportunitas per duplex pp.
Καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, apud Hesiod. Commoditas.
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum.
Tempestiuitas. Maturitas.
Locus pro opportunitate. Nunc non est narrandi, dicendi locus.
Non est huius temporis neque loci.
Cardo, apud Virg.
Res, pro opportunitate.
Cum res ipsa feret. Horat.
Occasio. εὐκαιρία.
¶ Si occasio se dederit.
Si non est molestum.
Nisi negocium est.
Si quidem ocium est, *if you haue leasure.*

¶ Mea causa ocium agas velim, facias queso, *take leasure for my sake.*

if Occasion vvill serue, vide Ph. Manutij..

an Occasion. Meane or cause.

Causa. αἰτία. Ansa. Occasio.
Primus motus. Inuitamentum.
Incitamentum. ἐνδόσιμον.
Crimen pro causa, apud Virg.
λαβὴ. ἀφορμὴ. *Vide Cause, & Phrases Manutij.*

to geue an Occasion.

Ministrare materiã, adiumentũ.
Præbere ansam, vel dare.
Occasionẽ ministrare, præstare.
Aperire viam. Aditum dare.
Aperire vel patefacere aditum.
Ansam ministrare.
Opportunitatem, occasionem offerre, dare.
Iacere fundamenta.
Præstruere viam.
Fenestrã patefacere, apud Terẽt.
Fenestram dare, Ouid.
Dare peccandi locum. Terent.
Aperire fenestram & repagula prouerbialiter in eadem significatione.
Sua rebellione quidlibet audiẽdi fenestram aperire.

to take the Occasion avvaye.

Auferre è medio lapsus occasionem.
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam.
Præcidere mali occasionem.
Eximere manu manubrium.
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obstruere.

to seeke an Occasion.

Captare occasionem, opportunitatem.
Seruire occasioni.
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem.

¶ Tenere oblatam, ostentatam occasionem.
Nancisci, arripere occasionem, ansam, causam, opportunitatem, *to take an Occasion.*

an Occupation, a Trade, a handy Craft.

Ars mechanica.
Ars manuaria, sedentaria, quæstuaria. Opificium.
Artificium. βαναυσία.
Exercitium manuale.
Manuarium artificium.

a good Occupation is a staye, to pouertie, or a Kunning hande is VVorth an earles lande.

Sua cuique ars pro viatico.
Artem quæuis alit terra.
τὸ τέχνιον πᾶσα γαῖα τρέφει.
Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticũ senectuti.
Ars ipsa inopiæ portus est mortalibus.
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to be greatly Occupied or Busied.

Curis, vndis, fluctibúsve negotiorum distineri.
Fatigari. Distringi.
Occupari. Inuolui.
Immergi. Implicari.
Vrgeri. Operiri.
Obrui. Distendi.
Onerari. Intricari.
Impediri. Premi.
Opprimi. Illigari.
πραγματεύεσθαι.
Negotiorum mole obrui.
Curis degrauari.
Magnis curarum fluctuare vndis, Catull.
Negotiorũ fluctuationibus turbini-

binibus confici, impediri.
Molestis negociis odiosè distineri.
Dilacerari millibus curarũ, quibus hæc vita obnoxia est, Erasm.
Sollicitudinibus noctes diésque discruciari.
Grauissimis negotiis distringi.
Operæ alicuius tricis vehementer impediri.
Negotia diuidere aliquem dicunt, quem ponderosa grauitate distringunt, apud Zasium. *Vide to be Carefull*, & *Phrases Manutij*.

an Offence, a Trespasse, a Fault a Misdeede or a thing done amisse.

Delictum. Peccatum.
Vitium. Crimen.
Maleficium. Malefactum.
παράπτωμα. πλαῖσμα.
Reatus. Noxa. Noxia, æ.
Erratum. Legitur etiam erratus.
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens.
Menda, vel Mendum.
Casus. Scelus. Lapsus.
Flagitium. Culpa. Nephas.
Commissum. Admissum. Offensa.
Offensio. Facinus. Iniquitas.
Offensus us pro eodem ponuntur.
Offensa tamen actiuè, & offensio passiuè frequentius sumitur.
Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur. Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis Vitium leuius est.

an haynous Offence, or a most wvicked Fact, or Deede.

Scelus. μιαρία.
Capitalis noxa, capite plectenda, atque multanda est.
Causa capitis.
Crimen. Probrum.
Flagitium, ἀνόνημα. quasi flagris dignum crimen.
Piaculum. Nephas.
Impiamentum. apud Cypr.
Facinus anceps vox est, siquidem Sallust. præclari facinoris negotium appellat, *Vide Phr. Man.*

to Offende, to Sinne, to doe Amisse.

Offendere. ~~Peccare. Labi.~~
Cadere. Errare. Delinquere.
Vide to Sinne.

to Offer, to Sacrifice.

Offerre. Litare.
Offerre sacrificia.
Ducere pecudes. Virg. in 6.
Immolare victimas. Sacrificare.
σπένδειν. σπενδ έσκειν.
Libare. Mactare.
Hostias cædere. Elustrare diuis.
Rem diuinam facere. Terent.
Operari rei diuinæ. Solin.
Libamen offerre.
Thura accendere.
Incendere adipes.
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere. Pollucere.
Prece cælites placare.
Singularis sacrificij oblatione Dei iram placare. Occursare numinibus, sacrificiis placare.
Aras odoribus collustrare Sabęis.
Adorare altaria tædis.
Adolere thymiama, penates flã-mis.
θυμιᾶν. Suffire.

Cædere, pro immolare, sacrificare, apud Virg. Porrigere.
Adolere & adolescere.
Adolescunt ignibus aræ.
Facere pro sacrificare.
ἱεροποιεῖν. Virg. Quum faciā vitula pro frugibus ipse venito.
Deum oblatione placare.
Sacra facere, exhibere, & dare. Virg. & id genus alia quæ priscis in vsu fuerunt.

an Offering, or Sacrificing.

Sacrificium. Libamen.
Libamentum. Libatio.
Oblatio. Victima.
Hostia. Incensum. θυμίαμα.
Odores. Suffimenta.
Holocaustum, & holocaustoma, quasi totū incensum in lege veteri vsitatissimum sacrificium.

to Offer vvrong to his father, &c. vide Phr. Ma.

an Office, a Duetie.

Officium. Munus.
Partes Munia pluraliter.

to be in Office, to beare rule.

Obire munia, prouinciā, munus. Liui. Obire officia. Plin.
Ille quoad honestus fuit obiit officia, gessit magistratus.
Obire, administrare cōsulis, vigiliarum munus. *Vide Phr. Man.*

an Office donevvith great praise, vide Phr. Manutij.

Often-times.

Subinde. Idētidem vt tradit Laurentius Valla.
Sæpius. Multoties.
Sæpe numero. πολλαχῶς.
Sæpe. Persæpe.
Sæpiculè. Sæpiusculè.
Quàm sæpissimè.
Frequenter. Crebro.
Plerunque. πολλάκις.

Haud semel. Plus semel.
Non semel.

not Often, vide *Seldom.*

Oyle.

Oleum. Oliuum.
Palladiæ latices.

an Oyle pot.

Campsaces med. cor. καμψάκης.
Lecythus media correpta.
Ampulla olearia.
Guttus pro eodem, apud Aulum Gellium & Iuuenalem.
Vas olearium. χύτλος.
Et ἐλαιοφόρον, vas olearium.
Rhinoceros.
Lenticula in libris regū, vas oleariū ex quo reges & sacerdotes liniebantur in testamento veteri.

an Oke.

Quercus. Æsculus.
Glandifera arbos.
Chaonis arbos, à chaonia.
Ilex, quæ & Primus à nonnullis dicitur δρῦς Græcis.
Robur propriè.

Olde, Auncient, Aged.

Antiquus. παλαιός. Senex.
Vetustus. Vetulus. Cascus.
Vetus. Auitus media producta.
Priscus & Pristinus, quę à grāmaticis distinguūtur, & apud Virg. Cana fides & vesta, i. antiqua.
Veteranus. Prior. Annosus.
Grandæuus. Longæuus.
Prouectus ætate. Cōfectus senio.
Decrepitus.

In Olde age, or Eldership.

Senium. Senectus. & ta.
Effera senecta. Decrepita ætas.
Ætas senilis. παράκμα.
Ætas prouecta, protracta.
Ætas vergens iam & inclinata.
παρακμαστικὴ ἡλικία.
Nestorea, Tithoni senecta Cani.

Lon-

Longæuitas. Ætas ingrauescens.
Seri cani & tempora sera.
Ruga senilis apud poët. pro senectute rugosa.
Affecta vel defecta ætas.
Annosa ætas,& pene vltra humanam extenta fragilitatē.Solin.
Progressior,prouectior ætas.

very Olde,or Aged.

Grandæuus. Veteranus.
Annosus. πολυετής.
Multi æui.Grauis annis.
Senex. Ipsa senectus.
Prouectus ætate.
Confectus annis.Sallust.
Valde senex. προβεβηκώς.
Senio confectus.Canus.
Decrepitus. Plenus dierum.
Canis respersa habens tempora.
Homo venerandæ senectutis.
Senectute,& canicie reuerēdus.
Decrepitæ senectutis. βαθυγήρως.
τρίπυς βροτός,tertio iam pede,bacillo innitens.
Grauis senio.Grandis natu,ętate.
Annos numerans multos.
Extremæ senectutis.
γεγηρακωμένος.
Annis,ætate fractus.
Capularis. Rugosus.Silicernium.
Curuo vertice nutans.
Alterum pedem in Charontis cymba habens.
γέρων.πέμπελος,πελιτός.
Defectus ætate.
Qui multorum festorum Iouis glandes comedit,*One that hath eaten many Christmasse pyes.*
Senecio. Seniculus.
Gerontio diminutiua sunt.
Vetulus in sacris Bibliis.
Stupa. Marcidus. Exuccus.
Homo vergentis ætatis.
Senipera, vergens ad senium,est in beati Benedicti regula.
Longęuus,apud Hier.in libro Iosue , vt persenilis , Nestorius, macrobius,polychronius.
Acherontis senex,apud Plaut.
Capulo proximus.
Pedem in fouea habens. Pomp.
Alterū pedē in tumulo habens.
Τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σορῷ ἔχων, vt est apud Lucian.qui senem decrepitum etiam viuū quoddam sepulchrum appellat.
Charontis pictatio statim inscribendus.

to vvaxe or become Olde, to Liue long.

Senescere. Senio confici.
Consenescere. γηράσκειν.
Ingrauescere ætate.
Viuere annos Nestoreos , Nestoris.
Vltra aquilæ senectam viuere.
Tithoni senectam æquare.
Veterascere.
Inueterascere,& inueterare.
Vetustescere. Contabescere.
Senium cōtrahere,rugas,caniciē.
Longā ducere ætatē, apud Maxi.
Tithoniam ætatem viuere.
In longum æuum,ætatem producere.
Annoso degere æuo.Plin.
In annos procedere.
Ad senectæ limen attingere.
Vitā in longissimum producere.
Videre plenam ætatem , canos annos.Plenos dies.
Lōgos peragere fœliciter annos.
Viuere sæculis innumerabilibus.
Senectutis incommoda sentire.
Vltra fusum, vltra pensum,vltra linum viuere. prouerb. dicūtur,qui vltra fatalē diē viuunt.
Dieta & vitæ moderatione ad summam ætatem peruenire.
Vide to Vse.

Olde or Auncient thinges.

Priſca. Vetuſta.
Veterum res geſtæ. A Nannaco.
Inſignia vetuſtatis monumenta.
Antiquiora quàm Chaos & Saturnia tempora.
Ab originum ſæculo reperta.
Antiquiora diphthera.
ἀρχαιότερα διφθέρας. prouerb. de rebus admodum priſcis,& extremæ antiquitatis.

an Olde vvoman.

Anus us,ui,quartę declinationis.
Anicula. γραῦς.
Vetula. Decrepita.

in Olde time.

Olim. Iam olim. Iam pridem.
Antiquitus. Apud priſcos.
Veteres,antiquos. Maiores.
Apud ſeculum prius.

hovv Olde a man is, vide Phraſ. Manut.

Olde menvviſer, vide Phr.Man.

to Omitte, to Leaue, to Paſſe ouer, to Let go.

Prætermittere. ἀφεῖναι.
Miſſum facere. Relinquere.
Poſthabere. Poſtponere.
Tranſire aliud. Mittere.
Habere miſſum apud Cic. promiſſum facere.
Deſerere. παραλείπειν.
In præteritis habere.
Præterire. παρέρχεσθαι.

One after an other, or One to an other, vide *Turne.*

ſuch One, vide *Such maner.*

Onely.

Tantum. Modò.
Tantummodo. Solummodo.
Solum. μόνον. Duntaxat.
Vnicè. Demum. Omnino.
Singulariter.

not Onely.

Non ſolùm. οὐ μόνον.
Non modò. Non tantùm.
Ne dum.Tantum abeſt.

to Open, to Vnlocke.

Recludere. Reſerare.
Pandere. Aperire.
ἀνοίγειν. Patefacere.

Opened, Reuealed, Manifeſted, or madde knovven.

Apertum. Manifeſtum.
Notum. Diuulgatum.
Promptum,apud Ciceron.Teſtatum.
Compertum. Confeſſum.
Euidens. Perſpicuum.
Quod iam & vates ſciunt.
Cognitum. In aperto eſt.
προσφανές ἐστι.
Detectum eſt. Denudatum.
Promulgatum.
Vulgo innotuit. Palam eſt.
In ora vulgi abiit.
Notiſſimum. Teſtatiſſimum.
Omnium ſermone celebratum.
Liquido conſtat.
Res apertior eſt quàm quæ dici debeat.In propatulo eſt.
Res ipſa loquitur.
Pro confeſſo habetur.
In confeſſo eſt.In promptu eſt.
Exploratum, compertū,certum, confeſſum,vulgatum,diuulgatum,clarum,dilucidum eſt.
Extra controuerſiam eſt.
Innotuit omnibus. Frequens effectum eſt.Increbuit apud me.
Patet. Liquet. Conſtat.
Non eſt dubium,ambiguumque.
Venit ea res in confeſſum.

Openly, in the ſight of all men.

Palam. Publicè.
ἀποπεφασμένως.
Coram,aduerb. Planè.

Propalam, prima acuta.
Manifestè & Manifestò.
Apertè. In propatulo.
Non clanculum. Publicitus.
ἐκ τῆς ἰθείας, Ingenuè, ex professò.
Apertis tibiis, prouerb.

to Open letters.

Litteras resignare.
γράμματα ἀποσφραγίζειν.
Aperire, recludere litteras.

Opinion or Minde.

Opinio. Sententia.
Iudicium. Coniectura. *Vide Minde, & Phr. Man.*

of one Opinion, vide *Consent*, & Phr. Man.

Opportunitie or Leasure.

Opportunitas. Tempus.
Ocium. Locus. Facultas.
Copia. Potestas.
Maturitas. *Vide Occasion.*

the Oportunitie is past, vide Ph. Manutij.

a trimme, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida, perpolita, expolita, clara, præclara, conciliatrix, flexanima, perblanda, diserta, elaborata, exquisita, compta, elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidam lepor, non ascitus. Tersa, venusta, limata, perspicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta insignita, pulchra, fluens, apposita, instructa omni elegantiarum genere, insignis, illustris, ornata, exornata, adornata, copiosa, larga, huberrima, καλλιρημοσύνη erudita, non inelegans, tersissima, gemmea, gemmis distincta, fuco & pigmentis illita, mirifica sensuum acrimonia condita, summo studio & industria confecta, omnibus numeris absoluta, erudita facilitate fluens, phalerata, calamistrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis lenitate quadam profluens, aperta, ex penitissimis Musarum adytis deprompta, diues & exuberans orationis flumen.

a rude or simple Oration, without grace, or unpleasaunt.

Oratio ieiuna, inuenusta.
Tenui conferta poemata filo.
Oratio illepida, iacens, inculta, macra, ociosa, arida, insipida, putida, humi serpens, infœlici vena profluens, inepta, inelaborata, insuauis, rancida, Randicula, inconcinna, indigna rhetorices alumnis, haud elegans, indocta oratio.
Crasso, crassiore filo contexta.
Structa, refractariola, Budæus.
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula sine capite.
Oratio parum oratoria.
Dictio non admodum Rhetorica.
Stylus impolitus, illeuigatus.

to Ordeine, vide *Decree and Determine*.

to Order, or to Set in Order.

Ordinare. Digerere.
Instruere. Disponere.
Dirigere. Constituere.
Instituere. Collocare.
Componere ordines & agmen.
παρατάττειν.
Aciem, ordinem militarem instruere.
In ordinem coarctare, redigere.
Vide to Dispose.

an Order.

Ordo. Series. Ordinatio.
Consultum, decretum, institutū.
Digestio. Dispositio.
¶ Ordinatim. Ordinè *orderly, or in order.*
Inordinè. Exordinè.
Ordinatè. Compositè. *orderly.*

to breake the Order and aray.

Ordinem deturbare.
Milites suo ordine disturbare.
Copias deiicere.
Intercidere aciem.
Hostium phalangem perfringere. Cæs.
Ordinem deserere. *to goe out of order.*

out of Order, vide *VVithout order.*

to geue the holy Orders, vide *Priest.*

not able to Order him selfe. &c.

in Ordering my house. vide hæc in Phr. Manut.

Ordure of Cattaile or men, vide *Dunge.*

an Oste, vide *Armie.*

to take an Othe, vide *to Svveare.*

the Other, the Rest.

Alij. Alieni. ἄλλοι.
Cæteri. Reliqui.

Othervvise, or else, after an other sorte.

Aliter. Aliàs. Sin.
Multò aliter.
Longè aliter. Contra. Secus.
Alioquin & Alioqui.
Contrario modo.
Aliorsum. Secius.
Alio modo. Alia ratione. lege.
Alieno more. Aliis artibus.

Othervvise then I thought, or trusted vpon, contrary to my opinion or expectation.

Præter spem omnem obuenit.
Præter opinionem, expectationem.
Præter existimationem accidit.
Aliter quàm sperabam.
Secus quàm putabam.
Aliter quàm opinabar, quàm rebar, accidit, contigit, euenit, vsu venit, cecidit, obtigit.
κρεῖττον ἢ ἄλλως διαφαίνει τῆς ἐλπίδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει.
Fefellit me mea opinio, spes, meus conatus, labor.
Alio prorsus atque sperabam exitu, res tota conclusa est.
Fefellerunt casus varij spem cogitationum & consiliorum meorum. Cic.
Venit contra existimationem. Idem ad Attic.
Tentatum antea secus cesserat. Sallustius. Res multo secus euenit, quàm fuit instituta.
Euenit præter sententiam, præter spem.
In diuersum exiit. Erasm.

Con-

Contra quàm putabam, quàm spe votísque conceperam.
Longè secus atque sperabam.
Fors fortuna intercepit.
Anteuertit ancoræ iactum Deus prouerbiali schemate.
ἀντέπεσσε τὴν ἐπ' ἄγκυραν θεός.
Rés in contrariū recidit, dominus Deus in diuersum vertit.
Omnia cōtra ac putarā euenerūt
Fallere desiderium, expectationem, spem parentum.
Sæpe hęc mihi spes frustrata est. Terent.

an Ouch, vide Coler.

an Ouen, a Fornace, a Kill.

Furnus. Fornax.
Fornacula. Testus us & Testum neutro genere.
Fornax calcaria.
Caminus propriè κάμινος.
Clibanus. κλίβανος.

Ouer against.

E regione. ἐκ τοῦ ἀπαντικρὶ.
Ex aduerso. Ex opposito.
Ex aduersum dictio vnica.
E cōspectu ędiū. Ex diuerso apud Teren. pro eodē. Aduersum.
In conspectu, apud Cæsa.

to Ouercome, to Discomfite, to Vanquish, to haue the victorie of his enemies.

Vincere. Deuincere.
Euincere. Debellare.
Superare. Expugnare.
Deiicere. Propulsare.
Propellere. Indipisci pugnam.
Victoria potiri.
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipisci, possidere.
Ferre, referre ex hoste victoriā.
Erigere trophæum.
Ad perniciem deducere.
Ferre trophæum, manubias.

ἀναίρεσθαι νίκην. Fugare. *to put to Flight.*
In fugam vertere, conuertere, agere.
Hostes in fugam dare, Cæsar, id est, fugare.
Hostem retro agere.
Propellere retrorsum.
Gradu mouere, apud Liuium. *to driue backe or awvay.*
Panoplia hostes exuere.
Opima detrahere spolia.
Impellere, id est loco pellere.
Delere copias, regiones, equitatus.
Fūditus ad internecionē delere.
Cuneos ferratos transuerberare.
Exuere castris.
Singularem ferre triumphum.
Rerum potiri, vel, hostibus viuis agere triumphos.
Incruentum statuere triumphū.
Reportare victoriam.
Conuincere. Labefactare.
Sternere. Prosternere.
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitū, agmē.
Profligere. Profligare.
Bello funditus deturbare. *Vide to Subdue.*

to Ouercome, to Conuince or Confute, to Vanquish with good and strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, elinguem reddere, facere.
Validis & neruosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere. Arguendo falsum ostendere prius dictum.
Refellere. Confutare.
Retundere. ἐλέγχειν.
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare.

Audientium animos probabilitate percutere. Cic.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere.
Quæstiones argutè mouere, & obiectas argumentationes diluere.
Argumentis rationibúsque certis orationem confirmare. Cic.
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem.
Argumentis ostendere, probare, *to shevv by reason.*
Efficacibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cedas.
Constringere. (re.
Argumētationes alicui⁹ destrue-
Argutè refellere.
Conterere aliquē oratione, verbis obtundere. *vide Phr. Man.*

to Ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucorum dierum deuorare, metaphoricè.
Vincere. Deuincere.
Ferre. Perferre.
Concoquere. Absorbere.
Absumere. Decoquere.
Iucunda vicissitudine lectoris tædium leuare.
Alleuare fastidium, apud Ambr.
Tædium excludere, eleuare.
Lusu mouere tædium.
Tædia discutere.
Poculis eleuare tædia.
Lenire partimq; excutere tędiū, contractā ex aliqua re tristitiā, aut discutere, aut certè solari.
Tædium regionis, solitudinis, lectione sacra fallere, fugare, pellere.
Molestiam alicuius rei auocamento leuare.
Colloquiis molestiam itineris leuare. Fastidium oppidi leuare obambulatiuncula.
Vitę molestias solatiis tēperare.
Perniciosum saturo vētri somnū fabulosis impedire colloquiis.
to Ouerdrinke, vide *to Drinke drunken.*

to Ouerflovve to Drovvne, to Surounde.

Inundare· κλυζέσκειν.
Vndabundè reciprocare.
Crescere. Increscere. Augere.
Augescere. Adfluere. Tumere.
Æstuare. Exæstuare. *to Runne ouer.*
Feruere. πλημμύρειν.
Momētis dimēsis adsurgere, statis auctibus crescere, apud Pli.
Tumescere. Intumescere.
Ventis intumescit æquor.
¶ Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere. *to flovv and ebbe.*
Statis vicibus intumescere, rursúsq; in se residere, feruere, & deferuere seu deferuescere.
Nunc in quietis æstibus inundare, nunc in certis motibus in breuia dorsuosa rescindi.
Exundare.
Vltra margines intumescere.
Efferre se alueo. Plin.
Restagnare. Superfluere.
ἐκκυμαίνειν.
Trāsgredi, superare littora, ripas.
Æquare alueum.
Redundare. Diffluere.
¶ Reciprocatio maris.
Fluxus & refluxus. *the flud and ebbe.*

Ouerly, vide *Lightly.*
Ouermuch, vide *Much.*
to Ouersee, to Peruse.

Recognoscere. Recensere.
Pernoscere. *vide to Correct.*
Ouerthvvart, vide *Arsiuersie.*

to Ouerthrovve, to Destroy.
Fundere. Profligare.
Sternere. Prosternere.
Euincere. Deuincere.
Deiicere. Delere. Superare.
¶ Deiicere & Prouoluere, prosternere in terram.
Fundere humi ingẽtia corpora.
Affligere ad terram, Plaut. *to Cast dovvne vpon the ground.*
Cótemptim in terrã præcipitare aliqué. *vide Ouercome, & Ph.*Ma.

an Ouerthrovve, a discomfiture, a destruction.
Clades. ὄλεθρος.
Strages. Iactura.
Exitium. φόνος.
Calamitas. Pernicies. Cædes.

to haue an Ouerthrovve, to be discomfited.
Cladem accipere.
Fundi. Sterni.
Profligari. Expugnari.
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur.
Cadere absolutè ꝑ occidi. Plaut.
Terram ore mordere, mordicus capere.
Castris exui.

Ouerthvvartly, vide *Ill.*

it Ought or Must be.
Necesse vel necessum est.
ἐπανάγκες. Fit ex necessitate.
Necessitas est. pro eodem. Quintiliano frequens.
ἀνάγκη oportet, δεῖ.
Trahit, vrget, cogit necessitas.
Necessarium est. Opus est.
Fato datum seu decretum est.
εἵμαρται. πέπρωται.
Fatatum est. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit. Ineluctabile fatum apud Virg. Ineuitabile.
Immutabile fatum.
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negotium est apud Cicer. pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus, id est, Impulsus.

Out of hand, By and by, Forthvvith, Incontinent, Quickly, Anone.
E vestigio. ἐκποδὼς. Statim.
εὐθέως. Modo admodum.
Confestim. Continuo.
Actutum, media producta.
Subinde. Sub manu, apud Senecam & Sueto. παραχρῆμα.
Iam iam. ὅσον αὐτίκα.
Mox. Iam. Protinus.
Citra moram. Curriculo.
Oppidò. Maturè. Semel.
Antigerio. Propediem.
Breuiter. Breui admodum.
Breui. Primo quoque tempore dixit Cicero.
Properè. Properanter.
Celerè. Celeriter.
Extempore, Extemporaliter.
Cursim. Velociter. Concitè.
Festinanter. Dicto citius.
Velis equísque.
Ocyus. Extemplo.
Citius. Cito. Incunctanter.
Quamprimum, vna dictio.
Quum primum duæ dictiones.
Illico. Hoc velut puncto.
Illicet, apud Poëtas præcipuè.
Omni amota procrastinatione.
vvithout delay. Sine dilatione.
Nulla interposita mora.
Promptissimè, apud Plinium. *vide Phr. Manut.*

he Ovveth me money, vide Phr. Man.

an Ovvle.
Bubo noctua.
Hululus. Strix.

Nectimene. Lucifuga.
Auis ferialis, funesta, deuia.
Ascalaphus.

an Oxe.

Bos. Iuuencus.
Taurus. Bubulcus.

P

Patient, Quiet.

Patiens. ταλάφρων.
Æquanimus. Longanimus.
Tolerans. Sustinens.
Socrates ipsus. Cõmuni animo.
Æquo animo ferens.
Aduersa quæque ac contraria boni consulens.

to be Pacient, to Take Paciently.

Pati, ferre malum fortiter.
Æquo, leni animo pati.
Ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit.
Eodem vultus tenore etiam aduersis interpellantibus perstare. Solinus de Socrate.
Malũ efferre, Cic. patiendo scilicet vincere, subdere, sepelire.

Pacient in aduersitie, vide Phr. Man.

Paciently.

Æquanimiter. Patienter.
Fortiter. Constanter. Toleranter.
Tranquilla mente.
Patienti, constanti, forti, æquo bono animo.

to Pacifie, to make Peace, to qualifie: to reconcile or make friendes againe.

Componere pacem, rem.
Pacem facere. Confirmare.
Sopire dissidiũ, armorũ furorẽ.
Pacare. Vnire.
Iratum pacatum reddere.
In vel ad concordiam reducere.
εἰς ὁμόνοιαν ἄγειν.
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos. Terent.
Controuersiam componere.
Seditionem sedare.
Inimicitias, dissensionẽ, odiũ extinguere, ponere, deponere.
Inire pacem.
Conficere pacem.
Conciliare, in gratiam ponere, restituere. Cicero.
Offensum in gratiam redigere.
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exolescant.
Instaurare concordiam.
Reducere in gratiam.
Rumpere contentionis & dissensionis funem.
Contentioni imponere finem.
Coniungere.
Colligare.
Copulare, Cic.
Tollere prælium.
Componere litẽ, controuersiam.
Sarcire pacem.
Litigantes comprimere.
Dissidentes in gratiam redigere.
Dissidium finire.
Restringere incendium.
Consopire querelas.
Pacis glutino dissidentes conciliare.
Procul eiicere quicquid rancorem, quicquid simultatẽ sapit.
Perniciosum tollere schisma.
Quam celerrimè turbata componere.
Reconciliare æmulas ciuitates veri principis est. Plin.
Mutuas simultates reconcilliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere.
Paterno eniti studio, vt perniciosa periculosissimáque in Christiana religione dissensio, ad piam vnionem redigatur.

Tem-

Tempestatẽ sedare vel tumultũ.
Seditiones coërcere.
Componere rerũ motus,res turbatas,bellorum tempestatem.
Litis nodum dissecare.
Componere bellorũ tumultus.
Coagmentare pacem,Cicero.
Reparare,cõglutinare cõcordiã.
Deponere arma.
Defensionem extinguere.
Discordiam sedare, placare, dissipare,tollere.
Tragœdiam omnem sedare.
Principum cohibere arma.
Pacem orbi reddere.
Perniciosissimum mundi tollere dissidium.
Frementem ciuili odio ac bello pacare ciuitatem.
Ad pacis concordiæque studiũ totis viribus incumbere.
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio.
Componere bellorum vndas.
Principum motus componere.
Resectis bellorum seminariis pacem adamantinis vinculis astringere.
Principes perpetua pace inter se conglutinare.
Acerbis odiis dissidentes principum animos in Christianam adigere concordiam.
Dirimere,tollere cõtrouersiam.
λίαν κόπ]ειν τὸν ἀγῶνα.
Dextras iungere.prouerb.
Cogere in fœdera, in concordiam dissidentes.
Charitatem resarcire.
¶Rem inter se transigere, concordare,componere.
In concordiam redire,reuenire.
Bonorũ virorũ arbitratui dissensionis causam permittere. *To Put in cõpromise and arbitremẽt.*
Amicorũ arbitrio rẽ permittere.
ἐπιτρέπειν οἰκείοις.
Compromittere,& Compromissum facere,apud Cic.
Cõpromissum pacisci,ἐπιτρέπειν.
Stare iudicio aliorum.
Relinquere arbitrio, sententiæ, iudicio alterius.
Litẽ ad boni viri arbitrium mittere.
Rem alterius arbitrij facere.
Acquiescere,contentum esse arbitrorum sententia.
ἀγαπᾷν τοῖς δεδικασμένοις.
Alterius iudicium petere, subire,vulgus submittere se dicit.

to Pacifie,to Mitigate, to Asswage.

Pacari. Placari. Pacificari.
Mulcere. Mitigare. Mollire.
Lenire. Sedare.
Restringere.

*a Packe,*vide *a Burden.*

to Pay,to Content,to Satisfie.

Persoluere. Exoluere.
Soluere apud Terent.Pendere.
Dissoluere.Debitum reddere.
Pendere æs alienum, debitum.
Vectigalia, tributum pensitare alicui,pro soluere.
ἀπάγειν τὸν δασμόν.
Resoluere ęs alienũ,mutuaticiũ.
Numerare. Dependere. τιειν.
Facere satis. Satis facere.
Rescribere, pro restituere, reddere, renumerare. ἀντεπισέλλειν elegãs est apud Hor.&Ter.

to Pay for another.

not able to Pay, vide hæc in Phr.Man.

a Payle, vide *a Bucket.*

a Painefull life.

he Painted verie vvell, vide hæc in Phr.Man.

a Paire of spectacles, vide *Spectacles.*

a Pale, vide *a Post.*

Pale, or swart colour.

Luricus, quasi loridus.

πελιδνός. Subniger.

Liuidus. Plumbeus.

a Pallaice.

Regia substant. Regia domus.

Ædes imperatoriæ. Diæta.

Curia. Palatium. βασίλειον.

Aula principis. αὐλή.

¶ Aulici. Curiales.

Palatini. Proceres aulici. *Courtiers.*

Palatinos fumos frequentare, sequi, *To follow the Court.*

Magister Curiæ.

Præfectus aulæ palatij. *The Steward.*

a Pan, vide *a Frying Pan.*

a Pallet, vide *a Bedde.*

a Pannier, vide *Basket.*

a Pantoufle, or a Slipper.

Crepida. κρηπίς.

Sandalium. Solea.

Baxea, apud Apuleium.

a Pantoufle maker.

Sandalarius. Crepidarius.

Diabathrarius. Solearius.

Paper.

Charta. Chartula. χάρτης.

Papyrus & papyrum neutro genere apud Plinium.

Membranula.

Macroculum vocat Hermo. Bar.

Chartam longiorem, maiorem.

πάπυρος ἡ. Iunci vel scirpi species, in Ægypto nascens, pro eadem vsurpatur, quod in ea Ægyptij scribere solebant.

Primum ab Alexandro rege inuenta.

Scapus, *A realme or a quier of Paper.*

blotting Paper, that will not beare incke.

Papyrus bibula, perfluens.

Charta emporetica.

Papyrus atramentum transmittens, absorbens.

Paper royall.

Claudia charta.

Imperialis, Regia Maracolum, Plin. à staturæ cubitalis longitudine.

a Paramour, a Sweete hart.

Amasia. Amica.

Amatrix. Gallina.

Concubina. παλλακίς.

Corculum. Glycerion.

to Pardon.

Parcere. Ignoscere.

Dimittere. Veniam dare.

Remittere. Indulgere. *Vide to Forgeue.*

Parentage, vide *Kindred.*

Parentes, vide Phras. Man.

to Parget, Plaister walles.

Tectorium inducere.

Crustare.

Incrustare parietes.

Lutare. Delutare.

Trullisare.

Gypsum inducere.

a Parke, vide *Forest.*

to keepe or holde a Parlement.

Conuentum facere.

Conuentum agere, peragere, agitare, celebrare.

Comitia facere, apud Cic.

Comitia agitare, habere, & gerere

re pro habere,
Comitia, Synodum celebrare.
Aiunt breui summorum principum conuentum Ratisbonæ fore.
Ire, conferre se ad comitia, ἀρχαιρεσιάζειν.
Cogere consilium, synodum.
Instituere comitia.
Indicere conuentum, comitia celebranda Bruxellæ.
¶ Indicere, edicere comitia sacra.
Generalem indicere synodum.
Comitia differre, vel detrudere.
Reiicere in alium mensem, in annum alterum.
Instituere, inire cōuenticula, cōciliabula, de sceleratorū & hæreticorum conciliis dicitur.
¶ Sacri imperij, vel imperialia comitia.
Imperij conuentus.
Conuentus imperialis, solennis. *Vide to Gather.*

a Parler, or a priuie Chamber.

Cœnaculum. Varro. Cœnatio. Columel. Conclaue.
Thalamus. Penates.
Penetrale. Domus interior.

to Parte, to Deuide, to Separate.

Partiri. Diuidere. Distinguere.
Dirimere. Distrahere. Dissoluere
Deducere. Secare. Discindere.
Deriuare. παράγειν.
Disiungere. διιςάναι.
Disparare. Cæs. Dissecare.
In diuersas partes locare.
Sequestrare. Discriminare.
διορίζειν. χωρίζειν.
διατέμνειν. μερίζειν.
Partes facere.
Separare. Segregare.
Seiungere. Auellere.
Scindere. Semouere.
Diuellere. Disgregare.
Dimouere. Abstrahere.
Remouere. Secernere.
Discludere pro separare. Virg. Discludere Nerea ponto.
Interiicere se pugnæ. *To stand or set betvveene.*
Disterminare, agros proprie concernit, *Vide Phr. Man.*

to Part, to Distribute.

Communicare. Partiri.
Impertire & Impertiri.
Partem dare. Impendere.
Participem facere.
Elargiri. Distribuere.
μερίζειν. μεταδιδόναι.

it is your Parte, or it Toucheth you very neare.

Tua refert. Tua interest.
Tua res agitur. Tibi incumbit.
Tibi luditur, apud Persium.
Tuarum est partium.
Tuæ sunt partes. Officij tui est.

it is not your Part but mine, vide Phr. Man.

to Passe ouer, vide *to Omit.*

to Passe ouer the vvater.

Cymba, nauigio traiicere, transuehere.
Lintre vehere.
πορθμεύειν. ἐπιδεμβαίνειν.
Transire. Transfretare.
Superare. Exuperare.
Emetiri Mosam, Domellam, Albim, Diliam.
Tamesim. διαπορθμεῖν.
Pandis traiicere per freta linteis id est, velis.
Transmittere, absolute.
Metiri mare, pro transmeare.

Ire naui, nauigio.
Traiicere classe Italiam.
Transmittere, traiicere flumen.
Tumidas lati superare fluminis vndas.
Exercitum nauibus deportari frequenter Liuius dixit.
¶Traduci. Transuehi.
Vehi. Peruehi.
Transmitti.
Deferri rate in vlteriorē Mosę ripā, *to be conueyed or caried ouer.*

Passed, that is Past, and gone.

Præteritum. Exactum.
Transcursum. Euolutum.
παρακείμενον.
φθάσαν. Elapsum.

to Passe, vide *to Excell.*

Paßing vvell, vide hæc in Phr. Man.

I Passe not, vide *I care not.*

a Pasport, or a Safe conduct: a Certificat.

Fides publica, apud L. & Sallust.
Senatus placitum, consensus.
Saluus conductus, vulgo dicitur.
Sunt qui postremum reprobent tanquam barbarum cum tamen Neotericorum scriptis & apud Suetonium reperiatur, in vita Cæsaris.
Commeatus. Causaria missio.
Symbolum itineris.
Tessera transitus.
Libellus profectionis.

to geue or graunt a Pasport.

Publicam fidem interponere.
Tuti itineris literas concedere.
Dextram dare securitatis. 2. Machab. cap. 11. *To geue a safe conduct.*
Dare vel concedere commeatum, tametsi nonnulli barbarum censeant, & etiam commeatum dare significet viarū impendia benignè præstare, sumptus ad iter ministrare magnificos.
Dare fidem vt tutò ire ac redire liceat.
Liberum ac saluum conductum, commeatum concedere.
Securitatem præstare.
Vnde iure gentium receptū est, oratorem seu legatum, vel publicum agentem negotium, nec cædere, nec violare.
πρέσβιον οὐ τύπτειν. οὐδὲ ὑβρίζειν.
Saluum conductum dare.
Plebiscito potestatem facere impunitate promissa, quod Græcis est ἄδειαν διδόναι, ἢ ἀσφάλειαν.
¶ Securitatem à quoquam postulare. *To Require a Pasport.*
Accipere fidem publicam, id est, impetrare saluum cōductum.
Publica fide venire, ac redire, *To come vpon safe conduct.*
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduentare.

for Pastime or Sport.

Animi causa.
Animi gratia subticetur elegāter dictio reficiēdi vel recreandi.
Oblectamenti causa.
Delectationis causa.
Animi laxandi causa, gratia.
Voluptatis causa. apud Vale.
Ad oblectationem.
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a Pasture, a Place vvhere beastes feede.

Ager compascuus seu pascuus ager.
Pascuum, neutri generis.
Pascua sub fœminino genere frequens in sacris. Pratum.

a Patent, vide *Bull.*

a Path, vide *a VVay.*

a Patron or Protectour: a Defender.

Patrociuator. Patronus.
Protector. Defensor.
Tutor. Defensator. Mecœnas.

a Pauillion, vide *Tent.*

to Pause, vide *to Tarie.*

to make Peace, vide *to Pacifie.*

to holde his Peace, to keepe Silence.

Tacere. Reticere.
Obticere. Obticescere.
Conticere. Conticescere.
Labia comprimere vel linguam.
Pythagorico vti silentio.
πυθαγορίζειν.
Linguam frenare, refrenare.
Digito labellum compescere.
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolutè pro silere, apud Terent.
Fauete, adeste æquo animo.
Fauere linguis, apud Senecam & Ouid.
Linguísque animísque fauete.
Silere. σιγεῖν. Supprimere.
Herpocratẽ agere, vel Ageronã.
Continere audita, atcanũ cælare.
Redituras per iugulum voces retinere.
Tenere se in silentio vel intra silentium.
Premere vocem est subito obmutescere. Obliterare.
¶ Silentio præterire, inuoluere.
Transire, Pertransire.
Supprimere. Prætermittere.
Taciturnitate, silentio cælare.
Nescire quod scias.
Dissimulare quasi nescias.
Premere quicquam ore, *To keepe close.*
Manum ad os imponere.
Obdere, imponere frenum ori, labiis.
Nõ temere apud quẽuis effutire.
Continere vocem stultitiæ indicem, apud Cic.
Præstare silentium, apud Ouid.
Præterire. Omittere.
Nullam de re facere mentionẽ.
Prætercurrere. Transilire.
Saltum facere. *To passe.*
Quod muti citius loquãtur quàm ille.
Cuius dicta pennis carẽtia haud longè auolant.
Liberè dixeris, verba sine pennis erunt.
Quod scio, nescio.
Harpocrati dictum esse puta.
Vel lapis citius loquatur.
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Ascon. pro accipere pecuniam pro silentio.
Argentinam pati, vt de Demosthene ferunt. *Vide Ph. Man.*

a Pearle.

Margarites vel itum. Gemma.
Margarita. μαργαρίτης.
Anio, & per similitudinẽ Bacca.

a Peece, a Morsell.

Pars. Particula.
Frustum. Frustillum.
Petia, iurisconsultis frequens, vt petia terræ, sed gallica potius dictio quàm latina.
μέρος. μέριον.
¶ Recisamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, *A peece of paper or parchemin.*

Peecemeale in peeces, morsells or Gobbets.

Minutatim, vel Minutim.
Incisim. Frustratim.
κλασμαδὸν. Frustulatim.
Assulosè. Assulatim.

κατὰ σκινδαλμοῦς.
Membratim. Gradatim.
Particulatim. Per membra.
Articulatim. Ossiculatim.
Partim, per partes. παρὰ μέρος.
Per numeros. Per species.

a Peece of trouble, vide Phases Manutij.

a Pellet, vide *a Gunne stone*.

to Pilgrimage, vide *to Go in pilgrime*.

a Penne-horne.

Calamarium. θήκη.
Graphiarium. Theca calamaria.
γραφείων θήκη. Theca pennaria.
Theca graphiaria.

to make one Pensiue, vide *to Grieue one.*

Pensiuenesse, Sadnesse.

Anxietas. Angor. Solicitudo.
Ægritudo. Tristitia. Mœstitia.
Dolor. Grauitas. Luctus.

Penurie, vide *Scantnesse.*

People, vide *Folke.*

Peraduenture, Perchaunce.

Forsitan. Forsan. τάχα.
Fortassis. Fortasse. ἄρα.
Fors. Forte. συμβὰν.
Fortuna. Casu.
Forte fortuna. Temerè.
ἐκ τύχης. Fortuitù, vel Fortuitò.
κατὰ τύχην.

to Perceaue, to Forsee.

Præsentire. Subolere.
προσαισθάνεσθαι.
Suspicari. Suspectum esse.
Suspitionem habere.
Arbitrari. Existimare.
Putare. Autumare.
Rescire. Resciscere.
Odorari metaphoricè sicuti.
Subodorari, & Olfacere.
ὀσφραίνεσθαι. Olfactare.
Tanquã per somniũ intelligere:
Per nebulam rescire.
Per caliginẽ intelligere, videre.
Persentiscere. Præsentiscere.
Quodam suspitionis odore sentire aliquid.
Summis naribus olfacere.
Per somniũ quidem meminisse.
Esse in suspitione.
Leui experimento coniecturáq; qualicunque deprehendere.
Suspitionẽ in pectus dimittere.
Animum alicuius tangere dicitur suspicio.

to Perceaue, to Vnderstande.

Percipere. Intelligere.
Comperire. Inuenire.
Perspicere. Cognoscere.
Accipere. Audire. Videre.
Compertũ vel exploratũ habere.
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi.
In promptu est.

ye may Perceaue or see.

Videre est. Cernere est.
Videre licet. Cernere licet.
Videas. Cernas, vel cerneres pro cernere potuisses.

not to Perceaue, vide *to Vnderstande.*

a Percer, vide *Auger.*

Perfectly, vide *Exactly.*

Perfect, vide *Absolute.*

to Performe in deede.

Præstare factis & exprimere, apud Erasm. frequens.
In opus transferre.
Ad rem ferre, producere.
Opere comprobare, perficere.
Conferre verba ad rem.
Rebus respondere, explere.
Effectui mancipare, tradere.
Effectum dare. *To fulfill.* Terent.

Pe-

Perill, vide *Daunger*.

to Perish, to Decay.

Collabi. Dilabi.
Perire. Concidere.
Oppidum intercidere dicitur.
Intermori. Interire.
Deperire. Consenescere.
Cadere. Corruere. Ruere.
Ruit alto à culmine Troia.
Senescere. Inueterascere.
Labi, dilabi apud Cic.
Occidũt, desinũntque fragilia & caduca. Mutari. Labascere.
Conflaccessere. Occidere à cado.
Cum fundamento perire.
ἄρδην καὶ ἐκ θεμελίων ἀπολλύεσθαι.
Ruinam minitari vel casum.
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est, sensim ruere.
Definire, sinere, *To take an ende*.
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus Cic. Deflorescit formæ dignitas morbo aut vetustate.
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu, similiter & Effluere. Euanescere, Ire in auras, Disperire., Disparere, ad nihilum recidere.
Abire pessum, id est, perditum.
Exarescere, Metaphoricè.
Cædere æuo, Soli. Senio collabi.
Monumenta fatiscere dicuntur.
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri. *To vvast avvaye by lenght of time.*
Vindicare ab obliuione hominum atque silentio laudem prope senescentem.
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Vtrunque apud Cic. *To renevv or restore againe.*

to Permitte, to Suffer too much: to giue ouer much libertie.

Nimium indulgere, permittere.
Indulgentius aliquem habere, apud Erasm.
Lenius tractare, habere.
Assentari. Obsequi.
Dare licentiam. Cic.
Consentire.
Laxare habenas, fræna licentiæ.
Remittere frena.
Effrenem non satis coërcere adolescentiam.
Adolescentes sibi permissi sese perdunt.
Lora, habenas dare laxas.
Laxiore ducere habena.
Concedere facilè. ἐνδιδόναι.
Delicatè tribuere, atque ita adolescentem prolem, gnatum perdere, corrumpere, deprauare, malis moribus inficere. *To mar, to spill.*
Nimia indulgentia filios infernali baratro immergere.
Patrum siquidem indulgentia filiorum flagitia in immensum crescunt.

a Perpetuall renovvme, vide *Euerlasting*.

a Persecute, vide *to Vexe*.

a Person, vide *a Curate*.

to Persvvade fully, earnestly.

Instanter persuadere. Incitare.
Adducere. Suadendo inducere.
Impellere.
Inculcare Metaphoricè.
Fidem facere alicui.
In sententiam aliquem impellere.
Aliqua ratione inducere.

Persuadere.
Huic magnis præmiis, pollicitationibúsque persuadet, vt ad hostes transeat.
Mouere, afficere, *to Moue.*
In sententiam suam trahere quēpiam, seu adducere.
συναγορεύειν.

by your Persvvasion, vide *Counsaile.*

to Peruse, vide *to Correct.*

the Pestilence, or the Plague.

Pestis. Pestilentia. λοιμός.
Pestifer morbus.
Aëris venenum, Corruptio.
Aër corruptus.
Pestilitas pro eodē, apud Lucr.
Febrilis, atra, pestilens, dira Lues.
Epidimia, vulgo.
Contagio aëris infecti.

a Petten, or a vvooden Shooe.

Calceus ligneus, ex ligno.
Calo, Solea lignea. Soccum.
Calopodium. καλοπόδιον.

Peuish, vide *Obstinate.*

a Phisicion.

Medicus. ἰατρὸς, ἀκεστής.
Medicamentarius à Plin. dicitur cognoscens morbos artémq; medendi.
Medicus quem naturalium rerum profunda cognitio, curádique fides commendat.
Clinicus à lectis ægrotantiū quos frequentat. Medices professor.
Artis Medicæ peritus.
Empiricus ab experientia.
Arte medica insignis.
Morborum propulsator.
Archiater. ἀρχιατρὸς, Medicorum princeps.
Saluator noster à D. Hieron. Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum languentium præsentissimus opitulator.
Et vt refert Galenus Græcis ἀσκληπιάδου παῖδες: Medici dicuntur.
Phœbus. Æsculapius.
Chiron & Cteniatrus.
κτηνίατρος, apud Firmicum, & iumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columell. cum Varrone vocant, *A horse leache.*
Et morbi armentarij, apud Soli. quibus armenta laborant. *Vide Phr. Man.*

a Phisicke, or a Remedie.

Medicamentum. Medicamen.
Salubre. Salutiferum.
Medicina. Remedium.
Antidotus, vel antidotum.
Venenum, pro eodem.
Succus amarus, apud Poët.
Pharmacon. Mithridatum.
Theriace. Medela.
ἄκεσμα. ἄκεσις.
Alexicacon ἀλεξίκακον, quod etiam Amuletum dicitur, est remedium contra quæcunque mala ac venena.
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum.
Salus pro remedio. Virg.
Vna salus victis.

to Picke out, vide *to Choose.*

a Pike a Speare.

Hasta, framea Germanorum.
Lancea Hispanorum à latitudine ferri dicta. λόγχη.
Pilum Romanorum & telum.
Materis gessum vel gesum Gallorum.
Quiris Sabinorum.
Iussus Banarorum.
Sabina Illyricorum.

Sa-

Satissa Macedonum. Tragula.
Hastile, Contus, Cuspis pro hasta.
Halabarda, *An Halbard*, apud Eras. omnium ferè est apparitorum, stipatorum, germanis tam superioribus quàm inferioribus in vsu. Hæc à nonnullis dicitur Rumigestus ab aliis Bipennis.
Venabulum ὑσσὸς.
¶ Hastis pugnare, dimicare δορατίζεσθαι.
μάχεσθαι διὰ δοράτων.

a Piller, a Prop, a Shore, a Stay.

Pila. Columna.
Columella, Plinius columnas stellas appellat.
Fulcimentum. Fulcrum.
Cippus pro columna ponitur.
Stylus, Ancora domus metaph.
Gubernaculum. Temo.
Columna, seu vt est apud Terēt.
Columen familię, cui reliqua domus innititur.
Epistilium, latinè Capitellum, *The capter of a piller, the foote of a piller.*

Pilles, of Phisicke.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sint sphericæ figuræ.
Trochisci, qui Græcis dicuntur.
Catapotia, à καταπίνειν.
Cathartica, *A purgation.*
Vicioso purgare corpora succo.

a Pillorie.

Collistrigium. Columbar.
Numellæ.
Cauea pro maleficis & adulteris castigandis, superposita posti erecto.

a Pillovv, vide *Cushen.*

a paire of Pincers, vide *Tōges.*

a Pipe, a Flute.

Phistola vel fistula. Calamus.
Tibia. αὐλός.
Syrinx vel Syringa. σύριγξ.
Auena per metonymiam sicut & Canna.

a Piper, a Fluter, a Minstrell.

Tibicen. med. prod. quasi Tibicē, hoc est, αὐλητὴς aulites, apud Gręcos, cuius fœmineū αὐλητρὶς, quæ in tibia canit.
Tibicina Tibicinistria, & Tibicinaria.
¶ Lyristes, lyricrepa, lyricen, λυρῳδός qui lyra canit.
¶ Cornicen, qui cornu canit κερῳδός.
Cornicinus, apud Cic.
¶ Tubicen, med. cor. qui in tuba. i. Buccinator vel Æneator, *a Trumpetter*, ab ænea tuba.
Canens tuba, Classicus.
¶ Liticen, qui in lituo canit.
¶ Choraules vel Choraula *A Piper for a daunce.*
¶ Aulœdus aut fistulator latinè.
Cic. & apud Mant. fistulicen, *A Flutter.*
¶ Fidicen med. corr.
¶ Citharœdus κιθαρῳδός, vel citharam tendens & Apollinei peragens officium vatis, citharam plectro crepitante fatigans. *A Harper.*
Fauoris emerendi gratia chordas percurrere.

to Pipe, to Flute.

¶ Ludere fistula, tibia, calamo agresti. Canere tibia. αὐλεῖν.
Agere tibicinem.
Tibię modis conuiuas oblectare.
Ad numeros rasilē inflare tibiā.
Syringa melos fundere.
Resonis cānis, dulcisona modulari carmen auena.
Fistularum imitari modulos tu-

barúmque concentum, Solin.
Peritus ore fistuláque cantare.

to Pisse, to make vvater.

Meiere. Mingere. οὐρεῖν.
Facere vrinam. Lotium facere.
Vesicam leuare, exonerare.
Emittere lotium, vrinam vel excernere.
Mictilare. Vrinam reddere.
Agere flumen, *to make a Riuer.*
Ciere, prouocare, mouere vrinam.

a Pisspot, or Chamber potte a close stoole.

Matula. Vrinale.
οὐρητρίς. ψύκταρον.
Matella, apud Martialem & Matellio diminut. οὐροδόχη.
Schaphium. σκαφίον.
Vasculum vrinarium excrementicum,

to Pitch his tentes.

Castrametari deponentale, aut distinctim.
Metari castra. καταζεῦξαι.
Castra ponere, locare.
Stationem habere. Tendere.
Facere, Figere castra, apud Cæsa.
Tēdere papiliones, tabernacula.
Figere tentoria. στρατοπεδέυειν.
Cōferre castra castris, est ex opposito metari. Cæsar. *Vide in Phr. Man.*

a Pitchforke.

Marga, æ. Columel.
Furca. Furcula. δίκελλα.
Furcilla. Bidens. δικέλλα.
Tridens. τρίαινα.

Pitie, vide *Compassion.*
to geue Place, vide *to Recule.*
to put in the Place, of an other, vide *to Suborne.*
the Plague, vide *Pestilence.*

to haue the Plague, or to be sicke of the Plague.

Pestifero igni æstuare, exæstuare, peste laborare, morbo exitiali, Luc.
λοιμώττειν.
The Plague increaseth, or vvaxeth very hot.
Vegetius Aëre corrupto perniciosissimus nascitur morbus pestilens, contagium passim locorum serpit.
Pestis incrudescit, quum pestiferi morbi repullulant & ingrauescunt passim vagantes.
Dicitur præterea Grassari, Sæuire, Desæuire, quum nihil à pestilentia tutum, sed ingēti hominum clade inualescit, & omnia nouo pestilentiæ genere, conflagrant, ardent.

to Plaide, to go to Lavv.

Iudicio decertare, contendere.
Litem agere. Litem habere.
Lites agitare. Certare.
Lege agere. Iudicio experiri.
δικάζεσθαι.
In iure disceptare, quod græcis est.
δικαιολογεῖσθαι.
Causas agitare, apud Mart.
Suscipere litem.
Litigare.
Causam, lites agitare, apud Eras.
Contendere.
Disceptare. Iudicum sententiis controuersiam finire.
Iure controuersiam dissoluere.
Agere ex singrapha cum aliquo.
¶ Litium tricis sese impendere.
Habitare in foro, apud Cic. in forensi commentatione assiduū esse. *Still Plaiding.*
¶ Forum agere, Ius dicere. Iudicia exercere. Iudicare. Diiudicare.

care. *To iudge, to sit in iudgement.*
Vide Phr. Man.

stage Players.

Comœdi. Tragœdi.
Histriones. Mimi.
Pantomini penult. product.
Fabularum actores. Planipedes.
Ludiones. Ludij.
Thymelici θυμηλικοὶ, vnde in canonibus sacris.
Scenici. Theatrici. Actores.
Imperator histricus vel comicus & Choragus qui præsunt exhibendæ comediæ.
Vide Scaffolde.

to Playe the vvanton, vide *VVanton.*

to Plane, or to make Plaine or Smooth.

Dolare. σχεδιάζειν.
Edolare. Dedolare.
Polire. Radere.
Æquare. Planare.
Complanare. Leuigare.
λειαίνειν. Leuare.
Dolabrare. Dicitur etiam dolio is.
Asciare. Exasciare.
Scabrum, impolitum, vel distortum planum reddere, leuigare.
Pilare, pro complanare. πιλεῖν.
Abradere aliquid acuta dolabra.
Aliquod opus politius limare.
Delimare. Elimare.
In quadrum redigere, *to Squate.* in ordinem aptámque structuram concinnare, exæquare.
Exasciatum opus apud Plaut. id est, vtcunque dolatum, leuigatum nondum tamen vndequaque expolitum.
Forma rudi delineare.

a ioyners Plaine.

Dolabra. Dolabella. ἀξίνη.
Dolatoria, apud D. August.
Planula. idem. Ascia. Asciola.

Plaine, vide *Euident.*
Plainly, vide *Simply.*
a Plaine dealing man, vide Phr. Manutij.
to Plaister vvalles, vide *to Parget.*

a Plaister.

Emplastrum, quamuis rectius cataplasme.
Malagma, à mollificando.
Epithema. quod etiam, *a Tente.* significat.
Basilicum, apud Celsum pro eodem.
Ceratum, *a Cerceloth.*

a Plate of any metall.

Lamina. ἐλασμός. Bractea.
Bracteola ex quibuscunque metallis.
¶ Bracteator & bractearius, *a Plate beater.*

a Platter, vide *Dish.*
a Pledge, vide *Suretie.*

Pleasaunt, Delectable.

Gratus. Suauis. Placidus.
Acceptus. Dulcis.
Delicatus. Lautus.
Amœnus. Iucundus.
ἡδανός. Delectabilis.
ἐπίαλης. Volupe est.
Voluptuosus. ἡδυσμένον.

Pleasaunt and profitable, vide Phrases Manutij.
a Pleasaunt saying, vide Phrases Manutij.

Pleasaunt, vide *Iestingly*.

it Pleaseth or liketh me vvell.

Animo sedet, apud Virg.
Cordi est. Placet.
Perplacet. ἀρέσκει.
Gratum est. Acceptum.
Placitum est. Sedet arbitrio.
Arridet, Blanditur, Adblanditur, frequentia apud doctos.
Pergratum mihi est.
Accipio legem, conditionem.
Placuit animo. ἥνδανε θυμῷ. apud Hom. Lubitum est animo.
Palato satisfacit.

it Pleaseth me not.

Displicet. Sordet. Putet.
Non est visum mihi.
Non probo. Nolo.

a Pleasure or commoditie.

Commoditas. Commodum.
Amœnitas. Oblectamentum.
Oblectamen. Delectamentum.
Delectatio. Oblectatio.
Vide Gladnesse.

to doe one a Pleasure or good Turne.

Gratificari. χαρίζεσθαι.
Beneficium conferre, dare, præstare.
Rem gratam facere.
Pergratū illi facies, apud Terent.
Gratum facere. Cic. Sed quando ita natura comparatum est, vt qui rem nobis gratam faciant, in eos voluntate simus propēsiore, non rarum est, vt gratificando apud nos gratiosi sint, id est, authoritate multū potentes. *Vide Phr. Man.*

to take Pleasure, vide *Delight*.

a Plenteous table, vide *Backet*.

Plentifull, vide *Abundante*.

Plenty, vide *Abundance*.

Plentifully, vide *Abundantly*,

the Pleuresie, vide *Stich in the side*.

to Plovve, vide *to Eare*.

a Ploughman, or Husbandman.

Arator. Colonus. Agricola.
Rusticola. Rusticus. Cultor.

to Plucke in sunder.

Diuellere. Dirimere.
Dissoluere. Distrahere.

to Plucke out, or pull vp by the roots.

Euellere. Extirpare.
Eradicare. Eruere.

the spanish or french Pockes.

Scabies Hispanica, Gallica.
Scabies Neapolitana. Lues.
Poscæ Gallicæ, apud Eras.
Gallica lues. Pudendagra.
Morbus Gallicus.
Sacra scabies, id est, execranda.
Turpi laborare scabie, *to be sicke of the Pockes.*

¶ Marisca, alio nomine Condyloma & Ficus masculini generis morbus est seu genus vlceris fœdi. Excrescentia carnis circa anum σύκος vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur. *the pyles or hemorroids.*

Poyson, Venim.

Virus. Venenum.
Toxicum. Aconitum.
Pharmacum. φάρμακον, vtrunque significat remedium & venenum.
Socratica passio.

Medi-

Medicamentum aliquando pro veneno sumitur.
¶Venenosus. Virulentus.

to Poyson.

Veneno necare, extinguere, interficere.
Mortiferos porrigere succos.
Venenare. φαρμάττειν.
Toxica dare, apud Horat.
Venenum dare, miscere.
Pharmaco è medio sustollere.
Venenum alicui infundere.
Toxico inficere, seu veneno.
Corrumpere venenis.
Inficere pocula. Virg.
Miscere aconita, Ouid.

to Pole the head.

Capillos demere vel resecare.
Attondere aliquem per pectinē.
Caput tondere.
Caluitium capiti inducere.
Caput nouaculæ submittere.
Capillos ponere.

Polluted, vide *Defiled*.

Poore or Needie.

Pauper. Indigens. Indigus.
Inops. Egenus. Ignobilis.
Inglorius. Plebeius. Egens.

to make Poore, vide *Consume*.

the Pope, the Bishop of Rome.

Summus pōtifex. Summus pater.
Pontificum caput. Primarius sacerdos.
Papa. Latius pater.
Pōtifex maximus seu Romanus.
Maximus Romana in sede sacerdos.
Summus sacerdos.
Petrinæ gubernator nauis.
Cathedram Petri vicaria successione obtinens.
Cuius caput fulget, condecoratū est, corona triplici. Seu triplici fulget honore caput.
Qui fronte tegmina celsa gerit.
Vide Phr. Manut.

to be Pope.

Romæ pontificem agere.
Papatui præesse.
Pontificatus summi honore sublimari.
Apostolicę sedis sacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad summi pontificij fastigium, ad summum pontificatum euehi.
Summum inire sacerdotium.
Summo pontificatui, & ecclesiæ Romanæ præfici.

a Portall, a Porch.

Atriolum. Antepagmentū. Cato.
Vestibulum. Prothyra.
Porticus. πρόδομον.
Propyleum. προπύλαιον.
Proaulion. προαύλιον.

a Portar, or a keepe of a gate.

Portarius. θυρωρός.
Ianitor. Custos ostij.
Ostiarius. Atriensis.
πυλωρός. vel vt iurisconsulti scribunt Atricus, qui excubat ad atrium.
Claustrinus.
Seruus ad limina.

to Possesse, to Enioye.

Possidere. καρπεύειν.
Habere. Tenere.
Occupare. Vsurpare.
Vsum, fructum habere.
Fructum capere. καρποῦσθαι.
Frui. Vti. ἐπιτυγχάνειν. *vide Phr. Man. & sup. to Enioye.*

Possessed vvith the deuell.

Arreptitius. ἐνεργούμενος.
Dæmoniacus. Obsessus.

A dæmonio, ſpiritu maligno exagitatus. Dæmonioſus.

it is Poßible, or it May be

Fieri poteſt. Poſſibile eſt.
Licet. Vſu venit.
Defendi poteſt. ἐνδέχεται.

Poſteritie, vide *Succeſſours.*

a Poſt, a pole, a pale, a prop or ſtay.

Palus. Pertica.
Pedamen. Statumen.
Pedamentum. Fulcimentum.
Adminiculum. Suſtentamen.
Suſtentamentum. Suſtentaculũ.
¶Cauea pro maleficis & adulteris caſtigandis, ſuperpoſita poſti erecto, *a Pillorie.*
¶Vallus maſculino genere, Palus firmior & Ridica. χάραξ.
Sublica.

to leaue vnto the Poſteritie.

Tradere per manus. Sall. & Liu.
Tradere per ſucceſſionem.
Ad poſteros ſiue litteris tranſmittere. Dare per manus, aliquid veteri vſu obſeruatum aut maiorum relatu acceptum poſteris relinquere.
A maioribus tradita narratione transfundere in alios.
Diuinitus accepta, viris rurſus ſanctis ac Deo plenis enunciare, prodere.

Poſtes, or meſſengers riding poſte.

Veredarij. Equeſtres, pegaſarij curſores. Nuncij regij, quos Poſtas appellamus quaſi poſitos certis in locis Græcis dicuntur, ἀσάνδαι & ἄγγαροι.
Legati, oratores. Ambaſiati vulgo. *an Ambaſſadour.*
Embaſſadenes, apocrypharij, rerum magni momenti nuncij.
Feciales, olim dicebantur penes quos belli paciſque ferendæ ius erat, aliis caduceatores, iam nonnullis paludamentarij vocantur à paludamento veſtis genere quo vtuntur. Vulgus omnium pene nationum Heraldos ſeu Herholdos vocat, quod ſumma fidelitate ipſi exercitui vel principi in denũciatione vel pacis vel belli aliiſque iniunctis mandatis exequendis ſunt aſtricti.
an Herauld of armes.
¶ Magiſter ſeu præfectus poſtorum.
Veredariorum, *the Poſt maiſter.*
¶Obire legationes.
Legatũ agere, *to be Embaſſadour.*

an earthen Pot, or a ſtone pot.

Vas fictile. Vas ſamium.
Tuſcum vaſculum. Capruncul ũ.
Vas luteum. i. ex luto factum.
Vas terreum. πιθάκνη.
Seria ſubſtãtiuum vas fictile oblongum. apud Liuium, *a vvine pot.*
Inde Seriola diminutiuum.
Diota, *a pot vvith tvvo eares.*
Vrceus, pen. cor.
Vas saguntinum. Vas teſteum.
Vas aretinum, apud Martial.
Culullus. Fidelia.
Teſta, apud Horat. *Vide a Cup.*

a Pounde.

Libra. Pondo. Talentum.
Aſſipondium. As aſſis.
ἀσσάριον.
Mina vel mna Græcum pondus.
Dipondium, *tvvo poundes.*

Pouertie, or Neede.

Paupertas. Pauperies.
Inopia. πενία. Miſeria.

Aporia. Calamitas. Infœlicitas. Egestas. Indigentia. Inedia. Penuria. Nuditas. Ærumna. Præcontractissima penuria. Mendicitas. Tenuitas.
Acerbitas pro miseria ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouerty, or to suffer great Pouerty.

Vitam in egestate degere.
Vitam viuere duram.
Paupertate & ægritudine tabefieri.
Inedia, defectu laborare.
Miseria, penuria premi.
In egestate vitam ducere.
Miserè viuere. Sustinere ærũnã.
Pauperem vitam degere.
Ærumnis fatigari, sollicitari perpetuis. Ærumniam exigere Plaut. pro pati.
Aporiari, apud diuum Paulum.
Summa rerum inopia premi.
Plurimis angi calamitatibus.
Miseram nimis vitam terere.
In summa rerum inopia degere.
Ad rastros redire, *driuen to pouertie. Vide in Phr. Man. Poore man. &c.*

a Povvche, vide *Bagge.*

Povver, vide *Might.*

it lyeth in your Povver, it is in your Hand.

Tibi integrum est, πρός σε ἐςί.
Tibi in manu est.
Tibi liberum est, solutum est.
In tuo luco & fano est situm, apud Plautum.
In manu est tua, in potestate.
In tuis genibus situm est.
Est in arbitrio tuo.
In promptu est tibi.
In te situm est. ἐπ' ἐςὶ σοι.
Est penes te. ἐπί σοι πρόσεςι.
In tua voluntate est.
In tuo nutu, iudicio.

it is in my Povver.

Mihi liberũ est. Possum. In arbitrio meo cõstitutũ. Mihi licet.

vvith all my Povver, as much as Lieth in me.

Pro virium mearum portiũcula.
Pro virili portione.
Secundũ mensum viriũ mearũ.
Pro viribus meis.
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili.
Quantum vires patiuntur.
Pro virili mea parte.
Pro virili mea. τὸ κατ' ἐμέ.
Quod potero, enitar.
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to Povvre in, to Fill drincke or vvine.

Vinũ, potũ fundere, infundere.
Potum ministrare.
Rorantia largius ministrare pocula.
A cyathis esse. Ad cyathum stare.
οἰνοχόειν, pro quo vulgus inepte propinare dicit. Est enim propino προπίνω dictio Græca significans præbibere.

to Praye, to Intreate, to Desire, to Demaund.

Rogare. Rogitare. Precari.
Orare. Deprecari. Postulare.
Obsecrare. Fundere preces.
Oratum & rogatum habere.
Intercedere. Interpellare.

Implorare. Desiderare. Petere.
¶ Obtestari. Quæso.
Precibus sollicitare, pulsare.
Impensè rogare. ἐκλιπαρεῖν.
Per sacra amicitiæ rogare.
Precibus frequẽtare, deposcere.
Poscere, flagitare, & efflagitare plusquàm rogare. *to Craue.*
Indefessis precibus poscere.
Supplicare, ἱκετεύειν. *to Beseech humbly.*
¶ Vocare in vota.
Inuocare, votis lacessere, *to call vpon.*
¶ Interprecari, Intercedere, Interuenire, Rogando quasi impetrare, *to Pray for some bodie.*
Meditationẽ agere. *vide Ph. Ma.*

Prayers.

Preces. Precationes.
Orationes. Supplicationes.
προσευχαὶ. Rogationes.
Litaniæ. Supplicia. Vota.

to Praise, to Commende, to Extoll.

Laudare. Magnificare.
Extollere. ἐπικλέειν.
Honoribus accumulare.
Meris efferre præconiis.
Canere, apud poëtas.
Canere plenis buccis.
Tonare laudes alicuius.
Decantare. Cantare.
Præconem agere.
Creta notare. Exaltare.
Palmam præbere.
Immodicè laudare.
In cœlum ferre, subuehere laudibus, *to Magnifie.*
Alicuius egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare.
Per se satis laudato & vendibili hederam suspendere.
Famæ præconio celebrare.
Celebrem facere, reddere.
Illustrare aliquem.
Illustrem reddere.
Crepare cum accusatiuo.
Vineta crepat mera, Horat.
Dilaudare librum, pro valde laudare.
Propagare laudem alicuius ad sempiternam memoriam.
Prosequi stylo, scriptis commẽdare.
Laudibus ornare, extimulare.
Comprobare. Approbare.
Deum facere. Ebuccinari.
Agere laudes, etiam est laudare.
Commendatum reddere.
Celebrare. ἐπιφημίζειν.
Laudibus prosequi, tollere.
Sermonibus, Laudibus euehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare. Elaudare.
Laudibus in cœlum tollere, extollere, vehere.
Commendare. Probare.
Cumulare laudibus aliquẽ. Plin.
Ferre nomen in astra, ferre ad æthera, astra, cœlum, omnia apud Virg. pro supra modũ laudare, summa laude prosequi.
Vtroque pollice laudare.
Prædicare. ἀναγορεύειν.
Deprædicare laudes alicuius.
Buccinari. ἀνὰ στόμα ἔχειν.
Agere encomiastẽ. ἐγκωμιάζειν.
Et aliquando quemadmodum Bene audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur. ita Græci εὖ ἀκούειν dicũt. *vide Phr. Man.*

to Praise, to Magnifie, to Extoll him selfe.

Se ferre laudibus.
ἑαυτὸν αὐλεῖν.
Semet canere. Se iactare.
Laudare seipsum.
ἑαυτὸν ἐπαινεῖν.

Se

Se alicui venditare.
Sui tibicinem esse, agere.
Seipsum commendare.

Praise, Honour, Glory.

Gloria. δόξα. Fama.
Decus. φημή. Laus.
Pæan pro quacunque laude.
Præconium. Honor.
Titulus. Existimatio.
Splendor. Nomen.
Opinio celebris. *vide Honour. & Phr. Manut.*

to get Praise or Renovvme, vide *Honour.*

a Pratler, a Babler, a Trifling Iester.

Dicax. Dicaculus. Nugo.
Nugator. Congerro.
Confabulo. Rabula. *vide Babler.*

to Preache.

Concionari.
Sacri verbi semina diffundere.
Concionem habere.
Disseminare, seminare, edere verbum Dei.
Sacro de pulpito docere populū.
Agere ad populum.
Agere ecclesiasten.
Facere verba ad populum.
E suggesto denunciare.

a Preacher, a Minister.

Spiritale semen verbi Dei disseminans. Concionator.
Præco verbi diuini.
Ecclesiastes. ἐκκλησιαστής.
A sacris concionibus.
Declamatoris, cōcionatoris munus obiens apud populum.
Ecclesiastæ fungens munere.
Publicum concionatorē agens.
Sincerus Euangelij præco.
Idoneus verbi diuini dispēsator.

a Preface, vide *Prologue.*

to Preferre, vide Phr. Man. & infra, *to Promote.*

a Prelate, vide *Bishop.*

in the Presence, or before the Face.

A fronte. ἔμπροσθεν.
Coram cum ablatiuo.
Ante oculos. Ante conspectum.
In conspectu. ἐνώπιον cum genitiuo. ἀπέναντι.
Ante pedes. In oculis.
Ob oculos, id est, ante.
Præter oculos Lælij apud Ciceronem, id est ante.
Sub oculis.
In præsentia.
Aliquo præsente, vidente, cernente, *vide Before the dore.*

Presentes, vide *Giftes.*

to Preserue, vide *to Defende.*

Presumption, vide *Pride.*

under Pretence, shevve, or colour.

Specie, apud Cic. Sub specie.
Sub vmbra. Per speciem.
πρόσχημα. Sub figura.
Sub imagine. Sub pallio.
Sub facie. Sub prætextu.
Sub titulo. Sub obtentu.
Quæsito prætextu, colore, προφάσεως ἕνεκα.
Specie veri, falsi nomine.
Prætextu honestatis.
Sub similitudine, typo, schemate, inuolucro, nomine.

vnder Pretence of mankind, like a man, or in likenesse of a man.

Humano in schemate.
Nube sub humana.
Mortales inter agens.
Forma hominis adsumpta.
Sub velamēto personæ humanæ,

to Preuent, to Come before.

Anticipare. Antecapere.
Sallust. Noctem quę instabat antecapere, ne quid spacio nouaretur.
Præuertere. Anteuertere.
Anteuortere, apud Comicos.
Præuenire. φθάνειν.
Anteuenire. προφθάνειν.
Occurrere. Præoccupare.
Præoccupare vias. Cæsar.
Concilio discutere periculum.
Cic. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam.
Anteuenire consilium. Sallust.
Consilium & insidias eorum anteuenire.
¶ Opprimere. καταλαμβάνειν. *to come vpon one ere he bevvare.* Terent. Pater imprudentem opprimit. Deprehendere.
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Liuium.

to Pricke, vide *to Foyne.*

to Pricke forth, vide *to Stirre vp.*

to Pricke out or take out.

Eximere. Eruere.
Effodere. Extrahere. *vide to Pluck out.*

Pride, Arrogancie, Presumption.

Fastus. φρόνημα.
Superbia. Ambitio.
Ostentatio plusquam theatrica.
Supercilium. Elatio. Spiritus.
Cæterorũ cõtemptus, despectus.
Inflatio. Tumor.
¶ Spiritu regio, *vvith a stomacke.*
Magno & elato animo.
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia. *Provvdly.*
Ambitiosè.
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Priest, a Minister.

Sacerdos. ἱερεὺς.
Sacerdotij charactere insignis.
Officium sacerdotis agens.
Presbyter Græcis dicitur.
πρεσβύτερος, id est senior, à πρέσβυς, id est, senex.
Ad rem diuinam faciendam cõsecratus.
Sacro chrismate litus.
Mystes, μύστης, vel mysta Christi. & Symmistes.
Flamen masculini generis.
Sacris initiatus. Hierodulus.
Sacrificus, & per diminutionem & contemptum Sacrificulus Græcis ἱεροποιός.
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica.
Phæcasiatus, apud Senecam.

to make a Priest, or Minister, to geue holy orders.

Sacris imbuere. Consecrare.
Initiari deponent.
¶ Ad sacerdotalis muneris functionem admittere.
Initiari Deo, ministeriis diuinis.
In sacerdotũ numerũ assumere.
¶ Sanctis fungi ministeriis.
Liturgica sacra per dignitatem facere, *to be a Priest.*
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur.
Vngi, inungi Chrysti mistes.

the Principall of a Colledge, vide *a Scholemaister.*

Principally, vide *Especiallie.*

Princely, Honorably.

Magnificum.
Amplum. Splendidum.

Regium. Regale.
Augustum. Maiestatis plenum.
Basilicum. βασιλικόν.
Vnde Basilica nux.
Pomposum. Attalicum ab Attalo rege, hinc toga Attalica.
Altus Apollo. Virg. i. magnus.
Excelsum. Gloriosum.
Ingenti crista, corona dignum.
vide Excellently.

to Printe.

Cudere. τυπῦν. ἐκτυπῦν.
Excudere formis æneis.
τυπογράφειν. χαλκογράφειν.
Typis tradere. Imprimere.
Typis excusum orbi tradere.
Typis euulgare. Prelo subducere.
Typis stãneis ꝓpagare, excudere.
Typis in multa exemplaria transcribere.
Prelo literario excudi facere.

a Printer.

Excusor. Typographus.
Impressor. ἐκτυπώτης.
Chalcographus. χαλκογράφος.
Bibliographus.

a Prisoner, or Imprisoned.

Captus Captiuus. αἰχμάλωτος.
Constrictus. Alligatus.
In vincula cõiect⁹ vel in carcerẽ.
Clausus, apud Vlpia.
Custodia apud Suet. & Iurisconsultos. φυλακή. Reclusus.
Catenatus. Vinctus. δεδεμένος.
Custodiæ mancipatus.
Detentus in vinculis.
Retrusus in squalentẽ carcerem.
Cõpedibus oneratus, obstrictus.
Patiens pedicas, carceres.

a Prison, a Gaile.

Custodia. φυλακή, Carcer.
Ergastulum. Vincula. Compedes
Neruus. Lacus in sacris.
Lautomia vel Latomia.
Nerui. Carasia. Vincula.
Desmeterium.

to put in Prison.

In vincula, in carcerem quempiam coniicere.
Compingere in carcerem, locũ angustum. Ferro onerare.
Tradere, committere custodiæ.
Tradere in custodiam.
Cogere in vincula vel in compedes.
Tradere in custodiis. Sallust.
Innectere seu impingere cõpedes.
εἰς φυλακὴν βάλλειν.
Condere in carcerem. Cic.
Carceris ergastulo recludere.
Coniicere in neruum.
Terent. In neruum potius ibit.
Carcerali squalori affligere.
Condere in puteum, neruum, lapicidinas compeditum. Plaut.
Tradere, dedere in pistrinum, familiares Plauto locutiones.
Abripere, corripere in neruum, cruciatum.
Mancipare carceri.
Contrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem. εἴργειν.
Pædore atque squalore carcerali duriter afflictare, macerare.
Atro claudere, recludere carcere
Dare in caueam. Plaut. in capt.
Dare in custodiam. Cic.
Ferreis stringere catenarum vinculis.
Claustris penalibus continere.
Coniicere in lautumias, in equuleum.
Arcere vinculis. Custodia. Cic.
Carceris squaloribus premere.
Vinculis arctè stringere captum.
Ligno pedes stringere, constringere, apud Hieronymum.
τοὺς πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν. Actuum 16.
Ligno plantas inserere diuaricatis cruribus. Pruden.

In cippum mittere. *to Put in stockes.*
Ligno firmare pedes. Chrysost.
Dura compede crura ligare.
Haberi in liberis custodiis.
Data fide, certo aliquo loco qui præscribitur, non exire apud Sallust. in Catil.

Priuely, Secretly, Apart.

Seorsùm. κατ' ἰδίαν. Secreto.
Priuatim. Semotis turbis.

a Priuie, a Draught, a Iakes.

Forica media corr. in publico.
Cloaca med. prod. ὀχετός.
Colluuiarium. Cæsale.
Secessus. ἀφοδευτήριον.
Latrina quasi lauatrina, Græcè ἀπόπατος. ἐυμαρέν.
Schaphium, lasanum, *a close stoole. a priuie seate.*
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶Stercoris cloacas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, repurgator latrinarius.

a Priuilege, vide *Bull.*

a Proclamation, vide *Commaundement.*

Proceede in Gods name, vide *VVell then.*

a Proctour or Attorney.

Procurator. Aduocatus.
Patronus. Defensor.
Orator. Tutor. *vide Attorney.*

Prodigality.

Prodigalitas. Effusio.
Profusio. Luxus.
Sumptuum profluuium. *vide Phr. Manut.*

Prodigall, vide *Spende all.*

Profite, Vtility, Commodity.

Emolumentum. Compendium.
Commodum. Vsus. Vtilitas.
Fructus. Commoditas.
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Messis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, sicut res rem, &c.
Luctum. Lucellum.
Adiumentum, apud Cic. *Vide Phr. Man.*

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum. Fructuosum.
Quæstuosum. Operæpretium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In commune cunctis expediens.
Vtile. Ex vsu futurum.
Frugiferum.
Expediens. Conducibile.
Precium operæ, Bud.
Precium operæ haud defuturum putaui. *vide Phr. Man.*

to be Profitable, to Helpe, to Profite, to be good for.

Conferre. Valere.
Facere. Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti, commoditatis adferre. adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiurare. Proficere.
Expedire, impersonale, & personale apud Ciceronem.
Conducere. Prodesse.
Commodare. Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuosum, frugiferum esse. Ex vsu esse.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse.

In

In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: vel è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodúmque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse apud Cic. Philipp. 2.
Interest omnium, id est, vtile est omnibus Et Cic. ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est, prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum est.
Expedit. Interest.

it shall be for your Profite.

Ex vsu tuo futurum est.
E re tua erit. Erit in rem tuam, in vtilitatem. In commodum.
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his ovvne Profite.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum. Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere. ἑαυτῷ ψάλλειν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo lucróue studere.
Intus canere.
Priuato studere commodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere.
Hinc parœmiæ prouerbiales.
Astutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio propior est.
Genu sura propius.

Vide Phr. Man.

a Progenie, or Kinred.

Generatio. Genimen.
Radix. Genealogia. *Vide Stocke.*

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio. Prologus.
Procemium. προοίμιον.
Præludium. Anteloquium.
Prolegomena. Præfaciuncula.
Epistola præambula.
Prologium. προλόγιον. quasi proloquium.

to make a Prologue or Preface.

Præfari. Prologui.
Præfationem dicere.
προοιμιάζεσθαι. Procemiari.
ἀναβάλλεσθαι. προλογίζειν.
Præludium facere.
Procemium facere.
Proludere. Prologo vti.

to Prolong, vide *Deferre*, & Phr. Manut.

Prolongacion, Deferring, or Lingering.

Prolongatio. Prolixitas.
Profusitas. Protelatio. Cunctatio.

to Promise, to giue his vvord.

Promittere. Polliceri.
Recipere cum datiuo.
Dare fidem.
Spondere. ὑπισχνεῖσθαι.
Confirmare.

to keepe Promise, or to stand to his Promise or vvord.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere.
ἀναδέχεσθαι.
Sãctè præstare quod promiseris, datam fidem.
Promissis stare.
Conficere, i. efficere promissum.

In cippum mittere. *to Put in stockes.*
Ligno firmare pedes. Chrysost.
Dura compede crura ligare.
Haberi in liberis custodiis.
Data fide, certo aliquo loco qui præscribitur, non exire apud Sallust. in Catil.

Priuely, Secretly, Apart.

Seorsùm. κατ' ἰδίαν. Secreto.
Priuatim. Semotis turbis.

a Priuie, a Draught, a Iakes.

Forica media corr. in publico.
Cloaca med. prod. ὀχετός.
Colluuiarium. Cæsale.
Secessus. ἀφοδευτήριον.
Latrina quasi lauatrina, Græcè ἀπόπατος. εὐμαρέν.
Schaphium, lasanum, *a close stoole. a priuie seate.*
Trulla pro eodem, apud Mart.
¶ Stercoris cloacas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, repurgator latrinarius.

a Priuilege, vide *Bull.*

a Proclamation, vide *Commaundement.*

Proceede in Gods name, vide *VVell then.*

a Proctour or Attorney.

Procurator. Aduocatus.
Patronus. Defensor.
Orator. Tutor. *vide Attorney.*

Prodigality.

Prodigalitas. Effusio.
Profusio. Luxus.
Sumptuum profluuium. *vide Phr. Manut.*

Prodigall, vide *Spende all.*

Profite, Vtility, Commodity.

Emolumentum. Compendium.
Commodum. Vsus. Vtilitas.
Fructus. Commoditas.
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Messis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, sicut res rem, &c.
Lucrum. Lucellum.
Adiumentum, apud Cic. *Vide Phr. Man.*

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum. Fructuosum.
Quæstuosum. Operæpretium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In commune cunctis expediens.
Vtile. Ex vsu futurum.
Frugiferum.
Expediens. Conducibile.
Precium operæ, Bud.
Precium operæ haud defuturum putaui. *vide Phr. Man.*

to be Profitable, to Helpe, to Profite, to be good for.

Conferre. Valere.
Facere. Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti, commoditatis adferre. adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiurare. Proficere.
Expedire, impersonale, & personale apud Ciceronem.
Conducere. Prodesse.
Commodare. Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuosum, frugiferum esse. Ex vsu esse.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse.

In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: vel è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodúmque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse apud Cic. Philipp. 2.
Interest omnium, id est, vtile est omnibus Et Cic. ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est, prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum est.
Expedit. Interest.

it shall be for your Profite.

Ex vsu tuo futurum est.
E re tua erit. Erit in rem tuam, in vtilitatem. In commodum.
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his ovvne Profite.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum. Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere. ἑαυτῷ ψάλλειν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo lucróue studere.
Intus canere.
Priuato studere commodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere.
Hinc parœmiæ prouerbiales.
Astutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio propior est.
Genu sura propius.

Vide Phr. Man.

a Progenie, or Kinred.

Generatio. Genimen.
Radix. Genealogia. *Vide Stocke.*

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio. Prologus.
Procemium. προοίμιον.
Præludium. Anteloquium.
Prolegomena. Præfaciuncula.
Epistola præambula.
Prologium. προλόγιον. quasi proloquium.

to make a Prologue or Preface.

Præfari. Proloqui.
Præfationem dicere.
προοιμιάζεσθαι. Procœmiari.
ἀναβάλλεσθαι. προλογίζειν.
Præludium facere.
Procemium facere.
Proludere. Prologo vti.

to Prolong, vide *Deferre*, & Phr. Manut.

Prolongacion, Deferring, or Lingering.

Prolongatio. Prolixitas.
Profusitas. Protelatio. Cunctatio.

to Promise, to giue his vvord.

Promittere. Polliceri.
Recipere cum datiuo.
Dare fidem.
Spondere. ὑπισχνεῖσθαι.
Confirmare.

to keepe Promise, or to stand to his Promise or vvord.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere.
ἀναδέχεσθαι.
Sãctè præstare quod promiseris, datam fidem.
Promissis stare.
Conficere, i. efficere promissum.

Fidem effectus astruet, exitus prodet.
Implere dictorum fidem.
Facere promissum vel implere.
Promissis manere, apud Virg.
Præstare, quæ pollicitus es.
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare.
Satis facere promisso.
Sacramentum custodire, & votũ implere quod spopõderis, Am.
Seruare alicui fidem.
Promissis parere.
Promissum tenere.
Reluere fidem.
Promissa patrare, reddere, persoluere. Liberare fidem.
Stare promissis.
Voto se liberare.
Firmare promissa factis.
Exhibere rem promissam.
Amici fidem liberare.
Dicta ac facta præstare.
Præstare. Persistere.
διαμένειν. Manere dictis. Virg.
Stare conuentis, conditionibus, pacto, verbis promissis.
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem.
Manere, permanere in proposito susceptóque consilio, in sententia sua.
Seruare pacta. ἐυσυνθετεῖν.
Permanere. Perdurare.
Consistere. Perseuerare.
Constare. Non cedere.
Sibi constare. Stare in sententia.
Manere verbis suis.
ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις.
Sui manet similis, apud Suet.
Nihil de sententia priore mutare. *Vide Phr. Man.*

to breake Promise, to goe from his vvord.

Fidem fallere, mutare, frangere, non seruare, nõ præstare quod promiseris.
Fidem rumpere, soluere.
καταλύειν πίστιν.
Fallere dextram. Virg.
Promissis minimè stare.
Fidem non seruare.
Fidem gallico more prostituere.
Fidem Gallorum more ad omnẽ fortunam pro arbitrio interuertere, plærunque enim fit vt eorum facta cum dictis videamus discrepare.
Promissionis rationes perturbare
Fidẽ consumere. *Vide to Breake.*

to Promise by his faith and trueth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ἐγγυᾶν.
Sanctè promittere.
Iurisiurandi sacramẽto polliceri
Fidẽ firmare dextra, iuramento.
Condicere, apud Suet. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terẽt *to stand to it, to take vpon him.*
Se præstiturum promittere.
ἀναδέχεσθαι. τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ δέχεσθαι.

Promises, couenaũts, agremẽts.

Sponsiones. Promissa.
Fides. Receptum.
Pollicita. Pollicitationes.
ἐπαγγελλίαι. Promissiones.
ὑποσχέσεις.
Stipulationes, vocabulum iurisconsultis vsitatissimum.
Pacta. Conuentiones.
Pactiones. Vota.
Fœdera. Iusiuranda.
Iuramenta. *Vide Phrases Manutij.*

to Promote, to Aduaunce, to Preferre.

Locare aliquem in gradu amplis-

plissimo dignitatis.
Ad amplissimos honores perducere.
Promouere ad amplissimas procurationes.
Obscuram familiam è tenebris in lucem euocare.
Largis honoribus ornare.
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum prouehere.
Ad summum rerum apicem euehere, efferre, exaltare.
Illustrare alicuius nomen, vel aliquem scriptis, aut literis posteritati commendare.
Promouere gradu, honore.
Illustrem reddere.
Eximere numero.

to be Promoted, Preferred, or Aduaunced.

Ad summum imperium per omnes honorum gradus efferri.
Altius in authoritatem conscẽdere.
Ad pinguiorẽ fortunã prouehi.

Prone, vide *Inclined.*

to Pronounce, to Vtter, to Speake out.

Eloqui. Effari. Promere.
Exprimere. ἐκφράζειν.
ἐκφωνεῖν. Pronunciare.
Enunciare. Oratione promere.
Proferre. Rumpere vocem.
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationẽ promere. Expedire, vt paucis expedi.
Verbis, oratione consequi.
Euomere & expuere metaphoricè, quod dolor mentis non sinit reticere, dicere.
Effundere, Cic. Omnémque suũ vinolentum furorem in me effundere.

to Proue or Assay by all meanes.

In omnia se vertere.
Nihil relinquere intentatum, intactum.
Rem vniuersam periclitari.
Omnem mouere lapidem.
πάντα λίθον κινεῖν.
Omnem rudentem mouere.
Omnẽ iacere aleã. *Vide Attempt.*

I vvill Proue my doing, vide Phr. Manutij.

to Proue, or to take a Say, vide *to Tast.*

Proper, vide *Apt.*

to Proppe, to Stay, to Vnderset, to make Sure.

Statuminare. Palare. Fulcire.
Statuminibus, sepibus firmare.
Ruinæ manum supponere.
Humeris suppositis fulcire.
Labentem, pene collapsam domum reparare, erigere, fulcire.
Succollare, apud Suet. *to set the necke vnder.*

a Proppe or Stay.

Fulcrum. Sustentaculum.
Tibicen. Columna. *Vide Piller.*

to Prophesie.

Canere. Diuinare.
Præsagire. Vaticinari.
Augurari. Ariolari.
Prophetare. Profari.
Prædicere. *Vide to Gesse.*

a Prophesie.

Vaticinium. Oraculum.
Præsagium. Augurium.
Fatum. Arcanum.
Sortes faticinæ. Tripodes.
Cortina. Prophetia.

a Prose oration or writing.
Prosa, quasi profusa.
Verba soluta. Cic.
Isocrates verbis solutis numeros prius adiunxit.
Prosaica oratio. πεζὸς λόγος.
Oratio soluta, modis solutis,
Pedestre dicendi genus.
Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges.
Oratio pedestris, sic enim vocāt πεζὸν λόγον, id est, peditem, pedestrem non à pedibus metricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissūmque comparatione carminis: sicuti Poeticæ disciplinam Græci ἔποχον vocant, quasi equo vectam & subli-miorem, ex poesi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio.
Pede soluto scribere.
πεζογράφειν. i. prosam scribere.

Prosperitie hath many friēdes. Aduersitie none, vide Phr. Ma.

Prosperously, vide *Luckely.*

to Prostrate, to fall downe at ones knee or foote.
Procidere, accidere ad genua, Terent.
In genua humillimè adpronari.
προσπίπτειν.
Pedibus aduolui, prouolui.
Procidere.
In faciem procidere.
Mittere, abiicere se ad pedes alicuius. Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere.
σεαυτὸν καταβάλλειν.

a Prouerbe, vide *Common & Rumor.*

a Prouince, a Region, a circuit.
Prouincia. ἐπαρχία.
Regio. χώρα. Tractus pro regione, apud Cic.
Ora. ἀκτή. sed ferè semper regio littoralis ita dicitur.
Plaga, tractus, clima ad cœlum referuntur.

to Prouoke to wrath, vide *to Egge, to make Angry.*

a Prouocation, a stirring or mouing.
Prouocatio. Incitatio.
Irritatio. Irritamen.
Irritamentum. Incitabulum.
Incentiuum. Instigatio. Illecebra.

Proude. Arrogant, Glorious.
Elatus. Fastidiosus.
Superciliosus. Superbus.
Inflatus. Fastu turgens.
Ambitiosus. Gloriosus.
Gloriæ cupidus. Arrogans.
Auidus laudis. Magniloquus.
Sibi nimium placens.
Proteruus.
Fastuosus. ὑπερήφανος.
Omnes præ se contemnens, despiciens.
Flagrans ambitione, homo ventosissimus.
Omnibus se anteponens, præferens.
Turgidus. Timidus.
Arrogantiusculus. Gloriosulus.
Xerxes. Erostratus.
Tarquinius. Maximus.
Narcissus. Ardelio.
In armis accisans, prouerb.
Immodestus.
Arrogantiæ non ferendæ.
Arroganter nihil non sibi vendicans.
Elato contumacis animi spiritu.
Impotenti opinionis suę persuasione sublatus. Insolens.

Sui tibicen. Præco. Buccinator.
In efferendis propriis laudibus, quemuis Thrasonẽ, quemuis Pyrgopolinicem superãs, Eras.
Populari aura erectus, cœlum se scalpere putans.
Paui in morem, ad adulantium voces sese dilatans.
Phaniæ ianua prouer.
φανίε θύρα. *vide Phra. Manutij.*

to be Proude, or Arrogant.

Efferre caput, animos.
Efferri animo. Mirari se.
Habere animos sublimes. Ouid.
Immani turgere philautia.
Vanis extolli spebus, egregiis maiorum factis.
Omnes præ se contemnere.
Circumspicere se magnificè.
Corrugare, obducere, contrahere frontem.
Pennas, cornua, cristas tollere.
Inflare buccas.
Ingredi Iunonium.
Magnificè incedere.
Fastuosius ingredi. Cũ fastu ire.
Inferre se basilicè. Plaut.
Caudam iactare popello.
σιβαρίζειν διὰ πλατείας.
Caudam trahere.
Vertice supra cœlos sese ferre.
Nimium sibi placere. *To set to much by himselfe.*
Digito cœlum attingere, pro animo efferuescere.
Animos tollere.
Tumere.
Efferri superbia, fastigio & contumacia.
Efferre sese. Intumescere.
Inflari. Insolescere.
Fastu turgere. Ampullari.
Insolentius efferri.
Attollere, contrahere superciliũ.
Erigere cristas, supercilia.
γαυριᾶν. ὀφρυέσθαι.
Insolenter tumere. Superbire.
Extolli. μεγαλοφρονεῖν.
Tollere supercilium. ἐξοφρυέσθαι.
Sumere spiritus. *to become Proude.*

to Publish, to set abroade.

Publicare. Diuulgare.
Euulgare. Ædere.
Ædere in lucem.
ἐκδιδόναι. Pandere secreta.
Emittere. Expromere.
Foras dare. Propalam offerre.
Exhibere. Efferre.
Ex vmbra in solem educere.
In publicum extrudere, diffundere.
Serere in plebem.
In lucem, in publicum dare.
In publicum proferre, emittere.
Hominum iudiciis exponere.
In medium proferre.
εἰς μέσον ἄγειν.
Dare in conspectum, in manus hominum, in vulgus.
Subdium rapere. Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, *Vide to Bevvray.*
Arcanum enunciare, detegere.
Proferre in lucem, in apertum, in apricum. Horat. Quicquid sub sole est, in apricum proferet ætas.
Mittere in conspectum, ora.
Coram adducere. *to Bring forth.*
Occultum, arcanum prodere, manifestare. ἐκφαίνειν.
Promulgare. Differre.
Prædicare.
Spargere.
Palam ferre, vel facere.
In lucem proferre.

a Pudding, a Savvsege.

Farcimen. ἀλλᾶς.
Botulus. Botellus.
Lucanica.

Hila, ἐγκόιλιον. vnde diminutiuum hilla apud Horat.
Apexabo, fartum ex sanguine. *a blacke pudding.*
Tomaculũ vel tomaclũ, & Tomacina, ex iecore fit porcino minutatim conciso. κόμμα.
Farcimina pensilia.
Faliscus.
Issitium aliis dicitur Isitium.

a Pulpit.

Suggestũ & Suggestus pro eod. ἀνάβαθρον.
Analogium, vel vt nonnulli scribunt λογεῖον.
Cathedra concionatoria.
Gradus ligneus, in Esdra. βῆμα.
Concio quoque Latinis locum significat, vnde habetur cõcio, hoc est scenam vel suggestum, vnde dicimus in concionem ascendere, Cic. ad Attic. 4.
Pulpitũ, Auditoriũ vulgo dicitur. ἀκροατήριον.
Ambõ onis barbarũ in hac significatione à plerisq; cẽsetur, ἄμβων tamen Græcis locũ æditum significat. Rostra orum Plin.

to Punish, to Torment, to Vexe, to Chastice, to Correct.

Torquere. Punire. Adfligere.
Adflictare. κολάζειν. βασανίζειν.
Cruciare. Ædere cruciatum.
Pœnam vel pœnas de aliquo sumere.
Exemplum in aliquem ædere.
Per quæstionem extorquere, explorare veritatem. *to Racke.*
Habere quæstionem de aliquo adhibitis tormentis.
Seuerè facinus alicuius accipere, est acre sumere supplicium.
Animaduertere cum accusatiuo constructum intercedẽte præpositione in.
Quærere in aliquem.
Irrogare pœnam.
Sumere, exigere supplicium ab aliquo.
Exercere pœnis.
Exercere pœnas in aliquẽ, Virg.
Pœna adficere.
Accipere cruciatu aliquem pro malefactis, fascibus cedere.
Excarnificare. Plectere.
Mulctare. Ferire. Angere.
Macerare. Emacerare.
Coercere. Corrigere.
Castigare. Emendare.
Discrutiare. Distorquere.
Cruciamenta exercere.
Cruciatũ admouere, vel tormẽta
Pœnam infligere.
Cruciatu afficere, vel conficere.
Quęstionem exercere in sicarios Cic. Exquirere.
Quæstione exprimere.
Inquirere vitam alicuius.
Vindicare. Vlcisci.

a Punishment or Correction.

Supplicium. Tortura.
Tormentum. Adflictio.
Cruciamen. Cruciatus.
Pœna. Punitio.
Quæstio. Animaduersio.
Mulcta pro pœna pecuniaria.
Castigatio. Vltio. Vindicta.

to be Punished, or to suffer Punishment, to abide chasticement or correction.

Pœnas dare. δίκην δοῦναι.
Pendere pœnam. Dedere pœnas.
Veterum malorum supplicia expendere. i. soluere.
Explere pœnas. Dependere.
Luere. Carnificari. Soluere.
Reddere. Persoluere. Exolere.
Cruciari. Pœnas luere.
κολάζεσθαι. Adflictari.
Adfligi. Plecti. Puniri.

Sub-

Subiicere quæstioni.
Suscipere pœnā scelere dignam.
Persoluere pœnas graues iustásq;
Cruciatus perferre.
Supplicium dare,haurire,subire.
Affici,exerceri cruciatibus, pœnis,plagis,suppliciis, tormētis.
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere.
Dare in cruciatum, in quæstionē
Condemned to the Racke.
Dare in pistrinum.
Damnare in metallum, in opus perdifficile. *Vide Phr.Man.*

Purblind,vid.*to See but a litle.*

Pure, vide *Chast*, *Cleane*, *and Vpright.*

Puritie of life, vide *Chastity.*

to Purge,to Excuse,or to Cleare him selfe.

Purgare,expurgare se,lauare, *To vvash.*
Excusare lapsum.
Expedire se crimine,à culpa.
Vti prætextu patrociniόque imprudentiæ.
Ignorantiam causari.
Inscitiam obtendere.
Excusationem imprudētiæ prætexere,adducere.
Excusationis velum obtendere.
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris.
Verborū ambagibus obuoluere.
Aliquid in causam ducere.
Excusationis vmbram obtēdere, obiicere,apponere,obducere.
Culpam deprecari & excusare.
Agere ambages,apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbrare,apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre.
Depellere criminationes oblatas à se.
Adscribere ætati,imprudentiæ.
Coniicere culpam rei in multitudinem.
Fucatius criminis causam amoliri.
Soluere verbis,apud Terent.
Multis fucis rem phalerare.
Subleuare aliquem.
Culpa liberare.
Culpam dimouere.
Ex culpa eximere.
Excusare. προφασίζειν.
Prætexere quippiam per fucum colorémque excusationis.
Allegare. Causari.
Prætendere. προτείνεσθαι.
Obuelare,prætextum facere.
Prætenderè,obtendere colorē.
Prætextum, colorem, velamentum quærere.
Adferre in purgationem, excusationem.
ἀπολογίσασθαι.
¶ Accipere, admittere excusationem,expurgationem.
Causam accipere.
Excusatum habere.

Purgation,vide *Excuse.*

Purple.

Purpura. Ostrum.
Murex. πορφύρα.
Conchylium,vel conchyle.
Coccus vel coccum.
Blatta. Pelagia.

Purple,or Violet colour.

Color purpureus. ὄστρεον.
Molochinus. Blatteus.
Cocceus. Coccineus.
Tinctura,Sardonica,Sarrana.
βάμμα σαρδονικόν.
Color tyrius.Muricinus.
Ostrinus color.
Pelagium.

a Purple garment.
Vestis purpurea. Purpura.
Ostrina vestis. Tyria.
Murice tincta. Sarrana.
Coccina, Conchyliata vestis.
Porphyracea, purpurata.
Porphyris, *A Scarlet garment.*
Murice ebria, saturata.
Vestis coccinea in Euangelio.
Et coccinea, intelligitur enim vestis.
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea purpurea.
¶ Molachinarius.
Purpurarius, *A Scarlet or purple dyer.*

a Purpose or Intent.
Institutum. Inceptum.
Propositum. Conatus.
Voluntas. Expectatio.
Animus.

nothing to the Purpose, Vnlike, cleane from the matter.
Alienum à re proposita ab instituto sermone, à proposito.
Nihil ad rem.
Nihil ad versum.
οὐδὲν πρὸς ἔπος.
Extra callem.
Nihil ad Bacchum.
De curru delapsus.
ἐξημαξωμένος: hodierna quoque die vulgo vsurpatum.
Oblitus propositi.
Alio se transferens,

of a set Purpose, vide *VVilfully.*
to go from his Purpose, vide *to Digresse.*

to returne to his Purpose againe.
Redire, reuerti, recurrere ad institutum.
Flectere verba, orationē ad propositum.
Institutum repetere.
Primarium thema prosequi, repetere.
Ad rem redire.
Reuerti ad ea unde quis digressus sit.
¶ Vt ad id quod instituerā, prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio.
Vt ad id quod institueram reuertar.
Satis digressi, reuertamur ad propositum.
Redeat vnde aberrauit oratio. Cic.
Vt institutæ orationis exitum aliquando expediam.
Sed eo iam se oratio nostra referat vnde digressa est.
Vides quo me digressio impulerit vela retraham, & ad apostoli verba reuertar.
Vt ad institutū reuertar sermonē.
Ad eum de quo nobis institutæ est oratio redeamus.
Ad te N. nostra redeat oratio.
Ad eos accingar.
Nunc ad institutum recurro.
Paululum digressus ad institutum reuertar.
Remigrare nunc ad argumentum volo.

to Purpose, vide *Determine.*

a Purse, a Bagge.
Pera. Perula. Ascopera. *Vide Bagge.*

a Purse maker.
Locularius. Crumenarius,
Marsupiarius. βαλαντιοποιός.

to Put avvay, or to Sende avvay.
Amandare. Ablegare.
Et per metaphoram.
Extrudere. Amoliri.
Submouere. Amouere.
Exturbare. Expellere.

Ex-

Exigere procul.
Amittere, *To send avvay.*
Dimittere, *To let go.*
In longæ difficilisque peregrinationis discrimen mittere.
Transferre in peregrina, *To carie avvay.*
ἐκτοπίζειν, *Vide to Remoue.*

to Put backe, to Set lesse by.

Posthabere. Postponere.
Longè & retro ponere, Posteriorem ducere. Cic.
Suam salutem posteriorem saluti communi ducere.
Postputare, pro posthabere, apud Teren. *vide to set Naught by.*

to Put one in an other mans place or roome.

Substituere. Subordinare.
Subdere in locum alterius.
Plinius: In locum erasorum subditi fuerant.
Subrogare.
Constituere aliquem in locum suum.
Sufficere actiuum, sed frequentius.
Suffici sub voce passiua.
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, *To come in an other mans place.*
Subrogari.
Demortui loco legi.

to Put in remembraunce.

Aurem, auriculam vellicare, premere, vellere, tangere.
Memoriam excitare.
Afferre memoriam alicui. Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ad cogitationem. *To put in mind.*
Redigere, reuocare in memoriam, *To call to Remembraunce.*
Memoriam refricare, suffricare, sed in malam ferè partem.
Admonere.
Memoriam leuiter renouare.
Commonefacere cum duobus accusatiuis, vel accusatiuo & genitiuo.
Dare recordationes iucundas conscientiæ, Cicer. pro in memoriam reuocare.
Fodere latus. Pungere.
Stimulis fodere. ἐκκαντᾶν.
Tangere aliquem cubito.
Ignarium dare.

Put vnto, vide *Added.*

to Put out.

Expellere. Excludere.
Elicere. Eiicere.
Extrudere. Excutere.
Exigere, *vide to Thrust out.*

to Put out of Delay.

you haue Put me out of doubt, vide hæc in Phrasibus Manutij.

Q

to Quaffe, to Drinke vp all, to play Carous, or all out.

Ebibere. ἐκπίνειν.
Exhaurire. Euacuare.
Ad fundum vsque bibere.
Vsque ad feces potare.
Exinanire calicem.
ἐκκενεῖν.
Haurire pateram, pro haurire, dixit Virg.
Ingentia exiccare pocula.
Certando plenos euacuare cados.
Ingurgitare.
Absorbere.
Plautus: Plenam vini amphoram ingurgitat, id est, auidè tanquam gurges absorbet.

Æquali haustu respondere.
Siccare calices, apud Hor. in 2. sa.

to Quake or Tremble.

Quati. Tremere.
Tremiscere. Concuti.
Trepidare.

Quaking or Trembling.

Tremens. Tremebundus.
Tremulus. Trepidus.
Tremiscens.

a Quaile bird.

Coturnix quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum qualeam vocitant ὄρτυξ.
Ortyx. Ortygometra autem rex coturnicum quæ alias ductitat quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes vbi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidũt & præponderatis finibus alueos inuertunt, vt Scribit Soli.

to Qualifie, vide *to Pacifie.*

to Quarter, or to Cut in quarters, partes and peeces.

In quartas diuidere.
In quatuor frusta dissecare, eáque palis suffigere locis æditioribus.
Diuidere membratim, apud D. Hieronymum.
Frustulatim dissecare.
In frusta minuta dare, secare, concidere. Virg.

to Quenche, or to coole the heate.

Extinguere. Restinguere.
Refrigerare.

to Quenche or Assvvage thirst.

Leuare sitim, pellere, propellere.
Sitim restringere, apud Virg.
Sedare sitim.
Sitim reprimere, releuare.

a Querne, vide *Mill.*

Quicke, vide *Svvift.*

Quickely, vide *Out of hand.*

Quickenesse of vvitte, vide *Sharpenesse of vvitte.*

Quiet, Still, Pacient, Mild.

Quietus. Ociosus. Lentus.
Securus. Mollis. Placidus.
ἀτρεμής. Tranquillus.
Iusti & æqui studiosissimus.
Pacatus. Placatus. Facilis. Vide *Meeke.*

a Quiet life, or minde, vide Phr. Man.

the Quinsey, a disease.

Angina ab angendo nomen habet id est, cruciando, suffocando.
Synanche. συνάγχη. Tonsilla.
Squinancia barbare dicitur.

to Quitte, to Discharge, to Forgeue.

Debitum remittere.
Condonare argentum. Terent.
Condonare creditum. Sallustius.

a Quittaunce.

Chirographus. Receptio.
Acceptilatio latine. ídque proprie.
Quitantia Iurisconsultis vsitatior vox Apocha. ἀποχή.

a Quiuer for arrovves.

Corytus γωρυτός, media product. apud Statium & Virgilium theca sagittarum pharetra. Virg.
Depromunt tela pharetris.

R

R

a Racke, or Torment.

Cruciatus us. Tormentum.
Tortura apud Iuriſconſultos.
Equuleus. Fidiculæ arum.

to Raile or ſpeake ſpitefull againſt one.

Conuitiari.
Figere aliquem maledictis.
Lingua petulantiſſima conſectari aliquem. Cic.
Iactare probra in aliquem, Liu.
Ignominiis aliquem concidere.
Voce aliquem violare.
Inſectari aliquem maledictis.
Conuitia fundere & probra ingerere.
Omnibus contumeliis afficere & onerare. Cic.
Alicui inſultare.
Verba canina latrare. Ouid.
Verborum contumeliis aliquem lacerare, rodere, Vellicare. Cic.
Allatrare dignitatem alicuius, Liu.
Maledicta in aliquem conferre vel coniicere.
Conuitiis & ſibilis aliquem conſectari, Cic.
Bacchari in aliquem. Teren.
Lacerare vel laniare probris.
Euomere orationem virulentam ore impuro in aliquem.
Dente maledico vel liuido carpere aliquem Hora. *vide Phr. Man. & Check.*

a Raile for a vvoman.

Amictorium. Ralla.
Anabalagium vel dium.
Flammeum & Flammeolum.

a Rayling tongue, vide *Tongue.*

Raine: a Shovver of raine.

Hymber. ὄμβρος.
Pluuia. ὑετός.
Iuppiter pro pluuia poëtis.
Nimbus.

to Raiſe the ſiege.

Liberare obſeſſos, ciuitatem obſidione, apud Cic.
Eximere obſidione, apud Liuium.
¶ Obſidionem ſoluere & Soluere obſidium, Taci.
Ab obſidione deſiſtere, abſiſtere maximo dedecore. *Vide to breake his campe, & in Phr. Ma. to Deliuer from a ſiege.*

to Raiſe vp from death to life, vide *to Avvake.*

a Rake.

Raſtrum & raſter.
ἀγρεῖφνα. Raſtellum.
¶ Raſtellis ſtipulam de pratis eradere.
Fœniſeciæ addere cumulum. Varro. *To rake together.*
Herbas cædere, *To movve the hay.*
Subſecatum fœnum verſare fercilis, & colligere.
Corradere fœnum, idem. *To gather hay together.*
Pectinare ſegetem.
Raſtris pectere vel carminare, *To harrovv corne.*

a Raſcall, vide *Knaue.*

Raſh, vide *Vnaduiſed*, & Phr. Man.

a Rattle, vide *Clapper.*

a Rauenour of meate, vide *Glutton.*

to Rauish a virgine by violence.

Virginem ſtuprare.
Violare per vim.

Depudiare. Corrumpere.
Constuprare. Vitiare.
Imminuere virginē, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre.
τὴν κόρην διαφθείρειν.
Expugnare pudicitiam.
Vitium, vim inferre & adferre virgini.
Facere stuprum nefarium cum sorore germana, Cic.
Virginalem pudorem soluere.
Virginem opprimere, comprimere, obruere.
Offerre stuprum per vim. Cic.
Offerre vitium virgini per vim, indignè. Teren.
Inferre incestum puellæ.
Exercere stupra, Asco.
Designare stuprum.
Cogere fœminam indignè pati.
Humiliare in eadem significatione ponitur Gen. 34. & Hierem. 5.
Vi abducere filiam. Cic.
Rapere, abripere puellam, virginem.
Virginem ludificari, pro decipere. *vide to Deflovver a virgine.*

to Raunsome or redeeme.

Redemptionibus & extorsionibus ingentis pecuniæ captiuos premere.
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere.
Cogere ad conflagrationis redemptionem.
Redimere vitam, se suáque.
ἐνεχυριάζειν.
Pignora capere, pro vita redimenda rebus seruandis.

to Reade, or Reade ouer.

Legere. Relegere.
ἀναγινώσκειν.
Reuoluere. Perlegere.
Lectitare. Recensere,
Vellicatim legere, id est, oscitanter.
Occupata mente circa plurima.

to haue Readie or in Readinesse.

In manu habere.
Ad manum habere, προχειρίζειν.
In promptu habere.
In numerato habere. Ex parato.
Tanquam de Narthecio. prouer.

to make Readie.

Parare. Adparare. Aptare.
Adaptare. Coaptare.
Præparare. κατασκευάζειν.
Concinnare. Instruere.

Readily.

Factu procliue. Facile.
πρόχειρον. Promptum.
Paratum. Extemporaneum.
Expeditum, tam de rebus quàm de personis dicitur.
Præ manibus. μετὰ χεῖρας.
In promptu. In manu.
Ad manum. Obuium.
In procinctu. Passim obuium,
Paratè. Præsto. Procliuiter.
Alacriter. Promptissimè.

a Realing tongue, vide *Ill Tongue.*

vvithout Reason.

Præter æquum & bonum.
Violatis omnibus gratiarum legibus.
Excussis rationi frenis.

by Reason, vide *to Declare, to Shevve.*

a Reason, vide *Cause.*

Reasonable, vide Phr. Man. & supra *Lavvfull.*

to Rebate in a reckening, vide *Abate.*

to Rebell.

Descire. Desciscere. ἀφιςάναι.
Deficere. Rebellare.
Ab imperio deficere.Republica.
Colla iugo subtrahere. Retrocedere.
Rebellionem moliri,facere.
¶Transfugere.
Deficere ad Francos.ad Turcam.
Conferre se ad hostes. Cic.
Deficere ad regem,Sallust.
Transire ad hostes.
Imperium detractare.
Nouis rebus studere.
Insurgere in principem.
Obsistere, vel Resistere principi, armis. Rebellare.
Oppugnare regem capite & diademate. Armis se regi opponere.

a Rebell.

Rebellator. Desertor.
Rebellis. Defector.
Oppugnator. Apostata.
Refractarius. Perfuga.
Transfuga.

to make a Rebellion, vide *Vprore.*

a Rebuke.

Probrum. Opprobrium.
Dedecus. Turpitudo.
Improperium. Ignominia.
Vituperium. Infamia. Nota.
Crimen. Labes. Macula.
Vide Checke, Dishonestie.

to Rebuke, vide *to Brawle and Correct.*

to Recite, vide *Rehearse.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recken, vide *to Accompt, and to Number.*

to set on the Reckening or Accompt.

Referre in rationes.
ἀποφαίνειν.Referre in acta.
In rationem inducere.
In rationarium adscribere.
In rationem reducere.
Inferre rationibus.
Rationibus inferri vetabat,apud Suetonium.
Ratiocinario precium mandare.
In volumen,in calendarium referre.
ἀπογράφεσθαι.

to Recompence or Requite, to Render like for like. to be Euen vvith.

Sarcire. Resarcire.
Pensare. Repensare.
Restituere. Refundere.
Remetiri mensura eadem.
τὴν ἴσην μετρεῖν.
Reddere. Reponere.
Compensare. Retribuere.
Redimere ꝓ cõpensare ponitur.
Referre gratiam, in malam partem, apud Cic.in Sallust.
Rependere vices, apud Bud.
Eodem propinare poculo.
Parem referre gratiam.
Hostire & rehostire.
Ex eodem cogere vt quis bibat poculo.
Par pari respondere.Teren.
Paria facere. Rependere.
Malo nodo malũ quęrere cuneũ.
Æquum dare.
Vicissim reponere. ἀντιβάλλειν.
Par pari referre.
ἶσον ἴσῳ ἐπιφέρειν.
¶Recipere talionem. ἀντιπαθεῖν.
Eodem bibere poculo.
Similes habent labra lactucas.
Qualis veruex talis offa.
Par suis meritis ferre præmium.
Ferre præmia digna.

to Recompence a losse, to make Amendes, or to saue Harmlesse.

Pensare damnum. ἀνακτᾶσθαι.
Damnum refundere.
Dissoluere & compensare damna.
Ad assem impendium reddere.
In solidum impẽsam restituere.
Damnum sarcire. ἀναλαμβάνειν.
Rependere iacturam.
Damnum præstare, Cic.
Et præstare simplex.
Sanare vulnus iniuriæ.
Damnum reddere, Gen. 31.
Incommodum resarcire.
Incommodis mederi, leuare.
Culpam alicuius rei, damno luculento lucre.
Lacunam explere, prouer.
Indemnem aliquem præstare.
Detrimentum concinnare. Cæs.
Culpam ipsam redimere.
Sarcire quicquid damni à culpa venerit. Cic.

a Recompence.

Remuneratio. Compensatio.
Retaliatio. Talio. ἀμοιβή.

to Reconcile, to become friendes againe.

Reconciliare.
Ex inimicitiis in gratiam reducere, reuenire.
In gratiam redire.
Offensi numinis placare iram.
Superos puro precum libamine placare. *Vide to Pacifie.*
To make Peace, or to Pacifie, & Phr. Man.

to Recouer health, vide *to VVaxe strong.*

to Recreate the vvearie spirites, to refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum.
Exhilarare.
Reuocare animos, mœstúmque timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestiis.
Relaxare se ab occupatione, animum curis, molestiis.
Senectutem leuare rebus ludicris, temperata voluptate.
Animum remittere, leuare molestia, à Curis. Curis leuare.
Se reficere.
Recreare. Refocillare.
Alterna requie animũ reuocare.
Auocamento ludicro animum leuare.
Post graues rerum vrbicarum curas facetiis, ludicris animum oblectare.
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone.
Cum amiculis suauibus se recreare.
Fallere, remittere laborẽ, Horat.
Salsis lepidísque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare.
Ab opere, ab editis voluminibus aliquid sumere laxamenti.
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. *Vide to make Glad, & Phr. Man.*

to Recule, to geue Place, to Go backe.

Cedere. εἴκειν.
Retrocedere. Locum dare.
Concedere alicui. Teren.
Rus habitatum abij, vobis concedens.
Sedere. χάζεσθαι.
Populi tumultuantis cedendum furori.
Abire. Assurgere.
Decedere cum datiuo, pro cedere apud Cic. χωρέειν.

Cessum ire, ἀναχάζειν, apud Iustinianum & legis consultos. *vide to Go backe.*

Redde, bloud Redde.

Rubeus. Ruffus. Ruber.
Rubellus. Rubicundus.
μίλτος. Sanguineus.
Coccineus. Phœniceus.
Roseus. Coccinus. Fuluus.
Luteus. Purpureus. Hiacynthius.
Rutilus, *fier Redde.*
Puniceus, *darke Redde.*
Xerampelinus, medius inter coccinum & muriceum.
Spadiceus, spadicus, castaneus.
Sandaricinus, sandacinus.
Burrhus a um, Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

Redde colour, Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica. μίλτος. Minium.
Sinopis, cuius epitheton verum rubra est μεμιλτωμένη.
μίλτος σινωπικὴ miniū apud Dioscoridē est vt interpretatur Plinius vel lingua nostra vulgari Sinople, Rubrica sinopica, apud Victruuium, & Strabonē.
Lemnia terra cui caprinus sanguis miscetur.
Cinnabar vel Cinnabaris κινάβαρις, Sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

to Redeeme, to Deliuer.

Liberare. Reducere.
Soluere captiuitatem.
A maligni & immundi spiritus infestatione asserere.
Recipere ab hoste.

a Reede, a Cane.

Arundo. Calamus.
Canna. Donax. δόναξ.
Cicuta metaphoricè.

a Reele.

Girgillus. Rhombus.
ῥόμβος.

to Refrayne, to Holde in, to Represse or Stay, to Keepe backe or in.

Reprimere se. Cohibere.
Coërcere animū. Sibi tēperare.
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere.
Premere. Reprimere.
Comprimere. Arcere.
Arctare. Coarctare.
Contrahere vela, prouerb.
Angustare. Frenare.
Compescere. Constringere.
Reuocare freno.
Refrenare. ἀναχαιτίζειν.
Refrenare licētiā alicui⁹, *to Stay.*
Imperare liberis, eos arctè habere, *to Keepe vnder.*
Imponere, iniicere frenum.
Arcere à pestilenti cōtubernio, *to Keepe from ill companie.*
Lenibus frenis moderari.
Linguam continere, coërcere, frenare, refrenare, *to Keepe his tongue.*

to Refresh, to Recreate.

Recreare. Reficere.
Refouere. Refocillare.
Refrigerare. Confirmare.
Releuare. Restaurare.
Resarcire. Viuificare. *Vide to Comfort, and make Glad.*

to Refresh vvith nevve souldiers.

Subiicere integros vulneratis, defessísque. Submittere.
Subministrare integros sauciis ac defatigatis: equites recentioribus viribus.
Recentes atque integri defessis succedere dicuntur. Cæsar.

Refreshing, vide *Resting*.

a Refuge, a Freedome or Liberty, a place to flie to for succour, a Sanctuary.

Asylum. Refugium. Ara.
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio. Perfugium.
Cic. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus vt inde abripi neminem fas sit. Confugium.
Receptus, portus, apud Cic.
Anchora. ἄγκυρα.
Sacra anchora prouerbialiter, pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice, loco asyli, instar aræ.
¶ Confugere, cōferre se in præsidiū, loco cōmodo recipere. *to take the Freedome or Libertie.*

to Register, vide *to Describe.*

to Rehearse, to Recite.

Narrare. περιοδεύεσθαι.
Enarrare. Denarrare.
Ferre. εἰπεῖν. Prosequi.
Referre. Deferre. Adferre.
Perferre. Decitare. Nuntiare.
Dicere. Declarare.
Memorare. Commemorare.
Recensere. διηγεῖσθαι.
Singula ordine repetere.
Ab initio vt res est gesta enodare.
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire.
Retexere aliorum opiniones.
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διελθεῖν τῷ λόγῳ.

to Reiect, vide *to Despise.*

to Refuse, to Repulse, to Denie.

Recusare. Repellere. Reiicere.
Repudiare. Renunciare.
Renuere. Abnuere.
Repugnare. Denegare.
Refutare. Respuere.
Vide Denie.

to Regarde, to haue Regard, vide Phras. Man.

a Region, vide *Prouince.*

to Reioyce together.

Congaudere. συγχαίρειν.
Simul gaudere.
Congratulari. Coniubilare.
Conlætari seu collętari.
συνήδεσθαι.
Vide Plura de his in Phr. Man.

a Reioycing of minde, vide *Gladnesse.*

to Remaine, to be or tarrie behinde.

Manere. Superesse.
Restare. Relinqui.
Residuum vel Reliquum esse.

a Remedie for sicknesse, vide *Phisicke, and Good for paine.*

to Remember, to Keepe in minde, to call to mind.

Tenere memoria. Meminisse.
In memoria habere.
Memoriæ commendare.
Nondùm meminisse.
Complecti memoria.
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
¶ Reducas tibi in memoriam.
Fac te ipsum memorem.
ἀνάμνησον σεαυτόν. *Remember your selfe vvell.*
Mente reponere.
Meminisse. μνημονεύειν.
Recordari. Recolere.

Reminiſci. Venire in mentem.
Ad mentem, ad memoriam reuocare, à Quint. dicitur.
Memoriam accipere. Cic.
De quibus memoriam accepimus, id eſt, recordamur.
Tenere viuam alicuius rei memoriam.
Quæ in viua etiamnũ multorum hominum adhuc memoria reſidere dignoſcimus, impugnare velle extremæ dementiæ eſt.
In oculis eſſe, Obuerſari oculis.
In memoria cogitationéque eſſe, *to be in minde.*
Cogitationũ fluxus & refluxus, ſuſpitionum vultus ſuſtinere.

I Remember it very vvell.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus, vel cogitatio. Menti illabitur.
In mentem venit. ἐν νῷ ἔχω.
Memini. Recolo, ſum memor.
Reminiſcor. Recordor.
Recogito. Occurrit.
Redit in memoriam.

to keepe deepe in Remẽbraunce.

Cuſtodire memoria. Cicero.
Figere animo aliquid Virgilius: Si mihi non animo fixum, immotúmque ſederet.
Imis pectoribus commendare.
Imis animis committere.
Memori ſeruare pectore dicta.
Demittere in pectus.
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ.
Sinu memoriæ recondere.
Altius, altiſſimum in animo demittere.
Alta mente recondere.
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere, cõmendare.
Recondere animo.
Imprimere animo, cordib. altius.
Inſerere animo vel inſculpere.
Infigere animo, memorię, Quint.
Optima quæque in memoriæ theſaurum deponere, memori inſculpere animo.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Virgilius.
Reponere in calatho memoriæ.
Cuſtodire memoria, Cicero.
Scribere in animo.
Inſcribere animo.
Imis ſenſibus cõdere, reponere.
Inſidere in animis.
Hærere medullis.
Pectorib. ſemper fac reſidere tuis
Tenacius audita reſeruare. *Vide Kept, and Put in remembraunce, & Phr. Man.*

out of my Remembraunce, vide *Forgoten.*

to Fall or come in Remembraunce.

In mentem venire.
Occurrere.
Illabi animo, memoriæ.
Subire animum & animo dicitur, modò cum datiuo, modò cum accuſatiuo conſtruitur, apud authores.
Incidere menti. εἰς νοῦν ἔρχεσθαι.
In memoriam venire. ὑπεισιέναι.
Succurrere, apud Ouid. & Virgil.
Quę legi ſponte ſuccurrunt. Plin.
Recurſare animo.
Redire in memoriam.
Redire animo, pro meminiſſe.
Subit in mentẽ dum hæc recolo.
Profunda ſubit animũ cogitatio.
Et apud Plau. Verſabatur mihi in labiis pro moribus, id eſt, ad plenum non ſuccurrebat.
Natare in ſaliua, *to haue in the mouth, or a the tongues ende.*

to put in Remembraunce, vide *Put in &c. and to VVarne.*

Refreshing, vide *Resting*.

a Refuge, a Freedome or Liberty, a place to flie to for succour, a Sanctuary.

Asylum. Refugium. Ara.
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio. Perfugium.
Cic. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus vt inde abripi neminem fas sit. Confugium.
Receptus, portus, apud Cic.
Anchora. ἄγκυρα.
Sacra anchora prouerbialiter, pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice, loco asyli, instar aræ.
¶ Confugere, cõferre se in præsidiũ, loco cõmodo recipere. *to take the Freedome or Libertie.*

to Register, vide *to Describe*.

to Rehearse, to Recite.

Narrare. περιοδεύεσθαι.
Enarrare. Denarrare.
Ferre. εἰπεῖν. Prosequi.
Referre. Deferre. Adferre.
Perferre. Decitare. Nuntiare.
Dicere. Declarare.
Memorare. Commemorare.
Recensere. διηγεῖσθαι.
Singula ordine repetere.
Ab initio vt res est gesta enodare.
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire.
Retexere aliorum opiniones.
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διελθεῖν τῷ λόγῳ.

to Reiect, vide *to Despise*.

to Refuse, to Repulse, to Denie.

Recusare. Repellere. Reiicere.
Repudiare. Renunciare.
Renuere. Abnuere.
Repugnare. Denegare.
Refutare. Respuere.
Vide Denie.

to Regarde, to haue Regard, vide Phras. Man.

a Region, vide *Prouince*.

to Reioyce together.

Congaudere. συγχαίρειν.
Simul gaudere.
Congratulari. Coniubilare.
Conlætari seu colletari.
συνήδεσθαι.
Vide Plura de his in Phr. Man.

a Reioycing of minde, vide *Gladnesse*.

to Remaine, to be or tarrie behinde.

Manere. Superesse.
Restare. Relinqui.
Residuum vel Reliquum esse.

a Remedie for sicknesse, vide *Phisicke, and Good for paine.*

to Remember, to Keepe in minde, to call to mind.

Tenere memoria. Meminisse.
In memoria habere.
Memoriæ commendare.
Nondum meminisse.
Complecti memoria.
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
¶ Reducas tibi in memoriam.
Fac te ipsum memorem.
ἀνάμνησον σεαυτόν. *Remember your selfe vvell.*
Mente reponere.
Meminisse. μνημονεύειν.
Recordari. Recolere.

Reminiſci. Venire in mentem.
Ad mentem, ad memoriam reuocare, à Quint. dicitur.
Memoriam accipere. Cic.
De quibus memoriam accepimus, id eſt, recordamur.
Tenere viuam alicuius rei memoriam.
Quæ in viua etiamnũ multorum hominum adhuc memoria reſidere dignoſcimus, impugnare velle extremæ dementiæ eſt.
In oculis eſſe, Obuerſari oculis.
In memoria cogitationéque eſſe, *to be in minde.*
Cogitationũ fluxus & refluxus, ſuſpitionum vultus ſuſtinere.

I Remember it very vvell.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus, vel cogitatio. Menti illabitur.
In mentem venit. ἐν νῷ ἔχω.
Memini. Recolo, ſum memor.
Reminiſcor. Recordor.
Recogito. Occurrit.
Redit in memoriam.

to keepe deepe in Remẽbraunce.

Cuſtodire memoria. Cicero.
Figere animo aliquid Virgilius: Si mihi non animo fixum, immotúmque ſederet.
Imis pectoribus commendare.
Imis animis committere.
Memori ſeruare pectore dicta.
Demittere in pectus.
παρακατέχειν τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ.
Sinu memoriæ recondere.
Altius, altiſſimum in animo demittere.
Alta mente recondere.
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere, cõmendare.
Recondere animo.
Imprimere animo, cordib. altius.
Inſerere animo vel inſculpere.
Infigere animo, memorię, Quint.
Optima quæque in memoriæ theſaurum deponere, memori inſculpere animo.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Virgilius.
Reponere in calatho memoriæ.
Cuſtodire memoria, Cicero.
Scribere in animo.
Inſcribere animo.
Imis ſenſibus cõdere, reponere.
Inſidere in animis.
Hærere medullis.
Pectorib. ſemper fac reſidere tuis
Tenacius audita reſeruare. *Vide Kept, and Put in remembraunce, & Phr. Man.*

out of my Remembraunce, vide *Forgoten.*

to Fall or come in Remembraunce.

In mentem venire.
Occurrere.
Illabi animo, memoriæ.
Subire animum & animo dicitur, modò cum datiuo, modò cum accuſatiuo conſtruitur, apud authores.
Incidere menti. εἰς νοῦν ἔρχεσθαι.
In memoriam venire. ὑπεισιέναι.
Succurrere, apud Ouid. & Virgil.
Quę legi ſponte ſuccurrunt. Plin.
Recurſare animo.
Redire in memoriam.
Redire animo, pro meminiſſe.
Subit in mentẽ dum hæc recolo.
Profunda ſubit animũ cogitatio.
Et apud Plau. Verſabatur mihi in labiis pro moribus, id eſt, ad plenum non ſuccurrebat.
Natare in ſaliua, *to haue in the mouth, or a the tongues ende.*

to put in Remembraunce, vide *Put in &c. and to VVarne.*

Remissely, vide *Lightly*.

to Remoue, to Put or sende awaye.

Mouere ordine. Repudiare.
Abdicare generum, Terent.
Submouere. Reprobare.
Vngue, creta, carbone notare.
Damnare. Condemnare.
Reiicere. Expungere.
De medio tollere. Abiicere.
Repellere. Deturbare.
παραθεῖν cum accusatiuo.
Fidem testis infirmare, apud iudicem, Cic. pro infirmum reddere & ostendere testem esse periurum.
Eleuare alicuius testimoniũ. *Vide to Depriue one of his authoritie.*

to Render vp, vide *to Yeeld.*

to Renevve, to make nevve againe, to repaire.

In integrum restituere.
Sarcire ædes. Resarcire.
In pristinum statum collocare.
καθίστασθαι.
Reficere muros, ædes.
Incredibili & indefatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum noctu per milites & ciues duplo remunire.
Renouare.
Restituere. Instaurare.
Restaurare. Redintegrare.
Innouare. Restituere luxata.
Reformare collapsa.
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Ciceronem.
Reconcinnare vestẽ, apud Plaut.
Recreare ciuitatem pro instaurare, Cic.
Interpolare. Rebus vetustis nouitatem dare.
Veteres ruinas instaurare.
Antiquare, pro ad statum pristinum reuocare, apud Liuium.
Restituere pristino decori.
Labentem pene collapsam domum reparare, erigere.
Domum sartam tectámque seruare, *to keepe in reparations.*
Reparare. Instaurare mœnia.
Muros ab omni parte ruinosos denuo instaurare, reædificare, recingere, ἀνατειχίζειν.
Ex imis fundamentis instaurare.

to Renevve sorovv or griefe.

Libere tangere omniũ hulcera.
Refricare cicatricem, vulnus.
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti.
Mouere seu tangere hulcus.
κινεῖν ἢ θίγειν τὸ ἕλκος.
Strumã alicuius dedolare liberè.
Rei quæ nos maximè vrat, mentionẽ facere. Facere dolorem.
Narrando dolorem scindere.
Vnguis in hulcere, apud Ciceronem, quę enim dolent, ea molestum est contingere.
Afferre manus vulneribus. Cic.
Malorum memoriam refricare.
Renouare dolorẽ, animi vulnus cui iam cicatrix obduci cœpit.
¶ Anagyrin commouere.
Camarinam mouere.
κινεῖν ἀνάγυρον, τὴν καμαρίνην.
Vulnera cruda retractare. Ouid.
Sopitos suscitare ignes.
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere.
Malum bene cõditum mouere, sopitum renouare, suscitare.
Cicer. Hoc tam graui vulnere, etiam quæ consenuisse videbãtur recrudescunt. *Vide Phrases Manutij.*

Renovvme, vide *Honour and Famous.*

Renovvmed, of great renovvme or

or Estimation.

Clara opinione & æstimatione censeri. Præditum esse, Æstimatum esse. νομίζεσθαι.
Magni haberi, æstimari.
In honore esse.
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.
In pretio haberi.
Magna authoritate pollere apud omnes. Inter homines cœleste quoddam numen agere.
Vide Famous, and Esteemed.

to Rente or to teare in peeces.

Lacerare. Dilacerare.
Conuellere. Discerpere.
Vellicare. Conscerpere.
Diuellere. Conscindere.
Rumpere. Perrumpere.
Dirumpere. Perfringere.
Dilaniare. σπαράττειν.
Scindere. Lancinare.
λακίζειν. λισπάειν.
Vide to Plucke in sunder.

Rentes or reuenues.

Reditus. Prouentus.
Emolumentum. Vectigal.

to Reiect, to Despise.

Auersari & pro eodem Auerti.
Spernere. Fugere.
ἐξουθενεῖν. ἐξουδενεῖν.
Aspernari. Despicari.
Dedignari, *to Esteeme of no value.*
Despicere. περιειδεῖν.
Contemnere. Temnere.
Abominari. Detestari.
Despuere. Respuere.
Reiectare. Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere, pro fastidire & cum fastu quodam contemnere.
Perhorrescere. Auerso vultu, tetrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum.
Medium ostendere vnguem, apud Iuuen.
Medium porrigere digitum, apud Mart.
¶ In nullam sortem bonorum admitti, *Despised of all men.*
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.
Vide Despise.

to Repeale, vide *to Abolish.*

to Repente, to be sory for a thinge done or spoken.

Dolere. Ingemiscere.
Dolere factum & facto.
Facti pœnitere. Resipiscere.
μετανοεῖν. μεταμελεῖσθαι.
Pœnitudine duci.
Lugere. In luctu esse.
Pœnitentiam agere.
Ad cor, ad mentem redire.
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere.
Admissa lugubriter deflere.
Ad pœnitentiam moueri amaris peccatorum commemorationibus.
In amaritudine animæ recogitare annos, vt est apud prophetam.
Plangere errorem.
Per pœnitentiam excoquere scoriam peccatorum.
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus restringere æterni ignis incendia.
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere.
Noxam iusta tegere pœna.

Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachrymarum fonte.
Pœnitentia torqueri.
Luctu sordidari.
Diluere crimina fletu.
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis.
Grauia scelera lachrymis oblitterare, delere.
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos, lucis radiis admouere.
Tacita sudare præcordia culpa, dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me.

Replenished, vide *Full*.

to Reporte ill, vide *to Sclaũder*.

at it is Reported, vide *as men Saye*.

your talke vvas Reported vnto me, vide Ph.Man.

Reporte, vide *Fame*.

to Repose, vide *to Sleepe*.

to Reprehende, vide *to Correct*, & Phr. Man.

to Represente, vide *to Shevve*.

to Represse his lustes, to Mortifie his minde, to Subdue, tame or keepe dovvne his carnall desires, and fleshly affections.

Cupiditates, libidines frangere.
Cupiditates ex animo reuellere.
Corporis curam negligere.
Abdicare humanas cupiditates.
Affectibus aliquid adimere.
Temperare affectibus.
Suarum soluere nexus cupiditatum. Ambr.
Animo flagranti moderari.
Domare, domitare, extinguere, sepelire malos corporis affectus
Imperare cupiditatibus.
Affectus effrenatos moderationis frenis coërcere. Bud.
Ratione rectrice affectibus moderari.
Appetitum frangere.
Voluptatibus carnis reluctari. Gregor.
Mentem à terrenis auocare, & ad cœlestia subleuare.
Falsas mundi voluptates amore Christi respuere.
Animis ad patriam cœlestem anhelare.
Animum corpori præficere.
Cupere dissolui, vt est apud Paul.
Domicilio terreni corporis grauari.
Ingemiscere quod distrahatur à consortio cœlesti.
Omni studio ad cœlitum vitam suspirare.
Cupere supremum vitæ exitum absoluere.
Neglectis tẽporalibus, ad æterna, inuisibilia, ad spiritualia rapi.
A terrenorum desideriis corre-stringere. Greg.
Magis videri inter cœlites quàm homines morari.
Ad cœlestiũ bonorũ gustũ fruitionémque eniti. Animi motũ cupiditatem, accensam appetitiam refrenare, Restringere Comprimere, Reprimere.
Frenare & refrenare voluntatẽ.
Inhibere, cohibere, impetũ affectuũ, nã impetus omnia male administrat, vt ait sapiẽs. Plu.

to Represse. Vide in Phr. Man.

a Reproche, vide *Checke and Rebuke*.

to Repulse the enemie, vide *Assault, and Ouercome*.

to Require, vide *to Desire*, & Ph.Manutij.

a Request, vide *Supplication.*
to Requite desertes, vide Phr. Manutij.
to Resemble, vide *to be Like.*
to Resigne or giue ouer his office.
Resignare officium, magistratum consulatum, prouinciam.
Transcribere, cum primis elegans pro transferre, *καταγράφειν*. Virg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribi sceptra colonis.
Cedere prouinciam alteri.
Amico prouinciam tradere.
Alij facem tradere.
Cursu lampada tradere, prouerb. id est, partes suas quasi successione in alterum transferre.

a Resting, a Refreshing, recreation or reposing.
Respiratio. Respiramen.
Refocillatio. Interpolatio.

Rest, Ease, or Peace.
Ocyum. Ocyatio. Quies.
Requies. Quietudo. Trãquillitas.
Pacatio. Pax. Portus.
to Retire, vide *to Go backe.*
to Retourne, to come againe.
Redire. Recurrere.
ἐπανέρχεσθαι. Reuenire.
Remigrare. Repedare.
Recursare. Remeare.
Reuerti deponentaliter, & apud Ciceronem. Reuertere.
Regredi. ἀφικνεῖσθαι.
Referre pedem. Reuocare gradum. *Vide Phr. Man.*

Reuealed, vide *Opened.*
to Reuenge, or to take reuengement, to requite like for like, to be euen with him.
Illatam iniuriam vlcisci.
δικάζειν. ἐκδικεῖν.
Vindicare. Vindictam reddere. facere, sumere, capere.
Retribuere. Compensare.
Retaliare iniuriam, vel propulsare.
Vltionem facere. Talionem reddere.
τὴν ἴσην μετρεῖν. Agere cum aliquo mala compensatione.
Genuinum talionis alicui infigere.
Malum malo reddere.
Fallacia fallaciam trudere.
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis viribúsque retorquere. Cicero.
Impudens alicuius os retundere, grauissimis modis premere.
Talionem reponere dignam.
Impudentissimum, ferreum, alterius os, graui reuerberare cõuitio.
Talionis iure vti.
Retaliare conuitium.
Conuitia conuitiis retundere.
Cædere, inque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est, vicissim carpere & carpi, mordere & morderi.
Recriminando obiicere.
Sese vicissim dicteriis incessere.
Speram inter se reddere.
Retorquere contumeliam.
Retorquere, in os regerere.
Hinc prouerbia: Neoptolemi vindicta, νεοπτολέμειος τίσις.
Et canis vindictam, subaudiendum passus est, quando præter expectationem pœnas dat iis, quos aliquando læsit.
Vltio, videlicet malefacti. *Vide Phr. Man.*

to Reuerence, vide *to Honour*, & Phrases Manu.

to Reuocke his faulte, vide *to Call backe.*

Revvarde, Hyre or VVages.

Merces. μισθὸς.
Præmium. Salarium.
Autoramentum.
Brauium vel brabion. βραβεῖον.
Stipendium. μισθοφορὰ.
¶ Didactrum. δίδακτρον.
Didascalium, Latinè Minerual. docendi præmium, præmium quod præceptori datur.
Munus Mineruale.

honour the Revvarde of vertue, vide Phr.Manut.

to Revvarde to geue VVages.

Præmiis afficere.
Præmium dare, tribuere. Amplis vel maximis præmiis afficere.

a Revvme, a Catarre.

Catharrus, latinè distillatio.
Pituita. Rheuma.
Epiphora, lachryma latinè.

Riches or VVealth, the goods of this vvorld.

Opes. Copiæ. Bona.
Opulentia. περιουσία.
Diuitiæ. Amplæ fortunæ. Census.
Facultates. Res. Substantia.
Pelopis talenta. Attalicæ gazæ.
Cinyræ, Pactoli opes.
Aurei montes. Midæ diuitiæ.
Mammona. πλοῦτος Græcis.
Gaza vox Persica, qua tamen Cic. vsus est officiorum 2.
Rerum affluentia.
Et prouerb. Bonorum aceruus. ἀγαθῶν σωρός.
Opes ingentes, copiosæ, cumulatæ, immensæ, omnigenæ, Attalicæ, regales, superbæ, Crœsi.
Famosæ diuitiæ, *Great Riches*, cuius contrarium, modicæ facultates.
Thassus, Dathus, Gargara, Myrmecia, Glomi bonorum.
Bona terræ, in sacris frequens. *Vide Phr. Man.*

Riche VVealthy.

Locuples. Diues.
Opulentus. Prædiues.
Pecuniosus. Peculiosus.
Opulens apud Ambrosium.
Diuitiis abundans, præpotens.
Abundans rerum. Dis ditis.
Crœsum diuitiis vincens.
Opibus affluens. παμπλούσιος.
Nummosus, & apud Plaut. pro eodem nummatus, *Riche in mony.*
Pollitus. Cui abundè suppetunt facultates, apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam.
Rerum copia diuitiísque adfluẽs, circumfluens. Fœlix.
Nummis affluens. Opimus.
Diues opum variarum. Virgil.
Rem familiarem valde lautam & splendidam habens.
Omni copiarum genere abundans.
Copiosus, apud Cic. in Ver.
Beatus apud Iuuen. vetulæ vesica beatæ.
Crœsus. Crassus.
Midus. Lucullus.
Crœso beatior.
Crœso Crassóque ditior.

to vvaxe or become Riche.

Ditari. πλουτίζεσθαι.
Ditescere. Locupletari.
Procedere ad opes, Plinius.
Diuitias accumulare.
Rem, opes augere. Diues fio.
Reditus augere paternos.
Negotiatione rem auctiorem vbe-

beriorémque reddere.
Maiores suos opibus vincere.
Rem familiarem, patrimonium amplificare.
Eximio lucro rem fortunásque augere.
Rem, diuitias parare: quærere.
Pennas nido maiores extendere.
Rem facere, *to profite.*
Viuere Crœsum.
Patrimonium non iniquum sibi parare.
Peruenire paucis annis ad pecunias maximas. Cic.

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, diuitias, thesauros magnos.
Æs congregare.
Cogere talenta, Cic. innumerabiles pecunias.
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere.
Congerere opes, vim maximam auri, argenti.
Rem domesticam augere.
Inhiare, studere opibus congerendis.
Loculos farcire.
Immensas pecunias aggerere.
Thesaurizare. θησαυρίζειν.
Intendere animum cumulandis diuitiis, nummis corradendis.
Consulere opibus.
Corrogare nummos.
Peculium conficere grande, Plaut.
Colligere, coaceruare pecuniam.
Dare se facultatibus.
Conficere, conflare pecuniam versura vel tributo. Cic.
Patrimonia quantumuis ampla architectari, apud Budæum.
Pecuniam facere, apud Ciceron.
Conficere nummos, Terent. pro parare.
Bonis parandis, accumulandis obiicere pectus variis malis.
Rem facere, apud Terent. & Horatium.
Rem struere, apud Pers.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

to Ridde, release or deliuer one or from.

Liberare. Soluere.
Eripere. Eruere.
Dissoluere. Exoluere.
Extrahere. Eximere.
Expedire. Educere.
Absoluere. Redimere.
Vide to Cut of.

you haue Ridde me from all feare, vide Phrases Manutij.

Righteous, vide *Iust.*

Rigorous, vide *Cruell and Rough.*

to Rise from death to life, to reuiue or be aliue againe.

Reuiuiscere mundi supremo tēpore. Corpus resumere.
In vitam redire.
Vitam rursus induere.
Reuiuere. Resurgere.
Emergere tumulo.
Vltima etenim dies reducet nos omnes vitę compotes, & mortui resurgent, animæque in corporis sui regredientur domicilium.
A nigro remeare Orco.

it Riseth from thence, vide *it Cometh, &c.*

the Riue, Riuage or bancke of the sea or riuer.

Alueus. Ripa. ὄχθη.
Crepido, media producta frequens in sactis.
Acta. Ægialus.
Littus maris propriè, tametsi pro ripa subinde ponatur.
Ora maritima, Græcè ἀκτή dicitur qua dictione Latini quoque vsi sunt.

Riuers, Condites.

Riui. Amnes.
Fluuij. Flumina.
Fluenta. Fontes.
Torrentes. Stagna.
Lacus. Scatebræ.
Scaturigines. Aluei.
Aquæductus. Putei.
Ortus & venæ aquarum.
Aquæ stagnantes.
Fontaneæ scaturigines, & Fontanea defluuia. Soli.

to Robbe, to Spoyle.

Diripere. Prædari.
λαφυραγωγεῖν. Rapere.
Facere rapinas, apud Cæsarem.
Spoliare. Deprædare.
Latrocinari.
Prædam agere, facere, capere.
Bonis spoliare vel destituere.
Exuere, apud historiographos.
Spolia detrahere. Expoliare.
Facere manubias, Cicero.
Despoliare. Priuare.
Nudare. Denudare.
¶ Piraticā facere, exercere. Cice.
Mare infestare. *to Roue on the sea.*

a Robber, or a Rouer.

Prædo. Prædator. Raptor.
Rapinator. Auri argentíque rapones apud Pomponium.
Deprædator. Spoliator.
Pirata propriè, *a Sea rouer.*
Archipirata, princeps piratarum.
Vide Murderer.

a Robbing, or Robbery.

Grassatio. Grassatura.
Rapina. Latrocinatio.
Latrocinium. Prædatio.
Deprædatio.
¶ Spolia. Manubiæ.
Præda. λάφυρον. *the booties or preys that are robbed or taken away.*

a Robbing place.

Latronum receptacula, latebræ.
Raptorū, latronum, asylum infamia latibula. Arces sicariorū.
Spoliarium.

Rockes on the sea, vide *Daungers.*

to take Roote.

Radicare. Radificare.
Radices agere, ponere, perducere
ῥιζοβολεῖν.
Figere. Capere Radices.
Coalescere. Latè germinare.
Crescere. Subire dicuntur herbæ.
Prouenire largius iusto. *to Growe rancly. Vide to Burgen.*

an arch Roofe, vide *Vaute.*

a Rope, Corde, or Halter.

Restis. σχοῖνος. σχοίνιον.
Funis. Funiculus. Resticula.
Chorda per aspirationem, cuius frequens mentio in Psalmorum libro. Græca dictio est, fidem significans, χορδή. Hinc ψαλτήριον δεκαχόρδων.
Psalterium decem chordarum, decem fidium.
Fidulæ plurali. *Packe cordes.*
Fidis, *a stringe of an instrument.*

a Roper, or Ropemaker.

¶ Restio, & Restiarius.
Funarius.
Schænoplocos. σχοινοπλόκος.

to

to Roste, to Frie.
Assare. ἐψάειν. Torrere.
Frigere seu frizere tertiæ coniugationis. φρύγειν.
Rotten, vide *VVeake.*
to be Rotten, VV ormeeaten.
Trahere cariem. Carie induere,
In cariem transire, verti.
Pati cariem, apud Ausonium.
Carie corrumpi, vitari, infestari.
Sentire cariem.

Rough, Rigorous, Grimme, or Austere.
Austerus. Rigidus.
Seuerus. Asper.
Sæuus. Intolerabilis. Acerbus.
Morosus. Iracundus.
Rough, or Ruggedvvith heares.
Hirtus. Hirsutus.
Pilosus. Sentus.
Hispidus. Villosus.
Osteratus. Setosus.
Hirto, aspero corpore.
¶ Prolixam barbam vel multam syluam gestans, habens, densa pilorum obsitus sylua, id est, prolixa, prælonga barba, longa, dependente.
Multibarbus, apud Apule. Spinis obsitus & pilis. *To haue a great longe bearde.*
Et pilare, pilos emittere.
Tunc primum pilabant genæ.
Rounde.
Rotundum. Sphæricum.
Orbiculare. Circulare.
Cyclicum. Teres. *Round in length.*
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum.
Orbitum, apud Varronem.
Cauda in vertiginem torta, tortuosa, sinuosa.
Multiplici flexu in se recurrens.
Solinus.
Round about.
Circum circa. Vndique.
In circuitu. ἐν κύκλῳ.
In vniuersum.
to stand Round about.
Circunstare. Circumsistere.
Cingere corona.
to turne Round.
In orbem torquere.
Vertere, ϛρέφειν. Torquere.
Voluere. Circumuoluere.
Circumagitare. Rotare celere gyro.
Circumrotare. ἑλίσσειν.
In gyrũ ducere. Circumflectere.
Motum agere in ambitum.
Celeri vertigine rapi.
to Route, vide *to Snort.*
a Rovve, vide *Line.*
to Rovve vvith oares.
Remigrare, promulcare.
Remo propellere cymbam.
Remos ducere, agere.
Remis sollicitare.
Dare aliquot ad remos.
Rubbish of old houses, Shardes of stones.
Rudera, cuius singulare ruder, aut vt vult Despaut. rudus.
σκύβαλα.
Segmina & fragmina lapidum.
Testulæ. Testæ.
κλάσματα. φιάϛλα λίθων.
Farrago, frusta testularum.
χυτρεία. Laterculi.
Fragmenta testacea.
Tessellæ lapideæ. Testæ confractæ.
Congeries ruderum, fragminum.
Lapidum. Materies ruinarum.
Fragmẽta vetustorum saxorum.
Putria saxa. *Rubbish.*

a Rucke or a Heape.

Congeries. Cumulus.
Aceruus. Agger.
Moles. Globus.
Strues. Strages.

Rude, Ignorant, Rusticall, Clounish.

Agrestis. Rudis.
Petro. Crasso sub aëre natus.
Incultus. Inurbanus.
Hebes. ὄνος.
Obtusus. Stupidus.
Bliteus. Grossus.
Barbarus. Scythicus.
Φαῦλος. Bœoticus.
Inexercitus. Inexercitatus.
Inscitus. Ineptus.
Crassus. Rudis ad dicendum.
Rusticus.
Immoratus. Iners.
Indoctus, *vide Phr. Manut. & supra a Dulhead.*

Ruine, vide *Destruction*, & Phr. Man.

to Rule to Commaund, vide *to be Lord, and to Gouerne.*

to beare Rule, vide *to be in Office*, & Phr. Man.

Rulers of the common vvealth, vide *Magistrate.*

a Rule, vide *a Line.*

Rumor, vide *Fame.*

to spreade Rumors abroade.

Rumores in vulgus disseminare.
Sermones serere. διδόναι λόγους.
Famam seminare, disseminare.
Spargere, differre rumorem, famam.
Dissipare, apud Ciceronem pro dispergere, diffundere rumorem vel famam. διαφημίζειν.
Famam ferre pro spargere. Plau.
Famigerare, *to Publish abroad.*
Dictitare frequenti & crebro sermone, dissipare & diuulgare.
¶Et disseminari, dissipari latius dispergi, emanare, serpere, percrebescere.
Famam subire.
¶Famam vel honorem depeculari, honore priuare, *to take avvay ones honour.*
Famam atterere. *to hurt.*

it is a common Rumor or Talke, it is commonlye sayd: it is a common prouerbe, or a common saying: it is in euery mans mouth.

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est.
Fama increbuit, diuulgata est, nata est, emanauit, percrebuit.
Ad nos delatum est.
Fama est. λόγος ἔχει. Fabula vulgi est. Serpit hic rumor.
Rumore disseminatur, spargitur.
Fama perfertur, percrebescit.
ἡ φήμη διεφοίτησεν.
In ore versatur omnibus.
Hominum per ora adagium obambulat. Cicero: Non modò Romæ sed & apud exteras nationes omnium sermone percrebuit.
Volitat, Versatur in ore omnium & sermone.
In ore vulgi versatur.
In ore ferè omnium est hominum.
Tristissimus rumor huc allatus.
Exiit in fabulam. Est tritum vulgi sermone prouerbium.
Abiit in prouerbium.
Fama manauit, surrexit, venit, peruenit, percrebuit, perlata

ad nos.
Rumor vagatur ac fabula.
Lippis ac tonsoribus notum.
Per ora volitat populis compluribus.
Et terrá rumor transilit &maria.
In omnibus passim tonstrinis & pistrinis hodie celebratum.
Vulgo dictitant. Iactatur.
Dimanauit fama.
ἀπήλθεν ἡ ἀκοή apud Matth.
Omnibus, omni populo in ore est.
Afferebantur rumores ad eum crebri. Cæsar.
It multiplex inde fama est, quod variè narratur, vnde varij iactantur rumores.

to Runne avvay, vide *to Flie avvay*.

a bull Rush.

Iuncus. ὀξὺς σχοῖνος. Scirpus. βίβλος. Mariscus. Cyperos.

a Runnegate, vide *Vacabond*.

to Rufle. to vvaxe Rustie.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere. ἰόομαι.
Æruginem contrahere.
Situm ac rubiginem obducere.
Squalere. Virg. Rubigine inficio.
Rubigo ferrū dicitur interficere & corripere, apud Soli. Aul. Gel.
Ferrum si non exerceas rubigo interficit.
Obduci situ puluereo, apud Eras.

Rusticall, vide *Rude*.

S

a Sachell.

Mantica. Culeolus. Sacciperium.

to Sacrifice, or to offer a sacrifice.

Sacrificare. Immolare. Libare. Litare. Offerre. Piare. Mactare. & Dicare hostiam. Cædere hostiam. *vide Offer.*

a Sacrifice, or a thing to be sacrificed.

Sacrificium. Immolatio. Libamē. Litamen. Oblatio. Holocaustum. Hostia. Victima. Piacula sacra. Res diuina. Cultura diuina. Cultus diuinus. Honor diuinus.

Sad or Sorovvfull.

Mœrens. Dolens. Tristis.
Admodum tristis.
Anxius. περιαλγής.
Dolorum abysso absorptus, *Vide Phr. Man.*

to be Sad or Sorovvfull.

Mœreri cum diphthongo œ.
ἄχθεσθαι. Discruciari.
Mœrore affici. τῆς λύπης ἔχεσθαι.
Anxium esse. Tristari.
Iacere in lachrymis.
Luctus acerbitate frangi.
λυποῦμαι. Dolere.
Indolere. κατηφεῖν.
Ab animo ægrum esse.
Vehementer, impatiēter dolere.
Suspirare. Angi.
Dolere ex animo.
Ringi animo. ἀδημονεῖν.
Mœrore cōsumi, absumi, absorberi.
Angi animo.
Fluctuare metaphoricè.
Esse dolore. & esse in dolore, vtrunque apud Ciceronem.
Lugere. In luctu esse.
In lamentis, mœrore, luctuq; iacere.
Petere suspirium altè.
Suspiria ducere ab imo pectore. Ouid.
Tangi animi dolore.
Obstinatè lugere. Ouid.
Cruce aliqua premi, afflictari.
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere.

Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabeſcere.
Tegere, premere animi dolorem. Cic.
Cupiebam animi dolorē vultu tegere, & taciturnitate celare.
Et Virgilius: Altum preſſit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœſtitudine, animi angore confici.
Præ dolore pene examinari, ac deficere.
Dolet animus, dolet cor. Plaut.
Ego illud ſcio quàm doluerit cordi meo. *Vide to Mourne.*

to make Sad or heauy.

¶ Cōtriſtare, perturbare, triſtem reddere, dolorē afferre, inferre, exulcerare, dare, incutere.
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere.
¶ Ægritudo, mœror, moleſtiæ, dicuntur exedere animum.
Ægritudo lacerat, exeſt animam planéque conficit.

Sadneſſe, Heauineſſe, Penſiueneſſe.

Mœror. Mœſtitia.
ἄλγος. Dolor.
Luctus. Triſtitia.
Afflictio. Lachrymæ.
Mœſtitudo. Anguſtia.
Tribulatio. Animi moleſtia.
Crux.
Fluctus & tempeſtas. metaph.
Cruces. Aculeus.
Preſſura. Stimulus.
Pœna. Indoleſcentia.
Dolor cordis. Ægritudo.
Cura animum diſcrucians.
Angor. Anxietas.
¶ Et gladius pro ſuprema afflictione.
Per enſes atque ignes.

in good Sadnes, vide *Earneſt.*

Safe or Sound.

Soſpes. Incolumis. Sanus.
Saluus. Integer. Tutus.
Valens. Securus. *Vide out of Daunger.*

in Safetie, vide *out of Daunger.*

as men Say, as they Say, or as it is Reported, as the common talke or report goeth.

Vt fertur. Vt ferunt.
Vt fama eſt. Vt dicitur.
Vt perhibent. Vt aiunt.
Vt antiquum ait dictum.
Vt vulgo dicitur.
Vt vulgo dici conſueuit.
Vt rumore vulgi ſpargitur.
Iuxta vulgò tritum ſermonem.
Vt dici ſolet. ὡς λόγος.
Vt veteri dicitur prouerbio.
Vt publicus iſque conſtans ferebatur rumor.
Vt eſt in prouerbio.
Vt in vetere verbo eſt, apud Auſ. *An old Saying.*
ὥσπερ ἡ παροιμία.
λόγος ἐστὶ παλαιὸς, Vt dicimus prou. ὡς λέγεται, ὥσπερ λέγεται.
ὡς φησὶν ὁ λόγος.

he Sayeth one and thinketh another, vide Phr. Man.

to Sayle in a shippe or boate.

Nauigare. ναυτίλλειν.
Nauigio ſulcare æquora, pfunda.
Vela ventis dare. Virg. 7.
Leui pandere vela noto. Claud.
Luſtrare æquora.
Currere æquora, ſalum.
Committere ſe mari, aquis, pelago ratem, dubiis flatibus aluum.
Credere ſe æquori, vndis. Neptuno.

Soluere

Soluere absolutè & Soluere orā. Quintilianus.
Ducere in altum.
Solicitare aquas remis, apud Claudianum.
Sulcare fluctus.
Velificare.
Committere se ventis, cœlo irato, pelago.
Facere velaturam, aut nauiculariam, vecturis viuere. *To liue by Sayling.*
Volare linteo, transuolitare nullo remige.
Cerula vertentes abiegnis ęquora palmis.
Liquidas Neptunare per vndas.
Ventosum proscindere æquor.
Vada salsa cita decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum.
Conscendere naues & conscendere absolute, *To take ship.*
Plenis & intentis velis ferri. *To sayle vvith a full sayle and vvinde.*
Ferri aduerso flumine. Virg.
Aduerso amne, aduersa aqua vehi, aduehi. *Against the streame.*

to take the Say, vide *to Tast.*

to Sayle vvith vvind & vveather, vide Phras. Man.

a Common Saying, vide *common Rumor.*

to make a Sainct.

Referre in numerum diuorum.
Diuorum inserere albo.
Apotheosi donare.
ἀποθεῶν.
Canonizare. Diuificare.
Sanctorum catalogo adscribere.
Inter diuos referre.
Superis annumerare.
In beatorum numerum referre.
Inscribere in catalogū sanctorū.
Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorum numero.
Syderibus, diuísque adscribere. Cicero.
Homines iam morte deletos reponere in deos.
Inter cælicolas cōnumerare. Cic.
Tyrannoctonis, id est vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuuntur.

to put to port Sale.

¶ Auctionem bonorum facere.
ἐπάρτιον προγράφειν.
Auctionari.
Auctioni inferre.
Hastæ subiicere, submittere.
Sub hasta vendere.
λαφυροπωλεῖν.

to Salute, vide *to Greete.*

a Sanctuary, vide *Refuge.*

Sand.

Arena. Saburra. Sabulum.

Sandblinde, vide *to See but a litle.*

to Satisfie, vide *to Fill, Content and Pay.*

Sathan, vide *Deuill.*

Sauce for meate.

Condimentum.
καρυκεία. ὀμφάκιον.
Conditura. καρύκευμα.
Omphacion, *Verdiuyce.*
Iuscum. Iusculum.
Ius nigrum, apud Cicero.
Ius piperatum. Liquamen.
Embamma. Intinctus.
Garus. γάρον.

Saucie, vide *VVanton.*

to Sauour, vide *to Smell.*

an ill Sauour, vide *Stincke.*

a Safe conduct, vide *Pasport.*

to Saue the life, vide Phr. Manutij.

a Sausege, vide *Pudding.*

a Scabbe or Scabbednesse.

Scabies. Psora.
ψώρα. Serpigo.
Asperitas. Scabredo.
Scabritia. Scabities.
Impetigo. Lichen.
λειχήν. Porrigo.
Fœdatio cutis.
Exulceratio pruriens.
Mentagra mentum occupans scabies.
Herpeta.
Sicca scabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis sacer creditur *vvilde fire*, solet faciem, & loca vicina occupare.
Morphea, Vlcerosus.

a Scaffeld a Stage.

Theatrum.
Spectaculum.
Scena. σκηνή.
Amphitheatrum, & proscenium, seu Orchestra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro vbi actores & histriones sua proferunt, vbi & Mimi ac cæteri ludij varios ludos ac gesticulationes ædere solent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam comœdiam.
διδάσκειν τὴν κωμωδίαν.
Ædere spectacula, *to Play a Play.*
δραμματουργεῖν.
Exhibere Eunuchũ, Trinummũ.
Iocculares ludos in scenis depromere.
Ludos facere. Plaut. *Vide Stage Players.*

to Scatter, to Cast abroade or asunder.

Iactare. Diffundere.
Disiicere. Spargere.
Dissipare. διασκεδάζειν.
Dispergere. Turbare.
Disturbare. Differre.
Diducere, Distrahere.

Scantnesse or penurie.

Penuria. Ægestas.
Inopia. Raritas.
Caritas. Indigentia.
Defectus. Carentia.
Sterilitas.

to let a Scape, vide *Fart.*

Scarsitie of victualles, vide *Dearth.*

to Scarifie, vide *to Boxe.*

a Schoole or a place of exercise and learning.

Schola.
σχολή.
Studium triuiale.
Studium priuatum.
σχολεῖον.
Ludus literarius, scholasticus.
Palladius ludus.
Diatriba.
παιδοτρίβιον.
Et metaphoricè huiusmodi schola vocatur phrontisterium.
φροντιστήριον, Pistrinum, Curarum ergastulum.
¶ Carnificina minis verberibúsque horrisona.
Vide de similibus plura in dictione, *Vniuersitie.*

to

to put forth to Schoole, vide in Tit. *to Learne without booke.*

a Schoolemaister.

Præceptor. Institutor puerorum.
παιδοτρίψ. Literator.
Magister. Ludi magister.
Rudis pueritiæ formator doctus & integer.
Didascalus.
Ludi magister litterarij.
Institutor, præceptor literarius.
Orbilius, plagosus, nodoso verbere toruus. *a Hard maister.*
Hypodidascalus, subdoctor. *An vnder Schoolemaister or Vsher.*
¶Triuialis magister à triuiis.
Indoctus magister.
Grammatista vel tes, literator, *A Grammarian Schoolemaister, a three halfepennie teacher, a Smatterer in Grammer.*
Diobolares habens auditores.
Magistellus.
Magisterculus quæ postrema in indoctos ironicè torqueri possunt.
Pædotriba.
Pædotriues. παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaister, the Principall head of a Colledge.

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha.
Gymnastica dignitate præfulgēs.
Moderator cœtus scholastici, gymnasij ludi.
Archididascalus.
ἀρχιδιδάσκαλος.
Præfectus ordinis scholastici, quem σχολαστῆρα vulgus nominat, vel Scholarchum.
Præfecturam agens gymnasticā.
Moderator Academiæ, *The Chaūceller of the Vniuersitie, or in his absence the Vicechaunceller.*
Rector Academiæ, quē clauarij, (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cū clauis argenteis.

to go to Schoole.

Frequētare, visitare ludū literarium.
ἀπέρχεσθαι εἰς τὴν σχολήν.
Sub præceptore literarum stipendia facere.
Subire ferulam.
Ferulæ manū subdere, subducere.
Sub ferula militare.
In ludo literario versari.
Terere limen ludi literarij.
Nomē in literariam militiā dare.

Scholers, vide *Young scholers.*

to Sclaunder, to Diffame one, to Backbite, to Report ill.

Vitio dare. Criminari.
Vellicare, metaphoricè.
In vitio ponere.
Rodere alicuius famam.
Verborū contumeliis optimum virū incesto ore lacerare. Cic.
Furta & libidines obiicere.
Infligere turpitudinem sempiternam alicui apud eundem.
Laudem alicuius proterere criminibus, Carpere.
Oblatrare. Obtrudere.
Obgannire. Obtrectare.
Debacchari. Destomachari vsq; ad rauim.
Inferre crimen, infamiam.
Incurrere in alterius famam vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam.
Offundere dedecus, scelus alicui.
Carbone notare. (quod.
Abominandis probris afficere.
Inurere notam turpitudinis. *To put to Shame.*
Contumeliam facere in aliquē.
Infamare.
Vituperare.

Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfũdere ignominia, scõmatib.
Contumeliis operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Sugillare. Traducere.
Insimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Detractare.
Diffamare. Obloqui. Maledicere.
Derogare. Detrahere. Mordicare
Irrogare & infligere ignominiã.
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμίαν προσβάλλειν.
¶ Infamia flagrare, est summa infamia laborare.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an ill name or report.* vide *Ph. Ma.*

Sclaundered vvrong fullie, vide Phr. Man.

a Sclaunderer, a Backebiter, a Detractour, an ill Reporter.

Detractor. Delator. Detractator.
Sibilator. Susurro. Susurrator.
Hominum famam imminuens.
Derogator. λωβητήρ.
Famicida. Sycophanta.
Insectator. Vituperator.
Maledicus. Mordax.
Dentatus. Nasutus.
Nasutulus. Obtrectator.
Vitigilator, vel Vitilitigator.
Cauillator. Sugillator.
Criminator. Obstrigillator.
Archilochium terens.
Archilogus. Vitupero onis.
Morbo maledicẽtię bis cæcus, apud Eras. Fœnũ habẽs in cornu.
Venenũ aspidũ sub labiis habẽs.
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclaundering or Backbiting.

Detractio. Derogatio.
Obtrectatio. Maledicentia.
Oblocutio. καταλαλία.
Detractatio. Diffamatio.
Traductio. Obloquiũ. Maledictũ.
Succus loliginis, puerbiali schemate apud Hora. Morsus clandestinus, clãcularius, virulẽtus.
Sermo Bionæus. Mordacitas.
Canina Facundia. Archilochia dicta. Clancularia susurratio.
Morsus. Sycophantia. Susurrum & ium & us.
Ater rictus, apud poëtas, pro obtrectatione. Sinister rumor.
Vituperationis lingua cote liuoris acuminata. Morsus aspidis.
Δῆγμα ἀσπίδος.

to Scoffe, vide *to Mocke.*

to Scourge, to VVhippe, or beate vvith vvhippes.

Flagellare. ἱμάσσειν.
Verberare. ἐλᾶν.
Duris cædere cestibus.
Flagris cædere. Lancinare.
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris discerpere.
Loris & testibus incidere.
Excoriare. Excarnificare.
Laniare. Dilaniare.
Virgis, loris cõscindere miseros.
Multare verberibus, apud Cor.
Verbere subduro tristia fatigare terga.
Cõficere aliquẽ affatim, pro misere

sere flagellare.
Acribus flagris cædere.
Flagris noxias expiare.
Lacerare flagris.
Conficere verberibus.
Scuticis & vimine discerpere.
Dare aliquem totum in ruborem id est, ita verberare vt vndequaque rubeat, Plaut. in Capt.
Per omnem vicũ verbere agere.
Diuerberare cutem. Inscribere tergũ, corpus virgis, ἐγγράφειν.
¶ Variari virgis, *Vide to Beate.*

Scourged, vide *VVhipped.*

to Scovvle, vide *to Looke sovvrly.*

to Scrape.

Radere. Corradere. Eradere.
Obliterare. *To Scrape out.*

to Scrath, to Clavve.

Scabere. Fricare.
Vnguibus pruriginem sedare.
Scalpere. κνάειν.
Arare, exarare cutem vnguibus.
Vnguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere.
Explicitis vnguibus cutim fodere.
Inuolare in oculos, in faciem.
Perfricare. Cic. Tu in hoc vlcere tanquam vnguis existeres.

a Scriuener, vide *VVriter.*

the Sea.

Salum. Amphitrite. Thetis.
Doris. Gurges immensus.
Circumfluus humor.
Mare. Pelagus. πέλαγος. Fretum.
Æquor. Neptunus. Pontus.
Oceanus à celeritate. ὠκέανος.
Rex vndarum belluosus, reciprocus, refluus, vndosus.
Sal pro mari. Virg. Altum, substãtiuũ pro mari ponitur à Virg.
In altum vela dabant læti.
Profundum, apud Ouidium pro mari.
Reliqua inquirantur inter Synonima Poëtica Neptunus.

the Sea coast liketh me best, vi- Phr. Man.

to Seale letters.

Literas claudere. Signare.
Consignare, obsignare epistolã.
Sigillo munire, insignire.
σφραγίζειν.
Signi impressione occludere.
Signũ, Sigillũ imprimere annulo.
Sigillare. ἐπισφραγίζειν.

to Search out, vide *Inquire & Imagine.*

a Seare cloth, or a Plaister made of oyles gummes vvaxe or rosen.

Cæratum, siue vt aliis placet.
Cærotum κήρωτον quod vulneribus & membris consolidandis adhibetur.

in Season or good Time.

In tempore. Ipso tempore.
Tempestiuè. Maturè.
Opportunè. Per tempus.
Auspicatò. Fausto sydere.
Secundis auibus.

a Seate, vide *Stoole.*

Secretly, Priuely.

Clam. λάθρα cum genitiuo.
Secretò. Cautè. Abditè. Ex occulto.
Ex insidiis. Occultatè apud Cic.
Clanculum. Occultè.
Clandestinè. Abscondìtè.
¶ In occulto. Absque arbitris.
In angulo. ἐν γωνίᾳ.
In penetralibus.
¶ Suspenso gradu. Pedetentim.
Pedepressim. ἀκροποδητί.
Suspensis pedibus. Tacito pede. ἡσύχῳ ποδί.

great Secrets or Misteries.

Mysteria. Mystica.
Quàm maximè abstrusa.
Abdita. Retrusa. Cælata.
Abscondita. Altissimè latentia.
Secreta. Occulta.
A nostris remota conspectibus.
Operta. Obumbrata.
Velata. Obuelata.
Arcana. Seclusa.
Inuoluta. Obscura.
Tecta. Obnubilata.
A natura inuoluta. Recondita.
Sacra quæ prophanum vulgus scire non conuenit.
A prophanis oculis longissimè semota.
A sensibus humanis remota.
In terra defossa, latentia.

a Secretarie.

Scribarum præfectus. Primus ac præcipuus à literis, ab epistolis.
Archigrammateus.
Secretarius vulgo dicitur, quem Silentiarium Accursius vocat, verùm ornatius latiniúsque à secretis dixerimus seu tabellionem, quòd tabulas, hoc est, testamenta & scripturas publicas conficiat, quòd conuenta conuentiones, ciuitatis, & contractuum pacta, quæ Grecis τὰ συμβόλαια dicuntur, scribat: vnde & Græcè συμβολαίγραφος, seu potius συμβολαιόγραφος vocatur, & tabellion ταβελλιών. ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbarè Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarij qui in senatu notarent.

a Sedition, Debate, Commotion or Vprore in a citie.

Bellum intestinum. Seditio.
Bellum ciuile. Factio.
Motus ciuilis.
διχοστασία.
Diuisa seditione ciuitas. Ascon.
Ciuium dissentio, tumultus, factio.
Arma ciuilia.
Occultum, intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi.
Dissidium, vel Bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissociatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues.
διαπολιτεύουσι. *Vide Commotion.*

to make a Sedition, vide *Vprore.*

Sedition is the plague of the common wealth, vide Phras. Manutij.

to See, to Looke, to Beholde.

Cernere. Videre. ὁράειν.
Oculis haurire, capere, accipere, percipere.
βλέπειν.
Obire oculis, Plin.
Spectare.
Aspicere. Conspicere.
Inspicere. Intueri.
Speculari. Contemplari.
Aduertere. Animaduertere.
Vide to Looke about.

to See but a litle, to be dimme sighted to be Purblinde or Sandblinde.

Cæcutire. Hallucinari.
Caligare. Lippire.
Cæcultare, apud Plaut.
Falli iudicio. *Vide Squint.*

to See and not See, to let it passe or

or slippe as though vve knevve nothing : to VVinke at the matter.

Conniuere.
σκαρδαμυκτεῖν.
Dissimulare visum.
Ad multa sciens conniuere.
Charadryona imitari.
Data opera dissimulare.
Studio occludere oculos ne videat.
Astutè cælare.
Multa prudenter præterire.
Egregia conniuentia transire.
Dissimulanter agere, contueri.
Oculis velatis, clausis præterire.
Conniuere in hominum sceleribus. Cic.
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasm.
Per licentiam indulgere. Bud.
Et apud Vlp. Conniuentibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta, id est, ratione non inspecta.

ye may See, vide *Perceaue.*

to come to See, vide *to Visite.*

a Seege, vide *Campe* & Phr. Manutij.

to raise the Seege, vide *Raise.*

to Seeke, to Inquire.

Quærere. Inquirere. Conquirere.
Exquirere. Perquirere.
Explorare. Inuestigare.
Indagare. Rimari. Vestigare.
Scrutari. Peruenari.

to Seeke after glorie or praise, vide *Ambitious.*

to Seeke fame or renovvme by ill doinges.

Gloriæ fumulum velut Ephesini tẽpli incensor conquirere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere. Hiero.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam.
Nomen memoria sceleris extẽdere voto adipiscendæ famæ latioris. Solin.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare.
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to Seeth, vide *to Boyle.*

Seld, scarce not often.

Rarus.
Rara vel alba auis, nigróque simillima cygno.
Phœnice rarior.
Coruo rarior albo, Iuuen.

Seldome, not often.

Rarò. σπανίως.
Perrarò. Rarius.
Rarenter. Haud crebrò.
Vix vnquam. Insolenter, Cic.
Rarissimè. σπανιότατα.

of him selfe, vide *VVillingly, and vvithout helpe.*

to Sell.

Vendere. πωλέειν.
Diuendere. Venundare.
Distrahere metaphor.
Æra mutare.
Dare pro vendere. Cic.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to Sell openly.
Mancipare & emancipare.
ἐκποιεῖν. Extra dominium suum ponere.
to offer or to put forth to Sell.
Venum exponere.
Inscribere ædes, apud Terent.
to Sende avvay, vide *to Put avvay.*
to Sent, vide *to Smell.*
to geue a Sentence or Iudgement, vide *to Iudge.*
to Separate, to Seuere or to Parte one from an other.
Discernere.
Discrimen rectum facere.
Ponere discrimen, distinguere.
Partiri, discriminare, *Vide to Deuide.*
a Separation betvvixt man & vvife, vide *Diuorse*, & in Phr. Man. *a Seuering.*
Separatly, asunder, Seuerall.
Singulatim. Diuisim.
Priuatim. Seorsum.
Separatim. Seiunctim.
a Serce, vide *a Siue.*
a Serpent or snake.
Anguis maculosus.
Serpens sinuosus.
Variæ serpentium species sunt.
Seps tabificus. Natrix.
Hæmorrois. Chelydrus.
Cenchris. Scytale.
Dipsas. Aspis. Echidna.
Cæcilia. Iaculus.
Præster. Coluber.
Hydrus, Hydra, & Chersydrus.
Vipera. Cerastes, &c.
to Serue.
Famulum agere. δουλεύειν.
Famulari. Seruire.
Inseruire. Ministrare.
ὑπηρετεῖν.
Ministerium exhibere, præbere.
Famulatum, famulitium præstare.
Colere seruitutem, apud aliquem.
Ancillari propriè de viris qui præter dignitatem se alicuius seruitio subiiciunt.
a Seruaunt, Bondman, or a Seruing man.
Minister. ὑπηρέτης.
Seruus. δοῦλος.
Puer. Famulus.
A mysterio.
A pedibus meus, apud Terent. sub intelligitur seruus. *A Lackey.*
Fures pro seruis posuit in Bucolicis. Virgil.
Quid domini facient audent cũ talia fures, plerunque enim sūt vt furaces sint.
Dietarij similiter.
Dromo frequens in Comœdiis.
Cliens. Assecla.
Pedissequus. Mancipium.
Verna. Vernula.
Scoparius à scopando, apud Vlpianum.
Comes.
Ministeria pluraliter pro ipsis ministris, sicut seruitia pro seruis, apud Sallustium.
Columella, seruus maior in familia, *The chiefe seruaunt of al the houshold.*
Addictus & nexus apud Romanos & Iurisconsultos, qui ob æs alienum creditoribus in temporariam seruitutem addicebatur.
Infimus famulorum seruus.
Domus mancipium, spongia.

a maide Seruaunt.
Famula. Ancilla.
Pedissequa. παιδίσκη.
θεράπαινα. Abra. Verna.
Mercenaria puella.
Lotrix aulularia, ancilla agraria, agrestis, rurestris.
Rusticana.

Seruice, vide *Attendaunce.*

Seruiceable, or readie to please.
Dare se alicui.
ἑαυτὸν ἐνδιδόναι.
Obsequentem se præbere, inseruire, ministrare, commodare, prodesse, accommodare, obtemperare, adiuuare.
Conuertere se ad sensum vel ad nutum alicuius. *Vide Phr. Manutij.*

to be Set aside, behinde the dore, to be cast aside out of the vvay as not remembred or regarded.
Pascere tineas.
Inter blattas tineásque rixari, apud Politianum in misc. Sentire tineas.
Tineas pati, apud Auso.
A tineis exedi, corrumpi, rodi.
Obiicere tineis blattísque.
Longa quasi rubigine neglectum iacens. Senili carie corrosum.
Literarum figuræ carie ac situ obliteratæ, tinearum ac blattarum iniuria semirosæ.

to Set lesse by, vide *to Put backe.*

to Set much by, vide *Esteemed.*

nothing Set by, vide Phr. Manutij.

to Set not a Rush by, vide Phr. Manutij.

a Setled minde, vide Phr. Manutij.

to Set vpon to assaile or encounter vvith.
Aggredi. Congredi.
Concertare. Confligere.
Concurrere. Incessare.
Adoriri. Inuadere.
Insilire. Insultare. *Vide to Assaile & Phrases Man.*

to Set on, vide *to Stirre vp.*

Shackles, vide *Fetters.*

to Shake.
Vibrare. Quatere, Concutere.
Contorquere. Crispare.

to Shame one, to make one Ashamed.
Pudefacere.
Pudorem afferre.
Pudorem incutere.
Pudore afficere.
Iniicere pudorem, ruborem.
Violatæ castitatis aliquem traducere.
Confundere in hoc significato prorsus barbarum est, denotat commiscere, simul fundere.
Pudefieri. *To be Ashamed.*
Suffundi rubore, ad lachrymas vsque quod Græcis est.
ἐντρέπεσθαι, αἰδεῖσθαι.
Probrum & pudorem contrahere, *To get both blame and Shame.*

eo be a Shamed, vide *to Blush.*

VVithout Shame, vide *Impudent*, & in Phr. Manut. *Shamelesse.*

it is a great Shame.

Datur, ascribitur, imputatur probro, vitio, crimini.
Vitio vertitur.
Datur dedecori.
Turpe est.
Vitio confine est.
Vitio venit. Boët.
Non abest à vitio.
Non vacat, non caret vitio.
Est dehonestamento.
Non probatur in vulgus.
In crimen vocatur apud Cic. pro vitio vertitur.
Flagitium est, *It is an ill deede.*

Shamefastnesse: Blushing.

Rubor. Modestia.
Verecundia. Pudor. Frons.
Confusionem, vulgus vocat.
αἰσχυντία. ἐρύθρημα. *Vide Dishonestie, & in Phr. Man.*

Shards of stones, vide *Rubbish.*

to make Sharpe, vide *to VVhet.*

a Sharpnesse or Quickenesse of vvitte.

Animi viuacitas.
Acumen ingenij.
Sagacitas. Perspicacitas.
Industria. Solertia.
Ingenium. ἀγχίνοια.
Acrimonia. ἀγχίνοια.
Dexteritas in rebus agendis in exequendis negotiis.
Vrgens, instans Chrysippeum acumen. *Vide VVittie.*

a Sheepe.

Ouis. πρόβατον. Bidens.
Pecus oris pro eodem, apud Quint.
Aries. *a Ramme.* Veruex.
Greges lanigeri, apud Virgilium.
Pecudes lanigeræ.
Tonsæ, apud D. Hieron. & alios probatos authores.
Lanigerum pecus.
Balantum grex.

a Sheepherde.

Opilio. Vpilio. Ouium custos, ποιμὴν. Pastor ouium. Probatophylax. προβατοφύλαξ.

a Sheepecote or a Folde.

Caula. Ouile.
Ouium septa. αὐλὴ. Græcis.

to Shevve, to Represent or to set before the eyes.

Exhibere, Offerre.
Proferre. προφαίνειν.
Præ se ferre. δεικνύειν.
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere. προχειρίζεσθαι.
Præsentare. Repræsentare.
Monstrare. Demonstrare. Ostendere. Docere. Probare.
Oculis subiicere. Expromere.
In tabula seu in speculo repræsentare. Ante oculos adducere.
Dare pro ostendere, offerre, Ouidius. Da mihi te talem.
Præstare in eadem significatione.
Artificij miraculum ostentare.

to Shevv plainely clearly.

Arguere pro palàm facere.
Rem digito propemodum ostendere, designare.
Veluti in tabella ostentare.
Exemplo rem ostendere, planam facere.
Compendiaria ratione demonstrare.
Compendiaria via exhibere.
Crasso exemplo ostendere.
Ostentare ad Heb. 6. quod verius ad factum seu iactantiam refertur.

Vi-

Vide to Declare.

to Shevve fauour, vide Phr. Manutij.

I vvill Shevv my selfe thy very friende, vide Phr. Manutij.

Shevv thee selfe a good citizen, vide Ph. Man.

a Shielde, vide *Buckler*.

to Shine, to be Bright.

Micare. Scintillare.
Emicare. Clarere.
Lucere. Relucere.
ἐλλαμπρύνεσθαι.
Fulgere. Splendere.
Coruscare. Radiare.
Rutilare. Irradiare.

Shining, vide *Cleare*.

Shippes.

Naues. Rates. Classes.
Nauigia. Rates.
Biremes. Triremes. Trieres.
Quadriremes. Proræ. Puppes.
Carinæ. Dicrota.
Liburna, liburnæ, & liburnicæ.
Shippes of vvarre.
Corbitæ, naues onerariæ.
Phaselus.
Circerus, media producta.
Cercurus, apud Plaut.
Paro & myoparo, *a Pyrate.*
Catascopiū, vel episcopia nauis, *a Pinnis.*
Pristis metaphoricè, *a small long Ship.*
Alueus apud Propertium & Liuium.
Nauis Salamina, prouerbio quæ Præuelox. Lembus, *a Boate.*
Celox idem sed breuior. Celotis.
Acatium, *a Barge.*
Nauis actuaria, idem Stiata.
Trabs vasta, apud Persium pro naue.
Trabica. δόκος. Codicaria.
Emphracta, *a couered Ship.*
Nauarchis genere fœminino & nauis prætoria, *the Admirall of the Nauie or Fleete.*

a Shipper or Shipman, vide *a Mariner.*

a Shirte or a Smocke.

Interula. Camisia.
Indusium. ἔνδυμα.
Intusium vt Varro scribit, quod intra plurimas vestes corpori adhæreat.
Tunica ima.
Subucula à Viue pro camisia virili ponitur.
Subucula collari rugato, *a Shirte vvith rouffes.* apud eundem in colloquiis.
Indusium laneum, *a Peticote.*

to Shoote, to Hurle, to Fling.

Iaculari.
Torquere, contorquere hasta, telum in latus, in aluum equi, in caput alicuius.
Conficere iaculis sagittarum propugnatores, apud Suetonium.
Telo hostem deiicere.
Traiicere murum aliquem telo, iaculo, hasta.
Telum, iaculum vibrare, coniicere.
Telum emittere, eiicere.
Iacula, sagittam, torquere, moliri.
Sagittare, verbum à solis Neotericis vsurpatum.
οἰστεύειν. Iaculo petere.
Iaculo figere, ferire.

to Shoote kunningly, very vvell.

Benè, solerter, peritè, dexterè, iaculari. εὐστοχεῖν.
εὐστόχως βάλλειν.
Iaculandi peritus sum.
Sagittam vel iaculum collimare.

a Shooe.

Calceus. Hypodema.
Calceamen. Calceamentum.
Calcearium & Calcearius, apud Plinium pro calceo positum.
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sculponeæ, rustica sunt calciamenta.

a Shooemaker.

Calcearius. Calceolarius.
ὑποδηματοποιός. Sutor.
Solearius. Veteramentarius.

a Shoe makers last, vide *a Forme.*

a vvooden Shooe, vide *a Petten.*

a Shore, vide *Piller.*

Shorte, Breefe.

Succinctus. Breuis.
Compendiarius. Pressus.
Circumcisus. Laconicus.
Compendiosus. ἐπίτομος.

Shortly, Breeflly, vvith fevve vvordes.

Breuibus. Paucis. Breuiter.
λακωνικῶς. Laconicè.
Contractè, apud Erasm.
Carptim. Succinctim.
συντόμως. ἐπικεφαλαίως.
Succinctè. Collectim.
Summatim. In summa.
ἐπιτροχάλην & ἐπιτροχάδην.
Vide in Phr. Man. to be Shorte.

Shortly, vvithin these fevv dayes.

In breui temporis spacio.
Breui. Caue hic dicas breuiter.
Breui tempore.
Breui temporis curriculo.
Exiguo temporis cursu.
Breui temporis intercapedine.
Breui admodum.
Primo quoque tempore, dixit Cicero, & Budæus. Quam primum.
αὐτίκα δὴ μάλα.
Propediem. Protinus.

Short vvinded.

Suspiriosi. Anheli.
Anhelatores. Asthmatici.
ἀσθματικοί.
Dyspneici. Orthopneici.

a Short communication or talke.

Sermo breuis, succinctus.
Compendium. Micrologus.
Micrologia, sermonis breuitas.
Laconismus. λακωνισμός.
Breuiloquentia.

to Shorten, to make short.

Breuiare. Breue facere.
Abbreuiare. Coarctare.
Contrahere in compendium.
Rerum gestarum summam texere.
Conferre in pauca, Perstringere.
Latè scripta in arctum colligere.

Shroue tevvsday.

Bacchanalia. Liberalia. Bacchiorgia, festa. Dionysia.
διονύσια. Feriæ Dionysiacæ.
Saturnalia. Dies saturnalitij.
Dionysiaca festiuitas.
Geniales dies, voluptuarij.
Dies epularum, conuiuij, lætitiæ.
Carnispriuium. Carniualia.
Festum pensardi, vt Louanij vulgo dicunt.

to Shutte vp, vide *to Stop vp.*

to fall Sicke: to get a Sicknes or disease, to become vveake, faint or Diseased.

Morbum contrahere.
Cõtrahere valetudinẽ aduersam
Alere morbum.
Delabi, cadere in morbum.
Insolentia mutati aëris morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obscœnitatis vsu vires corporis attenuare.
Vires deficiũt aliquẽ vel alicui.
Debilitari. ἐξασθενεῖν.
Languescere. Elanguescere.
Viribus deficere.
Ægrescere. Frangi.
Ad languorem vsque debilitari.
Imbecillis fio.
Morbo corripi, affici.
In morbum incidere.
Corripi valetudine aduersa.

to be Sicke or ill at Ease, to lie Sicke in his bedde.

Male habere. Male valere.
Cubare, apud Horat.
Ægrotare & infirmari in sacris literis frequentia.
ἀῤῥώστως ἔχειν. Laborare.
Languere. Elanguere.
Lecto defigi. Lecto decumbere.
Grauiter habere. Affligi.
Cum Medicis rem habere.
Incommodè habere.
νοσεῖν, ἀσθενεῖν. πονηρῶς ἔχειν. κακῶς ἔχειν.
Affectis esse corporis virib. Liui.
Aduersa, haud prospera, infœlici, mala, infausta, parum secunda, parum prospera, perquàm incommoda, haud sane commoda esse valetudine.
Differri doloribus. Terent. pro vexari, cruciari.
Ægritudine corporis laborare.

extreamely Sicke.

Morbus, lues in omnia dicitur membra grassari, illabi per ossa in medullas, toto vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus.
Conflictari morbis variis & tenacibus. Sueto. Grauiter, multum, valdè malè habere.
Grauiter, acerbè discruciari.
δεινῶς βασανίζεσθαι. Matth. 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem pessimè.
Conflictari valetudine iniqua, nouissima, Plinius, & Budæus.
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri.
Affici grauiter.
Ad desperationem Medicorum ægrotare, laborare, est Medicorũ sentẽtia damnari, vel vitæ non diuturnæ adiudicari.

to fall Sicke againe.

Incidere in morbum de integro quod vulgo dicitur. Recidiuari. Cic.
Grauius ægrotant hi, qui cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus aggrauescere, ingrauescere dicitur, *to vvaxe more sicker.* (*nesse.*
¶ Dare ad languorẽ, *to cause sick-*
Intensa studia caput dãt ad languorem. *Plura de Sicke, quære in Phr. Man.*

Sicklynesse, vide *VVeakenesse.*

a Sickle, a Syeth.

Falx messoria, fœnaria.
Falcicula. Secula. δρεπάνη.
Hama, apud Plinium. ἄμη.

to go or sit Side by Side.

Claudere latus, siue dextrum, siue sinistrum. frequens Eras.
Tegere latus, pro eodem apud Horat.
Stipare alicui latus. Ire ex latere.
Esse à latere. Adhærere lateri, aut dextro, aut læuo.

of a sharp and quicke Sight.

Perspicax. Oculatus.
Lynceus. Perspicacior lynceo.
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus prouerbialiter.
Lynceos habens oculos.
Lynceum acumine vincens.
Oculatio. Aquilino oculo cernens.
Serpentis oculus, prouerb.
Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lyncas vincere possit.

in the Sight, before the eyes, vide Phr. Man. & supra *Openly*.

a Signe or Token.

Signum. Indicium.
Argumentum. Portentum.
Præsagium. Prognosticatio.
Ostentum. Monstrum.
Augurium. Auspicium.

to Signifie before any thing happeneth, to shevv vvhat vvill follovv before it come.

Præsagire. Portendere.
προφαίνειν. Significare. Nuntiare.
Prædicere. Demonstrare.
Significare aliquo prodigio.
Præmonere. Speciem futuri præministrare. Minari.
Minitari. Spondere. Polliceri.
Promittere ad planetas vel sydera relata. *Vide Betoken.*

to commaunde Silence or Peace, to stoppe ones mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, indicere. ἐπιστομίζειν.
Obdere, imponere ori frenum.
Reddere Harpocratem, apud Catullum. Suffrenare. Supprimere.
Obturare os.
Os loquentis opprimere. Ouid.

to keepe Silence, vide *Peace*, & Phr. Man.

Simply, Plainely.

Planius. Apertius.
Simplicius. Apertè.
Crassè. Intelligibilius.
Pingui, crassa Minerua, quod grosso vel largo modo vulgus dicit.
ἐν πλάτει.
Pinguiore formula.
Crassiore musa παχυτέρᾳ μούσῃ.
Planius ac rudius.
σαφέστερον καὶ ἀμαθέστερον.

Sincere, vide *Vpright*, & Phr. Man.

to Sing.

Canere. ᾄδειν.
Canere carmen, cantionem.
Cantare. Modulari.
Psallere. ψάλλειν.
Dicere carmina.
Dulcisono cõplere æthera cãtu.
Mulcere blandis modulatibus aures.
Auiculæ præterea vernant, cantillant.

to Singe alvvayes one songe, to be alvvayes in one tale, to be euer harping vpon one string.

Eandem canere cantilenam.

Cuculi carmen canere.
Sæpius dicta repetere.

Singular or Speciall.

Singularis. Præcipuus.
Maximus. Summus.
Eximius. Vnicus.
Primus. Potissimus.

to Sinne, to Offende.

Committere peccatum.
Offendere Deum.
Peccare. ἁμαρτάνειν.
Labi in peccatum.
Contrahere noxam.
Grauius aliquid admittere,
Flagitium aliquod admittere, *to commit a vvicked Offence.*
In tetra collabi facinora.
In grauia incidere crimina.
Contaminare se culpa, maleficio, humanis vitiis.
Innocentiam in baptismo receptam facinoribus cõtaminare.
Peccata peccatis accumulãdo iustam Dei irã contra se incitare.
Iram Dei offensionibus contrahere, in nos prouocare.
¶ Errare. Cadere. Delinquere. *to do amisse.*
Impingere, πταίειν, de minutulis & leuibus. Ex surreptione & imprudenter committere.
Mũdi inquinamẽtis cõtaminari.

to Sinne againe, to retourne to his former Faultes.

Relabi, recidere in præterita scelera.
Redire ad vomitũ instar canũ.
Retrahi, Reduci, Reuolui in pistrina peccata.
Instaurare offensam.
Pati recidiuam.
In eundem lapidem rursum impingere, pedem offendere.
πρὸς αὐτὸν εἰσκρούειν λίθον.
Culpam eandem iterum atque iterum committere.
Relabi in extirpata vitia.
Iterare culpam, scelus, flagitium.

originall Sinne.

Originalis macula.
Parentales labes.
Peccatum originale.
Primogenia noxa.
Reatus nascendo contractus, vt loquitur D. August.
Contagio originalis noxæ.

Synople, vide *Redde colour.*

Sith that, vide *Because that.*

a Siue or a Serce,

Subcerniculum. Incerniculum.
Cribrum farinarium, excussorium pollinarium. Cribrum setaceum.

the Skie, vide *Heauen.*

vnder the Skie, vide *Vnder the firmament.*

to Skirmish, vide *to Fight.*

Skilfull in vvarlike affaires, vide Phr. Man.

Slacke or Negligent in doing his Office.

Frigere. Oscitare. Cessare.
Claudicare in officio. Desidere.
Dormitare. Dormire.
Præterire officium.
Oscitanter agere partes suas,
Remittere de diligentia.
Industriam ponere.
Indormire in re aliqua.
Mandragoram bibere, pro cessare in officio doctis vsurpatur.
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem. Resuperari.
Non sollicitum esse.
Ordinem deserere.
Deses, remissus, supin⁹ sum, ani-

mo nec strenuo, nec vigilanti arrectóque ἀνακπίζειν.
Negligere. Non curare.
Nulla vel parua cura tangi.
Indormire causæ. Cic. An faces admouendæ sunt, qui te excitent tãtæ causæ indormiẽtẽ?
Restitare, socordem esse in via salutis.
¶ Curare rediuiuã vel reduuiã, apud Cic. pro versari in leuioribus negotiis, neglectis grauioribus negotiis. Est autem carunculam quæ vnguibus supernascitur circuncidere.

Slaine or killed, vide Phr. Man.

a Slaue, a Bondman.

Seruilis. Subiugus homo.
Ægyptius laterifer.
αἰγύπτιος πλινθοφόρος.
Scoparius. Verna. Vernula.
Spongia domus. Lixa. *a Scullion.*
Calo onis, *a Slaue of a Souldier.*

to Slea, vide *to Kill.*

a Sled, vide *Dray.*

to Sleepe, to Repose.

Dormire. καθεύδειν.
Dormiscere. Requiescere.
Dare se somno.
Capere vel carpere quietem.
Fessa membra placido leuare somno.
Cubare, Incubare in lecto.
Incubare thoro. Virg.
Somnum carpere vel soporem.
Tacitæ concedere lumina nocti.
Alterna requie lassitudinẽ corporis instaurare.
Fatigata membra quiete releuare, leuare.
Fronde sub arborea quietem carpere.
Agere quietem, pro dormire, apud Poëtam, quemadmodum accipere noctem.
Sopitum esse. Somno detineri.
Quiete corpusculorum vires reficere. Acquiescere.
Ducere somnos vel somnũ. Vir.
Conquiescere.
Cubitare. Obdormire.
Quiescere. Somnum capere.
In scamna & scrinia reclinare capita & ceruices.
¶ Meridiari. ἐνδιάζειν.
Dormire in meridie.

to be fast a Sleepe, or to be in a dead or sound Sleepe.

Dormire altum, altè, profundè.
Altum stertere, apud Erasmum.
Graui somno teneri.
Arcto, arctiori, arctissimo quiescere somno.
Alto nimis detineri sopore.
Altissimo somno premi.
Profundo somno consopiri.
Altam dormitationẽ dormire.
Dormire arctè & grauiter Cic.
Ad lucem denique arctè & grauiter dormire cepisse.
Et sopor altùs aliquẽ habere dicitur. Virg. Alituũ pecudúmq; genus sopor altus habebat.
Endymionis somnum dormire.
Lethæo tore soporatus.

to Sleepe soundly vvithout care or sorovv.

Suauiter dormire, sine cura.
In dextram aurem, in vtrumuis oculum conquiéscere.
In vtramuis aurem dormire.
Somno indulgere, & stertere.
Securitate indormiscere.
Cura nulla tangi.
Cubare supinè.
Securos somnos capere.
Ociosè, suauiter dormire dicitur curis omnibus solutus, sollicitudine

tudine vacuus.

Porrectis vel sublatis dormire pedib⁹,secura & ociosa quiete.

to Sleepe out his vvine, or to Sleepe him selfe sober againe.

Edormire,edormiscere crapulã, vinum dormiẽdo excoquere.

Somno profusiore exhalare crapulam.

Digerere vinũ quo quis madet.

Plautus: Obdormiui omnẽ crapulam dixit,id est,concoxi.

Despumare Falernum,apud Per.

to make or to bring a Sleepe.

Soporare. Sopire, & Consopire significant soporem inducere, incitare, soluere oculos in somnum.

Spargere somnos,quod & medicamentis quibusdam potionum fit & quarundam virtute herbarum.

Caput leui tactu fricando somnulum elicere.

I could not Sleepe, vide Phr. Man.

Sleepie,Sluggish,Dreaming, drousie.

Somniculosus.

Somni plenus.

Grauibus oculis.

Somnolentus, vulgo dicitur.

¶ Et somnolentia, sopor, languor.

Sleepie,drovvsinesse.

to let or keepe him from Sleepe,to Disquiet or trouble one that is about to Sleepe.

Impedire quietem.

Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impertire.

Infestare somnum alicuius & perturbare.

Nullam dare quietem,requiem.

Interpellare alicuius quietem.

Obstrepere dormiturienti.

Aeramentorum sonitu quieti alicuius remoram facere.

Slender,Thinne,Small.

Gracilis. Tenuis.

Strigosus. Subtilis.

Exiguus. Exilis.

Petilis. λεπτὸς,*vide Leane.*

to make Slender or Thinne.

Attenuare,stringere remos.Virgilius.

Tenuare. Extenuare.

to Slyde or Slyp avvay, vide *to Go avvay.*

to Slyde dovvne,vide *to Fall dovvne.*

a Slipper, vide *Pantoufle.*

Slovv,Slouthfull, Dull,Idle, Sluggish,Drovvsie.

Ignauus. Supinus.

κατεβλακευμένος.

Ignauiter,supinè se habens.

Fucus,metaphoricè.

Socors. Secors.

Piger. Reses.

Iners. νωθρός.

ἐξίτηλος.metapho.

Desidiosus. Segnis.

Deses. Accidiosus. Ociosus.

Tardus. Cessator.

Torpens. Remissus.

Frigidus. Frigidulus.

Suffrigidus. Languidus.

Oscitans. Oscitabundus.

Manus conferens. Torpidus.

Lentus. Negligens.

Discinctus metaph. Grauis.

Cunctator. Tepidus.

Fracidus. Murcidus, apud Plaut.
Socorditer, indiligenter agens. *that hath no care.*
Arcadicum germen. *Great and slovve.*
Pulmo prius venisset, apud Plautum, famulum lentum obiurgantem.
Mulieris podex dicitur ignauus, prouerb. γυναικὸς πυγή. *vide Negligent, & Phr. Man.*

Slovvthfulnesse, Idlenesse, Sluggishnesse, Drovvsinesse.

Inertia. Ignauia. Desidia.
¶Torpor. Languor. Torpedo.
Socordia. Veternum seu veternus.
Pigritia. Oscitantia.
Otium in malam partem pro pigritia. νωθρότης.
Somnolentia. Negligentia.
Segnities, & Segnitia.
Pigrities. Pigritudo. Tarditas.
Accidia. Remissio.
Remissitudo. Incuria. *vide Negligence.*

Slouthfullie, Sluggishlie, Slovvly, Lingeringly, or Softly.

Segniter. Cunctanter.
Ignauiter. Oscitanter.
Lentè. Languidè. Gradatim.
Tardè. βραδέως.
Ductim. Pedatim.
Tractim.
¶Pedetentim. Paulatim.
Composito gradu. σχέδην.
Pedepressim. Sensim.
Cunctanter. Languidè.
Tardè. Lento gradu.
Testudinis instar. Pigrè. Lentè.
Orestes Slue his mother, vide Phr. Manutij.

to Slumber, to Sleepe.

Dormire. Obdormiscere.
In soporē cōcidere. Dormitare.
Nutabundo seu nutanti capite dormire. Oscitare.
¶Soluere oculos, lumina in somnum.
Solui in somnum.

a Smatterer in learning, or Nosevvise.

Sciolus. Nasutulus.
Diaculus. Litteratulus.

to Smell, to Sente or to sauour by nose.

Olere. Redolere. ὄζειν.
Spirare, emittere odorem.
Olfacere. Odorare & ri.
Olfactare. Fragrare. Oborere.

to Smell or Sent svveetly.

Arabicè olere. ἀραβικῶς ὄζειν.
Benè, iucundè, amœnè, arabicis odoribus olere.
Vnguenta exotica olere.

a Smellfeast, vide *Guest.*

a svveete Smelling salue.

Vnguentum. Aroma. Odoramentum.

to Smite, vide *to Beate.*

a Smocke, vide *Shirt.*

to make Smooth, vide *to Plane.*

a Snaile.

Limax. Limaca cæ.
Cochlea. Testudo.
Domiporta φερέοικος, apud Hesiodum, limacis epitheton.

a Snare, vide *a Trap.*

Sneuell, or the Snat or filth in the nose.

Mucus. Myxa. μύξα.
Mala pituita nasi, Catul.

Pituita crassior. Phlegma.
Cholera. Bilis. Cic. χολὴν ἄκρατον noctu eiici.
Humor è naribus fluens.
Excrementa vel recrementa narium.
Qui muculentis naribus, mento saliuis vuido. Prud.

a Snipe, a Snite, a VVoodcok.

Turdulus. Turdus. κίχλη.
Ficedula. συκαλίς.
Atricapilla. μελαγκόρυφος. nonnullis Ficedula dicitur, aliis Gallinago.

to Snorte, to Route.

Stertere. ῥέγχειν.
Altum stertere. Ronchissare. apud Plaut. Ducere ronchos.

to Snuffe the candell, vide *VVeeke of the candle.*

So so.

Vtcunque. Quomodocunque. Sic satis. Nonnihil. Aliquantulum.

So be it, or Let it be so.

Esto. ἔστω. Pone esse.
Pone esse victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc.
Hoc mihi detur.
Fac ita hoc esse factum.
τοῦτο γενέσθω.
Fac ita esse, pro quo barbari. Cape seu pone casum.

Sober.

Zenone temperantior, moderatior.
Zeno. Zenocrates. Curius.
Minimis vilissimísq; contentus.
Abstemius. Nephalium lignum.
Parcus. Temperans.
Frugalis. Moderatus.
Sophron. σώφρων.
Sobrius. μονίας.
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum. Siccus.
Siccus apud Ciceronem: Vtrum hæc vobis videntur consilia siccorum an vinolentorum somnia? Siccaneus idem.

to liue Soberly.

In abstinentia nimis quàm acerba viuere.
Morbum abstinentia frangere.
In abstinentia maxima vitam degere.
Iniicere frena intemperantiæ.
Tenuiter victitare.
Salem lingere. ἅλα λείχειν.
Thymbra victitare.
Salem & caseum edere.
Vitam ducere doliarem.
Frugi viuere.

Sobrietie, Modestie.

Temperantia. σωφροσύνη.
Abstinentia. Frugalitas.
Continentia. Modestia.

Sodainly.

Subitò. Subitaneè.
Repentè. Raptim. Improuisè.
Inopinatè. *vide Vntaught.*

a Solemne sight, or a Boasting shevve.

Pompa. πομπή.
Apparatus. Magnificentia.
Ostentatio theatrica. Fastus.
Strepitus, metaphoricè.

Softly, Leasurely.

Sensim. Paulatim. Lentè.
Pedetentim. *vide Slovvthfully.*

Solace, vide *Comfort.*

to be Solde.

Vendi passiuè. Vænire.
Venum ire. πωλοῦμαι.

Some time.

Interdum. Aliquando.

Aliquoties. Nonnunquam.
Quandoque. Olim. Alicui.
Tum, pro aliquando, apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere.
Aliàs in eodem significatu, apud Gellium. Interim pro eodem.
Modo in oratione geminatum.

Soncie, vide *Luckie*.

Sonnes, Boyes, Men-children.

Filij. Liberi.
Nati. Gnati. υἱοί.

Soothsayinges of good or ill lucke, vide *Diuinations*.

Soothsayers.

Diuini. Diuinaculi. Arioli.
ἐγγαστρίμυθοι. ἐγγαστρῖται.
Aruspices. Auspices.
Pythonissæ. Pythonici, qui Apolline pleni, id est qui instinctu dæmonis futura coniectant.
Geomantes, Pyromantes.

Sope.

Sapo. Borona.
Smegma. σμῆγμα,
Mattriaca pila, apud Mart.
Spuma caustica.

Sorcerie, vide *VVitchcraft*.

Sorovvfull, Carefull.

Sollicitus. κεδνός.
Anxius. Scrupulosus.
Sollicitudinis plenus.
Inquietus animo. *Vide Sad, & in Ph. Man. I am sory &c.*

Sorovvfulnesse, Carefulnesse, Anguish or griefe of minde.

Anxietas. Sollicitudo. κεδνότης.
Cura. ἐπιμέλεια.
Scrupulus. Angor.
Mentis inquietudo. Æstus.
Cura animum discrucians.

of this or that Sort, vide *Such maner*.

a Sore enemie, vide Phras. Man.

Soueraintie, vide *Lordship*.

Soulder, Paste.

Plumbatura. μολύβδωσις.
Ferruminatio. Glutinatio.
Glutinamentum. Ferrumen.
Santerna, *Gold soulder*, *vide Glevve*.

to Soulder.

¶ Ferruminare.
Consolidare.
Conglutinare.

Souldiers, men of vvarre.

Milites. Stipendiarij.
Castra sequentes.
Studentes rebus bellicis.
μισθοφόροι.
Ærarij.
Armigeri. Doryphori.
Lonchophori. Lanciarij.
Hastarij. Fundibularij, & funditores. Sclopetarij, Marnobarduli, Ballistarij. *Gunners.*
Parmularij. Peltastæ.
Scutiferi. Scutati.
Scutigeruli. Sarissophori.
Ferentarij, Rorarij, Velites, *light horsemen.*
¶ Pedites.
Pedibus militiam exercentes.
Copiæ pedestres. Peditatus.
Agmina pedestria.
Exercitus pedestris. *footemen.*

chosen Souldiers.

Milites delecti.
ἀπόλεκτοι. Egregij.
Eximij. ἔκλεκτοι.
¶ Contrà, Milites gregarij.

lost souldiers.

discharged Souldiars, or put out of vvages.

In ordinem redacti. Ære diruti. ἐντεταγμένοι. Exauthorati. Extraordinarij.

olde vvorne Souldiars.

Rudiarij, apud Suet. Rude donati.
Milites emeriti, Veterani.
Veteratores. Emeritæ militiæ.
Dimissi ab officio, qui iam ob senium impetrarunt missioné.
ἀποταξάμενοι.

sea Souldiars.

Classiarij milites.
Milites in naui merentes, eámq; propugnantes. ἐπιβάται.
Epibatæ qua dictione apud Latinos Iurisconsulti vsi sunt.

an expert, an valiant Souldiar.

Miles strenuus, bellandi peritus.
Militari industria conspicuus.
Armis consilióque valens.
Bellicosus. Animosus.
Summam habens artis militaris peritiam. Marte satus.
Ingeniosus in apparatu militari.
Præpollens viribus.
Industria militari præcellens.
Martis vel Martius pullus prou. ἄρεος νεοττός.
Consilio simul & facto valens.
Agamemnon. Euryalus.
Vir in armis strenuus & nostri sæculi velut alter Achilles. *Vide Phr. Man.*

to be a Souldiar.

Merere cum datiuo, ablatiuo, vel accusatiuo, apud Suet.
Militare. Castra sequi.
Equis stipendia facere.
Merere sub imperatore.
Stipendia facere, merere.
Armatam sequi militiam.
Latrocinari, pro mercede militare. Plaut.

the Soule or Spirite of man.

Anima. Animula.
Spiritus. πνεῦμα.
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mēte, habet nanque anima secundum operis sui officium nomina varia.
Anima equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contéplatur, Sensus dum sentit. Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult. Differunt enim nominibus tantùm, non substantia.

Sound, vide *VVhole & safe.*

a Sound, vide *Noyse.*

South vvinde.

Auster ventus, pluuiarum pincerna vocatur D. Diero. Græcè Notus, νότος, procellosus, turbidus, imbrifer, madidus, pluuius, humidus.
¶ Euro auster φοινικίας, Syrocus, *Southeast.*
Libonotus, austroaphricus, *Southvvest.*

to Sounde, to be Astonied.

to fall in a Sound.

Deficere. Intermori.
Animo deficere.
Linqui animo.
Animi seu animæ defectum, deliquium sustinere.
Concidere in mentis defectum.
Extinctæ animæ speciem præ se ferre.
ἐκλύεσθαι.
Pati λειποθυμίαν. deliquia.
Est frequens apud Comicos.
Nullus sum, totus occido, Interij.

Concido, Perij, Deficit animus.
Labasco, Deest sensus, spiritus.
Genua labant, succidunt, me deserunt, trepidare occipiunt.
Cor metu palpitat, in pectore salit. *my hart beateth or panteth for feare.*
Tā periimus, quā extrema (quod dici solet) faba. *VVe are lost or vndone all. Vide Phr. Man.*

a Sovvning or Fainting.

Syncopis, deliquiū latinè dicitur, vel defectio seu defectus animi
Lypothymia. Lypopsychia.
Syntexis, quam alij Syndexin appellant.
Insuper talē animi defectionem sustinentes vocãtur, Syntectici.
Defecti. Sypopsychi.
Lypothymici.
In deliquio aspersa in faciem aqua ad sui sensum reuocari syntecticos tradunt medici.

to Sovve lande.

Serere. σπείρειν.
Seminare. Facere sementem.
Sementem iacere.
Serere terram frugibus.
Fœcundis committere semina glebis.
Cōmittere semina sulcis aratri.
Semina terræ, humo mandare.
Vnde vulgo: Quisquis grauatur sementem facere non metet.

Sovver, vide *Bitter.*

a Sovver face, vide *Cruell.*

a Space.

Spacium. Interuallum.
Intercapedo. Distantia.
vvithin a litle Space, vid. *Dayes.*

to Spare costes.

Sumptum effugere.
Impendio parcere.
Sumptibus parcere.
Rationem habere sumptuum.
Consulere expendendis.
Exiguè sumptum præbere, *Vide in Phras. Manutij. Sparing.*

to Speake, to Talke, to Say.

Fari. Loqui.
Edicere. Plin. Facere verba.
Sermone vti. Disserere. Edisserere.
Effari. Referre. Exprimere.
Emittere verbum.
Verba habere. Reddere.
Dicere, Eloqui ornatè, copiosè, eleganter. Rotundo ore loqui. *to Talke finely or svveetely.*
Dare dicta. Virg. Hæc vbi dicta dedit. Vocem reddere.
Verba proferre, fundere.
Orationem habere.
Sermonem facere, habere.
Promere vocem vel mittere.
Fundere loquelas, Poëtic. Virgil. fundítque has ore loquelas.
Ædere vocem.
In vocem, in verba erumpere.
Verbis agere. Volutare voces.
Adiicere absolutè. Atque hæc adiecit.
Ferre voces pectore. Virg. nō aliter loqui atque cogitamus.

to Speake, to Common or Talke together.

Miscere sermones, verba.
Colloqui. ὁμιλεῖν. Conferre, προσδιαλέγεσθαι.
Colloquium miscere.
Cædere sermones, apud Terent.
Mutua conferre colloquia.
Familiariter sermones cōserere.
Congredi, Conuenire, *to Communicate.*
A cœna garrire ad foculum.
Nugari apud amiculos.
A poculis congerronū more, ludicra effundere alter in alterius sinum.

sinum. *Vide to Talke vvith one.*
Nugo, Nugator, Congerro, Cōfabulo, Rabula. *a Pratler or Babler.*

to Speake vvithout reason.

Dare vel reddere sine mente sonum.
Nulla in loquendo ratione vti.
Abiecta omni moderatione & rationis temperamento loqui.
Contra fumum ora repandere.

to Speake faire, to Flatter, to giue faire vvordes.

Permulcere mitibus verbis.
Animum demollire, leniorem reddere. Blandiri.
Blanda loqui. Dare dicta dulcia.
Blandè dicere, loqui.
Mulcere dictis. Subblandiri.
Blandis verbis inuitare ad propensionem.
Loqui ad gratiam.
Loqui ad voluptatem, apud Cic.
λαλεῖν πρὸς ἡδονήν.
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν.
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo.
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, ad nutum, ad voluntatem eorum qui audiunt.
Desideriis alicuius inseruire.
Aurea verba loqui vel placentia.
Pulchrè dicere.
χρυσολέγειν.
Eblandiri, pro blanditiis exprimere, impetrare. *Vide to Flatter.*

to Speake vvell of one, vide Phr. Manut.

to Speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua.
Effundere voces ex pectore.
Audacter, liberè, ingenuè, aperto pectore, ex æquo loqui.
παρρησιάζειν.
Dare audaciam verbis. Ouid.
Dicere apertè, ànimo præsenti, intrepidè.
Nimia loquendi, abuti licentia.
Liberè, tutò, incircumspectè loqui, effutire.
Nimium dicere. Mart.
Bizeni vti libertate.
Quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum inciderit effundere.
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre.
Dicimus præterea Diffluere labia, vbi quid liberius, incircunspectius & temerè effutimus.

to Speake obscurely or darkely.

Ambagibus, verborum inuolucro vti.
Perplexè loqui.
Ad rem non pertinentia commemorare.
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere.
λόγους ἐπισύρειν.
Suffugere.
Diuerticula quærere.

to Speake or Vtter foolishly, or vnaduisedly, to Babble or Prattle.

Blaterare. λαλεῖν.
Ineptire. Deblaterare.
Temerè, inconsideratè, stultè, & sine iudicio loqui.
βαττολογεῖν, ληρεῖν.
Futire. Effutire. Nugari.
Gannire metaph.
Citra delectum verba profundere, fundere.
σπερμολογεῖν, ἀμετροεπεῖν.

Ludificare nugas.
Garrire. Vana loqui.
Inaniter loqui.
χρυνοχυτρολυρεῖν.
Stultè nugari.
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit effundere, effutire.
Liberè, tutò, incircumspectè loqui, effutire.

to Speake ill of, vide *to Detract* Phrases Manutij. *he Speake against, &c.*

Speake no more of this, or Enough of this.

De his satis supérque.
De his satis ac supra.
Hæc de istis dixisse sufficiant.
De his hactenus.
Hæc sufficit paucis attigisse, grãdius nobis saxum voluendum restat.
Alias latius hisce de rebus.
Satis habeo dictum, Cic.
Facessant procul istiusmodi.

to Speake false Latine.

Barbarè loqui. βαρβαρίζειν.
Rusticè, imperitè, inquinatè, asperè, duriter, crassè, illotè loqui.
σολοικίζειν.
Loqui coquinario, culinario, popinario modo.
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græcè nesciebant.
Oscè loqui.
Illatinè loqui & ineptè.
Deprauatè loqui.
Latinitatem tanquam ollas frangere.
Culinaria elegantia vti.

to Speake out, vide *to Pronounce.*

I can not Speake or Talke.

Vox faucibus hæret.
Fari nequeo.
Lingua hæret metu.
Verba me deficiunt.
Loquela intercipitur strictis pauore faucibus.
Vox penitus elanguit.
Voce destituor.
Exanimor. Concido.
Perij, apud Comicos.
Exanimatus sum.
ἐξέσθανον.
Vox dolore concluditur.

a Speach, a Talke.

Sermo, Idioma.
Lingua. Loquela.
Famen. *Vide Talke.*

a Speare, vide *Pike.*

a paire of Spectacles.

Ocularia. Conspicilla.
Oculi vitrei, apud Erasm.
Τὼ ὄμματ᾽ ὑάλινε.
Specilla. Vitrea perspicilla.
Vitrum oculare.

to make Speede.

vvith great Speede, vide *Haste.*

vpeedely, vide *Hastely*, & Phr. Manut.

Speedy, vide *Svvift.*

to Spende, to Bestovv costes.

Facere sumptus, impendia, impensas. Sumptus accipere, suscipere vel ponere.
Conferre impendia.
Sumere pro impendere, apud Terent. similiter suggerere sumptus.
Impendere sumptus.
Præstare sumptus, apud D. Hieronymum.
Suppeditare sumptus vel sumtibus.

To

Tolerare sumptus.
Impensas, impendia sustinere.
¶ Amplos magnificósque sumptus facere, impendere.
Prolixum facere sumptũ, vt bos apud aceruum, prouerb.
Res profundere superbiæ ac ostentationis causa.
Ærarium alicuius effundere, exhaurire pro euacuare, Cicero.
Boues immolare. βȣθυτεῖν. *to Spẽd riotously and vvastefully.*
Ampliter sumptum facere.
Pecuniam coniicere, profundere in propylea.
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurũ.
In alicuius rei impẽsas opes suas absumere. *Vide to Consume.*

to Spende according to his rente, to cut his coate according to his clothe, to spend after his abilitie.

Pro quæstu sumptum facere, apud Horatium. Suo se pede metiri, vt est apud eundem.
Sumptus quotidianos reditibus metiri. Pro modulo facultatum sumptum facere.
Messe tenus propria viuere.
Suis se facultatibus metiri, apud Persium.
Gnauiter intendere cumulandæ pecuniç, eámque largiter insumere, ita tamen ne sumptus quæstum superet.

a Spende all, or a Prodigall riotous and outragious Spender.

Prodigus. Profusor.
Effusor. Nepos.
Insignis barathro & liguritor.
Dilapidator. Decoctor.
Nudus qui omnem sensum deuorarit, omnia sua comederit, proteruiam fecerit.
Nullius frugis.
Vorator. Effusus.
Heluo, Pergræcator.
Consumptor. Abliguritor.
Deuorator. Dissipator.
Sumptuosus. Perditor.
Ganeo. ἄσωτος. Luxui, gulæ deditus. Gulæ mancipium.
Charybdis bonorum. Cic.
Inexplebile dolium. Gurges.
Apitius nepotum omnium altissimus gurges. Plin.

Spettle or Fleame.

Saliua. Pytima. Sputum.
πτύελον. Oris humor.
Sputorum & saliuarum adspergínibus defœdare faciem.
Saliuæ in barbam dicuntur defluere, *to Driuell.*

to Spet bloud.

Sanguinem reddere, Plin.
Sputare sanguinem.
τὸ αἷμα ἀναχέειν, πτυτίζειν.
Excernere, expuere, excreare sanguinem, cruorem, saniem.

a Spigot, vide *Tappe.*

to Spill, vide *to Marre.*

to Spinne.

Nere. νεῖν.
Filare. ἐπινεῖν.
Ducere filum, stamina, apud Ouid. Met. 4. Filum trahere.
κλώθειν. Conficere pensum. Plau.
Torquere apud poëtas in eodẽ significatu est inuenire.
Nendo spaciosam fallere noctẽ, *to Spinne all the vvhole night.*
Penelope legimus.
Carpere pensa, lanam. Virg.
Pensum vel stamina trahere, apud Ouid.
Ex vsu fusi colíque viuere, *To liue by the vvheele.*
Tolerare vitam colo, Virg.

¶ Pectere, trahere linum. *To Hachell flaxe.*

euill Spirits, vide *Euill.*
the Spirite of man, vide *Soule.*
Spite, vide *Enuie.*
in Spite of thy hart, vide *if ye VVill or not.*
to do a Spite, vide Phr. Man.
to speake Spitefull vvordes, vide *to Checke.*
a Spittle, vide *Hospitall.*
to Spoyle, to VVaste, to Destroy, to Vndoe.

Vastare. ἐκχιλεῦν. Euastare.
Deuastare. Concutere. Decutere.
Destruere. καθελεῖν. Inuertere.
Euertere. Confringere.
Quassare. Conquassare. Disturbare. Solo æquare, adæquare.
ἐδαφίζειν. Peruastare.
Trahere, apud Virg. pro eodem.
In solitudinem redigere.
Elidere. Collidere.
Labefactare. παραπικνεῖν.
Perdere. Deperdere. Extirpare.
Extinguere. Eradicare.
Populari vel populare.
Excitare strepitus.
In fauillas redigere.
Omnia in fumum & cinerem vertere.
Ferro ignique vastare.
Indignis modis proterere.
Totum subuertere, euertere.
Deprimere apud Ciceronem.
Dissipare. Conculcare.
Deturbare statuam, parietes, ædificium pro destruere.
Terræ illidere, Sternere.
Prosternere. ἀνατρέπειν.
In planum redigere.
Pessundare. Pessum dare.
Demoliri. Depopulari.
Subuertere. Diruere.
συντρίβειν. Delere.
Interficere messes apud Virgil. pro perdere, seu cremare.
Disperdere. Exterminare.
Nimias ædere ruinas.
Arietare. κερύασειν. Terere.
Atterere. Affligere. Afflictare.
Profligare. Accido. Concido.
Excindo. Conterere. Perfringere.
Comminuere. Frangere.
Radicitus, funditus euertere.
Effundare.
Ad solum redigere, distinct. 44.
Vide VVaste, & Phrases Man.

to Spoyle one of his goods, to put him from or besides all.

Fortunis, bonis patris euertere, eiicere, deiicere.
Fortunas inuadere.
Bonis, facultatibus, prouentibus destituere, exuere omnibus.
In fortunas impetum facere, Cicero.
Exuere possessione. Priuare.
Censibus, reditibus emungere, violenter priuare, nudare, *Vide to Rob.*

to Sporte, vide *to Ieste.*
Sporte, vide *Pastime.*
a Spot, vide *Bleamishe.*
a Spoute, vide *Tappe.*
to Spread abroad, to Extende, to Streche out, to Enlarge.

Prolatare. Extendere.
Propagare. Diffundere ramos.
Pandere. Expandere. Explicare.
Exsinuare. Dilatare. *Plura vide supra to Scatter, & in Phr. Man. to Spread an ill name.*

to looke a Squint.

Strabum esse vel Strabonem.
ἰλλαίνειν. ἰλλωπεῖν.
Oculis retortis videre.
Strabè intueri.
Obliquè inspicere.
διαφέρειν τὸν ὀφθαλμόν.
Thunni more θύννε δίκην videre prouerb. ἐνιλλώπειν.
Limis aspicere, vel limulis, *to Looke avvrye.*
παραφέρειν τὸν ὀφθαλμον.
Detorquere oculos.
Petum esse, similiter leuius est quàm strabonem esse.
Collimare pro obliquis oculis aspicere, apud Plautum.
¶ Lippire, non limis, sed ollis, prouerb. pro vehementer cæcutire.

Stable, or Constant.

Stabilis. Constans. Firmus.
Fixus. Immotus. Immobilis.
Solidus. Immutabilis.

a Staffe, vide *Sticke.*

a Stage, vide *Scaffold.*

to Stagger, to Stammer, to Stutter, to Lispe.

Balbutire. Impeditè loqui.
Titubare. συγκλονεῖσθαι.
Vacillare lingua. τραυλίζειν.
Esse lingua impeditiore.
Hæsitare.
Dimidiata & mutila verba loqui.
βατ'ταρίζειν.

a Staggerer, a Stammerer, a Stutterer.

Balbus. ψελλός. Atypus.
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito vtens.
Balbutiens.
Subbalbus.
Impeditioris linguæ homo.
Traulus. Blæsus.
Impeditè loquens.
Titubans. Subblæsus.
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to Stay, vide *to Refraine, to Let, to Linger*, & Phrases Manutij.

to Stay, to make Sure, vide *to Proppe.*

a vvinding Stayre.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium.
κοχλίδιον.
Scala rotunda.
Turbinea altitudo, à cochlearum similitudine.

to Stand.

Stare. ἱςάναι.
Sistere, Consistere.
Pedibus niti.
In pedes stare.

to Stand still.

Subsistere.
Manere.
Resistere apud Erasm.
Sistere gradum.
Figere pedem.
Sustinere gradum.
Hærere in vestigio.
Restitare apud Erasmum.
Premere vestigia, gradum, gressum.

Stande still, Tarie a litle.

Manedum paulisper.
Expecta, resiste paulisper.
Siste gradum, pedem.
Subsistere.
Resiste.
Restita.

Stand vp, Arise.

Surge. Consurge.
Da te in pedes.
Recipe te in gradum.
ἀνάστηθι. ὄρσεο.

to Stande to his vvord, vide *to keepe Promise.*

a Standerd.

Signum. σημεῖον. Vexillum.
Manipulus. Aquila.

a Standerd bearer.

Signifer. Vexillifer.
Vexillarius. Manipularius.
Aquilifer, apud Romanos.
σημειοφόρος.

of a great Stature, as a Giant.

Procerus media producta.
εὐμεγέθης. μακρός.
Longus. Altus. Gigas.
Longæ staturæ seu proceræ.
Giganteæ staturæ.
Bene longus.
Giganteus.
Prælongus.
Corporis magnitudine alios omnes antecedens.
Gigantum stirpe oriundus.
Giganteo corpore.
Prægrandi corporis mole.
Immani & plusquam gigantea magnitudine.
Valde procerus.
Supra communem hominum rationem staturæ.
Et prouerb. Polyphemus.
Tanagreus cetus.
Colossæa magnitudine.
κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.
Immodicæ proceritatis.
Clematis ægyptia, *A tall blacke man.*
Maximus.
Caliga Maximini.

¶ Vir Heroica statura cõspicuus.
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, augusta præditus.
In immensam molem coalescere, *To vvaxe verie great.*

from a lovver State to a greater, vide *from the Kitchin to the hall.*

a Statute, vide *Commaundemẽt.*

to Steale.

Furari. Suffurari.
Furtum facere, designare.
Compilare. Adimere.
Expilare. ἁρπάζειν.
Clepere. κλοπεύειν.
Auferre. Subducere.
Subtrahere. ὑπαρπάζειν.
Picata manu capere, quod non posuit.
Subripere. Diripere.
Furto auferre. Suffollere.
Abigere propriè ad pecudes applicitum.
Afferre manus rebus alterius.
Legere. Sublegere.
Viscatos ad aliquid mittere digitos.
Clandestinè amouere.
Furto surripere.
Arripere.
Rapere.
Manticulari apud Plaut.
Suppilare, Erasm.
Furtim vsurpare.
Bonis alienis manus inferre.
Inuncare.
Inuncare nummos, apud Lucilium.
Scrinium alicuius compilare vulgo, *To picke a chest or coffer.*
Conuasare, apud Terent.
Aliquid conuasassem.
Inuolare, à nomine vola, æ.
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus.

peculari & depeculari ac peculatum facere, propriè significat reipub. aut principi quippiam furtim subtrahere. Vnde crimen peculatus. *To rob the Prince or common vvealth.*

Stedfast, Sure, Firme.

Vastum. Firmum.
Solidum. ἑδραῖον.
Stabile. Munitum.
Aheneum per metapho.
Bene fundatum, *Vide Stable, & Phr. Man.*

a common Stevve, vide *a Bauderie house.*

a Stevvard.

Condus. Oeconomus.
Moderator domus.
Dispensator rei familiaris.
Dispensatoris officium gerens. Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu Curator.
Procurator peni. *Vide Buttler.*

a Sticke, a Staffe, a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutiuum, Bacillum in neutro genere.
Fustis. Scipio.
σκήπτων. βακτηρία.
Sustentamentum.
Virga.
¶ Fulcro, baculo niti.
Bacillo plātas fulcire trementes.
Scipione, fuste gradum fulcire. *To go vvith a staffe.*
Inniti scipioni, baculo arundineo quod etiam significat.
In caducum inclinare parietem.
Muli mariani, furcinulæ quibus viatores suas sarcinas ferre consueuerunt, à Mario inuentore, & quas Ærumnas seu ærumnulas latini vocant. *A vvalking staffe.*

Stiffenecked, Vntractable, that can not be intreated, Vnruly.

Rigidus. Durus. Asper.
Præfectus. Immitis.
ἀσυγγνώμων. Inmisericors.
Inflexibilis. Inexorabilis.
Sæuus. Ferox. Seuerus.
Ferus. Atrox. Terribilis.
Dirus. ἄγριος. Immanis.
Dura silex & Marpesia cautes.
Duræ gerens præcordia mentis.
Silices circa præcordia vel pectus habens, gestans. ἀτέραμνος.
Ferreum habens animum.
Nero. Phalaris. Atreus.
Agamemnonis hostia.
Ferreus. Aheneus.
Scythicus. Plagosus.
Cui cornea fibra, apud Persium.
Ferrum, adamantem, cornu in pectore gestans.
Omni diritate atque immanitate teterrimus. ἀγριόθυμος.
Fœnum in cornu habens.
Illiberalis, apud Ciceronem.
Exoratu difficilis.
Durus, immobilis alloquio.
Lapidem decoquens.
Nullis precibus mollescens.
Crudelis. Truculentus.
Implacabilis. Truci aspectu.
Acer. Effrenatus.
Austerus. Grauis.
Inhumanus, Omnis humanitatis expers, Barbarus.
Aspectu horribilis.
Toruus oculis. βλοσυρωπός.
Vide Cruell.

Still.

Tacitus. Quietus. Placidus.
Silens, *Vide Quiet.*

Still or continually.

Assiduè. Continuè. Iugiter.
Perpetuò. Perennè.

a Stincke, an ill Sauour.

Fœtor. Pœdor.
Graueolentia. Virus.
Putiditas. Putor. δυσωδία.
Fœtor hircinus, pestilens.
Odor teterrimus oris & corporis, quem ne bestiæ quidem ferre possent. Cicero.
Tetri ac plane pestilẽtis cœli odor.
Illuuies. Sordes.
Situs. Squalor.
Mephitis pro terræ putore apud Virg.
Odor malus, grauis, inamœnus, dirus, latrinalis.

to Stincke, to geue an ill sauour.

Fœtere. Putere.
Graueolentiam, odorem tetrum reddere. βρωμᾶσθαι.
Olere grauiter, odorem graué.
Obolere. Male olere.
Fœtere quàm pessimè.
Obolere cepas aut allium.
Malo, graui odore esse.
Grauem exhalare fœtorem.
Deteriorem spiritum trahere.
Tetro odore inficere, *To infect.*
Et dicitur Amma alicui fœtere, graui fœtidóque esse anhelitu, *to haue a stinking breath.*

Stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quàm malum odorem habet.
Fœtidus. Grauis odoris.
Mephiticus, apud Sidonium.
Hircosus.
Olens hircum. ἄζρωμος.
Tetrum spirans odorem.
Obsoletus. Sordidus.
Capro olidior. Putidus.
Putidiusculus. Virosus.
Fœtulentus. Grauè olens.
Flaccidus. Putridus.

to Sting. vide to Foyne.

to Stirre vp, to set on, to Pricke forth, or forvvard.

Instigare. Inflammare.
Incitare. Concitare.
Excitare. Commouere.
Classicum canere, vel bellicum.
Stimulum addere seu aculeum.
Calcar addere.
Excire.
Frigidam suffundere, clanculum.
Instigare. Pungere.
Stimulare. Extimulare.
Animare. Accendere.
Sollicitare alicuius animum.
Prouocare exemplo.
Impellere. ἐλαύνειν.
Vrgere. Instare.
Adducere.
Inducere.
Aculeis excitare.
ἐκκεντίζειν.
Calcibus currentem vrgere.
Incitare currentem.
ὀτρύνειν τὸν τρέχοντα.
Igniculos ciere in animis hominum.
Instinctu perpellere.
Faces apponere, admouere, subiicere.
δαΐδας παρατίθεσθαι, apud Homer.
Faces incẽdio ministrare.
Hortari. Adhortari.
Cohortari.
Prouocare.
προκαλεῖν.
Exhortari.
Ad Mauortis studium excire.
Subdere, adhibere calcaria, stimulos, *To pricke forth.*
Calcaribus equum concitare, citare. *To spurre the horse, or set spurres to his side.*
Morantem virga impellere.
Bene plaustrum perculit, prou.
Incendere, pro vehementer excitare, commouere.

Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, vrgere.

to Stirre the vvolfe that is a slepe, to prouoke a thing that is able to hurte vs: to procure our harme.

Sopitum excitare somno.
Sopitum suscitare ignem.
Temulentū, dormiētē excitare, vellicare, Pungere, Stimulare.
θυνάζειν ἢ θυννίζειν.
Octipedem excitare.
Cornutam petere bestiam.
Potētū in se perniciē prouocare.
Ignem gladio fodere.
Leonem stimulare, pungere.
Quiescentem beluam, crabrones, suem irritare.
Fumantem vrsi nasum tentare, apud Martialem.

a Stich in the side, called the Pleurisie.

Pleuritis idos.
Pleuresis media producta.
Laterum dolor, tortura, torsio.
πλευρὰ Græcis dicitur latus Cic.
Crassus lateris dolore cōsumpt⁹.

a Stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies. γενεά.
Propago & propages. Prosapia.
Origo. Genus. γένος. Gens.
Natales. Stirps fœminini generis.
Proles, apud Colum. Generatio.
Tribus. Parentela. Familia.
Domus. Sanguis. Semen.
Locus pro genere etiā ponitur.
Vt obscuro, humili loco natus. *Of a base linage.*
Et honesto, claro, nó infimo loco natus. *Of a good house or stocke.*
Prodere, id est, propagare genus. Virg. 4. Æneid.
Familiam, progeniem ad paucos redactá ab interitu vindicare.
Demittere ad posteros genus, *to augment his Kindred.*

to come of a good Stocke, vide *Kindred.*

to put in Stockes, vide *Prison and to Tie.*

to get him a good Stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare, stimulare languidulū.
Vellicare atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari.
Facere vt rabida surgat orexis.
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate.
Palatum iuuare, excitare, sicut Plin. acida. Appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferūt, discutiunt.
Prouocare seu excitare comedendi, edendi appetentiam.
Valere ad ciborum appetētiam prouocandam.
Orexin prolicere.
Extimulari appetentia.
Auidè vorare.
Nō appetitione sed impetu ferri ad primas dapes.
¶ Contrà. Tollere appetentiam, auiditatem potionis & cibi.

a vveake Stomacke, vide Phr. Man.

a Stone.

Lapis. λίθος. Saxum.
Petra. Silex.

a hard or Stonie hart.

Inexorabilis. Saxeus.
Implacabilis. Immitis.
Adamantinus. Ferreus.
Lapideus. Duræ ceruicis.
Seuerus. Inflexibilis.

Lapideum cor habens.
Silices circũ præcordia gestans.
Dura silex. Marpesia cautes.prouerb.*Vide Stiffe necked.*

to strike or kill vvith Stones.

Lapidare. λιθοβολεῖν.
Saxis,lapidibus obruere.
Frequentes ictus lapidibus inferre.
Imbre lapidum affligere, percutere.
Grandinario lapidum iactu opprimere,apud Fulgentium.
Lapides iacere.
Lapidibus cædere,appetere.
Coopertus lapidibus, imbre saxeo.i.obrutus.Soli.de gruibus: Imbre saxatili nautæ complui.

a Stoole, a Chaire, or a Seate.

Sella. ἕδρα.
Sedes. Sedecula.
Sedile. Subsellium.
Thronus, θρόνος, Solium maiestatis. Cathedra.
Hemicyclus. Exedra.
Tribunal iudicis.

a foote Stoole.

Suppedaneum. Scabellum.
Subsellium. Hypopodium.
ὑποπόδιον. ὑπόποδον.

to Stoppe or to Shutte vp, to inclose vvith hedge or vvall.

Obturare. στωμάζειν.
Occludere. Obstruere.
Oppilare. Obstipare.
Opplere. Obfirmare.
Obsepire. διαφράττειν.
Implere. Infercire.
Obuallare. Obmunire.
Rimas delutare. Oblinere luto.
Obdere. Constipare.
Effercire interualla grandibus in fronte saxis,apud Cæsa.
Auribus ceram addere.
Aures obturare,*to stoppe the eares.*
Stipare. Stringere. Oppilare.
Contrahere, claudere, medicis vsurpata. Aluum sistere.

to Stoppe an other mans prospect or light.

Obstruere luminibus, apud Cic. in 5.Tuscul.pro structura propiore lumen alicui tollere.
Officere luminibus vicini pro eodem à Iustiniano ponitur quod postremum scil.Budæus posuit pro Gloriam alterius obscurare, minuere, pro quo Liuius vsurpat:Nomini officere.Etsi in tanta scriptorũ turba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorũ qui nomini officient meo, me consoler.
Officere luminibus etiam apud Ciceronem.
Nec mentis quasi luminibus officit altitudo fortunæ & gloriæ.
Adferre obscuritatem, apud eundem.
Attulerunt tuæ res gestæ cæterorum laudibus obscuritaté.
Alicuius præterea virtute, aliorum nonnunquam obsolescere dicitur existimatio.

to Stoppe ones mouth, vide *Silence.*

Store, vide *Aboundance.*

Stoute, Bolde, vvithout Feare.

Hostibus haud tergo sed forti pectore notus.Catul.
Intrepidus. νεανικός.
Audax. Audens.
Audaculus. Animosus.
Infractus animo.

Qui

Qui magno animo & erecto est.
Inuicti animi. Confidens.
Ad quoduis facinus promptus.
a Venturer, mortem non timens pręsentem. Acer. Atrox.
Ferox. Impauidus.
Strenuus. Magnanimus.
Temerarius. Nihil timens.
¶Credere se suæ arti, audaciæ.
Præsenti, infracto animo, constanti.
ἐυκάιδιος. *vide Phr. Man.*

a Stoute facte, vide *Deede.*

to Stray abroad, vide *to Go out of the vvay.*

to Straine through a colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare.
Exprimere fabas, pisa.
Colare. Excolare.
Percolare. Pauxillatim stillatímque liquorem emittere.
Per colum aut secerniculum purgare.
διϋγραίνειν.

to Strangle, vide *to Choke.*

a Straunger or an outlandish.

Externus. Exter.
Peregrinus. Exterus. Extraneus, & Exteraneus. Aduena.
Alienigena. ἀλλοδαπός.
Proselytus. Exoticus.
Aduentitius. Alienus.

to Stretch out, vide *to Spreade abroad.*

Streict.

Angustus. στενός. Arctus.
Strictus. Exiguus. Breuis.

to make Streict.

Angustare. Angustum facere.
Coangustare. Contrahere.
In angustum adducere vel deducere.
Constringere.
Arctare. Coarctare.

Strength.

Robur. ἰσχύς.
Fortitudo. Vires. Latus.
Nerui. Vis. Lacertus.
Gladiatoria totius corporis firmitas.
Virtus quæ δύναμις Græcis.
Brachium pro fortitudine in sacra scriptura. Potentia.
Potestas. *Vide Might.*

to Strengthen, to make Strong.

Munire. Communire.
Obfirmare. Firmare.
Roborare. Vallo claudere.
Vallare. Armare.
Confirmare. Stabilire. καθίστημι.
Cancellis firmare. ἀποσταυρῶν.
Vide Enuirone, & Ph. Man.

to Strike vvith a clubbe, vide Phr. Man. *Beate.*

to Strike of, vide *to Cut of.*

to Striue, to chide, to braule.

Rixari. Obstrepere.
Contendere verbis. Altercari.
ἐρίζειν. Obstrepere. Obgannire.
Iurgari. Litigare.
Litibus intendere.
Iurgia exercere.
Agitare contentiones.
Lite litem serere.
Conferre lites, Horat.
Verbis inuicem altercari.
Dictis dimicare mutuis.
Dissidere. Concertare.
Verbis certare, Pugnare.
Funiculum contentiosum ducere apud D. Hieronymum.
Conserere lites.
Contentionem exercere.

Dissidiis inamœnis conflictari, concuti.
Pusilla de causa, de re quantũuis friuola, litem, rixam mouere.
Obstrigilare.
Omnia ex contentione agere, *To doe nothing but Bravvle.*
Non solũ lingua, sed & ligno, rẽ agere, *to Bravvle and fight.*
Controuersiam habere, alere.
Controuersari, apud Cic.
Altercationem habere & facere, vtrunque, apud Cic.
Cõmutare verba pro litigare apud Teren. Velitari. λογομαχεῖν. pro verbis altercari.
Lingua concertare, apud Cic.
Serenitati nubem inducere, *to make discorde or noise.*
Certare pro bracha.
Contendere pro subligaculo.
In iurgium descendere.
Dissidiis contendere.
Cum iurgio adoriri, *to Chide one. vide Ph. Ma. & supra Disagree.*

Strifes, vide *Contentions.*

Strong, Bigge and Mightie.

Validus. ἰσχυρὸς.
Fortis. Robustus.
Magnarum virium. Firmus.
νεῦρα ἔχων. Robusti corporis.
Sampsonius. Atlanticus.
Potens. Herculeus.
Præualidus. καρτερὸς.
Pectorosus. Lacertosus.
Viribus præstans ac robore.
Vertius, apud Pomponium.
Cui solidæ stant robore vires.
Neruosus. Præstrenuus.
Viribus pollens, præpollens.
Sampsonem robore vincens.
Alter Hercules. Vigorosus.
Acer, apud Virgilium de Turno.
Mutius ipse. Milo.
Torosa iuuentus, apud Persium.
Homo neruosi robustíque corporis.
Insigni cum corporis, tum animi robore præditus.
Cui vigor mẽtis, solidũq; robur.
Cui maxima vis est. Homerus. ὅυτινι κράτος ἐστι μέγιστον.
Præualidæ sunt in corpore vires. *Vide Phr. Man.*

Stubburne.

Rigidus. Proteruus. Indomitus. Infrenis. Effrenatus.
Vide Obstinate and Disobedient.

to Studie, vide Phr. Manutij. & sup. *to Learne & to Muse.*

to Study, to indeuour or giue him selfe to vertue, to prosper in all goodnesse.

Colere virtutem.
Dare operam virtuti.
Adolescere & grandescere quotidianis virtutum auctibus.
Proficere de virtute in virtutẽ.
Magna in dies bonæ frugis capere incrementa.
Incrementum & vires accipere.
Eximiam ad recta vitæ instituta progressionem facere.
Exercitamentis virtutum multum fructus referre.
Vitam virtute excolere.
Omnem operam ac studium ponere in virtute colenda.
Se porrigere virtutis ad fastigiũ.
Proficere in mentem bonam salutémque.
Pectus virtutum ornare nitelis.
Ingenuis mentẽ virtutib. ornare.
In ea vitam impendere studia, quæ vera certissimáq; ad virtutem ducunt via.

verie Studious or giuen to Learning.

Studiosus.

Literarum amantiſſimus.
Perdius ac pernox in literis.
Libris affixus, pertinaciſſimè inhærens.
Cui omne tempus inter bonas literas effluit.
Palladij ſtudij cultor, venator, amator.
Cādidatus bonarum literarum.
Aſſiduus in ſtudiis literarum.
Cui eſt cordi ſacræ cultura Mineruæ. &c. *vide Phr. Manut.*

Study, vide *Diligence.*

to Stumble, to Faulter in going.

Ceſpitare. Nutare greſſu.
Titubare. παραπ7αίειν. Labi.
Vacillare greſſu, pedibus.
Ire pede incerto.
Labaſcere. Errare.
Talipedare. παραφέρεσθαι.
Super talos inſiſtere.
Incedere, iter facere paſſibus nō æquis, apud Senecam, in morte Claud.

to Subdue, to make tame, to Ouercome.

Subigere. Subiicere.
Subiugare. Poteſtatis ſuæ facere.
Redigere ſub imperiū. Vincere.
Libertate multare. Subdere.
Cogere vt imperata faciāt, ferāt.
Conficere in leges ſuas, apud Terent.
Rebellare. Expugnare.
Superare. Proſternere.
Confundere. Conculcare.
Contundere. Conterere.
Euertere. Subuertere. Calcare.
Mittere ſub leges. Virgilius.
Vi oppreſſos imperio coërcere. Cic.
Vi & vafris circumuentionibus ſubiugare.
In ius, in poteſtatē ſuā redigere, vindicare, obtinere, potiri.
In ſeruitutem, in ſeruitium, in prouinciam redigere. Frenare.
Frenos, iugum iniicere. δουλοῦν.
Domare. δαμάζειν.
Frenum imponere ſeu iugum ſeruile.
Seruitio premere. Coërcere.
In ditionem redire.
Imponere imperium, iugūm.
Sub iugum mittere.
Facere aliquem vectigalē, tributarium. *vide Tame, & Phr. Man.*

to Subdue a countrey, vide *to VVinne.*

to become Subiect, vide *Obedient.* & in Phr. Man.

Subiect to, &c.

to Suborne, to put in the Place of another.

Subornare. Adornare. Supponere.
παρασκευάζειν. Allegare.
Submittere. Subdere.

Subſidie or Tribute, a Tolle.

Vectigal. Tributum, & Tributus, apud Plaut.
Telonium. Portorium quod in itinere præſtare ſolent.

to leauie a Subſidie, vide *to Ceſſe.*

Subſtance, or VVealth, vide *Monie.*

Subtile, VVittie.

Sagax. Induſtrius.
ἐπιστρεφής. ἀγχίνοος.
λογοδαίδαλος.
Ingenioſus. Chryſippus.
πολυδαίδαλος.
Acutus. Alacer. Callidus.
Senſibus vigens vniuerſis.
Acer in argumentationibus, argutus orator. ἐνθυμηματικός.

Perspicax. Gnarus.
Disertus. ἀγχίνυς.
Expertus. Solers.
Animo ingeniosus, artificiosus.
Ingenij dexteritate plurimum pollens. Rhinoceros metaph.
Prudens. Dædalus.
Fœlici acutóque ingenio.
Præstans ingenio. εὐφυὴς.
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præstans.
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ.
Diuinæ cuiusdam indolis.
πολυτεχνότατος.
Cleanthes. Sagaci ingenio.
Egregiis ingenij dotibus cumulatus.
In agendis rebus consilio vtens.
Argutus disputator.
Acerrimum agens disputatorē.

Subtilitie, Craftinesse, Guilefulnesse.

Argutia. Fuci.
Strophæ tergiuersationum.
Ambages. Anfractus. διέκδυσις.
Acumen Chrysippeium.
Chrysippeæ subtilitates.
χρηστφύγετον, est suffugium.
Astus. Astutia. Vaframentum.
τέχνη. κερδοσύνη. Ars.
Calliditas. Vafricies.
Versutia. Dolositas. Fraudulētia.
Sisyphi artes, prouerb.
Dolosa consultamina.
Versuta consilia.
¶ Veteratoriè, subdolè, vafrè, versutè, callidè, *VVittely*.

Successours, Posteritie.

Posteri. Posteriores.
ὕστεροι. ἐπίγονοι. ὀπίσατοι.
Minores. Epigoni.
Nepotes. Successores.
Sequaces. ἑπόμενοι.

Posteritas. Soboles. Genus. Successio. } *Posteritie.*
Semen pro posteritate in sacris.
Futuræ retrò generationes, pro posteris in sacra scriptura.
παῖδες παίδων. Nati natorum.
Filij filiorum, frequenter in sacris.
Postera ætas.

a good Successe, vide Phras. Man.

Such maner or Such a one, of this or that sort.

Talis. Huiusmodi.
Huiuscemodi. Istiusmodi.
Illiusmodi. Similis.
Eiusmodi. Is. Ea. Id.

to Sue the lavv, to commence an Action.

In ius vocare. In ius ducere.
Iure conuenire. Citare.
Citare ad iudicem, in ius aliquē.
Diē dicere, vel condicere alicui.
κλητεύειν.
Dicam scribere, & dicam impingere, quod Paulus Iurisconsul. dictate actionem dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare. καρτερεῖν.
Sustinere. Supportare. Pati.
Perpeti. Ferre. Durare.
πάσχειν. Perferre. Dare pœnas.
Pendere, dependere pœnas natibus vel tergo. Plectere.
Luere. Soluere. Piare pœnas.
Casus inuicto corde sinistros pati.
Sufferre. Perferre. ὑπομένειν.

to Suffer to much, vide *to Permit*.

a Suffragan, vide *Bishops vicar.*

to Summe seuerall parcells in a reckening or accompt.

Reducere in summas.
Putare, deputare rationes.
Subducere summam, quod summare vulgus dicit.
In summam conferre.
In summam redire, cogere.

Sumpteously, vide *Deliciously.*

a Sumptuous Bancket, vide *Bancket.*

the Sunne.

Sol. Titan. Hyperion.
Hyperione natus. Phœbus. Apollo.

a Supper.

Cœna. Cœnula, quę Vesperna antiquis dicebatur.
Cœna vespertina. Conuiuium serotinum. δεῖπνον, δόρπον.
Epulum vespertinum.
Vespertinæ refectiunculæ, *Collation.*
Cœna Hecates, prou. dicitur cœna perparca & impendio frugalis. *Vide a colde Feast.*

a Supplication or Request.

Libellus apud Suetonium & pluraliter libelli, quos Martial. vocat supplices libellos, in quibus scilicet continentur petitiones, suplicationes subditorum ἱκετηρίαι. Galli Requestam vocāt minus Latinè.
Libellos signare siue subnotare, dicitur qui supplicibus libellis siue requestis respondet.

to Supplie the steede of an other, to take the Turne of an other.

Alternare vices apud Ouid.
Variare vices, apud Virg.
Præstare, tradere mutuas operas Terent. Seruare vices. Solin.
Promiscuā operam dare. Plaut.
Ludum facere labori. Horat.
Per vices quippiam agere.
Variare laborem otio, otium labore.
Aliis vicissim suppetias ferre.
¶ Respirare. Vires tarditate nutrire.

to Suppose, to Thinke or esteeme.

Arbitrari. Autumare.
Videre deponentaliter.
Putare. νομίζεσθαι.
Existimare. Credere.
Sentire, sequentibus istis particulis: Quod vel quoniam.
Opinione plane concipere fore.
Persuasionem induere.
Reri. Opinari.
Vide Phr. Man. & to Thinke.

Sure, vide *Faithfull and Stedfast.*

I am Sure or Certaine of it I Doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum.
Firmiter teneo. Persuasum est mihi.
ἀκριβῶς εἰδέναι.
Certò mihi persuasum est.
ἀναμφιβόλως ἔχω. firmiter teneo, nihil ambigo.
Certis argumentis habeo compertum.
Certum prospicio.
Certis adducor argumentis.
Plurimis experimentis obseruaui.
Certo certius habeo.
Pro certo habeo. Liquet.

Constat mihi. Apparet mihi.
Certum,exploratum habeo.
Pro explorato habeo.
Exploratiſſimum eſt mihi.
Non ambigo.
Compertum,perſpectum,notum expertum,cognitum habeo.
Capio. Intelligo.
ἤδεα. εἴδω.
Non ignoro. Non ſum ignarus.
Non ſum neſcius,inſcius.
Certo ſcio,Certũ ſcio,Certè ſcio, omnia apud Cic.
Non eſt mihi dubium,obſcurũ.
Spe non dubia ductus.
Vſu comperi.
Exploratum,compertũ eſt mihi.
Certiſſima fide compertũ, & argumẽtis indubitatis perſuaſum eſt mihi.Diuinis eloquiis teſtatũ habemus & perſuaſum.Bud.
Calleo,teneo hanc rem quam optimè.
Non me fugit. οἶδα.
Fugit,fallit,latet,pręterit neminẽ.
Omnes ſciunt.
Indubitatum , perſpectiſſimum habeo.
Non me præterit,fallit.
Haud me falſum hăbuit.
Haud me latet. ἐπίσαμαι.
Non me clam eſt.
Neque id eſt obſcurum cuiquã, *Knovven to all men.*

a Suretie,or a Pledge.

Fideiuſſor. ἀνάδοχος.
Sponſor. Satiſdator.
Præs,& Vas vadis,ſed in rẽ diuerſa,vnde Auſon. Quid cum lis fuerit nummaria,tum dabitur? Præs.
Quis ſubit in pœnam capitali ſupplicio? Vas. Obſes.

to be or become Suertie for one.

Vadimonium promittere , in re popriè capitali.
Pro altero fide iubere,ſpondere, ſe obligare.
Fidẽ,promiſſum præſtare alienũ.
Vadari,verbum commune.
βεβιῶσαι.
Vadimonio ſe obſtringere.
Siſtere vadimonium,*to put in Suretie.*
Alienæ culpæ diſpendium luere velle,ſuo periculo eſſe velle.
In ſe recipere,ad ſe,Terent.
τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δέχεσθαι , ἀναδέχεσθαι.
Præſtare,apud Cic. frequens pro ſatisfacere.
Alienam culpam , alienum promiſſum in ſe recipere.
Fide iubere. Pro alio ſpondere.
Fidem pignori dare.
Dare promiſſa apud Virg.
Promittere per vadem.Suo periculo , ſua fide promittere aliũ facturum aliquid.
Fidem interponere ſuam , apud Cæſarem.

a Surgeon.

Chirurgus. χειρȣργός.
Chirurgicus,pro eodem.
Aliptes ab vngendo.
Empiricus,experimentator , ἐμπειρικός qui per experientiam medetur.
Vulnerarius ſubſtantiuè,vel Vulnerarius medicus.

to Surrounde, vid.*to Ouerflowe.*

to vvinne his Sute.

Tenere,obtinere cauſam.
Euincere,vincere litem.
Tenere ſententiam, *to get the vpper hande.*

to leeſe his Sute or to be debarred of his Action.

Perdere cauſam,ius.
Et cadunt à cauſa,qui litem perdunt.

dunt, qui causam aduersario tradunt, concedunt.
Similiter cadere causa, causam amittere, Succumbere.
Cadere formula, apud Quint. pro eodem.
¶ Vinci. Superari. Cedere..
Inferior, minor sum ἐλαττῶμαι.
Posteriores ferre. ἔλαττον φέρεσθαι.

a Svvallovv, vide *Gulfe*.

to Svvarue all together from his olde fashions, vide Ph. Man.

to Svveare, to take an Othe.

Iurare.
Iuramentũ, iusiurandũ præstare. πίστιν ἐπιθῆναι.
Fidem iuramento obstringere.
In alicuius verba iurare.
Sanctè iurare, deiurare.
Sacramentũ dicere & sacramẽto.
Corã Deo & angelis protestari.
Dare iusiurandum.
Iureiurando confirmare.
Conceptis verbis iurare, hoc est, ad pręscriptum & voluntatem alterius.
¶ Sacramento adigere vel iureiurando.
Cogere ad iurandum, Obtrigare, obligare iureiurãdo, vel in iusiurandum cogere, obstringere.
ἐξορκοῦν, *to take an othe of one, or to cause him to svveare.*
¶ Iurisiurandi alicui gratiam facere, Iusiurandum vel sacramentum remittere, *to dispence vvith one for his othe, to release or discharge him of it.*
Sacramenti religione exoluere.
Iuramentum nullum expetere.
Sacramento non tenere.
Perfidum dicere, *to Periure or forsvveare.*
Sanctissimũ sacramentũ violare. εἰς τὸν ὅρκον ἀσεβεῖν.

to Svveepe the floore.

Scopare, σκάλλειν. κορεῖν.
Verrere, expurgare pauimentũ.
Operam omnem aranearum perdere, texuram improbam, telas, apud Plaut.

Svveete.

Suaue. Dulce.
Lene. Musteum.
Mellitum. Saccaratum.
Mellis medulla.
Melleum. Mellifluum.

a Svveete harte, vide *a Paramour*.

a vvilde Svvine, vide *Boare*.

Svvift, Quicke, Speedie, Actiue, Nymble.

Agilis. Alacer.
Velox. Pernix.
Citus. φερόμενος.
Celer. Volucer.
Impiger. Ales adiectiuum.
Alite vectus equo.
Festinus. ταχύς.
Præpes. Celeripes.
Strenuus. Citatus. ὀξύς.
Aëripes, & per synæresin Aëripes, Alipes. Velocior Pegaso.
Rapidus. Ocior accipitre.
θᾶσσων ἴρηκος.
Ceruum cursu vincens.
Fugax pro maximè celeri & veloci, Cic. posuit in epistolis, & Virg. in 10.
Volucri meare cursu, Solinus de Tigride, primum pigre fluente.

Svviftnesse, Quickenesse, Speedinesse.

Agilitas. Velocitas.

Pernicitas. Celeritas.
Alacritas. Leuitas.

a Svville-bolle, vide *Drunkard.*

a Svvine, vide *Hogge.*

a vvilde Svvine, vide *Boare.*

a Svvorde.

Gladius. Ensis. ξίφος.
Framea vel phramea.
Telum, apud Virg.& alios.
Ferrum pro gladio frequens, vtpote materia rei confectæ.
Machæra. Romphæa. *a tvvo hand svvorde.*
Mucro, per Synecdochen, vt ex parte totum intelligamus.
Spatha. Spathula.
Parazonium, *a Ryding svvorde.*
Acinacis, penult. correpta, apud Horat.& D.Hieron. pro gladio vsurpatum est Persico seu potius Medico, Turcæ Cemiterram vocant ensem.
Harpe, apud Luca. pro ense falcato.
Exerere, Euaginare, vel rectius distringere, educere.
ἕλκειν τὸ ξίφος.

to dravve a Svvorde, vide *Dravve.*

T

a Table.

Tabula. Tabella. Mensa.
Mensula. Quadra. vt Aliena viuere quadra.

a Table guest, a Smell feast, vide *Guest.*

a paire of Tables for to playe at dice.

Abacus. Alueus.
Alueolus. Fritillus.
Pyrgus apud Horat.
Turricula. Orca. Tabula lusoria.

to Take avvaye or from, to Leaue nothing.

Auferre. Demere. Adimere.
Eripere. Eximere. Dirimere.
Diripere. Surripere. Præripere.
Subducere. Sublegare. Priuare.
Spoliare. Fraudare. Expoliare.
Orbare. Viduare. Sustollere.
Detrahere. Subtrahere. Extorquere.
Detorquere. Furari. Prædari.
Nihil reliquum facere, eleganter pro relinquere nihil.
μηδὲν καταλείπειν.
Omnia auferre vel cum pulusculo, vt habet prouerbium.
Tollere funditus, *to leaue nothing.* *Vide Phr. Man.*

to Take his breath, vide *Breath.*

to Take greeuously.

Ægrè, Ægerrimè, Indignè, Grauiter, Grauatim, Molestè, Iniquè, Acerbè, Iracundè ferre.
δυσχεραίνειν.
Durius, impatienter. Malè ferre.
Indignari cum accusatiuo, pro Indignè ferre vel irasci. Cic.
Cicero præter modum doluit mortua filia. *Vide Phr. Manuti.*

I Take it to be so, or I Thinke so.

Mihi videre videor. φαίνεταί μοι
Sic equidem ducebam animo. Virg.
Facile adducor vt credam.
ὥστ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ. Mihi videtur.
Suspicor. Mihi fit verisimile.
Induco animum.
Tangit animum meum suspicio.
In anxia purgatione leuem concipio suspiciunculam.
to take in hande, vide *to begin.*

ginne.

to Take on him the office or charge, vide *to Undertake vveightie matters*, & in Phr. Manut.

to Take the charge, &c.

to Take paciently, vide *to the Pacient*.

Take heede, vide *Bevvare*, & Phr. Man.

Taken vvith beautie, vide Phr. Manutij.

to talke, vide *to Speake*.

to Talke or common vvith one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum datiuo.
Alloqui cum accusatiuo.
Communicare. Conferre.
Commemorare. Sermocinari.
Colloqui. Confabulari.
Commentari. Agere.
Verba facere. Sermonẽ habere.
Affari. Compellare.
προσαυδᾷν. προσφωνεῖν.
Conuenire, cum accusatiuo. *To Go for to speake vvith.*
Ioannem de hac re conueniam.
Volo te paucis vel tribus verbis alloqui.

a Talke, a Speach, a Language, a VVorde.

Sermo. λόγος.
Loquutio. Eloquutio. Verbum.
Homilia. Eloquium.
Idioma, locutionis proprietas.
Lingua, pro eodem frequens, quemadmodum Græcis φωνή. *Vide Phr. Man.*

a common Talke, vide *Rumor*.

Tallovve of beastes.

Seuum. Sepum. στέαρ.
Sebum scribunt aliqui.
Hinc candela sepacea seu sebacea, *a Tallovv candle.*
Et candelas seuare, sebare, vel separe, apud Colu. *to make Tallovv candles.*
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id est, candelam, *to beare light in a lanterne.*

to make Tame, to Subdue or bring vnder.

Domare. Domitare.
δαμάζειν.
Frenare. Subiicere.
Subigere. Subiugare.
Sub imperium mittere.
Coërcere. Reprimere.
Vide Subdue.

a Tanner, a Curriour.

Cerdo. σκυτεύς.
Coriarius. Byrseus. βυρσεύς.
Alutarius.

Tapestrie or hangings.

Tapeta seu potius Tapetes.
Tapes. Plaga. Plagula.
Legimus etiam Tapetia.
Textilis pictura. Peristromata.
Stromata. Panni, auro intertexta.
Peripetasmata. Amphimalla.
Amphitapa. Aulea. αὐλαῖα.
Vestes cortinæ stragulatæ, variegatæ, versicolores, beluatæ, apud Varronem hoc est diuersis beluarum figuris depictæ.
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ.
Tubus, Cuius diminutiuum est.
Tubullus.
Vinum, cereuisiã educere, promere, *to Tappe.*
Depromere, vinũ mouere. Hora.

to Tarry, to Pause, to Stay.

Manere. μένειν.
Expectare. ὑπομένειν.
Opperiri. προσδέχεσθαι.
Percunctari. Terent.
Percunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Præstolari, omnia cum accusatiuo construuntur, Cic. postremum præstolor etiam datiuo iunxit.
Restare. Restitare.
Resistere. Cunctari.
Intermittere. Intercipere.
Interrumpere. Cessare.
Desinere. Desistere.
Morari. Herere.
Sistere. Omittere.

I vvill not Tarry, I vvill Come by and by, Quickly or Shortly.

Non cunctabor, non morabor diutius.
Aduentum non differam, non prorogabo.
Subitò, inopinatò, propediem nos visurus es.
Nouo ineunte anno.
Ineunte vere, prima hirundine aduolabo, Dabitur tibi copia nostri. Virg.
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma.
Londinum. Oxonia.
Cū se remiserit hyemis rigor, cū ciconiis & hirundinib. euolabo
Aduentum maturabimus.
Ocyus præsentiam nostram visurus es.
Propediem te inuisam.
¶ Maturabo reditum.
Iam iam adero. Mox rediturus.
Continuò hic ero.

Tarry a litle, vide *Stand still.*

to doe or ende his Taske, to dispatch his businesse.

Pensum persoluere, absoluere.
Pensum conficere. Plaut.
Pensum meum quod datum est confeci.
Peragere laboris pensum.
Opus iustū vel operas reddere.
Implere, peragere partes suas.
Iusta præbere, reddere.
Iusta operum peragere.
¶ Plena opera.
Iusta pluraliter.
Opera constituta, debita, consueta. apud Columel.
Vide Phr. Man.

to Taste or to feele the taste of a thing, to take the Say or tast, to Prooue.

Libare. Delibare.
Gustare. Degustare.
Pitissare, apud Terent.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare.
Admouere labra poculis.
Primoribus labiis degustare, tangere.
A limine salutare.
Summo digito & quasi per Indicem tangere. Iustinian.
Vt canis è Nilo degustare.
Per transennam inspicere.
Extremis digitis attingere.
Ex transcursu dicere velut degustandi causa.
ἐκ περιδρομῆς μαθεῖν ὥσπερ γεύματος ἕνεκεν.

to Taxe, vide *to Cesse.*

a Tayler, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator. Sartor.
Cerdo. ῥάπτης.
Vestiarius, qui vestes vendit & reficit. Pannicularius.
Veteramentarius sutor, *a Cobler or Botcher, and* Suppactor *a Souter or Cobler.*

to Teare in peeces, vide *to Ren-*

Rente.

to Teach, to Infourme, to Instruct.

Docere. παιδεύειν.
Instituere. Erudire.
Edocere. Condocere.
Educare. Dogmatizare.
Instruere. Imbuere.
Fingere ingenium rude, animos pueriles, iuuentutem, filiũ, pro informare. Literis ornare.
Condocefacere, apud Cic. Tusc. 3. Tradere pro docere.
Præceptiones & institutiones tradere. Profiteri artem aliquam, artes ingenuas, pro docere, scire.
Pueri pectus præceptis formare. Horat. Formare mores.
Ætatẽ puerilem ad artes, ad humanitatem informare. Cic.
Artium vias iuuentuti tradere.
Tradere vias disciplinarum discendarum, scientiam.
Puerorum rudem & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere.
Puerorum ingenia literis excolere.
Iuuentutem & fideliter & accuratè tam literis bonis quam rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus instruere.
Catechizare in epistolis Paulinis propriè.
Instruere mysteria religionis, tradere.

to Tell, to Shevve, to Declare, vide *Rheearse*.

a Telltale, a Blab.

Homo futilis. Leuis.
Rimarum plenus.
Omnia ferens sub auras.
Hac illácque perfluens.
τετριμμένος πίθος. hoc est Dolium pertusum.
Incontinentis linguæ.
Parmeno Terentianus.
E perforato qui biberit poculo.
Meliacum nauigium.
τὸ μελιακὸν πλοῖον.
Laterna punica.
Cribro infidelior.
Laterna magis pellucidus.
Dolio pertuso incontinentior, vt habent prouerbia.

to Tell all Thinges abroade.

Dicta eliminare, apud Horatium in epist. pro extra limen efferre, renunciare.
Facta tegenda loqui. Tibul.
Foris effutire. Terent. *Vide to Publish, & in Phr. Man. plura.*

Tell vs.

Dic. Dice, apud Comicos.
Cedo imperatiuum, pro dic, apud Comicos.
εἰπὲ. λέγε. Refer.
Dare pro dicere, apud Virg.
Iste Deus quis sit da Tityre nobis, id est, dic. Memora.

Tempestuous and troublous vveather.

Venti. Procellæ.
Importunissimi venti perpetuo spiritu ex aduerso flantes.
Fulmina. Fulgura ardentia.
Tempestates. Turbines.
Intemperies. Nimbus.
Grandines. χάλαζα. κλύδων.
Cœlum admodum ingratum.
Cœlum turbidum.
Hyems pro tempestate ponitur.

Tempestous stormes on the sea.

Æstus, commotio maris.
Mare turbidum, feruens, ęstuans, sęuum, fluctuans validè, vehementer.
Procellosum mare, turgidũ, inualescente æolo, exurgentibus subinde vndarum molibus.
Ærumnosum salum. Cic. vocat
Vndas, fretum, quum ventus & vndæ intumescunt, ratis mediis vrgetur in fluctibus, æquoreis titubans quassatur procellis.
Rapidis sæuit feruoribus ęquor.
Mare tumultuosum, ventosum, vndosum, vndabundũ, tempestuosum, horrisonũ, naufragiũ minitans, ventis commotũ, iratum, feruidum, agitatum.

to appease a Tempest.

Componere, trãquillum reddere tempestuosum sæui maris impetum.
Tumida placare æquora.
Æoliis ventis, tumidísque imperare procellis.
Liberare à turbine irati ęquoris.

a Temple or a Church.

Templum. Delubrum.
Basilica. Phanum.
Ædes. Sacra.
Tabernaculum. Sacellum.

a Tente, a Pauillion.

Tentorium. αὐλις.
Papilio. Statiua.
Tabernaculum. σκηνή.
Nomine quoq; pellium in sacris tentoria castrensia designantur, in prophetia Abacuc. Turbabuntur pelles terræ Madian.
Castra pluraliter.
Domus portatilis.

a Tente to put in a vvounde.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera stipantur. Peniculus.
Turunda à Catone ponitur pro linamento ex filis, quod in hulcera immittitur.
Lemniscum, apud Cels. pro linamento oleo vel vnguẽto illito.
Epithema.
Linamentum.
Linteolum, lineus panniculus.
Basilicon, apud Cels. pro eodem μότοσις linteolum illud conceptum quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac saniem, suppuratione quum iam maturuerit ferro rescissa.

Thankefulnesse.

Gratitudo. Gratiarum actio.
Gratia. Animus memor.
Gratia animi, beneuolentia.
Memoria, voluntas grata in aliquem.

to giue Thankes.

Habere gratiam vel gratias, est animo, mentem scilicet animúmque habere memorem accepti beneficij, quod Græcis est, χάριτας ἔχειν.
Referre gratiam & gratias, est facto respondere, scilicet officiis, & satis facere re ipsa beneficiis, & licet sæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, vt maleficium reddere, significet.
Agere gratias dicimus, & rarissimè gratiam, verbis videlicet, εὐχαριστεῖν, ἀνθομολογεῖσθαι χάριν.
Charites persoluo tonanti.
Iungimus illi ferè semper incredibiles, magnas, maximas, singulares, immensas, ingentes, immarcessibiles gratias.
Agere grates, poëticum magis quàm oratorium.

Cæ-

¶Cæterum acceptum ferre vel referre,tam in bono quàm in malo,est habere pro accepto, fateri se accepisse.

προσλογίζεσθαι. προσίθεσθαι.

Gratias vel gratiã summã,solidã, grandem inire,*vide Phr.Man.*

to be Thankefull.

Reponere merita.

Compensare. Repensare.

Remunerare beneficium bene merenti.Clauo trabali beneficia sua affigere.

ἄπιστα δωρεῖσθαι.

Pensare,reddere beneficium.

Gratiam remetiri.

Parem esse beneficiis acceptis.

Respondere meritis beneficiis.

Persoluere,soluere beneficium.

Operam benigne compensare.

Alicuius erga se beneuolentiam singularibus excipere officiis.

Officium officio pensare.

Fricantem refricare.

τὸν ξύοντα ἀντιξύειν.

Beneficiũ acceptũ ampliter repensare. Mutuam officij vicem rependere.ἀντιπελαργεῖν.

Terentius in Phor. Fœneratum isthuc beneficium tibi pulchrè dices , id est , cum lucro redditum, conduplicatum.

Benefactis pensare oblatum obsequium.

That,or As.

Vt. ἵνα.

Quatenus. Quo.

a Theefe.

Fur. φώρ.

Suppillator. Cleptes.

Trium literarum homo.

Homo manibus aduncis & picacissimis. ἀγκυλοχείλης.

Fele rapacior. Rapax.

λωποδύτης. Diætarius.

Larus,Harpya prouerbialiter.

Vulturius,apud Plaut.

Inhians prædæ.

Qui vncis est vnguibus.

Lauernio. Furax. *Theeuish.*

Felis tartessia. Verres.

Manticulator,apud Festum.

Trifur,è gabalo lapsus, *a VVaghalter.*

Latro. Prædo. Raptor.

Prædator. Pirata.

Therefore,for that cause.

Proin. Proinde. Ergo.

Ideo. Igitur. Idcirco,

Itaque. Ea de causa.

Illius negotij gratia.

τούτου ἕνεκα.

Ea propter,& propterea.

Eam ob rem & res.

Ea gratia. Ea de re.

Ea ex re.

Eo & hoc in structura orationis.

Hac de causa, his causis adducti. *Herefore.*

His de causis,*for this cause.*

to Thicken or make thicke.

Densare. Condensare.

Cogere. Virg. Frigore mella cogit hyems.

Constipare. Spissare.

Inspissare. Conspissare.

Thicke,harde,closed together.

Densus. Frequens. πυκνός.

Confertus,confertissima turba.

Condensus. Spissus.

Crassus. παχύς.

Opacus & obscurus ad vmbram verius referuntur.

to Thinke,to Esteeme,to Suppose.

Iudicare. Censere.

Putare.
Existimare. Coniicere.
Cōiecturare. Coniecturā facere.
Cogitare. Autumare.
Ducere. Credere.
Arbitrari. Suspicari.
Reri. *vide to Suppose.*

as I Thinke.

Vt reor, existimo. Vt mihi videtur.
Vt arbitror. ὡς νομίζομαι.
Vt ego quidem sentio, autumo.
Meo iudicio. Mea sententia.
Opinione mea. ἐμοὶ δοκεῖ.
Nisi me animus fallit. *vnlesse or except, I be deceaued.*
Quantum mihi videre videor.
Quātū indiciis colligere possum.
Quantum meæ existimationi ac iudicio videtur.
Quātū ego ratione & ingenio cō sequi possum. *Vide Phr. Man.*

to Thinke at or vpon, vide *to Muse.*

Thinne, vide *Slender, Leane.*

to Threash.

Frumenta perticis excutere.
Triturare. ἀλοᾷν.
Gressibus exterere.
Spicas fustibus tundere. Colum.
Flagellare messem perticis. Plin.

to Threaten.

Minari. ἀπειλεῖν.
Ædere, iactare minas.
Minitari. Comminari.
Fulminare minis.
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem. Virg.
Interminari.
Maximas intentare minas.
Intonare minis & verberibus.

a Thriftie childe, vide Phr. Man.

to Thrust, vide *to Foyne.*

to Thrust or cast downe.

Deuoluere. Detrudere.
Deiicere. στρεβλοῦν.
Deturbare è sublimi. De sublimi ad ima rotare. Præcipitare.

to Thrust or Put out.

Elimare. Proturbare.
Liuius. Pellere foras. Extrudere.
Protrudere. Obtrudere.
Explodere. Expellere. *vide to Driue out, &c.*

to Tie, to Binde.

Vincire. Ligare.
Reuincire post tergum brachia.
Iniicere vinculis.
Constringere manus, pedes vinculis.
Fortibus nexibus vel loris constringere.
δεσμεύειν. Innectere pedicas.
Compedes iniicere, *to Fetter or giue fetters.*
ἐμπεδεῖν. Indere compedes, cathenas captiuis.
Compedibus vincire.
Innectere manicas.
Astringere arctius, fortius, fortiter. *vide to Hang vp.*

to Till the ground, vide *to Eare.*

Time or Season.

Tempus. καιρός.
Hora, apud D. Paulum.
Tempestas, apud historiographos.
Curriculum, apud Virg.
Otium pro tempore. Non fuit mihi otium. *I had no leasure.*
Æuum, αἰών, pro tempore longo sicut sæculum, & ætas. Vt nostri sęculi mores, nostra ætate.
Dies pro temporis cursu, apud Ciceronem.

in

in good Time, vide *Season.*

the Time vvill trie.

Tempus docebit.
Exitus rei probabit.
Tẽpus omnia retegẽs patefaciet.
Exitus acta probabit.

in good Time or season.

Maturè. Tempestiuè.
Opportunè. Per tempus.
In tempore.

to obserue the Time, to take heede hovve he spendeth or bestovveth his time.

Habere rationem temporis.
Summa cum vtilitate nostra diem condere, Plin.
Non sinere tempus sine fruge fructúque dilabi, effluere.
Rectè otia ponere.
Rectè ætatem ducere.
Tẽporis enim sumptus (vt inquit Philosophus) parcissimus est.
Tempus redimere, est melius collocare, quod malis studiis hactenus tritum est.

to vvaste or to spende Tyme vainely.

Bonas horas malè collocare.
Otio & literis abuti.
Frustra tempus conterere.
Symposiis bonas horas malè perdere.
Tempus alea terere.
Conferre tempus in aleam. Plin.
vide to spend the Day in vaine.

to passe the Time.

Tẽpus, diẽ deducere, transigere, traducere, trahere, extrahere.
Tempus terere, consumere, conterere.
Otium terere, agere.
Dies vitæ, ætatem decurrere, consumere.
Diem conficere sermone longo, Plaut.
Ducere horas. Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere soles apud Virgilium.
Cõsumere lõgos soles, apud Per.
Ducere, proterere tempus.
Noctes fabulis iucundissimis citra tædium transmittere.
Extendere noctem colloquiis, sermonibus.
Iucundissimis sermonibus nox ducebatur. Plin.
Placidæ traducere otia vitæ.
Consumere, traducere æuũ, vitã.
Ferias agere amœnissimas.
Ineptiis, næniis bonas horas malè conterere.
Temporis tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare.
Fabellis tempus, diem fallere.
Suffurari tempus quis dicitur, quod reb⁹ necessariis succidit.

the Time vveareth or passeth avvay.

Fluxum tempus elabitur.
Ætas auolat, defluit, effluit ætas.
Fallunt anni.
Labuntur anni tempora.
Tempus præterit, fugit.
It dies, apud Plaut. præterit.
Eximitur dies me gaudẽte. Plin.
Tempus assiduo rapitur cursu.
Cedit dies, apud Ciceronem.
Abeunt, euanescunt præcipiti lapsu, intermoriuntur tempora.
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas.
Fallit tempus, id est, cito præterit, nunquam reuocabile.
Dies abit instar euntis, currentis vel fluentis aquæ.
Humanæ labuntur tempora vitæ, atque anni properant.
Labitur occultè, fallítque volubilis ætas.

at this Time: in this vvorld, or as the vvorld goeth novv.

Hoc æuo. νῦν.
Impræsentiarum.
Nunc.
Hac tempestate, ætate.
In præsens.
Hoc temporis curriculo.
Hoc sæculo.
Hoc tempore.
Hac hominum ætate.
Hodie.

at the very same time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus.
Per idem tempus.

the Time vveareth avvay all thinges.

Differendo, intercedẽtibus diebus vel mensibus res dicitur elanguescere, intermori.
Euanescere.
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem.
Tẽpore ipso vanescere, apud Tacitũ. Et prouerbiũ, Dies adimit ægritudinẽ, tẽpus enim omnia lenit & emollit hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Non est dolor tantus quẽ temporis longinquitas non mitiget, tandémque adimat, imo reuulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus quas nulla vi possis emendare.
Et Euripides. χρόνος μαλάξει σε.
Tempus dolorem leniet.
Videmus opiniones vanas, fictásque diuturnitate extabuisse. *vide in Phr. Man. Length of time taketh avvay smart.*

in the meane Time or season.

Interim. Interea.
Interea temporis, loci.
Interdum. Obiter. In transitu.
Interim dum. μεταξὺ.

in Time past, or of Late.

Diebus proximè exactis.
In diebus seu mensibus priorib. ἄρτι.
Diebus iamdudum, nupertimè elapsis, præteritis. *Vide Heretofore.*

in old Time.

out of Time.

a Time vvill come.

as Time vvill serue, vide hæc in Phr. Man.

in Time to come, vide *Hereafter.*

Timerous, vide *Feerefull.*

Tyrannie, Crueltie.

Tyrannis.
Iugum durissimum.
Seruitus plusquam misera.
Phalaridis imperium.

to exercise Tyrannie.

Tyrannidem exercere.
Pharaonica sæuitia opprimere.
Subditos tyrannide fagitare, deprimere.
Omnium hominum sæuitiã improbitatémque supergredi.

Tyred, vide *VVeary.*

To and fro, vide *Hether and thither.*

Toadestooles, Mushrumes.

Asparagus. ἀσπάραγος.
Corruda. Fungus.
Boletus. βωλίτις.
Tubera & tuberes.

Toge-

Together.

Simul. ἅμα.
Vnà. Pariter.
Insimul, media correpta.
Coniunctè seu Coniunctim.

Toyes, trifles, vide *Foolishnesse,* & Phras. Man.

Tokens, Markes, or Signes.

Signa. δείγματα.
Indicia. Argumenta.
Monumenta. Intersignia.
Documenta. Specimina.
Notæ. Vestigia.
Symbola. σύμβολα.

a Toll gatherer, vide *Customer.*

a payres of Tonges, or Pincers.

Pruniceps.
Forfex ignaria.
Furcilla coquinaria.
πυρολάβιον.
Tenella, barbara dictio est, seu potius gallica.

an ill Tongue, or a Rayling tongue.

Lingua virulenta, bisulca.
Mordax. Maledica.
Contumeliosa, Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuenalem: Lingua mali pars pessima serui.

the Toppe or highest parte.

Æditior locus. Fastigium.
Culmen. Cacumen.
Vertex, metaphoricè.
Supercilium. Summitas.
Verruca metaphoricè.
Altitudo. Extremitas.
ὕψος. ἄκρα.
Apex. Iugum.
Præcipitium. Ardua terrarum.
Sublimitas. Celsitudo.
Specula. Iuga montis.

from the Toppe to the toe, vide *from the Beginning to the end.*

a Torch.

Teda. Fax. Luminare.
πυρσός. Funale.
Facula, *A firebrand.*
Lampedion, *Vide Lampe.*

Torch bearers.

¶Daduci, δαδοῦχοι, Tediferi, Facularij, Ceroferarij.

to Torment, vide *to Punish,* & Phr. Man.

a Touchstone.

Lapis Heraclitus penult. prod.
Lapis Lydius. Index Latinè.
βάσανος. Cuius attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

it Toucheth you very neare, vide *it is your Part,* & Phr. Man.

a Towne or Citie.

Oppidum. Oppidulum.
Ciuitas. πόλις.
Vrbs qua Roma proprie dicta est voce, ad alias ciuitates modò detorta.
Castellum. κώμη.

to undoe or spoyle a Towne, vide *to Destroy.*

at this Time: in this vvorld, or as the vvorld goeth novv.

Hoc æuo. νῦν.
Impræsentiarum.
Nunc.
Hac tempestate, ætate.
In præsens.
Hoc temporis curriculo.
Hoc sæculo.
Hoc tempore.
Hac hominum ætate.
Hodie.

at the very same time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus.
Per idem tempus.

the Time vveareth avvay all thinges.

Differendo, intercedētibus diebus vel mensibus res dicitur elanguescere, intermori.
Euanescere.
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem.
Tēpore ipso vanescere, apud Tacitū. Et prouerbiū, Dies adimit ægritudinē, tēpus enim omnia lenit & emollit hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Non est dolor tantus quē temporis longinquitas non mitiget, tandémque adimat, imo reuulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus quas nulla vi possis emendare.
Et Euripides. χρόνος μαλάξει σε.
Tempus dolorem leniet.
Videmus opiniones vanas, fictásque diuturnitate extabuisse. *vide in Phr. Man. Length of time taketh avvay smart.*

in the meane Time or season.

Interim. Interea.
Interea temporis, loci.
Interdum. Obiter. In transitu.
Interim dum. μεταξὺ.

in Time past, or of Late.

Diebus proximè exactis.
In diebus seu mensibus priorib. ἄρτι.
Diebus iamdudum, nupertimè elapsis, præteritis. *Vide Heretofore.*

in old Time.

out of Time.

a Time vvill come.

as Time vvill serue, vide hæc in Phr. Man.

in Time to come, vide *Hereafter.*

Timerous, vide *Feerefull.*

Tyrannie, Crueltie.

Tyrannis.
Iugum durissimum.
Seruitus plusquam misera.
Phalaridis imperium.

to exercise Tyrannie.

Tyrannidem exercere.
Pharaonica sæuitia opprimere.
Subditos tyrannide fagitare, deprimere.
Omnium hominum sæuitiā improbitatémque supergredi.

Tyred, vide *VVeary.*

To andfro, vide *Hether and thither.*

Toadestooles, Mushrumes.

Asparagus. ἀσπάραγος.
Corruda. Fungus.
Boletus. βωλίτης.
Tubera & tuberes.

Together.

Simul. ἅμα.
Vnà. Pariter.
Insimul, media correpta.
Coniunctè seu Coniunctim.

Toyes, trifles, vide *Foolishnesse*, & Phras.Man.

Tokens, Markes, or Signes.

Signa. δείγματα.
Indicia. Argumenta.
Monumenta. Intersignia.
Documenta. Specimina.
Notæ. Vestigia.
Symbola. σύμβολα.

a Toll gatherer, vide *Customer.*

a payres of Tonges, or Pincers.

Pruniceps.
Forfex ignaria.
Furcilla coquinaria.
πυρολάβιον.
Tenella, barbara dictio est, seu potius gallica.

an ill Tongue, or a Rayling tongue.

Lingua virulenta, bisulca.
Mordax. Maledica.
Contumeliosa, Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuenalem: Lingua mali pars pessima serui.

the Toppe or highest parte.

Æditior locus. Fastigium.
Culmen. Cacumen.
Vertex, metaphoricè.
Supercilium. Summitas.
Verruca metaphoricè.
Altitudo. Extremitas.
ὕψος. ἄκρα.
Apex. Iugum.
Præcipitium. Ardua terrarum.
Sublimitas. Celsitudo.
Specula. Iuga montis.

from the Toppe to the toe, vide *from the Beginning to the end.*

a Torch.

Teda. Fax. Luminare.
πυρσός. Funale.
Facula, *A firebrand.*
Lampedion, *Vide Lampe.*

Torch bearers.

¶ Daduci, δαδοῦχοι, Tediferi, Facularij, Ceroferarij.

to Torment, vide *to Punish*, & Phr.Man.

a Touchstone.

Lapis Heraclitus penult.prod.
Lapis Lydius. Index Latinè.
βάσανος. Cuius attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

it Toucheth you very neare, vide *it is your Part*, & Phr.Man.

a Towne or Citie.

Oppidum. Oppidulum.
Ciuitas. πόλις.
Vrbs qua Roma proprie dicta est voce, ad alias ciuitates modò detorta.
Castellum. κώμη.

to undoe or spoyle a Towne, vide *to Destroy.*

a Trade or maner of life.
Vitæ institutum.
Viuendi ratio, modus, forma.
Formula. Mores.
Exercitium. Studium.
ἐπιτήδευσις. ἐπιτήδευμα.
Recta, optima morum compositio, *vide Phr. Man. & supra Occupation.*

to Traffike, to exercise the trade of Marchaundise.
Negotiari. πραγματεύεσθαι.
Exercere, tractare cõmercia mutua, negotiationẽ ἐμπορεύεσθαι.
Inire commercia. Mercari.
Mercaturam exercere, vel mercatum.
Facere mercaturam apud Cic. & Plaut. pro exercere. ἐμπωλεῖν.
Agere mercatum, negotiationẽ.
ἀγορὰν ποιεῖν.
Mercimoniis faciũdis rẽ augere.

Transitorie or not long During, of no long continuaunce.
Momentaneum. ὀλιγοχρόνιον.
Transitorium. Caducum.
Fluxum, fragile. Sallustius. Diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur.
Temporarium. Temporaneum.
Instabile. Ruiturum.
Fugax. Labile.
Iamiam periturum.
Mobile. Intercisurum.
Interiturum. Occasurum.
Intermoriturum.
In obliuionem venturum.
Paruo tempore duraturum.
Omnium enim rerum vicissitudo est, & omnia orta occidũt.
Ætati, Annis cedere.
Ætatem ferre non posse.
Diu seruari nõ posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia.
Et mala persica Plinius vocat fugacia, quòd durabilia non sunt, decerptáque facillime corrumpantur.

to Translate, vide *to Chaunge.*

Trappes, Ginnes, Snares, or VViles.
Laquei dolosi. Tendiculæ.
Insidiæ. ἐπιβουλαί.
Pedicæ. Retia.
Fallaciæ. Offuciæ.
Tricæ. Irretimenta.
Casses arcti. Technæ.
Clandestinæ insidiæ. Transenna.
Obsidiæ, apud Columel. Plaut.
Durateus equus. prouerb.
δούρειος ἵππος.
Decipula æ & Decipulum neutr. gen.
Furta, apud Ouid.

to Trauayle or Labour in vaine, to lose his labour.
Perdere operam & impensam.
Inanẽ operã sumere, suscipere.
Studio exerceri inani.
Frustra laborare, conari.
Capere, pati, subire laborẽ inanẽ.
In cassum sudare.
Arenam numerare, metiri.
Arenæ semina mandare.
Arare litus.
Aërem verberare.
Operæ iacturam facere.
In pertusum ingerere dolium, apud Plautum.
Studium male collocatum iri dum video.
Ludere operam.
Austrum percellere.
Penelopes telum retexere.
πηνελόπης ἱστὸν ἀναλύειν.
In aqua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
δελφῖνα πρὸς τὸ οὐραῖον δεῖν.
Scopas dissoluere.

Rem prorſus inutilem efficere.
Nebulas diuerberare.
Piſcari in aëre.
Aquam in mortario tundere.
Caluum vellere.
Lauare coruum,laterem.
Ignem diſſecare.
Æthiopem dealbare,lauare.
Iſthmum perfodere.
Reti ventos venari.
Aquam cribro haurire,& id genus permulta alia, *vide in Phr. Manut. to Labour , & ſupra to Labour in vaine.*

to Trauaile before the time or to bring forth young before it be perfect: in beaſtes vve ſay, to caſt their young.

Immaturum fœtum edere.
Abortire.
Abortum parere.
Abortare pro eodem apud Iulium Fir.
Aborior eris vel iris.
Abortiuum,abortum facere.
ἐκτιτρώσκειν.
¶ Abigere partũ medicamentis.
ἐκπίπτειν,eiicere infantem in vtero enectum.
Coactè conceptum à ſe abigere. Suetonius:
¶Fœtum corrumpere.
Et apud Phoclydem.φθείρειν βρέφος,ἔμβρυον ἔνδοθι γαστρός.
In vtero fœtum corrumpere.
¶Vitia contrahere abortiua , apud Soli.

an expert or great Trauellour.

Qui plura loca calcauit,quàm vllus mulio perpetuarius , apud Senec.
Multum terris iactatus & alto, apud Virgilium.
Qui orbem peragrauit,omnia emenſus.
Quíque mali multum, multúmque laborum fluctibus & bellis tulerit.Virgilius.
Rebus euariantibus iactatus & agitatus.

a Treaſure.

Gaza,Perſica dictio.
Theſaurus,θησαυρός.Græcè,quod repoſitus ſit εἰς αὔριον, id eſt, in craſtinum.
Diuitiæ reconditæ,repoſitæ.
Fiſcus.
Ærarium ſanctius.
Peculium authore Celſo pro ea patrimonij parte ponitur quã quis in numerato & ad caſus repentinos repoſitam habet, vt refert Alciatus.
Gazophylaciũ,vel Entheca gazę, id eſt , theſauri repoſitorium, Theſaurarium Auguſt.vocat.

the lord Treaſurer.

Ærarij præfectus.
Ærarius.
Arcarius,qua dictione Hieronymus vtitur in lib.Eſter.
Quæſtor. ταμίας.
Præpoſitus pecuniæ publicæ.
Ærarij curam habens.
Tribunus ęrarius Budęo dicitur.
Receptor generalis.
Coactores vocantur præterea, Quæſtores,ſeu collectarij.
ἀποδέκται.
Coactionem argentariam factitare , apud Suetonium pro exercere quæſtoris officium.

a Trencher.

Quadra. *Abroad trencher.*
Quadrula.
Menſa & mẽſula diminutiuum, apud Virgilium in 7.
Orbis ſeu orbiculus menſarius, *A round trencher.*
Diſcus idem.

a Trembling, vide *Quaking*.

a Trespasse, vide *Offence*.

Tribute, vide *Subsidie and Custome*.

to Trie, vide *to Attempt*.

a Trifle, vide *Bable*.

to Trimme, vide *to Beautifie*.

Trimmely, Finely, Cunningly, VVorkemanly.

Adfabrè. Fabertinè.
Artificiosè. Eleganter.
Quàm optimè.
Scitè. Scitissimè.

a Triuet.

Tripes. τρίπυς.
Cytrapus.

to Triumph, to Bragge.

Agere triumphos.
Triumphare.
Ouationem agere.
Dicere pæan.
Dicere Io pęan.
Cantare triumphum, pæana.
¶ Et præpostere gloriantes dicuntur prouerbio Ante victoriam encomion.
Ante congressum encomion vel epinicia sibi ipsis canere, & ante lentem augere ollam.

Trouble, vide *Heauinesse*.

Trouble of minde, vide *Madnesse*.

to Trouble him selfe, to put him selfe in great trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere.
πολυπραγμονεῖν.
Multis se negotiis implicare.
Circa multa agere.
Capere molestiam.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari.
Omni se prægrauare molestia.
Molestis se inuoluere negotiis.
Sibiipsi litium ac negotiorum materiam accersere, parare.
Sibi malum conciliare.
In cœlum expuere.
Facere quod in proprium recidat caput.
Aduersus stimulum calcitrare.

Troublous, vide *Grieuous*, & alia multa in Phrasibus Manut.

Throughly, vide *VVholly*.

a Truce.

Induciæ. Pax sequestra.
Vacatio militiæ.
A bello, vel belli feriæ.
ἐκεχειρίαι.
Pactitia pugnæ cessatio.
ἀνοχή.

to make Truce vvith enemies.

Inducias pacisci, agere, facere, pangere, dicere, Inducias bello dare.
Condicere Inducias, id est, statuere, apud Iustin.
Æquis conditionibus inducias inire, Plinius.
Ab armis fœdere intercedente quiescere.
Peractis induciis.
Tempus induciarum cum Gallis exierat. Cæsar. *vide League.*

True: one that sayeth the trueth.

Verax. Veriloquus.

Homo

Homo minimè vanus.
Veridicus. Oracula loquens.
Verus pro veridico.apud Terēt.

like to be True, or according to the truth.

Verisimile,& è conuersò,
Simile veri. εἰκὸς.
Non veri dissimile.
Vero verius apparet.
Vero consonum.
Non abhorrens à veritate.
Veritati coniunctum.
Haud absurdum,ineptum, absonum.
Simillimum vero.
Durant vestigia non languidę fidei.Soli.
Veri speciem habens.
Idoneum, appositum, aptum ad persuadendum,πιθανὸν. *Vide in Phr.Man.Verisimile.*

Truely:in Deede.

Sanè. Certò certius.
Certè. Certissimè.
Planè. Atqui.
Verè. ἀληθῶς.
Profectò. Vero verius.
Nil certius apud Comicos.
Quouis oraculo Delphico certius.
Nimirum. Haud dubio.
Quinimò. Reuera.
Immò. Amen.
Porrò. Videlicet.
Etiam. Etiamnum.
Vtique. γέμην.
Dubio sine. Næ. ναὶ.
¶ Confirmãtis & obtestãtis formulæ.apud Comic.præcipuè.
Ita me dij bene ament,iuuent,apud Terent.
Peream. Dispeream.
Ita Deum mihi propitiū habeam.
Moriar.Emoriar. Malè mihi sit.
Ita viuam, apud Cic. *Vide in Phr. Manu.Certainly.*

a Trumpet.

Tuba. σάλπιγξ. Salpinx.
Cornu recuruum. Classicum.
Bucca vt scribit D.Hier.apud Hebræos tuba dicitur à quo Buccina diminutiuū, & buccinum in neutro genere,apud Plin.
κερατίνη.
Concha pro buccina vel tuba, apud Virg.& Horat.
Æs pro tuba ex ære,apud Virg.
Signum. Signa canant, apud Martialem.

to Sounde the Trumpet.

Clangere. κλάγγειν.
σαλπίζειν. Signum dare.
Datur signum buccinæ,Cic.
Buccinare.Ære ciere viros. Virg.
Clangore buccinæ militum animos confirmare.

to Trust.

Fidere. Confidere.
Credere. Fidem habere,
Fretus sum pro Fidem habeo.
Vide in Phr. Man. to be Trusted & supra to Beleue.

*Trustie,*vide *Faithfull.*

*I Trust,*vide *I Hope.*

to speake the Truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denūciare,citra adulationē prodere.
ἀληθεύειν.
Veritatem proloqui.
Verū dicere,eloqui,nec cælare.
Auriculas teneras mordaci radere vero,apud Pers.
Ad normam veritatis loqui,Bud.
Verum proferre.
Tanquam è plaustro loqui.
ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖν.
Dicere id quod res est.
Dicere rem ipsam,vt res est.
Veritati rerum gestarum testi-

monium perhibere.
Veritatis iubare tanquam vaporem & nubeculā deprimere.
Folium recitare.
Sybillæ, apud Iuuen.i.rem indubitatam,certam.
Oracula loqui.
ἐτύμιον ἐρέειν κέλεται δὲ μὲ θυμὸς, apud Homerum.
Vt verum dicam imperat mens ipsa.

to defende the Truth.

Agere pro veritate.
Veritati subscribere,suffragari.
Veritatem propugnare.
Totis viribus verum tueri.
Veritati patrocinium totis nisibus præstare.
Iugulum supponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore.
In fidē veri memorias accersere ex antiquitate scriptorum.
Stare pro veritate.
Oppetere mortem pro veritate.

to couer to clocke the Trueth.

Verborum coloribus veritatem obfuscare.
Oratoriis fucis, veritatem obducere.

*a Tumbe,*vide *Graue.*

*a Tumbler,*vide *Dauncer.*

a Tunne a great vessel.

Dolium. βῖκος. Vas vinarium.
Cuppa,aliàs per simplex p scribitur.
Bacchar seu Baccarum.
Cadus.κάδος.Tina.Vietor.
Vascularius, *a Couper.*

by Turne, by Course, one after an other or one to an other.

Mutuò. Inter se. Alternatim.
Alius Alium. Alternè.
Vltro citróque & vltro citro.
Secum. πρὸς ἑαυτοὺς.
Vicissitudine. Vicissim.
Inter nos agamus communiter.
Alternis vicibus.
Ad inuicē pro quo eruditiores ponuntur.
Adalterutrum,Græcè, πρὸς ἀλλήλους.
Inuicem, Quint. Ad hæc tertio pugnare inuicem ostendit.

to take the Turne of an other, vide *to Supplie the steade of an other.*

a good Turne, vide *Good.*

to doe one a good Turne, vide *Pleasure & Benefite.*

one good Turne requireth an other.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur.
Manus manum lauare.
Gratia gratiam parere.
Mutuum muli scabere.
Fricantem refricare, & id genus alia permulta.

Twilight, vide in Tit. *Euening.*

in the Twinckling of an eye, vide *Moment.*

V

a Vacabond, a Runnegate, a VVander, a Roge.

Erro,onis. Errans.
πολυπλάνης, ἔκφορος.
Aberrans. Errabundus.
Vagans. Vagus.
Vagabundus. Multiuagus.
Palans. Circulator.
Panagæa Diana, prouerb.
Instabilis,nulla certa sede consistens.
Sedem stabilem & domicilium certum non habens.

Va-

Vaine, or transitorie.

Vanus. Fragilis.
Fluxus. Caducus.
Vmbratilis. Momentaneus.

in Vaine.

In vanum. In cassum.
Frustra. Nequicquam.
Inaniter.

Vaine hope, vide Phr. Manutij.

Valiaunt, vide *Couragious*, & Phrases Manutij.

to Vanquishe, vide Phr. Manut.

to Vanquishe, vvith reasons, vide *to Ouercome.*

Vauntage, vide *Gaine.*

to Varie, or differ in vvords.

Pugnantia dicere. Non constare sibi.
διαφέρεσθαι ἑαυτῷ.
Non consentanea dicere.
Secum discrepare.

Variable, vide *Inconstant.*

Variaunce, vide *Discorde.*

a Vaute or an arche Roofe.

Cameratum. Concameratum.
Caminatum. Testudinatum.
Arcuatum. Fornicatum.
Fornicibus recuruum.
Testudineum. Arcuatum opus.
¶ Camera, testudo. Fornix.
Tectum incuruatum, deuexum.

Vehemently, vide Phr. Manutij.

to open a Veine, vide *to Let blood.*

Venim. vide *Poison.*

Verie much, vide *Much.*

Vermillion. vide *Redde colour.*

a Verse or Meeter.

Carmen. Versus.
Oratio numerosa quod numeris constet, metro ligata, carminis legibus adstricta.
Metrum. μέτρον.
Numerus. Modus.
Modulus. Camena. Musa.
Sermo in carminis leges ligatus numeris adstrictus.
¶ Carmen siccum, exile, exangue, exuccum, nullum omnino Apollinis vestigium habens.
¶ Contra. Elegans venustum, tersum quod artificioso & composito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, suaniloquum, excultum, Maroneum.

to make Verses or meeter.

Pede iuncto, scribere.
Pangere, conficere, conscribere, carmen.
Carmen scribere, condere.
Versus fundere.
Cogere verba in pedes.

Vertue, vide Phrases Manutij.

to Vexe, to Molest, to Persecute.

Insectari. Infestare.
Affligere. Affictare.
Cruciare. Molestare.
Macerare. Mactare.

Enecare, metaphoricè.
Defatigare.
Vrere, apud Terent.
Vexare. καταπονεῖν.
Lacessere. ἐλαύνειν.
Insequi. Quatere.
Insultare.
Turbare. Fatigare.
Molestum esse. ἐνοχλεῖν.
Exagitare. Premere.
Persequi. ἐπιδιώκειν.
Vrgere, πιαίειν.
Petulanter incessere.
Premere persecutionibus.
Cogit me illud, *That vexed me.*
Vide to Grieue and to Punish.

a Vicar, vide *a Curate.*

Victorie.

Victoria. νίκη. Palma.
Trophæum. τρόπαιον.
Triumphus. Superior manus.

to haue or obtaine the Victorie, vid. *to Ouercome*, & Ph. Man.

to Vievve, to Consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur.
Interius ac propius contemplari.
Altiùs perspicere, vel pẽsiculatè.
Penitissimè spectare.
Interius inspicere.
Propius intueri.
Ob cordis oculos ponere.
Animo intueri.
Penitus introspicere.
Silentium aperire, prouerb.
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare iudicij acrimonia.
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere.
Æstimare à digitis primoribus, veluti leonem ab vnguibus.
Totum perlustrare, excutere.
Attentissimè inspicere.
Ad hominum formam & figurã animum referre, Cic.
Attentius, accuratiúsque consyderare.
Penitus explorare.
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare.
A fronte atque à tergo.
ἅμα, πρόσσω καὶ ὀπίσω.
Fixis oculis intueri.
Ατενὲς ὁρᾷν.
Habitare in vultu, apud Cic. i. oculos nunquam dimouere vel deiicere, alicuius vultum contemplando.

a Village.

Vicus. κώμη.
Pagus. Castellum.
Aliud significat villa, nempe domum extra vrbem, pro prædio tamen subinde ponitur.
Municipium, *A Freedome: a free citie or tovvne.*
Maior vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit.
κωμαπόλις.

to Violate, or to Deflovver a virgine or maiden.

Vitiare. Violare.
Corrumpere. διακορεῖν.
ὑβρίζειν. διαπαρθενεύειν.
Stupro contaminare.
Deuirginare, apud D. Hieronym.
Pudicitiam imminuere virgini, apud Plautum.
Comprimere, corrũpere virginẽ.
Imminuere virginitatem.
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Ciceronem.
Vitium addere pudicitiæ. Plaut.
Delibare virginitatem.
Soluere zonam virgineam, apud Catullum.

Deflorare apud Claſſicos non legi, ſed perflorare, *To Take avvay the flovver.*
Conficere virginem, apud Teren. pro fallere dictis.
Depudicare.
¶ Compreſſio. Coitus.
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compreſſiunculæ. *The act or deede of lecherie.*

Violet colour, vide *Purple.*

Viſions, vide *Dreames.*

to Viſite, to come to See.

Viſere. Inuiſere.
Caſulas non dedignari.
Lares reuiſere, ſubingredi.
Deflectere, diuertere ad aliquē.
Subire tectum vel domum.
Succedere tectis.

a Viſour, vide *Masking.*

an Vmpire, vide *Arbitrour.*

Vnable to ſtudie, vide Phr. Manutij.

Vnaduiſed, Rash.

Inconſyderatus.
Improuidus. Præceps.
Inconſultus. Temerarius.
Imprudens. Leuis.

Vnaduiſedly, Vnvviſely, Rashly.

Præcipitanter. Inconſyderatè.
Properè. Temerè.
Properanter. Inconſultò.
Ex improuiſo. De improuiſo.
Improuiſò. Repentinò.
Repentè. De repentè.
Impræmeditatò. Ex inopinato.
Subitò. Subitariè.
Imprudenter. Citra cauſam.
Sine ratione. Sine cauſa.
Tumultuariè. Citra delectum.
Tumultuanter. αὐτοσχεδίως.
Neglectim & pluſquā ex tēpore.
In rugas contracta fronte.

Imparatè. Illotis manibus.
ἀνίπτοις χερσὶν.
Vide in Phr. Man. Vncircumſpect.

to doe a thing Vnaduiſedly.

Conſilium in re preſenti capere.
Impræmeditatè aliquid tractare.
In arena conſilium capere inſtar gladiatoris, vt habet prouerb.
Et apud Senecam. Conſilium ſub manu dicitur naſci.
Illotis pedibus quippiam aggredi.
Anabatarum more facere, id eſt, clauſis oculis, vt refert Alciat. & non Andabatarum.
Facere ruditer, craſſo modo.
Ex tempore, impræmeditato, tumultuanter, raptim agere.
Deliberare cum præſenti.
αὐτοσχεδιάζειν.

to Vnbinde, to Looſe.

Soluere. Expedire.
ἐκλύεσθαι. Enodare. Exoluere.
Leuare cathenas, vincula, Virg.
Ligamenta, vincula diſſoluere.

I am Vncertaine, or in doubt.

Non ſatis mihi liquet.
Haud certus ſum.
Habeo dubium, ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, ſuſpenſum.
Equidem ignoro.
Minus compertum habeo.
Parum mihi liquet.
Non equidem ſcio.
Cogitatu nequeo colligere vllo. *I can not knovv it in any vviſe.*
Parum conſtat.
Clam me eſt.
Mihi dubium eſt.
Fugit, præterit, latet me.
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum aſcendit, ſubiit animum, *I knovv nothing of it.*

Vncertaine vvhat to do, vide Phr.Man.

Vnchast, vide *Lecherous*.

Vncleane, vide *Filtie*.

it is Vncomely, vide *Becommeth*.

to Vncouer the head.

Aperire caput. Detegere.
Nudare verticem.
Pileum ponere, deponere, detrahere.

Vncunningly. Vnhandsomly.

Inartificiosè. ἀτέχνως.
Infabrè. Impositè.
Inornatè. Fœdè. *Bungerly done.*

Vndefiled, vide *Chast*.

Vnder the firmament, Heauen or Skie: abroade in the open ayer.

Sub aperto cœlo.
Sub Ioue apud Horat.
Sub dio, caue sub diuo dixeris, δία enim græci Iouem vocant & Iuppiter Latinis pro aëre ponitur.
ὑπαίθρῳ, vnica dictio, & aduerbium græcis.
In aperto mundo.
Axe sub æthereo.
¶ Agere sub dio, apud Horat. ἀπαιθριάζειν.
Dormire sub dio. αἰθριοκοιτεῖν.

to Vnderset, vide *to Propp vp*.

to Vnderstand, to Perceaue.

Intelligere. Videre.
Discere, apud Cæsar.
Capere. Sentire.
Mente capere. Colligere.
Cognitum habere.
Tenere sensum alicuius rei conditum.
Perspicere.
Animaduersione & intelligentia dicentem vel legentē assequi.
Audire. Inaudire.
Subaudire. Excipere. Virg.
Assequi ratione.
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione.
Intellectu percipere, assequi.
Comprehendere, apud Cic.
Animo complecti, percipere.
Intelligentiam habere.
Intelligentia & ratione comprehendere.
Rei alicuius sententiam & rationem tenere.
Accipere. Percipere.
Callere. Tenere.
Habere. Sapere.
Cognoscere. *Vide Phr. Man.*

you Vnderstand my meaning, vide Phr. Manutij.

not to Vnderstand.

Non assequi.
Non capere.
Ænigmata obscurè dicta, ruditas mei captus non potest assequi.

to Vnderstand ouerthvvartly, or backevvard.

Præposterè excipere.
Aliter accipere atque quis dixerit.
ὑπολαμβάνειν.

to Vndertake vveighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suscipere curam.
Arripere negotij curam.
Rei curandę onus in se recipere.
Capere prouinciam.
Obire res arduas. Tollere onus.
Subire officiū, prouinciā, munus.
Negotium suscipere, capessere, inire, adire, aggredi.

Subire vel obire partes.
Capessere, sumere, suscipere prouinciam. Tollere in humeros negotij curam. Perferendi onus in se libenter recipere.
Non grauatim ad se recipere sarcinam.
Onus suscipere, subire.
Vide Phr. Man.

to Vndoe, vide *to Abolish, and Spoyle.*

vtterly Vndone, vide Ph. Manutij.

Vnfrutefull, vide *Barraine.*

Vngracious, vide *Naughty.*

Vnhonest, Vncomely.

Indecens.. A decoro alienum.
Haud quaquam decorum.
Indecorum. Inhonestum.
παραίσημον.
Pugnans cum honesto.

the Vnhappiest man of the vvorlde, vide Phr. Manut.

an Vniuersitie, a famous Schoole.

Academia. Gymnasium.
Conciliabulũ, consessus philosophorũ, τῶν φιλοσόφων συνέδριον.
Ingeniosissimorum hominum conuentus.
Frequẽs doctissimorũ & clarissimorũ virorũ consessus, non titulis modo maximis, verũ etiã maxima eruditione insignium.
Academia quę cũ summis Academiis literariis contendere ausit.
Gymnasium literarium.
Arena palladia. Mater seu fons artium liberalium, studiorum Bononia.
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima.
Gymnasium Doleianũ celeberrimum in Burgundionibus.
Palestra literaria.
Studiũ Patauinum, Perusinum.
Lyceum med.prod. λύκειον.
Academia à Platone nomẽ habet, Lyceum vero ab Arist.
Athenis & à Cic.in Tusc.
Asylum artiũ omnium bonarũ.
Aditum musarum.
Mineruæ locus sacer.
¶ Collegiũ, bursa, Pędagogium, Barbara à Doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum traducta à magisterculis.
Vniuersitas, secundũ iuriscõsultorũ definitionẽ, est aliqua cõmunitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum.
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatum.

Vniust, vide *False.*

Vniustely.

Præter ius.
Contra quàm æquuũ est. Inique.
Iniuria. παρανόμως.
Non legitimè. Sine iure.
Absque iusta causa.
Contra honestatem omnem.
Summa cum perfidia.
Præter ius fásque.
Præter æquum & bonum, apud Terent. *against all right and reason.*
Vide Phr. Man.

to doe Vniustely.

A semita iustitiæ deuiare, Hier.
Transire, transilire fines iustitiæ.
Describere ius precio non æquitate.
Iuris perfringere amussum.
Ius torquere, peruertere.
Corrumpere, deprauare iudicium.

Emere, constuprare. contaminare iudicium. καταδωροδοκεῖν.
Iustitiæ verum tollere iter.
Pauperis causam repellere.
Pauperis preces clausa spernere aure.
Egenum iustitiæ titulo vexare.
¶ Iniuriã facere, inferre, offerre.
Iniuriam alicui imponere.
Lædere, onerare iniuria.
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, *to doe vvrong.*
Videmus prôh dolor etiamnũ auaritiã corrumpere æquitatẽ & plerosque argentinam pati.

Vnkinde, Vntkankefull.

Pro benefactis maleficium reponere.
Ingratum esse.
Pro summo beneficio summum remetiri maleficium.
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. *Vide in Phr. Man. Vnthankefull.*

it is Vnknovven vnto you, you Knovv vvell enough.

Compertum tibi est.
Nosti. εἶδας.
Non est obscurum tibi.
Haud te latet, fugit, præterit.
Probe nosti. Non ignoras.
Compertum, exploratum habes.
Haud nescius es, haud ignarus.
Liquido tibi constat.

Vnlearned, Ignorant, vvithout Knovvledge.

Ineptus. ἀδαήμων.
Indoctus. Inscius. Ignarus.
Expers scientiæ. Sciolus.
Ne ipsa quidem elemẽta callẽs.
Ne Æsopum quidem triuit.
Rudis bonarum literarum.
μήτε νεῖν μήτε γράμματα.
Neq; natare, neq; literas nouit.
Alienus à musis. Illiteratus.
ἄμουσος. ἀναλφάβητος.
Idiota. Nescius.
Amusus. Sus Bœotica.
Indoctior libethriis.
Asinus cumanus. Ineruditus.
ὄνος παρὰ κυμαίους.
Per ætatem rerum imperitus, *a Smatterer.*
Ab eruditione, morúmque probitate alienissimus.
Omnium disciplinarum rudis.
Imperitus non dicitur tantum pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet ea vox, vt sit contraria Græcę dictioni, πολύτροπος, vnde Christophorus Hegendorphinus indoctè scripsit: Monacho imperitior, id est, à summo vertice ad imos vsq; pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.
Vide Phr. Man.

Vnlike or Diuerse.

Dissimilis. Discors.
Dispar. Dissentaneus.
Varius. Discrepans.
Contrarius. Repugnans.
Differens. Distinctus.
Discretus. Dissonus.
Absonus. Alienus. Alius.

farre Vnlike, farre from the matter, nothing to the Purpose, neither rime nor reason.

Absurdum. Dispar. Dissimile.
Discors. Varium. Alienum.
Differens. Discrepans. Dissonum.
διαφωνοῦν. Nihil ad rem faciens.
Absonum. Diuersum.
Dissentaneum. Non conueniens.
Dissentiens. Distans plurimum.
Quid ad rhombum?
Vide prouerb. Absurda. Aliena.
Vide Differeth mach.

to Vnlocke, vide *to Open.*

Vnluckie, Vnfortunate.

Infortunatus. Infœlix.
Parum fœlix. Sinister.
Quarta luna natus.
ἐν τετράδι γεννηθείς.
Sinistro genio natus.
Parum auspicatus. Inauspicatus.
Fortunæ improbitatẽ multipliciter expertus, Fortunis euersus.
Fatis & diis iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduersa pertulit quàm secunda.
Mustelã domi habens vel alens, prouerbialis sẽtẽtia. Et per iocũ Fortunatior Strobilis Carcini.
Variis exercitatus fortunę incõmoditatibus, *nothing prospereth or thriueth vnder his hande.*
Cui cuncta cedunt infœliciter, & intemperiis agitur, prouerbio, in patrios minxisse cineres dicitur. Vide prouerb.

to be Vnluckie, Vnfortunate.

Aduersi euẽtus fortunã tolerare.
Fortunæ aduersæ ictibus circũueniri.
Mersari fortunæ fluctibus.
Fortunæ tragulis feriri. Budæus.
Ludibrio esse fortunæ. Idem.
Infortunia pati. Fatis exerceri.
Infesta fortunæ tędia, crebráque perferre.
Calamitatem accipere.
Minus prospere viuere.
Infestis telis aduersorũ casuũ fortuna aliquẽ labefactare, & acuto crebroq; mucrone iniquitatis sauciare dicitur. Budæ. quapropter dubiæ & nouercanti fortunæ non diu fidendum.

Vnluckely.

Infœliciter. Inauspicatò. Cic.
Sinistris auguriis, vel auspiciis, malis auibus.
¶Inauspicatum. Malum omen.
Occursu infaustum, *an Vnlucky chaunce, or that bringeth ill lucke.*

Vnmodeste, vide Phr. Man.

Vnmoueable goods, an Heritage.

Bona soli. Bona fundi.
Immobilia bona.
βοσκήματα. Possessiones.
Prædia. κτήματα.
Hæredium & hærediolum.

Vnnoble, not Noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis, Obscurus.
Ignotus. Plebeius.
Homo plebeij ordinis, quintæ classis.
Minimè classicus.
Proletarius.
ἀνώνυμος. ἀγεννής.
Obscuris æditus vel natus parentibus seu natalibus. ἄσημος.
Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus.
Infimo genere, vel obscuro natus.
Cuius fama in obscuro est.
In obscuro vitam agens.
Imaginibus carens.
Subobscura natus in familia.
Obscuro loco & parentibus agrariis natus. Parabolanus.
Horatius Damam pro ignobili & obscuro posuit, vt ne tegam spurco Damæ latus.
Homo à se ortus, apud Cic.
A nobilitate alienus.
ἄκλυτος. παράκλυτος.
Homo nouus, apud Sallust.
Et prouerbio, Generosus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, aliàs humilis & obscurus.

Vnpoßible.

Impossibile est, pro quo fieri nō potest, docti dicunt.
οὐχ οἷόν τε. Supra natura vires.
Nullo pacto fieri potest, & prouerbiali schemate.
Prius testudo leporē prçuerterit.
Mare Vitem tulerit.
Locusta bouem pepererit.
Ouem lupus duxerit vxorem.
Citius elephantem sub ala celes & id genus permulta alia.

Vnprofitable, Vnthriftie.

Qui nulli est vsui. Inutilis.
Otiosus. ἄργος. *vide Ph. Man.*

Vnreasonable.

Præter rationem.
Irrationabiliter. Inhumaniter.
Temerè. ἀλόγως.

Vnruly, vide *Stiffe necked.*

Vntamed, vvilde.

Effrenus & Effrenis. ἀχάλινος.
Infrenus. Effrenatus. Indomitus.

Vntill, Vnto.

Donec. Donicum apud Poëtas & comicos. Quoad
Dum apud Virgilium. & Teren. pro donec. Vsque dum. ἕως.
Tantisper. Quousque.
Quoadusque. ὄφρα.
Vsque diu. Dum. Tam diu.
ἕως οὗ. Adusque pro. Vsque ad.

Vntillnovve, Euen vntill this time, hetherto.

In præsentem diem.
In hodiernum diem.
Hactenus. Hucusque.
Adhuc pro hactenus. Terent.
Cessatum est vsque adhuc.
In præsentiarum. In hunc, in hanc diem. Ad hoc vsque tempus.
Ad hanc potestatem.
In hanc vsque horam.
In præsens vsque tempus. Hodiéque.

Vntaught, Vnlooked for, Sodainly, Vnvvares.

Inopinatè & tò. Improuisè & sò.
Subito. Ex tempore.
Ex improuiso. Inauspicatò.
Præcipitanter. ἐξαίφνης.
ἐξαπίνης. Præter spem, opinionem.
παρ᾽ ἐλπίδα.
Repente. Ex inopinato.
Ex insperato. Insperatò.
Vide Vnaduisedly.

Vntractable, vide *Stiffe-necked.*

Vnvvillingly, against ones vvill.

Inuitus. Coactus.
Præter voluntatem, ingenium.
Ingratis & ingratus, vtrumque apud Terent. pro inuitus vel coactus.
ἀκούσιος, ἄκων.
Grauatè & grauatim aduerbia.

Vnvvisely, vide *Vnaduisedly.*

Vnvvise, vide *Foolish.*

Vnvvorthie, vide Phras. Man.

Voyde, Emptie, VVithout, Destitute or lacking.

Vacuus. Inanis. Expers.
Immunis. Orbus. Viduus.
Viduatus. Vacuatus.

to Vovve, or to make avovve.

Vouere. εὔχεσθαι. ὁμολογεῖν.
Votum vouere.
Canere vota. Virgil.
Voto se obstringere, obligare.
Votum facere.

Susci-

Suſcipere votum Deo.
Dicere ſacramento, & Dare ſacramentum.
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu vota polliceri & deſtinare, apud Plinium.
Munuſcula diuis, ꝓmittere. Cat.

to Vpbraide, vide *to Caſt in ones teeth.*

Vpright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Candidus. Integer.
Sincerus, & hic & hæc ſinceris & hoc ſincere.
Minimè fucatus. Apertus homo.
Sine dolo, fraude, fuco. ἄδολος.
Qui eſt extra omnem doli ſuſpicionem.
In quē nulla fuci cadit ſuſpicio.
In fronte gerens animum.
Integer vitæ ſceleriſque purus.
Qui moribus ab omni labe puriſſimis.

to make an Vprore, or Sedition, a Rebellion, great ſturre, to keepe a foule koyll or turmoyle.

Ciere turbas, diſſidium.
Ad diſſidium vulgus impellere.
Concitare tumultum, turbam.
διϊςάναι.
Concitare plæbem, nationis ſeruitia.
Funeſtos tumultus concitare, excitare.
Turbam, tumultum facere.
Omnia armis perturbare.
Suſcitare & excitare tragœdiam.
ἐκτραγωδίζειν.
Res nouas moliri.
Studere rebus nouis.
Bellū, prælīu, ſeditionem, tumultū cōcitare, conflare, mouere.
Turbas facere, apud Terent.
Acria inducere bella, pace pulſa.
Seditionē mouere, facere, agere.
Seditiosè rem agere.
Perturbationis ſtrepitū mouere.
Maximas vndique turbas ciere.
πάσας ἀέλλας ὀροθύνειν παντοίων ἀνέμων. vt eſt apud Poët.
Turbas dare, Teren. profacere.
Ad ſeditionē & diſſidiū perpellere.
διαςασιάζειν.
Omnia conturbare.
Maximis rerū ꝓcellis perſonare, perturbare, miſcere vniuerſa.
Peruertere omnia iura, diuina humanáque.
Peruertere rempublicam.
Confundere fáſque, nefáſque, fas & iura. Surſum deorſúmque ordinem inuertere.
Iuris ordinem caſſare omnem.
Cœlum miſcere terrę, ſacra prophanis.
Diuina atque humana habere promiſcua. Salluſt.
Omnia ꝓphanare, ꝓphana facere
Ima ſummis permiſcere.
Omnia ſurſū ac deorſū miſcere.
Delere leges oēs, fas omne, ius.
Rebus nouādis orbē cōmouere.
Ciere bella, pugnas, matrem, Vir.
Motus tragœdiáſque ciere.
Excitare arma, tempeſtates, malum, furorem, bellū, incendiū.
Omnia turbare, impacatáq; reddere, perturbare.
Diuina pariter & humana tumultuoſa tēpeſtate cōfundere.
Adferre perturbationem, apud Ciceronem.
Cōclamare & armis cōcrepare.
Inter Chriſtianos diſcordationem, ſermina iacere.
Cōiicere in perturbationes rempublicā.
Acheronta mouere.
Orbem Chriſtianū in arma vel ad arma cōcitare, conclamare.

Animũ plebis cõtra principem suum exacerbare, irritaréq; ad seditionem, ad cædes commouere, & ad bella. Sollicitare.
Sollicitare quietæ ciuitatis statum. Liuius.
Cõmunẽ moliri seditionẽ, vulgusq; in discordiam excitare.
Pacem Ecclesię mutuis digladiationibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare.
Subditos ad inobedientiã & illicitas iuréque damnatas conspirationes & confœderationes pellicere.
Funesto cornu classico occinere.
Ad seditionẽ excitandã cornu Alectus personare, Erasmus.
Alecto in teneros Stygiis se concitat alis. Virg.
Tyria concire maria, h.e. ingentes turbas vt refert Afraneus.
Populum persuasione adulterare pessima.
Populum exasperatum seditiosis concionibus in rabiem agere, apud Cic. Ad pileum vocare.
Promissis ingẽtibus seditionem commouere.
¶Facere Tragœdiã ex Comedia.
Ex humili tumulo, grãdẽ producere olympum. Mantuanus. B.
Iocum in rabiem vertere.
Leuiculis de causis maximos tumultus excitare.
In re leui nimium tumultuari.
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod ꝓuerbio, Tragœdias in nugis agere, dicitur, in re scilicet leuicula mouere tumultum.

out of Vse, Abolished.

Exoletum est, obsoletum est.
Est inusitatum, abolitum.
Moris esse desiuit, desiit.
Antiquatum est, seu abrogatũ.
In dissuetudinem venit, abiit.
Obliteratum est.
ἐξηλλαγμένον. ἀπαλαιώθη.

Vsed, in Vse or Custome.

Moribus receptum est.
Consuetum. Vsitatum.
Commune. Assuetum.
Solitum. Vulgare.
Vulgatum. Frequens.
Solitum est fieri. Vsu perceptũ.
Cic. κατέστη. Inoleuit.
Moris est. Consuetudinis est.
ἔθιμόν ἐστιν. ἔστι συνήθεια.
In obseruatione est.
Consuetudo tenet, obtinet.
In consuetudinem venit.
Remanet in hodiernum diem.
Permansit ille mos.
In more positum est.
Consuetudine receptum est.
Vsus inualuit. Mos incessit. Sallu.
Cunctorum calculo iam receptum est.
Præclarum istum à maioribus accepimus morem. Cicero.
In vsum abiit.
De more antiquo. *After olde fashions.*
Est in more maiorum.
Abiit in morẽ, in consuetudinẽ.
Vsu irrepsit ac paulatim temporis progressu robur collegit.
Vse, vide Phr. Manutij. & sup. *Custome.*

to growe out of Vse or custome, to waxe Old or decay.

Exolescere. Euanescere.
Obliterari. Antiquari.
Desinere. Cessare. Abire, simplex. Abire in dissuetudinem.
Exolere. Venire in dissuetudinẽ.

to lend out to Vsurie.

Fœnerari & Fœnerare quamuis Valla distinguat. Vsuram facere,

cere,exercere.
δανείζειν,τοκοφορεῖν.
Locare argentum fœnori.
Fœnus agitare,exercere.
τόκους λαμβάνειν.
Pecuniam dare ad vsuram , collocare in fœnus.
Artem danisticam exercere.
Fœnerando debita compilare.
Fœnore circumuenire , opprimere plebem,vulgus.Liuius.

an Vsurer.

Fœnerator. Vsurarius.
Danista. Dardanarius. δανειστής.

to Vtter , vide *to Pronounce and Speake.and to Vtter, to Declare simply or plainly.*

Crassius dicere.
Intelligibilius loqui.
Pinguiori(vt aiunt)Minerua rem agere. Apertius dicere.
ἀμαθέστερον agere. Inculcare.
Manibus pedibúsque inculcare.
Expressius declarare.
Præmãsum in os inserere. Adag.
Clarius,clarissimè dicere,proponere. Apertius rem designare.

Vtterly,thoroughly or altogether.

Prorsus. Funditus.
Stirpitus. Radicitus.
Medullitus. Omninò.

Vttermost,last.

Vltimus. Extimus.
Extremus. Penitissimus.

Vtilitie,vide *Profite.*

Vulgare,vide *Common.*

VV

a VVafer,vide *a Cake.*

to VVage,or lay a vvager.

Certare cum quopiam precio, pignore deposito.
Deponere. Concertare.
Decertare. Decernere.
Facere sponsionem.
¶Deponere quadruplum ad duplum.
Ponere.*to lay.*

VVages or Hyre, Revvard.

Stipendium. Præmium.
Merces. Meritum. Debitum.
Salarium.*vide Revvard.*

to giue VVages.

Stipendium de publico statuere, apud Liuium.
Salarium annuum constituere, attribuere ex fisco regio.
E fisco cẽtena annua designare.
Salarium ex ærario principis statuere,apud Eras.
Annuum sensum è publico decernere.
E republica statum aliquod premium persoluere.
¶Stipendium annuum mereri ob nouitatem rei inuentæ.
Præmium pro fortuna satis amplum consequi.

a VVagon,a Cart,a Chariot.

Currus. Carpentum.
Quadriga. Veha vel vehia.
Curriculum.Essedum.Vehiculũ.
Rheda. Plaustrum. ἅμαξα.
Vittatus, arcuatus currus, vehiculum cameratum , quorum vsus in Brabantia & Flandria.
Vittata quoque nauis , Solino dicitur.
Saracum.

to driue the VVagon.

Impellere currũ,regere,moliri.
Agere currum aut carpentum.
Aurigari. ἡνιοχεῖν.
Iũgere currum. *to make ready the*

vvagon.
Iungere equos. *to set the horses in the vvagon.*
Dexterare.
¶Ire veha,curru,*to Ride in a vva- gon or Cootche.*

to ouerthrovve the VVagon.

Euertere,subuertere currum.
Impetu solo sternere.
Effundere vecturam,aurigam.
E curru deturbare. ἐκδιφρεύειν.
Effundere in lamum.

a VVaine maker.

Carpenta coaptans.
Carpentarius.
Faber plaustrorum.

a VVaineman, vide *Carter.*

a VVay,a path.

Via. Iter. Callis.
Semita. Vestigium.
Trames. Limes. Orbita.
Via præceps.*an vneuan vvay.*
Actus. *Avvay that passeth through ones ground.*

the high VVay or the com- mon vvay.

Via publica. Consularis.
Basilica via. Via regia.
Via trita. Prætoria via.
Via militaris. Plaustraria.
μεγάλοδοι. λεωφόρος.

to make the VVay plaine, to open or to repaire the VVay.

Aperire viam. Viam facere.
Viam ducere.Cicero.
Munire, substernere, sternere viam.
Scindere glaciem prouerb.
Aliquid peruium facere.
Aditum præbere,facere.
ἐπίβατον ποιεῖν.
Aditus facere illustres. Cicero.
Fores aperire,metaphoricè.
ἀνοίγειν τὴν θύραν.
Viam complanare æquare.
Gradus tollere.
Pulchram ac tutã sternere viã.
E salebrosa & aspera commodã, leuémque reddere viam.
Obstacula viæ discutere.
Tranquillam viam concinna, id est,expedi.Plautus.

to stop the VVay or passage.

Iter, viá intercludere,claudere.
Præcludere viam.
Iter intersepire.
Obstruere perfuga improborũ.
Progressum impedire.
Iter intercipere,impedire.
Inhibere gressum,iter.ἀναχάζειν.
Aditum claudere, præcludere, obstruere intercludere.
Crebris arborib⁹ succisis omnes introitus præcludere.Cæsar.
Intercludere inimicis cõmeatũ.
Prohibere exercitũ commeatu, refrumentaria,frumẽtatione.
Re frumentaria, Commeatibus nostros intercludere insistunt.
vide Phr.Man.

to VVaile,to Lament,to VVeepe.

Flere. Lachrymari.
Illachrymari.
Dare lachrymas.Virg.
Lachrymas profundere.
Vlulare. Ædere planctus.
Eiulare sublata voce.
Imo de pectore questus dare vultu manibúsq; ad sydera versis.
Plorare,voce flebili.
Plangere,percussu membrorum.
Gemere,sonitu è pectore erumpere.
In fletum ducere voces.Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfũdere genas lachrymis. Oui.
Queri-

Querimonias, gemitus, eiulatus facere. Lachrymas fundere.
Lachrymis genas irrigare.
Genas, ora rigare lachrymis.
Cædere mœstis pectora palmis.
Querulari. Queritare vel queritari.
Capillos trahere.
Seris ora rigare fletibus.
Et apud Virg. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas.
Cælo supinas si tuleris manus. Hora. lib. 3. carminum.
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, *to Lament or VVaile for.*
Cicero. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrere mortem filij.
Recentem natum fletu excipere. Soli. Fletu omnia cõplere. *to make one vveepe.*
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. *vide to Mourne.*

to lay VVayte, to deceiue, to practise vviles, for to intrappe or deceiue.

Insidiari. Malum moliri.
Insidias tendere, moliri, struere, facere, ponere, locare, collocare, parare. Alere monstrum.
Moliri, machinari fraudes, dolos.
Mali aliquid moliri.
περιτεχνᾶσθαι. λοχᾶν.
καθιέναι λόχον. Petere absol.
Nectere strophas.
Artem exercere Pelasgam.
Dolos suere. δόλους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere dolos.
Alto pectore moliri malum.
Obsidiari, apud Columel.
Dolos consarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν. apud Home.
Artes nouas, noua pectore versare consilia. Virg.
Retia distendere capiendis vndique prædis. βυσσοδομεύειν.
Tragulam iniicere.
Fabricam facere, fingere. Teren.
Pilũ iniicere, apud Plau. pro eod.
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde.
¶ Hamum vorare. *to be Deceaued.*
In laqueum inducere, inescare homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare. παλεύειν.
Ex insidiis irruere, vrbẽ impetere

VVayvvarde, vide *Frovvarde* & Phr. Man.

to VVaken or to Avvake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno.
Suscitare aliquem somno.
Excire somno. Liuius.
Rũpere, abrũpere alicui somnũ.
Expergere. Expergefacere.
Exuscitare.
¶ Expergiscor, excutior somno. *to Avvake.*
Euigilo. Soluo somnum.

to VValke, to go vvalke abrorde.

Inambulare. ἐμπεριπατεῖν.
Ambulare. Spaciari.
Aura mitiore se remittere.
Cœlo sereno quoquam deambulare animi causa.
Deambulare dum iucunda & blanda est aura.
Obambulatione oppidi fastidium leuare.
Ad aurum inambulare.

a VValking place.

vvagon.
Iungere equos. *to set the horses in the vvagon.*
Dexterare.
¶Ire vehà, curru, *to Ride in a vvagon or Cootche.*

to ouerthrovve the VVagon.

Euertere, subuertere currum.
Impetu solo sternere.
Effundere vecturam, aurigam.
E curru deturbare. ἐκδιφρεύειν.
Effundere in lamum.

a VVaine maker.

Carpenta coaptans.
Carpentarius.
Faber plaustrorum.

a VVaineman, vide *Carter.*

a VVay, a path.

Via. Iter. Callis.
Semita. Vestigium.
Trames. Limes. Orbita.
Via præceps. *an vneuan vvay.*
Actus. *Avvay that passeth through ones ground.*

the high VVay or the common vvay.

Via publica. Consularis.
Basilica via. Via regia.
Via trita. Prætoria via.
Via militaris. Plaustraria.
μεγάλοδοι. λεωφόρος.

to make the VVay plaine, to open or to repaire the VVay.

Aperire viam. Viam facere.
Viam ducere. Cicero.
Munire, substernere, sternere viam.
Scindere glaciem prouerb.
Aliquid peruium facere.
Aditum præbere, facere.
ἐπίβατον ποιεῖν.
Aditus facere illustres. Cicero.
Fores aperire, metaphoricè,
ἀνοίγειν τὴν θύραν.
Viam complanare æquare.
Gradus tollere.
Pulchram ac tutã sternere viã.
E salebrosa & aspera commodã, leuémque reddere viam.
Obstacula viæ discutere.
Tranquillam viam concinna, id est, expedi. Plautus.

to stop the VVay or passage.

Iter, viá intercludere, claudere.
Præcludere viam.
Iter intersepire.
Obstruere perfuga improborũ.
Progressum impedire.
Iter intercipere, impedire.
Inhibere gressum, iter. ἀναχάζειν.
Aditum claudere, præcludere, obstruere intercludere.
Crebris arborib⁹ succisis omnes introitus præcludere. Cæsar.
Intercludere inimicis cõmeatũ.
Prohibere exercitũ commeatu, refrumentaria, frumẽtatione.
Re frumentaria, Commeatibus nostros intercludere insistunt.
vide Phr. Man.

to VVaile, to Lament, to VVeepe.

Flere. Lachrymari.
Illachrymari.
Dare lachrymas. Virg.
Lachrymas profundere.
Vlulare. Ædere planctus.
Eiulare sublata voce.
Imo de pectore questus dare vultu manibúsq; ad sydera versis.
Plorare, voce flebili.
Plangere, percussu membrorum.
Gemere, sonitu è pectore erumpere.
In fletum ducere voces. Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfũdere genas lachrymis. Oui.

Queri-

Querimonias, gemitus, eiulatus facere. Lachrymas fundere.
Lachrymis genas irrigare.
Genas, ora rigare lachrymis.
Cædere mœstis pectora palmis.
Querulari. Queritare vel queritari.
Capillos trahere.
Seris ora rigare fletibus.
Et apud Virg. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas.
Cælo supinas si tuleris manus. Hora. lib. 3. carminum.
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, *to Lament or VVaile for.*
Cicero. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrere mortem filij.
Recentem natum fletu excipere. Soli. Fletu omnia cõplere.
to make one vveepe.
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. *vide to Mourne.*

to lay VVayte, to deceiue, to practise vviles, for to intrappe or deceiue.

Insidiari. Malum moliri.
Insidias tendere, moliri, struere, facere, ponere, locare, collocare, parare. Alere monstrum.
Moliri, machinari fraudes, dolos.
Mali aliquid moliri.
περιτεχνᾶσθαι. λοχᾶν.
καθιέναι λόχον. Petere absol.
Nectere strophas.
Artem exercere Pelasgam.
Dolos suere. δόλους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere dolos.
Alto pectore moliri malum.
Obsidiari, apud Columel.
Dolos consarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν. apud Home.
Artes nouas, noua pectore versare consilia. Virg.
Retia distendere capiendis vndique prædis. βυσσοδομεύειν.
Tragulam iniicere.
Fabricam facere, fingere. Teren.
Pilũ iniicere, apud Plau. pro eod.
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde.
¶ Hamum vorare. *to be Deceaued.*
In laqueum inducere, inescare homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare. παλεύειν.
Ex insidiis irruere, vrbẽ impetere

VVayvvarde, vide *Frovvarde* & Phr. Man.

to VVaken or to Avvake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno.
Suscitare aliquem somno.
Excire somno. Liuius.
Rũpere, abrũpere alicui somnũ.
Expergere. Expergefacere.
Exuscitare.
¶ Expergiscor, excutior somno. *to Avvake.*
Euigilo. Soluo somnum.

to VValke, to go vvalke abrorde.

Inambulare. ἐμπεριπατεῖν.
Ambulare. Spaciari.
Aura mitiore se remittere.
Cœlo sereno quoquam deambulare animi causa.
Deambulare dum iucunda & blanda est aura.
Obambulatione oppidi fastidium leuare.
Ad aurum inambulare.

a VValking place.

Subdiale. Xyſtum.
Hypæthrium. ὑπαίθριον.
Paradromis.

VValking in darkeneſſe, vide *Blinded.*

to VVander, to Stray.

Errare. Palare.
Diſcurſare. Vagari.
Spatiari. Luſtrare. *Vide to Go out of the vvay.*

VVanton, Saucie.

Laſciuus. Proteruus.
ἀκόλαστος. Blax. βλάξ.
Petulans. Procax. Petulcus.
Improbus pro proteruo laſciuóque ponitur.

VVantonneſſe.

Proteruia. Petulantia.
Improbitas. ἀσέλγεια.
Proteruitas. Inſolentia.
Procacitas. Laſciuia.
Panis ſaturitas, vt habetur Ezechiæ 16.
Vulgo panaria ſaturitas, & prouerbiali ſchemate.
Citra vinum temulentia.
ἄοινος μέθη.

to be VVanton or Saucie, to Play the vvanton.

Inſoleſcere. Laſciuire.
Inſolentiam præ ſe ferre.
Petulantem & inſolentem ſe exhibere.
Proteruire. ἀκολασταίνειν.
Procaciter, petulanter, improbè, & inſolenter agere. ἀσελγαίνειν.

VVarie, vide *Circumſpect.*
VVarmth, vide *Heate.*
to vvaxe VVarme, vide *Heate.*

to VVarne, to Aduertiſe ſecretly, to Signifie.

Innuere. Significare. Inſinuare.
Indicare. παραινίττεσθαι.
Dare ſignum oculis, oculis innuere, *to VVinke.*
ἐπιλλίζειν. In aurem dicere.
εἰς οὖς λέγειν.
Indicium facere, apud Terent.
Anus indicium fecit.
Indicium dare. Aperire ſe totum alicui.
Admoto propius capite dicere.
Familiariter arcanum ſuum exponere. ἀνατίθεσθαι.
In ſinum amici effundere, deponere, ſententiam penitus aperire, effari.
Secreto dicere, committere.
¶ Nunciare, denunciare, enunciare, perferre, dicere, edocere, & ſimplex docere apud Cic. ſignificare certum vel certiorem facere, deferre. *to Signifie or let vnderſtand.*
Cognitum facere, id eſt, certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum. Reddere certiorem vel certum.
Intimare vulgus dicit nõ admodũ latinè pro ſignificare, apud Titum Liuium inuenies tamẽ.

VVarre.

VVarring vvith good ſucceſſe, vide hæc in Phr. Man.

to declare VVarre, vide *to Denounce, &c.*

to enterpriſe VVarre.

Bellum ſuſcipere.
Inimicitias ſuſcipere.
ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον.
ἔχθραν ἀναιρεῖσθαι.

to prepare for VVarre, or to make

make great preparations for it.
Belli apparatum instruere.
Parare bellum, arma, copias.
Componere militarẽ apparatũ.
Ex hybernis milites in expeditionem euocare.
In arma parare, accingere se, suos.
Exercitum, copias bellicas conscribere.
Expeditionem agere.
εἰσβάλλειν. ἐλαύνειν.
Parare machinas magnas.
Expeditionem parare, apparare.
Moliri expeditionem, bellum, classem.
Expedire copias, auxilia contra aliquem.
Machinas tormentáque parare.

to make VVarre, vide *to Fight.*

VVarrelike, belonging to vvarre.

Militaris. Mauortius.
Martialis. πολεμεῖος.
Bellicus. πολεμικός.
Castrensis.

to VVashe out vvritings, vide *to Crosse out.*

to VVaste, to Spoyle, to Destroy vvith the svvorde and fire.

Omnia flamma ac ferro delere.
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammáque grassari.
Ferro igníque rem gerere.
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere.
Hostili more populari ac vexare.
ἁρπάζειν καὶ πορθεῖν.
ἄγειν καὶ φέρειν.
Ferro, incendiis ac rapinis miserè vastare. Agros depopulari, longè latéque vastare.
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere. Ouid. ἀποσποδῶσαι.
Vide Spoyle, & Phr. Manut.

to VVaste riotously, vide *to Consume.*

to VVaste his patrimonie, vide Phr. Manut.

to VVatche.

Vigilare. Excubare.
φρουρεῖν. De excelsiori specula obseruare.
Excubias agere vel vigilias.
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sallust.

VVatchmen, or the vvatche.

Vigiles, & vigiliæ pro vigilibus.
Excubitores.
ἀγρυπνοι. Custodes.
¶ Primarius magister excubiarũ & symbolorum seu tesserarum quæ secreto excubitoribus dantur.
Excubias de stationibus deducere, *to take vp the vvatche.*
Vigiliæ. Excubiæ. Custodia nocturna.

VVater.

Aqua. Vnda. Lympha.
Latex. Humor. Amnis.
Fons figuratè pro aqua, vt: Adfer fontem, id est, aquam.
Dare aquam, lympham manibus. Virg.

to VVaxe olde, vide *Olde.*

to VVaxe stronge, to Recouer health.

Conualescere. κατισχύειν.
Sanitatis beneficium sentire.
Refrigerio potiri salutis in sacris literis. Reuiuere.
Reuiuiscere, firmum validúmq; fieri.
Reualescere ex capitali morbo.
Reualescere. Sanari.

Morbo leuari. ἀναλαμβάνεσθαι ἐκ τῆς νόσου.
Refici incipere. Plin. pro conualescere, ῥαΐζεσθαι ἀπὸ τῆς ἀσθενείας.
Recolligere, reparare vires ab ægritudine. Recreari.
Meliusculè valere.
A morbo valere, Plautus.
Pristinæ restitui sanitati.
Confirmare se. Cic. Quum te bene confirmaris, ad nos venias.
Recipere vires. ἀνακομίζεσθαι.
Recuperare valetudinem, sospitatem, vires. In pristinum sanitatis gradum restitui.

VVeake Feeble, Rotten, ready to fall dovvne.

Fragile. Vermiculosum.
Futile. φθόρον.
Ruinæ proximum.
Ruinosum. Marcidum.
Ruinam, casum minitans.
Casui proximum.
Vetustum. ἀρχαῖον.
Debile. Lubricum.
Fluxum. Cariosum.
πονηρὸν. Carie vitiatum.
Lapsum minitans.
Inueteratum. Concussum.
Collisum. Delibatum.
Fractum. Imbecille.

a VVeake body.

Languidus. Debilis.
Exuccus. Inualidus.
Eneruis, sine neruis.
Imbecillis. Solutus.
Affectus absolutè pro languente, apud Propert.
Exhaustus viribus. Imbellis.
Effœminatus. Mollis. Tener. Lentus.
Morbidus & morbosus.
Æger. Infirmus.
Corpore malè habens.
Valetudinarius. Afflictus.
Exilis. Exiguus.
Victus. Confectus morbo.
Delumbis. Morbosus.
Vide Phr. Man.

VVeakenesse, Feeblenesse, Sicklinesse.

Ægritudo. Ægrotatio.
Languor. Debilitas.
Imbecillitas. Fragilitas.
Infirma atque ægra valetudo.
Infirmitas. Valetudinis vitium, incommodum, grauitas.
Incommoda, aduersa, infirma & infensa valetudo.
Profligata valetudo, id est, desperata.
ἀσθένεια. Impotentia.

VVealth, vide *Monie and Riches.*

VVealthie, vide *Riche.*

to VVearie, to Tyre.

Fatigare, Defatigare.
Magnis laboribus sese in aliquo exercere. Se frãgere, ambulãdo rumpere. Lassare. Delassare.

VVeary, Tyred.

Fessus. Lassus. Fractis viribus.
Animi lassus. Cura confectus stupet.
Laboribus confectus.
Languens è via vel languidus.
πεπονηκώς. Defessus.
Fatigatus. Lassatus. Victus.
Defatigatus ex itinere. Terent.
Ruptus.

to become or vvaxe VVeary.

Deficere. Corruere.
In extremo actu corruere. Liu.
Lacescere.
Supra modum defatigari.
Perlassescere. Fatiscere.
Cedere labori. ἐκκάμνειν.
Malis succumbere. ἐκκακεῖν.

to be VVeary of his life.
¶ Agi in tædiũ vitæ apud Ouid.
Vita tædere.
Vitæ capere tædiũ, & vitæ tædiũ me cœpit,quãuis Val.refragetur
Tristitia pertæsus munera vitæ.
Vide Phr. Man.

faire VVeather, a svveete Ayre.
Iucunda & blandiens aura.
Cœlũ serenum,Clarum.Mitius.
Gratum temperatum, Minimè turbidum,Maturum.
Aer temperatus.Bonum cœlum.
Mira cœli serenitas,nullis spirantibus ventis. εὐδία.
Cœlum mite,vernans.
Cœlũ quo nihil amœni⁹,blãdius.
εὐημερία. Sudum.
Et apud Virgil. Vnde hæc tam clara repente tempestas?
Egregia tempestas,apud Cic.
Cœlum nitescit clarius.Prud.
Auræ blandæ tẽperies.αὔρα.Aura in hac significatione rarò apud doctos inuenitur,denotat enim ventũ, flatũ lenẽ propriè ac refrigerantẽ quales flãte zephiro est circa veris initium.Quando redit pulsis aura serena notis.
Cœlum sudum quasi sine vdo.i. siccum non humidum αἴθριον.
Vetus cœlo pelagóq; fauẽs.Ouid.
Cœli amœnitas,clementia, apud Erasm.& Solin,
Multa cœli temperies.
Aëris mira quædam salubritas, clementia.
Saluberrima aëris temperies.
Varro temperaturam cœli dixit.

ill VVeather.
Cœlum incommodũ,apud Eras.
Teter & pestilens cœli odor.
Obscœnum solum,*Durtie.*
Triste,nubilum cœlum.
Imbrium cœlum humidum.
Cœli insalubritas,,Eras.
Cœli grauitas, apud Cic. & apud eundem.
Loci grauitas hic miserrimè perferenda est.
Sæuum cœlum. *Harde vveather.*
Rigens,asperum tempus.
Frigidiuscula aura.
Pestilens locus,*An vnholsome place.Vide Phr.Man.*

to VVedde, vide *to Marrie a VVedding.*
Nuptiæ. γάμος.
Apparatus hymenæus. Tæda.
Conuiuium nuptiale.
Festiuitas & luxus nuptialis.

to keepe a VVedding feast.
Agere facta nuptialia genialia.
Exercere nuptias, pactósque hymenæos.Virg.
Canere nuptialia festa.Ouid.
Celebrare connubia,hymenæos. Virg.Parare hymenæa.
Facere nuptias.
Ad nuptiarũ solẽne conuiuiũ cõuocare,*to call or to bidde to a feast.*

a VVedding songe or verse.
Fecennini. Thalassio. Hymen.
Hymenæus. Epithalamium. ἐπιθαλάμιον.

a VVedge,vide *Chesill.*
to VVeede,to Plucke out vveedes.
Noxias herbas euellere,extirpare,eruere.Runcare,Columellę & Varroni vsitatum.
ποάζειν.Eruncare.
A noxiis herbis segetem purgare.
Tollere zizanias.
Purgare fruges à zizaniis.
Noxia suo horto demetere zizania.
Sublatis zizaniis purum triticum

in horreum colligere.
Aream Ecclesiæ purgare, repurgare.
Euellere omnes radicum fibras.
Lolium stirpitus euellere.
Eruderare, rudus eiicere.

a VVeeke or seuen dayes.

Hebdomas. ἑβδομάς.
Hebdomada, æ.
Septimana à quibusdam Latinorum dicitur, scilicet spatium dierum septem.

the VVeeke of a candell or lãpe.

Myxus, μύξος. Ellychniũ Xylineũ gossipium, *of cotton.* ἐλλύχνιον.
Funiculus stupeus, canabinus, seu sprateus oleo circumfusus.
Verbascum. φλόμος.
Scirpeus. *of Rushes.*
¶ Emungere lucernam, effungare, *to Snuffe the candell.*
προμύξαι τὸν λύχνον.

to VVeepe, to vvaile.

Eiulare. Vlulare. ὀλολύζειν.
Gemere, sonitu è pectore erumpente. Lamentari.
Plorare. Lugere.
Magno clamare in sidera plãctu.
Ardua sublatas tendere ad sydera palmas. Ingemere. Plangere.
Flere. κλαίειν.
Lachrymare vel lachrymari.
δακρύειν.
Indulgere lachrymis.
Fletu se emacerare.
Lachrymis dolorem egerere.
Lachrymis manare.
Deflere. Illachrymare.
Delachrymare. Fletus effundere.
Vide VVaile.

a VVeeping, a vvailing.

Vlulatus. Planctus, & plangor.
Fletus. Lachrymæ. Singultus.
Suspiria. Eiulatus. Gemitus.
Plo ratus. Lamentatio.
Lamentum.

of great VVeight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpose.

Plurimum refert.
Magni, permagni refert.
μέγα φέρει & πολυδιαφέρει.
Permagni interest.
Maximè refert.
Haud parum refert.
Pro non paruo negotio habetur.
Res magni momenti, maximi ponderis. *Vide Ph. Man. & sup. a Matter of importance, & Heauie.*

to VVeigh, to Esteeme, to set much by.

Pluris facere, ducere.
Pluris æstimare. Præponderare.
to VVeigh the matter exactly, vide *to Examine.*

VVell, right vvell.

Congruè. Aptè. Benè.
Commodè. Accommodatè.
Rectè. Appositè, quod vulgus dicit Conuenienter, congruëter.
Bellè. Probè.
Percommodè. Bellissimè.
Perbellè. Optimè.
Rectè. Quàm optimè.
Ritè. Lepidè.
Commodè. Compositè.
Decenter. Concinnè. εὐρύθμως.
VVell then, or Goe to then, vve haue passed the vvorst goe forvvard, or Proceede in Gods name.
Age. Age iam.
Agesis. Agedum.
φέρε. φέρεδή. Eia age.
¶ Callum duximus.
Occalluimus.
Neque enim ignari sumus, ante ma

malorum passi grauiora, dabit Deus his quoque finem, vt est apud Virg.
Ite ô fortes, peioráque passi. Hor.
Macte animo, virtute.
Malis assueuimus.
Tulimus permulta, sed hoc accesserat illis.

you be VVelcome.

Desideratus ades, & apud Virg.
Expectatè venis.
Exoptatus ades, aduenis, pro quo ineptientes dicunt, Bene veneritis.
Saluus sis. Optatò ades.
Prosperè adueneris. Gratus ades.
Optatò aduenis. Terent.
Salua sit tua præsentia.
Aduentu tuo nihil nobis gratius esse potuit.
Plurimum nos tua præsentia exhilarat. Sis benè ventus, barbarissima est locutio.

VVell fauored, Beautifull.

Nitidus. Nitidulus. Comptus.
Comptulus. Bellus. Perbellus.
Elegans. Cultus. Decorus.
Speciosus, specie valens. Venustus.
Bene vestitus. Excultus.
Honestus. Tersus. Scitus.
Concinnus. Formosus.
Formosulus. Formæ præstantis.
Eleganter cultus. Pulcher.
Ενειμένος. ἐνείματος.
Qui ex ouo prodiit.
Ore floridulo nitens.
Princeps formæ elegantia conspicuus. Saperda. κομψός.
Vide Faire.

your VVelfare, &c. vide Phr. Man.

VVellspoken, Eloquent.

Facundus. Facetus. Eloquens.
Lepidus. Festiuus. *Vide Eloquent.*

VVest.

Occidens. δύσις.
Occasus, apud Plin.
Sedes Zephyri.
Occidẽtalis vel vesperalis plaga.
¶ Ab Occidente, Ab occidui solis plaga, apud Solin.
Axe sub occiduo.

VVest vvinde.

Caurus qui Plin. dicitur Corus, flat aduersus Aquilonem, Græcis dictus Argestes, ἀργέστης.
Fauonius Latinè, qui Græcis Zephyrus dicitur.
Aphricus & Lips λίψ à Libya sic dictus (est eadem Libya quæ Aphrica) flat aduersus vulturnum. Et magistralis, hunc alij vocant ventum libycum, Vitruuius autem Carbinum.

VVette, vide *Moist.*

a VVeale, vide *Blister.*

VVherefore.

Quare? Cur?
Quamobrem? παρὰ ὅ?
Quam ob causam? Quapropter.
Quocirca. Quorsum. Qu[illegible]re.
Qua ratione?
Propter quid? παρὰ τι?
Quid nam? Quid? Quid cedo?
Qui? Quid causæ est?
Qua de causa? Quid negotij?

a VVherle or vvh[illegible]ne that vvomen put vpon their spindels.

Verticulus, seu verticilum.
Sphondylus. σφόνδυλος.
Sphondylus etiam significat illud rotundum albicans quod est in ostris, à spondyli similitudine.

to VVhette, to make Sharpe.

Acuere. ἀκονεῖν.
Exacuere. Trahere aciem.

Exterere cultri aciem.
θήγειν. παραθήγειν.
Atterere cautibus.
In mucronem excitare.
Exasperare ensem, ferrum saxo apud Liu. ἐξαγριαίνειν.
Turbinare. ἐπιτροχίζειν, acutum facere. *To Sharpen vpvvarde.*
Turbinatior pyris figura quam malis, Plin.
Propilare. σφαιρῶται. Acuminare.
Subigere securim. Virg.
Subigúntque in cote secures.

a litle VVhile or space.

Aliquãdiu. Diutile. Aliquãtisper.
Paulisper. Parumper.
Ad tempus. ἐπὴχρονον.

VVhile I liue, so long as life doth last or indure.

Quoad vixero. Dũ viuam. Virg.
Dum superstes vita erit.
Donec viuos inter agam, genibus dum fulciar hisce.
Donec hoc calcauero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculum manserit.
Dum animo exuperabo meo.
Dum sumus inclusi in his compagibus corporis. Cic.
Quàm diu manserit pars vltima vitæ spiritus.
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram. Dum memor ipse mei.
Dum spiritus hos reget artus.
Quam diu mihi vita contigerit.

to VVhippe, vide *to Scourge.*

VVhipped or Scourged.

Sulcatus flagris.
Confectus plagis, cruciatu.
Multa vibice rigens.
Plagis, tubere virgoso tumens.
Et visceratus pro excoriatus.
Virgis lectoriis fœdè laniatus.
Noua cute vestitus.
Toto corpore laniatus.

to VVhisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem.
καθεῖναι τὴν φωνὴν.
Auribus indere.
Ad auram dicere.
ὑποϐάλλειν. Suggerere.
In aurem loqui. Immurmurare.
Communicare ad aurem priuatim.
Insusurrare in aurem.
Subdere. ὑποφθέγγεσθαι. *Vide to VVarne.*

to dare not VVhisper, vide *Mutter.*

VVhite.

Candens. Candidulus.
Candidatus. Argenteus. Gypsatus.
Albus color ac natiuus.
Candidus. Niueus.
Leucopus, præsertim si non adsit ars aut fucus: quasi accesserit dicitur. ἐλεφάντινος.
Galbinus. Lacteus. Eburneus.
Olorinus. Memnonius.
Cigneus. Gasidaneus.
Sandicinus. Sandaracinus.
Noegeum pro candido. Liuius ponit.
Leucopheus, *vvhite graye.*
Giluus color medius inter album & nigrum.

to VVhitelime, to make vvhite or blanche.

Albare. Dealbare.
Albarium parieti illinere.
Gypso incrustare parietes ædificiorum.
Luto gypsato crustare.

VVhole, Sound, in good health.

Sanus. Valens.
Bene habens. Bene valens.
Incolumis. Colu mis.
σῶος, vel σῶς. Saluus.

Sospes. Optimè habens.
Integer. Fortis.
Alacer. Vegetus.
ἔυρωςος. Pisce sanior.

to make VVhole, vide *to Cure and Heale*.

VVholy, Troughly.

In totum. τὸ πᾶν. Planè.
Vsquequaque. Funditus.
Omnino. πάντως, παντελῶς.
Vniuersum. Vniuersaliter.
In plenum. Penitus. Prorsus.
Prorsum. Protinus apud Virg.

VVicked, vide *Naughtie*, & Phr. Manutij.

a VVife, a Housvvife, or the good vvife of the house.

Coniunx, aut vt Phocas tradit coniux sine n.
Conthoralis. σύνευρος.
Consors thori, Vxor. Compar.
Marita, apud Ouid.
Materfamilias.
¶ Matrona.

VVilld, vide *Vntamed*.

VViles, vide *Trappes*.

a VVill, a Minde, or Affection.

Arbitrium. ἀυτεξούσιον.
Arbitratus. Voluntas.
Nutus. νεῦμα.
Ratio. Animus.
Consilium. Iudicium.
Animi sententia, voluntas.
Cæterum Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoque referuntur, *By your leaue or licence.*
¶ Liberum arbitrium.
Animi voluntas, sententia libera, *A free vvill.*

good VVill, vide Phrases Manutij, & supra *Fauour*.

according to your ovvne VVill.

Pro tuo ipsius arbitratu.
Tuo ipsius iudicio ac voluntate.
Iudicio proprio.
Ex dictamine proprio.
Illos ex tuo ingenio iudicas. Terent. *After your opinion.*

VVillingly, of himselfe, vvith his ovvne minde, vvill and accord.

Vltrò. Sua sponte, ἀυτομάτως.
Spontè. ἀυτοματὶ.
Lubens. Lubenter.
Libens. Libenter.
Perlibenter. Per quàm libenter.
Lubens ac volens.
Non excitatus ad hoc.
Non grauatim.
Non extimulatus.
Ex animo, ex animi sententia, apud Ciceronem pro vltrò & spontè.
Spontaneus. Vltroneus.
Non requisitus, proprio ductu.
Voluntarius. ἑκών. Volens.
Propria voluntate. ἀυτομάτως.
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus. ἑκών.
Tuopte ingenio. Te non inuito.
Tua voluntate.

VVilfull, vide *Obstinate*.

VVilfully, or vnvvillingly done vvith a free VVill: of a set purpose.

Cogitato actum, factum.

Studiò. Cum studio.
ἐξεπίτηδες. σπουδῇ.
Studiosè. Consultò.
ἐπιτηδὲς, ἐκ προαιρέσεως.
Consilio. Volenter.
Sciens & prudens feci.
Destinata malitia.
Matura habita deliberatione.
Re omni satis perpensa.
Destinata voluntate.
Sapienter, non temerè.
Ex animo, non dissimulanter.
Data opera. ἐκ προνοίας.
Dedita opera. De industria.
Ex industria. ἐξεπιτήδες.
Composito. Ex composito.
Ex destinato. Ex proposito.
ἐκ παραγγέλματος.

vvhether you VV*ill or not, in Spite of your hart.*

Volens, nolens.
Velis nolis.
πάνχυς Lubens inuitus.
Vltroneus coactus.
Volens inuito animo. ἑκών.
ἀέκων θυμῷ. apud Euripidem.

a VV*ildernesse*

Desertum. Secessus.
Eremus ἐρῆμος media producta & sine aspiratione in prima.
Solitudo. locus solitarius.
Inhabitata plaga.
Anachoresis.
Abata, ἄβατα inuia loca.
Auia. longissimè remota.
Recessus. Latebra.
Locus remotus.
Terra deserta & inuia in lib. Psal.
Hinc dicti Solitarij, Eremitæ.
ἐρημῖται. Eremicolæ, Anachoretę, eremum ac solitudinem incolentes.
Vitam abditam lustris syluestribus agentes.
Monozonij, apud Iusti.

a VV*imble*, vide *an Auger.*

VV*indes.*

Ventorum flamina. Flatus.
Spiritus pro vētis in sacris literis,
Venti. Procellæ.
Turbines. Vis ventorum.
Turbo propriè, *A Toppe or a Gigge.*
Impetuosa ventorum ratio.
λαῖλαψ. Græcè, & Typhon.
Et vertex ventus contortus, rotatus & turbulentus.
Aura flatus mollior ac suauior.
Insusurrans, dulce frigerãs aura.
Austri pro ventis figuratè ponuntur à Virg.
Æne. 1. furentibus austris.

VV*ine.*

Vinum. Iacchus.
Bacchus. Liber.
Temetum. Vueus succus.
Lyæus & Lyæum.
οἶνος. Bromius.
βρόμιος.
Falernus vel Falernum pro vino.
Merum, Vinum non dilutum. *Pure vvine.*
Mustum. *Nevv vvine.*
Vina præstantissima, optima: vt Massicum, Gaurinum, Cecubũ.
Amineum, Belnense.
Alsaticum.
Altisiodorense, nectare suauius.
Muscatum, Lesbium.
¶ Vinum creticum.
Vinum aruisinum, vel aruisium vulgo Maluasinum, *Malmesey.*

a small VV*ine.*

Vinum tenue, leue.
Leuissimum vinum. Plin.
Villum diminutiuum à vino.
οἰνάριον.
καρηφαρίτης —

vvine

VVine that hath lost his vertue, a dead VVine.

Vappa.
Vinum euanidum, abiectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deferbuit, detritum, prętetitum est & vigorem suum perdidit, vel degenerauit.
ἐξιστάμενος, ἐξεστηκὼς οἶνος, καὶ διεφθαρμένος.
Mucidum vinum.
Deuteria, vinũ secundariũ, acinaceũ, lora seu lorea Varroni dicitur quasi lota acina, nã fit ex maceratis aqua vinaceis, post mustũ acinis expressum.
Et posca, vinum aquarum in torculari, apud Plin. & Varro.

much geuen to VVine, vide *Drunkard*

to VVinke at the matter, vide *to See and not to see.*

to VVinke, to Leauell vpon the marke.

Collimare, vel vt alij scribunt collineare, à lineis visualibus in vnum locum contentis, quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferire.
Vide plura de huius vocis significatione sub. *To shoote.*
Visum oculum in scopum intendere, dirigere.
Intentione summa incumbere in scopulum. στοχάζεσθαι.

to VVinne, vide *to Gaine.*

to VVinne, to Conquer, to Subdue a countrie or citie.

Vrbem, arcem capere, occupare, suo imperio subiicere, expugnare, *vide to Ouercome.*

to VVinne by fayre meanes, vide *to Allure.*

a VVinnovv, vide *a Fan.*

to VVipe, vide *Cleane.*

VVise, VVittie, Expert.

Sapiens. Sensatus.
Sciens. Sagax.
Vigilans. Doctus.
Solers. Acutus.
Prouidus. Disertus.
Subtilis. Perspicax.
Expertus. Prudens.
ἴστωρ. Cautus.
Consultus nomen.
Consideratus. Circumspectus.
Vir exacti iudicij, sapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vsu longo maximus.
Circumspectè, consideratè, prudenter agens.
περιεσκεμμένος. Emunctæ naris.
Cordatus. Exercitatus.
Nasutus. Callidus.
Acrioris & acerrimi iudicij.
Ingenio, multáq; solertia pollẽs.
Senex grauis, & expertus multarum rerum. Ingeniosus.
πολύϊδρις. Multiscius.
Thales alter. Vlysses alter.
Cato, *vvise and graue.*
Lapis Lydius.
Multi consilij.
Iudicio excusso, acri, exactóque.
Iudicij minime vulgaris, sed maturi, integri, sani.
Emunctissimæ naris.
Acetum habens in pectore.
Aures habens acri lotas aceto.
Non rudis aut expers.
Diues quoddã prudentię promptuarium, penu.
Vir ingentis prudentiæ, atque vsus rerum.
Longo plurimarum rerum vsu doctus.

πολύτροπος.
Multarum rerũ vſu exercitatus.
Qui diutino rerum vſu collegit ſibi prudentiam.
Vſu rerum expertus.
Rerum varietate atque vſu ipſo iam perdoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum vſu laudabilis.
Longo rerum vſu callidus.
Diuturno complurium rerum vſu ſapiens.
Vir magna prudentia, vſu atque exercitatione præditus.
Qué ſors varia in diuitias, in inopiã, in authoritatem & exiliũ alternis vicibus ſæpe traiecit.
Longa rerum experientia excellens. *Vide Trauelleur.*

VVisely.

Prudenter. Prudens.
Sapienter. σοφῶς.
Prouidè. Gnauiter.
Solerter. Cordatè,
Cautè. ἀνακῶς.
Cautim. Induſtriè.
Cum animaduerſione.
Prouidè agere & auſpicari, *vide Diſcretly.*

to VVish, vide *to Deſire.*

to VVish ill, vide *to Curſe.*

as hart vvould VVish: euen as I moſt deſired.

Fœliciter ea cecidit alea.
Ex animi ſententia omnia cedunt.
Prorſus res ibat, Cicero pro rectè proſperè. Noctua valet.
γλαὺξ ἵπτατατ.
Euenit ex ſententia.
Res ad voluntatem fluunt. *Vide Phr. Man.*

VVitchcraft or vvitcherie, Sorcery, Enchauntment.

Præſtigium, Præſtigia.
Faſcinus & Faſcinum.
Maleficium. Incantamentum.
Carmina apud Virgilium & Horatium in Epod. 7.
Cyrenia, Theſſala, Theſſalica.
Cholcica, Cyrcea carmina.
Cantio, Cicero. Intoxicatio.
Murmura Chaldaica.
Incantatio, & Faſcinatio ἐπῳδὴ.
Mareoticæ, id eſt, Ægyptiacæ præſtigiæ.
¶ Ars malefica. Necromantia.
¶ Suſurrus & Suſurramen.
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malæ.

a VVitcher, or he that vſeth vvitchcraft.

Maleficus. Maguſæus.
Magus. Magicus,
Necromanticus. Præſtigiator.
Malis, magicis artibus doctus, eruditus.
Illuſor dæmonum.
Sortilegus.
Incantator. ἐπῳδός.
Mira, miracula perpetrans.

a VVitch or she that vſeth vvitchcraft.

Venefica, Saga. Maga.
Triuenifica. Incantatrix.
Præſtigiatrix. Carminatrix.
Malis artibus imbuta, infecta.
Maleficiorum multorũ cõuicta.
Theſſala mulier.
θεσσαλικὴ γυνή.
Pharmaceutria. Circe.
Medeæ artibus inſtructa.
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to VVither avvay, vide *to vvaxe Drie.*

VVithout.

Citra cum accuſatiuo.

Absque. Sine cum ablatiuo.
ἄνευ cum genitiuo apud Græcos.
Extra. Præter.

VVithout fraude or deceite.

Bona fide. Apertè.
Syncere. Simpliciter.
Sine fuco. Pure. Candidè.
συγγνωμόνως. ἁπλοϊκῶς.

VVithout helpe: by or of him selfe: of his ovvne head or vvit.

Suo marte. Ingenio proprio.
Suis virib. Sine alicuius auxilio.
Adminiculis aliundè non accersitis.
αἰδοιοθητί.
Sine Theseo, i. alterius opera.
ἄνευ Θησέως. Citra auxilium.

VVithout all order, or out of Order.

Inordinatè. Confusè.
Citra ordinem. Abruptè.
Non seruato ordine.
Quasi per Satyram, apud Sallustium in Iugurt.
Sine ordine. Sparsim.
Dispersim. Confusissimè.

VVithout any discretion or reason.

Citra delectum, discrimen.
Citra iudicium. Incertè.
Sublato rerum omnium delectu ac discrimine.
Communiter.
Non habita ratione. Confusè.
Nullo delectu.
συμμιγῶς.
Promiscuè.
Commissum.
Mistim vel mixtim, & Mistè.
Indiscriminatim.
Alba amussi.

no man VV*ithout a fault*, vide Phr. Manutij.

to VV*ithstande*, vide *to Let, to Put backe.*

of a good VV*itte.*

Summo ingenio esse.
Ingenij acrimonia, perspicacitate præstare.
Ingeniosum esse.
Pollere ingenio, vigere.
Subtili, acri, perspicaci, viuido prompto, sagaci, optimo, præclaro, acuto præditum esse ingenio.
Ingenium sortitus acerrimum planè diuinum.
Callere & florere ingenio.
Esse ingenio ardenti, solido, facili, prompto, præsentissimo ad aliquid.
Raris & corporis & animi dotibus largè à natura præditum esse.
Specimen indolis egregiæ præ se ferens.
Cui patent seu apertæ sunt Musarum ianuæ.
¶ Vim vigorémque animi suscitare.
Acuere ingenium.
Memoriæ dono præstans.
Valens memoria.
Egregia memoria præditus.
Ampla memoria.
Præsentem paratámque habens rerum omnium memoriam.
Lucullus, cui insignis memoria tribuitur.
¶ Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare.
ἀποστοματίζειν.
Memoriter narrare semel lectū.
Memoriam habere fidelissimam. *vide Phr. Manut.*

quickenesse or sharpnesse of VV*itte.*

Acies plusquam aquilina.

Perſpicacitas,ſubtilitas ingenij.
Acrimonia, acumen, dexteritas, viuacitas,fœlicitas ingenij.
Chryſippeum acumen.
Perſpicax,acre, ſagax, ſubtile ingenium. *vide sharpneſſe of vvit.*

of a dull VVitte, vide *Dull vvitted.*

out of his VVitte, vide *Mad*, & Phr. Man.

to come to his VVitte againe.

Reſipiſcere. ἀνανήφειν.
Ad métem redire.Redire ad ſe.
Saniorem recipere mentem.
Mentem ab inſania recipere, apud Lactantium.
Reponi in priſtinos ſenſus.

VVittie,vide *Subtile.*

to VVitneſſe,to beare vvitneſſe.

Teſtificari. Teſtari. Atteſtari.
Dicere teſtimonium.
ἐκμαρτυρεῖν.
Dare, perhibere teſtimonium veritati rerum geſtarum.

a VVoman.

Mulier à mollicie dicta.
Fœmina. γυνή. Fortis.
Virago,viriſſa,Iſſcha Hebræis mulier,quæ opera facit virilia. Et Andrago,ἀνδρικὴ,*a manly vvoman.*

a VVoman bigge vvith childe.

Grauida mulier.
Prægnans. Geſtans vterum.
Vterum ferens.
ἐπίφορος. ἐπίτοκος.
Partui vicina,propinqua.

a fayre, a handſome or a trimme VVoman.

Bella mulier. Venus.
Mulier compta. formoſa, pulchra ore floridulo nitens,forma omnes
Heroidas vincens, ſpecioſa, elegans,decora, ſupra modũ pulchra, ſcita,ſcitula, περικαλλής, venuſta pulchráque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis,purpureis malis, roſeis labiis,formoſula,καλλιπάρεια. καλλιστεύουσα.
Roſei decus oris.Mant.

VVomens brauerie, or Ievvels.

Mundus vel mundum.
Muliebris ornatus.
γυναικεῖος κόσμος. idque in genere
Species eius variæ quæ à Polluce
Iulio enumerantur.
Nos è multis paucas ſubiiciemus
Armillæ. Brachialia.
Dextera. Anuli. Inaures.
Dextrocheria vel dextrochiria.
Monilia. Murenulæ colli.
Periſcelides crurum,&c.

VVomanniſh,Delicate, Nice.

Mulieroſus. Sardanapalus.
σαρδανάπαλος.
Megabyſus, Quintiliano dicitur μεγάβυζος.
Mollis. Effœminatus.
Laſciuus. Eneruatus.
Vno digito caput ſcalpens.
In cupidinis hortis donatus Statua.
Muliebris homo atq; delumbis.
Corruptus. Emaſculatus.
Perditus luxuria,libidinibus.
Delitiis ſolutus.
Voluptatis illecebris delinitus.
Sardanapalum mollicie vincés.
Galbinus. Euiratus.

Fractus. Bacelo similis.
ἴκελος βακήλῳ. Cleocritus.
Vinulus. Semiuir. Batalus.
¶Cinœdus. κίναιδος.
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissimè seruiens, *abused against nature.*
Scortum masculum.
καταπύγων. παιδοφθόρος.
Pathicus, Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur.
Catamitus, quum posteriora maioris turpitudinis sunt.
¶Pedico. Pæderastes, insano puerorum amore exardescens.
¶Effœminare. Eneruare,
Mollem facere. ἐκθηλύνειν.

the VVombe, vide *Belly*.

to VVonder at, vide *to Maruell*.

VVont, Vsed or Accustomed.

Consuetum. Solitum.
Aduersum. In more positum.
Quod in consuetudinem venit.
Ex instituto maiorum.
Tritum. Vetus. Solemne.
Familiare. Crebrum.
Frequens. Quotidianum.
Moribus hominum, erroréque publico receptum & confirmatum.
Vsitatum. Assiduum.

to be VVood or Madde.

Sæuire. Furere. Insanire.
Excandescere. Bacchari.
Vide to be Madde.

VVoodnesse.

Insania. Sæuitia. Furor,
Dementia. Amentia.
Rabies. Frenesis.
Vide Madnesse.

a VVoodde or Parke.

Sylua. Lucus.
Nemus. Saltus.

a VVoodcocke, vide *a Snipe.*

a VVorde, vide *Talke.*

to geue his VVorde, vide *to Promise.*

to VVorke, vide *to Labour, to Trauaile, or to make a VVorkeday.*

Dies operosus. Dies operarius.
Dies prophanus. Profestus dies.
Dies ater vel irreligiosus.

VVorkmanly, vide *Exactly.*

the VVorld is naught, or full of vvickednesse.

Fulcro mundus innititur.
In maligno est positus totus: vt refert D.Iohannes.1.cap.3.
ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
Totus orbis humanis scatet flagitiis.
Totus mundus in errorum voluitur caligine.
Plena est malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in Peius semper delabi.
Exaruerunt pristini mores, religionísque veræ vix extat vllum vestigium.
Status ad vnum omnes pessimè exorbitant.
Homines videmus ruere in tenebras, & in densissima oberrare peccatorum caligine, sine lumine ferri in præcipitium.

the vvhole VVorld is troubled or is in Trouble.

Sæuit toto Mars impius orbe.

Terrarum orbis bello (prôh dolor) ardet.
Vbique Martij tumultus sæuiũt.
Cuncta bello ardent, feruent.
Mars totum concutit orbem.
Fremunt vbique bella.
Omnes gentes in armis.
Christianus orbis plusquam ciuilibus ardet bellis.
Mundus furit & insanit, vt fluctibus mare.
Talibus malis, tunc æstuat mundus, qualibus ferbuit nunquã.
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum.
Ab imo Tartaro euocata Orci numina.
Dæmones infernũ egressi mundum perturbant.

VV*orme eaten*, vide *Rotten.*

VV*orshippe*, vide *Honour*, & Phr. Man.

to make VV*orse*, *to be cause of more euill or trouble.*

Oleum camino addere.
Oleo incendium restringuere.
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν.
Malum conduplicare, renouare.
Malum magis ac magis exacerbare.
Ignem igni addere.
Materiam igni accenso subministrare, Malo fomento suppeditare.
Morbum morbo addere.
Oleum flammæ adiicere.
Refricare cicatricem, dolorem.

to vvax or become euery day VV*orser and vvorser.*

In dies habere deterius, ac periculosius prolabi.
Degenerare in peius.
In dies magis ac magis degenerare.
Vno sedato malo, septem alia vt olim hydræ renascuntur multo crudeliora.
Hydræ in morem pro vno capite centum repullulant.
Maiora incendia flagrant.
Ex scintilla maximum incendium erumpit.
Vide to Decay.

VV*orthely*, *vvith good cause.*

Meritò. Iustè. Non immeritò.
Non iniuria. Non abs re.
Non indignè. Non iniquè.

to VV*ounde*, *to Hurte.*

Sauciare. Lædere. ἀτεῖν.
Vulnerare. οὐτάμεναι.
Dare vulnera. Ouidius.
Stringere. Virg.
Vulnus infligere, incutere.
Cruẽtare apud nõnullos tametsi ꝓpriè significat cruore inficere. ἐξαιμάττειν.
¶ Accipere, capere plagã, vulnus.
Vulnerari, *to be vvounded.*
Grauis vulneribus.
Vulnus infligere.
Plagis obruere, apud Eras.
Consauciare. Vulnus inferre.
τιτρώσκειν.
Securim iniicere. ꝓuerbio dicũtur, qui vehemẽter lędũt ac vulnerant. Lethali vulnerare ictu.

to cure VV*oundes*, vide *to Heale.*

VV*rath*, vide *Anger.*

to VV*rest or* VV*rith the holy scripture.*

Torquere sacram scripturam, miserè lacerare, iugulare, perperam intelligere.
Sinistro intellectu deprauare.
Sacræ scripturæ vim facere.
Interpretamento detorquere.

Pro arbitrio exponere.
In vota sua trahere, obtorto collo ad suum sensum trahere.
Deprauare.
Nimis violenter contorquere.
Quoquouersum torquere.
Inuertere. Peruertere.
Vitiare, seu pellem extendere.
Coacta interpretatione deprauare.
Verbum Dei glossematis & commentis eludere.
Non accedere sensui communi.
Sacræ Scripturæ puritatem sordida fœdare interpretatione.
Syncerum vas incrustare.
Sacras scripturas, verbũ Dei peruersis interpretationibus adulterare, in peruersum sensum ea detorquere quæ suis erroribus videntur facere.
Suo intellectui, suis affectibus cogere scripturam etiam repugnantem seruire.
Fermento Pharisaico Euangelicam amaricare cõspersionem.
Prostituere literas sacras, & in abusum rapere.
Sacræ scripturę nasum conficere cereum.

to VVrite.

Scribere. γράφειν.
Exarare, metaphoricè.
Chartis illinere.
Scriptitare. Ducere literas.
Signare apud Columellam.
Stylum exercere. Pingere.
Inscribere, conscribere etiam pro simplici ponuntur.
Credere cæræ.
Distortè inæqualiter, perturbatè scribere literas, *to vvrite avvry or out of line rule and order*, vt litera super literam scandat. *vide Phr. Man.*

to VVrite letters.

Scribere literas.
Efficere epistolã, p scribere. Cic.
Exarare epistolam.
Mittere literas, scripta. Cic.
Dare ad aliquem literas.
Dare absolutè, apud Cicero.
Literis cõpellare, prouocare, &c.
¶Obtundere, prouocare literis. Cicero. Si somnum capere possem, tam longis te epistolis nõ obtunderem.
¶Persoluere epistolæ & respondere idem Ciceroni, *to Aunsvvere letters.*

to VVrite one against an other.

Concertare epistolaribus, velitationibus, Libris conflictari.
Stylo debacchari. Scripto inuehi.
Amarulentius in aliquem scribere.
Nominatim, taxare, carpere.
Scriptis alicuius notare famam.
Nominatim perstringere scripto
Petere calamo aliquem.
Styli cuspidem in aliquẽ vibrare.
Stylum teli vice habere.
Dentata agere charta, apud Cic.
Exercere velitationem.
Stylo ferire, referire.
In aliquem inuehere vel inuehi.
Stringere stylum, calamum in aliquem. Erasmus.
Sese mutuo stylis veneno tinctis configere. Satyricè contra aliquem exacuere aciem.
Fœdis calumniis omnia conspurcare.
Carbone aliquem notare. Eras.
Suis depingere coloribus.
In scribendo non temperare sibi, quin incandescat animus, insultet immoderatius, amarulentius inuehatur.

to VVrite or Copie out.

Exscribere. Transcribere. ἀπογράφειν. Describere.

Prodere literis, monumentis.
Diſtrahere & transfundere in plura exemplaria.
Copiam capere, vel Excopiare latinum non eſt.

VVritten or Chronicled.

Literis traditum.
Commentariis, annalibus traditum, inſertum.
Literis proditum eſt.
Ad nos tranſmiſſum eſt maiorum monumentis.
In monumenta relatum eſt.
Veterum literis proditum eſt.
γέγραπται. Relatum eſt in acta.
Eſt in exemplis. Eſt in annalibus.
Extat in annalibus.
Scriptum eſt in commentariis.
Scriptum inuenitur.
Memoriæ proditum eſt.
παραδέδοται εἰς μνήμην.
Eſt in monumentis Græcorum, Hebræorum.

diuers VVritinges or Hiſtories.

Scripta rerum geſtarum, memorabilium.
Hiſtoriæ, id eſt, narrationes.
Monumenta. Commentarij.
Actus pluraliter, apud Hierony.
Memoria publica omnium ſecretorum.
Commemoratio antiquitatis.
vide Hiſtories.

a payre of VVriting tables.

Tabula. πυξίον.
Album ſubſtant. λεύκωμα.
Pyctatium, apud Lampridium.
Tabula gypſata.
Pugillaris & Pugillare.
Pinacion. Pinacidion.
Abacus. Et pluraliter Ceræ.
Tabulæ ceratæ.
Tabulæ, apud Horatium.

a VVriter, a Scriuener.

Scriba. Scriptor.
Librarius qua voce vſus eſt D. Hieronymus. Grapheus.
A literis ſeu à conſcribendis epiſtolis, qui vulgo etſi parum apte dicitur notarius, Græcè γραμματεύς.
Amanuenſis dictio frequens, apud Eraſmum, reliquóſque huius ętatis viros doctiſſimos, cuius opera in ſcribendo vtimur, Græcè ὑπογραφεύς.
A manibus, vel à manu pro eodem.
Tabellio. Tabularius.

a VVriting or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha. συγγραφή.
Nomina pro ſyngraphis debitarum pecuniarum. Cicero.
Syngraphum etiam dicitur.
Chirographum vel chyrographus.
Facere ſyngraphas.
Vide Quittance.

to offer VVrong, vide *to Hinder.*

Y

a Yarde meaſure.

Verber eris. n. g. Virga.
Vlna, *an Elle.*

to Yavvn, vide *to Gaſpe.*

in the Yeare of our Lord.

Anno a Chriſti natiuitate.
Anno ab orbe redempto.

Anno ab humani generis instauratione.
Anno partæ salutis.
A Christo nato.
Anno Christi.
Anno gratiæ.
Anno allatæ salutis.
Anno salutiferi partus.
Anno redemptionis nostræ.
Anno post partum virgineum.
Anno post Christum natum.
Anno Christianæ nostræ salutis.
Anno ab orbis instauratione.
Anno à partu virginis matris.
Anno post natum seruatorem.
Anno à salutis humanæ exhibito authore Christo.
Anno redditæ salutis.
Anno à partu virgineo.
A partu virginis salutifero.
Anno à nata salute sempiterna.
Anno gratiæ per Christum restitutæ.
Anno à nato humani generis saluatore.

Anno redempti à filio Dei orbis.
Anno partus virginei.
Anno incarnationis dominicæ.
Anno incarnationis verbi, Christianæ redemptionis.
Anno post Deum humanitate donatum.
Anno à reconciliata diuinitate.
Anno incarnati verbi, Incarnati filij Dei.
Anno natiuitatis Christi.
Anno à restituta salute.
Anno ab instaurata salute.
Anno ab enixu & puerperio virgineo.
Anno à Christi saluatoris ortu.
Anno reparatæ æternæ salutis, seu salutis humanæ.
Anno post humanæ salutis vindicem carne donatum.
Anno incarnationis Dei supra sesquimillesimum, octauo & tricesimo ista in Baseldonck ex tempore scripsi, Carolo imperatore.

Ετει ἀπὸ τῆς θεογονίας χιλιοςῷ πεντηκοστιοςῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοςῷ ἐν τῆς βασιλείας πεδίῳ αὐτοσχεδιαςὶ ταῦτ' ἐργαξάμην ἐπὶ ἡγέμονος καρόλε.

the Yeare of ones age, vide Ph. Man.

Yearly office ended, vide Phr. Manutij.

to Yeelde to the contrary parte, vide *Forsake*.

to Yeelde him selfe, to Geue ouer, to Render vp.

Se victum agnoscere, fateri.
Manus, herbam, dare, porrigere.
τὼ χεῖρε προίσχεσθαι.
Hastam abiicere. Arena cedere.
Campis cedere, apud Horat.
Victoriam concedere. Cedere iure.
Tollere digitum, manum.
αἰρεῖν δάκτυλον.
Dedere se in ditionem & arbitratum hostium. *Vide Phr. Man.*

Yelovv colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color, Plin.
Luteus, Citrinus, *Yelkie yelovv.*
Flauus. ξανθός.
Fuluus, *Golde yelovv.*
Flāmeus & Flamineus, Croceus, *Saffran yelovv.*
Cerinus à colore ceræ.
Facies subgilua.

Yonge, or a Yonge man.

Iuuenis. Adolescens.
Iuuentus pro eodem aliquando ponitur.
Cui adest flos æui.

ἔχων ἥβης ἄνθος, vt est apud Hom.
Primæuo flore virens.
Cui primi vernat temporis ætas & floret valido læta iuuenta.
Cui genua virent.
Qui excessit ex ephæbis, apud Terent.
Prima iuuentæ spatia ingrediés.
Florens ætate.
νέος. νεώτερος.

Young scholers.

Tyrones ludi literarij.
Tyrunculi. εὐλαβηθέντες.
Nouelli. Rudes.
Neophyti, hoc est, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abcedarij apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupondij iuuenes apud Alciat. quod duobus assibus æstimentur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnasmatis.

Youth.

Adolescentia. νέοτης.
Iuuentus. Iuuenta.
Ætas vernans, viridis.
Ætas florida, florens.
Æuum virens.
Æui virentis flore.
Crescentibus annis, id est, in ipso adolescentiæ principio.
Vide Phr. Man.

from his Youth.

Ab adolescentia. A iuuentute.
Ab ætatis teneræ incrementis.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκ νέας, ἐκ μειρακίυ.
A prima lanugine.
ἐκ πρώτης ἡλικίας.
Ab impubibus annis. *Vide Childhood.*

FINIS.

SYNONIMA QVÆDAM POETICA VERSANTIBVS in poësi perquàm necessaria.

A

Achaia.

CHAIA dictio tetra syllabica regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiuorũ rege. & deinde Ægialea, αἰγιάλεια, quod littoralis fit.

Achilles.

Achilles, siue Achilleus ἀχιλλεὺς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ouidio.
Chironis alumnus. Æacides.
Thetidis proles seu filius.
Larissæus. Nereius. Æmoneus.
Pithius. Pellæus, à Pella vrbe Thessaliæ. Thessalicus heros.
Impiger, magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Aristæi, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid.
Antonoëius heros ab eodem.

Adam.

Adam, id est homo, siue terrenus, ab Adama, hoc est à terra sic dictus.
Protoplastus, & Protoplastes. πρωτόπλαστος, & non Protoplaustos addita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus, creatus.
Primus parens, homo.
Primæuus. Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola, colonus Paradisi.

Ægina.

Ægina vrbs adiacẽs Peloponneso aliter vocatur Oenopia. Ouidius lib. 7. Metam.
Oenopiam veteres appellauere.

Ægoceros.

Ægoceros, αἰγόκερος, signum cœleste, latinè Capricornus. Luca.
Humidus Ægoceros, nec plus leo tollitur vrna.
Portitor Helles. apud Virg.
Vdus. Niuosus. Gelidus. Corniger.

Agrigentum.

Agrigẽtum, Agragas seu Acragas Siciliæ mons & oppidũ. Virgil.
Arduus vnde Agragas despectat maxima longè Mœnia.

Ægyptii.

Ægyptij aliter vocantur Paretonij, à Paretonio Ægypti vrbe.
Mareotici à Mareotide lacu eiusdẽ loci. Ouid. lib. 9. Isi Paretoniũ Mareoticáque aura Pharónque.
Quę colis: Sido. Nec sic Leucadio classis Mareotica portu Actiacas abscondit aquas.

Classis Mareotica, id est, Ægyptia, qua vehebatur Cleopatra.

Isiaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt. Ouid. lib. 1. de Ponto. Vidi ego Niligenæ numen violasse fatentem Isidis Isiacos ante sedere focos.

Memphij Mẽphæi & Memphitici à Memphi Ægypti vrbe. Ouid. lib. i. de arte. Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra iuuencæ.

Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lagæus: Luca. lib. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili. Idem lib. 8. Vltima Lageæ stirpis, perituráque proles.

Pharaoniadæ, à rege.

Niliaci Nilotici Nilicolæ, & Niligenæ à Nilo fluuio: Luca. lib. 5. Te nisi Niliaca proprius nõ vidit arena. Idẽ li. 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente.

Pelusij & Pelusiaci à Pelusio Nili ostio. Lucan. lib. 8. Qua diuidui pars maxima Nili. In vada decurrit Pelusia septimus annus.

Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi filio, à quo deinceps Ægyptij reges omnes idem traxerunt nomen. Vnde & Pharon Ptolomæam poëtæ appellant.

Pharij à Pharo Ægypti insula.

Cleopatrici à Cleopatra regina. vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat.

AEgyptus.

Ægyptus, αἰγυπτος Aphricæ proxima, ab Ægypto Danai fratre sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoque Terra Memphitis, Tellus Nilotica, Mesraim hebræis, id est, angustiæ, siue tribulationes.

Canopus med. prod. pro Ægypto ponitur, & frequenter in sacris Ægyptus appellatur Terra Chã vt refert D. Hier. à Cham filio Noë. Psalm. 105. Mant. Ægyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens.

Ægyptus Crinito Parens terrarũ appellata, à Macrob. Mater artium. Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra Δ.

Ægypti pars, quæ secundum Nilum non terminat Æthiopiæ Thebais appellatur seu Thebaida, cuius frequens mentio in vitis sanctorum patrum à D. Hieron. translatis.

AEmylia.

Æmylia quæ & Flamina, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauenna, Bononia.

AEneas.

Æneas αἰνείας, id est laudatus, Veneris & Anchisæ filius, hinc dictus Anchisiades. Anchisa genitus.

Dardanides. Virg. Dardanides contra furit.

Et Dardanius, Laomedontius, Cithereius heros.

Phrygius tyrannus.

Acer, magnanimus, Troius, Troianus. Iliacus, Phryx, Phrygius, fluctiuagus.

AEolus.

Æolus Iouis filius ex Acesta, siue Segesta, filia Hippotæ Troiani, à quo Hippotades dicitur. Hippoliti nepos. Nimborũ rector. Nimbosus & Nimbipotens.

AEolia.

Æolia siue Æolis, regio septẽ insularũ inter Siciliã & Italiã, quæ Græcis dicuntur Hephæstiades, ἡφαιστιάδες, Latinis Vulcaniæ, ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam. Bap. Pius.

Vt

Vt Liparæus ager, vtque Æolis insula flagrat. Insulæ Æolicæ, Æoliæ.

AEsculapius.

Æsculapius, seu Asclepius in carmine, Apollinis filius, hinc.

Phœbigena dicitur, & Iuuenis Phœbeius.

Ouid. Quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem.

Archiatros, ἀρχίατρος, id est, medicorum præses.

Salutifer puer. Pergameus deus.

Epidaurius anguis, quoniam in Epidauro colebatur in forma colubri.

AEtna.

Ætna prius dicta Inesia, Mons est Siciliæ cauernosus perpetuis æstuãs ignibus, globósque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturã. Vocatur poëtis Trinacria, Trinacris, Typhois à Typhœo gigante.

Monstrifera, Vulcania, sulphuflãmifera, ardens.

AEtoli.

Ætoli populi Græciæ Epiro & Acarnaniȩ finitimi, vocantur Calydij à Calydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres. Sta. lib. 2. Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Ætoliæ & Deianyræ patre: Ouid. lib. 8. Oeneios vltorem spreta per agros Misit aprum.

Pleuronij ab eiusdẽ loci vrbe, quȩ dicitur Pleuron. Ouid. li. 14. Talibus iratam Venerem Pleuronius agmen Instimulat verbis.

Eadẽ ratione vocãtur Pleuronis alumni. Sta. lib. 8. Nunc mœstæ, fundens Pleuronis alũnos. Naupactei à Naupacto eiusdẽ loci oppido. Hinc Achelous dicitur Naupactȩus. Ouid. li. 2. Fast. Amphiaraides Naupactȩo Acheloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fratérque Menelai.

Atrides minor dictuȩ, Ouid. Hæc vbi cognouit Troiæ populator Atrides.

Tantalides ab auo Tantalo.

Mycenius dux, & Agamemno, vltima breui apud Stat.

Aiax Telamonis.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus. Mant.

Talis erat Telamone satus temerarius Aiax, dicitur quoque Telamonius Heros. Virg.

Aiax Oilei.

Aiax Oilei, filius fuit Oilei & Locrensium rex. Hinc dictus Oilides & Heros Norycius, id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous. ἀλκίνοος. penul. cor. rex Phæacũ in Corcyra insula, Virg. Pomáque & Alcinoi syluæ.

Corcyræus rex, quod eam insulã insigni iustitia rexerit. Marti.

Qui Corcyræi vidit Pomaria regis Corcycius senex, Phæax, munificus.

Alcmena.

Alcmena vxor Amphytrionis Thebani, ex qua Iuppiter Herculem genuit. Alcidæ genitrix.

Amphitryonea coniunx.

Herculea seu Herculis mater.

Alemanni.

Alemani seu Alemãni à Lemano lacu, etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo, quẽ venerabãtur. Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias. Lucan. lib. 6.

Cantaber exiguis aut lõgis Teutonibus aruis.

Germani verò dicũtur quòd vicini sunt Belgis. Miserunt enim Germani colonias trans Rhenum propter hominum multitudinem, agríque inopiam, Cisrhenani hinc dicti.

Item &. Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluuium, Rhenani, Transrhenani. Rhenenses.

Rheni, ῥῆνοι, populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alexander.

Alexãder Macedo, & Alexãdrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas Magnus dictus est, & à poëtis vocatur, Iuuenis Pelleus, à Pella vrbe Macedoniæ. Iuuenalis Saty. 10. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.

Et Æmathius dux, ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Æmathia.

Fortis Macedo, totius mundi tremor, ait quidam.

Alexandria.

Alexandria, ἀλεξανδρεία. Vrbs Ægypti, non longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone cõdita, quam Lucanus vocat vrbẽ Paretoniam. Et Pharos quoque dicitur, à φάρῳ olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocãtur Pedemontani. Stroza pater.

Et pedemontanũ signa secuta du cem, qui nũc Sabaudienses, & Rodaneij, quod prope Rhodanũ morẽtur. Porro ducatus Sabaudię vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea nutrix Iouis Olenia. Capra. Sydus capricorni olenium pecus. Hedi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas Epiri, prius dicta Epiria ac Paralia authore Stephano quam postea Augustus victo cũ Cleopatra Antonio Nicopolim vocauit, à quibus gentilia, Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Iouis & Antiopes filius, Ioue natus.

Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati.

Et Dirceus, à Dirce fonte Thebis propinquo, artis Musices adeo peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andromede.

Andromede è Cephei & Cassiopes filia, quam à Nymphis scopulo alligatam, & ceto deuorãdam expositam, Perseus interempto ceto liberauit, & in vxorem duxit. Cepheis, idos & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus.*

Angli.

Angli, seu Anglici vocãtur quoq; Britãni, Virg. Et penitus toto diuisos orbe Britãnos. ac Caledonij. Mart. lib. 1. Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrso. Idẽ li. 10. Quinte Calidonios Ouidi visure Britãnos. Dicũtur & Brutigenæ quoniã descenderunt à Bruto consule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab Albis montibus & Angli terra.

Or-

Orbis alter à poëtis dicitur.

Anien.

Anien fluuius Italiæ. Tybur oppidum alluẽs, Anio, Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginensiũ, alias dictus Agenoreus seu Sidonius ductor.

Tyrius, Barbaricus, Libycus tyrannus.

Elisæus tyrãnus ab Elisa Didone.

Rector Libyæ.

Nasamoniacus rex è Nasamonib. Aphricę populis. apud Syl. & Sid.

Antilochus.

Antilochus Nestoris filius maior natu. Nestorides. Nestore natus.

Antiochia.

Antiochia ἀντιόχεια Maxima Syriæ ciuitas, Theopolis à Iustiniano post terræ motum nominata & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, nõ solũ Brabãtiæ, verùm totius orbis Christiani emporium celeberrimũ. Adiecta secundũ etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod arci vetustę adiecta siue adstructa fuerit, Quæ de refectione nauium præter nauigantium feruntur fabulosa prorsus.

Andouerpiam nonnulli vocant. Aduersam alij, nõnulli dẽta litera Auersam. Lusit super hui⁹ celeberrimæ ciuitatis nomine Cornel. Graphæus carmine eleganti sic scribens. Adiectæ nomẽ Dij posuere mihi. Sed quinam quæris? genitor Neptunus & ille Quẽ peperit summo Maia adamata Ioui. Nãmque olim solo dum stabam in littore castrum, Atque paludosa terra tremebat humo. Conspexere locum blandis dum fortè vagãtur Scaldis aquis placuit diis situs ipse loci. Nulla mora ædificant adiectis mœnibus vrbẽ.

Et paulò post. Rectè ideò Adiectã dij me dixêre vocãtes, Cõueniũt etenim nomina rẽsq; mihi.

Guilielmus Zenocatus Brugensis in libro de gestis Imperatoris Caroli V. Max. vocat Forũ Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu Aphricani, etiam vocantur Tunisij à Tuneto siue Tunisio Libyæ ciuitate. Sidon. Torrida Teneseos infert mihi Byrsa furores.

Libyci ac Barbarici.

Aphrica.

Africa vel potius Aphrica per aspirationem, eadem quę Libya λιβύη à Græcis Hesperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, ἀπόλλων, quasi mala pellens, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat.

Phœbus, φοῖβος, hoc est, Sol, Gręcis vocatur, Deus oraculi.

Idem dicitur Liber, quod liberè vagetur per aërẽ, Chrysocomus.

Dictus insuper Apollo Nomius, id est, pastor, quod Admeti regis armenta pauit.

Proles Latonia Ouid. ac Latoides nũcupatur, A diuersis locis multa habens nomina: Delius.

Cynthius, Clarius, Didymæus.

Thymbræus. & carminis autor à Tibul. Leucadius deus, Ouid.

Delphicus. Patreius heros. Pithius, Sminctеus, Hecatebellites, Lycius, Lauriger, Lauricoma, Fatidicus, Faticanus. Intonsus, Grynæus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis mẽsis dictus est quasi Aperilis, ἀπρίλιος Græc. & θαργηλιών. ac Xanthicus ξανθικός. 2. Macchabæorum lib,

Apuli.

Apuli, vel Appuli in carmine Italiæ sunt populi, qui aliter vocantur Mesapij à Mesapo rege. Ouid.li.14. Peucetiósque sinus. Mesapiáque arua reliquit.

Ætolidæ ab Ætolo Diomede, qui ibidem imperauit. Syll.lib.13. Ætolidas inter fuit haud ignobile nomen.

Daunij à Dauno patre Turni qui ibidem regnauit.

Apulia.

Apulia ipsa vocatur Iapygia ab Iapyge Dædali filio, teste Solono & Hiero; Mesapia à Mesapo, Daunia à Dauno.

Aquarius

Aquarius signũ cæleste. ὑδροχόος. Vrna & Puer vrniger poëtis vocatur, quod imbres fundat.

Iuuenis gestator aquæ, apud Vir.

Humidus, tristis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus.

Aquila.

Aquila. ἀετός.

Iouis armiger.

Iouis ales, nuncius, flammiger, altiuolans, fuluus. Claudia, fuluúsque tonantis Armiger.

Auis regalis, regia, apud Ouid.

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo. Boreas: βορέας. ἢ βοῤῥέον.

Aparctias quod ab Arctis spiret, & à septem stellis quibus constat Septentrio dicitur.

Thracius, Threicius, Schyticus.

Rhiphæus, Hyperboreus ventus seu Aquilonarius, quẽ D. Hier. vocat Scoparium seu scopam viarum quod flando consternat & complanat vias.

Aquisgranum.

Aquisgranum, Thermæ Traiani, Vegera, Aquæ, inde Aquenses.

Ara.

Arar fluuius per Burgundiam in Rhodanum influens, qui ætate nostra vocatur Gallicè, *La Sone*, Sagona latinè.

Arabes.

Arabes, ἄραβες etiam vocantur Nysæi, Nysaæi, Nysij ac Nysiadę à Nysa oppido Arabiæ. Hinc nymphæ Nysiades, Ouid.lib.3. Fast. Nysiades nymphas puerũ quærente Nouerca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomẽ puellę Lydiæ, quę à Pallade in araneã fuit cõmutata, Minois. Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia aliter vocatur Mænalis regio, à Menalo promontorio. Ouid li.3. Fast. Pinigerum fauni Mœnalis ora caput.

Pelasgia quoque dicitur & Parthasia.

Arcades.

Arcades, Arcadij, Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido: Virg. libro 5. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de sanguine gentis. Idem lib. 8. Tũ lateri atque humeris Tegæũ subligat ensem, id est. arcadi-

cadicum. Sidonias:Tegeaticus Arcas.Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrhasij à Parrhasia Arcadię regione:Virg.lib.11.Qui Parrhasio Euandro armiger ante fuit. Ouid.li.1.Fast.Deserit Arcadiam, Parrhasiúmque larem.

Lycæi à Liceo monte Arcadiæ, Ouid.lib.2.Fasto.Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.

Arcades etiā vocātur Nonacrini & Nonacrij, à loco qui est in Arcadia nomine Nonacris: Ouid. lib.5.Fasto. Et matri & vati paret Nonacrius heros,i. Euander, Arcas.Idem lib.2. Metaph. Dum redit, itque frequens, in virgine Nonacrina Arsit.

Parthenij à Parthenio mōte Arcadiæ.Oui.lib.9.Vestrū opus Elis habet, vestrū Stymphalides vndæ, Partheniúmque nemus.

pisęi à Pisa oppido Arcadię, propè Alphæum fluuium. Ouid.li. 2.Trist.Quid non Tantalides agitante cupidine currus Pisæam Phrygiis vexit eburnis equis? Piseam, id est, Hippodamiam Arcadicam.

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ pastore, cuius precibus Hercules leonem interfecit.

Elæi ab Elea oppido Arcadiæ, propè Tegeū, vbi Minerua fanū habuit: Stat lib.4.Syl. Aut Eleæ lucis vidit Tegæa sacerdos.

Erymanthij, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ: Stat lib.3.Theb. Affuit Hippomedon rectórque Erimāthius, id est, Arcadicus.

Cylleni à Cyllene Arcadię monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius.

Cleonæi à Cleone oppidulo.

Calistonij à Calisto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus est Arcas.

Arctos.

Arctos seu Vrsa maior, Elice.

Luca.Sed nocte sopora Parrhasis obliquos Elice cū verteret acces

Arctos, seu Vrsa minor. Græcorū lingua Cynosura. i. canis cauda nominatur, & Polus arcticus dicitur. Arcti duæ septentrionali polo nixæ vehuntur.Ouid.Esse duos Arctos, quarum Cynosura vocatur Sidoniis, Elicem Graia carina notet.

Arctophylax.

Arctophylax, stellula iuxta maiorē vrsam, alio nomine Bootes & Arcturus.Cicer.Arctophylax vulgo qui dicitur esse Bootes.

Argo.

¶ Argo ἀργω nauis seu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Iason in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus seu ratis Thessala & Pagasæa, à Pagasa ciuitate Thessaliæ.

Est etiam signum cœleste.

Argos.

Argos verus & nobilis vrbs Achaiæ quę quoque dicitur teste Pli.Hippium, ab equorum præstantia ac Hippobotum. Iason & Dipsium Eustachio authore.

Argus.

Argus Aristoris filius.

Aristorides patroni.

Pastor centoculus, Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.

Custos Iunonius Ouid. dicitur.

Virg.& custos virginis Argus.

Ariadna.

Ariadna filia Minois regis Cretę,

Gnosia stella.

Stella coronę. Bacchi cõiux dicta

Aristoteles.

Aristoteles. Ἀριστοτέλης. Philosophorum Peripateticorũ princeps. Sophos Stagiræus.

Stagirites à Stagira patria.

Anagnostes ἀναγνώστης propter infatigabilẽ lectionẽ à Platone vocatus. Diuinus, doctus.

Ascanius.

Ascanius Æneę fuit ex Creusa filius. Hinc dictus Ænides. Virg. Sit satis Ænidæ.

Dardanius puer, apud eosdem.

Ilus à Troianorum rege Ho. Postea Iulus à prima barbæ lanugine. vnde Virg. lib. 1. Ænei. At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo, Additur I Ilus erat dum res stetit Ilia regno.

Formosus, pulcher, regius.

Assyria, vide *Babylonia.*

Astrologi.

Astrologi, quibus astra sunt à cõsiliis, Chaldæi, Genethliaci, γενεθλιακοί. Mathematici.

Horoscopij. Metoposcopi, Planetarij. Gnomonici. Prognostæ, ἀποτελεσματικοί. Astronomi. Cõsultis astris prædicẽtes futura. Horoscopi obseruatores.

Syderum obseruantissimi.

Mathematis Chaldęorum periti.

Matheseos experientes.

Sydereæ superstitionis ꝓfessores.

Emensores cœli.

Naturæ certissimi exploratores.

Secretorum naturæ conscij, curiosi obseruatores.

Naturæ vestigia indagantes.

Astrorum scientiam profitẽtes.

Ignotas stellarum vias, orbésque tuentes ignotos.

Astrorũ syderúmq; meatus, cœli itinera, occasus & ort⁹ signorũ, deliquia solis & lunę callentes.

Athenæ.

Athenę arũ. Ciuitas Græciæ inter Achaiã & Macedoniã. Cecrops primus Athenas cõdidit omniũ bonarum artium inuentricem, Philosophorum & oratorum matrẽ, Poetarúmq; alumnámque à quo dicta Cecropia, & postea Mopsopia, ac Ionia.

Porro Athenæ à Minerua quæ Græcis ἀθήνη.

Vrbs attica, pessidonia.

Agri munichij.

Athenienses.

Athenienses etiam dicuntur Athenęi, Attici, acti, Thesæi, Thesiæ, Cepropij, Cecropidæ, Munichij, Mopsopij, Æacidę, Erichthæi, Erichthonij.

Ægidæ. Marathonij.

Crauai. Erichthidæ.

Pandonij.

Atheniẽses & Athenæi à Minerua quę Athena Gręcè dicitur.

Attici & Actæi ab Actæo rege. Ouid. lib. 1. Meta. Separat Anios, Acteis Phocis ab aruis.

Thesæi & Thesidæ à Theseo filio Ægei Athenarũ regis. Virg. lib. 2. Georg. Præmiáque ingentes pagos & compita circum. Thesidæ posuere. Martialis eadẽ ratione fauos Thesæos vocat, i. Atticos, vbi ait: Massica Thesæis tam bene vina fauis.

Cecropidæ à Cecrope rege: Vir. lib. 6. Ænei. Tum pendere pœnas Cecropide iussi.

Munychia erat Atheniensiũ nauale: vnde Munichij dicti sunt: Oui. lib. 2. Meta. Munychiósque volans agros gratámq; Mineruæ Despiciebat humum.

Mosopij à Mosopo Athenarũ rege. Ouid. lib. Meta. Mopsopeum iuue-

iuuenē sacros agitare iugales.
Æacidæ ab Æaco:Oui.lib.8.Dant placidi cursum redeuntibus austri Æacidis.
Erichthæi & Erichthonij ab Erichthæo & Erichtonio regib. Ouid.lib.8. Erichthæas Tritonidos ibat ad arces. Eadem ratione vocantur Erichtidæ.
Ægidæ ab Ægeo Athenarū rege. Ouid.in epist. Inter & Ægidas media statueris in vrbe.
Marathonij à Marathone Atticæ cāpo,vnde Stat.li.3.Syl.Erigonē vocat Marathoniā,Syllius li.14. Armáque fixa deis aut quę Marathonius hostis Perdidit. Sidonius. Et dum Mosopia stipantur per Marathonem.
Carnai à Carnao rege Athenarū.
Codridæ à Codro rege quod se pro patria deuouit.
Pandionij à Pandione rege Erichthonij filio.

Atlantides.

Atlātides Atlātis Mauritanię regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarū quinq; Hyades sunt nominatę, reliquæ verò Pleiades. Virgiliades, Vergiliæ Hesperides.

Attica.

Attica regio Gręcię inter Achaiā & Macedoniā sita, in qua fuit vrbs Atheniēsis,sic dicta ab Atthide Crani regis Athenarū filia. Acte quoq; dicitur ab ἀκτή, quod littus significat. Nā magna ex parte littoralis est regio Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & Posidonia à Neptuno dicta,qui Græcè ποσειδῶν.
Mopsopia, ac Ionia ab Ione Xuthi filio.
Pandionia quoque Sido. Qui Pādioniam mouebat Orator caueam tumultuosus.

Augustus.

August.mēsis ob honorē Octaui. Cæs. sic dictus,quū prius Sextilis vocaretur & adhuc sit,vtpote sextus mēsis ab introitu solis in Arietem:Græcè βοηδρομιών.

Aurora.

Aurora. Matura.Eos,ἠώς.
Iubar pro aurora ponitur.
Leucothea mater, parens Memnonis.Ouid.
Tithonia coniunx, Pallantias.
Memnon,filius auroræ.Eous,coloratus.
Aurora crocea, punicea, rosida, rosea, luthea, nitida, fulgida, ambrosia,rubea.

Auster.

Auster,Notus idē:Pli.lib.18. Hæc austrum ventus dabit,quem à Græcis Notū diximus vocari.

B

Babylon.

Babylō hebraicè Babel, quod cōfusionē Hebręis sonat,pri⁹ dicta ciuitas regni Mēbroth gigātis, quod in ea regnauit,Chaldęorū metropolis est, Mesopotamiæ Assyriæque caput, à Babylone quodā sapiētissimo Mædi filio fundata,authore Cælio. Purpuratā meretricē eandē vocat D. Hiero.Et D.Petrus apost.Romā Babylonē vocat ob scelerū sentinā Neronísq; crudelitatem.

Babylonia.

Babylonia à Babylone ciuitate, aliter Chaldæa vocatur & Assyria Babylonis regio.

Babylonii.

Babyl.Chaldęi χαλδαῖοι. Cephenes prius dicti, à Cepheo patre

Andromedæ, & Arphaxa rei ab Arphaxat rege, vt ſcribit Ioſephus.

Bacchus.

¶Bacchus Iouis & Semeles filius Liber.Lenæus pater, quia menté lenit.Semeles puer,Horat.

Semelia proles.Ouid.Lyæus.Iacchus.Euan,Bromius.Ignigena. Bimater. Dionyſius. Iterũ ſatus.Bis ſatus.Nyſęus.Trionęus, Nictelæus. Genialis. Conſitor vuæ. Indetonſus. Elelæus parens Baſſaræus. Racemifer. Proles Semelia. Thirſiger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi ſacerdotes. Sacrificulæ furentes,fanaticæ, Euantes,Euantis ſorores vide Mænades.

Baleares.

Baleares, Gymneſiæ, Inſulæ duæ in mari Hiſpanico ,Maiorica & Minorica.

Barchimone , nunc deprauata voce Barſilona,vulgo dicitur.

Batauia.

Batauia , quæ & Bethaſia , Hinc Batavi, Bethaſij, qui Hollandi vulgo creduntur.

Belgæ.

Belgæ , Belgici , Galliæ belgicæ populi Germanis vicini.

Bellona.

Bellona Martis ſoror. Dea belli alio nomine Enyo, & Pallas dis.quod Pallantem gigantem interfecerit.

Bellica virgo.

Tritonia à Tritone palude.

Minerua quod vim minetur.

Metuenda.Virago.Bellatrix,Bellipotens & Belligera dea,Bellicoſa Tritonia.Armiſona,Armipotens.

Bithynia.

Bithynia regio Aſię minoris,à Bithyno rege ſic dicta,primũ Bebrycia,poſtea Mygdonia à Mygdonio rege,Ouid. Nũc quoq; Mygdonia flebilis aſtat humo Claud. Thyni Traces erãt quæ nunc Bithynia fertur. Salluſt. Maiorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam.

Bithyni.

Bithyni,Bithynici, Migdonij,Bebryaci & Bebryaces penultima indifferenti.

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ , qui teſte Plinio etiam Cubi dicuntur. Luc. Et Biturix longíſque leues Axones in aruis.

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim.Pli.lib.4. In quo oppidũ Bizantiũ liberę conditionis, antea Ligos dictũ nũc Conſtãtinopolis, olim Noua Roma , Ethuſa , Autonia, Vrbs Bizantia,à Mãtu. (litani.

¶Bizãtij,Bizãtini,Cõſtantinopo-

Bœotia.

¶ Bœotia, βοιωτία Græciæ regio. Ogygia, dicta ab antiquiſſimo rege Ogyge , & Cadmeis, vt ſcribit Thucydides,ac Hiantis Aonia prius & Meſapia dicta authore Stephano.

Bœotii.

Bœotij , aliter Bœoti Luca lib.3. Bœoti coiere duces.

Phocæ phocaici à Phocide propinqua regione.

Hyãthæi à vetuſtis Bœotiæ populis Sta. lib.1.Theb. Exul Hyantheos inuenit regna per agros: Ouid.lib.5.Meta.Fonte Meduſæo,

ſæo, & Hyanthæa Aganippe Teumeſij à Teumeſo Bœotiæ monte:Statius lib.2.The. Non alias tacita iuuenis Teumeſius iras Mente acuit Theſpiaci à Theſpiis oppido Bœotiæ ad radicem Parnaſſi.Statius lib.2. Syl.Centum Theſpiacis odora lucis Stent altaria.

Helyconij ab Helycone monte Bœotiæ Muſis ſacro.Statius libro ſeptimo.

Horrent Tyrrhenos Heliconi plectra tumultus.

Cyrrhæi à Cyrrha oppido Phocidis,Idem Statius libr.7. Mænia Cyrrhæa monſtrauit Apollo iuuenca.

Hippocriniſati ab Hippocrene fonte, vocabulum eſt Sidonij Apollinaris.

Aganippæi, ab Aganippe fonte eiuſdem loci Muſis ſacro.

Aonij & Aonidæ, quoniã Aonia pars eſt Bœotiæ montuoſa.

Caſtalij à fonte Caſtalio.

Bononia.

Bononia Hetruriæ,Colonia.mater ſtudiorum. Felcina prius dicta vrbs felſina Mantuanus. Felſinea tamen vrbe ſenex donatus adibat.

Boreas.

Boreas vide Aquilo.

Brabantia.

Brabãtia teſte Blondo Auſtraſia inferior olim vocabatur. Hinc Brabãti,Brabãtini, Brabantici, Brabantigenæ quos Aduaticos Cæſar vocat in commentariis.

Briareus.

Briareus ſeu Ægeon gigas fuit centenis manibus.

Buſcumducis.

Sylua ducis.

Ducaria ſylua,nunc. Buſcũducis. Hinc denominatiua Buſciducentis.

Buſchius,Boſchius,Nemius à nemore,& à ſylua Syluius, quod Latinorũ regũ fuit cognomẽ-

Sylua ducenſis apud Eraſ. (tũ.

C

Cadmus.

¶Cadmus rex Phœnicũ & filius Agenoris, characteres ſedecim literarum inuenit teſte Plinio.Agenorides Oui.Sydonius hoſpes. Agenore natus. Antoneius heros.

¶Caletum, Caleficum, Geſſoriacum,Cales.

Calabria.

Calabria olim Iapygia, Meſpia. Salentina.

Calliſto.

Calliſto Lycaonis regis filia, quæ à Ioue cõpreſſa grauidaq; effecta Arcadẽ filiũ in ſyluis peperit, à quo poſtea Arcadia dicta eſt.Elice.Perrhaſis. Vrſa maior. Nonacrina virgo.Lycaonias.

Camenæ, vide *Muſæ.*

Canopus.

Canopus vrbs Ægypti, nunc Damiata.

Capitolium.

Capitoliũ,καπιτώλιον. Mons Tarpeius, Arx vel rupes tarpeia. Templũ Iuliũ.Saxũ Tarpeiũ.

Cappadocia.

¶Cappadocia Põtica regiõ,prius dicta Leucoſyria, hinc Cappadoces, Cappadoci & Leucoſyrij.

Carteia.

Carteia cui⁹ freques mẽtio apud Cæſarẽ &Opium de bello Hiſpanienſi,oppidũ eſt Hiſpaniç

alio NomineTartesius seu Cartesius, Græ. Cartesios dicitur.

Carthaginenses.

Carthaginenses vocantur Tyrij à Tyriis colonis, quos illuc adduxit Dido post Sichei mortẽ. Virg. Vrbs antiqua fuit, Tyrij tenuere coloni, Carthago.

Carchedonij Cadmæi, quoniam Tyrij & Phœnices descẽderũt à Cadmo. Sil. lib. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa super regno certamina mouit.

Asdrubaliani ab Asdrubale duce verbum est Sidonij.

Elisæi ab Elisa Didone.

Byrsici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrsa à Corio: Sido. Spernis Eliseæ Byrsica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipsa vocatur Byrsa & Carchedõ: Syl. li. 2. Quis procul à Tyria dominos depellere Byrsa. Virg. li. 1. Ænei. Mercatíq; solũ facti de nomine Byrsam Claudia, in Eutro Bacchatus per opera tremor Carchedona mouit. χαρχεδών. Cadmea.

Cassandra.

Cassandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, sed quoniã promissis nõ stetit, iratus Deus fecit vt illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briseis & Lyrnesia virgo nuncupata.

Castor.

¶ Castor & pollux, Iouis & Lædæ filij. Lædæi dij.

Tyndarei, Amyclæ fratres.

Dioscori διόσκοροι, id est Iouis pueri vocãtur. Helenæ fratres.

Oebalidæ gemini, Sta. Ambiguo visus errore lacessunt, Oebalidæ gemini.

Tyndaridæ, Tyndari. Cygnigenę. Therapnæi. Oebalij fratres. Stat. Oebalij fratres pontúsque polúsq, serenus. Sydus amiclæũ.

Centauri.

Cẽtauri Lapythę, semiuiri, semihomines, semimares, nubigniæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferni, monstrũ triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, Inferus canis, echidnæus, stygius, rabidus.

Lachrymosæ ianitor aulæ.

Tartareus custos.

Ianitor Orci apud Virg.

Triforme monstrum.

Ditis, auernalis canis insomnis, impauidus, Peruigil.

Multiceps Belua.

Corripit obiectam custos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres, dea frugũ, Saturni & Opis habebatur filia Alũna terrarũ, Demeter δημήτηρ dicta quasi gemeter. i. terræ mater ac Eleusina mater, spicifica, munifica, fecunda, flaua, Tesmophora. Ops Cybele Saturni cõiux. Berecynthia Bona dea, Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea.

Ceres alma apud Vir. ab alendo, quod nos alat.

Ouid. Et frugum genitrix immensos siste labores.

Chalcis.

Chalcis, Nigropõtus, Eubæa, nũc Nigropõte vocatur mercatorib. Hinc Chalcidici. Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab aliis Calocutium &

Calocuta, Indiæ emporium celeberrimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & Noctis filius.

Acherontis nauta, trientis animas transuehens ad inferos. Virg.in 6.Portitor ille Charon hi quos vehit vnda sepulti.

Stygius senex,squalidus,tristis.

Atérq; paludis nauita Tartareæ.

Omnes expectat auarus portitor

Cares aliter Bubasij,& mulieres.

Bubasides.Oui.li.9.Bubasides videre nur⁹.Et Mausoli,à Mausolo rege Cariæ pri⁹ dicti Leliges.

Chiron.

Chirõ Saturni & Phillyræ fili⁹,dimidia sui parte equus, reliqua homo, vnde Centaurus dictus.

Phillyrides. Phillyrius heros.

Semifer. Monstrum biforme.

Sagittarius. Æmonius arcus.

Christus.

Christus,id est vnctus.

Messias,Messiah Hebræis.

Verbigena. Vnigena.

Soter. σωτήρ, id est saluator seu seruator Salutifer, Archiater. ἀρχίατρος.

Medicorum princeps à D. Hieronymo dictus.

Ἀλεξίκακος mala quæque pellens. Huic nos nomina dedimus Christiani, Christicolæ, Christiades,Christigenæ.

Cicero.

¶ Cicero parens eloquẽtiæ, & vt Catullus scribit Disertissimus Romuli nepotũ.Pater eloquij. Pater patriæ,Iuue.Roma patrẽ patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id est Ciceronianum, Eloquiis damus Arpinatibus aurem.

Circe.

Circe Solis & Persæ nymphæ filia, veneficiorum peritissima. Phasis idos Titanis idos dicta.

Cliuia.

Cliuia,Cleuania.

Colonienses.

Colonienses,Agripinates vbiuij.

Constantinople, vide *Bizantium.*

Corcyra.

Corcyra, med.prod. Græcè Cercyra κέρκυρα,Insula mari Adriatico vicina, prius Melena dicta & Drepane à Cerere.

Item Macris, à Macride,& Scheria nec non Phæacia, nũc Cerphu vel corsunium vocatur, sub Venetorum ditione.

Corinthii.

Corinthij vocantur Corinthęi & Corinthiaci:Oui.lib.15.Iáq; Corinthiaci carpebã littora ponti.

Cypselidæ à Cypselo Ixionis filio.Vir.in Cypr.Cypselidæ magni florentia regna Corinthi.

Ephyræi,& Ephyræij,quoniã Corinthus prius vocabatur Ephyre.Luca.li.9. Insedit castris. Ephyreáque mœnia seruat.

Isthmiaci & Isthmij ab Isthmo terra angusta prope Corinthũ quæ separat Ægeum mare ab Ionio.Statius lib.2.Syl.Talis in Isthmiacos ploratus ab æquore portus.

Cenchræi à Cenchri portu Stat. lib.4.Theb. It comes,Inoas Ephyte solata querelas Cenchrææque manus.

Cretenses.

Cretes Cretenses aliter dicũtur.

Cræteĩ Virg.lib.3.Æn, Tertia lux classem Cretæis sistet in oris.

Cressij: Idem lib. 4. Quam procul incauta nemora inter Cressia fixit Pastor, agens telis.
Cressi: Idē li. 5. Cressa gen⁹ Pholœ.
Gnosij à Gnoso vrbe Cretæ: Vir. li. 6. Æn. Gnosius hęc Rhadamāthus habet durissima regna. Gnosiaci: Ouid. 8. Gnosiacæque hæret comes inuidiosa carinæ.
Dictæi à Dicte vrbe Cretæ: Virg. lib. 3. Æneid. Dictæa negat tibi Iuppiter arua.
Lyctij à Lycto vrbe Cretæ: Virg. li. 3. Æn. & Salentinos obsedit milite cāpos Lyctius Idomeneus, Cydonæi, Cydonij. Cydones Cydoniaci à Cydone vrbe, Cretæ: Ouid. lib. 8. Armáque, equósque, habitúsque, Cydonæásque pharetras. Statius lib. 4. Theb. Terga Cydoniaca Corythos arundine pulsat.
Ariadnei ab Ariadne Minois filia Minoij à Minoe rege: Ouid. in epist. Phedræ. En ego nunc ne forte parum Minoia credat.
Androgeonæi ab Androgeo filio Minois.
Gortynij, & Gortiniaci à Gortyna vrbe. Stat. lib. 4. Theb. Arbiter hos dura versat Gortyni⁹ vrna.
Dories. δοριεῖς, Dorij & Dorienses, quoniam tempore belli Troiani Dorici venerunt in Cretam, duce Althmene, ibíque decē vrbes condiderunt.

Creta.

¶Creta, vel Crete es, insula quæ hodie Cādia appellatur, est sub Venetorū ditione, centū vrbibus olim clara fuit, vnde Gręcis vocabatur ἑκατόμπολις Mant. Vrbibus inclyta centum Creta ideo dicta à Graiis Hecatompolis olim. Vocatur quoq; Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt: Ouid. li. 8. Vt egressus ratibus Curetida terram contigit. Gnosia, gnosica, retea dictea, minoia, actea, cydoneia, gortyniaca tellus.
Terra Gortynis, vocatur etiam Aëraria & Macaros: Plin. lib. 4. Male ores Crates primum Aëriam dictam, deinde posteriori Curetim appellauere. Et Macaron nonnulli à temperie cæli appellatam existimauere.

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cæcus amor. Ignis indomit⁹. Cypria ꝓles, Veneris natus. Alatus deus. Cæcus. Alipes.

Cumani.

Cumani aliter Cumæi κυμαῖοι à Cuma oppido Italiæ iuxta Neapolim.

Cybele.

Cybele, Cœli & Terrę filia Saturni vxor, aliter vocatur Ops, Dyndimene, Berecynthia, Pales. Corsica, Cyrnos. Pli. in mari Ligustico, est Corsica quā Gręci Cyron appellauere.
Carmenta & Carmentis, Nicostrata proprie.

Cyprus.

Cyprus Insula à Cypro filia Cyniræ sic dicta. Tellus veneris quoq; appellata. Māt. Et Veneris tellus pulcherrima Cypros.
Cerastios & Cerastias à multis promōtoriis vocabatur prius, ac Amarusia.
Specea quoque & Armantis authore Strabone, ab Armante monte Cipri.

D

Dacia.

¶Dacia δακία. Valachia nūc Blachia vocatur, Hinc populi Daci &

ci & Dacæ.

Dalmatæ.

Dalmatæ,Dalmatici,Liburni, Illyrij,Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danubius, Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuij, quæ cùm vim Apollinis non posset effugere,implorato paterno nomine cõuersa est in Laurum. Dicitur Peneis. Peneia virgo.

Dauid.

Dauid, Psaltes sacer, regius,ac egregius,Vates,propheta regius, sanctissimus Psalmographus, ψαλμόγραφος.

Vaticinus rex,Psalmicen sanctus. Cui prima inter fatidicos est gloria.Vates Psalmicus cantor. Filius Isai, quem græci Iessæ vocant,hinc Iessæa soboles.

Delos.

DelosCycladũ omniũ clarissima, in qua Latona Apollinẽ & Dianã dicitur esse enixa: appellata est Ortygia, à multitudine Coturnicum:Virg. lib.3. Æne.Linquimus Ortygiæ portus. Asteria, Cinthia, Lagia, Chamydia, Cynethus,& Pyrpile, ab igne ibi reperto.Delphica tellus,Phœbi patria.

Demophoon.

Demophoon Thesides & Thesei filius dictus,fuit rex Athenarũ.

Deus.

Deus. θεός.

Numen diuinum.

Spiritus diuinus.Supremus Deus.

Mundi rector,creator,fabricator, κοσμοκράτωρ. Summi domini, numen. θεῖον τὸ.

Diuinitas mundi moderatrix.

τὸ θεῖον,θειότης.

Omnipotens.παντοκράτωρ.

Victor lethi,id est,mortis.

Verè optimus maximúsque.

κράτιστος ἄριστος καὶ μέγιστος.quæ gẽtilitas Ioui falso tribuit.

Diuûm atque hominum rex.

Maximus cœlicolûm.

Cœli terræque rex.

Princeps generis humani.

Verè Panomphæus. πανομφαῖος.

Omniũ voce colendus, celebrãdus. μέγιστος ἀρχιερεύς,summus, diuinus,diuus,cœlestis,immortalis,infinitus,ęternus,salutifer, sempiternus,inaccessus.

Empyræus,omnisator.Altitonãs.

Astripotens apud Mant.

καρδιογνώστης.Scrutator cordium. Inspector pectorum.

δωτὴρ ἐάων.Largitor bonorũ munificentissimus.

Vindex quoque scelerum & cõtumaciæ.

Dialectica, vide *Logica.*

Diana.

¶ Diana,Venationis & Syluarum dea.Phœbi soror.

Custos,cultrix nemorum. Delia. Latois,Latonia,Triuia.Virg.Astrorum decus, nemorum Latonia coniux.Phœbe.

Latonigena.Cinthia.

Thoantea dea,apud Ouid.

Virgo potens nemorum. Casta, innupta, Pharetrata, noctiuaga,salticola, Vide Proserpina.

Studiosa pharetræ,Iaculatrix,venatrix,arcitenens.

Dido.

Dido lingua Phœnicum viraginem sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit.

Elisa dicta,& Phœnissa.

Agenoris,Agenore nata.Sidonis

Tyria. Sichæi coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorũ fortiſſimus, Ætoliæque rex.
Oenides Ouidio dicitur.
Tytides Virgilio.
Ætolius, chalydonius heros, apud Stat. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini. Diuinaculi. Arioli.
Afflati, ἔνθεοι.
Vates. μαντίες.
Vaticinantes. Fatidici. Magi.
Extiſpices, Aruſpices.
Auſpices. Augures.
Gæomantes. Pyromantes.
Axinomantes. Diuinatores.
Futurorum præſcij.
ἐγγαστρίμυθοι, ἐγγαστρῖται.
Pythoniſſæ, Pythonici, quaſi Apolline pleni, id eſt, qui inſtructu dæmonis futura coniectãt.
Leſbius prylis. Curetumos, prouerb.

Dryades.

Dryades Nymphæ ſyluarũ præſides, Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachiũ, Epidamnum: Plin.
Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata.

E

Echo.

Echo. Vox reſona. Nympha vocalis.

Ediſſa.

¶ Ediſſa, quæ nunc, Rages Medorũ in hiſtoria Thobiæ vocatur.

Eduenſes.

¶ Eduenſes. Edui, Auguſtidinenſes Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus triſyllabũ, Iudeæ vrbs alio nomine Nicopolis. Caſtellum vbi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis.

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terrã firmã ſeu continentẽ, regio quæ prius Moloſſa dicta, hodie cũ maxima Macedoniæ parte vocatur Albania, & à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta. Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij à Leucade promontorio.
Actij & Actiaci ab Actio oppido.
Phocęi, Phocaici, Chaonij, Dodonigenæ verbo Sidonij, à Dodona vrbe Chaoniæ.
Moloſſi, Pirrhidę, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus.

Epicurus Atheniẽſis Philoſophus.
Neoclides à Neocle patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus Troianus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina.

Eridanus.

Eridanus fluuius Italię fœcundus & nobilis, Padus aliter dictus.
Parens, princeps fluminũ: Virg.
Fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone, Icari filia.
Icaris Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formoſiſſima fuit ex feſto Thraciæ vrbe, Veneris ſacerdos Seſta puella dicta ab ortu loci.

Eſau.

¶ Eſau diſſyl. vel in carmine triſyl. alias Edom & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nona-

nacrius, seu Palantius heros. Ouid.

Euboia.

Euboia, εὔβοια, siue Eubœa, insula in mari Ægeo oblonga, ideóq; Macris dicta.

Terra aut ora Eubois: Stat. in Achilli. Quatitur naualibus ora Eubois. Vide Chalcis quæ Eubœæ vrbs olim etiã Eubœa vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantij, Tanagræi, à Tanagryo Euboiæ ciuitate. Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbauit arundo Corœbum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Acheronis natę, Nocte genitę. Vipereæ sorores. Anguicomæ sorores. Penarum deæ triplices, Quarum nomina sunt. Alecto. Tisiphone, Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa, tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris Phœnicum regis filia. Agenore nata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur.

φεβρυάριος, & ἐλαφηβολίων Græcè.

Flandri.

Flandri, Flandicolæ, quos vulgo Flamingos vocant.

Neruij. vnde impræsentiarum nomen ciuitatis Aldenardiæ manet.

Morini quoque dicuntur, licet propriè Tervvanenses sint in finibus.

Galliæ Belgicæ versus occidentẽ Virg. Extremíque hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris. Zephyritis. Dea florum. Vxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & fluuij Musis sacri. Caballinus fons. Pegaseus fons. Medusæus fons. Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus. Permessus fluuius, Cephisi vada. Eurotas.

Furiæ infernales.

Furiæ infernales.

Furiæ flammiferæ.

Diræ. Mamiæ.

Eumenides Stygiæ.

Erynnes siue Erynnies anguibus implicitæ.

Numina malefica.

Orci satellitium. Alastores.

Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ.

Galatæ. Sequanici. Sequanidæ. Franci. Francigenæ. Liligeri.

Ganymedes.

Ganymedes Trois filius formosissimus puer fuit, quem quum Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari iussit, & sibi à caliculis esse. Puer phrygius, Ideus, & Pincerna Iouis dictus.

Garamantes.

Garamãtes, γαράμαντες, Garamãtici Libyę populi, matrimoniorum expertes.

Areniuagi à Mant. vocantur.

Sati Ammone, id est Ioue. Nigri, perusti, inculti.

Geldri.

¶ Geldri. Gelrij. Menapij. Geldrenses.

Genuenses.

¶ Genuenses ac Genuani γενουᾶται, Ligures, Ligustici, & Ligustij. Sidon. Qui Ligustiis Euganeisq; montibus oriebantur. Assueti malo laboríque Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegręi, à Phlegra loco Thessaliæ, in qua Gigãtes à Ioue fulmine percussi.

Titanes, Titanij, id est, Titani, & Terrę filij gigantes omnes impij Anguipedes, Serpentigeri, Ætnei fratres. Centimani Mãt. Dij veteres qui Centimanos vicere gigantes.

Ventrimani, Theomachi, apud eundem. Ioseph. & D. August. scribunt Gigantes ex dęmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numen, Minois filius, hinc dictus. Minous, Biformis. Dictæus, Porniades & Porniæus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Medusa, Phorcynis, terrifica, anguicom^.

Serpentiferum monstrum.

Græci.

Græci. Graij.

Mendaciorum parentes. Crinito vocantur Graiugenæ.

Argæi. Virg. in opusc. Septima iã Argæis stabulis impensa laboris.

Argiui. Argolici. Dorij.

Dorci. Dorienses. Pelasgi.

Pelopæi & Pelopidæ à Pelope filio Tantali, Virgilius lib. 2. Æneid. Vltra Asiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Statius li. 10. Ad patrias fusæ Pelopeides aras.

Hellines. ἕλληνες.

Achillæ & Achillidæ ab Achille.

Argolæ, apud Euripidem.

Achæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachij, Inachidæ, ab Inacho Argiuorũ rege, patre Isidis, Ouid. li. 5. Fast. Littus ad Inachiũ puluis inanis eã. Stat. li. 1. Theb. Qua nostræ cecidere animæ stupet Inacha pubes. Idẽ lib. 5. Lectíque potentes Inachidæ.

Agamemnonij. Agamemnonidę ab Agamemnone. Virgil. lib. 6. Ænei. At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges.

Acrisionei ab Acrisio rege Argiuorum Abantis filio. Ouid. li. 5. Me. Acrisionæas Prætus posséderat arces.

Abantæi, & Abantiadæ ab Abãte Argiuorum rege patre Acrisij: Ouid. lib. 15. Nuper Abantæis templo Iunonis in Argis.

Thyestæi à Thyeste filio Pelopis.

Mycenæi à Mycenis vrbe. Ouid. in epist. Briseidis. Nulla Mycenęũ sociasse cubilia mecũ Iuro.

Menelaæi à Menelao filio Atrei.

Phoronidæ & Phoronæi a Phoronio Inachi filio & Argiuorum rege.

Persæi à Perseo Acrisij nepote. Stat. lib. 1. Theb. Perseus alter in agros Scinditur. Danai Danaæi. Idem Tunc sedet Inachinas vrbes, Dananeæaque regna.

Dolopeij à Dolopibus Græciæ populis. Valer. Flac. Vidisse putant Dolopeiáque busta.
Iasidæ ab Iasio filio Abantis Argiuorum regis.
Tantalidæ à Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnauit primus, à cuius filia vocata est. Attis: dein ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas ἕλλας.
Achaia, Pelasgia, Dulichia pro Gręcia ponuntur & vsurpantur. Docta, solers, fallax, vana, mendax. Iuuen. Et quicquid Græcia mendax. Audet in historia.

Grammatica.

Grammatica. Ars Palemonis siue Palemonia. Iuuen. in Saty. Odi hanc ego quæ reperit voluitq; Palæmonis artem.

Gratiæ.

Gratiæ, Charites, χάριτες, tres Iouis filiæ suaues, blãdæ, blandiẽtes, elegantes. Acidalię sorores.
Orchomeni deæ triplices, vocãtur autem Agaliaa, Thalia. Pasythæa vel Euphrosine.

Grues.

Grues, γέρανοι. Palamedis aues apud Mart. Aues Bistoniæ. Strimoniæ, Threiciæ.
Naupliadæ volucres apud Polit. altiuolantes, aëreæ, querulæ.
Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones: dicũtur autem fuisse Neptuni & terræ filiæ, ac in Insulis habitare: Virgilius tres esse dicit. Aello. Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector, Troianorum fortissimus, Priami filius, Priamides, inclytus, impiger, belliger, atrox, animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis vxor.
Priameia coniux, apud Ouid.
Cisseis vocatur Virg. li. 7. Cisseis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Lædæ filia, tantæ venustatis, vt fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco.
Tyndaris Virgilio dicitur.
Oebalis, Oebalia pellex, Ouid. vocatur ac Menelais, vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledęa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle es, filia Athamantis regis Thebarion. Nepheleis. Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana ciuitas olim vocabatur Perinthus, Mãt. quæ magna Perinthus. Ante fuit priscum mutauit Heraclea nomen. Nunc Carpe.

Hercules.

Hercules, ἡρακλῆς dicitur quoque Alcides à bellica virtute, & Amphitryoniades, quoniã crebatur filius Amphytrionis & Amphytrionius puer, apud Mant.
Alcmena matre creatus. Ouid.
Monstrorum, ferarum domitor.
Clauiger gigas, Heros Tebanus.
Dictus Tyrinthius ab vrbe vetusta Achaiæ.
Cleonæus à loco vbi leonem interfecit. Lucanus. Ille Cleonæi proiecit terga leonis. Proles Iouis.

Oetæus, οἰταῖος, ab Oeta mõte inter Thessaliã & Macedon. Signũ quoq; cœleste Hercules quod Engonasin vocatur, Latinè Ingeniculus. Indonatus. Inuictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Ascia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Ascręus senex Virg.

Ascręus, Bœotius, Heliconius vates, Polit. At ibi Dędalios monitus Heliconie vates. Præceptor arandi. Ouid.

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuscia & Hetruscia ac Tyrrhenia. Vmbra quoque Thusciæ pars. Hinc Vmbri & Vmbrij. Thusci, Etrusci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia Brisæ filia ex oppido Lyrnesio, Briseis & Lyrnesia virgo dicta.

Hippolytus.

Hippolytus cœlibẽ ducens vitã, mulieres constãti animo spernebat, Thesei & Hippolytæ Amazonis fuit filius, Theseides & Theseius heros dictus.

Hispalis.

Hispalis, Beticę Hispanię vrbs clarissima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cũ Romanis Sibilia nunc vulgò dicitur.

Hispania.

Hispaniæ, ἱσπανία & σπανία cuius meminit D. Paulus cap. 15. ad Rom. primũ dicta Iberia, ἰϐηρία ab Ibero fluuio, dein Hesperia vltima ab Hespero Atlãtis fratre, postremo ab Hispali Hispania, quæ quoque Tartessia tellus dicitur.

Hispani

Hispani, Iberi, Iberiaci. Virg. Tyrrhenóque boues in flumine lauit Iberos.

Beticolæ & Betigenæ. Syllius lib. 8. Beticuláſque viros spatiis agitabat iniquis.

Hesperij, Tartessij & Tartessiaci à Tartesso vrbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorũ poëtarũ maximus prius dictus Melesigenes, deinde à cæcitate Homerus ὁμῆρος, quod cæcum sonat lingua Ionica. Aliter dicitur Mœonides, Mæonius vates.

Homerus quoque dictus Colophoniatus & Colophonius ab vrbe Mæoniæ Colophone vnde originem traxit, Bap. prius. & Colophoniaco iũctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius ab orando sic dictus, aliter flaccus à pendulis auribus, Venusinus poëta.

Hungari.

Hungari, qui modo, Huni seu Hunni Scythię populi olim vocabãtur, Claud. Nam parat insidias qui nos aut turpibus Hũnis.

Pannonij: quoque dicuntur, Stat. Pannoniúsque ferox.

Pannois, idos, apud Luca. idem quod Hungarus. Græci, παίονας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur septẽ stellæ in cornibus & ore Tauri quę quoties nascuntur vel occidũt, pluuias creant. Tristes. Imbriferi.

Hypermnestra.

Hypermnestra. Vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum sorores omnes maritos suos

suos nocte interfecissent iussu patris) sola maritum suum Lynceum nomine ab insidiis liberauit. Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caspij. Asiatici populi iuxta mare Caspium.

I

Ianus.

Ianus bifrons, insomnis, peruigil.

Iason.

Iason, filius fuit Æsonis, hinc dictus Æsonides. Ouid. Æsonidem mutasse velim quo coniuge fœlix.

Æsone natus. Pegaseius heros.

Emonius seu Æsonius iuuenis, vtrunque apud Ouid. Iolciacus heros.

Superbus, periurus, prędo, efferus.

Iazyges.

Iazyges, Septem castrenses.

Icarus.

Icarus ἴκαρος, Dædali filius.

Dædalides. Dædaleus puer.

Glarea. Implumísq; vocer, Dędaleúsq; puer, audax, temerarius.

Stephano authore Insula vocatur.

Icarus, quæ prius vocabatur. Macris.

Icaria.

Icaria, Insula in mari Icario, Doliche, Ichthyœssa, nunc Nicaria, vna cycladij.

Ierusalem.

Ierusalem. Hierosolymæ.

Solymæ. & à Melchisedech constructa Salē, Iebus prius dicta.

Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore, & Zion à monte in quo arx Dauid annexa Hierusalem.

Hinc Hierosolymæ, Ierosolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Iesus.

Iesus. Saluator. Seruator. Soter. σωτὴρ à σώζειν saluare, hinc dictus est Christus quod cunctis salutifer venit. Qui per aspirationem scribunt Ihesus bene scribunt, est enim dictio Hebraica non Græca ex Iod, He, Vau, He, tetragrammaton & ineffabile, pro quo semper Adonai pronūciant Hebręi. Porro Græcis ἰησοῦς trisyllabon est.

Nazaræus dictus ab oppido Nazareth, in quo habitauit, & sonat consecratum, Vide Christus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici. Illyrij, Taulantij: Sillius lib. 1. Quaque per Illyricum Taulantius incola littus.

Dalmatæ, Sclaui, Sclauones.

Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria, ἰλλυρὶς, Illyris & Illyrium, Liburnia, Dalmatia, nūc Sclauonia.

Inarime.

Inarime, Ænaria, Pythecusa, authore Plin. Ænaria à statione nauium Æneæ. Hodie vocatur Ischya.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitent: Lucan. libro 4. Et quas sentit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nysæi à Nysa vrbe Indiæ, & Hydaspæi ab Hydaspe. Sydoni. Frangat Hydaspæas aries impactus Erithras.

Ardentes,Sitientes, colorati,fusci,nigri,Eoi,dites.

India.

India,ab Indo fluuio nomen habet, maxima orientalis regio Asiæ terminus.

Terra Gangetis,Gangetica.

Terra Euphratis.

Infernus.

Infernus. Auernus.

Erebus. Tartarus.

Plutonius,Cocytius, Acherusius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus,Lethęus,Ocrius lacus, fluuius,amnis.

Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam.

Orcus. Orcæa Charybdis.

Stygia palus.

Inferus,profundus,imus,mœstus tristis,ater,piceus,opacus,horridus,auarus.

Auernalis amnis.

Infernalis, Tartareus, Herebeus, Reliqua pete ex priore parte Synonymorum.*Hell.*

Inferni iudices.

Æacus.Radamanthus.Minos.

Ino.

Ino,filia Cadmi.

Cadmeia proles.

Nutrix & matertera Bacchi,Oui.

Insubria.

Insubria,regio Cisalpina,quę Togata quoq; dicitur, nũc verò à Longobardis,qui ducẽtis eã annis occuparunt Lõbardia vocatur,cuiusMetropolis est Mediolanum. Hinc insubres, ἴνσοβροι, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io Inachi fluuij filia Inachis,Inachia proles.Phoronis idos.Bos pellex.

Ioppe.

Ioppe ἰόππη, vrbs Palæstinæ maritimę,D.Petri miraculo clara, omnium ciuitatum antiquissima, vtpote ante diluuiũ condita,teste Plin. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum à Iaphet filio Nohæ.

Ioseph.

Ioseph vir Mariæ virginis, vt est apud Matthæum in genealogia saluatoris.

Nutricius domini.

Fatidicus iuuenis. Mant.

Multiplices casus & longa pericula cernat, Fatidici iuuenis: Cananæus,Castus,formosus.

Iphigenia.

Iphigenia. Iphianassa. Lucretius Iphianassęo turparunt sanguine Fœdæ.

Mycenis Ouid. vocatur lib. 12. Metamorph.

Agamemnonia puella, Propert.

Pelopeia virgo.

Iris.

Iris,ἶρις, Arcus cœlestis.

Iunonis nuncia.

Pluuius describitur arcus, apud Horat.multicolor, purpureus, nubilus, nimbosus, imbrifer, arcus, discolor, picturatus, aquosus.

Thaumantias.Thaumãtis proles.

Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madianitas vocat, Euseb. Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluuius,vide *Danubius.*

Italia.

Italia,Hesperia maior,ab Hespero

ro Atlantis fratre.

Oenotria ab Oenotro rege Sabinorũ: Vir. Est locus, Hesperiam Graij cognomine dicũt, Oenotrij coluere viri, nũc fama minores Italiã dixisse ducis de nomine gentẽ. Idem. Hinc Italæ gẽtes, omnísque Oenotria tellus In dubiis responsa ferunt.

Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg. lib. 8. Latiúmque vocari Maluit, his quoniam latuisset tutus in oris.

Saturnia à Saturno. Ouid. lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen.

Terra Ausonis & Ausonia ab Ausone Vlyssis filio: Ouid. lib. 2. Fast. Captáque erat lyricis Ausonis ora sonis.

Itála terra seu ora Italis. Oui. lib. 2. de Ponto Mœstísq; cadentes. Excepit lachrymas Italis ora genis.

Ausonium solum.

Romana, Romula, Itala tellus.

Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento vsq; ad Cumas olim vocabatur. Ouid. in Fast. Itala nam tellus Græcia maior erat.

Terrarum alumna, vrbibus frequens, populosa, antiqua, potẽs, fertilis, grauida bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici: Ouid. lib. 14. Littore in Italico Messenia mœnia contra, Latini.

Laurentes, Lauinij, Laurẽti Tyrrheni, Laurentij, Latiales.

Ausones, Ausonij, Ausonidæ: Luca, lib. 9. Grata vice mœnia reddent Ausonidæ Phrygibus.

Iudæi.

Iudæi, Iudaici, Hebræi, Apellæ. Gẽs recutita. Palestini, circũcisi. Vide Synonyma priora *Ievve*.

Iudæa.

Iudæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nũc Andegauia, Angiers

Iulus, vide *Ascanius*.

Iulius mensis, vide *Quintilis*.

Iuno.

Iuno Saturni fingitur filia, soror & cõiunx Iouis, quæ nubẽtibus & parientibus dicitur præesse, vnde vocatur Pronuba, Lucina, & Coniuga, ac Socigena quod mares cõnubio fœminis societ.

Saturnia Iuno. Virg. Regia, Sceptifera. Regina deûm.

Iouis coniunx.

Iuppiter.

Iuppiter quasi iuuans pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidémque pulso fulminare fingitur.

Dictus Pater omnipotens.

Diespiter. i. dei pater ab Horat.

Lucetius. i. lucis pater à Gellio.

Saturnigena à Mant.

Ægiochus nutritus à capra.

Diuûm atq; hominũ rex à poëtis fingitur, Astripotens, altisonus.

Hammon corniger. Panõphæus.

Altitonans. Magnitonãs. Omnipotens. Saturnius. Dodonæus.

Cenæus. Summus deorũ. Rector Olympi. Rex superûm.

Æthereus princeps, pater æthereus, septifer, coruscus, fulminator.

A diuersis locis vbi colebatur diuersa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idæus, Casius.

Chaonius, Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius,

id est, Arenarius à templo illi in arena constructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis Satyrographus.

Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rugat Aquinas triste supercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones.

Lacedæmon vrbs Peloponesi alio nomine Sparta. Dicitur etiam per Syncopen Lacon pro Lacedæmon.

Lacedæmones. Lacedæmonij.

Tyndarei à Tyndaro rege Oebalię: & Helenę patre: Vnde & Sylius Tarentũ vocat Tyndarium.

Spartani. Spartæ.

Spartiatæ: Sidonius. Spartiatæ rupiũ variatarũ posuere crustas.

Laconia.

Laconia prouincia in Peloponneso, aliter vocatur Oebalia & Tænaris à Tenaro promontorio. Oui. Tænaris est classi terra petita meæ. Idem. Excepit portu Tænaris ora suo.

Lacones.

Lacônes λάκωνες penul. prod. seu Laconici vocantur Oebalij & Oebalidæ Ouid. lib. 1. Fastorum. Protinus Oebalij rettulit arma Tati. Stat. lib. 5. Theb. Ambiguo visus errore lacessunt Oebalidę gemini.

Therapnæi à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ Ouid. lib. 5. Fast. Prima Therapnæo feci de sanguine florem.

Tænarij & Tenaridæ à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Achęmone cõiuge fuit filia, quę à Diana telis fuit cõfixa. Est & alia Laodamia Acasti & Laodotheæ filia quæ maritũ suũ Protesilaũ tenerrime amauit: hæc Achastis & Achasti filia dicta est

Lapithæ.

Lapithę Thessalię populi λαπίθαι Cẽtaurei vocãtur. Vir. Nec Centaureos Lapithas compellit in enses. Peletronij quoque dicti, Syluestres, semiferi, sęui, truces.

Latinus.

Latinus Laurentium rex, pater fuit Lauiniæ.

Faunigena, filius Fauni dictus. Oui. Faunigenáq; domo potitur, natáque Latini.

Ausonius senex aliis dicitur Hinc.

¶ Latini, Faunigenæ vocantur. Syl. lib, 8. Faunigenæ socio bella inuasere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei Titanis à quo Titanis dicta. Ouid. Quiq; modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre mihi? Filia terræ,

Gemellipara & Calauria dicta, Ouid.

Lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ post Laurentium dicta, & Laurolauinium.

Leander.

Leãder Abydenus dictus ab oppido Abydo Asiæ, in littore Hellesponti. in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborẽ thuriferam conuersa, Orchanis & Arbor Thurifera appellata est.

Lybia.

Libya λιβύη, & Libye es, Africæ pars

pars in pentapoli, & pro tota Aphrica ponitur poëtis. lib. 1. Per calidas Libyæ sitientis arenas.

Terra Libyssa, Terræque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci. Libyssini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis responsa canebat.

Nasamonij, & Nasamoniaci à Nasamonibus populis Libyæ.

Licii Patarai.

Licij Pataræi quoniã parata est vrbs Liciæ. Stat. lib. 1. Theb. Seu te Liciæ Patarea niuosis Exercent dumeta iugis.

Liguria.

Liguria, à Ligusto Phaëtontis filio nomen habens Italiæ est regio, quæ quoque vocatur

Ligustica ora seu regio, cuius caput Genua, ostiũ maris Ligustici

Ligures, vide *Genuenses*.

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur, autore Pli. li. 3. c. 8.

Liuius.

Liuius historiographus Patauinus. lacteo eloquentiæ fonte manans vt scribit D. Hiero.

Antenorides dictus est à patria sua quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses. Hesperij. Ozolæ. ὀζόλαι. Locri. Locrij.

Locridis populi.

Logica.

Logica seu Logice disserendi vt ait Boëthius magistra, à Zenone Philosopho, qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica διαλεκτικὴ, disputandi, disserendi ars.

Lotharingia.

Lotharingia, Austrasia, superior eadem Loreynem. & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium. Londinũ Ptolomęo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ insulæ metropolis per quam fluit Thamysis fluuius.

Lucifer.

Lucifer Veneris stella Phosphorus φωσφόρος.

Stella matitunalis. lucifera.

Cythereius ignis. Syl. lib. 12.

Haud secus Oceano rediens Cythereius ignis.

Præuius, socius auroræ.

Lucanus.

Lucanus, Poëta Hispanus, patrem habuit Annæum, à quo dictus vates Annæus. Vnde quidam, Cæsaris Annæus caneret nisi prælia vates.

Lucani.

Lucani. Tanagræi à Tanagro fluuio Lucaniæ. Statius Tanagreúmque Phalantum.

Luna, vide Moone *in priori parte, & Proserpina, & Diana.*

Lutetia.

Lutetia, Galliæ vrbs maxima & nobilissima, ab aliis Leucotia scribitur, quam Græci λευκετίαν nominant ab albedine parietũ vulgo Paris. Vnde quidam, Quæ Gallas inter populosa Lutetia gentes. Nonnulli à luti frequentia sic appellatam volunt. Oppidum Parrhisiense.

Parrisius pro ciuitate apud doctos nõ inuenitur, sed à Parrhisij pro populis Lutetiam inha-

bitantibus, apud Cæſarem in comment.

Parrhiſienſes, Sequanæ accolæ.

Lydda.

Lydda paleſtinæ luceæ vrbs, alio nomine Dioſpolis, hodie Rama vocatur.

Lydi & Lydia.

Lydi ſeu Lydij populi maioris Aſiæ, aliter vocantur Mæonij, Mæones, & Meonidæ: Virg. lib. 8. O Mæoniæ delecta iuuẽtus.

Item Mæonici.

Gygæi à Gyge rege, vt Crœſij à Crœſo ditiſſimo Lydorũ rege: Stat. lib. 12. Si Marathona metu, ſi tecta leuaſti Crœſia.

Lydia vocabatur prius Mæonia, eſt enim prouincia Aſiæ à Lydo filio Atys ſic dicta.

M

Macedones.

Macedones. Maceræ.

Pallenæi, à Pallene vrbe, quæ olim Phlegra dicta fuit, vbi geſta eſt Gigantomachia. Statius lib. 4. Syll. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos.

Pæones quoque dicuntur à Pęonia regione. Statius lib. Achill. Præteriit didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia. Pæonia.

Æmathia idem, teſte Plinio.

Mænades.

Mænades, Mimallones, Mimallonides, nec nõ & Bacchæ, Bacchides, Thyades, fœminæ Bacchantes, Bacchi ſacra peragentes, Inſanæ, Ebrioſæ, Baſſarides, Eleides, Edoniæ, Edonides, Enthriades. vide Bacchæ.

Mahometiſtæ.

Mahometiſtæ. Mahometani. Mahometici. Mahometigenę. Mahometis falſi prophetæ legem ſequentes.

Turci ſeu Turcæ teſte Põponio.

Mantua.

Mantua. μαντύα.

Vrbs nobiliſſima & Ducatus Galliæ Ciſalpinæ. Ociniaca.

Vrbs Tyreſiæ dicitur Mant.

Vrbs Bianoris, Virg. Præpotens, aquatica, turrigera, vetus.

Mantuani.

Mantuani ſeu Mantoi dicti ſunt Manto Tyreſiæ filia.

Bianorei & Bianoridę à Bianore Mãtus filio, qui aliter vocatur Ocnus. Virg. in Buc. Námq; ſepulchrũ incipit apparare Bianoris. Põtanus in Mãto. Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem. Ocnæi nepotes.

Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Stroza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad aſtra lacunis.

Minciadę & Mincigenę à Mincio fluuio propinquo: Põtanus Vos ô Minciadę vos ô mihi manes. Eſte boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erythræum mare. Sinus Arabicus.

¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinæreth, à Chaldæis Genezareth dicitur.

¶ Mare Adriaticũ, & Adrianum. Adria maſculini generis.

Superum mare.

Sinus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventoſus, Iracundus, *Vide Sea.*

Maria.

Maria

Maria, sacratissima virgo, Dei mater.

μαριὰμ Græcè, Miriam Hebraicè dissylabum est, domina vel magistra maris interpretatur.

Dei para. θεοτόκος.

Dei genitrix, Christifera.

Verbigena. Iessæa soboles.

Gloriosa domina.

Deifera.

Nympha Palestina, Mant.

Cælica, Ætherea virgo.

Inculpata, integra, sancta, casta.

Diua, augusta, pia, aurea, innupta, innuba virgo.

Syderei mater formosa tonãtis.

Petrar. Virgo decens, quam sol vestit, stellæque coronant.

Virgo illibata, intacta, inuiolata, immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima, speciosissima, ter sancta, spiritus sancti sacrariũ, templũ domini.

Mater domini, Christi.

Mars.

Mars, deus belli, qui per Epẽtesin dicitur Poëtis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.

Præterea Gradiuus, quum sæuit, hastámque vibrat. Bellipotens.

Sithonius dux, cruẽtus, funestus, armisonus, Belliger. Bellicus. Ferus. Ferox Sanguinolentus. Cruentus. Sęuus. Durus. Dubius. Indomitus.

Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea. μήδεια, Ætæ regis Colchorum filia veneficiis clara.

Poetis vocatur Aetias, Aetis dis, apud Ouidium.

Item Colchis pro Medea ponitur, sicut.

Phasias & Phasis, Ouid. Barbara per natos Phasias vlta suos.

Mediolanenses.

Mediolanij, μεδιολάνιοι Mediolanenses. Insubres.

Huius ciuitatis (vt legitur in quadã Ambrosij epist.) fundamẽtis iaciẽdis dũ exacuãtur fossæ, ferũt in terræ visceribus inuentã fuisse, (mirũ dictu) suem dimidiatim lanatã, à quo portento inditũ sit Mediolanæ vrbi nomẽ. Ad quod allusit Claudianus de nuptiis Honorij & Mariæ scribẽs: Cõtinuo sublime volãs ad mœnia Gallis Cõdita, Lanigeræ suis ostẽtãtia pellẽ peruenit. Itẽ Sidonius Rura paludicolę, temnis populosa Rauẽnæ. Et q̃ lanigero de sue nomẽ habet.

Medusa.

Medusa, filia fuit Phorci, Hinc dicta Phorcinis & phorcys, id est, Phorcy filia. Luca. lib. 9.

Squallebant latè Phorcynidos arua Medusę monstrũ vipereũ.

Saxificus vultus. Anguiferũ, colubiferum, gorgoneum caput. Anguicoma, Squamigera, Crinita, Medusea ora.

Gorgonea, anguitenẽs, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager & Meleagrus, Oenæi Calydoniæ regis filius, ex Althea coniuge.

Oenides. Calydonius heros. Oeneius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Ægypti metropolis clarissima Sultani quoque regia, nunc Cairum dicitur Latinè, Alkara vulgo Nilotica Babylonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit At ei, frater Agamemnonis, maritus

Helenæ,rex Spartæ.
Atrides maior dictus Ouid. Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ.
Doricus hospesvocatur Sidonio.
Tantalides,ab auoTantalo,vt Agamemnon.vide Agamemnō.

Mercurius.

Mercurius,fili⁹ fuit Iouis &Maię, fingitur Deorū nūcius ac interpres,ob hoc Hermes dictus.
Maia genitus,creatus,natus.
Maiugena,Cyllenides,Cyllenius.
Cyllenia proles.Vir.Materno veniens ab auo Cyllenia proles.
Volucer deus,aliger,penniger.
Caducifer, pacifer. Alipes deus.
Ioue natus.Deus ales pleiones natus. pacifer deus. nepos Atlantis.
Ales Mænalius.Est quoq; planetarum infimus & minimus, alio nomine Stilbon στίλβων, id est radians vel splendens.
Et quia nimis vicinus Soli fingitur perustus.

Messana.

¶Messana,Zancle quod falcis formam referat sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur, Siciliæ ciuitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine Diuodurum. Mediomatrices incolæ,qui & Merenses.

Midas.

Midas phrygū rex ditissimus,cui Apollo asininas addidit aures.
Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs Ionię Legeis. pityusa.Anactoria authore plin.

Minerua.

Minerua,sic dicta quod vim minetur ex Iouis seu patris cerebro nata,vt scribit Lucanus.
Lanificij & texturæ nec non artium & sapientiæ repertrix.
Dea quoque bellorum fingitur.
Martis soror & auriga truculenta,Belligera ferox.

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ,rex Cretensium,fingitur iudex inferorum post mortem. propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci.
Agenoreus iudex,apud Stat.
Gortyneus heros,apud Virg.
Dictæus.Gnosiacus rex.
Cydoniacus arbiter, iudex toruus,funereus,rigidus,immitis, seuerus,iustus.

Molossi.

¶Molossi.Epirotici,Chaonij,Leucadij.vide Epirus Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos. panthasos. phobetor.Somnifer. Fallax. Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes musis sacri.
Helicō biceps.parnassus bifidus.
pierus nubifer. Cytheron virgineus.pindus aëreus.

Moschi.

Moschi. Moscouitæ, olim dicti Hamaxobitæ, Sarmatis vicini populi: Vnde Luca. Sæuísque affinis Sarmata Moschis.

Moses.

Moses dissyllabū, apud Hebræos Moseh,interposito y nonnunquam in carmine trisyl. Moyses,apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin,mūdi geniturā cōscripsit.
Inclytus Iudæorum dux.
propheta sacer, eximius, deiloquus,

quus,fatidicus,radiatus.

Musæ.

Musæ,μοῦσαι quę &Camænę quasi Canētes amænè, Iouis & Memorię filiæ,fingũtur poëtis,quę quidē deæ & poëtis & musicæ præsunt.Et à diuersis locis,mōtibus, & fontibus quibus gaudere dicuntur vel habitasse,diuersa sortitæ sunt nomina. Ab Helicone mōte Bœotiæ. Heliconides à Parnaso Parnasides.

Mnemosynides. Mnemosinea propago Meonides. Phœbiades. Aganippedes. Permessides.Cephisides,Camenæ.

Pieriæ & Pierides, Thespiades. Pegasides, Hippocrenides,Cytheriades,Aonides,Castalides, Libethrydes, Pympliades seu Pympleæ.

Nomina & earum inuenta sunt hæc.

Clio		Historias.
Euterpe		Tibias.
Thalia		Comœdias.
Melpomene		Tragędias.
Therpsicore	*Inuenit*	Psalterium.
Eratho		Geometriā.
Polyhymnia		Rhetoricam.
Vrania		Astrologiā.
Calliope		Literas.

Mysii.

Mysij.Theutratæi.Theutranij.

N

Napeæ.

Napeæ deæ siue nymphę virgultorum.

Oreades mōtiũ deę seu nymphę.

Naiades fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

¶Nasamones pen.prod.Nasamonij.Nasamoniaci,Libyę populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Ægeo, antea Strongyle dicta, & postea Dia fuit appellata. Catul.Namque fluentisono prospectās littora Diæ.Plin.Naxon à fertilitate vinearum Dionysiam dici scripsit.alij Siciliam minorem, alij Callipolin appellarũt:Virgilius : Bacchatámq; iugis Naxon viridémque Donysan.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, præclara Campanię vrbs,à Cumanis condita.

Sicilię cōtinentis iā ciuitas regia, dicta quoq; Parthenope,quę olim vocabatur Phalerō.Hinc dicti Neapolit.& Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dict⁹ Ennosigęus quasi cōcutiēs terrā. Iuuen. Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigæum. Æquoreus,tridentifer deus.

Maris deus,Rex,Rector,Glaucus, Pater profundi. Parēs aquarũ, Hesio.Salsipotens.Ceruleus.

Arbiter pelagi. Pater ventorum Horat.Pelagi rector.

Rex vndarum pro mari ponitur Neptunus vt Cerulei campi & Cerula via à Plauto ponitur. Cicer. in Arato,Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facũdissimus, trecentos fertur vixisse annos. Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides.Ter æuo functus Hora. Trisseclis apud Gell.Pilius senex. Grandæuus.

Nicia.

Nicia & Nicæa, Asiæ ac Bithiniæ metropolis celebris synod.318.

Episcoporum iubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore. ἀνκώρη, teste Ste.

Nilus.

¶Nilus, Meloprius, & à quibusdam Gæon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Niniue.

Niniue med. correp. Vrbs Assyriorum quæ & Ninos dicitur à Nino rege, vt scribit August. ab Assur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraicè, Nohe. Vitisator, Noeus.

Normania.

¶ Normania, Neustria, Galliæ regio. Hinc Normãni, Neustrici.

Nymphæ.

Nymphæ. Aquarum, Marinę deę. Æquoreæ, fluctigenæ. Oceanitides.

Cerulæ Ceruleæ.

Claucæ, Nereiæ quatuor sylla.

Nereia turba. Sil. Nerinæ. Derides.

O

Oceanitides.

Oceanitides. Mant. Nereides. vide montium, syluarum, fontium, deæ.

Occidentales.

Occidentales. Occidui. Ouid.

Vesper & Occiduo quæ littora Sole tepescunt. Tartessij à Tartesso vrbe Gadibus propinqua.

Ouid. lib. 14. Presserat Occiduus. Tartessia littora Phœbus.

Tartessiaci: lib. 6. Iam Tartessiaco quos soluerat æquore Titan.

Hesperij.

Oeno.

Oenoe Nympha Phrygiæ, quæ Paridem adamauit. Pegasis etiam dicta.

Ophiuchus.

Ophiuchus cæleste sidus est. Anguitenens. Serpentarius. Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes filius fuit Agamemnonis ex Clytemnestra quã occidit.

Dictus Agamemnonides, Agamemnonius, & Agamemnone natus.

Sceleratus, matricida, demens, furiosus. Virg. Et scelerum furiis agitatus Orestes.

Orientales.

Orientales. Eoi Auroræ populi.

Memnonij à Memnone Auroræ filio.

Nabathæi à Nabathea regione orientali. Ouid. lib. 11. Meta. Eurus ad Auroram, Nabathęáque regna recessit.

Orion.

Orion. οὐρίων quasi Vrion sydus cæleste. Iugula seu Iugla.

Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus, si obscurum sit, serenitatem denotans si fulgeat.

Eurifer fingitur poëtis, nymbosus, aquosus. Neptunus, & nautis in festus Orion. Horat.

¶Oriẽs, Occidẽs, quære inter Synonyma priora. *East and vvest.*

Ouidius.

Ouidius. Naso.

Poëta Sulmonensis.

Iuuenis pelignus. De seipso scribit Ouid. Pelignæ gentis gloria dicat ego.

P

Padua.

Padũa. Patauium.

Padus.

¶ Padus, Eridanus. Phaetontius amnis à Phaetonte ibidẽ submerso: Syllius lib. 7. Nunquam Phaetontius amnis Sanguinea Pontum curuasset decolor vnda. Vide Eridanus.

Padusa.

Padusa med. pro. Messanicus.

Bodincus, Vide causam horũ nominum apud Plin. lib. 3. cap. 15.

Palamedes.

Palamedes, Nauplij regis Eubœæ filius, vnde Naupliades & Naupleia proles dictus. Is Vlyssis fraude à Græcis interfectus est.

Palemon.

Palemon, Melicerta, Portunus.

Pallas.

Pallas belli dea dicta, quòd Pallantẽ gigantẽ interfecerit, cùm prius Tritonia vocaretur, Iouis sine matre filia, nã Iupiter vidẽs Iunonẽ sterilem esse, percusso capite emisit Palladem.

Eius epitheta sunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicosa. Armisona, Bellica. Belligera. Bellatrix.

Pan.

Pan pastorũ deus vocatus est & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulã cõposuit septẽ imparibus calamis simul coniunctis propter harmoniã cœli.

Semicaper deus. Arcadicus deus.

Pannonia.

Pãnonia superior, Austriã archiducatũ & Stiriã complectitur.

Pannonia inferior, Pannonis nũc Hungaria, Græcis παιονία.

Panope.

Panope siue Panopeia nympha marina, Nerei & Doritis filia, sic dicta à perspicuitate visus. Innoo oos. Bacchi nutrix, Tithoni coniux.

Papia.

Papia. Ticinum.

Paradisus.

Paradisus. παράδεισος.

Hortus voluptatis.

Elisium, & Campi Elisij, secundũ Poëtam.

Locus diuinæ amœnitatis.

Beatorũ, piorũ sedes ac locus, Ci.

Eden & Pardis Hebraicè, vnde quidã Paradisum deduci putãt, Nam Eden delitiæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus transtulit Paradisum florentem. Aquila, hortum.

Parcæ.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphrasin dictæ, quòd nemini parcant.

Deæ fatales, fatidicæ. Faticinę sorores. Deæ faticanæ. Deæ triplices fati. Fata esse easdem existimant, finguntur autem vitę hominum præesse, & nendo eam ducere, quapropter Lanificæ sorores vocantur. Mart. Si mihi Lanificæ ducunt non pulla sorores Stamina, nec surdos vox habet ista deos.

Nigræ, Stygiæ, immites, seueræ, inuidæ, tristes sorores, rapaces, feræ, impiæ, Parcæ.

Parcarum nomina.

Clotho. Lachesis. Atropos.

Paris.

Paris alio nomine Alexander Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à pastoribus educatus, & postea in Græciam missus à

Menelao, Helenam rapuit, vnde Helenæ raptor Pastor & Adulter Idæus est dictus.

Parthi.

Parthi. Parthij. Parthiæi. πάρθοι. παρθιοι. παρθιαῖοι. populi cuiusdam regionis Assyriæ.

Patroclus.

Patroclus Meneti & Stheneles fil. cũ Achille educatus, & cũ eo ad expeditionẽ Troianã profectus, & Achillis armis indutus cũ Hectore pugnãs ab eodẽ confossus occubuit. Actorides, Menetiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus, teste D. Hier. mirabilẽ sonat, ab Hebręis etymologiã mutuatus. Si Græca vox, quietẽ sonat à verbo παύομαι, sin Romana, pusillum significat.

Doctor Tharsensis, quod ex Tharso Ciliciæ oriundus.

Apostolus, seu doctor gentium.

Summus vitę mortaliũ magister.

Organum electum. Vas electionis sacræ. Veritatis præco.

Sapiens fidei architectus.

Saulus dictus ante conuersionẽ.

Religionis verę ac pietatis architectus.

Peloponnesus.

Peloponnesus, quasi Pelopis insula est, Achaię regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Argos, nunc vero Morea.

Penelope.

Penelope, πηνελόπη. Vlyssis vxor & Icari filia, hinc dicta Icaris, idos. Ouid. Et velut Icaridos famulæ periere, procíque & Icariotis apud Propert. incorruptæ castitatis ac pudicitiæ.

Arnea prius vocabatur.

Pentheus.

Pẽtheus, trisyl. fuit filius Echionis regis Thebarũ, ob contemtũ sacrorũ Bacchi à matre interfect⁹. Echionides à patre denominat⁹, Oui. Spernit Echionides, & alibi Contẽptor superũ Pentheus. Echione natus. Aganeia proles.

Perseus.

Perseus dissyl. in nominatiuo, fingitur conuerso in auri guttã Ioue natus ex Danae filia Acrisij regis Argiuorũ. Hinc dictus Danaes natus. Abannades.

Danaeia propago, Mant.

Danaeius heros, Ouid.

Stenobius, Abantius heros, Sido.

Inachides, & Inachius, Claud. Inachius rubro perhibetur æquore Perseus Neptuni.

Acrisioniades dictus ab auo Acrisio Argiuorum rege. Ouid. & Medusæ victor.

Persia.

Persia, Persis idos, περσὶς, & Persida æ.

Persidis ora, regio oriẽtalis Medis cõtermina, cui⁹ primus rex Cyrus. Mãt. Persidis ora diuitibus gẽmis fuluóque superbiat auro.

Persæ.

Persæ. Persici, dicuntur Gazetici: nam gaza Persarum est opulentia. Sid. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia, Falerna.

Persæ etiam dicuntur Achæmenei & Achæmenidæ ab Achæmene rege Persarum ditissimo.

Arsacidæ quoq; dicti, ab Arsace primo Persarũ rege. Luca. lib. 1. Illa plus vobis acie quàm creditis actum est Arsacidæ. Mant. Pellea iuuentus. Arsacidas expugnat adhuc.

Pestum.

Pestum Lucaniæ oppidũ aliter dictũ Possidonia, author Plin.

Pr

Petrus.

Petrus, primus seu princeps Apostolorũ, Chori duodeni primas. Cephas Chaldaicè siue Syriacè vt D. vult Hier. à Cepha, id est Petra, vel saxum qui prius vocabatur Bariona, id est, filius Ionæ siue columbæ ac Simon.

Clauiger ętherius, cælestis, senex. Sabel. Clauigerum senem.

Hamiger, id est, piscator. Porrigit hamigeri defore pensa senis.

Phasianæ.

Phasianæ, Phasidis aues à Phasi fluuio Colchorum.

Phasiaci alites.

Phasiæ, Scythiæ volucres, apud Iuuen. & Stat. A Scythico missas Phaside captat aues.

Phaeton.

Phaetõ Solis & Clymenes fingitur filius. Oui. Sole satus Phaëtõ. puer seu filius Clymenes, Bap. Nõ secus ac Clymenes erret in axe puer. Clymeneia proles. Ouid.

Deuius, infœlix, audax, temerari⁹

Phaetontiades.

Phaetõtiades sorores Phaetõtis, quas versas in populos seu alnos ferunt. Flebant populeæ iuuenem Phaetonta sorores.

Clymeneides dictæ & Heliades Ouid. Sic fleuit Clymene, sic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra regis Minois filia ex Pasiphae coniuge, vnde Pasiphia & Pasipheia filia dicta est.

Philocretes.

Philocretes Pẽtis filius, & comes Herculis, quamobrẽ Pẽtiades.

Præantesatus & Alcidæ comes est dictus.

Philosophi.

Philosophi prius dicebantur Sophistæ. Cæterũ deinde pro locorũ doctrinarúmque qualitate diuersa sortiti sunt nomina.

Græcis Philosophi, id est, sapiẽtię amatores dicti, & σοφοὶ, id est, sapiẽtes. Inter quos rursum sectæ fuerunt diuersæ, diuersorúmq; nomenclaturis hominũ distinctæ, vt pote Stoici à porticu, cuius sectę author Zeno philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonij.

Cynici, ab Antisthene seu Diog.

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt Platonici, vt pote Platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominati.

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyreneo, qui & Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrrhonij quos Græci σκεπτικὸς, id est, consyderatores: ἀπορρητικὸς, id est, ambigentes vocant à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, ἀνυπόδες.

Eretriaci à Mnedemo inter Socraticos Phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens, vel philosophus.

Apud Gallos Druiidæ, vel Driiadæ Syluam inhabitantes in æstimatione erant. βραχμᾶνες.

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Ægyptios, prophetæ, sacerdotes. Latinis sapientes.

Assyriis Chaldæi dicti sunt à regione, Hebraicè autem metasephim appellantur sapientes omnes orientales, quorum men-

tio Danielis primo ac secundo. Cic. testatur Pythagoram primum modestiæ gratia non sophum, sed philosophum voluisse appellari.

Phocæi.

Phocæi, Phocenses, Phocaici, Cirrhæi, Castalij.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia, Soli sacer, vnde dictus Titanius & Soli gena Bapt. Malo ego Soliginæ Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solis.

Gangericus, Assyrius volucris.

Titanius ales. Claud. Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Vnicus, longæuus, viuax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictones. Pictauienses. Pictaui. Galliæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perithous, πειρίθοος filius Ixionis, Borbonius, Perithoum est Theseus, Pyladémque secutus Orestes. Inter eos tantus feruor amoris erat.

Dictus patronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides illa.

Threzenius heros.

Ixione natus.

Pittacus.

Pittacus med. corr. Philosophus Lesbius. Sophistes Lesbius. Lesbo satus. Sido. Noscere quod tẽpus Lesbo sate Pittace suades. Alij Mitylenæum fuisse scribunt.

Planetæ.

Planetæ. πλανῆται.

Errones. Errantia sydera.

Erroneæ, Erraticæ stellæ.

Plato.

Plato Aristonis filius. πλάτων. Philosophus à latitudine humerorum sic dictus. Hora. Pythagoran Anitíque reum doctúmque Platona. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius Mant.

Cecropij interdum dulces inuisere chartas. Adeò in omni disciplinarũ genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, & philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas ratione, poëta Comicus, ab initio appellatus Plotus, teste Festo, à pedũ planicie quos Plotos Vmbri vocant. Disertus, Iocosus, antiquus. Antiquum verbis Plautum renouare facetis.

Pleades.

Pleiades, πλειάδες, signũ stellarũ septẽ ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλέειν, id est pluere latinè Virgiliæ dicũtur, quòd vere exoriãtur. Aliquãdo est tetrasyl. Propert. Nõ sic Pleiades faciũt nec aquosus Orion, aliquando abiicitur e, vt primam corripiat. Stat. Pliadúmque niuosam.

Athlantææ dictæ Ouid. & Atlantides, filiæ Atlantis. Imbriferæ. Pluuiæ, tristes, nubilæ.

Pluto.

Pluto πλούτων. Saturni fertur filius: Iouis ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius. Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius irã, Vmbrarũ rex. Dux Erebi. Tenebrarũ præses. Dis ditis, Tartareus, Orcus, Stygius. Lethæus.

Auernalis rex, tyrannus. Vocatus quoq; Væiouis, Matt. Generque

Cere-

Cereris, Iuuen. Ad generũ Cereris sine cæde & vulnere cũcti Descendũt reges,& sicca morte tyráni. Tortor vmbrarũ immanis,Adamantinus,seuerus.Ater, Funestus.Tenebrosus.

Poeta.

Poëta. ποιητὴς, Vates.
Diuinus. Fatidicus.
Elegantia fingens,scribens,componens carmina.
Liquore Pegasæo saturatus.
Diuinorũ oraculorum interpres.
Interpres Apollinis,Deorum.
Qui in bicipiti Parnasso somniauit,Pers.
Aonios colens recessus.
Castalio fonte potatus.
Castalia natus dea.
Sacra redimitus tempora lauro.
Cuius Ambrosia frons nectare fusa est,atque Helicone sacro lauerit amne comam.
Arida cuius Clitorio sitis amne leuatur. Natura ipsa instructus ad poëticam facultatem.
Aoniæ gloriæ summa chelys.
Diuino correptus furore.
Diuino numinis afflatu cõcitat⁹.
Interpres diuinæ mentis.
Cui fontes pandit Cirrha suos,& ampliori vena Piari fluunt liquores.
In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur.
Qui frontem habet hædera virentem sequaci.
Daphneide fronde vel myrto cinctum habens caput.
Cuius Parnasia lambit tempora Daphne.
Eloquio vincẽs Ciceronẽ, carmine Homerũ,Musarũ alumnus.
Musarum aues,Theocrito dicuntur Poëtæ, quod assiduè sua modulentur carmina.

Pollux.

¶ Pollux.Vide Castor.

Polymnestor.

Polymnestor,& m litera elisa,in carmine Polynestor, rex fuit Thracũ, Propert.Et scelus accepto Thracis Polynestoris auro.
Ismarius rex vocatur Ouid.& Odrisius,id est,Thracius.

Polynices.

Polynices filius Oedipi Thebanorũ regis, hinc Oedipodionides vocatur Stat.li.1.Theb.Oedipodionides furtim deserta pererrat.
Ismenius & Cadmeius heros.
Echionius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingẽti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopipus vnoculus, ab Vlysse excæcatus,vt fertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ vrbe.
Ætnæus quoq; ab Ætna monte, in quo Cyclopes reclusi.
Neptunius incola rupis, Terribilis,trux,ferus,cæcus.Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen.cor.Priami & Hecubæ filia fuit formosissima. Catul. Alta Polyxenia madefient cæde sepulchra.
Virgo Priameia Virg. vocatur li. 3.Æneid.O fœlix vna ante alias Priameia virgo.

Portogallia.

Portogallia. Lusitania.

Portunus.

Portunus deus portuũ. Palemon Athamantiades. Melicerta.

Priamus.

Priamus,filius Laomedõtis, pulcherrimus,Homero teste.
Laomedontiades dictus, Virgil. Laomedontiadem Priamum

Salamina petentem.
Senex Dardanius vocatur Ouid. Dardanij lachrymas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.
Lãpſacides, & Lãpſacenus dictus quod in Lampſaco Helleſpõti vrbe coleretur. Virg. in Geor. Helleſpõtiaci ſeruet tutela Priapi Verpus quoq; dictus ab inuerſa pelle. Salax, rigidus, procerus, tuber. Helleſpontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus, προμηθεύς pen. pro. à prouidẽtia ſic dictus, Iapeti filius, vnus ex Titanib. ignẽ è cœlo fingitur ſurripuiſſe callidè.
Iapetionides dictus: Cod. Iapetionides hoc vulnere turbidus.
Iapeto ſatus. Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbriæ oppido oriũdus, Elegiographus quòd Callimachũ in ſuis operibus ſecutus, Callimachus Romanus vocatus eſt. Quinti, Romanúq; aderit pagina Callimachi, Blandus, laſciuus, facundus.

Proſerpina

Proſerpina dicta à Proſerpendo, Perſephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quã Pluto in vxorem rapuit in Sicilia. Perſei filia.
Erebi regina. Plutonia coniux.
Tartarea, Phlegetõtæa Perſephones, Dea triformis, Triceps.
Stygia dea. Nigri Iouis inuida cõiux. apud Pon. Regina erebi.
Proſerpina teſte Aug. eadémque Luna, Libera, Diana, Lucina. Triuia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius, Deus & vates marinus.
Vertumnus Latinis dicitur.
Carpathius vates (quod aliquãdo in Carpatho inſula regnauit) dict⁹. Vir. Eſt in Carpathio Neptuni gurgite vates. Cæruleus Prote⁹.
Mutans vultus: Hor. Quo teneã vultus mutãtem Protea nodo.
Æquoreus, ſceleratus, ambiguus, mirabilis.

Proteſilaus.

Proteſilaus, vnus ex Græciæ principib. Latinis ſonat primus mortuus. Auſo. Proteſilae tibi nomẽ ſic fata dederũt. Victima quòd Troiæ prima futurus eras. Philacei⁹ heros, Iphiciades. Iphicenatus. Phylacides dictus à Phylace Theſſal. oppido. Oui. Triſtia Phylacide Therſites funera vidit.
Hæmonius vir apud eundem.

Pruſcia.

Pruſcia. Prutenia. Boruſſia olim.
¶ Bruteni. Bructeri, Boruſſij, qui olim Cothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex poſt Alexandrum Macedonem.
Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo inſula Ægyti, Luc. Phario ſatis eſſe tyrãno. Quod poterat. Ab hoc deinceps Ægyptij reges Ptolomæi ſunt appellati, vt Romanorũ Auguſti, Perſ. Arſacidæ, Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani Dicarchæi à iuſtitiæ adminiſtratione: Sil. li. 8. Prole Dicarchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophæi Phocenſis,

sis, Phocæus iuuenis dicitur Ouid. Adfuit insano iuuenis Phocæus Oresti.

Strophio natus, fidus, Hęmonius.

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani minister, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicitur nomen habens. Virg. Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.

Æmonides. Ouid. dicitur. Durus ferrugineus, flammeus, semper olens, oculis & nare igneus, nudúsque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis Ouid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis. Mulcet Titania quoque dicta. Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus latinè flauus siue rufus fuit Achillis filius.

Achilles hinc dictus Oui. Pyrrhus Achillides animosus imagine patris & Achilleius heros.

Æacides Pyrrhus, Mant.

Scyrius iuuenis apud Sene.

Pelasgus, Graius, ferox.

Neoptolemus antea dictus authore Seruio.

Pythagoras.

Pythagoras philosophus Samius filius Demarathi locupletissimi negotiatoris.

Panthoides ab Ouid. dictus. Celeber Samiæ telluris alumnus Diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mensis, ideo dictus est, quod ordine sit quintus à Martio, qui apud Rom. sicuti apud Hebr. Ægyptios & alias nationes, primus annmẽsis erat, sed postea in honoẽ Iulij Cæsaris dictat. Iulius ἥλιος appellatus est, feruidus, æstifer, μεταγειτνιών Græcis quoque dictus.

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, frares autem Martigenæ dicti. Ouid. in quo Martigenæ non sint sine crimine nati & Iliadæ. Ouid. Iliadæ fratres iura petita dabant.

Rhadamanthus.

Rhadamanthus Iouis ex Europa fil. & rex Lyciæ & vnus iudicum inferorũ cum Minoe & Æaco.

Agenorides dictus. Mant. Qualis Agenorides Lycia Rhadamãthus in ora. Iuridicus, Inexorabilis, Vide Minos.

Rhagusium.

Rhagusiun Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia.

Rhãnusia dea fortunæ. Nemesis dea cęca Rhãnusis idos, Tic. Sors. Norcia dea. Dea instabilis, bifrõs, inconstans, Lubrica fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenũ nobilis fluuius ex alpibus oriẽs hinc dictus Appęninigena. Mãt. Appæninigenę prope saxea flumina Rheni. Belgas à Germanis diuidit duobus ostiis in oceanum septentrionalẽ influens. Virg. Extremíque hominũ Morini. Renúsq; Bicornis. Hor. Aut flumẽ Rhenũ aut pluuius describitur arcus. Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus, saxosus, Bifidus.

Rhesus.

Rhesus, filius Strymonis Thracię rex bellicosus.

Odrysius dux Ouid. Exigit Odrysij facta cruenta ducis, Thrax, Threicius, Syhonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & insula inter Asiaticas tertia, quòd Lesbus & Cyprus sint maiores.

Ophiusa, ὀφίουσα per duplex s ante vocabatur, & Æthrea, deinde Staclia, postea Telchin. Insula Solis: Carthe, Aurificis quondã ditata est insula solis hinc dicta Phœbeia & Phœbea Ouid. Phœbæámque Rhodon & Ialysios Thelchinas. Nunquã enim cœlum tam nubilum est, teste Soli. vt in Sole Rhodos non sit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni. Russi. Russiani olim & Rhuthones.

¶ Russia, Rhutenia.

Roma.

Roma. Vrbs propriè per Antonomasian. Regina vrbium.

Romulea vrbs. Valẽtia prius vocata à robore, quod Græcis ῥώμη.

Vrbs Quirinalis Martigena, bellicosa, superba, Latialis, potẽs, Martia Auson. Martia Roma triplex equitatu, plebe, senatu.

Cœli vicaria. Mant. Quo Italia exultat, cœlíque vicaria Roma.

Roma septicollis quoque dicta à septẽ collibus. Vrbs æterna dicitur Suet. Vrbis ab æternę. Vrbs togata à Prudentio.

Romani.

Romani. Romulei.

Romuli. Romulidæ.

Æneadæ ab Ænea.

Iulæi ab Iulo: Lucan. lib. 1. Phrygiique penates Gentis Iuleæ.

Latiales. Romulares. Turba Quirini.

Quirites. Romuli gens antiqua, Catul.

Gens Romulæa togata.

Troiugenæ apud Liu. quod ex reliquiis Troiæ.

Dardanij. Rerum domini. Virg. Romanos rerum dominos, gentémque togatam.

Celeres, Trossuli, Flexumines.

Romulus.

Romulus, ῥώμυλος, Martis & Iliæ filius, Romanæ conditor vrbis, frater Rhemi, primúsq; Romanorũ rex. Dictus autẽ est Quirinus à Quiri hasta qua assiduè vtebatur, vel quod Cures vicerit, Sill. Armiferi sacra Quirini.

Martigena, id est, Marte natus, Mauortius, Ausonius, Romanus, potens.

S

Saba.

Saba ciuitas regia Æthiopiæ, quã Cambyses Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit, Thurifera appellata. Item Pãthæa, Panthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabæi, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Sannitésque, antiquissimi sunt Italiæ populi, indigenæ atque Aborigenes.

Sagittarius.

Sagittarius, signum cæleste. Chiron. Phillyrides. Arcitenens. Saturnigena. Doctor Achillis. Phillyrius heros, sagittifer, semiuir. Virg. Semiuir arcipotens subit & capricornus aquosus.

Salamin.

Salamin, siue Salamis σαλαμὶς & Salamina, insula in Euboico mari contra Athenas sita, in qua vrbs eiusdẽ est nominis.

Hinc

Hinc Salaminij & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria iuxta Halycarnasum, dictus Venereus.

Salomon.

Salomon Hebraica dictio per a in prima scribitur, & interpretatur pacificus, Dauidis ex Bersabee filius.

Rex Solymus seu hierusalē, Mãt. Qualis erat festis gradiens ad tēpla diebus, Splendidus & Salomon spectabilis auro. Polit. Mentis opúmque potens Salomon, Sapiētissimus habitus.

Salmoneus.

Salmoneus σαλμωνεὺς, filius cuiusdã Æoli nõ regis vētorũ, atq; Elidis rex in qua scil. regnauit. Vir. Vidi & crudeles dantē Salmonea pœnas. Dũ flãmas Iouis & tonitru imitatur olympi.

Æolides, filius Æoli. Mant. Currúque volanti. Æolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos insula in mari Icario, dicta Iunonia. i. sacra Iunoni. Ouid.

Et iam Iunonia læua parte Samos fuerat, ac Threicia Virg.

Threiciámque Samon, quę nunc Samothracia fertur.

Partenia prius nominata vt scribit Varro fecunda, illustris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothracia vt aliqui scribunt prope Thraciam cum vrbe eiusdem nominis insula est.

Dardania pri9 dicta, & Leucosia. Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami Patriarchæ vxor, à domino Sarai vocata, Isaac mater, Isacipara. Mant. Gentis Isaciparæ quæ vsurpat nomine Sarræ.

Sardinia.

Sardinia insula in mari Ligustico à Sardo Herculis filio sic dicta, cũ prius Sandaliotes ab effigie soleæ appellaretur, & Ichnusa, à similitudine vestigij. Sil. li. 17. Inde Ichnusa prius Graiis memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, ex sese mutauit nomina terræ.

¶ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonij, Sardonienses. Et à præcipua ciuitate quod Iole à priscis vocabatur Iolenses.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythię populi, vagi, plerunq; domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtētes, pascũtúrq; lacte equino, vnde eos ἱππομολγὺς equorũ mulsores, & γαλακτοφάγὺς. lacte vescentes vocant.

Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobij Ptolomæo dicũtur, nunc vulgo Poloni, Tartati, Lituani, & Prussi, Vide Moschi.

Saturnus.

Saturnus κρόνος filius fuit Cœli & Vestæ.

Leucadius falcifer & falcitenens deus Pont. miratus & ipse Falcitenens deus.

Falciger, falcatus, Pomp. Falce potens feriet Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculius à Romanis dictus propter inuentũ stercorandorũ agrorũ.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκορπίος. Nepa, Nepes.

Octopes Oui.ὠκτόπυς,Venenifer, ardens,dirus,mortifer.

Mant. vel acuto mortifer vngue Scorpi⁹.Est quoq; signũ cœleste

Scylla.

Scylla phorci fingitur filia, saxũ est reddẽs mare Siculũ importuosum,plerumque periculis.

Nereia virgo dicitur Oui. Illam nõ auidis canib⁹ Nereia virgo.

Phorcis vocatur Fausto ipsáque Circæa versa est medicamine Phorcis Immanis,vorax,rapax, impia,latrãs, Mãt.Nũc vada latrãtis Scyllę nũc ora Charybdis.

Scythia.

¶Scythia Europæa, σκυθία, Septentrionalis regio, à Schyta Herculis filio (vt inquit Hieronymus)ita dicta. Mæotis ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ,Scythici, septentrionales populi.

Nomæi pri⁹dicti &magogę teste Iosepho à Magog filio Iaphet. Arimaspi. Agatirsi.Geloni.

Riphęi,à Riphęis Scythiæ mōtib. Virg.lib.2.Geor.Gẽs effrena virum.Rhiphæo tunditur Euro.

Mæotij & Mæotici, à Mæotide palude.Hyperborei.

Tanaitici à Tanai fluuio. Sidon. Telluris Tanaicum rebellem.

Bosphorani à Bosphoro Thracio Sidoni. Plaudentes stupuere Bosphorani.

Borysthenidæ, ab eiusdem regionis fluuio Borysthene longe vberrimo.

Semele.

Semele Cadmi filia matérque fingitur Bacchi.

Cadmæis dicta Ouid. Talibus ignaram Iuno Cadmæida dictis Formarat.

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis,Assyriorũ regina formosa.Oui.Qualiter in thalamos formosa Semiramis esse dicitur; Regina Babylonia vocatur.

Sicilia.

Sicilia,Sicania, Sicula tellus, Trinacria,Trinacris,Triquetra,Triquetris vocatur. Oui.li.3. Meta. Vasta Gigãtæis iniecta est insula mẽbris Trinacris.Sta.li.2.Ser. Quid militibus ꝓmissa Triquetra.Lucret. lib.1.Insula quã Triquetris terrarum gessit in oris Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi,Sicani,Sicanij,Lilybęi à Lilybæo promontorio:Virg.lib.3. Æneid. Et vada dura ego saxi Lilybæia cæcis.

Ennæi ab Enna vrbe.

Liparæi & Liparenses à Lipara insula: Sidon.Strauit sub Liparensibus caminis.

Taurominitani à Taurominio monte Siciliæ.Neseiades.

Arethusij, & Arethusæi, ab Arethusia fonte Siciliæ.Syl.lib.14. Erigitur subitas in spes Arethusa proles Clau. lib.2.de raptu. Quas Arethusæi latices, quas aduena nutrit Alpheus.

Agathoclæi ab Agathocle rege Siciliæ:Syl. lib.14.Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis.

Dicũtur etiã ab insulis vicinis Siciliæ,Æoli, Depranitani à Deprano promontorio Sicilię.Sido.Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque dicitur in quo Moses legem

legem accepit.

Sirenes.

Sirenes à Poëtis finguntur filiæ Acheloi & Calliopes Musæ in Siculo mari habitantes. Ouid. Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora. Quaslibet admissas detinuere rates.

Acheloides & Acheloaides dictæ Ouid. Acheloiadúmque reliquit Sirenū scopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres.

Siculæ, subdolæ, dulces, blandæ, vagulæ virgines, volucres.

Sisyphus.

Sisyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Æoli, Latro in Isthmo, qui hospites magno saxo opprimebat, & tandem à Theseo occisus grande saxum supra montem, portare & deuoluere cogebatur apud inferos. Ouid. Aut petit aut vrget rediturum Sisyphe saxum.

Æolides dictus & Æolius senex defessus, inquietus, infœlix. Hortator scelerum. Virg.

Sol.

Sol ἥλιος. Hebræis Schemech dicitur, Assyriis Adad. Persis Mitra μίθρα.

Phœbus, φοῖβος.

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus.

Titan, auus solis, vnde sol quoque dicitur.

Apollo, quasi mala pellens. Pæan ἀπὸ τοῦ παίειν.

Liber prima prod.

Ianus, Diespiter, quasi die pater. Horat. Matutine pater, seu Iane libentius audis.

Horus, Phanes: Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod surgat Eoo. Oculus mundi. Capel. Mundanúsque oculis fulgor splendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, insulæ duæ in Ionio mari, ab aliis Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες. antepen. prod. insulæ duæ in Bosphoro. Cyaneæ ab aliis dictę Sabaudia, vide supra Allobroges.

Syracusani.

Syracusani & Syracusij, & Arethusidæ ab Arethusa fonte Pachino, Syracusisque præclarissimæ Siciliæ vrbi vicino sic dicti. Ouid. vtque Syracusas Arethusidas abstulit armis Claudius.

Syria.

Syria Asiæ regio nobilissima cōtinens in se Phœniciam, Mesopotamiam, Palestinam in qua Iudæa, & Babylonia quæ & Assyria dicitur.

¶ Hinc Syri σύροι Syrij Syriaci, Iudæi, Phœnices.

Palestini, à Philistiū sic dicti. Orōtæi, ab Orōte fluuio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo sunt loca siue sinus periculosissimi in extrema Aphrica, quas efficit in accessas mare reciprocum ac vadosum.

Paretoniæ à Paretonio vrbe Ægypti dicti. Lepticanæ quoque à Lepti vrbe Africæ. Luca. Vsque Paretonias Eoa ad littora syrtes, Afræ, Lybicen, vadosæ, arenosæ, barbaræ, naufragę, æstuosæ, procellosæ.

T

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrygięque rex.

Pelopis infidus pater. Horat.

Garrulus, Phrygius senex Senecę vocatur. Sitibūdus, sicc⁹, ꝓditor

Tartari

Tartari, Nomades prius dicti.

Tartessus, Carteia, vide *Carteia.*

Temsa.

Temsa, Temese. τεμένε. Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tere⁹ τηρεὺς dissylla, rex Thracū, Martis ex Bistonide nympha filius.

Bistonius rex. Virg. dictus.

Odrisius rex. Ouid.

Thracius, Threicius, Ismarius tyrānus : Oui. Quid scelus Ismarij quereris Philomelo tyranni.

Impius, incestus, infidus, immitis, iniquus. Stat. Vt iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Hesiona Laomedontis filia.

Laomedōtiades hinc dictus. Mātu. Laomedontiadē Teucrū genitoris ob irā E patria pulsum.

Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex septem Græciæ sapientibus.

Milesius, Mileto genitus. Sido. Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe, bes Thęba, bæ, & Thebarū, ciuitas in Ægypto, à Busiride rege Ægypti cōdita, Gręcis Heliopolis. Solis ciuitas vocatur, centū & quadraginta stadiorū, q̄ cētū habuit portas. Iuue. Atq; vetus Thebe cētū iacit obruta portis Venustę, nobiles, inclytę, claræ, centifores hecatompolis.

¶ Hinc Thebais, idos θηβαὶς & Thebaida dæ, ab accusatiuo Gręco, ac ręgio Thebaica à Thebe sic denominata, Ægypti pars secundū Nilū, huius frequens mētio in vitis patrum.

Est alia Thebe in Bœotia à Cadmo.

Agenoris filio, aut vt alij volunt ab Ogyge ædificata, & post ab Alexādro magno euersa, quæ & Draconigera dicebatur, quā heptapylon vocat Apuleius, quod septem portas habuerit.

Dircæa à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, θηβαῖοι.

Themistocles.

Themistocles Atheniensis Neoclis filius, hinc vocatus.

Neoclides. Oui. Arma Neoclidē qui Persica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodōtiæ & Thermodōtiaci, Sacæ, Aramei, Stithiæ Asiaticę sunt populi. Pli. li. 6. Vltra sunt Scytharum populi. Persæ illos Sacas vniuersos appellauere à proxima gente: antiqui Arameos,

Theseus.

Theseus filius fuit Ægei regis Athenarum.

Ægides hinc dictus Sido. Atticus Ægides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid. Hac Ixionides illic Troezenius heros. Cecropides.

Neptunus, à Neptuno patre secū dū Plutarchum. Perfidus, periurus, crudelis, ingratus, armiger.

Thessalia.

Thessalia. Æmonia, Pharsalia, Æmathia. Amathetis aut Thessalis ora. Macedonia. prius dicta.

Pyrrhea

Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis vxore.
Campi Philippici. Larissa.
Mynia, Pagasea, Pellua arua.
Iolciacum solum.

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolchiaci ab Iolcho Thessaliæ ciuitate: Vir. in Cyri Regis Iolchiacis animũ defigere votis Meliboei & Melibenses à Melibæa vrbe Thessaliæ. Pegasæi à Pagasa vrbe. Oui. li. 7. Iamq; fretum Minyæ Pegasæa puppe secabant.
Atracij, Atracidę ab Atracio, qui magicas artes ibidẽ edocuit.
Peneij à Peneo fluuio Thessaliæ. Ouid. lib. 12. Exigit Atracides, Peneiáque arua pererrat.
Lapitheij à Lapithis populis Thessaliæ. Idem Ouid. Et tum Lapitheia tecta intrarant.
Pelethronij à populis eiusdem nominis. Peliaci à Pelio monte. Oui. 1. Fast. Summáque Peliacus sydera tangat apex.
Pheræi. Seneca. Pastor Pheræos Delius pauit greges. Ouid. in epist.
Ipse repertor opis vaccas pauisse Pheræas Fertur.
Amphrysiaci ab Amphryso fluuio. Stat. li. 1. Syl. Aut Amphrysiaco pastor de gramine carpsi.
Pharsalij, Pharsalici. Luca. lib. 6.
Qua iuga deuexus Pharsalica porrigit Hæmus.
Hæmonij, Hæmonidæ. Poli. in Manto Hæmonidis refer & Brontem, Vulcaniáque antra. Val. Flacc. lib. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ.
Magnetes & magnesij à ciuitate Magnesia, foeminina Magnesis Magnessa. Horat. lib. 3. Car.
Magnessam Hippolytẽ dum fugit abstinens.
Larissęi Larissa Thessalię oppido.
Centauræi à Centauris Statius.
Sperchiúsque minax, cẽtaureúsque Lycormas.
Lapithonij à Lapithis. Idem Stat. Confudere modos, puerum Lapithonia nympha.
Ossæi ab Ossa monte. Stat. lib. 12.
Nec Ossæi bello cecidere bimẽbres Pholoëtiti à Pholoe: Sido. Non sic Pholoetica monstra. Atque Peletronios Lapithas Semeleius Euan. Miscuit.
Æmathij, Philippæi à Philippis cãpis Thessaliæ: Luc. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis, idos, vxor Pelei Regis Thessaliæ, filia Nerei. Amphitrite.
Achillis mater, primã corripiẽs, inter maris refertur numina, à poëtis passim vocatur Nereis, Nerei filia. Oui. Nereis ingreditur consueta cubilia. Doris.
Mater cerulea, aquosa, æquorea, vndiflua, vndosa, circumflua, vndiuaga.

Thracia.

Thracia, Thrace es, & Thraca cæ. θράκη, Oui. Armigeram Thracen qui regat alter erit.
Lycurgi regna. Ismaria. Rhodopopeia tellus. Scytonia. Strymonia.
Bistonia, Bistonis, Schytonis ora.
Terra Ædonis ab Ædone monte Thraciæ. Mauortia, gelida, horrida, sæua, bellicosa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracij, & Thracenses.
Mantini, à Mantinis Thraciæ populis: Vir. in Cyri. Vos ô Man-

Garrulus,Phrygius senex Senecę vocatur.Sitibūdus,sicc⁹,ꝑditor

Tartari

Tartari, Nomades prius dicti.

Tartessus, Carteia, vide *Carteia.*

Temsa.

Temsa,Temese. τεμένε. Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tere⁹ τηρεὺς dissylla,rex Thracū, Martis ex Bistonide nympha filius. Bistonius rex.Virg.dictus.

Odrisius rex.Ouid.

Thracius,Threicius,Ismarius tyrānus : Oui.Quid scelus Ismarij quereris Philomelo tyranni.

Impius,incestus,infidus,immitis, iniquus. Stat. Vt iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Hesiona Laomedontis filia.

Laomedōtiades hinc dictus.Mātu.Laomedontiadē Teucrū genitoris ob irā E patria pulsum.

Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex septem Græciæ sapientibus.

Milesius, Mileto genitus. Sido. Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe,bes Thęba,bæ, & Thebarū,ciuitas in Ægypto,à Busiride rege Ægypti cōdita,Gręcis Heliopolis. Solis ciuitas vocatur, centū & quadraginta stadiorū, q̄ cētū habuit portas.Iuue. Atq; vetus Thebe cētū iacit obruta portis Venustę,nobiles,inclytę, claræ,centifores hecatompolis.

¶ Hinc Thebais , idos Θηβαὶς & Thebaida dæ, ab accusatiuo Gręco,ac regio Thebaica à Thebe sic denominata , Ægypti pars secundū Nilū , huius frequens mētio in vitis patrum.

Est alia Thebe in Bœotia à Cadmo.

Agenoris filio, aut vt alij volunt ab Ogyge ædificata , & post ab Alexādro magno euersa , quæ & Draconigera dicebatur,quā heptapylon vocat Apuleius, quod septem portas habuerit.

Dircæa à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani,Thebæi, Θηβαῖοι.

Themistocles.

Themistocles Atheniensis Neoclis filius,hinc vocatus.

Neoclides. Oui. Arma Neoclidē qui Persica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodōtiæ & Thermodōtiaci,Sacæ, Aramei, Stithiæ Asiaticę sunt populi. Pli.li.6. Vltra sunt Scytharum populi. Persæ illos Sacas vniuersos appellauere à proxima gente:antiqui Arameos,

Theseus.

Theseus filius fuit Ægei regis Athenarum.

Ægides hinc dictus Sido.Atticus Ægides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid. Hac Ixionides illic Troezenius heros.Cecropides.

Neptunus,à Neptuno patre secū dū Plutarchum.Perfidus,periurus,crudelis,ingratus,armiger.

Thessalia.

Thessalia.Æmonia, Pharsalia,Æmathia. Amathetis aut Thessalis ora. Macedonia.prius dicta.

Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis vxore.
Campi Philippici. Larissa.
Mynia,Pagasea,Pellua arua.
Iolciacum solum.

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolchiaci ab Iolcho Thessaliæ ciuitate: Vir.in Cyri Regis Iolchiacis animũ defigere votis Meliboei & Melibenses à Melibæa vrbe Thessaliæ.Pegasæi à Pagasa vrbe.Oui.li.7. Iamq; fretum Minyæ Pegasæa puppe secabant.
Atracij,Atracidę ab Atracio,qui magicas artes ibidẽ edocuit.
Peneij à Peneo fluuio Thessaliæ. Ouid.lib. 12. Exigit Atracides, Peneiáque arua pererrat.
Lapitheij à Lapithis populis Thessaliæ. Idem Ouid.Et tum Lapitheia tecta intrarant.
Pelethronij à populis eiusdem nominis.Peliaci à Pelio monte.Oui.1. Fast. Summáque Peliacus sydera tangat apex.
Pheræi. Seneca. Pastor Pheræos Delius pauit greges. Ouid. in epist.
Ipse repertor opis vaccas pauisse Pheræas Fertur.
Amphrysiaci ab Amphryso fluuio. Stat.li.1.Syl.Aut Amphrysiaco pastor de gramine carpsi.
Pharsalij,Pharsalici. Luca.lib.6.
Qua iuga deuexus Pharsalica porrigit Hæmus.
Hæmonij, Hæmonidæ. Poli. in Manto Hæmonidis refer & Brontem, Vulcaniáque antra. Val.Flacc. lib. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ.
Magnetes & magnesij à ciuitate Magnesia, fœminina Magnesis Magnessa.Horat.lib.3.Car.
Magnessam Hippolytẽ dum fugit abstinens.
Larissęi Larissa Thessalię oppido.
Centauræi à Centauris Statius.
Sperchiúsque minax, cẽtaureúsque Lycormas.
Lapithonij à Lapithis.Idem Stat. Confudere modos, puerum Lapithonia nympha.
Ossæi ab Ossa monte.Stat.lib.12.
Nec Ossæi bello cecidere bimẽbres Pholoëtiti à Pholoe: Sido. Non sic Pholoetica monstra. Atque Peletronios Lapithas Semeleius Euan. Miscuit.
Æmathij, Philippæi à Philippis cãpis Thessaliæ:Luc.Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis, idos, vxor Pelei Regis Thessaliæ,filia Nerei. Amphitrite.
Achillis mater, primã corripiẽs, inter maris refertur numina, à poëtis passim vocatur Nereis,Nerei filia.Oui.Nereis ingreditur consueta cubilia.
Doris.
Mater cerulea,aquosa, æquorea, vndiflua, vndosa, circumflua, vndiuaga.

Thracia.

Thracia,Thrace es,& Thraca cæ. θράκη,Oui.Armigeram Thracen qui regat alter erit.
Lycurgi regna.Ismaria.Rhodopopeia tell⁹.Scytonia.Strymonia.
Bistonia,Bistonis,Schytonis ora.
Terra Ædonis ab Ædone monte Thraciæ. Mauortia,gelida, horrida,sæua,bellicosa.

Thraces.

Thraces,Thraci,Thracij,& Thracenses.
Mantini,à Mantinis Thraciæ populis:Vir.in Cyri. Vos ô Man-

tina si qui de gente venitis.
Ismarij ab Ismaro mõte Thracię.
Pangæi à Pangæo Thraciæ promontorio. Ouid. lib. 3. Fast. Iãque erat ad Rhodopem, Pangeáque flumina ventum.
Odrysij à populis eiusdem nominis. Scycionij Edonides.
Rhoæoperij à Rhodope monte.
Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ: Mart. lib. 10. Abderitanæ pectora plebis habes.
Bistones, Bistonij, Bistonidæ à Bistone fluuio.
Oeagrij ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius.
Ædoni ab Ædone Thracię mõte.
Bosphorani, Bosphorei: Sidon.
Bosphoreis Elephas inglorius ora tributis.
Boristhenidę à Boristhene fluuio Thraciæ. Bap. Pius, Mitior ad sęuos aura Boristhenidas.

Thule.

Thule insula vltra Britãniam & Orchadas vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor. Tibi seruiat vltima Thule. Nũc Islandia vocatur. Terra glacialis Vlterior terra inuentáque Grõlandia, finlandia seu Finnonia vt Plin. scribit, & Laponia.

Thusci

Thusci, Ethrusci, Tyrrheni.

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantaliq; nepos.
Tantalides hinc dictus Ouid. Tãtalidæ fratres absint & Iasonis vxor. Dirus, crudus, rigidus, sęuus.

Tigris.

Tigris τίγρις è paradiso terrestri creditur habere originẽ propter velocitatẽ sic dictus, nam instar beluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Assyrios.
Achæmonius dictus, i. Persicus, ab Achęmone Persarũ rege. Claud. Misit Achæmonio quicquid de Tigride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax, celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tãtæ magnitudinis gigas vt iacens nouẽ occuparet iugera. Ouid. Viscera præbebat Tityus lanianda, nouémque iugeribus districtus erat.
Alumnus terrę hinc dictus, Virg. Nec non & Tityum terræ omni parentis alumnum.
Et Terrigena. Stat. Terrigenã Titium. Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quum regni caput esset condita à Torgoto 897. annis ante Christi aduentum.
¶ Tongri Galliæ Belgicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosæ à traiiciendo sic dictũ, & superius vocatum, Brabantiæ collimitaneum, à nonnullis Aduaticum vocatur.
¶ Traiectum inferius, quod & Vltra traiectum & prius VViltaburgum vocabatur, nunc Archiepiscopi sedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucria.
Dardania. Pergamus.
Troas, ciuitas ipsa, teste Hier. & regio, in qua Troia.
Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrygiæ ciuitas.
Arx Erichthonia. Priameia regna.

San-

Sanctis in Rheni ripa olim parua Troia dicebatur, est sub ducatu Cliuensi, cōdita à Troiade Vetera nuncupatur à Cæsare.

¶ Troiæ epitheta. Vetus, antiqua, periura, perfida, Dardana, Phrygia. Idea. Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte.

Troiani. Troes, Troici, Troiugenæ, Erichthonij ab Erichthonio filio Dardani: Virgil. in Culice, Vrit Erichthonias oriens non ignibus arces. Idem Erichthonias prostrauit funditus arces.

Idæi ab Ida mōte. Ilij, Iliaci, Iliadę, Æneadæ. Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanij, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenę, Phryges, Phrygij, Rhœtæi à promontorio Troiæ, vt Sigęi Pergamęi.

Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchisæi. Anchisiadæ, Priamęi, Priamidæ.

¶ Troianæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides.

Treueris.

Treueris oppidum vetustum in Gallia Belgica.

Augusta Treuirorū, quod Romani olim insignē curiam causarū cognoscēdarum ibidē habuerint sic dicta. Hinc Treuir.

Treuiriorū, & Treuirēses populi.

Tunetum.

Tunetū, aliter Tunitiū. τυνὴ, ciuitas Aphricæ seu Libyæ, regis Libyci metropolis cuius incolę Tunetæi, & Tunisæi, τυνοαῖοι, qui & Aphri seu Aphricani.

Tyber.

Tyber eris. Tybris bris, & Tyberis huius Tyberis, & in sacris Tyberinus. Italiæ fluuius, qui prius vocabatur Albula ab aquarū colore, Oui. li. 2. Fast. Albula quē Tyberim mersus Tyberinus in vndis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.

Tybernia palus apud Pruden.

Appoeninigena. Ouid. Appoeninigenæ quam proxima Tybridis vndis. Romuleus, Tuscus, Ausonius, Arenosus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Ætoliæ seu Calidoniæ.

Oenides hinc dictus. Stat. Aduolat Oenides.

Oeneius, Achelonius heros. Stat. Ecce furens rapto venienti Oeneius heros.

Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, cruentus.

Typhœus.

Typhæus trisyl.abio nomine Typhon & Typhos. similiter Terrę filius fingitur, & Gigantū omniū ferè maximus Cētimanúsq; & anguipes. Ouid. Nec qua Centimanum deiecerat igne Typhæa Arduus, vastus, tetricus, terribilis, ferus, immanis.

V

Venetiæ.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur authore Seruio, meliúsq; aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ, ἐνετίαι, in mari Adriatico ciuitas insignis.

Vrbs aquosa dicitur: Sabel. Pater vrbis aquosæ Dexter ades cœptis. ab Henetis populis sic dicta, qui post bellum Troianum cursum huc è Paphlagonia tenuere authore [illegible]nio. (dicti.

Veneti, Heneti, Paphlagones pri⁹

Venus.

Venus amoris dea fingitur, formosa, & è maris spuma orta. Vn-

de vocatur Aphrodite, Aphrogenia. ἀφρογένεια. & Aphrodisia, diuersa habens nomina à locis vbi Venerem summis honoribus coluerunt.

Amathesia, Amathusis, & Amathuntis, ab insula maris Ægæi quæ Amathus dicitur.

Citheris, Cithereis, Citherea, & Cithereia à Cithera vrbe.

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina, in Cypro genita Mantuan.

Cyprigenæ campos.

Idalis, Idalij regina.

Idalia à monte Cyprio Idalio.

Paphia, Diua Paphi, Claud. (tiæ.

Acidalia, ab Acidalio fonte Bœo-

Dionæa, à Dione matre. Auson. Sacra Dionææ matri.

Spumigera. Orta salo.

Nata freto. Mant.

Genitrix Æntia, Æneadum.

Luxuriæ nutrix.

Scortorum præses & magistra.

Mater adulterij, libidinū, amorū. Mantua. Mater adulterij Venus est, stuprique repertrix.

Ebria, insana, vino madēs. Ignea, incentiua, salax, nefanda, incesta, desultoria, fallax, blanda, voluptuaria, deliciosa, iucunda, lasciua, perniciosa.

Vesperus.

Vesperus, sub solis occasum refulgens. Vesper.

Vesperugo. Hesperus.

ἕσπερος, cum aspiratione.

Nūci⁹, index noctis, apud Senec.

Virgilius.

Virgilius. Maro. Andinus heros.

Andius seu ... æus vates à viro quodā patria Virgilij, qui Andes vocabatur iuxta Mātuam.

Latialis Homerus apud Faustū.

Homerus Mantuanus. Maro. Minciades. Iuue. Illos Minciades celebrat dulcedo Maronis.

Mincigena quoq; dictus, à Mincio fluuio. Māt. Et lata Maronis æquora Mincigenæ. Doctus. Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus. Castalius.

Vlysbona.

Vlysbona aut vt alij scribunt Vlyssybona & Olisyppo ciuitas in Hispania, Portogalliæ metropolis, hodie Lisbona vocatur, ab Vlysse condita. Strabo Vlysseam appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græcè ὀδυσσεύς, filius Laertæ regis Ithaces.

Laërtiades à Laërtia prole: hinc dictus Laërtius heros.

Dux Naritius ab insula Narito.

Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, à locis in quibus regnauit.

Laboriosus, callidus, prouidus, disertus, fallax, subdolus, cautus, varius, tardus. Pellitropus.

Vrsa maior & minor, vide *Arctos sub litera A.*

Vulcanus.

Vulcanus filius Iouis & Iunonis prius dictus Mulciber, quod ferrū mulceat: Oui. Mulciberis capti Marsq; Venusque dolis.

Lemnius cognominatus ab Insula Lemno, in quā cœlo deiectus decidit, vbi officinā dicitur habere, & Deorum arma fabricare, Iouisque fulmina.

Iunonigena quoq; dictus Iunonius. Iouialis. Iunonia proles.

Rex ignis, flāmeus, ardēs, ferrugineus, puluerulētus, niger, claudicans. Faber Iouis.

Pater Lemnius. Virg. Hæc pater Æoliis properat dum Lemnius oris.

FINIS.